T.C.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MATEMATİK VE FEN BİLİMLERİ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

FEN BİLGİSİ ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

YEREL YÖNETİMLERİN EĞİTİM VE FEN EĞİTİMİNDEKİ ROLÜ: ULUSAL VE ULUSLARARASI UYGULAMALAR, YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ VE BİR MODEL ÖNERİSİ

Yusuf SAVAŞ

(Doktora Tezi)

İstanbul, 2024

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MATEMATİK VE FEN BİLİMLERİ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
FEN BİLGİSİ ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

YEREL YÖNETİMLERİN EĞİTİM VE FEN EĞİTİMİNDEKİ ROLÜ: ULUSAL VE ULUSLARARASI UYGULAMALAR, YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ VE BİR MODEL ÖNERİSİ

THE ROLE OF LOCAL GOVERNMENTS IN EDUCATİON AND SCIENCE EDUCATION: NATIONAL AND INTERNATIONAL PRACTICES, EXECUTIVE OPINIONS AND A MODEL PROPOSAL

Yusuf SAVAŞ

(Doktora Tezi)

Danışman
Prof. Dr. Mehtap YILDIRIM

İstanbul, 2024

Tüm kullanım hakları

M.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü'ne aittir.

© 2024

ONAY

Yusuf SAVAŞ tarafından hazırlanan "Yerel Yönetimlerin Eğitim ve Fen Eğitimindeki Rolü: Ulusal ve Uluslararası Uygulamalar, Yönetici Görüşleri ve Bir Model Önerisi" konulu bu çalışma, 15/01/2024 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda aşağıdaki jüri üyeleri tarafından başarılı bulunmuş ve Doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

	Adı Soyadı	**İmza**
TEZ DANIŞMANI	Prof.Dr. Mehtap YILDIRIM	
JURİ ÜYESİ	Prof.Dr. İlknur GÜVEN	
JURİ ÜYESİ	Doç.Dr.Ebru Zeynep MUĞALOĞLU	
JURİ ÜYESİ	Doç.Dr. Elif BENZER	
JURİ ÜYESİ	Doç.Dr. Deniz SARIBAŞ	

ONAY

Yusuf SAVAŞ tarafından hazırlanan “Yerel Yönetimlerin Eğitim ve Fen Eğitimindeki Rolü: Ulusal ve Uluslararası Uygulamalar, Yönetici Görüşleri ve Bir Model Önerisi” konulu bu çalışma, 15/01/2024 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda Marmara Üniversitesi’nde görevli tez danışmanı ve öğretim üyelerinden oluşan jüri tarafından başarılı bulunmuş ve Doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

ÖZGEÇMİŞ

2000-2004	Lise: İskenderun Lisesi (Yabancı Dil Ağırlıklı)
2004-2008	Lisans: Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi, Fen Bilgisi Öğretmenliği
2008-2011	Yüksek Lisans: Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalı, Fen Bilgisi Öğretmenliği Bilim Dalı
2018-2023	Doktora: Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalı, Fen Bilgisi Öğretmenliği Bilim Dalı
2009-	İş: İstanbul / Ümraniye Belediye Başkanlığı, Stratejik Yönetim ve Planlama Şefi

ETİK BEYANI

Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzuna uygun olarak hazırladığım çalışmamda;

- Sunduğum bilgileri, dokümanları ve verileri akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Çalışmamda yararlandığım eserlerin tamamına atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Elde ettiğim verilerde ve sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı bildirir, aksi bir durumda aleyhimde doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

15/01/2024

Yusuf SAVAŞ

ÖN SÖZ

Eğitim hizmetlerinde yerel yönetimlerin rolünün incelendiği bu çalışmanın temel amacı, ülkemizde sunulan eğitim hizmetlerinin kalitesinin artırılmasına katkı sunmaktır. Araştırma sonucunda önerilen modelin ve ortaya çıkan sonuçların araştırmacılara, uygulayıcılara, ilgili kurum ve kuruluşlara fayda sağlaması beklenmektedir. Araştırmanın fikir olarak ortaya çıkmasından tamamlanmasına kadar geçen süreçte desteğini esirgemeyen herkese teşekkür etmek isterim.

Lisans, yüksek lisans ve doktora eğitimim sürecinde, gelişimime katkı sağlayan ve manevi desteği ile hep yanımda olan değerli hocam ve tez danışmanım Prof. Dr. Mehtap Yıldırım'a çok teşekkür ederim. Değerli fikirleri ve önerileri ile tez sürecindeki çalışmalarıma destek olan hocalarım, Prof. Dr. İlknur Güven'e ve Doç. Dr. Ebru Zeynep Muğaloğlu'na çok teşekkür ederim. Savunma jürisinde yer alan hocalarım Doç. Dr. Elif Benzer ve Doç. Dr. Deniz Sarıbaş ile eğitim hayatım boyunca bana değer katan tüm öğretmenlerime, arkadaşlarıma, görüşme yaptığım eğitim yöneticilerine çalışmalarıma yaptıkları değerli katkılarından dolayı teşekkürlerimi sunarım.

Hayat yolunu birlikte yürüdüğüm, kıymetli eşim Ebru Demir Savaş'a, evlatlarımız Muhammed Ömer Savaş ve Ahmed Ali Savaş'a sonsuz sevgi ve destekleri için çok teşekkür ederim. Hayatım boyunca her zaman yanımda hissettiğim, temel değerlerimin oluşmasını sağlayan, verdikleri emek, gösterdikleri sonsuz sevgi ve güvenle bugünlere ulaşmamı sağlayan, dualarını hep yanımda hissettiğim babam Rıfat Savaş'a, annem Meryem Savaş'a, kardeşlerim Merdiye, Alaattin, Esma ve Gülbahar'a çok teşekkür ederim.

Bu çalışmanın, güzel ülkemize, güzel insanlarımıza faydalı olmasını temenni ederim.

ÖZET

Eğitimde başarılı olan ülkelerdeki yerel yönetimlerin, eğitim hizmetlerinde ülkemize göre daha aktif rol aldığı araştırma sonuçlarına yansımıştır. Söz konusu yerelleşme politikaları sonucu; merkezi yönetimin eğitim hizmetleri ile ilgili bazı sorumluluklarını yerel yönetimlere devreden uygulamalar görülmektedir. Eğitim hizmetlerinin yerelleşmesi ile birlikte yönetim, mali kaynak, müfredat ve personel ile ilgili yaşanan sorunların çözülmesi ve öğrencilere daha kaliteli bir eğitim hizmeti sunabilmek hedeflenmiştir.

Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması ile yürütülen bu çalışma, Türkiye'de ve gelişmiş ülkelerde yerel yönetimlerin eğitim alanındaki yetki, görev ve sorumlulukları ile uygulamalarını inceleyerek ve yerel yöneticilerin eğitim hizmetlerindeki yerel yönetimlerin rolüne ilişkin görüşlerini analiz ederek ülkemizdeki yerel yönetimlerin eğitim hizmetlerindeki rolü ile ilgili bir model geliştirmek amacıyla yapılmıştır.

"Türkiye'deki yerel yönetimlerin eğitim alanındaki rolü nasıl olmalıdır?" sorusu kapsamında; her bir ülkedeki (Türkiye, Fransa, İtalya, İngiltere) yerel yönetim sistemleri genel çerçevede incelenmiştir. İstanbul ilindeki altı belediye (Beşiktaş, Kadıköy, Üsküdar, Ümraniye, Çekmeköy ilçelerindeki belediyeler ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi) ile Fransa, İtalya ve İngiltere 'deki yerel yönetimlerin (Paris, Roma, Londra Belediyeleri) genel olarak eğitim alanında, özelde de fen bilimleri alanında yürüttüğü faaliyet ve projeler detaylı olarak analiz edilmiştir. Yerel eğitim yöneticileri (okul ve belediye eğitim yöneticileri) ile araştırmacı tarafından geliştirilen görüşme formu aracılığıyla yerel yönetimlerin eğitim hizmetlerindeki rolüne ilişkin görüşmeler yapılmıştır.

Tüm bulgular analiz edilerek ülkemizdeki belediyelerin eğitim alanındaki rolüne ilişkin bir model önerisi geliştirilmiştir. Belediyelerin mevcut durumda sunduğu eğitim hizmetlerini MEB koordinasyonunda hazırlanacak bir yönetmelik çerçevesinde nitelikli olarak sunabileceği değerlendirilmiştir. Etkili iletişim, hesap verilebilirlik ve şeffaflık, sürdürülebilirlik, çeşitlilik, erişilebilirlik, sistematiklik, etkin paydaş ve uzman iş birliği, objektif değerlendirme ilkeleri ve hizmet standartları çerçevesinde yürütülecek kaliteli belediye eğitim hizmetlerinin, örgün eğitim hizmetlerini de olumlu etkileyeceği belirlenmiştir. Belediyelerin etkili, bilimsel informal eğitim ortamlarının oluşturulmasında, yaygınlaştırılmasında ve söz konusu ortamlardaki eğitim faaliyetlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanmasında aktif olarak rol alabilmesinin teşvik edilmesi araştırma önerileri arasında yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Hizmetleri, Yerel Yönetimler, Belediye, Yerelleşme, Fen Eğitimi, İnformal Eğitim

ABSTRACT

It is reflected in the results of the research that local governments in countries that are successful in education play a more active role in education services compared to our country. As a result of these decentralization policies, some responsibilities of the central government regarding education services are transferred to local governments. With the decentralization of education services, it is aimed to solve the problems related to management, financial resources, curriculum and personnel and to provide a better quality education service to students.

This study, which was conducted with a case study, one of the qualitative research methods, was conducted to develop a model for the role of local governments in education services in Turkey by examining the authorities, duties, responsibilities and practices of local governments in the field of education in Turkey and developed countries and by analyzing the views of local administrators on the role of local governments in education services.

Within the scope of the question "What should be the role of local governments in the field of education in Turkey?", the local government systems in each country (Turkey, France, Italy, England) were examined in a general framework. The activities and projects carried out by six municipalities in Istanbul (Beşiktaş, Kadıköy, Üsküdar, Ümraniye, Çekmeköy municipalities and Istanbul Metropolitan Municipality) and local governments in France, Italy and England (Paris, Rome, London Municipalities) in the field of education in general and science in particular were analyzed in detail. Interviews were conducted with local education administrators (school and municipal education administrators) about the role of local governments in education services through an interview form developed by the researcher.

All findings were analyzed and a model proposal was developed for the role of municipalities in the field of education in Turkey. It has been evaluated that municipalities can provide qualified education services within the framework of a regulation to be prepared under the coordination of the Ministry of National Education. It has been determined that quality municipal education services to be carried out within the framework of effective communication, accountability and transparency, sustainability, diversity, accessibility, systematicity, effective stakeholder and expert cooperation, objective evaluation principles and service standards will positively affect formal education services. Encouraging municipalities to take an active role in the creation and dissemination of effective, scientific informal education environments and ensuring the sustainability of educational activities in these environments is among the research recommendations.

Keywords: Education Services, Local Governments, Municipality, Decentralization, Science Education, Informal Education

İÇİNDEKİLER

ONAY…….. i

ÖZGEÇMİŞ…….. iii

ETİK BEYANI…….. iv

ÖN SÖZ…….. v

ÖZET…….. vi

ABSTRACT…….. vii

İÇİNDEKİLER…….. viii

TABLOLAR LİSTESİ…….. xii

ŞEKİLLER LİSTESİ…….. xxi

KISALTMA VE SEMBOLLER…….. xxiii

BÖLÜM I: GİRİŞ 1

1.1 Giriş 1

1.2 Problem Durumu 2

1.3 Araştırmanın Amacı 4

1.4 Araştırmanın Önemi 5

1.5 Araştırmanın Sınırlılıkları 8

1.6 Araştırmanın Varsayımları 9

1.7 Tanımlar 9

BÖLÜM II: KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR 10

2.1. Yerelleşme ve Yerinden Yönetim …….10

2.2.Türkiye'deki Belediyelerin Eğitim Hizmetleri ile İlgili Mevzuatı…….15

2.3.Üst Politika Belgelerinde Eğitim Alanında Belediyelere Verilen Görevler……16

2.5.Eğitim Hizmetlerinde Yerel Yönetimler Konulu Araştırmalar……..17

2.5. Yerel Yönetimlerin Fen Bilimleri Eğitimi Alanındaki Hizmetler ……26

BÖLÜM III: YÖNTEM…….31

3.1. Araştırmanın Modeli…….……31

3.2.Türkiye'de İncelenen Yerel Yönetimler…….……33

3.3.Yerel Yönetim Sistemi ve Uygulamaları İncelenen Ülkeler…….……..33

3.4. Görüşme Yapılan Eğitim Yöneticileri……...……....34

3.5. Veri Kaynakları ve Analiz Teknikleri……...38

3.6.İnandırıcılık Çalışmaları…….50

3.7.Araştırmacının Rolü……..….55

BÖLÜM IV: BULGULAR VE YORUMLAR 56

4.1.Türkiye'de Yerel Yönetimlerin Eğitim Alanında Yürüttüğü Faaliyetler……57

4.1.1.Ümraniye Belediyesi Tarafından Sunulan Eğitim Hizmetleri…….57

4.1.2.Kadıköy Belediyesi Tarafından Sunulan Eğitim Hizmetleri……70

4.1.3.Üsküdar Belediyesi Tarafından Sunulan Eğitim Hizmetleri…….…...…85

4.1.4.Çekmeköy Belediyesi Tarafından Sunulan Eğitim Hizmetleri……...….99

4.1.5.Beşiktaş Belediyesi Tarafından Sunulan Eğitim Hizmetleri……..108

4.1.6.İBB Tarafından Sunulan Eğitim Hizmetleri……..120

4.2.Gelişmiş Ülkelerde Yerel Yönetim Sistemleri ve Eğitim Faaliyetleri Örnekleri……...…..145

4.2.1.Fransa'daki Yerel Yönetim Sistemi ve Eğitim Faaliyetleri……..…….145

4.2.2.İtalya'daki Yerel Yönetim Sistemi ve Eğitim Faaliyetleri ……...175

4.2.3.İngiltere'deki Yerel Yönetim Sistemi ve Eğitim Faaliyetleri …….…….196

4.3.Okul Yöneticileri ve Belediye Eğitim Yöneticilerinin Yerel Yönetimlerin Eğitim Hizmetlerindeki Rolüne İlişkin Görüşlerine İlişkin Bulgular……220

4.3.1.Görüşme Analizi Sonucu Oluşturulan Tema, Kategori ve Kodlar……221

4.4. Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Rolüne İlişkin Bir Model Önerisi……..264

BÖLÜM V: SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER……**272**

5.1 Sonuçlar ve Tartışma .....…….272

5.2 Öneriler .....……300

KAYNAKÇA 307

BÖLÜM VI: EKLER 337

Ek 1. Okul Yöneticileri Görüşme Formu……..…..…337

Ek 2. Belediye Eğitim Yöneticileri Görüşme Formu……..……340

Ek 3. Etik Kurul İzin Belgesi……..……..……...343

Ek 4. Roma Büyükşehir Belediyesi Tarafından Okullar İçin Organize Edilen Eğitim Programları Arasında Bulunan ve Müzelerde Düzenlenen Bilim Temalı Etkinlikler…..…….344

Ek 5. Roma Büyükşehir Belediyesi Tarafından Okullara Yönelik Olarak Sunulan Bilim Temalı Eğitim Hizmetleri…..……..……..……..……....……..360

Ek 6. Londra Bilim Müzesi Etkinlik Örneği…..……..……..…..368

Ek 7. Katılımcı Onam Formu …..……..…….....369

Ek 8. Faaliyet/ Proje Bilgi Formu…….……..…….370

Ek 9.İncelenen Belediyelere Gönderilen E-Mail Metni…….…….371

Ek 10. Üst Politika Belgelerinde Eğitim Alanında Belediyelere Verilen Görevler/İhtiyaçlar ……372

Ek 11. Ümraniye Belediyesi'nin Fen Bilimleri Eğitimi İle İlişkili Hizmetleri……..……..384

Ek 12. Kadıköy Belediyesi'nin Fen Bilimleri Eğitimi İle İlişkili Hizmetleri…….392

Ek 13. Üsküdar Belediyesi'nin Fen Bilimleri Eğitimi İle İlişkili Hizmetleri…….395

Ek 14. Çekmeköy Belediyesi'nin Fen Bilimleri Eğitimi İle İlişkili Hizmetleri…….400

Ek 15. Beşiktaş Belediyesi'nin Fen Bilimleri Eğitimi İle İlişkili Hizmetleri…….405

Ek 16. İBB'nin Fen Bilimleri Eğitimi İle İlişkili Hizmetleri……..….410

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo.1.1. Türkiye'deki Finansman Kaynağına Göre Eğitim Harcamaları……6

Tablo.2.1. Önemli Metropol Kentlerdeki Büyükşehir Belediyelerinin Eğitim Konusundaki Sorumluk Alanları …….…….……12

Tablo.2.2. Türkiye'deki Belediyelerin Eğitim Hizmetleri Konusundaki Mevzuatı…..…….15

Tablo.2.3. Türkiye'deki Bilim Merkezleri……...…27

Tablo 3.1. Araştırmacı Tarafından Görüşme Yapılan Okul Yöneticileri İle İlgili Mesleki Bilgiler……..36

Tablo 3.2. Araştırmacı Tarafından Görüşme Yapılan Belediye Eğitim Yöneticileri ile İlgili Mesleki Bilgiler……..…..37

Tablo 3.3. Araştırma Sorularına Göre Kullanılan Veri Kaynakları ve Veri Analiz Teknikleri …….……38

Tablo 3.4. Çalışmada Alınan İnandırıcılık Önlemleri……...……..51

Tablo 4.1. Ümraniye Belediyesi Tarafından Sunulan Eğitim Hizmetleri…….58

Tablo 4.2. Ümraniye Belediyesi'nin Yetişkinlere Yönelik Eğitim Hizmetleri…….…..59

Tablo 4.3. Ümraniye Belediyesi'nin Çocuklara ve Gençlere Yönelik Eğitim Hizmetleri…60

Tablo 4.4. Ümraniye Belediyesi'nin Proje Bazlı Eğitim Hizmetleri…….…..61

Tablo 4.5. Ümraniye Belediyesi'nin Eğitim Alanındaki Fiziki Destek Hizmetleri……..64

Tablo 4.6. Ümraniye Belediyesi'nin Eğitim Alanındaki Amaç ve Hedefleri …..……..….68

Tablo 4.7. Kadıköy Belediyesi Tarafından Sunulan Eğitim Hizmetleri……..…….70

Tablo 4.8. Kadıköy Belediyesi'nin Yetişkinlere Yönelik Eğitim Hizmetleri ……..71

Tablo 4.9. Kadıköy Belediyesi'nin Çocuklara ve Gençlere Yönelik Eğitim Hizmetleri …73

Tablo 4.10. Kadıköy Belediyesi'nin Proje Bazlı Eğitim Hizmetleri…….75

Tablo 4.11. Kadıköy Belediyesi'nin Eğitim Alanındaki Fiziki Destek Hizmetleri …….….78

Tablo 4.12. Kadıköy Belediyesi'nin Fen Bilimleri Eğitimi ile İlişkili Hizmetleri ….…….80

Tablo 4.13. Kadıköy Belediyesi'nin Eğitim ile ilgili Amaç ve Hedefleri……..…83

Tablo 4.14. Üsküdar Belediyesi Tarafından Sunulan Eğitim Hizmetleri…….85

Tablo 4.15. Üsküdar Belediyesi'nin Yetişkinlere Yönelik Eğitim Hizmetleri ……...86

Tablo 4.16. Üsküdar Belediyesi'nin Çocuklara ve Gençlere Yönelik Eğitim Hizmetleri …87

Tablo 4.17. Üsküdar Belediyesi'nin Proje Bazlı Eğitim Hizmetleri……90

Tablo 4.19. Üsküdar Belediyesi'nin Eğitim Alanındaki Fiziki Destek Hizmetleri …….….92

Tablo 4.20. Üsküdar Belediyesi'nin Fen Bilimleri Eğitimi ile İlişkili Hizmetleri ……...….94

Tablo 4.21. Üsküdar Belediyesi'nin Eğitim ile İlgili Amaç ve Hedefleri…….97

Tablo 4.22. Çekmeköy Belediyesi Tarafından Sunulan Eğitim Hizmetleri…….…….99

Tablo 4.23. Çekmeköy Belediyesi'nin Yetişkinlere Yönelik Eğitim Hizmetleri ……..100

Tablo 4.24. Çekmeköy Belediyesi'nin Çocuklara ve Gençlere Yönelik Eğitim Hizmetleri……...101

Tablo 4.25. Çekmeköy Belediyesi'nin Proje Bazlı Eğitim Hizmetleri…….….102

Tablo 4.26. Çekmeköy Belediyesi'nin Eğitim Alanındaki Fiziki Destek Hizmetleri …..104

Tablo 4.27. Çekmeköy Belediyesi'nin Eğitim ile İlgili Amaç ve Hedefleri…….107

Tablo 4.28. Beşiktaş Belediyesi Tarafından Sunulan Eğitim Hizmetleri……..108

Tablo 4.29. Beşiktaş Belediyesi'nin Yetişkinlere Yönelik Eğitim Hizmetleri …….…..109

Tablo 4.30. Beşiktaş Belediyesi'nin Çocuklara ve Gençlere Yönelik Eğitim Hizmetleri…110

Tablo 4.31. Beşiktaş Belediyesi'nin Proje Bazlı Eğitim Hizmetleri…….….112

Tablo 4.32. Beşiktaş Belediyesi'nin Eğitim Alanındaki Fiziki Destek Hizmetleri ……114

Tablo 4.33. Beşiktaş Belediyesi'nin Eğitim ile İlgili Amaç ve Hedefleri……...117

Tablo 4.34. İBB Tarafından Sunulan Eğitim Hizmetleri……..……..120

Tablo 4.35. İBB'nin Yetişkinlere Yönelik Eğitim Hizmetleri …….……...…...121

Tablo 4.36. Enstitü İstanbul İSMEK Tarafından Sunulan Eğitim Hizmetleri……125

Tablo 4.37. İBB'nin Çocuklara ve Gençlere Yönelik Eğitim Hizmetleri ……127

Tablo 4.38. İBB'nin Proje Bazlı Eğitim Hizmetleri……..…....130

Tablo 4.39. İBB'nin Eğitim Alanındaki Fiziki Destek Hizmetleri ……..…..…133

Tablo 4.40. İBB'nin Eğitim ile ilgili Amaç ve Hedefleri ……..……..….138

Tablo 4.41. Türkiye'de İncelenen Belediyelerin Nüfus ve Bütçe Bilgileri…….....140

Tablo 4.42. Türkiye'de İncelenen Belediyelerin Eğitim Hizmetleri İle İlgili Faaliyet Çeşitliliği……141

Tablo 4.43. Fransa'da Yerel Yönetim Birimlerinin Temel Görevleri……147

Tablo 4.44. Fransa'da Yönetim Birimlerinin Eğitim Alanındaki Sorumlulukları…….148

Tablo 4.45. Fransa'da Yerel Yönetim Birimlerinin Eğitim Alanındaki Sorumlulukları…149

Tablo 4.46. İtalya'da Yerel Yönetim Birimlerinin Görev ve Sorumlulukları……176

Tablo 4.47. İtalya'da Yönetim Birimlerinin Eğitim ile İlgili Görev ve Sorumlulukları…179

Tablo 4.48. İtalya'da Yerel Yönetim Birimlerinin Eğitim ile İlgili Görev ve Sorumlulukları……....180

Tablo 4.49. Roma Büyükşehir Belediyesi Tarafından Sunulan Eğitim Hizmetleri……...183

Tablo 4.50. Roma'da Bulunan Müzeler ve Kültür Yerleri…….188

Tablo 4.51. Roma Büyükşehir Belediyesi Tarafından Okullar İçin Organize Edilen Eğitim Programları Arasında Bulunan ve Müzelerde Düzenlenen Bilim Temalı Etkinlikler…….189

Tablo 4.52. İngiltere'de Yerel Yönetim Birimleri Tarafından Yürütülen Hizmetler……..197

Tablo 4.53. İngiltere'de Yerel Yönetimlerin Yıllara ve Hizmet Kategorilerine Göre Harcama Tutarları……..……202

Tablo 4.54. Londra Büyükşehir Belediyesi Eğitim Hizmetleri……..…..…204

Tablo 4.55. City of London Belediyesi Eğitim Hizmetleri……...206

Tablo 4.56. City of London Belediyesi Yetişkinlere Sunulan Kurs Hizmetleri……207

Tablo 4.57. City of London Belediyesi Tarafından Sunulan Yetişkinlere Yönelik Proje Bazlı Eğitim Hizmetleri……209

Tablo 4.58. Londra Bilim Merkezi'ndeki Sergi Alanları, Araştırma Merkezi ve Kütüphane, Online Kaynakların Özellikleri……..……..211

Tablo 4.59. Metropol Kent Belediyelerinin Bütçe ve Nüfus Bilgileri……..217

Tablo 4.60. OECD Eğitim Raporlarında Yer Alan Ülkelere Ait Bazı Temel Göstergeler……...218

Tablo 4.61. Görüşme Analizi Sonucu Oluşturulan Tema, Kategori ve Kodlar……..220

Tablo 4.62. Belediyelerin Okullara Verdiği Desteklerin Tanımı…….....227

Tablo 4.63. Belediyelerin Okullara Verdiği Desteklerin İşleyiş Süreci ve Niteliği…....228

Tablo 4.64. Belediyeler ile Okullar Arasında Yapılan İş Birliği Projeleri/ Faaliyetlerinin İşleyiş Süreci ve Niteliği……...……..229

Tablo 4.65. Belediyeler ile Okullar Arasında Yapılan İş Birliği Projeleri/ Faaliyetlerinin İşleyiş Süreci ve Niteliği…….231

Tablo 4.66. Belediyeler ile Okullar Arasındaki İletişim Yöntemleri……..……233

Tablo 4.67. Yapılan İş Birliği Alanlarının Genişletilmesi……...…...233

Tablo 4.68. Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Yetki ve Faaliyet Alanının Genişletilmesi……...……..236

Tablo 4.69. Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Yetkilerinin ve Faaliyet Alanlarının Genişletilebileceği Konular……239

Tablo 4.70. Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Yetkilerinin ve Faaliyet Alanının Genişletilmesinin Okul Kademesi Açısından Önceliklendirilmesi…….240

Tablo 4.71. Tüm Yerel Paydaşlarla İş Birliğinin Eğitim Hizmetlerine Etkileri……..241

Tablo 4.72. Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Yetki ve Faaliyet Alanının Genişletilmesinin Öğretim Kalitesine Etkileri……244

Tablo 4.73. Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Yetki ve Faaliyet Alanının Genişletilmesinin Eğitim Politikalarının Uygulanabilirliğine Etkileri……247

Tablo 4.74. Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Yetki ve Faaliyet Alanının Genişletilmesinin Fırsat Eşitliğine Etkileri……250

Tablo 4.75. Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Yetki ve Faaliyet Alanının Genişletilmesinin Okulların Mali Yapısına Etkileri……252

Tablo 4.76. Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Yetki ve Faaliyet Alanının Genişletilmesinin Genel Etkileri……254

Tablo 4.77. Gelişmiş Ülkelerdeki Eğitim Sistemlerinin Yapısının Bilinirliği……..256

Tablo 4.78. Gelişmiş Ülkelerdeki Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Rolünün Bilinirliği……257

Tablo 4.79. Gelişmiş Ülkelerdeki Eğitim Sistemlerinden Haberdar Olup Belirli Zamanlarda İnceleme Yapan Yöneticilerin Genel Görüş ve Önerileri……258

Tablo 4.80. Gelişmiş Ülkelerdeki Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Rolünden Kısmen Haberdar/Haberdar Olan Yöneticilerin Genel Görüş ve Önerileri……259

Tablo 4.81. Gelişmiş Ülkelerdeki Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Rolünden Kısmen Haberdar/Haberdar Olan Yöneticilerin Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Yetkilerinin ve Faaliyet Alanının Genişletilmesinin Eğitim Uygulamalarının (Öğretimin) Kalitesine Yönelik Etkileri Hakkındaki Görüşleri…….……259

Tablo 4.82. Gelişmiş Ülkelerdeki Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Rolünden Kısmen Haberdar/Haberdar Olan Yöneticilerin Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Yetki ve Faaliyet Alanının Genişletilmesi Hakkında Görüşleri……...…….260

Tablo 4.83. Okul Yöneticilerinin Halihazırda Görev Yaptığı Okul Kademesine Göre "Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Yetki ve Faaliyet Alanının Genişletilmesinin Eğitim Politikalarının Uygulanabilirliğine Etkileri "Hakkındaki Görüşleri…….261

Tablo 4.84. Okul ve Belediye Yöneticilerinin Eğitim Durumuna Göre Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Yetki ve Faaliyet Alanının Genişletilmesi Hakkındaki Görüşleri……..262

Tablo 6.1. Roma Büyükşehir Belediyesi Tarafından Okullar İçin Organize Edilen Eğitim Programları Arasında Bulunan ve Müzelerde Düzenlenen Bilim Temalı Etkinlikler…….344

Tablo 6.2. Bilim Temalı Etkinlik: Tarih Öncesi ile Eğlenelim…….345

Tablo 6.3. Bilim Temalı Etkinlik: İnsanları Karşılaştırmak…….……346

Tablo 6.4. Bilim Temalı Etkinlik: Kemikler Anlatıyor…….……...…347

Tablo 6.5. Bilim Temalı Etkinlik: Taş Anlatıyor…….…….348

Tablo 6.6. Bilim Temalı Etkinlik: Toprak Anlatıyor…….……...349

Tablo 6.7. Bilim Temalı Etkinlik: Pleistosen'in Kaybolan Dünyası…….……350

Tablo 6.8. Bilim Temalı Etkinlik: Deneysel Etkinlikler ve İşbirlikçi Öğrenme……..351

Tablo 6.9. Bilim Temalı Etkinlik: Simülasyon Etkinliği…….…….352

Tablo 6.10. Bilim Temalı Etkinlik: Bilimsel laboratuvarlar ……..…….353

Tablo 6.11. Bilim Temalı Etkinlik: Mini Laboratuvar…….354

Tablo 6.12. Bilim Temalı Etkinlik: Arkeolojik Alanlarda Doğayı Keşfetmek……..…..355

Tablo 6.13. Bilim Temalı Etkinlik: Evreni Anlamak İçin Gökyüzünü Keşfedin…….356

Tablo 6.14. Bilim Temalı Etkinlik: Bilime Yolculuk……..……357

Tablo 6.15. Bilim Temalı Etkinlik: Biyolojik Çeşitliliğe Yolculuk……..358

Tablo 6.16. Bilim Temalı Etkinlik: Kuşları Keşfetmek……359

Tablo 6.17. Eğitici Şehir Haritası: Yeşil Alfabe Etkinliği……..…….360

Tablo 6.18. Eğitici Şehir Haritası: Yeşil Park Etkinliği…….…….…….…361

Tablo 6.19. Eğitici Şehir Haritası: Matematik Lisesi…….…….362

Tablo 6.20. Eğitici Şehir Haritası: Kimya Nerede? …….……..….363

Tablo 6.21. Eğitici Şehir Haritası: Yeşil Mimari…….…….364

Tablo 6.22. Eğitici Şehir Haritası: Şeffaflık İçindeki Peyzaj…….…….365

Tablo 6.23. Eğitici Şehir Haritası: Ekosistemler ve Biyoçeşitlilik……..366

Tablo 6.24. Eğitici Şehir Haritası: Deneyim Suyu, Fizikten Biyolojiye…….……367

Tablo 6.25. Londra Bilim Müzesi **"**Yapay Kol" Etkinliği…….368

Tablo 6.26. Türkiye'de Üst Politika Belgeleri ile Eğitim Alanında Belediyelere Verilen Görevler/İhtiyaçlar…….……372

Tablo 6.27. Üstün Yetenekli Çocuklara Yönelik Verilen Eğitimlerin Özellikleri…….384

Tablo 6.28. Robotik Atölyesi Eğitimlerinin Özellikleri…….385

Tablo 6.29. Fen Deney Atölyesi Eğitimlerinin Özellikleri……....386

Tablo 6.30. Ders Takviye Kurslarının Özellikleri……..……387

Tablo 6.31. LGS Kurslarının Özellikleri……....388

Tablo 6.32. Bilge Çocuk Yaz Okulu (Fen deney laboratuvarı) Eğitimlerinin Özellikleri...389

Tablo 6.33. Çiğdem Evi Eğitimlerinin Özellikleri……..……390

Tablo 6.34. Bilim merkezleri ve Müze Ziyaretleri Programlarının Özellikleri……...391

Tablo 6.35. Fen Bilgisi Dersi Kurslarının Özellikleri…….392

Tablo 6.36. Bilim Atölyelerindeki Eğitimlerin Özellikleri……393

Tablo 6.37. Yuva Hizmetleri Eğitimlerinin Özellikleri…….…….394

Tablo 6.38. Üsküdar Çocuk Üniversitesi Eğitim Faaliyetlerinin Özellikleri……..…395

Tablo 6.39. Üsküdar Genç Enderun Eğitim Faaliyetlerinin Özellikleri…….396

Tablo 6.40. Bilim Üsküdar'daki Eğitim Faaliyetlerinin Özellikleri……...397

Tablo 6.41. Fen Bilimleri Dersi Kurslarının Özellikleri…….……...398

Tablo 6.42. Bilim Bakalım Projesinin Özellikleri…….…399

Tablo 6.43. Uluslararası Bilim Olimpiyatlarının Özellikleri…….400

Tablo 6.44. Çekmeköy Bilişim ve Yaratıcılık Atölyelerinin Özellikleri…….…….401

Tablo 6.45. Uzay ve Teknoloji Merkezinin Özellikleri…….…402

Tablo 6.46. Deneysel Eğitim Sisteminin Özellikleri…….……..…403

Tablo 6.47. Test Çözüm Projesinin Özellikleri……..404

Tablo 6.48. Online Eğitim Modülünün Özellikleri……..……..…404

Tablo 6.49. Beşiktaş Belediyesi Çocuk Bilim Merkezinin Özellikleri……..…405

Tablo 6.50. Beşiktaş Belediyesi Lise Hazırlık Kurslarının Özellikleri…….406

Tablo 6.51. Beşiktaş Belediyesi Sömestr Festivalinin Özellikleri……..407

Tablo 6.52. Beşiktaş Belediyesi Robotik Kodlama Eğitimlerinin Özellikleri……..….408

Tablo 6.53. Beşiktaş Belediyesi Oyun Kodlama Atölyesi Eğitimlerinin Özellikleri…..….408

Tablo 6.54. Beşiktaş Belediyesi Kreşlerindeki Fen Bilimleri Eğitimlerinin Özellikleri….409

Tablo 6.55. İBB İSMEK (Robotik ve İnovasyon) Eğitimlerinin Özellikleri……..……410

Tablo 6.56. İBB Bilim Otobüsü Eğitimlerinin Özellikleri…….411

Tablo 6.57. İBB Zemin İstanbul Eğitimlerinin Özellikleri…….412

Tablo 6.58. İBB Teknoloji Atölyeleri Eğitimlerinin Özellikleri……414

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Araştırma Tasarımı…….32

Şekil 2. Türkiye'deki Belediyelerin Eğitim Hizmetleri ile İlgili Veri Kaynakları ve Analiz Çerçevesi……..42

Şekil 3. Fransa, İtalya, İngiltere'deki Yerel Yönetim Sistemleri ile İlgili Analiz Süreci…44

Şekil 4. Görüşme Analizinde Oluşturulan Kodlar-Kategoriler-Temalar Arasındaki İlişki.49

Şekil 5. Paris, Belediye Konservatuarı…….….153

Şekil 6. Paris, Güzel Sanatlar Atölyeleri…….154

Şekil 7. Paris, Oyuncak Kütüphaneleri…….……..155

Şekil 8. Paris, Oyun Kafeleri…….…….……156

Şekil 9. Paris, Animasyon Merkezleri……157

Şekil 10. Paris, Gençlik Köşkü……..….157

Şekil 11. Paris, Gençlik Merkezi…….158

Şekil 12. Paris, TUMO Okulu…….159

Şekil 13. Paris, Eğlence Merkezleri……..……..161

Şekil 14. Paris, Eşit Eğlence Merkezleri……...…..162

Şekil 15. Paris, Quarter Hour City Kapsamındaki Bir Okul Bahçesi……162

Şekil 16. Paris, Okuma Atölyeleri……..163

Şekil 17. Paris, TAP Eğitim Atölyeleri……...……166

Şekil 18. Paris, Güvenli Okul Yolu…….167

Şekil 19. Paris, OASİS Projesi Kapsamındaki Okul Bahçeleri……..…168

Şekil 20. Paris, Plastik Sanat Günleri…….…….169

Şekil 21. Paris, Yaya Rehberleri ……...…….170

Şekil 22. Paris, Bir Devlet Okulundaki Yemekhane……...……172

Şekil 23. Roma Büyükşehir Belediyesi Okul, İş ve Mesleki Eğitim Departmanı Organizasyon Şeması…….……...184

Şekil 24. Roma, Europea Kütüphanesi…….……184

Şekil 25. Roma, Müzelerde Eğitim…….…..186

Şekil 26. Roma'da Yer Alan Müzelerin Şehir Haritasındaki Gösterimi……...…187

Şekil 27. İngiltere'de Yerel Yönetim Yapılanması……...198

Şekil 28. City of London Belediyesi Toplum ve Çocuk Hizmetleri Departmanı Görevleri.205

Şekil 29. Londra Bilim Müzesi Eski ve Yeni Hali…….…210

Şekil 30. Londra Bilim Müzesi Bazı Sergi Alanları……215

Şekil 31. Türkiye'deki Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Rolüne İlişkin Bir Model Önerisi……....265

Şekil 32. Türkiye'deki Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Rolüne İlişkin Öneriler….306

KISALTMA VE SEMBOLLER

OECD: Organisation for Economic Co-operation and Development- Ekonomik Kalkınma ve İş Birliği Örgütü

UNESCO: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization- Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu

AB: European Union- Avrupa Birliği

BM: United Nations- Birleşmiş Milletler

EURYDİCE: Avrupa Eğitim Bilgi Ağı

EACEA: Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı

YOUTHWİKİ: Avrupa Gençlik Politikaları Bilgi Ağı

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

MEM: Milli Eğitim Müdürlüğü

ÇŞİDB: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

HMB: Hazine ve Maliye Bakanlığı

TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

İBB: İstanbul Büyükşehir Belediyesi

İSMEK: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları

İSTKA: İstanbul Kalkınma Ajansı

STK: Sivil Toplum Kuruluşu

BÖLÜM 1: GİRİŞ

Devletlerin tarihi, sosyo-kültürel özellikleri, ekonomik gücü, siyasi kültürleri yerel yönetim sistemlerinin oluşumunu etkilemektedir. Yerel yönetim birimlerinin işlevsel olarak etkin olması ile devletlerin demokratik yapıda olması arasında paralel bir ilişki bulunmaktadır (Toprak, 2014, s.21). Günümüzde, yerel yönetimlerin gücü giderek artmakta ve hizmet alanları genişletilmektedir. Bu açıdan, daha özerk ve daha güçlü yerel yönetimler ya da bölgesel yönetimler, çoğulcu demokrasinin bir göstergesi olarak nitelendirilmektedir (Karakılçık, 2020, s. 38).

Gelişmiş ülkelerde uygulanan yerelleşme politikalarının diğer sektörlerle birlikte eğitimde de yaygınlaştığı görülmektedir. Bu duruma paralel olarak eğitim alanındaki yetki, göre ve sorumlulukların dağılımında yerel yönetimlerin ön planla olduğu yönetim sistemleri geliştirilmiştir. Eğitim alanındaki kurum ve kuruluşların yönetimi, finansman desteği, öğretim programları, politikalar, personel ile ilgili kararlar alma süreçlerine toplumun da katılması sağlanmıştır. Ülkelerin gelişmişlik düzeyi ile yerel yönetimlerin sorumlulukları arasında orantılı bir ilişki olduğu ve yerel yönetimlerin tüm hizmetlerde olduğu gibi eğitim alanında da faaliyetlerin daha etkin ve verimli bir şekilde icra edilmesinde önemli bir rol üstlendiği belirtilmiştir (Uzun, 2015). Avrupa Birliği'ne üye ülkelerde yerel yönetimler, genelde kamu hizmetlerinin sunulmasında özelde de eğitim hizmetlerinin sunulmasında (örgün ve yaygın eğitim alanında) önemli görevler icra etmektedir (Tepe, 2007; Uzun,2015).

Eğitimin yerelleşmesi ile birlikte yönetim, finansman, program ve personelle alakalı yaşanan bürokratik problemlerin çözülmesi ve öğrencilere daha kaliteli bir eğitim hizmeti sunabilmek amaçlanmıştır (Kurt, 2006; Görgülü, 2019). Eğitimde yerelleşmenin, finansman kaynaklarının daha verimli bir şekilde yönetimi, daha etkin hizmet sunulması, öğretim programlarının yerelin ihtiyaçlarını karşılayabilmesi, daha hızlı ekipman ve malzeme temini, personel istihdamının etkinliğinin sağlanması, iş süreçlerinin iyileştirilmesi, eğitime erişim imkanlarının artırılması, sorunların daha hızlı çözülmesi noktasında önemli bir ihtiyaç olduğu belirtilmiştir (UNESCO, 2017; Hazman ve Küçükilhan, 2018). Eğitimde yerelleşme, eğitim alanındaki yetki, görev ve sorumlulukların dağılımındaki ağırlığın belediye, il özel idaresi vb. yerel yönetim birimlerine, STK'lara ve okullara verilmesi olarak tanımlanmakta ancak söz konusu yerelleşmeye geçişin hangi düzeyde gerçekleşebileceği tartışma konusu olmaktadır (Gözler, 2008; Hazman ve Küçükilhan, 2018).

Bu çalışma ilk olarak Türkiye'de ve Fransa, İngiltere ve İtalya gibi gelişmiş ülkelerde yerel yönetimlerin eğitim alanındaki görev, yetki ve sorumlulukları ile uygulamalarını incelemeyi amaçlamıştır. İkinci olarak yerel yöneticilerin eğitim hizmetlerindeki yerel yönetimlerin rolüne ilişkin görüşleri araştırılmıştır. Son olarak da ülkemizdeki yerel yönetimlerin eğitim hizmetlerindeki rolü ile ilgili bir model geliştirilmesi amaçlanmıştır.

1.1.Problem Durumu

Yerel yönetimler, mali kaynak ve büyüklüklerine göre farklı uygulamalar yapmakla birlikte, her düzeydeki örgün eğitim kurumlarına ilişkin sorumluluklarını, yerel halkın desteğini alarak daha nitelikli olarak yerine getirebilmektedir. Eğitim alanında her bölgeye özgü var olan sorunların etkin ve kalıcı bir şekilde çözümü noktasında en makul adımları atacak kurumların yerel yönetimler olduğu belirtilmektedir (Uzun, 2015).

Yerel yönetim birimleri tüm coğrafyalarda altyapı, ulaşım, şehir temizliği, eğitim, kültür, sağlık alanlarında önemli hizmetler icra etmektedir. Hizmet sunumu ve finansman kullanımı konusundaki etkinliğin ve verimliliğin sağlanması ile hizmetlerin vatandaşların beklenti ve ihtiyaçlarına göre yapılandırılması noktasında yerel yönetim birimleri önemli bir role sahiptir (Ulusoy ve Akdemir, 2009).

Yerel yönetimlerin yapısı ve faaliyetleri ülkelerin sistem ve uygulamalarına göre farklılık göstermektedir. Köklü bir şehir kültürüne sahip İngiltere, Fransa, ABD ve Almanya'daki yerel yönetim yapılanması ve yürütülen faaliyetler diğer ülkeler tarafından model alınmaktadır (Kalkınma Bakanlığı, 2018, s.56). Dünya'da organizasyon açısından önemli bir yere sahip olan İngiltere yerel yönetim sistemi içindeki birimler ülkedeki yerel ve mahalli ölçekteki hizmetlerinin tamamına yakını yürütürler. Yerel yönetimlerin mali özerklikleri ve idari sorumlukları 1988 yılından sonra yapılan bazı mevzuat değişiklikleri ile sınırlandırılmıştır (King, 2006; Kalaycı, 2020, s.105). Fransa'da yerel yönetimler birimleri; belediyeler, iller ve deniz aşırı alan yönetimleri oluşmaktadır. Bunların yanında üç kademeden oluşan (bölge, iller ve ilçe yönetimleri) taşra birimleri de hizmet vermektedir. Bölgeler ve İl yönetimleri aynı zamanda merkezi idarenin taşra teşkilatı durumundadır. Mevzuatta iller ve belediyelerin görevleri açık bir şekilde belirtilmemiştir, genel hükümlere yer verilmiştir. Okul öncesi eğitim ve ilköğretim kurumları altyapı hizmetleri, kreşler, kütüphaneler belediyelerin görevleri arasında yer almaktadır (Kalkınma Bakanlığı, 2018,

s.59). İllerin görevler arasında eğitim kurumları ve bilimsel faaliyetlere destek yer alır, lise ve mesleki eğitimi destekleme görevi bölgelere verilmiştir (Koçak, 2008, s.139).

ABD'de yerel yönetimler; il yönetimi, belediye yönetimi, kasaba yönetimi ve özel amaçlı hizmet birimleri olmak üzere dört kategoride sınıflandırılabilir. Yerel yönetimlerin en önemli görev alanları eğitim, sağlık, asayişin sağlanması ve ulaşım olarak sıralanabilir. Ulusal bir eğitim sisteminin olmadığı ülkede, ilk ve orta dereceli okullar yerel yönetimlerin, yükseköğrenim ise, eyaletlerin yetki alanındadır. Okulları ve kütüphaneleri yönetmek illerin görevleri arasında yer almaktadır. Okul hizmet birimleri ise okulların bakım ve onarımı ve idaresi için kurulur ve her biri bağımsız yönetim teşkilatına ve görevlerini yerine getirecek özerk kaynaklara sahiptir (Kalkınma Bakanlığı, 2018, s.58). Almanya'da eyaletlere bağlı olarak hizmetlerini yürüten yerel yönetim birimlerinin birçok alanda görevleri bulunmaktadır. Yerel yönetim birimleri arasında; ilçeler (kreise), belediyeler (gemeinden) ve il yönetimleri (belirli eyaletlerde) yer almaktadır. Belediyeler eğitim hizmetlerinde geniş bir sorumluluk alanına sahiptirler: okul öncesi eğitim, ilkokul, ortaokul, teknik ve meslek liseleri (Kalkınma Bakanlığı, 2018, s.60). Yerel halka en yakın yönetim biriminin halkın beklenti ve ihtiyaçlarının daha etkin karşılanması noktasında en uygun birim olduğunun benimsenmesi ile yerel yönetim yapılanmasında hukuki ve toplumsal açıdan sağlam temeller atılmıştır (Ökmen ve Parlak, 2015; Kalaycı, 2020, s.91).

BM sürdürülebilir kalkınma hedeflerinde yer alan kalkınma politikaları ve hedeflerini gerçekleştirmek için yerel yönetimlerin sorumlukları artırılmaktadır. Altyapı yatırımlarının yanında yerel yönetimlerin sundukları hizmetin kalitesinin de yaşam kalitesini belirlediği ve sürdürülebilir kalkınmaya destek verdiği belirtilmiştir (Kalkınma Bakanlığı, 2018). Söz konusu zirvede kabul edilen eğitim hedefi: "Hedef 4: Kaliteli Eğitim (herkes için kapsayıcı ve adil bir nitelikli eğitimi sağlamak ve yaşam boyu öğrenim fırsatlarını özendirmek)" şeklindedir. 5393 sayılı kanunda belediyelere, okul yapımı ve bakım onarımları ile çeşitli malzeme desteği sağlama görevi verilmiştir. 687 sayılı KHK ile il MEM'ler ile belediyeler arasında yapılan ve Bakanlıkça onaylanan ortak iş birliği protokolleri çerçevesinde belediyeler ilk, orta, lise öğrencilerine hem derslerine katkı hem de sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlere katılımlarını sağlayacak kurslar açabilecektir (Kalkınma Bakanlığı, 2018, s.78).

Yukarıdaki paragraflarda belirtilen konular dikkate alındığında gelişmiş ülkelerde yerel yönetimlerin genel kamu hizmetlerindeki ve eğitim hizmetlerindeki rollerinin kapsamının

ve etkinliğinin arttığı görülmektedir. Bu bağlamda “Türkiye’deki yerel yönetimlerin eğitim alanındaki rolü nasıl olmalıdır? “ sorusu araştırmanın problem cümlesini oluşturmaktır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de ve gelişmiş ülkelerde yerel yönetimlerin eğitim alanındaki görev, yetki ve sorumlulukları ile uygulamalarını inceleyerek ve yerel yöneticilerin eğitim hizmetlerindeki yerel yönetimlerin rolüne ilişkin görüşlerini analiz ederek ülkemizdeki yerel yönetimlerin eğitim hizmetlerindeki rolüne yönelik bir model geliştirmektir. Bu bağlamda;

1) Türkiye’deki yerel yönetimlerin eğitim alanındaki rolü nasıl olmalıdır?“ sorusu araştırmanın problem cümlesini oluşturmaktır. Buradan yola çıkarak aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır:

1.1. Türkiye’de yerel yönetimlerin eğitim alanında özellikle de fen eğitimi alanında yaptığı çalışmalar nelerdir?

1.2. Belirli kriterlere göre seçilen ülkelerdeki yerel yönetimlerin eğitim alanındaki rolü nasıldır?

1.3. Yerelde eğitim alanında görev yapan yöneticilerin (okul müdürleri ile belediye eğitim departmanı yöneticileri) eğitim hizmetlerinin yerelleşmesine ilişkin görüşleri nelerdir?

1.4. Okul yöneticileri ve belediye eğitim departmanı yöneticilerinin eğitim hizmetlerinin yerelleşmesi konusundaki görüşleri arasındaki benzerlikler ve farklılıklar nelerdir?

1.5. Okul yöneticilerinin eğitim hizmetlerinin yerelleşmesi konusundaki görüşleri; gelişmiş ülkelerin eğitim ve yerel yönetim sisteminin bilinirlik düzeyi, eğitim durumu, görev yapılan okul kademesine göre nasıl şekillenmektedir?

1.6. İncelenen ülkelerdeki yerel yönetimlerin eğitim uygulamaları, Türkiye’de yerel yönetimlerin eğitimdeki rolü ve yerel eğitim yöneticilerinin görüşleri sentezlendiğinde ülkemizdeki yerel yönetimlerin eğitim hizmetlerindeki rolü için ideal bir model nasıl olmalıdır?

1.3.Araştırmanın Önemi

İnformal eğitim, günlük yaşam içinde herhangi bir kişiden ya da yoldan kendiliğinden öğrenmelerin oluştuğu süreç olarak tanımlanmaktadır (Köseoğlu ve Türkmen, 2020). Bilim, tarih, doğa müzeleri gibi informal eğitim yerlerindeki üç boyutlu gerçek ortamlar etkileşimi kalıcı hale getirmekte, uygulama ve eğlence deneyimi yaşatmakta, okullardaki örgün eğitimi tamamlayıcı bir rol üstlenmektedir. Katılımcılar üzerinde bilişsel, duyuşsal, psikomotor becerilerin geliştirilmesi noktasında pozitif etkileri olan informal eğitim ortamlarının gün geçtikçe önemi artmakta ve özelikle müzelerin okullarla birlikte hareket etme yaklaşımı yaygınlaşmaktadır (Erbay, 2017). Söz konusu ortamların fen bilimleri öğretiminde etkili ve verimli bir şekilde kullanımı oldukça önemlidir (Türkmen ve Köseoğlu, 2020). İnformal eğitim ortamlarından bilim merkezlerinde yer alan sergi ve atölyelerdeki eğitim faaliyetlerinin, öğrencilerin bilimsel süreç becerileri, fen okuryazarlıkları, bilimin doğasına yönelik algıları, kavram öğrenme ve akademik başarısı, eleştirel düşünme becerileri, fen bilimleri dersine karşı tutum ve davranışları, okul dışı öğrenme ortamları ile ilgili algıları üzerinde pozitif etkilerinin olduğu tespit edilmiştir (Ertaş, 2012; Öz, 2015; Uludağ, 2017; İnce, 2017; Kırgız, 2018; Ok, 2018; Yavaş, 2019; Efe, 2019; Doldur, 2019; Şentuna; 2019; Kurulay, 2022). Bu bağlamda ülkemizde etkili ve bilimsel informal öğrenme ortamlarının oluşturulması, yaygınlaştırılması ve bu ortamlarda gerçekleştirilecek eğitim faaliyetlerinin belirli standartlarda yürütülmesi gerekmektedir. Bu ihtiyacın karşılanmasında aktif olarak rol alabilecek en uygun yapıdaki kurumların (yerelin dinamiklerine hâkim, hızlı karar ve sonuç alabilen) yerel yönetimler olduğu değerlendirilmiştir. Bu nedenle ülkemizdeki ve gelişmiş ülkelerdeki yerel yönetimlerin eğitim alanında yürüttüğü faaliyet ve projelerin incelenmesi ve ülkemizdeki yerel yönetimlerin eğitim hizmetleri sunumuna rehber olabilecek, sürdürülebilir ve etkili bir model geliştirmek önemlidir.

Bilim merkezinde yer alan sergi ve atölyelerdeki eğitim faaliyetlerinin öğrencilerin bilimsel süreç becerileri, fen okuryazarlıkları, bilimin doğasına yönelik algıları, kavram öğrenme ve akademik başarısı, eleştirel düşünme becerileri, fen bilimleri dersine karşı tutum ve davranışları, okul dışı öğrenme ortamları ile ilgili algıları üzerinde pozitif etkilerinin olduğu tespit edilmiştir (Ertaş, 2012; Öz, 2015; Uludağ, 2017; İnce, 2017; Kırgız, 2018; Ok, 2018; Yavaş, 2019; Efe, 2019; Doldur, 2019; Şentuna; 2019; Kurulay, 2022). Bilim merkezilerinin; öğretmenler ve öğretmen adayları üzerinde, fen etkinliklerine bakış açıları ve yeni uygulamalar tasarlama konusundaki becerilerini, informal öğrenme süreçlerini,

bilimin doğası ve tarihi ile ilgili görüşlerini, öğretim yöntemlerini pozitif anlamda etkilediği sonucuna ulaşılmıştır (Atmaca, 2012; Şentürk, 2015; Dağ, 2016; Han, 2017; Baş, 2019; Tahancalıo, 2019).

Ülkemizdeki eğitim harcamaları kamu ve özel kaynaklı yapılmakta iken kamu kaynaklı eğitim harcamaları da merkezi yönetimin ve mahalli idarelerin yaptığı eğitim harcamaları olarak sınıflandırılabilir. Türkiye'deki yerel yönetimlerin eğitim harcamaları payı (%2) incelendiğinde merkezi yönetim harcamalarına (%98) oranla oldukça düşük bir seviyede olduğu görülmektedir (Balcı,2019). 2011-2022 yılları arasındaki ülkemizdeki (TÜİK,2022) eğitim harcamaları verileri incelendiğinde; merkezi yönetimin eğitim harcamaları ve özel harcamalar artış eğiliminde iken yerel yönetimlerin eğitim harcamaları dalgalı bir seyir izlemiştir. Yerel yönetimlerin eğitim harcamalarında 2020-2022 aralığında ise artış görülmektedir.

Tablo 1.1. Türkiye'deki Finansman Kaynağına Göre Eğitim Harcamaları (TÜİK, 2022).

Yıllar	Toplam Devlet Eğitim Harcaması (Milyon TL)	Merkezi Yönetim Harcaması (Milyon TL)	Yerel Yönetimler Harcaması (Milyon TL)	Özel Harcamalar (Milyon TL)
2011	57 597	55 995	1 602	19 480
2012	68 303	66 210	2 093	25 421
2013	77 996	75 034	2 961	27 890
2014	89 216	87 825	1 391	33 471
2015	101 220	100 079	1 141	36 084
2016	121 202	120 222	981	43 651
2017	134 723	133 450	1 273	50 897
2018	165 456	163 786	1 670	64 213
2019	188 844	187 600	1 244	75 627
2020	203 650	202 592	1 058	75 750
2021	256 713	255 296	1 418	105 860
2022	464 722	461 346	3 376	148 582

Gelişmiş ülkelerde eğitim hizmetlerinin sunulmasında; yerel yönetimlerin geniş bir alanda önemli rolleri olduğu, merkezi yönetimin daha çok finansman dağılımı ve politika geliştirme noktasında görevlerinin olduğu belirlenmiştir. Söz konusu ülkelerde yerel yönetimlerin eğitim ile ilgili görevlerinin ülkemize göre fazla olması orantılı olarak eğitim harcamalarına da yansımıştır (Uzun, 2015). Bölgesel ve yerel yönetimlerin eğitim alanındaki harcamalarının toplamı ülkelere göre incelendiğinde; Almanya'da %90, İspanya'da %87, ABD'de %79, Finlandiya ve İsveç'te %66, Birleşik Krallık'ta %30,

Fransa'da %24, İtalya'da %13, Yunanistan'da %5, Türkiye'de %1 oranında olduğu tespit edilmiştir (OECD, 2022). Türkiye'deki belediyelerin eğitim ile ilgili görev, yetki ve sorumluluğunun ana hatları 5393 sayılı Belediye Kanunu'nda, 526 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nda, 687 sayılı KHK'da belirtilmiştir. Ancak belediyelerin eğitim hizmetleri ile ilgili farklı faaliyet ve projeleri olduğu da bilinmektedir. Bu bağlamda ülkemizdeki ve gelişmiş ülkelerdeki yerel yönetimlerin eğitim hizmetlerinin incelenmesi önem taşımaktadır.

Bu çalışmada genel çerçevede ülkemizin yanı sıra Fransa, İtalya, İngiltere'de yerel yönetim sistemleri araştırılmıştır. Ayrıca detaylı olarak da ülkemizdeki altı belediyenin (İstanbul'daki beş ilçe belediyesi ile İBB) ve söz konusu ülkelerdeki Paris, Roma, Londra belediyelerinin eğitim alanında yürüttüğü faaliyet ve projeler araştırılmıştır. Eğitim hizmetlerinin sunumunda kritik pozisyonda olduğu düşünülen okul yöneticileri ve belediye eğitim yöneticiler ile araştırmacı tarafından geliştirilen görüşme formu kullanılarak görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Yerel yönetim sistemleri, belediyelerin eğitim alanındaki uygulamaları ve eğitim yöneticilerinin görüşleri ışığında ülkemizdeki belediyelerin eğitim hizmetlerinin sunumunda dikkate alınabilecek etkili ve sürdürülebilir bir model önerisi geliştirilmiştir.

Araştırma kapsamında geliştirilen modelin, ülkemizdeki eğitim hizmetlerindeki merkez- yerel dengesi, informal eğitim ortamları, okulların fiziki şartları, belediyeler tarafından sunulan eğitim hizmetlerinin niteliği, eğitim yatırımlarının planlanması vb. konularda sunduğu önerilerle eğitim hizmetlerindeki verimliliğin artırılmasına katkı sağlayacağı beklenmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı, İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri, büyükşehir, il, ilçe belediyeleri gibi kurumların ve ilgili kişilerin, eğitim hizmetlerinin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi süreçlerinde araştırma sonuçlarından faydalanacağı düşünülmüştür.

Araştırmada kullanılan yöntemlerin, ortaya çıkan sonuçların ve önerilerin eğitim hizmetlerinde yerel yönetimler konusunda yapılacak araştırmacılara, yöntemin uygulanması, ülkemizde ve yurt dışında incelenen kurumlar, ulaşılan kurumsal raporlar, kaynaklar açısından fayda sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca, araştırma bulgularının, sonuçlarının ve önerilerinin sınıf dışı öğrenme ortamları konulu araştırmalara, sınıf dışı öğrenme ortamları yatırımlarının planlanmasında ve uygulanmasında rolü olan ilgili kişi, kurum ve kuruluşlara kaynak olabileceği düşünülmüştür.

1.4.Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırmanın sınırlılıkları aşağıdaki gibi sıralanabilir.

Okulların özerklik düzeylerinin artırılması, taşra teşkilatlarının yetki alanının genişletilmesi, eğitim komisyonlarının oluşturulması, yerel yönetimlerin eğitim hizmetlerinin sunulmasındaki ağırlığının artırılması gibi birçok durum, eğitim hizmetlerinin yerelleşmesi kapsamına girmektedir (Kazancı, 2019). Bu araştırmada eğitim hizmetlerinde yerelleşme konusu sınırlandırılmış ve özel olarak belediyelerin eğitim hizmetlerindeki rolleri ele alınmıştır.

Araştırma kapsamında Türkiye'de incelenen belediyeler İstanbul ilindeki; Beşiktaş, Çekmeköy, Kadıköy, Ümraniye, Üsküdar ilçe belediyeleri ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile sınırlıdır. İnceleme periyodu 2019-2021 yılları ile sınırlıdır.

Araştırma kapsamında incelenen yabancı ülkelerdeki yerel yönetim sistemleri; Fransa, İngiltere ve İtalya ülkeleri ile sınırlıdır.

Araştırma kapsamında incelenen yabancı ülkelerdeki belediyeler; Paris, Roma ve Londra metropol kent belediyeleri ile sınırlıdır. İnceleme periyodu 2022-2023 yılları ile sınırlıdır.

Araştırma kapsamında görüşme yapılan eğitim yöneticileri; Beşiktaş, Çekmeköy, Kadıköy, Ümraniye, Üsküdar ilçelerinde görev yapan ikişer okul yöneticisi olmak üzere 10 okul yöneticisi ve bir ilçe belediyesinde görev yapan 5 eğitim yöneticisi ile sınırlıdır.

1.5.Araştırmanın Varsayımları

Bu araştırmanın varsayımları aşağıdaki gibi sıralanabilir.

Araştırma kapsamında oluşturulan kavramsal çerçeve, konu ile ilgili araştırmalar, incelenen yerel yönetim sistemleri, yurt içi ve yurt dışındaki belediye uygulamaları, eğitim yöneticilerinin görüşlerinin eğitim hizmetlerinin sunumunda model oluşturulması açısından yeterli olduğu varsayılmıştır.

Araştırma kapsamında incelenen kurumsal raporlar (faaliyet raporu, performans programı, stratejik plan, kurumsal diğer raporlar) ile kurumsal web sitelerinin incelenen belediyelerin eğitim uygulamaları ile ilgili yeterli içeriğe sahip olduğu varsayılmıştır.

Araştırma kapsamında görüşmeye katılan eğitim yöneticilerinin görüşme sorularını içten ve yansız cevapladıkları varsayılmıştır.

1.6. Araştırma Tanımları

Yerel yönetim: Belirli bir bölgede yaşayan (il, ilçe, mahalle, köy vb.) insanların yerel nitelikteki kamusal ihtiyaçlarını karşılayan ve belirli bir hukuki tüzel kişiliğe sahip örgütlenmelerdir (Sezer, 2021, s.8).

Yerinden yönetim: Yönetsel kararların merkezi hükümet dışında, hizmet yerinde bulunan birimler tarafından alındığı yönetim biçimidir. Âdemi merkeziyet olarak da adlandırılan yerinden yönetim, yerel hizmetlerin sunulması ve yerel ortak gereksinimlerin karşılanması için oluşturulan, yerel özerkliğe sahip olup, kendi karar organları bulunan ve seçimle belirlenen yerel yönetim yapılarına dayalı yönetim anlayışıdır. Devletin bazı bölgelere kendi kendini yönetme yetkisi vermesi olarak da tanımlanan yerinden yönetim, yerel-bölgesel nitelikli kamusal hizmetlerin anayasanın belirlediği ilkeler ve yetkiler çerçevesinde yerel hizmet birimlerince yürütülmesini anlatır (Karakılçık, 2020, s. 28).

Yerellik (subsidiarite) ilkesi: Görev, yetki ve sorumluluklar, hizmetten yararlananlara en yakın ve en uygun kurumlara/birimlere verilir. Halka en yakın yönetim birimleri esas alınır (Karakılçık, 2020, s. 35).

BÖLÜM II: KAVRAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1.Yerelleşme ve Yerinden Yönetim

Türkiye'de kamu yönetimi sistemi ikiye ayrılmaktadır: merkezi yönetim ve yerinden yönetim. Merkezi yönetim birimleri arasında; cumhurbaşkanlığı, bakanlıklar, yardımcı kuruluşlar ve bağlı kuruluşlar, yerel yönetim birimleri arasında; il özel idareleri, belediyeler ve köylerden bulunmaktadır. Yerel yönetimler, belirli bir bölgede yaşayan insanların ortak ihtiyaçlarını karşılayan, karar mercileri vatandaşlar tarafından seçilen, belirli yetki ve görevleri olan, özel bütçesi ve personeli olan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanabilir (Tortop, Aykaç, Yayman ve Özer, 2006; Koçak, 2008, s.14). Yerel yönetimler, hizmet yönünden yerel yönetimler ve mahalli idareler olarak sınıflandırılabilir. Hizmet yönünden yerel yönetim birimleri görev alanlarına göre ülke geneline hitap eder. Mahalli idarelerin kuruluş esasları ve görevleri, yerinden yönetim ilkesi çerçevesinde kanunla tanımlanır. İdeal bir yerel yönetim uygulaması, merkezi yönetim ile uyumlu, katılımcılık ilkesinin göz ardı edilmediği, güven ortamının sağlandığı, kaynakların verimli kullanılmasını öngören bir anlayışa sahip olmalıdır (Ertaş, 2016). Yerel yönetim ile demokrasi arasındaki güçlü ilişkinin temelinde katılım ve temsil edilme kavramlarının yerel yönetim birimlerinde uygulanabilir olması yer alır (Bayrakçı, 2002).

Yerel yönetimlerin, yerinden yönetim (decentralization) ilkesi çerçevesinde, kamu hizmetlerinin vatandaşlara sunulmasında görev üstlenmesi ve kent ile ilgili konulardaki karar aşamalarına bireylerin katılmalarına olanak sağlaması, yerel yönetimleri demokrasinin lokomotifi haline getirmiştir. Ülkelerin tarihi, siyasi, toplumsal, ekonomik, kültürel, coğrafi yapısı yerel yönetimlerin sunacağı hizmetlerin kapsamında belirleyici role sahiptir. Ülkenin merkeziyetçi yapıdan yerinden yönetime doğru yaklaşmasını da söz konusu yapılar etkiler (Keleş, 2020). Yönetişim, şeffaflık, katılımcılık, hesap verebilirlik, yerelleşme, subsidiarite (yerellik) gibi kavram ve ilkelerin yeni kamu yönetimi anlayışında öne çıkması ile merkez-yerel arasındaki sistemlerin sorgulandığı, yerel yönetimlerin yetki alanının ve özerkliğinin genişletildiği görülmektedir (Güven, Karkacıer ve Şimşek, 2017). Federal yönetim şekline sahip devletlerde yetkiyi mümkün olduğu kadar halka en yakın yerel idareye verme eğilimi, subsidiarite ilkesinin bu ülkelerdeki yerel yönetim sistemlerinde uygulanmasını üniter devletlere kıyasla kolaylaştırmıştır (Zeyrekli ve Ekizceleroğlu, 2007).

Desantralizasyon, kamu hizmetlerin daha verimli yönetilmesi amacıyla merkezi yönetim birimlerinin planlama ve karar verme gibi yetkilerinin yerel kurumlara aktarılması olarak tanımlanır (Rondinelli, 1981). Alan yazında yerelleşme türleri idari, siyasi, mali, ekonomik olarak sınıflandırılmıştır. İdari yerelleşme ise yetki genişliği (kararların merkezdeki yönetici adına taşradaki yönetici tarafından alınması), yetki devri (belirli alanlarda karar verme yetkisinin taşra yöneticisine verilmesi), yerinden yönetim (merkezin ve yerel yönetimin yetkilerinin ayrıldığı yönetim sistemi) olarak tanımlanmıştır (Bucak, 2000; Ayrangöl ve Tekdere, 2016; Arslan, Gürses ve Baykal, 2015; Görgülü, 2019). Şahin'e göre (2018) yerelleşmenin (subsidiarite) olabilmesi için öncelikle hizmet ile ilgili sorumluluğun yetki ve mali kaynak desteği eşliğinde en yakın yönetim birimine verilmesi gerekmektedir. Türkiye'de yerel yönetimler mevzuat çerçevesinde tanımlanan görevleri yürütürler, mevzuatta yer almayan konular merkezi yönetimin yetki alanına görmektedir. Yerellik ilkesine göre yerel yönetimler bulundukları bölgedeki genel görevli olarak tanımlanır (Koçak, 2008, s.142).

Desantralizasyonun olumlu etkileri arasında, bürokrasinin hafifletilmesi, daha hızlı ve beklenti- ihtiyaçlara daha uygun hizmet sunulması yer alırken; yerel şartların ve kaynakların farklı olmasının meydana getirdiği bölgesel eşitsizlikler, yerel yöneticilerin liyakatsizliği, kaynakların verimsiz kullanımı olumsuz etkileri arasında gösterilebilir (Hayran, 2017).

Yerelleşme ve demokratikleşme çabalarının ana ekseninde merkezi yönetim görevlerinin paylaşılması yer almaktadır. Bu noktadaki en önemli noktalardan biri merkezi yönetim tarafından gerçekleştirilecek izleme ve değerlendirme süreçlerinin doğru tanımlanması ve sürdürülebilir olmasıdır (Özer, 2023, s.28).

Yerel yönetimlerin güçlendirilmesinde dekonsantrasyon, delegasyon ve devolüsyon olmak üzere üç model vardır. Dekonsantrasyon, merkezi yönetim yetkilerinin yerel düzeyde oluşturulan birimler aracılığıyla kullanılması; delegasyon, merkezi yönetim tarafından özel kararlar almak ve yetkileri kullanmak üzere özel delegelerin/kurumların görevlendirilmesi; devolüsyon, merkezi yönetimin yerel halk adına kullandığı yetkilerini yerel yönetimler aracılığıyla tekrar yerel halka devretmesi şeklinde tanımlanabilir (Welsh ve Mc Ginn, 1999, Aslanargun, 2007).

Dünya'daki önemli metropol şehirlerde eğitim hizmetlerinin yönetimi, metropol yönetimi ve alt birim yönetimi şeklinde aşağıda Tablo 2.1'de gösterilmiştir Tablo

incelendiğinde ülkelerin çoğunluğunda metropol kent belediyelerinin görevleri arasında eğitim hizmetleri de yer aldığı, özellikle okul öncesi, ilkokul ve ortaokul düzeyindeki örgün eğitim hizmetlerinin ve çeşitli mesleki eğitim hizmetlerinin sunulması görevlerinin yerel yönetim birimlerine verildiği görülmektedir. Londra, Roma, Toronto ve Tokyo büyükşehir belediyelerinin genel eğitim hizmetlerinden sorumlu olduğu, Amsterdam, Kopenhag, Viyana ve Paris büyükşehir belediyelerinin ilköğretim ve orta öğretimden sorumlu olduğu, tüm metropol kent belediyelerinin yaygın eğitim hizmetlerinde etkin olduğu görülmektedir.

Tablo.2.1. Önemli Metropol Kentlerdeki Büyükşehir Belediyelerinin Eğitim Konusundaki Sorumluk Alanları (Güneş, 2006, Tepe, 2007, s.140).

Metropol Şehirler	**Genel Eğitim**	**İlk ve Orta Öğretim**	**Mesleki Eğitim**	**Okul Yapım Donatım**	**Yaygın Eğitim**
Amsterdam		AY	MY ve AY		MY ve AY
Barselona			MY ve AY		MY ve AY
Frankfurt			MY ve AY		MY ve AY
İstanbul				MY	MY ve AY
Kopenhag		AY	AY	AY	AY
Londra	MY ve AY		MY ve AY	AY	MY ve AY
Minneapolis			MY ve AY		MY ve AY
Paris		MY	MY ve AY	MY	MY
Roma	MY ve AY		MY ve AY		MY ve AY
Tokyo	MY		MY	MY ve AY	MY ve AY
Toronto	MY ve AY		MY ve AY	MY	MY ve AY
Viyana		MY ve AY	MY	MY	MY ve AY

MY: Metropol Yönetimi- AY: Alt Birim Yönetimi

Ülkemizdeki eğitim hizmetleri mevcut durumda; İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri (MEB'in taşra kuruluşları) ile YÖK ve Üniversiteler (yarı özerk kamu kurumları) tarafından sunulmaktadır. Mevcut duruma eğitim hizmetlerinin yerelleşmesi açısından bakıldığında; ülkemizde eğitim hizmetlerinde dekonsantrasyon (yetki genişliği: tüm kontrol merkezdeyken, merkezden yerel yönetimlere yönetim sorumluluklarının aktarılması) ve delegasyon (merkezi yönetim tarafından yarı-özerk kuruluşlara güç ve yetkinin kontrollü olarak verilmesi) modellerinin uygulandığı görülmektedir. Devolüsyon modeli (merkezi yönetimin kontrolü dışında sorumluluk ve yetki devri) ise ülkemizde uygulanmamaktadır (Odabaş, Tekdere ve Aktepe, 2016).

Okulların özerklik düzeylerinin artırılması, taşra teşkilatlarının yetki alanının genişletilmesi, eğitim komisyonlarının oluşturulması, yerel yönetimlerin eğitim

hizmetlerinin sunulmasındaki ağırlığının artırılması gibi birçok durum, eğitim hizmetlerinin yerelleşmesi kapsamına girmektedir. Türkiye'deki belediyeler mevzuatta yer alan bir zorunluluk olmamasına rağmen okul yapımı ve bakım onarım hizmetlerinin finansmanını bütçelerinden sağlayarak mali desantralizasyon örneği sergilemektedir (Kazancı, 2019).

Eğitim ile ilgili bir hizmetin sorumluluğunun belediye yönetimine verilmesi, başka bir hizmetin sorumluluğunun ilde merkezi yönetimin bir taşra kuruluşuna devredilmesi eğitimde yerelleşmenin örnekleri arasında gösterilebilir. Eğitimde yerelleşme konusunda ülke uygulamaları incelendiğinde genel olarak; eğitime finansman sağlanması, eğim kurumlarının yapımı ve bakımı-onarımı, ders kitaplarının dağıtımı şeklinde uygulamalar öne çıkmaktadır. Bazı federal ülkelerde ek olarak, merkezi eğitim standartları çerçevesinde yerel eğitim standartlarının belirlenmesi, yerel öğretim programlarının merkezi öğretim programlarına uygun olarak oluşturulması ve öğretim yöntem-tekniklerinin çeşitlendirilmesi, öğrenci değerlendirme süreçlerinin çeşitlendirilmesi, öğretmen atama, kariyer, ücret ödeme işlemlerinin yerel düzeyde gerçekleştirilmesi yer almaktadır (Özgen, 2011, s.80).

Yerelleşme kavramı, yerel yönetim birimlerinin güçlendirilmesi, yerel STK'ların, girişimcilerin ve medya kuruluşlarının desteklenmesi, yerel girişimcilerin önünün açılması, katılımcılık ilkesinin etkin uygulanması, merkezi yönetimin taşra birimlerinden yerel yönetim birimlerine yetki aktarılmasını da içermektedir (Parlak, 2011; Akçakaya, 2017).

Gelişmiş/ gelişmekte olan ülkelerde uygulanan yerelleşme politikalarının diğer sektörlerle birlikte eğitimde alanında da yaygınlaştığı görülmektedir. Bu kapsamda merkezi yönetimin eğitimle ilgili görev, yetki ve sorumluluklarını yerel yönetimlere devreden düzenlemeler yapılmıştır. Ülkelerin gelişmişlik düzeyinin artmasına paralel olarak, yerel yönetimlerin, diğer alanlarda olduğu gibi eğitim alanında da başarılı örnekler verdiği ve eğitimin yönetimine ilişkin sorumluluklarının arttığı görülmektedir (Uzun, 2015, s.41). Hizmet sunumunda etkinliğini artırmak isteyen yerel yönetimler için yakın dönemde yeni görev alanlarının ortaya çıkması beklenmektedir (Özer, 2023, s.16).

Desantralizasyon ve hizmette yerellik ilkesi çerçevesinde, yerel yönetimlerin kamu hizmetlerindeki etkinliğinin artırılması, hizmetlerin etkin ve verimli bir şekilde sunulması, vatandaşların yerel kararlara katılımının sağlanması, kamu hizmetlerinin vatandaşların

ihtiyaçlarına göre gerçekleştirilmesi sonucunu doğuracaktır (Eryılmaz, 2015; Bulut ve Bimay, 2020).

Gelişmiş ülkelerde eğitim hizmetlerinin sunulmasında; yerel yönetimlerin geniş bir alanda önemli rolleri olduğu, merkezi yönetimin daha çok finansman dağılımı ve politika geliştirme noktasında görevlerinin olduğu belirlenmiştir. Söz konusu ülkelerde yerel yönetimlerin eğitim ile ilgili görevlerinin ülkemize göre fazla olması orantılı olarak eğitim harcamalarına da yansımıştır (Uzun, 2015).

Eğitim hizmetlerinde; Türkiye ve Norveç'te yetki ve sorumluluklarının ağırlıklı olarak merkezi yönetimde olduğu; diğer OECD ülkelerinde kaynak ders kitaplarının belirlenmesi, öğretim programının tasarlanması, eğitim sürecinin zaman planlamasının yapılması gibi konularda yerel yönetimler aktif ve karar verici konumda olduğu Dünya Bankası raporlarına yansımıştır (Uzun, 2015). Ülkemizdeki eğitim hizmetlerinde belediyelerin rolü değerlendirildiğinde; belediyelerin ağırlıklı olarak yaygın eğitim hizmetlerine yönelik hizmetleri yürüttüğü, okul binalarının yapımı ve bakım onarımı ile öğrencilere maddi yardımda bulunulması dışında örgün eğitim hizmetlerinde görev, yetki ve sorumluklarının olmadığı belirlenmiştir (Gürbey, 2012, s.35). Türkiye'deki öğretim programları, merkezi yönetim tarafından hazırlanmakta ve ülkenin tamamında uygulamaya koyulmaktadır. Bu durum, yerelin ihtiyaçlarını karşılama ve uygulanabilirlik noktasında verimsizliğe sebep olmaktadır. Yerel yönetimlere koşullara ve ihtiyaçlara göre öğretim programları üzerinde bazı değişiklikler yapabilme imkânı sağlamak, programların verimliliğini artırabilir (Çınkır, 2002; Özgen, 2011, s.48).

Küresel yerelleşme politikaları, coğrafi mesafe kriterini öne sürerek toplumsal uzaklıkları artırmaktadır. Yetkilerin yerel yönetimlere aktarılması, merkezi ve yerel yönetimleri yerel halktan uzaklaştırmaktadır. Bu konudaki tartışmanın temelini, yapılan aktarımın toplumsal eşitsizlikleri arttırıp artırmadığı olmalıdır (Güler, 2013, s.13). Kamu hizmetlerinin kalitesinin yükseltilmesi için devlet ve halkın birbiri ile daha yakın olması anlayışı kabul edilmiştir. En önemli kamu hizmetlerinden biri olan eğitim hizmetlerinin kalitesinin artırılması ile eğitimde yerelleşme arasında yüksek düzeyde orantılı bir ilişki bulunmaktadır (Özgen, 2011, s.77). Eğitim hizmetinde hayata geçirilen yerelleşme uygulamaları ile etkinlik, verimlilik ve kalitenin artacağı belirtilmektedir. Alan yazında eğitim hizmetlerinin yerelleşmesinin hizmetlerin kalitesine, öğrenci başarısına, mevcut mevzuata, fırsat eşitliğine etkisi ile ilgili çalımalar bulunmaktadır (Tekdere, 2013).

2.2.Türkiye'deki Belediyelerin Eğitim Hizmetleri ile İlgili Mevzuatı

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası 123.Madddesi'ne göre; … idarenin kuruluş ve görevleri, merkezden yönetim ve yerinden yönetim esaslarına dayanır. 126.Madddesi'ne göre; Türkiye, merkezi idare kuruluşu bakımından, coğrafya durumuna, ekonomik şartlara ve kamu hizmetlerinin gereklerine göre, illere; iller de diğer kademeli bölümlere ayırılır. İllerin idaresi yetki genişliği esasına dayanır. Kamu hizmetlerinin görülmesinde verim ve uyum sağlamak amacıyla, birden çok ili içine alan merkezi idare teşkilatı kurulabilir. Bu teşkilatın görev ve yetkileri kanunla düzenlenir. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası 127.Madddesi'ne göre Mahalli idareler; il, belediye veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişileridir. Mahalli idarelerin kuruluş ve görevleri ile yetkileri, yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenlenir (T.C. Anayasası, 1982).

Türkiye'de belediyelerin eğitim hizmetlerinin yürütülmesinde tabi olduğu mevzuat aşağıda Tablo 2.2'de verilmiştir.

Tablo 2.2. Türkiye'deki Belediyelerin Eğitim Hizmetleri Konusundaki Mevzuatı (Belediye Kanunu, 2005; Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 2004).

Belediyelerin tabi olduğu mevzuat	**İçerik**	**Açıklama**
5393 sayılı Belediye Kanunu (madde 14, b bendi)	Belediye, mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla; devlete ait her derecedeki okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımını yapabilir veya yaptırabilir, her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılayabilir.	Bina inşası ve bakım onarım görevi İhtiyaç malzemesi desteği görevi
5393 sayılı Belediye Kanunu (Madde 14, a bendi)	…meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır.	Yaygın eğitim hizmetleri sunma görevi

5393 sayılı Belediye Kanunu (Madde 13)	Belediye, hem şehriler arasında sosyal ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi ve kültürel değerlerin korunması konusunda gerekli çalışmaları yapar. Bu çalışmalarda üniversitelerin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, sivil toplum kuruluşları ve uzman kişilerin katılımını sağlayacak önlemler alınır.	Sosyal ve kültürel uyum ile ilgili eğitim faaliyetleri
526 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, (Madde 7, v bendi)	Sağlık merkezleri, hastaneler, gezici sağlık üniteleri ile yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütmek, geliştirmek ve bu amaçla sosyal tesisler kurmak, meslek ve beceri kazandırma kursları açmak, işletmek veya işlettirmek, bu hizmetleri yürütürken üniversiteler, yüksek okullar, meslek liseleri, kamu kuruluşları ve sivil toplum örgütleri ile iş birliği yapmak.	Yaygın eğitim hizmetlerinde hizmet sağlayıcılar arasına yerel yönetimler de sayılmaktadır.
526 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, (Madde 7, n bendi)	Gerektiğinde mabetler ile sağlık, eğitim ve kültür hizmetleri için bina ve tesisler yapmak, kamu kurum ve kuruluşlarına ait bu hizmetlerle ilgili bina ve tesislerin her türlü bakımını, onarımını yapmak ve gerekli malzeme desteğini sağlamak.	Örgün eğitime yönelik destekleyici hizmetler (bina inşası ve bakım onarımı ile malzeme desteği)

Yukardaki tablo incelendiğinde; ülkemizdeki belediyelerin eğitim hizmetlerinin yürütülmesinde esas alacağı 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 526 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu olmak üzere iki temel mevzuat bulunduğu görülmektedir. Belediyelerin bu kapsamdaki görevleri genel olarak; fiziki ortamların kurulması ve desteklenmesi, mesleki ve beceri eğitimlerinin verilmesi, sosyo- kültürel eğitimlerin düzenlenmesi olarak sıralanabilir.

2.3.Üst Politika Belgelerinde Eğitim Alanında Belediyelere Verilen Görevler

Belediyelerin görev, yetki ve sorumluluklarının araştırılmasında doküman analizi tekniğinden faydalanılarak belediyeler ile ilgili üst politika belgeleri (kalkınma planları,

cumhurbaşkanlığı programları, bakanlık eylem planları vb) analiz edilmiştir. Belediyelere üst politika belgelerinde verilen görevler Ek 10'da yer alan Tablo 6.26'da verilmiştir.

Tablo 6.26'da; 10.Kalkınma Planı (2014-2018), 11.Kalkınma Planı (2019-2023), Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı, 2019-2021 Orta vadeli Programı, 2023 Eğitim Vizyonu, 2014-2023 İstanbul Bölge Planı (İstanbul Kalkınma Ajansı), Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Verimlilik Stratejisi ve Eylem Planı, Ulusal İstihdam Strateji ve Eylem Planı, 2018-2023 Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı'nda belediyeler ile ilgili kısımlar eğitim açısından incelenmiştir. İnceleme sonucunda 99 ilgili kısım tespit edilmiştir (Kalkınma Bakanlığı, 2013; Kalkınma Bakanlığı, 2018; SBB, 2019; İSTKA, 2014; STB,2015; ÇSGB, 2017; ASPB, 2017). Bu eylemler incelendiğinde genel olarak mevzuatta net olarak belirtilmeyen görev ve sorumlulukların bu belgeler aracılığıyla belediyelere verildiği görülmektedir. Eylemler genel olarak; muhtelif konularda farkındalık ve bilinçlendirme eğitimlerinin yaygınlaştırılması, dezavantajlı kesimlerin örgün eğitime, meslek- beceri- spor- sanat eğitimine erişiminin kolaylaştırılması, farklı konularda eğitim içeriklerinin yaygınlaştırılmasında destek olunması, eğitim ve istihdam bağlantısının güçlendirilmesine destek olunması, eğitimde müze, tarihi alanlar, bilim merkezi, dene yap atölyeleri, kütüphane gibi okul dışı eğitim ortamları sunulmasının sağlanması, okul öncesi eğitime erişimin artırılması, özel eğitim alanında faaliyet etkinliğinin artırılması, gençlerin kişisel, sosyal gelişimleri ile kariyer planlamalarına katkı sağlayacak programların sunulması olarak özetlenebilir.

2.4.Eğitim Hizmetlerinde Yerel Yönetimler Konulu Araştırmalar

Bu bölümde eğitim hizmetlerinde yerel yönetimler konulu yüksek lisans ve doktora tezleri incelenmiştir.

Usluel (1995) tarafından yapılan çalışmada, MEB merkez örgütünde görevli 435 yöneticiye yönelik eğitim hizmetlerinin yerelleşmesine dair bir anket uygulanmıştır. Örneklem grubunun çoğunluğu, yetkilerin devri sonucunda temel görevlere odaklanılarak yerel eğitim ihtiyaçları ve sorunların çözümüne dair kararların daha hızlı verileceğini, yerelleşme türlerinden yetki genişliğinin daha faydalı olacağını ifade etmiştir. Yöneticilerin çoğunluğunun, taşra örgütlerine bazı yetkiler verilmesiyle bazı kişi ve grupların kendi menfaatlerini gerçekleştirmek üzere yerel yönetimlere etki edebileceği ve ulusal birlik-eğitimdeki ulusal standartlarla ilgili sorunlar yaşanabileceği endişesini taşıdığı belirlenmiştir.

Köksal (1997) tarafından yapılan çalışmada, eğitim yöneticileri, müfettişleri, kamu yöneticileri ve yerel yöneticiler, öğrenci velileri görüşleri ışığında eğitim hizmetlerinin yerelleşmesine dair bir model önerisi geliştirmiştir. Örneklem grubunun %2'si eğitim hizmetlerinin yerelleşmesine tümüyle karşı çıkmış, %69'u söz konusu yerelleşme modelini desteklemiş, %29'u modeldeki bazı konularda değişiklik olması gerektiğini ifade etmiştir. Değişiklik istenen maddelerden bazıları: "Eğitim hizmetleri tümüyle, özerk bir kamu kuruluşu olan, karar organları halk tarafından seçilen ve kendine özel bütçeleri olan yerel yönetimlere devredilmeli, yetki ve sorumluluklar bu kuruluşlarda olmalı" ve "yerel yönetimlerin yönetimi ve denetimi altında il ve ilçe eğitim kurullarına yer verilmeli" olarak araştırma sonuçlarına yansımıştır.

Akyıldız (1999) tarafından yapılan çalışmada, eğitim hizmetlerinin yürütülmesinde belediye yönetimlerine yetki verilmesi konusunu il belediye başkanlarının görüşleri çerçevesinde incelemiştir. Örneklemde bulunan il belediye başkanları genel olarak eğitim hizmetlerinde yerelleşme konusuna olumlu olarak yaklaşmıştır. Eğitim hizmetlerine belediyelere yetki verilmesi halinde; MEB'in merkez örgütünün yükünün azalacağı, yerel düzeyde eğitim ihtiyaçlarının karşılanma imkânının artacağı, yerel düzeydeki eğitim sorunlarının çözümünün kolaylaşacağı, yerel halkın eğitim hizmetlerine katılımının artacağı, eğitim giderlerine yerel düzeyde kaynak sağlama imkanlarının artacağı, genel eğitim politikaları ile yerel birimlerin eğitim alanındaki uygulamaları arasında uyumun sağlanabileceğini belirtmişlerdir. Yerel grupların (etnik, dinsel, siyasi vb.) bütünleşmesi ortamının gelişebileceği, eğitim uygulamalarının değişen çevre şartlarına uyarlanması ortamının gelişeceği, yerel kuruluşlar (resmi, özel, gönüllü) arasında iş birliği imkanlarının artacağı, yereldeki farklı sosyoekonomik düzeydeki gruplar arasında kaynakların daha adil paylaştırılabileceği, eğitim kurumlarına ait bina, tesis, araç-gereç ve diğer kaynakların daha verimli kullanılabileceği, yerel düzeydeki eğitim birimi yöneticilerinin karar verme ve uygulama becerilerinin artacağı, eğitim altyapısı problemlerinin daha kolay çözüleceği, üst ölçekli eğitim planlarındaki hedeflerin yerel düzeydeki gerçekleşme oranlarının artacağını ifade etmişlerdir. Eğitim hizmetlerini yerel dinamiklere uygun bir şekilde yürütme konusunda merkezi yönetimden daha uygun bir ortam sağlanabileceği, katılımcı demokrasinin gelişmesine katkı sağlayacağı, fırsat eşitliğinin sağlanmasına katkı sağlayacağı belirtilmiştir. Eğitim hizmetlerinin sunumunda merkezi yönetim ve yerel yönetimler arasında görev dağılımı yapılarak hizmet kalitesinin artmasının sağlanması, araştırma önerileri arasında yer almıştır.

Bozan (2002) tarafından yapılan çalışmada, merkez ve taşra teşkilatında görev yapan 5.298 eğitim yöneticisi ve denetçisine yönelik eğitim hizmetlerinin merkeziyetçi yapısı ve yaşanan sorunların tespitine dair 91 çoktan seçmeli, 4 açık uçlu soru olmak üzere 95 sorudan oluşan bir anket uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, ülkemizdeki eğitim hizmetlerinin yürütülmesindeki sorunların ana kaynağı olarak yönetimdeki merkeziyetçilik seviyesinin üst düzeyde olması gösterilmiştir. MEB merkez teşkilatının yoğun yetki ve sorumlulukları sebebiyle, temel görevlerini dahi yeterince yapamadığı, bu durumun yereldeki eğitim hizmetlerinde sorunlar yaşanmasına sebep olduğu tespit edilmiştir. Kaynakların etkili ve verimli kullanılamadığı, belirli sayısal göstergelerdeki gerçekleşme oranına ulaşma gayretlerinin, eğitim hizmetlerindeki istenen kaliteyi sağlayamadığı belirlenmiştir. Merkez örgütündeki bazı yetkilerin il ve ilçe milli eğitim müdürlüklerine devredilmesi, birden fazla ili içine alan Bölge Milli Eğitim Müdürlükleri kurulması ve bu yapının il ve ilçe müdürlüklerindeki kurumsal kapasiteyi geliştirilmesi gerektiği araştırma sonuçları arasında yer almıştır.

Gülşen (2005) tarafından yapılan çalışmada, Türkiye'de eğitim hizmetlerinin yerinden yönetimi konusunda il ve ilçe milli eğitim müdürleri ile ilköğretim müfettişleri başkanlarının görüşleri araştırılmıştır. Örneklemdeki yöneticiler; eğitim hizmetlerinin yerinden yönetimi için merkezi teşkilatın yetkilerinin tamamen aktarılmasına karşı çıkmıştır. Yetki devri, eğitim yönetiminin yapısı, insan kaynakları, öğrenci işleri, mali işler ve genel hizmetlerin yönetimi konularında genel anlamda yetkilerin devredilebileceği yönünde görüş bildirmişlerdir. Eğitim hizmetlerinin yerinden yönetimi için eğitim paydaşlarının il, ilçe ve okul eğitim kurullarına katılmasını sağlayıcı mevzuat düzenlemelerinin yapılması da araştırma önerileri arasında yer almıştır.

Atasayar (2005) tarafından yapılan çalışmada, Millî Eğitim Bakanlığı taşra örgütü yöneticilerinin yerelleşme konusundaki görüşleri araştırılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı İl Milli Eğitim Müdürlükleri'nde görev yapan 436 eğitim yöneticisi ve denetçisinin çoğunluğu; Milli Eğitim Bakanlığı'nın karar verme yetkisinin üst yönetim birimlerinde toplandığı merkeziyetçi yapısıyla işlevlerini etkili bir şekilde yerine getiremediği, Bakanlık merkez teşkilatının yetkilerinin bir kısmını yerel örgütlere devretmesi ve eğitim sisteminin yeniden yapılandırılması gerektiği, bakanlık merkez örgütünün yerel örgütlerden gelen bilgileri kullanarak daha uygulanabilir eğitim politikaları oluşturabileceği, yereldeki eğitim araç-gereçleri, personel, bina ve diğer kaynakların daha verimli kullanılabileceğini ifade etmiştir.

Eğitim hizmetlerinin yerelleşmesi ile bazı kişi ve grupların kendi menfaatleri doğrultusunda eğitim yönetimini yönlendirmesi sonucu eğitimde tarafsızlık ilkesinin zarar görmesi ve yerel örgütlerdeki eğitim yöneticilerinin halk tarafından daha çok istenen hizmetlere ağırlık verilmesiyle eğitimin genel amaç ve ilkelerinden uzaklaşılması ihtimalinin olabileceği çoğunluk görüşleri arasındadır. Eğitim yöneticileri ve denetçilerinin en çok fikir ayrılığı yaşadığı konu, eğitimin milli birliği sağlama fonksiyonu ve yerelleşmenin ekonomik ve sosyal kalkınmaya nasıl etki edeceği konuları olmuştur.

Tepe (2007) tarafından yapılan çalışmada, İBB tarafından sunulan yaygın eğitim hizmetleri (İSMEK) nitelik ve nicelik yönünden incelenmiştir. Toplumsal kalkınmanın sağlanmasında yerel kalkınmanın önemi göz önünde bulundurulduğunda, yerel halka en yakın ve en etkin durumda olan belediyelerin yaygın eğitim hizmetlerindeki etki alanının artırılması gerektiği belirtilmiştir. Avrupa Birliği ülkelerindeki yerel yönetim birimlerinin, özellikle mesleki ve yaygın eğitim konusunda yetki ve sorumluluklarının geniş olduğu ve bu durumun yerel kalkınmanın sağlanmasında önemli bir unsur olduğu belirtilmiştir. Araştırma sonucunda; valilik, il ve ilçe milli eğitim müdürlükleri, büyükşehir ve ilçe belediyeleri, İŞKUR, KOSGEB, sanayi, ticaret ve meslek odaları, sendikalar, ilgili STK'lardan temsilcilerin yer alacağı İl Yaygın Eğitim Konseyleri kurulması ve örgün-yaygın eğitim konusunda koordinasyon etkinliğinin sağlanması önerilmiştir.

Özgen (2011), eğitim hizmetlerinin kalitesinin arttırılabilmesi için, eğitim hizmetlerindeki yerelleşme eğilimlerini inceleyerek, ülkelerin genel eğitim hizmetlerindeki yerelleşme ile hizmet kalitesi arasında bir ilişkinin olup olmadığını araştırmıştır. Araştırmada yerelleşme adımları sonrasında merkezi yönetimin rolü; mali, siyasi, hukuki sorumluluk ve hesap verebilirlik çerçevesinde, otoritesini koruyan, adalet ilkesini gözeten, merkez-yerel iş birliğinin sürdürülebilirliğini sağlayan, bölgesel farklılıkları göz ardı etmeyen, yerel yönetimlerin eğitim alanındaki yeni görevlerinde destekleyici olan, yerel yönetimlerin politikaya bulaşıp yozlaşmalarını önleyen bir yaklaşım içinde tanımlanmıştır. Yerel yönetimlerin ve merkezi yönetimlerin kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesinin yerelleşme politikalarının uygulanabilirliği açısından önem arz ettiği belirtilmiştir. Eğitim hizmetlerinde kalitenin ve yerelleşmenin artması ile bölgelere göre farklılıklar gösteren sosyal isteklerin yerel yönetim birimlerinin koordinasyon becerisi ile daha iyi karşılanabileceği, işlemlerin kolaylaşacağı, katılımcılık ilkesinin daha kapsamlı uygulanabileceği tespit edilmiştir. 55 ülkedeki verilerinin regrasyon analizi sonuçlarına

göre, eğitimde yerelleşme ile eğitim hizmetleri kalitesi arasında istatistiki olarak anlamlı ilişki olduğu tespiti yapılmıştır.

Gürbey (2012) yaptığı araştırmada, İstanbul İl Özel İdaresinin eğitim kurumlarına yönelik cari harcamaları, okul binalarının bakım onarımları, laboratuvar sınıflarını kurması; İBB'nin hizmete kazandırdığı spor salonları, burs ve kırtasiye yardımları, ödüller, seminerler; İlçe belediyelerinin (Fatih, Gaziosmanpaşa, Bakırköy, Büyükçekmece, Bağcılar) okullara yönelik çevre düzenlemesi, bakım onarım, okul mobilyası temini, eğitim araç gereçlerinin sağlanması vb. faaliyetlerin örgün eğitim hizmetlerinde kalitenin ve niteliğin artırılmasında önemli bir yer teşkil ettiğini belirtmiştir. Belediyelerin eğitim alanında yürüttüğü faaliyetlerin vatandaşların belediye yönetimi ile ilgili görüşlerini olumlu anlamda etkilediğini belirtmiştir.

Ekinci (2012) tarafından yapılan çalışmada; Kocaeli Büyükşehir Belediyesi sunulan meslek ve sanat kurslarının yaygın eğitim hizmetlerinin her kesime ulaştırılması açısından kritik bir rolü olduğu, ülkemizdeki büyükşehir belediyeleri tarafından sunulan yaygın eğitim hizmetlerinin kişisel gelişim, yerel ve toplumsal kalkınma bağlamında önemli bir yere sahip olduğu tespit edilmiştir.

Arslan (2013) tarafından yapılan araştırmada, eğitimde yerelleşme konusunun yıllardan beri tartışılma sebebinin ihtiyaçlardan kaynaklı olduğu tespit edilmiş, yerelleşme ile toplumdaki refah düzeyinin artacağı, eğitim ile ilgili vatandaş beklenti ve ihtiyaçlarının daha hızlı karşılanabileceği, bürokratik işlemlerin kolaylaşacağı, okul yönetimlerine halk katılımının artacağı ifade edilmiştir. Devlete bağlı okulların verdikleri eğitim ve öğretim hizmetlerinin kalitesinin özel okulların altında kaldığı, özel okullardan ekonomik imkanları yeterli olmayan ailelerin faydalanamadığı, bu sebeplerden ötürü özellikle belediyelerin, eğitim alanındaki yetki-sorumluluğunun ve finansman imkanlarının artırılarak tüm kesimlere eşit olarak, etkinlik ve verimlilik ilkeleri çerçevesinde hizmet sunabileceği belirtilmiştir.

Birvural (2013) tarafından yapılan araştırmada, okullar için alternatif bir gelir kaynağı oluşturabilen bir model önerisi geliştirilmiştir. Söz konusu modelin, okulların yeni mali kaynaklar elde etmesi, öğrencilerin gerçek hayata dayalı öğretim görmesi, kayıt dışı ve sağlık koşulları elverişli olmayan işletmelerin meslek öğretmenlerinin gözetiminde kayıt

altına alınması ve uygun koşullar altın üretim yapmalarının sağlanması gibi doğrudan olumlu katkılar sunması beklenmektedir.

Yıldızbaş (2013) tarafından yapılan çalışmada, yerel yönetimlerin eğitim hizmetleri ile ilgili etkinliğinin artırılması ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın yerel yönetimler üzerindeki etkili denetimi ile eğitim sistemindeki sorunların önemli bir kısmının çözülebileceği değerlendirilmiştir. Okulların binası ve bahçesinin, örgün eğitim saatleri dışında, yaşam boyu öğrenme ve dinlenme alanı olarak kurgulandığı "Okullar Hayat Olsun "projesinin öğrenme süreçlerinin kalitesini olumlu olarak etkilediği belirtilmiştir.

Tekdere (2013) tarafından yapılan çalışmada, ülkemizde eğitim hizmetlerinde yerelleşmenin uygulanabilirliği araştırılmıştır. Eğitim hizmetlerinde devolüsyon seviyesindeki yerelleşmenin mevcut şartlar altında uygulanabilir olmadığı belirlenmiştir.

Kuzu (2014) tarafından yapılan araştırmada; İBB, Çanakkale Belediyesi, Çan Belediyesi yaygın eğitim hizmetleri incelenmiştir. Belediyelerin eğitim hizmetlerinin çeşitliliğinin büyüklükleri ile doğru orantılı olduğu, eğitim hizmetlerinin içeriğinin mevzuat çerçevesinde belirlendiği, katılımcılık ilkesinin tam olarak uygulanamadığı, planlama aşamasında ilgili kurumlarla yeterli düzeyde iş birliği yapılmadığı, eğitim hizmetleri ile ilgili kaynak, donanım, mekanların yeterli düzeyde olduğu, eğitim hizmetlerinin etkinliğinin yeterince ölçülmediği belirlenmiştir. Belediyelerin yaygın eğitim hizmetleri, eğitim yönetimi çerçevesinde değerlendirildiğinde; söz konusu hizmetlerle ilgili karar alma, koordinasyon, etkileme ve değerlendirme süreçlerinde dikkate alınması gereken önemli noksanlıklar olduğu tespit edilmiştir.

Uzun (2015) tarafından yapılan çalışmada, merkezi yönetimdeki yapısal ve işlevsel sorunlar nedeniyle yerel ihtiyaçların karşılanamadığı, ülkemizde eğitim alanındaki yerelleşmenin hayata geçirilememesindeki en önemli sorunların ise yerel yönetimlerin yeterince güçlü bir yapıda olmamaları ve yeterince mali kaynağa sahip olmamaları olduğu belirtilmiştir. Özel okulların devlet okullarından daha kaliteli eğitim hizmetleri sunduğu ancak söz konusu eğitim hizmetlerine sadece gelir düzeyi yüksek ailelerin erişebildiği, fırsat eşitliği ilkesinin zarar gördüğü, buna çözüm olarak yerel yönetimlerin eğitim hizmetlerindeki etkinliğinin artırılması gösterilmiş, bu durumun da demokrasinin gelişimine katkı sağlayacağı belirtilmiştir. Gelişmiş ülkelerde temel örgün eğitim ile yaygın eğitim hizmetleri ile ilgili ana sorumluluğun yerel yönetimlere verilmesi, merkezi yönetimin de

etkin bir denetim sisteminin olması ülkelerin kalkınması açısından önemli bir faktör olarak değerlendirilmiştir. Üniter yapıya yönelik tehdit nedeniyle eğitim hizmetleri ile ilgili sorumlulukların sınırlandırılması, farklı bakanlıklar ve kuruluşların sorumluluğundaki eğitim programlarının ülke genelinde uygulanmasının başarıyı da olumsuz olarak etkilediği tespit edilmiştir. Eğitimde yerelleşmenin; refah seviyesinin yükseltilmesi, vatandaşların eğitim ihtiyaçlarının düşük maliyetle ve yeterli düzeyde karşılanması, ağır ilerleyen bürokrasi süreçlerinin devre dışı bırakılması olarak yorumlanması gerektiği özel sektörde olduğu gibi iller ve ilçeler arasında bir rekabet ortamı oluşturmasının faydalı olabileceği ve merkezi yönetimin daha etkin politikalar ve projeler geliştirebileceği değerlendirilmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı'nın denetim etkinliğinin artırılmasına yönelik çalışmalarla eş zamanlı olarak Dünya bankası tarafından geliştirilen eğitimde yerelleşmede model örnekleri (yoğunluğu azaltma, yetki devri, yerel yerinden yönetim ve özelleştirme) doğrultusunda, her bölgenin sosyal, iktisadi ve kültürel yapısına uygun modeller tasarlanması için MEB merkez ve taşra teşkilatı, yerel yönetimler, üniversiteler, STK'lar, ticaret ve sanayi odaları, vatandaşlar ve eğitimle ilgili tüm paydaşların da katılımıyla çalışmalar yapılması araştırma önerileri arasında yer almaktadır. MEB merkez teşkilatının idari görevlerinin büyük bir kısmının il ve ilçe milli eğitim müdürlüklerine ve yerel yönetimlere devredecek şekilde çalışma yapılması, mesleki ve teknik eğitim ile yaygın eğitim konusundaki ana sorumluluğun yerel yönetimlerde olması ve yeterli finansman desteğinin verilmesi, Dünya Bankası tarafından önerilen Okul Merkezli Bütçeleme Sistemi'nin ülkemizdeki uygulanabilirliği konusunda çalışma yapılması araştırma önerileri arasında yer almaktadır.

Acar (2015) tarafından yapılan çalışmada, Kocaeli Büyükşehir Belediye tarafından sunulan yaygın eğitim hizmetlerinin etkinliği incelenmiştir. Kurumsallaşma, nitelikli öğretmen ve yöneticiler ile mali kaynak konusunda iyileştirmeler yapılması gerektiği, merkezi yönetimin bu süreçlerde denetleyici ve düzenleyici bir rol alması gerektiği belirtilmiştir.

Cayhan (2017) tarafından yapılan çalışmada, Bitlis ilinde yerel yönetimler tarafından sunulan eğitim hizmetleri incelenmiştir. Bitlis'teki iklim koşullarının ve bölgesel diğer şartların eğitime olumsuz etkilerinin yerel yönetimler, STK'lar, iş adamları ve vatandaşların etkin iş birliği ile en aza indirgendiği tespit edilmiştir.

Aka (2018) yaptığı araştırmada, yerel yönetimlerin halka yakın olmasının özellikle sosyal faaliyetlerde verimliliği arttırdığını, çocuklara yönelik düzenlenen eğitim, sağlık,

spor, sanat ve sosyal yardım hizmetlerinin çocukların sosyal, psikomotor gelişim alanlarını ve örgün eğitimlerini desteklediğini belirtmiştir.

Ceylan (2018) yaptığı çalışmada, Erzurum Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı Erzurum Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları eğitim hizmetlerinin etkinliğini araştırmıştır. Söz konusu eğitim faaliyetlerinin; araç gereç, fiziki ortam, müfredat, personel, hedeflere ulaşma açısından belirli bir standart içerisinde sunulduğu belirlenmiştir. Eğitmenlerin niteliğinin artırılması, istihdama yönelik bölge kurum ve kuruluşlarıyla iş birliği yapılması, kurslarda üretilen ürünlerin daha etkin pazarlanması araştırma önerileri arasında yer almaktadır.

Kılınç (2018) yaptığı araştırmada, Sancaktepe Belediyesi Bilgi Evleri aracılığıyla okul öncesi, ilkokul ve ortaokul düzeyindeki öğrencilere yönelik düzenlenen eğitim hizmetlerinin öğrencilerin akademik, kültürel, sanatsal becerilerini desteklediği, eğitim hizmetlerinin ücretsiz olarak düzenlenmesinin fırsat eşitliğinin sağlanmasına katkı sağladığı, yerel yönetimlerin, eğitim hizmetlerinde daha etkin olmasının kentlerin kalkınmasını sosyal ve kültürel açıdan destekleyeceği belirtilmiştir.

Kazancı (2019) tarafından yapılan çalışmada, gelişmiş ülkelerde genel olarak örgün eğitim hizmetlerinin; merkez- yerel iş birliğinde yönetildiği, üniter yönetim sistemi olan ve gelişmekte olan ülkelerde (Türkiye gibi) merkezi yönetim ağırlığında yönetildiği, yerel yönetimlere fiziki altyapının sağlanmasına yönelik görevler verildiği belirtilmiştir. Ülkemizdeki yerel yönetimlerin zorunlu ya da isteğe bağlı yaptığı eğitim hizmetleri ile eğitim sistemi içinde önemli roller üstlendiği belirtilmiştir. Mevzuat düzenlemeleri ile eğitimdeki fiziki altyapının sağlanması, öğretmen maaş ve özlük işlemlerine dair ana sorumluluğun yerel yönetimlere verilebileceği değerlendirilmiştir.

Ünal (2019) yaptığı araştırmada, Türkiye ile Finlandiya, Hollanda, Yunanistan, Fransa ve Almanya'daki eğitim hizmetlerinin sunumu ve finansmanı ile ilgili konuları karşılaştırmıştır. Araştırma sonuçları arasında; eğitim harcamalarının GSYH'ye oranında Avrupa Birliği ve OECD ülkeleri ile benzer seviyelerde olan, eğitim konusunun yıllar geçtikçe daha fazla önemsendiği Türkiye'nin, PISA, TIMMS vb. uluslararası sınavlardaki düzeyinin istenen seviyede olmadığı yer almıştır. Araştırma önerileri arasında; okul öncesi eğitim kurumlarının sayısının artırılması ve ülke çapında zorunlu ve ücretsiz sunulması, sistem değişikliklerin belirli bir plan dahilinde ve gerektiği durumlarda yapılması, eğitim politikalarının verimli hale getirilmesi, öğretmen yetiştirme programlarının kalitesinin

artırılması, eğitim konusundaki mali kaynak dağılımının etkin olarak planlanması ve fayda-maliyet analizlerinin yapılması gerektiği, eğitim hizmetlerinin finansmanı konusunda yerel yönetimlerin güçlendirilmesi, okulların mevcut durumdaki gelirleri güçlendirecek yeni finansman kaynakları oluşturmaları yer almaktadır.

Menteşoğlu (2019) tarafından yapılan çalışmada, kamu hizmetlerinin daha etkili ve hızlı sunulması için üniter bir devlet olan Fransa'da yapılan yerel yönetim reformlarının Türkiye'de de yapılabileceği belirtilmiştir.

Küçükilhan (2020) tarafından çalışmada, eğitim konusunda başarılı olarak gösterilen ülkelerin iktisadi yapısının diğer ülkelerden daha güçlü olduğu, bu durumun yönetim şeklinden (üniter, federal vb.) etkilenmediği belirtilmiştir. Çalışmada, eğitimdeki yerelleşme seviyesinin, federal yönetim yapısına sahip ülkelerde okul öncesi kademesinden liseye kadar üst seviyede olduğu, üniter yapıdaki Japonya ve Finlandiya'da yerel yönetimlere kısmi yetkiler verildiği, ancak hem üniter hem de federal devletlerde tüm yetkinin yerel yönetimlere verilmediği belirtilmiştir. Eğitimde yerelleşmenin en önemli engellerin, mali kaynakların verimli kullanılamayacağı endişesi, siyasal ve toplumsal etkenler, yerelleşmeye dahil olacak kurum ve kuruluşların kurumsal yapısı ile ilgili sorunlar, demokrasi kültürünün gelişmemesi olduğu belirtilmiştir. Araştırma kapsamında İl Milli Eğitim Müdürlükleri ve İl Belediye Yöneticilerinden oluşan 504 kişilik örneklem grubuna eğitimde yerelleşme ile ilgili görüşleri sorulmuştur. Ülkemizde eğitim hizmetlerinde yerelleşmeye olması halinde ortaya çıkabilecek sorunlar ve sonuçlar açısından hem ülke genelinde hem bölgesel olarak yöneticilerin görüşlerinin benzer olduğu tespit edilmiş, katılımcılar tarafından; ilk aşamada halk eğitim merkezlerinin belediyelere devredilmesi ile yerelleşme deneyiminin oluşabileceği, yerelleşmenin okullardaki öğretmen dışındaki çalışanların istihdamındaki eksikliklerin giderilmesini sağlayacağı, kısım kısım yerelleşmenin uygulanabileceği, ilk aşamada okul öncesi kademesinde yerelleşmeye gidilebileceği ifade edilmiştir.

Gürel (2020) tarafından çalışmada, eğitimde yerelleşmenin hizmet kalitesine etkilerine dair yöneticilerin görüşleri araştırılmıştır. Samsun ilinde bulunan 26 yönetici (Belediye Başkanları ile Milli Eğitim Müdürleri) ile görüşmeler yapılmıştır. Eğitimde yerelleşme çalışmalarının, ülkemizin kültürel ve siyasal yapısından ötürü uygulanmasının zor olduğu, fırsat eşitliği ilkesinin yerelleşme ile zarar görebileceği belirtilmiştir. Katılımcılar tarafından, yerelin dokusunun öğretim programlarına yansıtılmasının eğitim kalitesine olumlu etki

edeceği, öğretmen istihdamı ve özlük işlemleri konusunda yerel yönetimlere yetki ve finansman desteği verilmesi ile öğretmen performansının artabileceği ifade edilmiştir.

Tipi (2020) tarafından çalışmada, ülkemizde kamu kurumlarının eğitim alanında yaptığı harcamaların GSYİH'ye oranının; ABD, İngiltere, Fransa, Almanya ülkelerine göre oldukça düşük (yarısı kadar) kaldığı, özel kaynakların kullanımında diğer ülkelerin önünde olduğu, özel okullardaki kaliteli eğitim hizmetlerine gelir düzeyi düşük ailelerin erişememesinin de fırsat eşitliği ilkesini zedelediği tespit edilmiştir. Türkiye'nin eğitim finansmanı politikalarının gözden geçirilerek sorunların çözümüne yönelik modellerin uygulanması gerektiği belirtilmiştir.

Aydoğan (2021) tarafından yapılan çalışmada, belediyelerin eğitim alanındaki görevleri ile ilgili mevzuatta yeterli netlikte açıklama olmamasına rağmen mali kaynak yetersizliği sebebiyle okullardaki fiziki şartların istenen seviyede olmamasının, belediyelerin bu noktadaki eksiklikleri gidermesine sebep olduğu değerlendirilmiştir. Yerel yönetimler tarafından yürütülen yaygın eğitim faaliyetlerinin ihtiyaç analizine göre planlanması gerektiği belirtilmiştir.

Dirik (2021) tarafından yapılan çalışmada, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları (İSMEK) çerçevesinde verilen eğitim hizmetlerinin (meslek, kültür, sanat) toplumun eğitilmesi ve istihdamın artırılması açısından önemli bir yere sahip olduğu belirtilmiştir.

2.5. Yerel Yönetimlerin Fen Bilimleri Eğitimi Alanındaki Hizmetleri

Bu araştırma kapsamında Türkiye'de ve gelişmiş ülkelerde yerel yönetimlerin fen bilimleri alanı ile ilgili faaliyet ve projeleri incelendiğinden, bu bölümde ülkemizdeki bilim merkezleri ile ilgili temel bilgilere ve bilim merkezi ile ilgili yapılan araştırmalara yer verilmiştir. TÜBİTAK desteğiyle kurulan bilim merkezleri dışında, yerel yönetimler, üniversiteler, STK'lar tarafından kurulan veya desteklenen büyük bilim merkezi fonksiyonlarından bir veya birkaçını içeren merkezler de bulunmaktadır. TÜBİTAK tarafından büyük ve küçük ölçekli bilim merkezilerinin yaygınlaştırılması amacıyla belediye, valilik ve üniversiteler vb. kamu kurum ve kuruluşlarına hibe verilmektedir. 2023 yılı itibariyle Türkiye'de bulunan bilim merkezleri aşağıda Tablo 2.3'te listelenmiştir. Bilim merkezlerinin tamamına yakınının ülkemizdeki büyükşehirlerde konumlandığı, büyük çoğunluğunun belediyelere bağlı olduğu tabloda görülmektedir.

Tablo 2.3. Türkiye'deki Bilim Merkezleri (TÜBİTAK, 2023; Bilim Türkiye, 2023).

Bilim Merkezi	**Bulunduğu Şehir**	**Bağlı Olduğu Kurum**
Feza Gürsey Bilim Merkezi	Ankara	Ankara Büyükşehir Belediyesi
ODTÜ Toplum ve Bilim Merkezi	Ankara	ODTÜ
Alpaslan Türkeş Bilim Merkezi ve Uluğ Bey Gökevi	Ankara	Polatlı Belediyesi
Ali Kuşçu Gökbilim Merkezi	Ankara	Mamak Belediyesi
Bilim Pursaklar	Ankara	Pursaklar Belediyesi
İTÜ Bilim Merkezi	İstanbul	İTÜ
Bağcılar Fuat Sezgin Bilim Merkezi	İstanbul	Bağcılar Belediyesi
Bayrampaşa Belediyesi Bilim Merkezi	İstanbul	Bayrampaşa Belediyesi
Sancaktepe Bilim Merkezi	İstanbul	Sancaktepe Belediyesi
Üsküdar Bilim Merkezi	İstanbul	Üsküdar Belediyesi
Bilim Beyoğlu	İstanbul	Beyoğlu Belediyesi
Bilim Erzurum	İstanbul	Erzurum Büyükşehir Belediyesi
Bilim Fatih	İstanbul	Fatih Belediyesi
Bilim Zeytinburnu	İstanbul	Zeytinburnu Belediyesi
Bilim Gaziosmanpaşa	İstanbul	Gaziosmanpaşa Belediyesi
Bilim Güngören	İstanbul	Güngören Belediyesi
Pendik Bilim Merkezleri (Esenler, Sülüntepe, Neşet Ertaş)	İstanbul	Pendik Belediyesi
Sultangazi Belediyesi Bilim Merkezi	İstanbul	Sultangazi Belediyesi
Mevlâna Toplum ve Bilim Merkezi	İzmir	Bornova Belediyesi
Karşıyaka Belediyesi Bilim Müzesi	İzmir	Karşıyaka Belediyesi
Ödemiş Belediyesi Deneme ve Bilim Merkezi	İzmir	Ödemiş Belediyesi
Konya Bilim Merkezi ve Uzay Evi	Konya	Konya Büyükşehir Belediyesi
Kayseri Bilim Merkezi	Kayseri	Kayseri Büyükşehir Belediyesi
Bilim Deney Merkezi ve Sabancı Uzay Evi	Eskişehir	Eskişehir Büyükşehir Belediyesi
Bursa Bilim ve Teknoloji Merkezi	Bursa	Bursa Büyükşehir Belediyesi
Antalya Bilim Merkezi	Antalya	Kepez Belediyesi
Müzeyyen Erkul Gaziantep Bilim Merkezi	Gaziantep	Gaziantep Büyükşehir Belediyesi
Bilim Gaziantep	Gaziantep	Gaziantep Büyükşehir Belediyesi
Bilim İslâhiye	Gaziantep	Milli Eğitim Bakanlığı
Bilim Şahinbey	Gaziantep	Şahinbey Belediyesi
Bilim Şehitkamil	Gaziantep	Şehitkamil Belediyesi
Kocaeli Bilim Merkezi	Kocaeli	Kocaeli Büyükşehir Belediyesi
Elazığ Bilim Merkezi	Elazığ	Elazığ Valiliği
ITAP Bilim ve Toplum Merkezi	Muğla	İleri Teknolojik Araştırma, Projelendirme ve Uluslararası Bilimsel Eğitim Derneği
Bilim Samsun	Samsun	Samsun Büyükşehir Belediyesi
Bilim Trabzon	Trabzon	Trabzon Büyükşehir Belediyesi
Bilim Yunusemre	Manisa	Yunusemre Belediyesi

Ülkemizde büyük çoğunluğunun belediyelere bağlı olduğu bilim merkezlerinin; okul dışı öğrenme ortamları içindeki yerinin ve etkilerinin incelenmesi amacıyla https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/ adresi üzerinden bilim merkezleri ile ilgili yapılan tezler analiz edilmiştir. Araştırmaların amacı, yöntem ve sonuçlar incelenmiştir. Yapılan çalışmalarda genel olarak; bilim merkezi etkinliklerinin öğrencilerin akademik başarı, bilimsel süreç, eleştirel düşünme becerileri vb. etkisi, öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının mesleki gelişimine etkisi, yurtdışında bilim merkezleri ve mekânsal kurgu araştırıldığı tespit edilmiştir. Bilim merkezleri ile araştırmalar incelendiğinde aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Bilim merkezinde yer alan sergi ve atölyelerdeki eğitim faaliyetlerinin öğrencilerin bilimsel süreç becerileri, fen okuryazarlıkları, bilimin doğasına yönelik algıları, kavram öğrenme ve akademik başarısı, eleştirel düşünme becerileri, fen bilimleri dersine karşı tutum ve davranışları, okul dışı öğrenme ortamları ile ilgili algıları üzerinde pozitif etkilerinin olduğu tespit edilmiştir (Ertaş, 2012; Öz, 2015; Uludağ, 2017; İnce, 2017; Kırgız, 2018; Ok, 2018; Yavaş, 2019; Efe, 2019; Doldur, 2019; Şentuna; 2019; Kurulay, 2022). Bilim merkezilerinin; öğretmenler ve öğretmen adayları üzerinde, fen etkinliklerine bakış açıları ve yeni uygulamalar tasarlama konusundaki becerilerini, informal öğrenme süreçlerini, bilimin doğası ve tarihi ile ilgili görüşlerini, öğretim yöntemlerini pozitif anlamda etkilediği sonucuna ulaşılmıştır (Atmaca, 2012; Şentürk, 2015; Dağ, 2016; Han, 2017; Baş, 2019; Tahancalıo, 2019). Sınıf dışı öğrenme ortamlarının; binasının projesinin oluşturulması, inşası, iç tasarımı ve malzeme seçimi, yönetici-öğretmenlerin belirlenmesi, mesleki eğitimlerin düzenlenmesi ve eğitim faaliyetlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanması aşamalarında ilgili tüm paydaşların (Belediye, Milli Eğitim Müdürlükleri, ilgili STK'lar, akademisyenler, öğretmenler, mimarlar, inşaat mühendisleri vb.) iş birliği içinde hareket etmelerinin verimliliği artıracağı vurgulanmıştır (Zilcioğlu, 2008; Karadeniz, 2019). 51 ülkedeki 846 çocuk müzesi ve bilim merkezlerinin incelendiği çalışmada, ülkelerin gelişmişlik seviyesi ile bilim merkezi-müze sayısı arasında doğru orantı olduğu tespit edilmiştir (Karadeniz, 2009). Ülkemizde yeni yapılacak bilim merkezleri yapıları için oluşturulacak mevzuat altyapısıyla, yapıların denetlenmesi ve sürdürülebilir olmaları yönünden desteklenmeleri gerektiği önerilmiştir (Malçok, 2018). Sergi alanlarının odak kullanıcı çocukların mekânsal algı özelliklerine göre tasarlanabileceği ve yazılı bilgilendirmelere yer verilmemesi gerektiği, gözlem laboratuvarlarının sergi alanına dahil edilebileceği, benzer temalardaki sergi alanlarının birbirine yakın konumlandırılması

gerektiği, okul öncesi dönemindeki çocuklar için bilim ve sanat temalı oyun alanlarının sergi alanlarına dahil edilebileceği vurgulanmıştır (Uzun, 2019).

Yukarıda özetlenen eğitimde yerel yönetimler konulu bilimsel çalışmalarda genel olarak ülkemizdeki ve diğer ülkelerdeki eğitimde yerelleşme uygulamaları, mevcut durumda ülkemizdeki belediyelerin eğitim hizmetlerine katkıları, eğitimde yerelleşmeye dair farklı makamlarda bulunan yöneticilerin, müfettişlerin, velilerin görüşleri çerçevesinde ülkemizde uygulanabilecek eğitimde yerelleşme uygulamalarının etkileri araştırılmıştır. Söz konusu çalışmalarda da vurgulandığı üzere; yurt dışındaki ülkelerde eğitim alanında hayata geçirilen yerelleşme uygulamalarının, örgün ve yaygın eğitimde yaşanan sorunların çözümünde etkili olduğu tespit edilmiştir. Yapılan çalışmalarda, yurt dışındaki ülkelerdeki eğitimde yerelleşme uygulamaları incelenmiş, merkez- yerel dengesi analiz edilmiştir. Eğitimdeki yetki ve sorumluluğun hiçbir ülkede tamamen yerel yönetimlere verilmediği, yerel yönetim birimlerinin, belirli eğitim konularında merkezi yönetimin denetiminde faaliyetlerini gerçekleştiği görülmüştür. Eğitimde başarılı olarak nitelendirilen ülkelerde; yerel ve merkezi yönetim birimlerinin kurumsal kapasitelerinin güçlendirilmesi, eğitim alanındaki fiziki ve mali kaynakların yerelde daha verimli kullanılması, yerel beklenti ve ihtiyaçların hizmetlerde göz önünde bulundurulması ve katılımcılığın artmasının bir sonucu olarak eğitim hizmetlerinin kalitesinin arttığı belirtilmiştir. Yapılan çalışmalarda; gelişmiş ülkelerdeki eğitimde yerelleşme uygulamalarının incelenmesinde, genel anlamda yerel yönetim birimleri ve merkezi yönetimin yetki ve sorumlulukları çerçevesine yer verilmiştir. Ülkemizdeki belediyelerin eğitim alanında yürüttüğü faaliyetlerin incelenmesi ise daha çok yaygın eğitim hizmetleri ile sınırlı kalmıştır. Eğitimde yerelleşmeye dair görüşlerin incelenmesinde ise örneklem gruplarının daha çok il ve ilçe milli eğitim müdürlüklerinde görevli yönetici ve denetçiler, belediye başkanları, belediye yöneticileri olduğu görülmüştür.

Literatürdeki mevcut durum bağlamında bu çalışmada; incelenen ülkelerin seçiminde Türkiye'ye örnek olabilmesi ve araştırma sonucu geliştirilecek modele daha çok katkı sağlayabilmesi, yerel yönetim sistemi konusunda diğer ülkelere örnek teşkil etmesi (literatürde), üniter devlet yapısına sahip olması, yüzölçümü ve nüfus değerleri açısından Türkiye ile benzer olması göz önünde bulundurularak Fransa, İtalya ve İngiltere ülkelerindeki yerel yönetimlerin genel olarak eğitim hizmetlerindeki rolü ve her bir ülkedeki metropol bir kent belediyesinin (Paris,Roma,Londra) eğitim hizmetleri analiz edilmiştir. Ülkemizde mevcut durumda belediyelerin eğitim hizmetleri; insani gelişme endeksi en

yüksek seviyedeki beş ilçenin (Beşiktaş, Çekmeköy, Kadıköy, Ümraniye, Üsküdar) belediyesi ile İBB'nin eğitim alanındaki faaliyetleri; okul dönemindeki çocuklara verilen destekler, yaygın eğitim hizmetleri, eğitim projeleri, okullara verilen destekler, fen bilimleri alanındaki faaliyet/projeler kategorilerinde detaylı olarak analiz edilmiştir. Eğitimde yerelleşme dair görüşme yapılacak grupların belirlenmesinde, eğitim hizmeti uygulamalarındaki sorunları en yakından yaşaması ve ilgili sorunlara çözüm önerileri sunabilmesi göz önünde bulundurulmuş ve okul müdürleri, okul müdür yardımcıları, belediye eğitim müdürleri ve eğitim şefleri ile görüşülmüştür.

BÖLÜM III: YÖNTEM

Bu çalışma ilk olarak Türkiye'de ve Fransa, İngiltere ve İtalya gibi gelişmiş ülkelerde yerel yönetimlerin eğitim alanındaki görev, yetki ve sorumlulukları ile uygulamalarını incelemeyi amaçlamıştır. İkinci olarak yerel yöneticilerin eğitim hizmetlerindeki yerel yönetimlerin rolüne ilişkin görüşleri araştırılmıştır. Son olarak da ülkemizdeki yerel yönetimlerin eğitim hizmetlerindeki rolü ile ilgili bir model geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu bölümde; araştırmanın tasarımı, yöntemi, çalışma grubu, veri toplama araçları ve veri analizi süreçleri ile ilgili ayrıntılı bilgiler verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma nitel araştırma yöntemi olan durum çalışması ile yürütülmüştür. Durum çalışması, bir ya da daha fazla olayın, ortamın, programın, sosyal grubun ya da birbirine bağlı sistemlerin derinlemesine incelendiği yöntem olarak tanımlanmaktadır (McMilan, 2000; Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2019, s.268). Bir başka tanıma göre durum çalışması, güncel bir olguyu kendi gerçekliği içinde çalışan, olgu ve içinde bulunulan içerik arasında sınırların kesin hatlarıyla belirgin olmadığı ve birden fazla veri kaynağının olduğu durumlarda kullanılan bir araştırma yöntemi olarak açıklanmaktadır (Yin, 1984; Yıldırım ve Şimşek, 2005; Büyüköztürk vd., 2019). Bu çalışmada da gerçek hayattaki tanımlanmış bir durum (yerel yönetimlerin eğitim hizmetlerindeki rolü), çoklu veri toplama araçları (faaliyet raporları, stratejik planlar, performans programları, kurumsal web siteleri, kurumsal raporlar, uluslararası kuruşların eğitim alanındaki raporları, faaliyet-proje bilgi formu, eğitim yöneticileri görüşme formu) kullanılarak araştırılmıştır.

Durum çalışmalarında hipotezin test edilmesi ya da ilişkilerin kanıtlanmasının aksine olayların ve davranışların kategorileri betimlenir (Hancock ve Algozzine, 2006; Subaşı ve Okumuş, 2017). Gerçek yaşamda deneysel veya tarama teknikleriyle betimlenemeyecek kadar etkiler barındıran ve aralarında nedensel ilişki olduğu tahmin edilen olayları açıklamada, tanımlamada ve keşfetmede durum çalışmalarının kullanılması onu diğer çalışmalardan ayırır. Durum çalışmaları için yapılan sınıflandırmalardan, tek bir durum için birden fazla alt tabaka ya da birimin bulunduğu iç içe geçmiş tek durum deseni ile bu çalışma yürütülmüştür (Yin, 1984; Subaşı ve Okumuş, 2017). Bu araştırmada belediyelerin eğitim hizmetlerindeki rolü, birden fazla alt tabaka (ülkemizdeki yerel yönetim sistemi ve eğitim uygulamaları, gelişmiş ülkelerdeki yerel yönetim sistemi ve eğitim uygulamaları, yerel yöneticilerin eğitimde yerelleşmeye ilişkin görüşleri) incelenerek aralarındaki ilişki değerlendirilerek araştırılmıştır. Aşağıdaki Şekil 1'de araştırma tasarımına yer verilmiştir.

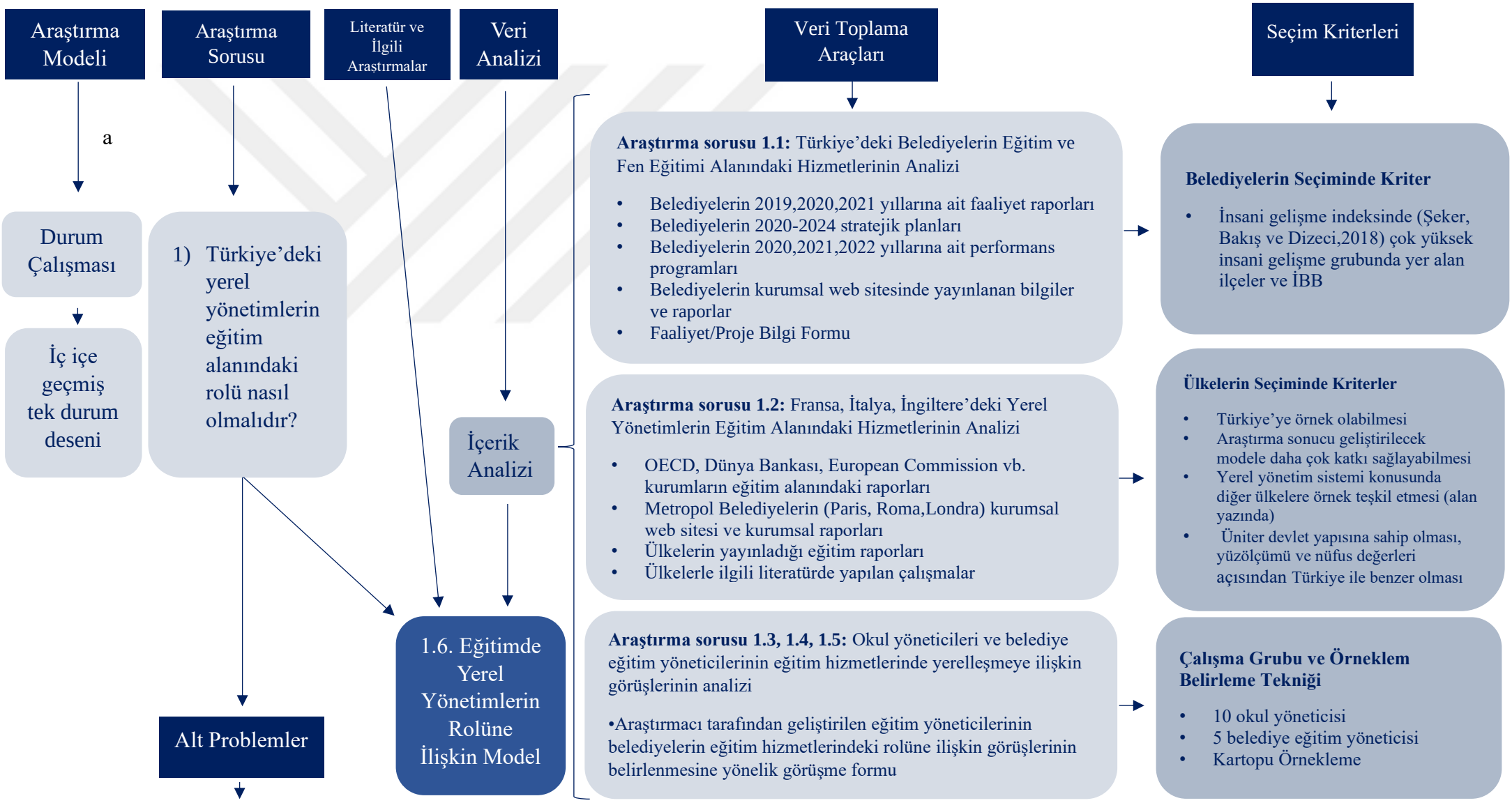

1.1. Türkiye'de yerel yönetimlerin eğitim alanında özellikle de fen eğitimi alanında yaptığı çalışmalar nelerdir?
1.2. Belirli kriterlere göre seçilen ülkelerde yerel yönetimlerin eğitim alanındaki rolü nasıldır?
1.3. Yerelde eğitim alanında görev yapan yöneticilerin (okul müdürleri ile belediye eğitim departmanı yöneticileri) eğitim hizmetlerinin yerelleşmesine ilişkin görüşleri nelerdir?
1.4. Okul yöneticileri ve belediye eğitim departmanı yöneticilerinin eğitim hizmetlerinin yerelleşmesi konusundaki görüşleri arasındaki benzerlikler ve farklılıklar nelerdir?
1.5. Okul yöneticilerinin eğitim hizmetlerinin yerelleşmesi konusundaki görüşleri; gelişmiş ülkelerin eğitim ve yerel yönetim sisteminin bilinirlik düzeyi, eğitim durumu, görev yapılan okul kademesine göre nasıl şekillenmektedir?
1.6. İncelenen ülkelerdeki yerel yönetimlerin eğitim uygulamaları, Türkiye'de yerel yönetimlerin eğitimdeki rolü ve yerel eğitim yöneticilerinin görüşleri sentezlendiğinde ülkemizdeki yerel yönetimlerin eğitim ile ilgili rolü için ideal bir model nasıl olmalıdır?

Şekil 1. Araştırma Tasarımı

3.2.Türkiye'de İncelenen Yerel Yönetimler

Türkiye'de vatandaşların mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kurulmuş olan yerel yönetim birimleri il özel idaresi, belediye ve köylerden oluşmaktadır. Belediyeler, halka yakın olması ve bilinirliği ile yerel yönetim birimleri arasında öne çıkmaktadır (Efşan ve Yılmaz, 2021, s.99).

Ülkemizdeki yerel yönetimler birimleri arasında bulunan belediyelerin birçok alanda önemli hizmetler yürüttüğü bilinmektedir. Belediyeler, temel belediyecilik hizmetlerinin (altyapı ve ulaşım, temizlik, geri dönüşüm, zabıta, park ve yeşil alanlar vb.) yanı sıra merkezi yönetim tarafından yürütülen bazı hizmetlere destek olmaktadır. Eğitim hizmetleri, destek olduğu alanlardan biri olarak gösterilebilir. "Türkiye'de yerel yönetimlerin eğitim alanında özellikle de fen eğitimi alanında yaptığı çalışmalar nelerdir?" araştırma sorusu kapsamında; ülkemizdeki altı belediyenin genel olarak eğitim alanında, özelde de fen bilimleri alanında yürüttüğü faaliyet ve projeler detaylı olarak analiz edilmiştir. İnsani gelişme indeksinde (Şeker, Bakış ve Dizeci,2018) çok yüksek insani gelişme grubunda yer alan İstanbul ilindeki Beşiktaş, Kadıköy, Üsküdar, Ümraniye, Çekmeköy ilçelerindeki belediyeler ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin 2019-2021 arasındaki eğitim alanındaki faaliyet ve projeleri araştırılmıştır. İlçelerin insani gelişme endeksi, yedi başlıktaki (yönetişim, sosyal kapsama, ekonomik durum, eğitim, sağlık, sosyal yaşam, belediye çevresel performans ve ulaşım) 52 farklı değişkenle belirlenmiştir (Şeker, Bakış ve Dizeci, 2018).

Belediyelerin eğitim alanındaki faaliyet ve projeleri için doküman analizi tekniği kullanılarak söz konusu belediyelerin faaliyet raporları, performans programları ile stratejik planları incelenmiştir. Belediyelerin yürüttüğü eğitim faaliyetleri ve projeler, eğitim kurumlarına verdiği destekler, yaptığı yatırımlar (okul, eğitim merkezi, bilim merkezi, kütüphane, laboratuvar, atölye vb. yapımı) bu kapsamda analiz edilmiştir.

3.3.Yerel Yönetim Sistemi ve Uygulamaları İncelenen Ülkeler

"Belirli kriterlere göre seçilen ülkelerde yerel yönetimlerin eğitim alanındaki rolü nasıldır?" araştırma sorusu kapsamında; yurtdışındaki yerel yönetimlerin eğitim alanındaki rolü incelenmiştir. Ülkeler seçilirken, Birleşmiş Milletler insani gelişmişlik endeksi, yerel yönetim tipolojilerinin ülkemize yakınlığı ve PISA sonuçları incelenmiş, ancak tüm kriterleri ortak olarak taşıyan bir ülke bulunamamıştır. Bu nedenle ülkelerin seçiminde; Türkiye'ye örnek olabilmesi ve araştırma sonucu geliştirilecek modele daha çok katkı

sağlayabilmesi, yerel yönetim sistemi konusunda diğer ülkelere örnek teşkil etmesi (literatürde), üniter devlet yapısına sahip olması, yüzölçümü ve nüfus değerleri açısından Türkiye ile benzer olması göz önünde bulundurulmuştur. Sonuç olarak; Fransa, İtalya ve İngiltere ülkeleri seçilmiştir. Bu kapsamda, doküman analizi tekniği ile OECD, European Commission, Dünya Bankası, vb. kurumların eğitim alanındaki raporları, söz konusu ülkeler tarafından hazırlanan raporlar, incelenen ülkelerdeki belediyelerin kurumsal web sayfaları ve kurumsal faaliyet raporları incelenmiştir. İlgili ülkeleri kapsayan literatürde yapılan çalışmalar da araştırma kapsamında incelenmiştir. Bu bağlamda ülkedeki yerel yönetim sistemi, ülkenin temel bilgileri (nüfus, ekonomi, coğrafi), yerel yönetimlerin eğitim alanındaki rolü, okulların genel yapısı ve özel olarak seçilen bir belediyenin (Paris, Roma, Londra) eğitim alanındaki faaliyet ve proje bilgileri incelenmiştir. Yabancı ülke belediyeleri seçilirken araştırma sonucu oluşturulması hedeflenen modele katkı verebilme durumu göz önünde bulundurulmuştur ve her ülkenin başkent belediyeleri seçilmiştir (Paris, Roma, Londra). Söz konusu belediyelerin eğitim alanında yürüttüğü faaliyet/projeler tespit edildikten sonra hizmetlerle ilgili araştırmacı tarafından ana başlıklar oluşturulmuştur: belediye hizmet binalarında/ alanlarında gerçekleştirilen eğitimler, okul binalarında/ alanlarında gerçekleştirilen eğitimler, proje bazlı eğitim faaliyetleri, destekleyici faaliyetler ana başlıkları altında incelenmiştir. Alt başlıklar ile ilgili detaylı bilgilere ilgili belediyenin kurumsal web siteleri, kurumsal faaliyet raporları, diğer kurumsal raporları aracılığıyla ulaşılmıştır.

3.4. Görüşme Yapılan Eğitim Yöneticileri

Araştırma sorularından 1.3, 1.4., 1.5 kapsamında; yerel eğitim yöneticileri (okul yöneticileri ve belediye eğitim yöneticileri) ile araştırmacı tarafından geliştirilen görüşme formu aracılığıyla belediyelerin eğitim hizmetlerindeki rolüne ilişkin görüşmeler yapılmıştır. Araştırma kapsamında Türkiye'de incelenen belediyelerin bulunduğu ilçelerdeki 10 okul müdürü/ okul müdür yardımcısı ile incelenen belediyelerin birinde görev yapan 5 belediye eğitim yöneticisinin belediyelerin eğitim hizmetlerindeki rolüne ilişkin görüşleri analiz edilmiştir. Belediyelerin eğitim departmanı yöneticileri ile okul müdürleri ve okul müdür yardımcıları eğitim ile ilgili kararlarda uygulayıcı konumda olduklarından eğitimde yerelleşme ile ilgili görüşlerinin önem derecesinin yüksek olduğu düşünülmüştür. Yöneticilerin araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme formundaki soruları açık-samimi şekilde cevaplamaları ve bu cevapların derinlemesine analiz edilmesi amaçlanmıştır.

Nitel araştırma genel olarak amaçlı bir şekilde seçilmiş nispeten küçük örneklere hatta tek bir duruma derinlemesine odaklanır (Patton, 2018). Nitel araştırmalarda araştırma sonuçlarının evrene genelleme yapılmasından ziyade araştırmaya konu olan kişi ya da durumların derinlemesine incelenmesi amaçlandığından örnekleme tekniklerinden amaçlı örnekleme daha çok tercih edilmektedir (Creswell, 2009; Eroğlu ve Bektaş, 2016). Amaçlı örneklemenin mantığı ve gücü derinlemesine çalışmak için bilgi bakımından zengin durumların seçilmesinde yatar. Bilgi açısından zengin durumlar, kişinin, araştırmanın amacında temel önem arz eden durumlar hakkında pek çok şey öğrenebileceği durumlardır ve bu nedenle amaçlı örnekleme terimi kullanılır. Amaçlı örnekleme: stratejik ve amaçlı olarak bilgi açısından zengin durumları seçmek; çalışmanın amacı ve kaynaklarına bağlı olarak seçilen belirli bir tür ve sayıdaki durumlar olarak tanımlanır (Eti ve Türkkan, 2018, s.230). Amaçlı örnekleme türlerinden biri olan kar topu örnekleme; bilgi açısından, zengin anahtar bilgi sağlayıcıları veya kritik durumları bulmak için kullanılan bir yaklaşımdır." … hakkında kim çok şey biliyor?" ve "Kiminle konuşmalıyım? "sorularının konuyla ilgili kişilere sorulmasıyla süreç başlatılmaktadır. Hangi durumun bilgi açısından zengin olduğunu bilen insanları tanıyan birini örnekleme seçmek, yani çalışma için iyi örnekleri, iyi görüşme katılımcılarını tanıyan birini belirlemek için kullanılır (Eti ve Türkkan, 2018, s.237).

Bu çalışmada örneklem seçiminde nitel araştırmanın doğasına ve çalışmanın amacına uygun olarak amaçlı örnekleme tekniklerinden kartopu örneklemesi tercih edilmiştir. Bu amaçla belediyelerle iş birliği içinde yoğun olarak çalıştığı bilinen okul yöneticileri ile görüşme yapılmış ve söz konusu kişiler tarafından tavsiye edilen yöneticilerle görüşülmeye devam edilmiştir. Söz konusu yöneticilerle çalışılma sebebi mevcut durumda okul- belediye ilişkileri ve ilgili belediyenin okullara verdiği destek ile ilgili deneyim sahibi olmalarıdır. Görüşme yapılan yöneticiler 2023 yılının Mayıs ayı itibariyle halen görevde olan yöneticilerdir.

Görüşme yapılan belediye yöneticilerinin de okullarla iş birliği içinde olma özelliği dikkate alınarak aynı yöntem uygulanmıştır. Söz konusu yöneticilerle çalışılma sebebi mevcut durumda okul- belediye ilişkileri ve ilgili belediyenin okullara verdiği destek ile ilgili deneyim sahibi olmalarıdır. Aynı zamanda söz konusu ilçe belediyesinin eğitim faaliyetleri detaylı olarak incelendiğinden görüşme yapılan eğitim yöneticilerinin sorumluluk alanlarının belediyenin yürüttüğü yaygın eğitim hizmetleri, okul çağındaki

çocuklara sunulan hizmetler, proje bazlı eğitim faaliyetleri kategorilerinde olmasına dikkat edilmiştir ve bu alanlarda görev yapan beş eğitim yöneticisi ile görüşmeler yapılmıştır. Araştırmacı tarafından görüşme yapılan okul yöneticileri ile ilgili mesleki bilgiler aşağıda Tablo 3.1'de verilmiştir. Okul yöneticileri tablodaki gibi kodlanmıştır.

Tablo 3.1. Araştırmacı Tarafından Görüşme Yapılan Okul Yöneticileri ile İlgili Mesleki Bilgiler

Katılımcı Kodu	**Unvanı**	**Yöneticilikte Görev Süresi**	**Eğitim Durumu**	**Mevcut durumda görev yapılan okulun kademesi**	**Meslek hayatında görev alınan kademeler**	**Meslek hayatında görev alınan yerleşim yerleri türü**
M1	Okul Müdürü	13 yıl	Y.Lisans	İlkokul	İlkokul, Ortaokul, Lise	Büyükşehir'e bağlı ilçe
M2	Okul Müdürü	21 yıl	Y.Lisans	Okul öncesi	Okul öncesi	Büyükşehir'e bağlı ilçe
M3	Okul Müdür Yrd.	11 yıl	Y.Lisans	İlkokul	Okul öncesi, İlkokul, Ortaokul	Köy, belde, Büyükşehir'e bağlı ilçe
M4	Okul Müdür Yrd.	12 yıl	Y.Lisans	Okul öncesi	Okul öncesi	Köy, Büyükşehir'e bağlı ilçe
M5	Okul Müdür Yrd.	5 yıl	Doktora	İlkokul	Ortaokul	Köy, Büyükşehir'e bağlı ilçe
M6	Okul Müdür Yrd.	7 yıl	Lisans	İlkokul	Lise	Köy, Büyükşehir'e bağlı ilçe
M7	Okul Müdür Yrd.	15 yıl	Lisans	Lise	İlkokul, Ortaokul, Lise	Köy, Büyükşehir'e bağlı ilçe
M8	Okul Müdür Yrd.	6 yıl	Lisans	Ortaokul	Ortaokul	İlçe (İl' e bağlı), Büyükşehir'e bağlı ilçe
M9	Okul Müdür Yrd.	11 yıl	Y.Lisans	İlkokul	Okul öncesi, ilkokul	Köy, belde, Büyükşehir'e bağlı ilçe
M10	Okul Müdürü	5 yıl	Lisans	Ortaokul	İlkokul, Ortaokul	İlçe (İl' e bağlı), Büyükşehir'e bağlı ilçe

Tablo 3.1 incelendiğinde, görüşme yapılan 10 okul yöneticisinin yedisi müdür yardımcısı olarak görev yaparken, üç okul yöneticisinin müdür olarak görev yaptığı

görülmektedir. Altı okul yöneticisinin 10 yıl ve üzeri sürede, dört okul yöneticisinin 5 yıl ve üzeri sürede yöneticilik görevini sürdürdüğü belirlenmiştir. Yöneticilerden beşinin yüksek lisans mezunu, dördünün lisans mezunu, birinin doktora mezunu olduğu görülmektedir. Yöneticilerin görev yaptığı ilçeler, her bir ilçeden iki yönetici olmak üzere; Ümraniye, Kadıköy, Üsküdar, Beşiktaş, Çekmeköy (İstanbul) olarak sıralanabilir. Görev yapılan okul kademesi incelendiğinde, beş yöneticinin ilkokul, iki yöneticinin okul öncesi, iki yöneticinin ortaokul, bir yöneticinin lisede görev yaptığı belirlenmiştir. Görev alınan yerleşim yeri türünde; tüm yöneticilerin büyükşehir bağlı ilçede, altı yöneticinin köyde, iki yöneticinin beldede, iki yöneticinin İl' e bağlı ilçede görev yaptığı belirlenmiştir.

Araştırmacı tarafından görüşme yapılan belediye eğitim yöneticileri ile ilgili mesleki bilgiler aşağıda Tablo 3.2'de verilmiştir. Belediye eğitim yöneticileri tablodaki gibi kodlanmıştır.

Tablo 3.2. Araştırmacı Tarafından Görüşme Yapılan Belediye Eğitim Yöneticileri ile İlgili Mesleki Bilgiler

Katılımcı Kodu	**Unvanı**	**Yöneticilikte Görev Süresi**	**Eğitim Durumu**
B1	Müdür	14 yıl	Lisans (Eğitim Fakültesi dışından)
B2	Şef	6 yıl	Lisans (Eğitim Fakültesi)
B3	Şef	11 yıl	Lisans (Eğitim Fakültesi)
B4	Müdür	5 yıl	Lisans (Eğitim Fakültesi dışından)
B5	Şef	5 yıl	Yüksek Lisans (Eğitim Fakültesi)

Tablo 3.2 incelendiğinde, görüşme yapılan beş belediye eğitim yöneticisinin ikisinin müdür pozisyonunda, üçünün şef pozisyonunda görev aldığı görülmektedir. İki yöneticinin 10 yıl üstünde görev yaptığı, üç yöneticinin beş yıl ve üstünde görev yaptığı görülmektedir. Yöneticiler İstanbul ilinde bulunan bir ilçe belediyesinde görev yapmaktadır. Dört eğitim yöneticisinin lisans, bir yöneticinin yüksek lisans mezunu olduğu görülmektedir. Görüşme yapılan belediye eğitim yöneticileri İstanbul ilinde bir ilçe belediyesinde görev yapmaktadır.

3.5. Veri Kaynakları ve Analiz Teknikleri

Aşağıda araştırmanın sorularına göre kullanılan veri kaynakları ve analiz teknikleri Tablo 3.3'te verilmiştir. Her bir araştırma sorusu ile ilgili süreç paragraflar halinde aşağıda açıklanmıştır.

Tablo 3.3. Araştırma Sorularına Göre Kullanılan Veri Kaynakları ve Veri Analiz Teknikleri

Araştırma Sorusu	Veri Kaynağı	Analiz Tekniği
1.1. Türkiye'de yerel yönetimlerin eğitim alanında özellikle de fen eğitimi alanında yaptığı çalışmalar nelerdir?	• Belediyelerin (Beşiktaş, Kadıköy, Üsküdar, Ümraniye, Çekmeköy belediyeleri ve İBB) kurumsal web sitelerinde yayınlanan 2019,2020,2021 yıllarına ait faaliyet raporları • Belediyelerin kurumsal web sitelerinde yayınlanan 2020-2024 Stratejik Planları • Belediyelerin kurumsal web sitelerinde yayınlanan 2020,2021,2022 yıllarına ait performans programları • Belediyelerin kurumsal web sitesinde yayınlanan bilgiler ve raporlar • Faaliyet/Proje Bilgi Formu (Fen Bilimleri ile ilgili faaliyetler/projeler)	Doküman İncelemesi (İçerik analizi)
1.2. Belirli kriterlere göre seçilen ülkelerdeki yerel yönetimlerin eğitim alanındaki rolü nasıldır?	• Ülkelerin (Fransa, İtalya, İngiltere) yayınladığı eğitim raporları • Ülkelerle ilgili alan yazında yapılan çalışmalar • OECD, Dünya Bankası, European Commission vb. kurumların genel olarak eğitim alanındaki raporları • Belediyelerin (Paris,Roma,Londra) kurumsal web sitesi ve kurumsal raporları	Doküman İncelemesi (İçerik analizi)

1.3. Yerelde eğitim alanında görev yapan yöneticilerin (okul müdürleri ile belediye eğitim departmanı yöneticileri) eğitim hizmetlerinin yerelleşmesine ilişkin görüşleri nelerdir? 1.4. Okul yöneticileri ve belediye eğitim departmanı yöneticilerinin eğitim hizmetlerinin yerelleşmesi konusundaki görüşleri arasındaki benzerlikler ve farklılıklar nelerdir? 1.5. Okul yöneticilerinin eğitim hizmetlerinin yerelleşmesi konusundaki görüşleri; gelişmiş ülkelerin eğitim ve yerel yönetim sisteminin bilinirlik düzeyi, eğitim durumu, görev yapılan okul kademesine göre nasıl şekillenmektedir?	• Araştırmacı tarafından geliştirilen eğitim yöneticilerinin belediyelerin eğitim hizmetlerindeki rolüne görüşlerinin belirlenmesine yönelik görüşme formu	İçerik Analizi

1.1. Türkiye'de yerel yönetimlerin eğitim alanında özellikle de fen eğitimi alanında yaptığı çalışmalar nelerdir? araştırıma sorusu kapsamında; insani gelişme indeksinde (Şeker, Bakış ve Dizeci,2018) çok yüksek insani gelişme grubunda yer alan İstanbul ilindeki Beşiktaş, Kadıköy, Üsküdar, Ümraniye, Çekmeköy ilçelerindeki belediyeler ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin 2019-2021 arasındaki eğitim alanındaki faaliyet ve projeleri araştırılmıştır. Belediyelerin eğitim alanındaki faaliyet ve projeleri için doküman analizi tekniği kullanılarak söz konusu belediyelerin faaliyet raporları, performans programları ile stratejik planları incelenmiştir. Belediyelerin eğitim kurumlarına verdiği destekler, yürüttüğü faaliyetler/ projeler, iyi uygulama örnekleri, yaptığı yatırımlar (okul, bilim merkezi, laboratuvar, atölye vb. yapımı) bu kapsamda analiz edilmiştir. Doküman incelemesi hem

basılı hem de elektronik materyalleri incelemek veya değerlendirmek için sistematik bir işlemdir. Diğer araştırma yöntemlerinde olduğu gibi, doküman incelemesi de anlam çıkarmak, anlayış kazanmak ve ampirik bilgi geliştirmek için verilerin incelenmesini ve yorumlanmasını gerektirir. Doküman incelemesinde analitik işlem süreci, dokümanlarda yer alan verilerin bulunmasını, seçilmesini, değerlendirilmesini (anlamlandırılmasını) ve sentezlenmesini içermektedir (Bowen,2009; Özkan, 2019). Doküman inceleme sürecinde sırasıyla erişim, sınırlama, özgünlük teyidi, detaylı okuma ve içerik analizi aşamaları bulunmaktadır (Kıral, 2020).

Belediyelerin eğitim alanında yürüttüğü faaliyet ve projeler incelenirken öncelikle 2019, 2020, 2021 yıllarına ait faaliyet raporları taranmıştır. Söz konusu raporlara ilgili belediyenin kurumsal web sayfası üzerinde pdf formatında ulaşılmıştır. Faaliyet raporları her yıl nisan ayında belediye meclislerinde görüşülerek onaya sunulmaktadır ve kurumsal web sitelerinde yayınlanmaktadır. Tüm belediyelerin eğitim alanında yürüttüğü faaliyet/projeler faaliyet raporları aracılığıyla tespit edildikten sonra hizmetlerle ilgili araştırmacı tarafından kategoriler oluşturulmuştur: Yetişkinlere Yönelik Eğitim Hizmetleri, Çocuklara ve Gençlere Yönelik Eğitim Hizmetleri, Proje Bazlı Eğitim Hizmetleri, Fiziki Destek Hizmetleri. İncelenen altı belediyenin söz konusu kategoriler çerçevesinde sunduğu hizmetlerin alt başlıkları oluşturularak detaylı olarak incelenmiştir. Örnek olarak yetişkinlere yönelik eğitim hizmetleri ana başlığının altında: Mesleki Eğitimler, Geleneksel Sanatlar Eğitimleri, Müzik Eğitimleri, Yabancı Dil Eğitimler, Görsel Sanatlar Eğitimleri, Engellilere Yönelik Eğitimler detaylandırılmıştır. Alt başlıklarla ilgili detaylı bilgilere; faaliyet raporu, kurumsal web sitesi, stratejik plan ve performans programı aracılığıyla ulaşılmıştır. Alt başlık olarak nitelendirilen eğitim hizmetlerinin hedef kitlesi ve bu kapsamdaki branşlar/alanlar tablo halinde özetlenmiş ve değerlendirilmiştir.

Daha sonra belediyeler tarafından sunulan eğitim hizmetlerinden fen bilimleri alanı ile doğrudan ve dolaylı ilişkili olanlar araştırmacı tarafından tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında bulunan altı belediyenin fen bilimleri alanı ile ilgili faaliyet ve projelerini derinlemesine incelemek amacıyla araştırmacı tarafından excel ortamında Faaliyet/Proje Bilgi Formu hazırlanmıştır. Formun inandırıcılığını sağlamak amacıyla iki uzman görüşüne başvurulmuştur ve uzman görüşleri ışığında forma son şekli verilmiştir. Faaliyet/Proje Bilgi Forumu'nda ilgili faaliyet/proje ile ilgili 21 farklı özellik (faaliyet adı, faaliyet tanımı, hedef kitle, başlangıç yılı, güncel durumu, öğretmenlerin seçilme kriterleri, görev yapan

öğretmenlere uygulanan eğitim programları, görev alan öğretmen sayısı, faydalanan öğrenci sayısı, faydalanan öğrenci sayısının başvuru sayısına oranı, faaliyet bazında derslik/ grup başına düşen öğrenci sayısı, öğrencilerin seçilme kriteri , branş / atölye / alt başlık listesi, haftalık eğitim saati, eğitim dönemi, velilere yönelik gerçekleştirilen faaliyetler, paydaşlar / iş birliği yapılan kurumlar, hizmetin memnuniyet oranı, hizmetin duyuru yöntemleri, hizmetin bağlı olduğu sorumlu müdürlük ve alt birim) yer almaktadır. Faaliyet/Proje Bilgi Forumu, Ek 8'de yer almaktadır. Araştırmacı tarafından standart bir mail metni (araştırmanın amacı, verilerin istenme nedeni, iletişim bilgileri) oluşturulmuştur. Söz konusu belediyelerin çözüm merkezi, beyaz masa, hizmet merkezi vb. kanalları aracılığıyla form iletilmiştir. Ek 9 'da belediyelere gönderilen mail metni yer almaktadır. İlgili belediyelerin fen bilimleri ile ilişkili faaliyet ve projeleri birden fazla birimi ilgilendirdiğinden her belediyede farklı eğitim sorumlularıyla yüz yüze, telefon ve e-mail yoluyla görüşmeler yapılmıştır. İstenen bilgilerin yaklaşık olarak %80'nine ulaşılmıştır. Kurum politikası olarak bilgi vermeyen/istemeyen belediyelerin faaliyet/proje bilgileri için kurumsal web siteleri üzerinden araştırmalar yapılmıştır. Belediyelerin faaliyet raporları, tanıtıcı dokümanları, proje web siteleri vb. üzerinden bilgilere ulaşılmaya çalışılmıştır, bazı bilgiler edinilememiştir. Son olarak araştırmacı tarafından edinilen faaliyet/proje bilgileri, ilgili eğitim sorumluları aracılığıyla e-mail kanalı ile teyit edilmiştir ve araştırmacı tarafından değerlendirilmiştir.

Belediyelerin eğitim alanındaki amaç ve hedefleri ile politikalarının tespit edilmesi amacıyla belediyelerin 2020-2024 Stratejik Planları incelenmiştir. Bu dokümanlar, kurumsal web siteleri üzerinden pdf formatında temin edilmiştir. Her bir belediyenin eğitim alanındaki stratejik amaçları, stratejik hedefleri ve bunlarla ilişkili faaliyetleri ve tahmini mali kaynak ihtiyacı analiz edilmiş ve değerlendirilmiştir. Aşağıdaki Şekil 2'de Türkiye'deki belediyelerin eğitim hizmetleri ile ilgili faaliyetlerinin analiz süreci yer almaktadır.

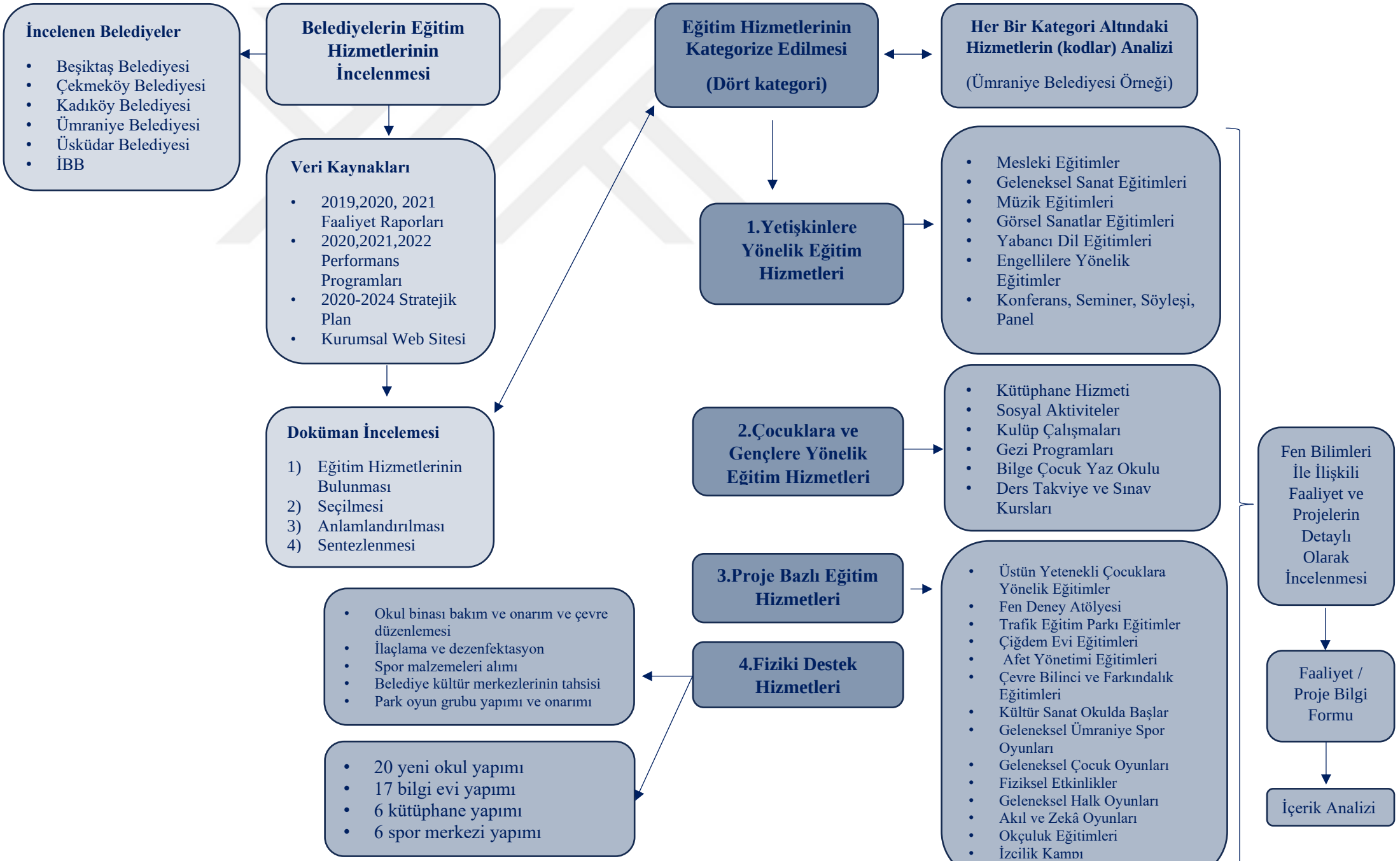

Şekil 2. Türkiye'deki Belediyelerin Eğitim Hizmetleri ile İlgili Veri Kaynakları ve Analiz Çerçevesi

1.2. Belirli kriterlere göre seçilen ülkelerdeki yerel yönetimlerin eğitim alanındaki rolü nasıldır? araştırma sorusu kapsamında; gelişmiş ülkelerdeki yerel yönetimlerin eğitim alanındaki rolü incelenmiştir. Ülkeler seçilirken, Birleşmiş Milletler insani gelişmişlik endeksi, yerel yönetim tipolojilerinin ülkemize yakınlığı ve PISA sonuçları incelenmiş, ancak tüm kriterleri ortak olarak taşıyan bir ülke bulunamamıştır. Bu nedenle ülkelerin seçiminde; Türkiye'ye örnek olabilmesi ve araştırma sonucu geliştirilecek modele daha çok katkı sağlayabilmesi, yerel yönetim sistemi konusunda diğer ülkelere örnek teşkil etmesi (alan yazında), üniter devlet yapısına sahip olması, yüzölçümü ve nüfus değerleri açısından Türkiye ile benzer olması göz önünde bulundurulmuştur. Fransa, İtalya ve İngiltere ülkeleri seçilmiştir. Bu kapsamda, doküman analizi tekniği ile OECD, Dünya Bankası, European Commission vb. kurumların eğitim alanındaki raporları, söz konusu ülkeler tarafından hazırlanan raporlar, incelenen ülkelerdeki belediyelerin kurumsal web sayfaları, kurumsal faaliyet raporları ve diğer ilgili raporları incelenmiştir. İnceleme periyodu 2022-2023 yılları ile sınırlıdır. İlgili ülkeleri kapsayan literatürde yapılan çalışmalar da araştırma kapsamında incelenmiştir. Bu bağlamda ülkedeki yerel yönetim sistemi, ülkenin temel bilgileri (nüfus, ekonomi, coğrafi), yerel yönetimlerin eğitim alanındaki rolü, okulların genel yapısı ve özel olarak seçilen bir belediyenin (Paris, Roma, Londra) eğitim alanındaki faaliyet ve proje bilgileri incelenmiştir. Yabancı ülke belediyeleri seçilirken araştırma sonucu oluşturulması hedeflenen modele katkı verebilme durumu göz önünde bulundurulmuştur.

Söz konusu belediyelerin eğitim alanında yürüttüğü faaliyet/projeler tespit edildikten sonra hizmetlerle ilgili araştırmacı tarafından ana başlıklar oluşturulmuştur. Paris Büyükşehir Belediyesi için; belediye hizmet binalarında/ alanlarında gerçekleştirilen eğitim hizmetleri, okul binalarında/ alanlarında gerçekleştirilen eğitim hizmetleri, proje bazlı eğitim hizmetleri, destekleyici hizmetler. Roma Büyükşehir Belediyesi için belediye binalarında/alanlarında gerçekleştirilen eğitim hizmetleri, okullara yönelik sunulan eğitim hizmetleri, destekleyici hizmetler. City Of London Belediyesi için okullara yönelik sunulan eğitim hizmetleri, yetişkinlere yönelik sunulan eğitim hizmetleri, proje bazlı eğitim hizmetleri. Ana başlıklara bağlı alt başlıklar ile ilgili detaylı bilgilere ilgili belediyenin kurumsal web sitesi, kurumsal faaliyet raporları, kurumsal raporlar aracılığıyla ulaşılmıştır. Şekil 3'te yurt dışında incelenen yerel yönetim sistemleri ve belediyelerin eğitim hizmetleri ile ilgili analiz süreci yer almaktadır.

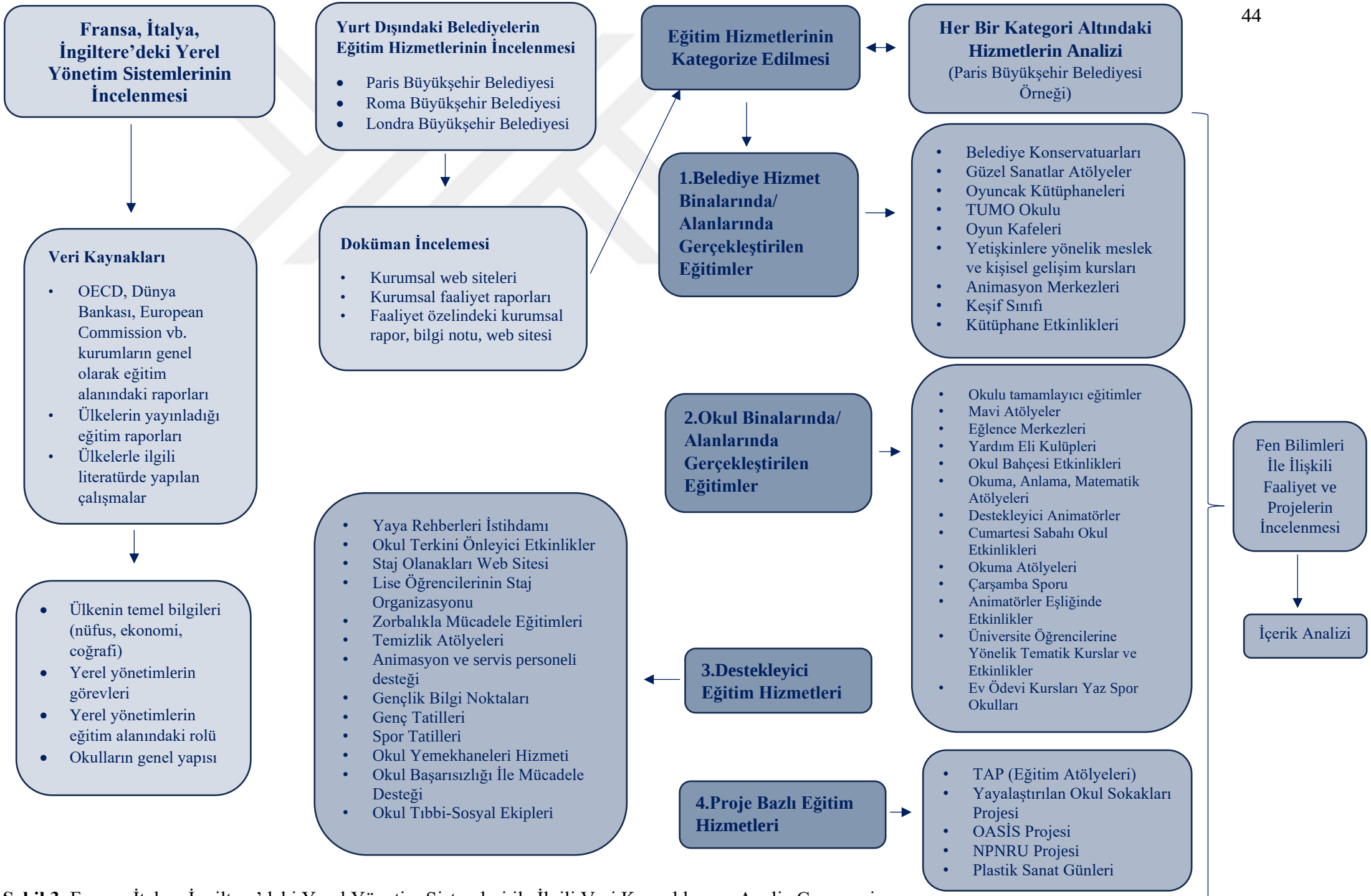

Şekil 3. Fransa, İtalya, İngiltere'deki Yerel Yönetim Sistemleri ile İlgili Veri Kaynakları ve Analiz Çerçevesi

1.3. Yerelde eğitim alanında görev yapan yöneticilerin (okul müdürleri ile belediye eğitim departmanı yöneticileri) eğitim hizmetlerinin yerelleşmesine ilişkin görüşleri nelerdir?

1.4. Okul yöneticileri ve belediye eğitim departmanı yöneticilerinin eğitim hizmetlerinin yerelleşmesi konusundaki görüşleri arasındaki benzerlikler ve farklılıklar nelerdir?

1.5. Okul yöneticilerinin eğitim hizmetlerinin yerelleşmesi konusundaki görüşleri; gelişmiş ülkelerin eğitim ve yerel yönetim sisteminin bilinirlik düzeyi, eğitim durumu, görev yapılan okul kademesine göre nasıl şekillenmektedir? araştırma soruları kapsamında; yerel eğitim yöneticileri (okul yöneticileri ve belediye eğitim yöneticileri) ile araştırmacı tarafından geliştirilen görüşme formu aracılığıyla belediyelerin eğitim hizmetlerindeki rolüne ilişkin görüşmeler yapılmıştır. 5 belediye eğitim yöneticisi ile söz konusu belediyelerin bulunduğu ilçelerdeki 10 okul müdürü/ okul müdür yardımcısının belediyelerin eğitim hizmetlerindeki rolüne ilişkin görüşleri analiz edilmiştir. Belediyelerin eğitim departmanı yöneticileri ile okul müdürleri ve okul müdür yardımcıları eğitim ile ilgili kararlarda uygulayıcı konumda olduklarından eğitimde yerelleşme ile ilgili görüşlerinin önem derecesinin yüksek olduğu düşünülmüştür. Yöneticilerin araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme formundaki soruları açık-samimi şekilde cevaplamaları ve bu cevapların derinlemesine analiz edilmesi amaçlanmıştır. Örneklem seçiminde nitel araştırmanın doğasına ve çalışmanın amacına uygun olarak amaçlı örnekleme tekniklerinden kartopu örneklemesi tercih edilmiştir. Bu amaçla belediyelerle iş birliği içinde yoğun olarak çalıştığı bilinen okul yöneticileri ile görüşme yapılmış ve söz konusu kişiler tarafından tavsiye edilen yöneticilerle görüşülmeye devam edilmiştir. Görüşme yapılan belediye yöneticilerinin de okullarla iş birliği içinde olma özelliği dikkate alınarak aynı yöntem uygulanmıştır. Söz konusu yöneticilerle çalışılma sebebi mevcut durumda okul-belediye ilişkileri ve ilgili belediyenin eğitim hizmetleri ile ilgili deneyim sahibi olmalarıdır.

Görüşme, insanların düşüncelerini ve hikayelerini ortaya çıkarmak ve bir araya getirmek amacıyla yapılır. Görüşme sırasında ortaya çıkan bilgilerin kalitesi, ağırlıklı olarak görüşmeyi organize eden araştırmacı ile ilişkilidir (Çakır ve İrez 2018, s.341). Görüşme, araştırma soruları veya konuları ekseninde ilgili kişilerden derinlemesine veri toplanması için organize edilen sözlü iletişim sürecidir (Büyüköztürk vd., 2019, s.158). Görüşmenin temel amacı, subjektif düşünceler ve inanışlar hakkında tarafsızlık ilkesi çerçevesinde bilgi edinmek ve kişinin bilgileri, düşünceleri ve davranışları arasındaki ilişkiyi analiz etmektir (Teaching Clinical Psychology- Using Interviews İn Research, 2007; Büyüköztürk vd.,

2019, s.158). Bu çerçevede araştırmada, veri toplama aracı olarak yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır.

Yapılandırılmış görüşme formunun hazırlanması ile ilgili süreçte araştırmacı tarafından öncelikle konu ile ilgili alan-yazın taraması yapılmış, alan-yazından elde edilen verilerden de faydalanılarak 23 soru ve tüm sorularda kullanılabilecek beş sonda sorusundan oluşan yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Hazırlanan görüşme formu ile ilgili olarak bir akademisyen ve bir istatistikçi olmak üzere iki uzmanının görüşleri alınmış, ardından çalışmaya katılan yöneticilerden farklı iki okul yöneticisi (bir müdür yardımcısı- bir okul müdürü) ve iki belediye eğitim yöneticisi ile pilot görüşmeler yapılmıştır. Uzman görüşleri, pilot uygulamadaki cevapların içeriği ve katılımcıların görüşleri doğrultusunda araştırmacı tarafından soruların açıklığı, uygunluğu, yeterliliği gibi açılardan görüşme formu yeniden incelenmiş, gerekli düzeltmeler yapılmış ve görüşme formu uygulamaya hazır hale getirilmiştir. Görüşme soruları ekte yer almaktadır.

Okul yöneticileri ve belediye eğitim yöneticilerine uygulanan soruların temel çerçevesi aynı olup ifade olarak bazı değişiklikler yapılmıştır. Örnek olarak formda yer alan 4. soru okul yöneticilerine: *"Belediye ve okulunuz arasında yapılan, mevcut durumdaki iş birlikleri hakkında ne düşünüyorsunuz?"* şeklinde sorulurken, belediye eğitim yöneticilerine: *"Belediye ve okullar arasında yapılan, mevcut durumdaki iş birlikleri hakkında ne düşünüyorsunuz?"* şeklindedir. Demografik bilgiler kısmında, okul yöneticilerine belediye eğitim yöneticilerinden farklı olarak üç ek soru sorulmuştur:

- Mevcut durumda görev aldığınız okul hangi kademededir?
- Meslek hayatınızda hangi kademelerde görev aldınız?
- Meslek hayatınızda görev yaptığınız okullar hangi tür yerleşim yerinde bulunuyordu?

Yöneticilere yapılacak olan görüşmenin konusu hakkında görüşmeden hemen önce temel düzeyde bilgi verilmiş, Ek 7'de yer alan katılımcı onam formu yöneticiler tarafından imzalanmıştır, daha sonra araştırmacı tarafından görüşmelere başlanmıştır. Görüşmeler öncesi katılımcılardan randevu alınmış, görüşmeler katılımcıların görev yaptığı kurumlarda sessiz bir ortamda yüz yüze olarak gerçekleştirilmiştir. Ses kaydı alınmasının olumsuz etkileri düşünülerek ses kaydı alınmamıştır. Görüşmeler sırasında, katılımcıların her bir soru kapsamındaki cevapları tekrar edilerek katılımcı teyidi alınmış varsa tam olarak anlaşılmayan kısımlar anında düzeltilmiştir. Görüşme soruların bitiminde de araştırmacı

tarafından toplanan veriler özetlenerek katılımcıdan bunların doğruluğuna ilişkin düşüncelerini belirtmesini istenmiştir ve katılımcıların eklemek istedikleri görüşler de eklenmiştir. Yapılan görüşmelerin öncesinde katılımcılara açıklamalarda bulunulmuş ve katılımcılar ile araştırmacı arasında doğal bir sohbet ortamı oluşturulmaya çalışılmıştır. Görüşmeler, yaklaşık olarak 60-70 dakika sürmüştür. Katılımcılara yöneltilen sorulara verdikleri cevaplar bulgular kısmında aynen alıntılar şeklinde sunulmuştur. Araştırmacı tarafından yürütülen not alma süreci, anahtar kelimelerin/cümlelerin not alınması şeklinde gerçekleştirilmiştir ve not almanın olumsuz etkileri azaltılmaya çalışılmıştır. Araştırmacı tarafından alınan notlar görüşme sonrasında bilgisayar ortamında detaylı olarak yazıya dökülmüş ve içerik analizi tekniği ile kod, kategori ve temalar oluşturulmuştur.

İçerik analizi süreci, bir metnin içindeki kavramların belirlenmesi, anlamlandırılması, ilişkilendirilmesi, analiz edilmesi ve çıkarımda bulunulması olarak özetlenebilir. İçerik analizi, amaçların belirlenmesi, kavramların tanımlanması, analiz birimlerinin belirlenmesi, konu ile ilgili verilerin yerlerinin belirlenmesi, sayma, yorumlama ve değerlendirme aşamalarından oluşur (Büyüköztürk vd.,2019, s.259-260). İçerik analizi sürecinde birbirine benzeyen nitel veriler, oluşturulan tema ve kategoriler çerçevesinde düzenlenir, sonrasında neden-sonuç ilişkileri şeklinde analiz edilir ve değerlendirilerek araştırma konusu ile ilgili sonuçlar ortaya çıkarılır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu araştırmada genel olarak yöneticilerin araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme formundaki soruları açık-samimi şekilde cevaplamaları ve bu cevapların derinlemesine analiz edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda yöneticilerin yapılandırılmış görüşme formundaki açık uçlu sorular ve sonda sorularına verdikleri cevaplar içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Bu analiz sonucunda elde edilen kod, kategori ve temalar bulgular bölümünde tablolarla açıklanmıştır. Oluşturulan tema, kategori ve kodların kapsayıcılık sıralaması: temalar, kategoriler ve kodlar şeklindedir. Kodlar kategorileri, kategoriler temaları oluşturmaktadır.

Yöneticilerin sorulara verdikleri yanıtlar ışığında görüşlerini özetleyen sözcüklerle araştırmacının kendisi ve başka bir araştırmacı tarafından kodlanmıştır. Uzlaşılan kod sayısı 85, uzlaşılmayan kod sayısı 4 olarak belirlenmiştir. Güvenirlik katsayısı: 85/89=0,95 olarak ortaya çıkmıştır. Kodlar oluşturulurken yöneticilerin görüşleri esas alınmış, yöneticilerin görüşleri belirli anahtar kelimeler aracılığıyla kodlara dönüştürülmüştür (89 kod). Kodların birbirleriyle ilişkili olma durumu göz önünde bulundurularak 17 kategori, kategorilerin birbiriyle ilişkili olma durumu dikkate alınarak 4 tema belirlenmiştir. Örneğin; yöneticilerin

görüşleri ışığında oluşturulan, okul binası bakım onarım, okul bahçesi peyzaj düzenleme, okulun ilaçlanması, okula malzeme yardımı, ulaşım desteği, ağaç dikimi/budama, konferans salonu tahsisi kodları, mevcut durumda belediyelerin okullara verdiği destekler kategorisi olarak oluşturulmuştur. Bu şekilde mevcut durumda belediyelerin okullara verdiği destekler, okul- belediye arasında yapılan iş birliklerinin mevcut durumu ve işleyiş süreci, kullanılan iletişim yöntemleri kategori olarak oluşturulmuştur, bu kategoriler de "Belediye- Okul İlişkileri" teması içinde değerlendirilmiştir. Okul yöneticileri ve belediye eğitim departmanı yöneticilerinin eğitim hizmetlerinin yerelleşmesi konusundaki görüşleri arasındaki benzerlikler ve farklılıklar oluşturulan kategoriler çerçevesinde tartışılmıştır. Okul yöneticilerinin eğitim hizmetlerinin yerelleşmesi konusundaki görüşleri; gelişmiş ülkelerin eğitim ve yerel yönetim sisteminin bilinirlik düzeyi, eğitim durumu, görev yapılan okul kademesine göre değerlendirilmiştir. Aşağıda Şekil 4'te, yönetici görüşleri ışığında hazırlanan kod-kategori- tema ilişkisine dair bir örnek, şema şeklinde verilmiştir.

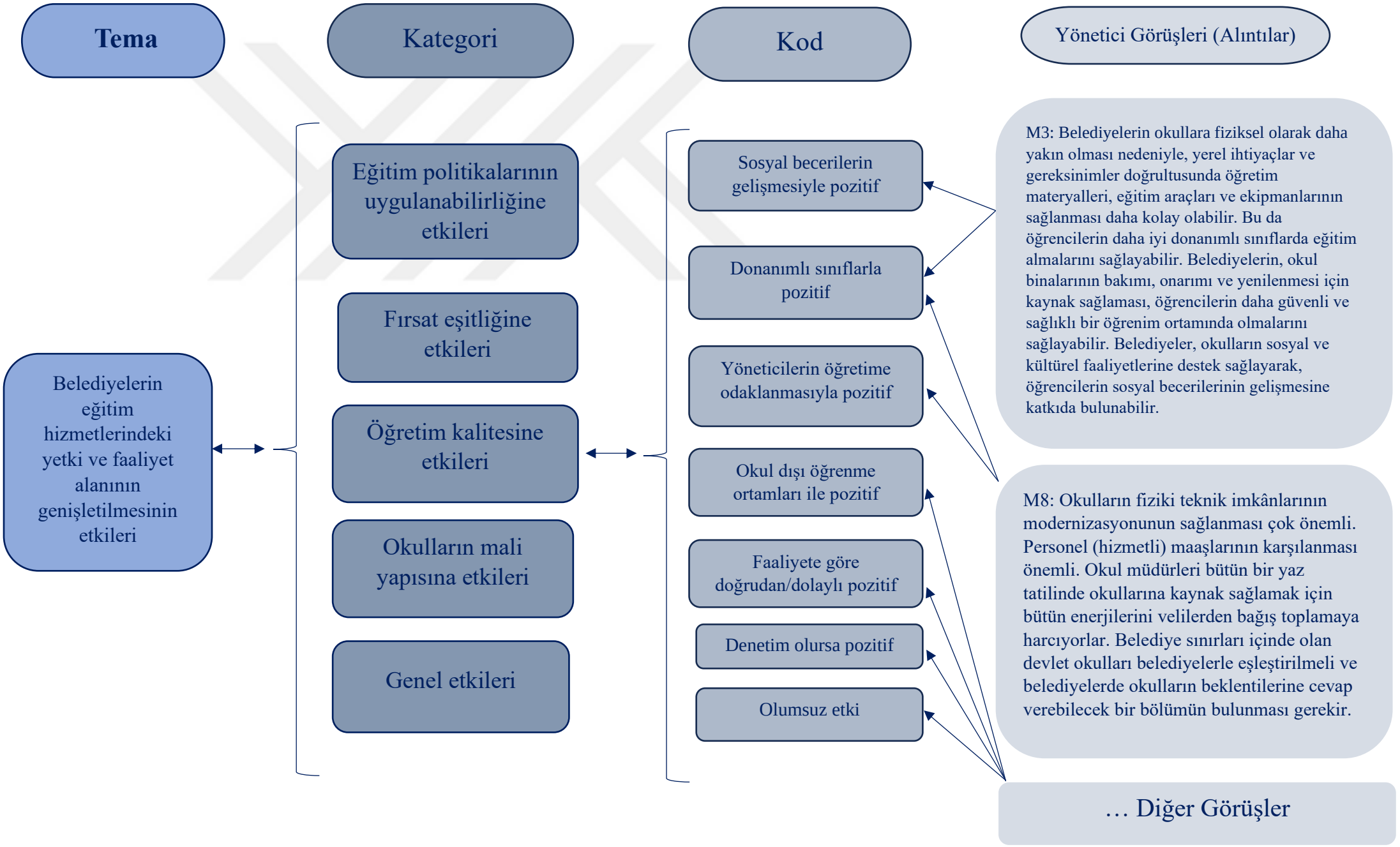

Şekil 4. Görüşme Analizinde Oluşturulan Kodlar-Kategoriler-Temalar Arasındaki İlişki

3.6.İnandırıcılık Çalışmaları

Durum çalışmalarında geçerlik ve güvenirlik kavramları yerine inandırıcılık (trustworthiness) kavramının kullanılması önerilmiştir. Durum araştırmalarında inandırıcılığın şu sorularla sağlanması tavsiye edilmiştir: Veri kaynaklarıyla uzun süreli çalışıldı mı? Çalışma süresince durumla ilgili ortaya çıkan konular sürekli olarak gözlemlendi mi? Ham veriler kaynaklarıyla kontrol edildi mi? (görüşme metnini inceleme görüşme yapılan kişiyle kontrol etme) Ham verilerin analitik ifadelere dönüşmesine yetecek kadar çeşitleme yapıldı mı? Hipotez, değerlendirme ya da oluşan hikâye analitik ifadelere karşı sistematik olarak test edildi mi? Araştırmacıdan farklı bir kişi bulguları kontrol etti mi? Araştırma raporu okuyucunun bulguların güvenli olduğuna inanmasını sağlayacak kadar detaylı mı? 8) Araştırma raporu yeterli denetim yoluna sahip mi? (araştırmayı tekrarlayacak birine sonuçları teyit edebilmesini sağlayacak sistematik yolu açıkça anlatma) (Bassey, 1999; Lincoln ve Guba, 1985; Subaşı ve Okumuş, 2017).

Nitel araştırmalarda geçerlik ve güvenirlik yerine kullanılan inandırıcılık için kriterler; inanılırlık, güvenilebilirlik, onaylanabilirlik ve aktarılabilirlik olmak üzere dört ana başlık altında toplanmıştır. İç geçerlik yerine kullanılan inanırlığı sağlamak üzere "sonuçlar inandırıcı mı?" sorusu; dış geçerlik yerine kullanılan aktarılabilirliği sağlamak üzere "sorular diğer kişi ve durumlara aktarılabilir mi?" sorusu; güvenirlik yerine kullanılan güvenilebilirliği sağlamak üzere "çalışma benzer şartlarda ve katılımcılarla tekrarlandığında aynı sonuçlar ortaya çıkar mı? sorusu; objektiflik yerine kullanılan onaylanabilirliği sağlamak üzere " önyargılar azaltılarak objektiflik artırıldı mı?" sorusu sorulur ve bir takım önlemler alınır (Guba ve Lincoln, 1982; Başkale, 2016, s.23-24).

Bu çalışmada inandırıcılığı (geçerlik ve güvenirliği) etkileyen/ tehdit eden faktörleri aza indirmek veya ortadan kaldırmak amacıyla araştırmacı tarafından çeşitli önlemler alınmış ve yapılan çalışmalar aşağıda Tablo 3.4'te verilmiştir.

Tablo 3.4. Çalışmada Alınan İnandırıcılık Önlemleri

	İnandırıcılık Kriterleri	Türkiye'deki belediyelerin eğitim alanındaki hizmetlerine ilişkin doküman analizi	Fransa, İtalya, İngiltere'deki yerel yönetimlerin eğitim alanındaki hizmetlerine ilişkin doküman analizi	Görüşme Analizi
İnandırıcılık	İnanılırlık	Katılımcı-kurum teyidi		Katılımcı teyidi
		Uzun süreli etkileşim	Uzun süreli etkileşim	Uzun süreli etkileşim
		Doğrudan alıntılar	Doğrudan alıntılar	Doğrudan alıntılar
		Verilerin toplanması, analizi ve yorumlanmasında birden fazla araştırmacının yer alması	Verilerin toplanması, analizi ve yorumlanmasında birden fazla araştırmacının yer alması	Verilerin toplanması, analizi ve yorumlanmasında birden fazla araştırmacının yer alması
	Aktarılabilirlik	Belediye özelliklerinin ve nasıl seçildiğinin açıklanması	Ülkelerin özelliklerinin ve nasıl seçildiğinin açıklanması	Amaçlı örnekleme tekniğinin kullanılması
		Araştırma sürecinin açık, net ve ayrıntılı bir şekilde tanımlanması	Araştırma sürecinin açık, net ve ayrıntılı bir şekilde tanımlanması	Çalışma grubunun özelliklerinin ve nasıl seçildiğinin açıklanması
				Araştırma sürecinin açık, net ve ayrıntılı bir şekilde tanımlanması
	Güvenilebilirlik	Araştırma yönteminin detaylı olarak tanımlanması	Araştırma yönteminin detaylı olarak tanımlanması	Araştırma yönteminin detaylı olarak tanımlanması
		Verilerin toplanması, analizi ve yorumlanmasında birden fazla araştırmacının yer alması	Verilerin toplanması, analizi ve yorumlanmasında birden fazla araştırmacının yer alması	Verilerin toplanması, analizi ve yorumlanmasında birden fazla araştırmacının yer alması
	Onaylanabilirlik	Araştırma yönteminin detaylı olarak açıklanması	Araştırma yönteminin detaylı olarak açıklanması	Araştırma yönteminin detaylı olarak açıklanması

				Araştırmacı tarafından alınan notların görüşme bitiminde bilgisayar ortamına aktarılması
		Doğrudan alıntılar	Doğrudan alıntılar	Doğrudan alıntılar
		İlçe belediyelerinin sunduğu eğitim hizmetleri ile ilgili ana başlıklar ve alt başlıkların nasıl oluştuğunun açıklanması	Gelişmiş ülkelerdeki belediyelerin sunduğu eğitim hizmetleri ile ilgili ana başlıklar ve alt başlıkların nasıl oluştuğunun açıklanması	Tema, kategori ve kodların nasıl oluştuğunun açıklanması
		Verilerin toplanması, analizi ve yorumlanmasında birden fazla araştırmacının yer alması	Verilerin toplanması, analizi ve yorumlanmasında birden fazla araştırmacının yer alması	Görüşme sorularının nasıl oluşturulduğunun detaylı açıklanması
				Verilerin toplanması, analizi ve yorumlanmasında birden fazla araştırmacının yer alması

Doküman analizinde inanırlığını sağlamak için; Türkiye'deki ve incelenen ülkelerdeki belediyelerin eğitim faaliyetleri ile ilgili verilerin toplanması, analiz edilmesi ve değerlendirilmesi süreçlerinde araştırmacı dışında bir akademisyen ve bir belediye eğitim yöneticisinin görüşleri alınmıştır. Her bir belediye ile ilgili faaliyet ve projeler, çoklu veri toplama araçları (kurumsal web sitesi, 2019,2020,2021 idare faaliyet raporu, 2022 Performans Programı, Stratejik Plan, kurumsal diğer raporlar, faaliyet bilgi formu vb.) ile uzun süreli etkileşim içinde toplanmıştır. Türkiye'deki belediyelerin fen bilimleri ile ilgili faaliyetlerinin incelenmesi sürecinde gelen bilgilerin kurum teyidi yapılmıştır. Faaliyet bilgi formlarından elde edilen bilgiler doğrudan alıntılar şeklinde verilmiştir. Faaliyet raporu ve diğer kurumsal raporlardan elde edilen bilgiler özetlenerek tablolaştırılmıştır.

Görüşmelerin analizinde inanırlığını sağlamak için; çalışmada kullanılmak üzere araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme formu için uygulama öncesinde uzman görüşlerine başvurulmuştur. Hazırlanan görüşme formu ile ilgili olarak bir akademisyen (tez danışmanı) ve bir istatistikçi olmak üzere iki uzmanının görüşleri alınmış, ardından çalışmaya katılan yöneticilerden farklı iki okul yöneticisi (bir müdür yardımcısı- bir okul müdürü) ve iki belediye eğitim yöneticisi ile pilot görüşmeler yapılmıştır. Cevapların içeriği, katılımcıların görüşleri doğrultusunda görüşme formu revize edilmiştir. Yapılan düzeltiler aşağıdaki şöyledir: Bir soru eklenmiş: "Gelişmiş ülkelerdeki belediyelerin, eğitim alanındaki uygulamalarından haberdar mısınız? Bir soru çıkarılmıştır. Bazı sorularda imla düzeltmeleri yapıldı, anlam yönünden bazı ifadeler iyileştirildi. Açık uçlu soruların okunabilirliğini arttırmak ve istenen cevabın vurgusunu sağlamak için bazı ifadeler bold olarak işaretlenmiştir. Yapılan görüşmeler sırasında, her bir soruya verilen cevaplar araştırmacı tarafından tekrar edilmiş, yöneticilerden söz konusu cevapları teyit etmeleri istenmiş, eksik ya da yanlış anlaşılan kısımlar o anda düzeltilmiştir. Görüşme soruların bitiminde de araştırmacı tarafından toplanan veriler özetlenerek katılımcıdan bunların doğruluğuna ilişkin düşüncelerini belirtmesini istenmiştir ve katılımcıların eklemek istedikleri görüşler de eklenmiştir. Yapılan görüşmelerden önce, açıklamalar yapılmış ve yöneticiler ile araştırmacı arasında doğal bir sohbet/konuşma ortamı oluşturulmaya çalışılmıştır. Her bir görüşme, yaklaşık olarak 60-70 dakika sürmüştür. Yöneticilerin görüşme formunda yer alan sorulara verdikleri cevaplar, bulgular kısmında birebir alıntılar şeklinde (müdahale edilmeden) verilmiştir.

Doküman analizinde aktarılabilirliği sağlamak için; Türkiye'deki ve Fransa, İtalya ve İngiltere'deki belediyelerin eğitim alanındaki faaliyet ve projelerinin incelenmesi süreci ile ilgili tüm aşamalar yöntem bölümünde açık, net ve detaylı olarak açıklanmıştır. Türkiye'deki

belediyelerin hangi gerekçeyle seçildiği ve incelenen ülkelerin ve bu ülkelerdeki belediyelerin nasıl belirlendiği yine yöntem bölümünde açıklanmıştır.

Görüşmelerin analizinde aktarılabilirliği sağlamak için; çalışma gurubunun nasıl belirlendiği ve çalışma grubunun özellikleri ile araştırma modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması, verilerin analizi ve bulguların nasıl tasarlandığı ve uygulandığı ayrıntılı olarak yöntem bölümünde açıklanmıştır.

Araştırmanın güvenilebilirliğini artırmak için doküman analizinde ve görüşme analizinde; araştırma yöntemi detaylı olarak açıklanmış ve verilerin elde edilmesi, analizi ve değerlendirilmesi süreçlerinde birden fazla araştırmacının yer alması sağlanmıştır. Doküman analizlerinde, faaliyet bilgi formunun oluşturulmasında, görüşme sorularının oluşturulmasında, tema, kategori, kodların oluşturulmasında, bulgular arasındaki tutarlığın kontrol edilmesinde, sonuç ve bulgular bölümlerinin tutarlığının kontrole edilmesinde araştırmacının kendisi dışında başka araştırmacılar da sürece dahil olmuştur.

Araştırmanın onaylanabilirliğini artırmak için; araştırma yöntemi detaylı olarak yöntem bölümünde açıklanmış, veri toplama araçlarından elde edilen verilerden doğrudan alıntılar yapılmış, tüm aşamalarda araştırmacı dışında uzman desteklerin başvurulmuştur. İlçe belediyelerinin sunduğu eğitim hizmetleri ile ilgili ana başlıklar ve alt başlıkların nasıl oluştuğunun açıklanmış, diğer ülkelerdeki belediyelerin sunduğu eğitim hizmetleri ile ilgili ana başlıklar ve alt başlıkların nasıl oluştuğu açıklanmıştır. Görüşme sürecinde; araştırmacı tarafından görüşme sırasında alınan notlar görüşme biter bitmez bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Ayrıca, görüşme cevapları araştırmacının kendisi ve bir başka araştırmacı tarafından bağımsız bir şekilde değerlendirilmiş ve kodlar oluşturulmuştur. Tema, kategori ve kodların oluşturulması sürecinde araştırmacılar arasında görüş birliğine varılmıştır. Araştırmacılar tarafından uzlaşılan kod oranı %95 olarak ortaya çıkmıştır.

3.7.Araştırmacının Rolü

Bu bölümde bu çalışmayı yürüten araştırmacının özellikleri ve araştırma sürecindeki rolü ele alınacaktır. Araştırmacı, fen bilimleri eğitimi alanında lisans ve yüksek lisans eğitimini tamamlamış olup İstanbul ilindeki bir ilçe belediyesinde 2009 yılından beri çalışmakta ve hali hazırda Stratejik Yönetim ve Planlama Şefi olarak görev yapmaktadır. Araştırmacı, Belediyenin iç kontrol sistemi eylem planı, stratejik plan, performans programı, faaliyet raporunun hazırlanması ve kurumsal gelişim çalışmalarının yapılması sürecinde koordinatör olarak görev yapmaktadır. Çalışma konusunun belirlenmesinde, araştırmacının yerel yönetim alanında iş tecrübesinin olması ve fen bilimleri eğitimi alanında lisans- yüksek lisans eğitimi almasının önemli bir etkisi olmuştur.

Literatürdeki araştırma sonuçları, araştırmacının yerel yönetimler-eğitim alanındaki tecrübesi perspektifinden incelenmiştir, araştırmacı ve uzman görüşleri ışığında; Türkiye'deki hangi belediyelerin incelenmesi gerektiği, hangi ülkelerdeki yerel yönetim sistemlerinin modele katkı sağlayabileceği, eğitimde yerelleşmeye dair görüşme sorularının oluşturulması ve hangi örneklem grubuna uygulanması gerektiğine karar verilmiştir.

Türkiye'de belediyelerin eğitim faaliyetlerinin, diğer ülkelerdeki yerel yönetim sistemlerinin ve söz konusu ülkelerdeki belediyelerin eğitim faaliyetlerinin incelenmesi sürecinde; veri toplama araçlarının çeşitlendirilmesi ve faaliyetlerle ilgili kategorilerin oluşturulmasında araştırmacının iş ve eğitim tecrübesi önemli bir rol oynamıştır. Eğitim alanındaki yöneticilerle yapılan görüşme sürecinin tüm aşamaları uzman görüşleri eşliğinde araştırmacı tarafından yürütülmüştür. 10 okul yöneticisi ve beş belediye eğitim yöneticisinin her biriyle 60-70 dakikalık görüşmeler yapılmış, yönetici görüşlerinden kod, kategori, temalar oluşturulmuştur. Araştırmacının yerel yönetimler- eğitim alanında kazandığı bakış açısı ve tecrübe, veri toplama araçlarıyla edinilen bilgilerin analizinde kullanılmıştır.

Yerel yönetimlerle ilgili bilgi kaynaklarına aşinalık, ilgili personel ve yöneticilerle kolay görüşebilme ve faaliyet süreçleriyle ilgili gözlem yapabilme imkânı, İstanbul'daki belediyelerin bünyesinde bulunan okul dışı eğitim ortamlarına yapılan inceleme ziyaretleri, çalışılan konuyu yakından tanıma ve uzun süreli etkileşimde bulunma durumu nitel araştırmanın doğası ile örtüşmüştür.

BÖLÜM IV: BULGULAR VE YORUMLAR

Bu çalışma, Türkiye'de ve gelişmiş ülkelerde (Fransa, İtalya, İngiltere) yerel yönetimlerin eğitim alanındaki görev, yetki ve sorumlulukları ile uygulamalarını inceleyerek ve yerel yöneticilerin eğitim hizmetlerindeki yerel yönetimlerin rolüne ilişkin görüşlerini analiz ederek ülkemizdeki yerel yönetimlerin eğitim hizmetlerindeki rolü ile ilgili bir model geliştirmek amacıyla yapılmıştır. Bu bölümde; çalışma kapsamında kullanılan veri toplama araçlarından elde edilen bulgular ve bulgular kapsamında yapılan değerlendirmelere yer verilmiştir.

Bulgular, araştırma soruları çerçevesinde oluşturulmuştur. İlk olarak "Türkiye'de yerel yönetimlerin eğitim alanında özellikle de fen eğitimi alanında yaptığı çalışmalar nelerdir?" sorusu kapsamında; Türkiye'de yerel yönetimlerin (Beşiktaş, Kadıköy, Üsküdar, Ümraniye, Çekmeköy ilçelerindeki belediyeler ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi) eğitim alanında özellikle de fen bilimleri alanında yürüttüğü faaliyetlerin ve projelerin incelenmesi ile ilgili bulgular verilmiştir. Sonrasında "Belirli kriterlere göre seçilen ülkelerde yerel yönetimlerin eğitim alanındaki rolü nasıldır?" sorusu kapsamında; Fransa, İtalya ve İngiltere 'deki yerel yönetimlerin (Paris, Roma, Londra Belediyeleri) eğitim alanında, özellikle de fen bilimleri alanında yürüttüğü faaliyet ve projeler ile ilgili bulgulara yer verilmiştir. Daha sonra; "Okul yöneticileri ve belediye eğitim departmanı yöneticilerinin eğitim hizmetlerinin yerelleşmesi konusundaki görüşleri arasındaki benzerlikler ve farklılıklar nelerdir? ve Okul yöneticilerinin eğitim hizmetlerinin yerelleşmesi konusundaki görüşleri; gelişmiş ülkelerin eğitim ve yerel yönetim sisteminin bilinirlik düzeyi, eğitim durumu, görev yapılan okul kademesine göre nasıl şekillenmektedir?" soruları kapsamında; yerel eğitim yöneticileri (okul yöneticileri ve belediye eğitim yöneticileri) ile araştırmacı tarafından geliştirilen görüşme formu aracılığıyla yapılan yerel yönetimlerin eğitim hizmetlerindeki rolüne ilişkin görüşme bulguları verilmiştir. Son olarak "İncelenen ülkelerdeki yerel yönetimlerin eğitim uygulamaları, Türkiye'de yerel yönetimlerin eğitimdeki rolü ve yerel eğitim yöneticilerinin görüşleri sentezlendiğinde ülkemizdeki yerel yönetimlerin eğitim ile ilgili rolü için ideal bir model nasıl olmalıdır? " sorusu kapsamında geliştirilen model önerisi ile ilgili bulgulara yer verilmiştir.

4.1.Türkiye'de Yerel Yönetimlerin Eğitim Alanında Yaptığı Faaliyetlerin İncelenmesi

Bu bölümdeki bulgular, çalışmanın alt problemlerinden biri olan "Türkiye'de yerel yönetimlerin eğitim alanında özellikle de fen eğitimi alanında yaptığı çalışmalar nelerdir?" sorusuna cevap niteliği taşımaktadır. Türkiye'de yerel yönetimlerin eğitim hizmetlerine sağladığı katkının incelenmesi için İstanbul iline bağlı beş ilçe belediyesi ile İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin faaliyet ve projeleri araştırılmıştır. Bu kapsamda Ümraniye Belediyesi, Kadıköy Belediyesi, Üsküdar Belediyesi, Çekmeköy Belediyesi, Beşiktaş Belediyesi ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin eğitim alanındaki faaliyetleri ve projeleri analiz edilmiştir. Söz konusu belediyelerin eğitim hizmetleri dört kategoride incelenmiştir: 1) Yetişkinlere Yönelik Hizmetler, 2) Çocuklara/Gençlere Yönelik Hizmetler, 3) Proje Bazlı Hizmetler, 4) Fiziki Destek Hizmetleri.

Yetişkinlere Yönelik Hizmetler kategorisi çerçevesinde belediyeler tarafından düzenlenen yetişkin yaş gruplarına yönelik düzenlenen eğitim faaliyetleri incelenmiştir. Çocuklara/Gençlere Yönelik Hizmetler kategorisi altında; belediyeler tarafından özel olarak okul döneminde bulunan çocuklara ve gençlere yönelik düzenlenen eğitim hizmetleri incelenmiştir. Proje bazlı hizmetler kategorisi kapsamında; sınırlı bir sürede, belirli bir hedef kitleye yönelik düzenlenen eğitim projeleri araştırılmıştır. Fiziki destekler kategorisi altında; belediyeler tarafından okul, eğitim merkezi, kütüphane vb. yeni eğitim ortamlarının inşa edilmesi ya da var olan eğitim ortamlarının fiziki ihtiyaçlarına destek verilmesine yönelik faaliyetler incelenmiştir.

4.1.1.Ümraniye Belediyesi Tarafından Sunulan Eğitim Hizmetleri

Bu bölümde Ümraniye Belediyesi 2019,2020,2021 Faaliyet Raporu, 2020-2024 Stratejik Plan, 2020,2021,2022 Performans Programı ve kurumsal web sitesi incelenerek Ümraniye Belediyesi tarafından sunulan eğitim hizmetleri analiz edilmiştir. Aşağıdaki Tablo 4.1'de Ümraniye Belediyesi tarafından organize edilen eğitim hizmetlerinin ana ve alt başlıkları verilmiştir.

Tablo 4.1. Ümraniye Belediyesi Tarafından Sunulan Eğitim Hizmetleri

Yetişkinlere Yönelik Hizmetler	**Çocuklara/Gençlere Yönelik Hizmetler**	**Proje Bazlı Hizmetler**		**Fiziki Destek Hizmetleri**	
Mesleki Eğitimler	Kütüphane Hizmeti	**Üstün Yetenekli Çocuklara Yönelik Eğitimler**	Geleneksel Ümraniye Spor Oyunları	Okul Alanları Bakım-Onarım Çalışmaları	Yeni Okul Yapımı
Geleneksel Sanat Eğitimleri	Sosyal Aktiviteler	**Trafik Eğitim Parkı Eğitimler**	Geleneksel Çocuk Oyunları	Okul Çevre Düzenlemesi	Bilgi Evi ve Kütüphane Yapımı
Müzik Eğitimleri	Kulüp Çalışmaları	**Çiğdem Evi Eğitimleri**	Fiziksel Etkinlikler	İlaçlama ve Dezenfektasyon	Spor Merkezi Yapımı
Görsel Sanatlar Eğitimleri	**Gezi Programları**	**Fen Deney Atölyesi**	Halk Oyunları	Spor Malzemeleri Alımı	
Yabancı Dil Eğitimleri	**Bilge Çocuk Yaz Okulu**	**Afet Yönetimi Eğitimleri**	Akıl ve Zekâ Oyunları	Belediye Kültür Merkezlerinin Tahsisi	
Engellilere Yönelik Eğitimler	**Ders Takviye ve Sınav Kursları**	**Çevre Bilinci ve Farkındalık Eğitimleri**	İzcilik Kampı	Park Oyun Grubu Yapımı	
Konferans, Seminer, Söyleşi, Panel	Yaz Spor Okulları	Kültür Sanat Okulda Başlar	Okçuluk Eğitimleri		

Tablo 4.1 incelendiğinde, Ümraniye Belediyesi eğitim hizmetlerinin dört ana kategoride analiz edildiği görülmektedir. Yetişkinlere yönelik hizmetler kapsamında yedi alt başlıkta faaliyetler incelenmiştir. Çocuklara ve gençlere yönelik hizmetler çerçevesinde 7 alt başlık, proje bazlı eğitim hizmetleri 14 alt başlık detaylandırılmıştır. Fiziki destekler 10 alt başlıkta ayrıntılı olarak incelenmiştir (Ümraniye Belediyesi, 2019; Ümraniye Belediyesi, 2020; Ümraniye Belediyesi, 2021a; Ümraniye Belediyesi, 2021c). Tabloda fen bilimleri eğitimi ile ilgili faaliyet ve projeler koyu renkle gösterilmiştir. Söz konusu faaliyet ve projeler ilerideki bölümlerde detaylı olarak incelenmiştir.

Yetişkinlere Yönelik Eğitim Hizmetleri

Ümraniye Belediyesi tarafından sunulan yetişkinlere yönelik eğitim hizmetleri yedi başlık altında incelenmiştir. Sunulan her bir hizmetin hitap ettiği kitle ve alt branşları Tablo 4.2'de verilmiştir.

Tablo 4.2. Ümraniye Belediyesi'nin Yetişkinlere Yönelik Eğitim Hizmetleri

Eğitim Hizmetleri	**Hedef Kitle**	**Branşlar/ Alanlar**
Mesleki Eğitimler	Kadınlar	18 branş (Pastacılık ve Pastane Ürünleri, Yemek Sunum, Çocuk Gelişimi, Bilgisayar, Mefruşat, Giyim, Makrome, Keçe, Oyuncak Bebek Yapımı, Amigurumi, Hasta ve Yaşlı Bakımı, İğne Oyası, El Nakışı, Örgü, Filografi, Çakıl Taşı ile Resim, İlkyardım, İşaret Dili)
Geleneksel Sanatlar Eğitimleri	Kadınlar	• Fatih Sultan Mehmet Vakfı Üniversitesi ile iş birliği • 17 branş (Çini, Tezhip, Minyatür, Cam Yaldızlama, Hat, Kalem işi, Kilim Dokuma, Rölyef, Ahşap Oyma, El Sanatları, Gümüş Takı İşlemeciliği, Ebru, Kaligrafi, Geleneksel Baskı Teknikleri)
Müzik Eğitimleri	Tüm gruplar	• İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuarı ile iş birliği • 13 branş (gitar, keman, şan, ud, kanun, bağlama, ritim, solfej, koro-türk halk müziği- türk sanat müziği, kemençe, piyano, kabak kemane)
Yabancı Dil Eğitimleri	Tüm gruplar	4 branş (Arapça, Arnavutça, İngilizce, Türkçe)
Görsel Sanatlar Eğitimleri	Tüm gruplar	5 branş (Resim, tiyatro, drama, diksiyon ve fotoğrafçılık)
Engellilere Yönelik Eğitimler	Engelli bireyler	7 branş (Resim, Koro, Tiyatro, Kur'an-ı Kerim, Dikiş, Filografi, Örgü)
Konferans, Seminer, Söyleşi, Panel	Tüm gruplar	Tarih, medeniyet, siyaset, edebiyat, sağlık

Tablo 4.2 incelendiğinde Ümraniye Belediyesi yetişkinlere yönelik eğitim hizmetleri kapsamında; altı başlıkta (mesleki eğitimler, geleneksel sanatlar eğitimleri, müzik eğitimleri, yabancı dil eğitimleri, görsel sanatlar eğitimleri, engellilere yönelik kişisel gelişim eğitimleri) ve bu başlıklara bağlı 64 branşta düzenli olarak eğitim hizmetleri verildiği, ayrıca sosyal ve kültürel uyumu sağlamak üzere aylık program çerçevesinde tüm kesimlere yönelik sanat, edebiyat, şehircilik, mimarlık, tarih, sosyoloji, psikoloji, sağlık konulu konferans, seminer, söyleşi, panel vb. programlarının düzenlendiği belirlenmiştir. Geleneksel sanat ve mesleki eğitimlerin kadınlara yönelik düzenlendiği diğer eğitim hizmetlerinin talep eden tüm bireylere açık olduğu tespit edilmiştir. Geleneksel Sanat ve Müzik Eğitimlerinde iki farklı üniversite ile programların planlanması ve yürütülmesi sürecinde iş birliği yapıldığı belirlenmiştir.

Çocuklara ve Gençlere Yönelik Eğitim Hizmetleri

Ümraniye Belediyesi tarafından okul dönemindeki çocuklara ve gençlere yönelik sunulan eğitim hizmetleri yedi başlık altında incelenmiştir. Sunulan her bir hizmetin hitap ettiği kitle, alt branşları ve kısa açıklamaları tablo 4.3'te verilmiştir.

Tablo 4.3. Ümraniye Belediyesi'nin Çocuklara ve Gençlere Yönelik Eğitim Hizmetleri

Eğitim Hizmetleri	Hedef Kitle	Açıklama
Kütüphane Hizmeti	4. sınıf- 8.sınıf öğrencileri	İlçenin 19 farklı noktasında hizmet veren bilgi evlerinde hedef kitleye (15.126 üye) uygun kitaplar ve donanımlı bilgisayarlar yer almaktadır.
Sosyal Aktiviteler	4. sınıf- 8.sınıf öğrencileri	İstiklal Marşı Güzel Okuma Yarışması, Anma programları, Ödül programları
Kulüp Çalışmaları	4. sınıf- 8.sınıf öğrencileri	• Değerler Eğitimi Kulübü: Öz değerler ve kültürümüz ile ilgili çeşitli eğitimler verilmektedir. • Satranç Kulübü: 5 farklı merkezde 14 grup, 180 öğrenciyle profesyonel eğitmen eşliğinde gerçekleştirilmektedir.
Gezi Programları	4.sınıf- 12.sınıf öğrencileri	Müze, bilim merkezi gezileri, tarihi ve kültürel geziler
Bilge Çocuk Yaz Okulu	3. sınıf- 6.sınıf öğrencileri	• Program süresi 4 haftadır. • Haftanın dört günü eğitimler gerçekleştirilmekte, bir günde de geziler organize edilmektedir. • Sinema kritiği, akıl ve zekâ oyunları, değerler eğitimi, temel dini bilgiler, ebru, el işi faaliyetleri, kültürel geziler, güzel konuşma, mandala, fen deney laboratuvarı, spor faaliyetleri düzenlenmektedir.
Yaz Spor Okulları	7-14 yaş aralığındaki öğrenciler	• 11 branş (futbol, basketbol, voleybol, kort tenisi, masa tenisi, badminton, jimnastik, taekwondo, karate, geleneksel okçuluk ve atletizm) • 4 farklı noktada • Ücretsiz servis hizmeti • Değerler eğitimi dersi
Ders Takviye ve Sınav Kursları	4.-8.sınıf ile 12.sınıf öğrencileri	• 16 farklı merkez • 4.-8.sınıflara yönelik Türkçe, İngilizce, Matematik, Fen ve Teknoloji dersleri • 8.sınıflara yönelik LGS hazırlık kursları • 12. sınıf ve mezunlara yönelik üniversite hazırlık kursu

Tablo 4.3 incelendiğinde okul dönemindeki çocuklara ve gençlere yönelik sunulan ders takviye ve merkezi sınavlara hazırlık kursları, yaz okulu eğitimleri, kütüphane hizmeti, kulüp

çalışmaları, yarışmalar ve sosyal etkinliklerin örgün eğitimi destekleyici nitelikte olduğu belirlenmiştir. Akademik başarıyı arttırmaya yönelik kursların atölyeler, sosyal etkinlikler ve spor eğitimleri ile desteklendiği tespit edilmiştir. Ücretsiz olarak sunulan bu hizmetlerin çeşitliliği, özellikle ekonomik imkanları yeterli olmayan aileler için oldukça önem arz etmektedir. Ders takviye ve sınavlara hazırlık kurslarının ilçedeki tüm bölgelere yayılmış olması kapsayıcılık açısından, yılın her döneminde çocuklar ve gençler için etkinlikler organize edilmesi (spor kursu, yarışma, kulüp çalışmaları vb.) hedef kitlenin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişimlerinin desteklenmesi açısından önemli bulunmuştur.

Proje Bazlı Eğitim Hizmetleri

Ümraniye Belediyesi tarafından proje olarak ortaya çıkan eğitim hizmetleri, altı başlık altında incelenmiştir. Sunulan her bir hizmetin hitap ettiği kitle, alt branşları ve kısa açıklamaları Tablo 4.4'te verilmiştir.

Tablo 4.4. Ümraniye Belediyesi'nin Proje Bazlı Eğitim Hizmetleri

Eğitim Hizmetleri	**Hedef Kitle**	**Açıklama**
Üstün Yetenekli Çocuklara Yönelik Eğitimler	BİLSEM veya RAM tarafından seçilen (testlerle) 2.3.4.sınıf öğrencileri	• Belediye- İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ortaklığında • Robotik, drama, değerler eğitimi, akıl ve zekâ oyunları, fen deney eğitimi, düşünme becerileri, üretken düşünce, astronomi, kriptoloji, matematik, dil sanatları, görsel sanatlar, doğa bilimler atölyesi, ilişki yönetim becerisi, kültür ve dil branşlarında dersler • Atölye çalışmaları (Robotik, fen deney, görsel sanatlar)
Fen Deney Atölyesi	7.sınıf öğrencileri	• Belediye- İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ortaklığında • Deney etkinlikleri • Randevu usulü ile günlük 60 öğrenci
Trafik Eğitim Parkı Eğitimler	4. sınıf öğrencileri	• Belediye- İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ortaklığında • Trafik güvenliğine yönelik teorik ve pratik eğitimler • Eğitim yeri: Ümraniye Trafik Eğitim Parkı • Randevu usulü ile günlük 60 öğrenci
Çiğdem Evi Eğitimleri	5. sınıf öğrencileri	• Belediye- İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ortaklığında • Ümraniye Çiğdemi türü hakkında bilgilendirme, bitki hücresinin mikroskopla incelenmesi, botanik bahçesi gezisi • Eğitim yeri: Ümraniye Çiğdem Evi • Randevu usulü ile günlük 60 öğrenci

Afet Yönetimi Eğitimleri	Tüm gruplar	• Belediye- İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ortaklığında • Sertifikalı eğitmenler tarafından siteler, muhtarlıklar, okullarda temel afet bilinci eğitimleri verilmektedir.
Çevre Bilinci ve Farkındalık Eğitimleri	Okul öncesi, ilkokul, ortaokul, lise öğrencileri	• Belediye- İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ortaklığında • Geri dönüşüm, enerji tasarrufu, çevrenin korunması hakkında eğitim içerikleri • Belediyede çalışan eğitmenler tarafından • Eğitim yeri: Resmi devlet okulları
Kültür Sanat Okulda Başlar	9.sınıf-12.sınıf öğrencileri	• Belediye- İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ortaklığında • Farklı konularda uzmanlarla söyleşi programları • Dinleti, tiyatro gösterimi programları • Program yeri: Resmi devlet okulları
Geleneksel Ümraniye Spor Oyunları	İlkokul-ortaokul-lise öğrencileri	• Belediye- İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ortaklığında • Tüm resmi devlet okulları • 9 spor alanında ve 12 branşta oynanan müsabakalar (futbol, basketbol, voleybol, masa tenisi, satranç, taekwondo, karate, atletizm, hentbol, badminton, futsal ve güreş)
Geleneksel Çocuk Oyunları	İlkokul-ortaokul-lise öğrencileri	• Belediye- İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ortaklığında • Oyunlar: Yakan top, Mendil kapmaca, sek sek, • Her yıl ortalama 5000 öğrenci (resmi devlet okullarındaki)
Fiziksel Etkinlikler	İlkokul öğrencileri	• Belediye- İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ortaklığında • 9 Etkinlik: Bowling, Çemberle İş Birliği, Çift Ayak Atlama, Bayrak Koşusu, Fasulye Torbası Atma, Halat Çekme, Koordinasyon Koşusu ve Puanlı Hedef • Her yıl ortalama 3000 öğrenci (resmi devlet okullarındaki) • Program yeri: Ümraniye Anadolu İmam Hatip Lisesi Kapalı Spor Salonu
Geleneksel Halk Oyunları	Ortaokul ve lise öğrencileri	• Belediye- İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ortaklığında • Festival programı • Kupa ve madalya ödülleri • Her yıl ortalama 500 öğrenci (resmi devlet okullarındaki)

Akıl ve Zekâ Oyunları	İlkokul ve ortaokul öğrencileri	• Belediye- İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ortaklığında • 11 farklı oyun (hanoi kuleleri, reversi, abalone, katamino, t-tangram, mangala, sudoku, dama, tangram, dokuztaş, hedef 4) • Okullara materyal desteği • Akıl Oyunları Festivali Programı • Her yıl ortalama 600 öğrenci (resmi devlet okullarındaki)
Okçuluk Eğitimleri	Tüm gruplar	• Belediye- İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ortaklığında • Her yıl yaklaşık 300 kişiye 6 eğitmen tarafından okçuluk eğitimi verilmektedir. • Program yeri: Okul ve belediye spor salonları
İzcilik Kampı	Ortaokul öğrencileri	• Belediye, Türkiye İzcilik Federasyonu ve İBB ortaklığında • Kamp Etkinlikleri • Yer: Ümraniye Kent Ormanı

Tablo 4.4 incelendiğinde proje bazlı eğitim hizmetleri başlığı altında sunulan hizmetlerin örgün eğitimi destekleyici nitelikte olduğu ve hizmetlerin tamamına yakınında İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile iş birliği yapıldığı belirlenmiştir. Ümraniye Belediyesi ile Ümraniye İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü arasındaki iş birliği düzeyinin yüksek olduğu söylenebilir. Afet Bilinci Eğitimleri, Çevre Bilinci Eğitimleri, Kültür Sanat Okulda Başlar, Okçuluk eğitimlerinin okul binalarında gerçekleştirildiği, proje bazlı diğer eğitim hizmetlerinin belediyeye bağlı bir eğitim merkezinde/alanında gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Üstün yeteneklilere yönelik eğitim programının sistematikliği ve branş çeşitliliği, Trafik Eğitim Parkı ve Çiğdem Evi Eğitimleri, Kültür Sanat Okulda Başlar programlarının okullarda her yıl düzenli olarak yapılması özgünlük açısından dikkat çekmektedir. Ayrıca proje olarak ortaya çıkan eğitim hizmetlerinin büyük çoğunluğunun daha sonra her yıl rutin faaliyet olarak devam ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Fiziki Destek Hizmetleri

Ümraniye Belediyesi'nin eğitim alanındaki fiziki destek hizmetleri kapsamında; yeni eğitim ortamlarının inşa edilmesi ya da var olan eğitim ortamlarının fiziki ihtiyaçlarına destek verilmesine yönelik faaliyetler incelenmiştir. Sunulan her bir hizmetin açıklamaları Tablo 4.5 'te verilmiştir.

Tablo 4.5. Ümraniye Belediyesi'nin Eğitim Alanındaki Fiziki Destek Hizmetleri

Fiziki Destekler	**Açıklama**
Yeni okul yapımı	2004-2023 yılları arasında 20 okul,3 öğrenci yurdu yapımını Ümraniye Belediyesi üstlenmiştir.20 okulda toplam 341 derslik inşa edilmiştir. İlçede 96.853 öğrenci, 100 resmi okul bulunmaktadır. Toplam öğrenci sayısı ve resmi okul sayısı baz alındığında; Ümraniye Belediyesi okul sayısına %20, oranında katkıda bulunmuştur. İnşa edilen okullarda dersliklerin yanı sıra konferans salonu, laboratuvar, kütüphane vb. alanlar da bulunmaktadır. Bazı okulların inşasında bağışçı desteği de bulunmaktadır.
Bilgi evi ve kütüphane yapımı	17 bilgi evi yapımını Ümraniye Belediyesi üstlenmiştir. Bilgi Evlerinde okul çağındaki çocuklara yönelik eğitim hizmetleri verilmektedir. Aşağıdaki kütüphaneler belediyenin desteği ile ilçeye kazandırılmıştır. • Ümraniye Fazlı Aydın Millet Kütüphanesi • Osman Gazi Millet Kütüphanesi • TEV Zehra Garring Ortaokulu Kütüphane • Ümraniye Merkez Anadolu Lisesi Kütüphanesi • Atatürk Meslek Lisesi Robotik Sınıfı • Necmettin Öztürk İlkokulu Kütüphanesi
Spor merkezi yapımı	• Ümraniye Belediyesi Yüzme Havuzu ve Spor Kompleksi • Birol Hayal Yüzme Havuzu • Beytullah Eroğlu Yüzme Havuzu • Parseller Yüzme Havuzu • Millet Bahçesi Spor Tesisleri • İstiklal Spor Merkezi
Okul binası bakım ve onarım ve çevre düzenlemesi	Bina tadilatı, bahçe düzenlemesi, boya desteği
İlaçlama ve dezenfektasyon	Okullara düzenli olarak ilaçlama desteği verilmektedir.
Spor malzemeleri alımı	Okullara spor etkinliklerinde ihtiyaç duyulan top, minder, atlama ipi, raket, file vb. spor malzemesi desteği verilmektedir.
Belediye kültür merkezlerinin tahsisi	Okulların yılsonu gösterileri, etkinliklerini gerçekleştirmek üzere kültür merkezleri okullara tahsis edilmektedir.
Park oyun grubu	Uygun/ ihtiyaç olan okullara park oyun grubu ve spor aletleri desteği verilmektedir.

Tablo 4.5 incelendiğinde Ümraniye Belediyesi tarafından ilçedeki eğitim altyapısının geliştirilmesine yönelik yapılan eğitim yatırımlarının eğitim hizmetlerinin sunumunda önemli bir rol üstlendiği söylenebilir. Ümraniye Belediyesi tarafından 6 kütüphane, 17 bilgi evi, 6 spor merkezi, 20 okul ilçeye kazandırılmıştır. İlçedeki resmi okulların %20'lik bölümünün Ümraniye Belediyesi'nin desteğiyle yapılmasıyla ilçedeki derslik başına düşen öğrenci sayısına olumlu anlamda katkıda bulunulmuştur. Ayrıca okulların çok fonksiyonlu olarak (konferans

salonu, kütüphane, laboratuvar vb.) inşa edilmesinin doğrudan ve dolaylı olarak eğitim hizmetlerinin sunumuna pozitif olarak yansıdığı değerlendirilmiştir. İlçede belediyeye bağlı olarak faaliyet gösteren bilgi evlerinde düzenlenen ders takviye kursları, atölye çalışmaları, kulüp etkinlikleri, sosyal etkinliklerin örgün eğitim faaliyetlerini desteklediği, ilçede inşa edilen spor merkezlerinde sunulan eğitim hizmetleri (24 merkezde 32 branşta) ile okul çağında bulunan çocukların ve gençlerin bedensel ve sosyal gelişimlerinin desteklendiği tespit edilmiştir.

Tablo 4.5 incelendiğinde ilçede bulunan okullara verilen desteklerin okulların mali yapısını desteklediği sonucu çıkarılabilir. Söz konusu desteklerin dolaylı olarak okul bütçesini desteklediği ve eğitim hizmetlerine olumlu olarak yansıdığı sonucu çıkarılabilir. Verilen destekler, yıllar bazında incelendiğinde (faaliyet raporları) farklı okullara farklı nitelikte destekler verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Fen Bilimleri Eğitimi ile İlişkili Faaliyet ve Projeler

Ümraniye Belediyesi tarafından yürütülen çocuklara ve gençlere yönelik eğitim hizmetleri ile proje bazlı eğitim hizmetleri kategorilerinde yer alan hizmetlerin bir kısmı fen bilimleri eğitimi alanı ile ilişkilidir. Bu faaliyetler aşağıda listelenmiştir.

1) Bilim Merkezleri ve Müze Ziyaretleri
2) Bilge Çocuk Yaz Okulu (fen deney laboratuvarı)
3) Ders Takviye Kursları (fen bilimleri)
4) LGS Kursları (fen bilimleri)
5) Çiğdem Evi Eğitimleri
6) Üstün Yetenekli Çocuklara Yönelik Eğitimler
7) Fen Deney Atölyesi
8) Robotik Atölyesi
9) Afet Yönetimi Eğitimleri
10) Çevre Bilinci ve Farkındalık Eğitimleri

Ümraniye Belediyesi tarafından sunulan fen bilimleri alanı ile ilişkili ve bilgilerine ulaşılabilen sekiz faaliyet/projenin (1'den 8' e kadar) 21 farklı yönü derinlemesine incelenmiştir. Söz konusu faaliyet/proje ile ilgili bilgiler faaliyet/proje bilgi formu aracılığıyla belediyeden edinilmiştir. Faaliyet ve projelerin ayrıntılarına ek 11 'de (Tablo 6.27'den 6.34'e kadar) yer verilmiştir.

Ümraniye Belediyesi tarafından sunulan fen bilimleri alanı ile ilişkili sekiz faaliyet/projenin, belirli bir sistematik düzlemde düzenlendiği sonucuna varılmıştır. Söz konusu hizmetlerin, her yıl resmi devlet okullarındaki belirli kademede bulunan öğrencilere yönelik düzenlendiği, görev alan öğretmenlerde genel olarak; eğitim fakültesi mezunu, alanında tecrübeli, dijital eğitim araçları vb. konularında eğitim almış şartları arandığı, görev yapan öğretmenlere genel olarak ilkyardım ve temel afet bilinci eğitimleri verildiği yalnızca üstün yeteneklilere yönelik verilen eğitimlerde görev yapan öğretmenlere üniversitelerin matematik ve fen bilimleri alanında görev yapan öğretim üyeleri tarafından belirli dönemlerde alan eğitimleri verildiği belirlenmiştir. Başvuru kriterlerini sağlayan öğrencilerin genel olarak söz konusu hizmetlerden faydalanabildiği, derslik/grup başına düşen öğrenci sayısının 20-30 aralığında olduğu, hizmetlerin uygulama dönemlerinin okulların açılma ve kapanma tarihleri ile paralel olarak düzenlendiği tespit edilmiştir. Üstün yeteneklilere yönelik verilen eğitimlerden faydalanan öğrencilerin velilere yönelik özel olarak düzenlenen eğitimler bulunduğu, diğer eğitimlerde de veli toplantılarının gerçekleştirildiği belirlenmiştir. Hizmetlerin çoğunluğunda paydaş kurumlar ile iş birliği yapıldığı (dört hizmette ilçe MEM, bir hizmette bir üniversite), hizmetlerin duyuru yöntemlerinin genel olarak İlçe MEM resmi yazışmalar, kurumsal web sitesi ve kurumsal sosyal medya hesapları olduğu, hizmetlerin genel olarak memnuniyet oranının ölçüldüğü (%85'in üzerinde olduğu) ve aynı birim (Kültür İşler Müdürlüğü-Eğitim Hizmetleri Şefliği) tarafından düzenlendiği tespit edilmiştir.

Ümraniye Belediyesi'nin Eğitim ile ilgili Amaç ve Hedefleri

Ümraniye Belediyesi 2020-2024 Stratejik Planı'nın ve 2020,2021,2022 Performans Programlarının incelenmesi sonucu kurumun eğitim ile ilgili öncelikleri aşağıda Tablo 4.6'da verilmiştir. Bu bölümde öne çıkan eğitim politikası ve eğitim bütçesi değerlendirilmiştir (Ümraniye Belediyesi, 2020b; Ümraniye Belediyesi, 2021b; Ümraniye Belediyesi, 2022; Ümraniye Belediyesi, 2024).

Tablo 4.6 incelendiğinde; Ümraniye Belediyesi tarafından yürütülen eğitim faaliyetlerinin üç amaca bağlı ve altı stratejik hedef ile ilişkilendirildiği görülmektedir. Yürütülen faaliyetler; okul çağındaki çocukların ve gençlerin örgün eğitimini destekleyici akademik beceri kursları ve sosyal etkinlikler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik meslek ve sanat kursları, toplumun tüm kesimlerine yönelik spor kursları ve organizasyonları, engellilere yönelik mesleki ve kişisel gelişim kursları, psikolojik danışmanlık ve sosyal aktiviteler, ilçenin eğitim altyapısını iyileştirmeye yönelik okul yapımı ve okul bakım onarım faaliyetleri, belediye eğitmenleri

tarafından okullarda verilen çevre bilinci, afet yönetimi vb. alanlardaki farkındalık eğitimleri olarak kategorize edilebilir. Her bir stratejik hedef için 2020-2024 dönemi için ayrılan kaynak ihtiyacı da tabloda yer almaktadır.

Tablo 4.6. Ümraniye Belediyesi'nin Eğitim Alanındaki Amaç ve Hedefleri

Stratejik Amaçlar	Stratejik Hedefler	Faaliyet ve Projeler	5 Yıllık Maliyet Tahmini
Kültür, sanat, eğitim ve spor alanlarında düzenlenen programlar ile vatandaşlarımızın kültürel, bilişsel ve bedensel gelişimlerini desteklemek	Okul çağındaki çocukların ve gençlerin bilişsel gelişimlerini desteklemek	● Kütüphane / İnternet Hizmetinin memnuniyet odaklı olacak şekilde verilmesi ● Kulüp etkinliklerinde çeşitliliğin artırılması ● Bilge Çocuk (Üstün Yetenekli Çocuk) Eğitimi kapasitesinin artırılması ● Ders Takviye Kurslarından faydalanan öğrencilerin başarı oranlarının artırılması	24.958.000 TL
	Kadınların, gençlerin ve çocukların kişisel gelişimlerini destekleyecek, sağlıklı yaşam konusunda bilinçlendirecek, mesleki bilgi ve beceri düzeylerini artıracak, ekonomik hayata katılımlarını sağlayacak faaliyetlerde bulunmak.	● Meslek edindirme kursları (kadınlar, yetişkinler ve gençlere yönelik) ● Müzik, dil ve sanat kursları ● Edebi sanat eğitimleri ● Psikolojik danışmanlık hizmeti (yetişkinler ve çocuklar) ● Hanımeli çarşısı ● Girişimcilik programları ● Beslenme danışmanlık hizmeti	13.101.000 TL
	Ümraniye'de spor hizmetlerini yaygınlaştırmak ve ilçenin spor altyapısını güçlendirmek.	● Geleneksel Ümraniye Spor Oyunlarına Ümraniye'deki tüm okulların katılımının sağlanması ● Akıl Oyunları Festivaline Ümraniye'deki tüm ilkokul ve ortaokulların katılımının sağlanması ● Geleneksel Çocuk Oyunlarına Ümraniye'deki tüm okulların katılımının sağlanması ● İzcilik Kampında eğitim alabilecek öğrenci kapasitesinin artırılması ● Yüzme Kurslarının düzenleneceği alanların sayısının artırılması ● Yaz Kuran Kursu Spor Etkinliklerinin branş çeşitliliğinin artırılması ● Yaz Spor Okuluna öğrenci katılımının artırılması ● Besyo Hazırlık Kurslarına katılan öğrenci sayısının artırılması ● Fiziksel etkinliklere tüm okulların katılımının sağlanması ● Halk Oyunları Festivaline katılan okul sayısının artırılması	25.212.000 TL

		● Geleneksel okçuluk ile ilgili kurs kapasitesinin artırılması ● Spor merkezlerinden faydalanan çocuk sayısının (takwondo, judo, jimnastik) artırılması ● Hekimbaşı Spor Tesisi faaliyetleri. ● İstiklal Spor Merkezi (fitness salonu, okçuluk, pilates salonu - judo güreş - jimnastik, zumba- step aeorobik - karate taekwondo) faaliyetleri ● Cemil Meriç Kültür Merkezi (fitness salonu) faaliyetleri. ● Prof. Dr. Necmettin Erbakan Kültür Merkezi (pilates- stepp aerobik - jimnastik- taekwondo) faliyetleri ● Dudullu İmam Hatip Lisesi Spor Salonu (basketbol- voleybol, halısaha, pilates, karete- jimnastik) faaliyetleri. ● Halide Edip Tek. ve And. Lisesi Spor Salonu (okçuluk) faaliyetleri.	
	Engelli ve yakınlarının toplum içindeki güven duygularını artırmak, mesleki ve kişisel gelişimlerine katkıda bulunmak.	● Engelliler için mesleki ve kişisel gelişim eğitimleri (Kurslar, engelliler korosu, engelliler tiyatrosu, vb.) ● Psikolojik danışmanlık ● Sosyal aktiviteler (Geziler, piknikler, tiyatro, vb.)	2.138.000 TL
Vatandaşlarımızın hayatını kolaylaştıran, planlı ve yaşanabilir kent uygulamalarını hayata geçirmek	İlçemizin kültür, eğitim, sağlık, spor vb. alanlarda gelişmesine katkı sağlayacak hizmet binaları yapmak ve bu binalara bakım onarım hizmeti vermek.	● 11 Okul / eğitim merkezi yapımı ● Okul bakım onarımları	40.5000.000 TL
Temiz kent, sağlıklı çevre anlayışına uygun hizmetlerin sürdürülebilirliğini sağlamak	İlçemizdeki çevre bilincini geliştirmek ve geri dönüşümü yapılan atık oranını arttırmak.	● Çevre bilinci seminerlerinin daha fazla okula ve daha fazla öğrenciye hitap edecek şekilde planlanması ● Dünya Çevre Günü Etkinlikleri, Geri dönüşüm Tesisi Gezileri, Okullarda çevreyle ilgili film gösterimi düzenlenmesi	1.000.000 TL

4.1.2.Kadıköy Belediyesi Tarafından Sunulan Eğitim Hizmetleri

Bu bölümde Kadıköy Belediyesi 2019,2020,2021 Faaliyet Raporu, 2020-2024 Stratejik Plan, 2020, 2021,2022 Performans Programı ve kurumsal web sitesi incelenerek Kadıköy Belediyesi tarafından sunulan eğitim hizmetleri analiz edilmiştir. Aşağıda Tablo 4.7'de Kadıköy Belediyesi tarafından organize edilen eğitim hizmetlerinin ana ve alt başlıkları verilmiştir.

Tablo 4.7. Kadıköy Belediyesi Tarafından Sunulan Eğitim Hizmetleri

Yetişkinlere Yönelik Hizmetler	**Çocuklara/Gençlere Yönelik Hizmetler**	**Proje Bazlı Hizmetler**	**Fiziki Destek Hizmetleri**
Kişisel Gelişim, Meslek Edindirme ve Hobi Eğitimleri	Çocuk Yaz Etkinlikleri	Güçlü Çocuk Güçlü Toplum Projesi	Eğitim Merkezi Hizmet Binaları Yapımı
Ailelere Yönelik Eğitimler	**Yuva Hizmetleri**	Çocukların Bedensel Söz Hakları Eğitici Eğitimi	Kütüphane Hizmet Binaları Yapımı
Yetişkin Yaş Gruplarına Yönelik Spor Dersleri	**Gençlik ve Çocuk Eğitim Merkezi Hizmetleri**	Çocuk Hakları Atölyeleri	Çocuk Yuvaları Yapımı
Sabah Sporu Etkinlikleri	Çocuk Koruyucu Ruh Sağlığı Merkezi Eğitimleri	İdea Kadıköy	Gönüllü Evleri Yapımı
Sağlıklı Yaşam Eğitimleri	Yaz ve Kış Spor Okulları	Tasarım Atölyesi Kadıköy	Spor Merkezi Yapımı
Birlikte Çözüyoruz Seminerleri	Karikatür Evi Eğitimleri	Kadıköy Belediyesi Akademi	Okul Alanları Bakım-Onarım Çalışmaları
Engellilere yönelik eğitimler	**Çocuk Kültür Merkezi Eğitimleri**	**Afet Yönetimi Eğitimleri**	İlaçlama ve Dezenfektasyon
Yaşlılara yönelik Eğitimler	Gençlik Sanat Merkezi Eğitimleri	**İklim Krizi Eğitimleri**	
Gönüllü Evi Eğitimleri	Çocuk Sanat Merkezi Eğitimleri		
Konferans, Seminer, Söyleşi, Panel vb.	Kütüphane Hizmetleri		
	Atölyeler		

Tablo 4.7 incelendiğinde, Kadıköy Belediyesi eğitim hizmetleri dört ana kategoride analiz edildiği görülmektedir. Yetişkinlere yönelik eğitim hizmetleri kapsamında 10 alt başlıktaki faaliyetler incelenmiştir. Okul çağındaki çocuklara verilen hizmetler çerçevesinde 11 alt başlık, proje bazlı eğitim hizmetleri sekiz alt başlık detaylandırılmıştır. Fiziki destek hizmetlerinde sekiz başlık incelenmiştir (Kadıköy Belediyesi, 2019; Kadıköy Belediyesi, 2020; Kadıköy

Belediyesi, 2021a; Kadıköy Belediyesi, 2021c). Tabloda fen bilimleri eğitimi ile ilgili faaliyet ve projeler koyu renkle gösterilmiştir. Söz konusu faaliyet ve projeler ilerideki bölümlerde detaylı olarak incelenmiştir.

Yetişkinlere Yönelik Eğitim Hizmetleri

Kadıköy Belediyesi tarafından yetişkinlere yönelik eğitim hizmetleri 10 başlık altında incelenmiştir. Sunulan her bir hizmetin hitap ettiği kitle ve alt branşları Tablo 4.8'de verilmiştir.

Tablo 4.8. Kadıköy Belediyesi'nin Yetişkinlere Yönelik Eğitim Hizmetleri

Eğitim Türü	Hedef Kitle	Branşlar/ Alanlar
Kişisel Gelişim, Meslek Edindirme ve Hobi Eğitimleri	Öncelikle yetişkin kadınlar	29 branş: (Aşçılık, Pastacılık, Drama, El Nakışı, Fotoğrafçılık, Resim, Dans, Senaryo Yazarlığı, Fransızca, İletişim Yöntem ve Teknikleri, Tezhip ve Minyatür, İşaret Dili, Kısa Film Yapımı, Model Gemi Yapımı, Biçki Dikiş, Makine Nakışı Temel Bilgisayar, Photoshop, Cilt Bakımı ve Makyaj, İngilizce, Yoga, El sanatları, Spor, Müzik, Ritim, Yüzme, İtalyanca, Takı Tasarımı, Grafik Tasarımı)
Ailelere Yönelik Eğitimler	Öncelikle yetişkin kadınlar	11 alan: • Ebeveyn Tutumları • Ergenlik Dönemi ve Özellikleri • Sınav Kaygısı • Ebeveynlik Becerileri ve Aile İçi İletişim • İletişimden İlişkiye • Çocuk Hakları • Teknoloji ve Sosyal Medya Kullanımı • Kadın Sağlığı Sorunları • Kullanılan Dil Yaşamı Nasıl Yönlendiriyor • Kayıp ve Yas Süreçleri • Çocukluk Çağı Yaşantılarının Yetişkinlik Dönemi Yakın İlişkilerine Etkisi
Birlikte Çözüyoruz Seminerleri	Ebeveynler	13 konuda: • Belirli çocuk davranışlarının altında yatan sebepler • Aile İletişimi • Cinsel Gelişim Eğitimi (çocuklara yönelik) • Okul Olgunluğu • İhmal İstismar • Anaokuluna Uyum • Akran Zorbalığı • Verimli Ders Çalışma Yöntemleri • Etkili Ebeveynlik Eğitimleri • Yetişkin Drama • Yetişkin İçin "Tualini Kap Gel" Atölyesi • Anne Çocuk Etkileşim Atölyesi • Teknoloji Bağımlılığı

Sağlıklı Yaşam Eğitimleri	Tüm gruplar	• Şeker Okul Seminerleri (obezite ile mücadele) • Gebe Okulu Seminerleri • Menopozu Beklerken Seminerleri • Torunumu Beklerken Seminerleri • İlkyardım Eğitimleri • Sağlık Seminerleri
Yetişkin Yaş Gruplarına Yönelik Spor Dersleri	Yetişkin Yaş Grupları	7 branş (postür egzersiz, pilates, yoga, zumba, tenis, cardio ve yüzme)
Sabah Sporu Etkinlikleri	Tüm gruplar	Temel beden eğitimi ve spor etkinlikleri (toplu halde kültür-fizik hareketleri, yürüyüş, koşu, pilates, step-aerobik)
Engellilere Yönelik Eğitimler	Engelliler	• 10 farklı branşta kişisel gelişim, meslek edindirme ve hobi eğitimleri • Atölye çalışmaları (okuma kulübü atölyesi, beden farkındalığı eğitimi, flamenko eğitimi, sanat atölyesi, taş yapımı atölyesi) • Bire bir ders takviye kursları • Oyun grubu çalışmaları (0-6 yaş)
Yaşlılara Yönelik Eğitimler	Yaşlılar	• Kurslar (aeorobik, dans, satranç, İngilizce, resim, seramik, tiyatro, akıllı telefon kullanımı, bilgisayar, halk oyunları, yoga, işaret dili, meditasyon) • Sağlık için Egzersiz Çalışmaları • Örgü Atölyesi • Yaşamda Edebiyat Seminerleri • Aktif ve Sağlıklı Yaş Alma Seminerleri • Tüm Yönleriyle Yaşlılık Paneli • Bahçe Bakımı ve Sera Atölyesi
Gönüllü Evi Eğitimleri	Yetişkinler ve çocuklar	• 20 farklı nokta • Kültür-sanat, sosyal, sağlık, eğitim, çevre, spor alanında etkinlikler • Ücretsiz hobi kursları
Konferans, Seminer, Söyleşi, Panel vb.	Tüm gruplar	Siyaset, sanat, edebiyat, şehircilik, mimarlık, tarih, sosyoloji, psikoloji vb. alanlarında etkinlikler

Tablo 4.8 incelendiğinde yetişkinlere yönelik eğitim hizmetleri başlığı altında 10 başlıkta ve 91 alt branşta düzenli olarak eğitim hizmetleri verildiği, ayrıca sosyal ve kültürel uyumu sağlamak üzere aylık program çerçevesinde tüm kesimlere yönelik sanat, edebiyat, şehircilik, mimarlık, tarih, sosyoloji, psikoloji, sağlık konulu konferans, seminer, söyleşi, panel vb. programlarının düzenlendiği belirlenmiştir. Eğitimlerin türüne göre yetişkin kadınlar,

ebeveynler, engelliler, yaşlılar ve tüm gruplara yönelik düzenlendiği tespit edilmiştir. Belediye tarafından düzenlenen mesleki gelişim, kişisel gelişim, sağlıklı yaşam, aile, gönüllülük temalı eğitim hizmetleri ilçede düzenlenen yetişkinlere yönelik eğitimler içerisinde önemli bir yer teşkil etmektedir. Her bir eğitim hizmeti altındaki alt branşların çeşitliliği dikkat çekmektedir. Yaşlılar ve engellilere yönelik düzenlenen programların (seminer, atölye, oyun, etkinlik vb.) kendi içinde birbirini tamamladığı tespit edilmiştir. İlçedeki 20 farklı noktada yer alan gönüllü evlerinde ücretsiz kurslar düzenlenmesi, sağlıklı yaşam eğitimlerinin çeşitliliği, ebeveynlere yönelik düzenlenen toplumsal sorunlar ile ilgili eğitimler, yaşlılar ve engellilere yönelik düzenlenen programlar kapsayıcılık ve özgünlük açısından önemli bulunmuştur.

Çocuklara ve Gençlere Yönelik Eğitim Hizmetleri

Kadıköy Belediyesi tarafından okul dönemindeki çocuklara/gençlere sunulan eğitim hizmetleri 12 başlık altında incelenmiştir. Sunulan her bir hizmetin hitap ettiği kitle, alt branşları ve kısa açıklamaları Tablo 4.9'da verilmiştir.

Tablo 4.9. Kadıköy Belediyesi'nin Çocuklara ve Gençlere Yönelik Eğitim Hizmetleri

Eğitim Hizmetleri	**Hedef Kitle**	**Açıklama**
Çocuk Yaz Etkinlikleri	8-12 yaş aralığı çocuklar	• Resim, dans, müzik, yaratıcı drama atölyeleri, geziler, yüzme kursu • Görme Engelli Bireylere Yönelik Sesli Kitap Üretimi
Çocuk Hakları Atölyeleri	Çocuklar	Hedef kitlenin, insan hakları konusunda farkındalık geliştirmesini sağlamak, sosyal becerilerini geliştirmek, iletişim becerilerini geliştirmek amacıyla çeşitli eğitim faaliyetleri yürütülmektedir.
Yuva Hizmetleri	Okul öncesi yaş grubu	• Tiyatro, sinema, müze gezileri, atölye çalışmaları (çömlek yapımı, mutfak atölyesi, ebru, boyama, maket uçak yapımı, bez çanta yapımı v.b.) yardımlaşma çalışmaları, kompost çalışması, bahçecilik, masallarla yoga eğitimleri • Beden Eğitimi, Satranç, Müzik, Seramik ve Drama Dersleri
Gençlik ve Çocuk Eğitim Merkezi Hizmetleri	Çocuklar ve gençler	• Türkçe, matematik, sosyal bilgiler, fen bilgisi, İngilizce, din kültürü ve ahlak bilgisi dersİ kursları • Lise 9. ve 10. sınıf derslerine yönelik kurslar • Sanat ve Kişisel Gelişim Eğitimleri • LGS hazırlık kursları

		• Mezunlar için Üniversiteye Hazırlık kursları • Gezi Programları, Sosyal aktiviteler, Oyunlar, Seminerler • Sanat ve kişisel gelişim kursları
Yaz ve Kış Spor Okulları	7-14 yaş arası çocuk ve gençler	Yüzme, futbol, tenis, masa tenisi, basketbol, voleybol, jimnastik eğitimleri ve geleneksel çocuk oyunları
Çocuk Koruyucu Ruh Sağlığı Merkezi Eğitimleri	Çocuklar	• Kadıköy Çocuk Atölyeleri (oyun ile öğretim) • Mutfak Sanatları Atölyesi • Dışavurumcu Sanat Terapisi Eğitimi • Mutlu Aile, Mutlu Çocuk, Mutlu Okul Projesi (okul öncesi çocuklara yönelik ruhsal gelişim taraması)
Karikatür Evi Eğitimleri	Öğrenciler	• Karikatür, çizgi roman, illüstrasyon çizgi atölyeleri • Söyleşiler ve anma programları
Gönüllü Evi Eğitimleri	Yetişkinler ve çocuklar	• 20 farklı nokta • Kültür-sanat, sosyal, sağlık, eğitim, çevre, spor alanında etkinlikler • Ücretsiz hobi kursları
Çocuk Kültür Merkezi Eğitimleri	Çocuklar	• Bilim atölyeleri (Stop-Motion, Film Yapımı, Senaryo Yazarlığı, Güneş Sistemi, Maddenin İlginç Halleri, Uzay ve Evren) • Çeşitli Atölyeler (Felsefe, Yaratıcı Yazarlık, Oyunlarla Ritmik Dans, Klasik Bale ve Okul Öncesi Klasik Bale, Ebru, Anne Bebek Yogası, Bebeğimle Dans, Yaratıcı Drama) • Tiyatro Eğitimi ve Müzikli Masal gösterileri • Çocuk davranışları ve iletişim konulu seminerler • Gitar ve Ritim dersleri
Gençlik Sanat Merkezi Eğitimleri	14- 22 yaş arası gençler	17 branş (Akordeon, Bağlama, Dramatik Yazarlık Atölyesi, Flüt, Gitar, Keman, Latin Dansları, Ney, Piyano, Solfej, Şan, Tiyatro, Vurmalı Çalgılar, Yaratıcı Dans-Hareket, Yaratıcı Drama, Koro, Tiyatro)
Çocuk Sanat Merkezi Eğitimleri	4-14 yaş arası çocuklar	24 branş (Piyano, Keman, Çello, Viyola, Bağlama, Gitar, Vurmalı Çalgılar, Bateri, Flüt, Saksafon, Trombon, Klarnet, Drama, Resim, Erken Yaş Müzik, Ritmik Oyun Grubu, Anne Çocuk Oyun Grubu, A Orkestrası, Hazırlık Orkestrası, Saksafon Topluluğu, Gitar Orkestrası, Ritim Orkestrası Pop Orkestrası, Bağlama Orkestrası, Koro)
İlk Kütüphanem (Çocuk Kütüphanesi)	Okul öncesi çağındaki çocuklar	• Kitap Okuma Etkinliği • El Faaliyetleri • Şarkı Söyleme • Masal Canlandırma-Drama • Jimnastik

Atölyeler	Çocuklar	• Çocuk Sanat Merkezi Yaz Atölyeleri (resim, drama, nefes ve ses, piyano, dans, davul, ritim, gitar, türkü) • Halis Kurtça Çocuk Kültür Merkezi Yaz Atölyeleri (Drama, tiyatro, okuma, bilim, afet, film, bale, ebru, perküsyon) • Karikatür Evi Çocuk Yaz Atölyeleri (Karikatür, çizgi roman, manga)

Tablo 4.9 incelendiğinde okul dönemindeki çocuklara sunulan 14 başlıktaki eğitim hizmetlerinin örgün eğitimi destekleyici nitelikte olduğu görülmektedir. Kadıköy Belediyesi tarafından çocuklara yönelik sunulan bu hizmetlerdeki tema çeşitliliği dikkat çekmektedir. Okul derslerini ve merkezi sınavları destekleyen akademik kursların atölyeler, gösteriler, seminerler, müzik ve sanat kursları, spor eğitimleri ile desteklendiği belirlenmiştir. Ayrıca okul öncesi eğitim döneminde olan çocukların düzenlenen birçok eğitime dahil edilmesi ya da doğrudan okul öncesi dönemindeki çocuklara yönelik düzenlenen eğitimler de kapsayıcılık bakımından dikkat çekmektedir. Ücretsiz olarak sunulan bu hizmetlerin çeşitliliği, özellikle ekonomik imkanları yeterli olmayan aileler için oldukça önem arz etmektedir. Çocuk hakları atölyeleri, okul öncesi çağındaki çocuklar için düzenlenen kütüphane etkinlikleri, çocuklar için düzenlenen sanat eğitimleri ve atölye çalışmalarının çeşitliliği, yuvalardaki etkinliklerin çeşitliliği özgünlük açısından önemli bulunmuştur.

Proje Bazlı Eğitim Hizmetleri

Kadıköy Belediyesi tarafından proje olarak ortaya çıkan eğitim hizmetleri, yedi başlık altında incelenmiştir. Sunulan her bir hizmetin hitap ettiği kitle, alt branşları ve kısa açıklamaları Tablo 4.10'de verilmiştir.

Tablo 4.10. Kadıköy Belediyesi'nin Proje Bazlı Eğitim Hizmetleri

Eğitim Hizmetleri	**Hedef Kitle**	**Açıklama**
İdea Kadıköy	Çalışanlar ve üniversite öğrencileri	• Çalışanların, birbirleriyle ve kamuyla etkileşime giren, birlikte ve birbirinden öğrenen, deneyim aktarımında bulunan, tartışma ortamı yaratan ve birlikte üreten bir çalışma alanıdır. • Örnek çalışmalar: yapay zekanın ile ilgili seminerler ve atölyeler, kamu personeline yönelik temel programlama eğitimi
Tasarım Atölyesi Kadıköy (TAK)		• TAK, şehirdeki sorunların çözümüne yönelik zengin paydaş iş birliklerinin kurulmasına zemin hazırlayan bir yenilik ve üretim mekânı olarak

	Çalışanlar ve üniversite öğrencileri	tanımlanmaktadır. Farklı uzmanlık alanlarından gönüllü katılımcıların iş birliği içinde projeler üretmesi teşvik edilir. • Seminerler, atölyeler, sergiler, eğitimler, toplantılar ve konferanslar düzenlenmektedir.
Kadıköy Belediyesi Akademi	Üniversite öğrencileri, araştırmacılar	• Bilimsel araştırma bulgularının belediyenin faaliyet ve projelerine entegre edilmesi vizyonu ile kurulan bir oluşumdur. • Etkinlikler: Araştırma faaliyetleri, lisansüstü öğrenciler ve araştırmacılar ile iş birlikleri, yayınlar, kitaplık, seminerler
Güçlü Çocuk Güçlü Toplum Projesi	Çocuklar (Kadın Konukevi)	Kadın Konukevlerindeki çocuklara yönelik psikolojik destek ve sosyal becerilerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılmaktadır.
Çocukların Bedensel Söz Hakları Eğitici Eğitimi ve Seminerleri	Meslek Personeli / Yetişkinler	Çocuk davranışları ve çocuk hakları eğitimleri sonucunda yetişkinlerin zihnindeki çocuk kavramını tüm boyutlarıyla yeniden dönüştürmesi hedeflenmektedir.
Afet Yönetimi Eğitimleri	Tüm yaş grupları	• Temel Afet Bilinci Halk ve Okul Eğitimleri • Depreme Karşı Yapısal Bilinç Eğitimi • Uygulamalı Yangın ve Müdahale Yöntemleri Eğitimi • Acil Durumlarda Tahliye Eğitimi • Acil Durum Planı Hazırlık Rehber Eğitimi • Eşini Bul Afet Çantanı Hazırla Eğitimi • Afet Çantamı Topluyorum, Tombala Oyunu • Bir Afet Masalı Müzikali • Afet Eğitim ve Bilinçlendirme Parkı (Deprem Deneyim Odası, 5 Boyutlu Sinema, İnteraktif Portatif Yangın Simülasyonu, Açık Alan Afet Bilinçlendirme Eğitim Etkinlikleri) • Temel İlkyardım Eğitimi • Temel Ağır Arama Kurtarma Eğitimi • Eğitim Kampları

İklim Krizi Eğitimleri	Tüm yaş grupları	• İklimin Ayak İzleri Seminerleri • Afete Dirençli Kentlerin Ayak İzi Eğitimleri • Atıkların Ayak İzleri • Toprağın Ayak İzi • Ekolojik Yaşam Merkezi Eğitimleri (permakültür, bahçecilik, beden ekolojisi, baharat ve tıbbi bitkiler eğitimleri ile turşu ve kompost yapımı, doğal malzemelerle temizlik, ileri dönüşüm, ekşi mayalı ekmek ve doğal krem atölyeleri) • Muhteşem Dönüşüm Solucanla Kompost Eğitimi • Ekolojik Robot Terra ile Uygulamalı Bilim Eğitimi • Beni Baştan Yarat Atölyesi • Sıfır Atık Eğitimleri • Ekolojik Yaşam ve Çevre Festivali • Sıfır Atık Sempozyumu • Çevreci Çocuk Çalıştayı

Tablo 4.10 incelendiğinde proje bazlı eğitim hizmetleri başlığı altında sunulan yedi başlıktaki hizmetlerin okul dönemindeki çocukların yanı sıra üniversite öğrencileri, araştırmacılar, çalışanlar, meslek personeli vb. farklı gruplara da hitap ettiği görülmektedir. İdea Kadıköy, TAK, Kadıköy Belediyesi Akademi başlıkları altında sunulan hizmetlerle, yerel aktörlerin bir araya gelmeleri ve iş birlikleri geliştirerek kent ile ilgili sorunlara çözüm önerileri geliştirmeleri sağlanırken aynı zamanda söz konusu mekanlarda çeşitli gruplara yönelik eğitimler düzenlenmektedir. Güçlü çocuk güçlü toplum projesi ile kadın konukevinde kalan çocuklara yönelik psikososyal eğitimler verilmektedir. Çocukların Bedensel Söz Hakları Eğitici Eğitimi ile geniş kitlelere toplumdaki çocuk davranışları, iletişimi ve çocukların bazı hakları üzerine eğitimler verilmesi amaçlanmaktadır. Afet yönetimi ve iklim krizi eğitimleri okul dönemindeki çocuklardan yetişkin gruplara kadar tüm kesimlere verilmektedir. Afet yönetimi ve iklim krizi eğitimlerinin temel seviye ile sınırlı tutulmaması ve bu başlıklar altındaki atölye, seminer, festival, oyun, kamp, tatbikat vb. etkinlikler söz konusu başlıklara oldukça önem verildiğini göstermektedir. Afet Yönetimi ve İklim Krizi Eğitimleri kapsamındaki faaliyet ve hedef kitle çeşitliliği ile Kadıköy Belediyesi Akademi'nin vizyonu (bilimsel araştırma sonuçlarının belediye faaliyetlerine entegrasyonu) tüm belediyeler için örneklik teşkil etmektedir. Proje bazlı eğitim hizmetlerinde paydaşlarla iş birliği düzeyinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İdea Kadıköy'ün paydaşları arasında özel sektör kuruluşları, STK'lar, kamu kuruluşları yer almaktadır. Kadıköy TAK'ın paydaşlarını arasında bir vakıf ve gönüllüler oluşturmaktadır. Ayrıca proje olarak ortaya çıkan eğitim hizmetlerinin büyük çoğunluğunun daha sonra her yıl rutin faaliyet olarak devam ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Fiziki Destek Hizmetleri

Kadıköy Belediyesi'nin eğitim alanındaki fiziki destek hizmetleri kapsamında; yeni eğitim ortamlarının inşa edilmesi ya da var olan eğitim ortamlarının fiziki ihtiyaçlarına destek verilmesine yönelik faaliyetler incelenmiştir. Sunulan her bir hizmetin açıklamaları Tablo 4.11 'de verilmiştir.

Tablo 4.11. Kadıköy Belediyesi'nin Eğitim Alanındaki Fiziki Destek Hizmetleri

Fiziki Destekler	**Açıklama**
Kütüphane Yapımı	9 kütüphane yapımı • Caddebostan Kültür Merkezi Sanat Kütüphanesi • İlk Kütüphanem • Muhtar Özkaya Halk Kütüphanesi • Kemal Tahir Halk Kütüphanesi • Tarih Edebiyat ve Sanat Kütüphanesi • Görme Engelliler Sesli Kütüphanesi • Akademi - Kent Araştırmaları Kitaplığı • Defne Park Çocuk Kütüphanesi • Sinematek Kütüphanesi
Çocuk Yuvası Yapımı	7 çocuk yuvası yapımı • Fenerbahçe Çocuk Yuvası • Hasan Ali Yücel Çocuk Yuvası • Bahriye Üçok Çocuk Yuvası • İsmail Hakkı Tonguç Çocuk Yuvası • Mevhibe İnönü Çocuk Yuvası • Adile Naşit Çocuk Yuvası • Prof. Dr. Aysel Çelikel Çocuk Yuvası
Eğitim Merkezi Yapımı	19 eğitim merkezi yapımı • 19 Mayıs Gençlik ve Çocuk Eğitim Merkezi • Kuşdili Gençlik ve Çocuk Eğitim Merkezi • Hasanpaşa Sosyal Hizmet Merkezi • Rasimpaşa Sosyal Hizmet Merkezi • Yeldeğirmeni Sosyal Hizmet Merkezi • Kuşdili Sosyal Hizmet Merkezi • Engelsiz Sosyal Hizmet Merkezi • Sosyal Servis Birimi • Sahrayıcedit Sosyal Yaşam Evi • 19 Mayıs Alzheimer Merkezi ve Sosyal Yaşam Evi • Göztepe Alzheimer Merkezi • 19 Mayıs Sosyal Hizmet Merkezi • Kadıköy Belediyesi Akademi • İDEA Kadıköy • Ekolojik Yaşam Merkezi • Afet Eğitim ve Bilinçlendirme Parkı • İDEA Çocuk

	• Tasarım Atölyesi Kadıköy • Afet Eğitim ve Bilinçlendirme Parkı
Spor Merkezi	4 spor merkezi yapımı • Acıbadem Yüzme Havuzu ve Spor Merkezi • Kalamış Spor Merkezi • Caferağa Spor Salonu • Yeşil Çeşme Spor Merkezi
Gönüllü Evleri	• 24 farklı noktada gönüllü evleri
Okul binası bakım ve onarım ve çevre düzenlemesi	Bina tadilatı, boyama, çeşitli iç ve dış mekân mobilya desteği ve bakım onarımı
İlaçlama ve dezenfektasyon	Okullara düzenli olarak ilaçlama, dezenfektasyon ve bahçe yıkama desteği verilmektedir.

Tablo 4.11 incelendiğinde Kadıköy Belediyesi tarafından ilçedeki eğitim altyapısının geliştirilmesine yönelik yapılan eğitim yatırımlarının eğitim hizmetlerinin sunumunda önemli bir rol üstlendiği söylenebilir. Kadıköy Belediyesi tarafından 9 kütüphane, 7 çocuk yuvası, 19 eğitim merkezi, 4 spor merkezi, 24 gönüllü evi ilçeye kazandırılmıştır. Eğitim merkezleri, çocuk yuvaları, kütüphaneler, gönüllü evlerinde düzenlenen eğitim programları, atölye çalışmaları, gösteriler, seminerler vb. faaliyetler ile örgün eğitim faaliyetlerinin desteklendiği, spor merkezlerinde sunulan eğitim hizmetleri (dört spor merkezi) ile okul çağında bulunan çocukların ve gençlerin bedensel ve sosyal gelişimlerinin desteklendiği belirlenmiştir.

Tablo 4.11 incelendiğinde ilçede bulunan okullara verilen desteklerin (bakım onarım, ilaçlama, dezenfeksiyon, malzeme temini) okulların mali yapısını desteklediği sonucu çıkarılabilir. Söz konusu desteklerin dolaylı olarak okul bütçesini desteklediği ve eğitim hizmetlerine olumlu olarak yansıdığı sonucu çıkarılabilir. Verilen destekler, yıllar bazında incelendiğinde (kurumsal faaliyet raporları) okulların ihtiyaç durumlarına göre farklı okullara farklı nitelikte destekler verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Fen Bilimleri Eğitimi ile İlişkili Hizmetler

Kadıköy Belediyesi tarafından yürütülen yetişkinlere, çocuklara ve gençlere yönelik eğitim hizmetleri ile proje bazlı eğitim hizmetleri kategorilerinde yer alan hizmetlerin bir kısmı fen bilimleri eğitimi alanı ile ilişkilidir. Söz konusu faaliyetler aşağıda Tablo 4.12'de verilmiştir.

Tablo 4.12. Kadıköy Belediyesi'nin Fen Bilimleri Eğitimi ile İlişkili Hizmetleri

Eğitim Hizmetleri	**Açıklama**
Gençlik ve Çocuk Eğitim Merkezi Hizmetleri	• Fen bilimleri branşı kursları
Çocuk Kültür Merkezi Eğitimleri	Bilim atölyeleri: • Güneş Sistemi • Maddenin İlginç Halleri • Uzay ve Evren
Yaz Atölyeleri	• Eğlen bilim,afet çantam hazır atölyeleri
Yuva Hizmetleri	• Atölye çalışmaları (çömlek yapımı, mutfak atölyesi, ebru, boyama, maket uçak yapımı, bez çanta yapımı v.b.) • Kompost çalışması • Bahçecilik
Sağlıklı Yaşam Eğitimleri	• Çeşitli sağlık seminerleri
İklim Krizi Eğitimleri	• İklimin Ayak İzleri Seminerleri • Afete Dirençli Kentlerin Ayak İzi Eğitimleri • Atıkların Ayak İzleri • Toprağın Ayak İzi • Ekolojik Yaşam Merkezi Eğitimleri (permakültür, bahçecilik, beden ekolojisi, baharat ve tıbbi bitkiler eğitimleri ile turşu ve kompost yapımı, doğal malzemelerle temizlik, ileri dönüşüm, ekşi mayalı ekmek ve doğal krem atölyeleri) • Muhteşem Dönüşüm Solucanla Kompost Eğitimi • Ekolojik Robot Terra ile Uygulamalı Bilim Eğitimi • Beni Baştan Yarat Atölyesi • Sıfır Atık Eğitimleri • Ekolojik Yaşam ve Çevre Festivali • Sıfır Atık Sempozyumu • Çevreci Çocuk Çalıştayı
Afet Yönetimi Eğitimleri	• Temel Afet Bilinci Halk ve Okul Eğitimleri • Depreme Karşı Yapısal Bilinç Eğitimi • Uygulamalı Yangın ve Müdahale Yöntemleri Eğitimi • Acil Durumlarda Tahliye Eğitimi • Acil Durum Planı Hazırlık Rehber Eğitimi • Eşini Bul Afet Çantanı Hazırla Eğitimi • Afet Çantamı Topluyorum, Tombala Oyunu • Bir Afet Masalı Müzikali • Afet Eğitim ve Bilinçlendirme Parkı (Deprem Deneyim Odası, 5 Boyutlu Sinema, İnteraktif Portatif Yangın Simülasyonu, Açık Alan Afet Bilinçlendirme Eğitim Etkinlikleri) • Temel İlkyardım Eğitimi • Temel Ağır Arama Kurtarma Eğitimi • Eğitim Kampları

Kadıköy Belediyesi tarafından sunulan fen bilimleri alanı ile ilişkili ve bilgilerine ulaşılabilen üç faaliyet/projenin (Fen Bilgisi Dersi Kursları, Bilim Atölyeleri, Yuva Hizmetleri Atölye Çalışmaları), 21 farklı yönü derinlemesine incelenmiştir. Söz konusu faaliyet/projeler ile ilgili bilgiler faaliyet/proje bilgi formu aracılığıyla belediyeden edinilmiştir. Faaliyet ve projelerin ayrıntılarına ek 12 ‘de (Tablo 6.35’ten 6.37’ye kadar) yer verilmiştir.

Kadıköy Belediyesi tarafından sunulan fen bilimleri alanı ile ilişkili üç faaliyet ile ilgili bulgular incelendiğinde belirli bir sistematik düzlemde düzenlendiği sonucuna varılmıştır. Söz konusu hizmetlerin, her yıl resmi devlet okullarındaki belirli kademede bulunan öğrencilere yönelik düzenlendiği, hizmetlerde görev alan öğretmenlerde genel olarak; eğitim fakültesi mezunu, alanında tecrübeli, dijital eğitim araçları vb. konularında eğitim almış şartları arandığı, fen bilgisi branş dersi veren öğretmenlere yönelik yılda iki kez eğitim seminerleri verildiği tespit edilmiştir. Başvuru kriterlerini sağlayan öğrencilerin genel olarak söz konusu hizmetlerden faydalanabildiği, derslik/grup başına düşen öğrenci sayısının 10-20 aralığında olduğu, hizmetlerin uygulama dönemlerinin okulların açılma ve kapanma tarihleri ile paralel olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin velilere yönelik seminerler ve ebeveyn destek programları düzenlendiği, hizmetlerin duyuru yöntemleri genel olarak resmi yazışmalar, kurumsal web sitesi ve kurumsal sosyal medya hesapları olduğu, hizmetlerin genel olarak memnuniyet oranının ölçüldüğü (%90 oranında olduğu), paydaş iş birlikleri yapıldığı tespit edilmiştir. Bir hizmette bir eğitim vakfı ile iş birliği yapılmakta, bir hizmette ise özel sektörde yer alan bir firma ile iş birliği yapıldığı belirlenmiştir. Ayrıca bilim atölyeleri ve fen bilgisi branş derslerinin Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü tarafından, yuva hizmetlerinin Özel Kalem Müdürlüğü tarafından organize edildiği tespit edilmiştir.

Kadıköy Belediyesi’nin Eğitim ile ilgili Amaç ve Hedefleri

Kadıköy Belediyesi 2020-2024 Stratejik Planı’nın ve 2020,2021,2022 Performans Programlarının incelenmesi sonucu kurumun eğitim ile ilgili amaç ve hedefleri aşağıda tablo 4.13’te verilmiştir. Bu bölümde öne çıkan eğitim politikası ve eğitim bütçesi değerlendirilmiştir (Kadıköy Belediyesi, 2020b; Kadıköy Belediyesi, 2021b; Kadıköy Belediyesi, 2022; Kadıköy Belediyesi, 2024).

Tablo 4.13 incelendiğinde; Kadıköy Belediyesi tarafından yürütülen eğitim faaliyetlerinin dört amaca bağlı ve yedi stratejik hedef ile ilişkilendirildiği görülmektedir. Yürütülen faaliyetler; Çocuk Meclisi’nin kurulması ve tüm belediye hizmetlerinde çocukların daha çok dikkate alınması, okul öncesi eğitim alan çocukların çok yönlü gelişimlerinin desteklenmesi,

ilçede yaşayan her kesimin spor erişiminin sağlanması, okuma ve araştırma kültürünün gelişmesi ve kalıcı hale gelebilmesi için kütüphanelerde düzenlenen etkinliklerin zenginleştirilmesi, çocuk, genç ve tüm kesimlerin kültür- sanat alanındaki gelişimlerinin desteklenmesi, afet ve acil durum yönetimi konusunda toplumun tüm kesimlerine yönelik bilinçlendirme çalışmaları olarak kategorize edilebilir. Her bir stratejik hedef için ayrılan kaynak ihtiyacı, tabloda verilmiş olup bir stratejik hedef ile ilgili kaynak ihtiyacı verisine ulaşılamamıştır.

Tablo 4.13. Kadıköy Belediyesi'nin Eğitim ile ilgili Amaç ve Hedefleri

Stratejik Amaçlar	Stratejik Hedefler	Faaliyet ve Projeler	5 Yıllık Maliyet Tahmini
Toplumsal eşitlik perspektifi ile toplumun tüm kesimlerinin gözetildiği ve farklılaşan ihtiyaçlarının karşılandığı yaşam haklarına saygılı bir kent olmak	Sosyal politika çalışmalarının toplumsal eşitlik perspektifinden kurumsallaşmasını sağlamak	• Eğitim ve atölye çalışmaları yapılması • Çocuk Meclisi'nin kurulması • Çocuk Meclisi çalışmalarının sürdürülmesi • Çocuk katılımlı belediye hizmetlerinin sürdürülmesi • Toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme çalışmaları kapsamında birimler bazında toplumsal eşitlik etki değerlendirmesinin yapılması ve raporlanması	230.000 TL
	Çocuk, genç ve yetişkinlerin bilişsel, fiziksel, psikolojik ve sosyal gelişimlerini desteklemek	• Okul öncesi gündüz bakım evlerinde çocukların bedensel, bilişsel, duygusal, sosyal, kültürel, dil ve hareket gibi, çok yönlü gelişimlerini destekleyecek eğitim ortamının sağlanması amacıyla çalışmalar yürütülmesi • Ailelerin çalışma hayatına katılabilmesi ve sosyal hayatına daha fazla zaman ayırabilmesi amacıyla okul öncesi gündüz bakım evi ve kreş sayısının artırılarak yaygınlaştırılması • Eğitim hizmetlerinin sürekliliği için eğitim materyallerinin alınması	17.200.000 TL
	Her kesimden Kadıköylünün spora eşit erişimini sağlamak	• Spor merkezlerinde çeşitli branşlarda hizmet verilmesi • Spor merkezlerindeki memnuniyet oranı analizlerinin yapılması • Spor kültürünün yaygınlaşması için mahallelerde spor etkinlikleri düzenlenmesi • Engelli bireylerin spor faaliyetlerine katılımının artırılmasına yönelik çalışmaların yürütülmesi • Yılın belirli gün ve haftalarında spor aktiviteleri düzenlenmesi • Yaz ve kış dönemlerinde farklı branşlarda spor okulu hizmeti verilmesi • Amatör spor kulüpleri ile ulusal ve uluslararası yarışmalarda derece alan sporcuların desteklenmesi	6.625.000 TL

Kadıköy'ün doğal, tarihi, kültürel, sanatsal ve turistik değerlerini koruyup zenginleştirerek Kadıköy'ü kültür, sanat ve turizm kenti yapmak	Kütüphaneleri ve okuma kültürünü geliştirmek ve yaygınlaştırmak	• Kısa hikaye dağıtım makinelerinin kurulması • Okuma ve araştırma kültürünün gelişmesi ve kalıcı hale gelebilmesi için kütüphane ve müze evlerinde etkinlikler düzenlenmesi • Kütüphane ve okuma kültürünün zenginleştirilmesi için Atatürk Çocuk Kütüphaneleri'nin kurulması • Kütüphanelerdeki hizmet standartlarının geliştirilmesi, kütüphane koleksiyonuna kayıtlı materyal koleksiyonunun zenginleştirilmesi	1.200.000 TL
	Çocuk, genç ve bireylerin kültür ve sanat alanında gelişimlerine destek olmak	• Eğitim ve atölyeler düzenlenmesi • Birimlerimizde bireylerin sosyal, sanatsal ve kültürel gibi alanlarda gelişimlerini destekleyecek etkinlikler düzenlenmesi • Yaz sanat atölyeleri açılması • Eğitimlerden faydalananların kişisel ve psiko-sosyal gelişimlerini takip etmek için süreç odaklı rehberlik hizmeti verilmesi	19.650.000 TL
Kadıköy'ün afet ve acil durum süreçlerine hazırlıklı hale gelmesini sağlamak	Afetlere karşı hazırlık sürecinde toplumun farklı yaş gruplarını kapsayan ve olası riskleri en aza indirmek için bilinçlendirme çalışmaları yaparak, sürdürülebilirliği sağlamak	• Afet bilincinin artırılmasına yönelik okul eğitimlerinin düzenlenmesi • Bir Afet Masalı Müzikali'nin gerçekleştirilmesi • Afet Eğitim ve Bilinçlendirme Parkı'nda verilen eğitimlerin sürdürülebilirliğinin sağlanması	1.140.000 TL
Kadıköy'ü daha sürdürülebilir ve yaşanabilir bir kent haline getirmek	Erişilebilir ve sosyal uyumlu kamusal alanlar yaratmak	Kadıköy ilçesindeki kamu kurumlarından ve Kardeş kentlerden gelen proje talepleri doğrultusunda açık ve kapalı alan; avan ve uygulama projelerinin hazırlanması (Milli Eğitim, Üniversiteler, vb.)	*

*Veriye ulaşılamadı

4.1.3.Üsküdar Belediyesi Tarafından Sunulan Eğitim Hizmetleri

Bu bölümde Üsküdar Belediyesi 2019,2020,2021 Faaliyet Raporu, 2020-2024 Stratejik Plan, 2020,2021,2022 Performans Programı analiz edilerek Üsküdar Belediyesi tarafından organize edilen eğitim hizmetleri incelenmiştir. Aşağıda Tablo 4.14'de Üsküdar Belediyesi tarafından organize edilen eğitim hizmetlerinin ana ve alt başlıkları verilmiştir.

Tablo 4.14. Üsküdar Belediyesi Tarafından Sunulan Eğitim Hizmetleri

Yetişkinlere Yönelik Hizmetler	**Çocuklara/Gençlere Yönelik Hizmetler**		**Proje Bazlı Hizmetler**	**Fiziki Destek Hizmetleri**
Sanat ve Mesleki Eğitim Kursları	**Okul Takviye Eğitimleri**	**Sıfır Atık Eğitimleri**	**Üsküdar Çocuk Üniversitesi**	Eğitim Merkezleri Yapımı
Güzel Sanatlar Akademisi	**LGS Sınavına Hazırlık Eğitimleri**	**Hayvan Sevgisi Eğitimleri**	**Genç Enderun**	Kültür ve Sanat Merkezleri Yapımı
Bilgi Güvenliği ve Teknoloji Kullanım Kültürü Eğitimleri	**Bilişim ve Teknoloji Eğitimi**	**Sivil Savunma Eğitimleri**	**Bilim Üsküdar (Bilim Merkezi)**	Spor Merkezleri Yapımı
Veli Eğitimleri	**Bilim Merkezi Atölyeleri**	**Çocuk Destek Eğitim Merkezi**	**Bilim Bakalım Projesi**	Kütüphane Yapımı
Kişisel Gelişim Kursları	Karakter Eğitimleri	Özel Eğitim	Medeniyet Okulu	Öğrenci Yurdu Yapımı
Spor Merkezleri Eğitimleri	Rehberlik Çalışmaları ve Eğitim Seminerleri	Rehabilitasyon Eğitimi	Atölye Üsküdar Projesi	Okul Yapımı
Engellilere Yönelik Eğitimler	Okul Eğitimleri		Fikir Sanat Merkezi	Okul Bakım Onarım Hizmetleri
Konferans, Seminer, Söyleşi, Panel Vb.	Yaz Okulu			Okullara Spor Malzemesi Yardımları
	Şahsiyet Okulu			Temizlik Malzemesi Desteği
	Güzel Sanatlar Akademisi			Temizlik Hizmeti
	Gençlik Akademisi			İlaçlama ve Dezenfeksiyon Hizmeti
	Gençlik Merkezi Eğitimleri			
	Yedi Güzel Adam ve Öncüler Kütüphanesi Eğitimleri			

Tablo 4.14 incelendiğinde, Üsküdar Belediyesi eğitim hizmetleri dört ana kategoride analiz edilmiştir. Yetişkinlere yönelik eğitim hizmetleri kapsamında sekiz alt başlıkta faaliyetler incelenmiştir. Çocuklara ve gençlere verilen hizmetler çerçevesinde 13 alt başlık, proje bazlı

eğitim hizmetlerinde yedi alt başlık detaylandırılmıştır. Fiziki destek hizmetleri kategorisi altındaki 12 alt başlık ayrıntılı olarak incelenmiştir (Üsküdar Belediyesi, 2019; Üsküdar Belediyesi, 2020; Üsküdar Belediyesi, 2021a; Üsküdar Belediyesi, 2021c). Tabloda fen bilimleri eğitimi ile ilgili faaliyet ve projeler koyu renkle gösterilmiştir. Söz konusu faaliyet ve projeler ilerideki bölümlerde detaylı olarak incelenmiştir.

Yetişkinlere Yönelik Eğitim Hizmetleri

Üsküdar Belediyesi tarafından sunulan yetişkinlere yönelik eğitim hizmetleri sekiz başlık altında incelenmiştir. Sunulan her bir hizmetin hitap ettiği kitle ve alt branşları Tablo 4.15'te verilmiştir.

Tablo 4.15. Üsküdar Belediyesi'nin Yetişkinlere Yönelik Eğitim Hizmetleri

Eğitim Hizmetleri	Hedef Kitle	Branşlar/ Alanlar
Sanat ve Mesleki Eğitim Kursları	Tüm gruplar	İlçedeki 14 eğitim merkezinde, 18 alanda (Müzik ve Gösteri Sanatları, Sanat ve Tasarım, Kişisel Gelişim, Seramik ve Cam, El Sanatları, Giyim Üretim Teknolojileri Yabancı Dil Alanları vd.) 266 program ile hizmet verilmektedir.
Güzel Sanatlar Akademisi	Yetişkinler	10 branş: Karakalem, Amigurumi (Organik Oyuncak), Tezhip, Yağlı Boya Resim, Diksiyon, Koro, Motif Tasarım, Sulu Boya Resim, Kaligrafi, Keman
Bilgi güvenliği ve teknoloji kullanım kültürü eğitimleri	Yetişkinler	İlçedeki tüm okulllarda, STK'larda verilen seminerlerde; bilişim yoluyla gelen tehditler, teknoloji kullanım kültürü, cinsel istismar olaylarını önleyici tedbirler, dolandırıcılık faaliyetlerini önleyici tedbirler, siber zorbalık, teknoloji bağımlılığı konularında seminerler verilmektedir.
Veli eğitimleri	Yetişkinler	Bilgi Evi ve Çocuk akademilerindeki öğrencilerin velilerine yönelik; iğne oyası, kokulu taş yapımı, anne çocuk sanat etkinlikleri, seramik, bilişim, matematik, ebru, etamin,rölyef, ingilizce, cam süsleme, arapça, kurdela nakışı, resim, okuma yazma, Kuranı Kerim eğitimleri verilmektedir. (16 branş)
Kişisel gelişim kursları	Yetişkinler	15 branş: yağlıboya resim, karakalem resim, drama, diksiyon, koro, piyano, keman, gitar, bendir, bağlama, koro, örgü terapi, amigurumi, tezhip
Spor merkezleri eğitimleri	Tüm gruplar	Pilates, yüzme, fitness eğitimleri, özel sporcular yaz spor okulu, Yaz ve kış spor okulu (basketbol, voleybol, eğitsel oyunlar ve beceri gelişimi), tenis dersleri
Engellilere yönelik eğitimler	Engelliler	8 branş: ahşap boyama ve yakma, ebru, gitar, bağlama-ritim, filografi, kaligrafi, resim, tekstil kursları verilmektedir.
Konferans, Seminer, Söyleşi, Panel vb.	Tüm gruplar	3 adet kültür merkezi ve 2 adet semt konağında etkinlikler icra edilmektedir.

Tablo 4.15 incelendiğinde Üsküdar Belediyesi'nin yetişkinlere yönelik eğitim hizmetleri kapsamında; sekiz başlıkta ve bu başlıklara bağlı 331 branşta düzenli olarak eğitim hizmetleri verildiği, ayrıca sosyal ve kültürel uyumu sağlamak üzere aylık program çerçevesinde tüm kesimlere yönelik sanat, edebiyat, şehircilik, mimarlık, tarih, sosyoloji, psikoloji, sağlık konulu konferans, seminer, söyleşi, panel vb. programlarının düzenlendiği belirlenmiştir. Güzel sanatlar akademisi, bilgi güvenliği ve teknoloji kullanım kültürü eğitimleri, veli eğitimleri, kişisel gelişim kurslarının yetişkinlere yönelik düzlendiği; sanat ve mesleki eğitim kursları ile spor merkezleri eğitimlerinin tüm kesimlere yönelik düzenlendiği tespit edilmiştir. Sanat ve mesleki eğitim kurslarının program çeşitliliği ile (18 alanda ve 266 branş) ilçedeki yetişkinlere yönelik eğitim hizmetleri içerisinde önemli yer teşkil ettiği belirlenmiştir. İlçedeki belediye eğitim hizmetlerinden faydalanan çocukların ebeveynlerine yönelik 16 branşta düzenlenen eğitimlerin paydaş ile ilişkilerin güçlendirilmesi noktasında önemli olduğu düşünülmektedir. Engellilere özel olarak düzenlenen sekiz branştaki kişisel gelişim kursları da kapsayıcılık açısından önemli bulunmuştur.

Çocuklara ve Gençlere Yönelik Eğitim Hizmetleri

Üsküdar Belediyesi tarafından okul dönemindeki çocuklara/gençlere sunulan eğitim hizmetleri 13 başlık altında incelenmiştir. Sunulan her bir hizmetin hitap ettiği kitle, alt branşları ve kısa açıklamaları Tablo 4.16'da verilmiştir.

Tablo 4.16. Üsküdar Belediyesi'nin Çocuklara ve Gençlere Yönelik Eğitim Hizmetleri

Eğitim Hizmetleri	Hedef Kitle	Açıklama
Okul takviye eğitimleri	İlkokul- ortaokul öğrencileri	Türkçe, Matematik, İngilizce, Fen Bilgisi vb temel branş dersleri ile sanat dersleri verilmektedir.
LGS sınavına hazırlık eğitimleri	8. sınıf öğrencileri	Temel branş dersleri verilmekte, öğrenci ve ebeveynlere yönelik rehberlik ve danışmanlık hizmeti sağlanmaktadır.
Karakter Eğitimleri	İlkokul- ortaokul öğrencileri	Karakter gelişimine destek olunmakta ve örnek şahsiyetlerle öğrenciler bir araya getirilmektedir.
Rehberlik çalışmaları ve eğitim seminerleri	Ortaokul öğrencileri ve aileleri	Öğrenci görüşmeleri ve seminerleri, sınıf ve grup rehberliği, aile danışmanlığı ve aile okulu, dikkat-duygu eğitimi, kariyer planlama ve meslek tanıtım seminerleri vb.

Yaz Okulu	7-13 yaş öğrencileri	Kuranı Kerim, siyer, değerler eğitimi, sosyal ve kültürel faaliyetler, yüzme eğitimleri düzenlenmektedir.
Bilişim ve Teknoloji Eğitimi	İlkokul- ortaokul öğrencileri	Yazılım, kodlama, bilgisayar programcılığı farkındalık eğitimleri verilmektedir.
Okul Eğitimleri	İlkokul- ortaokul öğrencileri	Hayal gücü ve tasarım, drama, ebru, halk oyunları, quilling, origami, kaligrafi, resim eğitimleri verilmektedir.
Şahsiyet Okulu	İlkokul- ortaokul öğrencileri	Kuranı Kerim, siyer, ahlak, ilmihal eğitimleri
Güzel Sanatlar Akademisi	8-16 yaş öğrenciler	Anime çizimi, bağlama, gitar, karakalem resim, keman, koro, piyano, konservatuara hazırlık, güzel sanatlar liselerine hazırlık, drama, ebru, origami
Gençlik Akademisi	Lise öğrencileri	Üniversiteye hazırlık programı, eğitim koçluğu sistemi, öğrenci ve veli seminer programları, kitap tahlilleri, dergi ve film okumaları, kariyer planlama uygulamaları, psikolojik destek, tarihi ve kültürel geziler, sportif etkinlikler, psikolojik danışmanlık ve rehberlik, okçuluk dersleri
Gençlik Merkezi	Lise ve üniversite öğrencileri	İrfan Okulu (değerler eğitimi), Sanat Okulda Programı (okullarda enstrüman kursları), Tarih Yazan Önderler (tarihi şahsiyetlerin okullarda tanıtılması, Zerafet Dersleri, Doğa Kampları, Kurslar (Arapça, Bağlama, Diksiyon, Ebru, Fotoğrafçılık, Gençlik Korosu, Gitar, Hat, İngilizce, Kallgrafi, Karikatür, Keman, Kur'an-ı Anlama, Kur'an-1 Kerimi Güzel Okuma, Ney, Tezhip, Tiyatro, Çini, Hapkido), Bir Tutam Sanat (çeşitli malzemelerden ürün yapımı), Beyond the words (İngilizce kitap inceleme), Kulüp Çalışmaları (Güzel Sanatlar, Dil, İyilik Kuşağı, Müzik, Uluslararası Öğrenci Kulübü)
Yedi Güzel Adam ve Öncüler Kütüphanesi Eğitimleri	Ortaokul, Lise ve Üniversite Öğrencileri	Okul Ziyaret Programları, Yazarlık Atölyesi, Sohbet Programları, Dergi Atölyesi, Müzik Atölyesi, Resim Atölyesi
Sıfır Atık Eğitimleri	İlkokul, ortaokul, lise öğrencileri	Çevre temizliği, doğaya sahip çıkma, geri dönüşüm bilinci eğitimleri verilmektedir. Uygulamalı atık etkinliği yapılmaktadır. Ambalaj atıkları toplama ayırma tesislerine teknik geziler düzenlenmektedir.
Hayvan sevgisi eğitimleri	İlkokul, ortaokul, lise öğrencileri	Okullarda hayvan sevgisi eğitimleri verilmektedir.
Sivil savunma eğitimleri	Talep eden okullar	Deprem simülasyon aracı ile okullarda eğitimler verilmektedir.

Özel eğitim	Özel eğitim ihtiyacı olan çocuklar	Duyuşsal, bilişsel ve psikomotor becerilerin geliştirilmesine yönelik eğitim programları organize edilmektedir. Özel eğitim, konuşma ve dil terapisi, duyu bütünleme, grup eğitimi ve danışmanlık alanlarında eğitim verilmektedir.
Rehabilitasyon eğitimi	Özel eğitim ihtiyacı olan çocuklar	Fizik tedavi ve engellilere yönelik spor faaliyetleri alanında eğitimler verilmektedir.
Çocuk Destek Eğitim Merkezi	Ebeveynlerini kaybetmiş 7- 14 yaş aralığındaki çocuk ve gençler	• Hedef kitleye yönelik, bireysel görüşme, grup terapileri, oyun atölyesi, İngilizce, masal terapisi, hipoterapi, akıl oyunları, satranç, zihin haritaları, ebru çömlek atölyesi, hayal gücü ve tasarım, origami, gitar, hikâye yazma, sabun-mum atölyesi ile çeşitli geziler ve sosyal faaliyetler düzenlenmektedir. • Ailelere yönelik; aile danışmanlığı, aile ziyaretleri, grup terapisi, eğitici drama ve atölye çalışmaları düzenlenmektedir.

Tablo 4.16 incelendiğinde çocuklara ve gençlere sunulan eğitim hizmetlerinin örgün eğitimi destekleyici nitelikte olduğu ve özel eğitim alanında da programların düzenlendiği görülmektedir. Üsküdar Belediyesi tarafından çocuklara yönelik sunulan akademik becerileri geliştirmeye yönelik kursların rehberlik ve psikolojik danışma, tarihi ve kültürel geziler, gösteriler, sanat ve spor kursları, farkındalık eğitimleri, seminerler vb. ile desteklendiği görülmektedir. Ücretsiz olarak sunulan bu hizmetlerin çeşitliliği, özellikle ekonomik imkanları yeterli olmayan aileler için oldukça önem arz etmektedir. Ayrıca üniversite döneminde olan gençlere yönelik yürütülen eğitim faaliyetleri kapsayıcılık bakımından dikkat çekmektedir. İlkokul- ortaokul öğrencilerine yönelik Bilişim Teknolojileri Eğitimleri, 8-16 yaş aralığına yönelik düzenlenen Güzel Sanatlar Akademisi Eğitimleri, Gençlik Merkezi'nde düzenlenen kurs ve etkinliklerin çeşitliliği, Yedi Güzel Adam ve Öncüler Kütüphanesi Eğitimleri, özel eğitim alanındaki program çeşitliliği özgünlük açısından önemli bulunmuştur.

Proje Bazlı Eğitim Hizmetleri

Üsküdar Belediyesi tarafından proje olarak ortaya çıkan eğitim hizmetleri, yedi başlık altında incelenmiştir. Sunulan her bir hizmetin hitap ettiği kitle, alt branşları ve kısa açıklamaları Tablo 4.17'de verilmiştir.

Tablo 4.17. Üsküdar Belediyesi'nin Proje Bazlı Eğitim Hizmetleri

Eğitim Hizmetleri	Hedef Kitle	Açıklama
Üsküdar Çocuk Üniversitesi	Özel yetenekli çocuklar	Zekâ ve yetenek testleri uygulanarak 4 yıllık bir eğitim programı verilmektedir. 1.kademe: Farkındalık, elektronik, fkb deney, eğitici drama, zihin haritaları atölyeleri 2. kademe: Düşünme araçları ve yeni fikirler atölyesi, duygu eğitimi, bilişim atölyesi, akıl oyunları, tasarım atölyesi 3.kademe: Doğa ve bilimi anlamak, mühendisliğe giriş, münazara atölyesi, yazılım atölyesi 4.kademe: Etkin düşünme becerileri atölyesi, proje tasarım atölyesi, 3D tasarım atölyesi, Etkili iletişim stratejileri Veli ve öğrenci seminerleri, sosyal faaliyetler, geziler, kulüp çalışmaları, proje yarışmalarına katılım ile eğitim programları desteklenmektedir.
Genç Enderun	İlkokul 3. ve 4. Sınıf öğrencileri	Öğrenciler mülakat ile seçilmektedirler.2 yıl boyunca 10 branşta eğitim verilmektedir: dijital resim, tasarım ve animasyon, adabı muaşeret, gıda ve sağlık, bilim kaşifleri, sinema ve medya, biomaker, zanaat atölyesi, İngilizce, kitap inceleme, sebze yetiştirme
Medeniyet Okulu	9.ve 10. Sınıf öğrencileri	Öğrenciler mülakat ile seçilir. Mülakatlarda öğrencinin, ilgi ve yeteneklerinin, sanatsal anlamda daha başarılı olabileceği alanların belirlenmesi amaçlanmıştır. Matematik, fizik, kimya, edebiyat, tarih, coğrafya, ingilizce, kitap tahlili, gitar, ney dersleri verilmektedir. Program 2 yıl sürmektedir, Söyleşi ve gezi programları ile süreç desteklenmektedir.
Fikir Sanat Merkezi	Girişimciler	Girişimcilerin desteklenmesi amacıyla eğitim programları, workshop ve etkinlikler, girişimci-mentor buluşmaları, liseler arası proje yarışması etkinlikleri düzenlenmektedir.
Bilim Üsküdar (Bilim Merkezi)	2-18 yaş öncelikli olmak üzere tüm gruplar	Bilim merkezinde hedef kitlenin öğrenmeyi öğrenmesi, teknolojinin kullanımını ile ilgili pratik bilgiler edinebilmesi, sosyal, araştırma ve sorgulama becerilerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. • Planetaryum • Uygulamalı Atölyeler: Astronomi, Havacılık ve Uzay Atölyesi, Teknoloji Atölyesi, Matematik Atölyesi, Doğa Bilimleri Atölyesi (Fizik, Kimya, Biyoloji), Tasarım Atölyesi, Parçalara Ayır Atölyesi, Geri Dönüşüm Atölyesi • Sergi Alanları: İletişim, Robotik, Otomotiv, Finans, Havacılık ve Uzay, Enerji, Doğa Bilimleri ve Tıp Teknolojileri temaları • Girişim Merkezi: Teknoloji alanındaki girişimlerin ekosisteme katılmasına yönelik altyapı ve mentor desteği sağlanmaktadır.

Atölye Üsküdar Projesi	Girişimciler	Girişimcilerin akademisyenler, uzmanlar ve öğrenciler ile iş birliği geliştirmesini sağlamak üzere etkinlikler organize edilir. • Girişimcilik Programı: Ofis Desteği, Avrupa işletmeler Ağı Programı, Proje Yönetimi vb. alanlarda destek sağlanmaktadır. • FabLab Giriş Atölyesi Programı: FabLab Giriş Eğitimleri hedef kitlesi olan lise öğrencileri, lisans öğrencileri, akademisyenler, özel sektör çalışanları ve ilgili kişilere verilmektedir. • FabLab Atölyesi Programı: Akademisyenlerin, profesyonellerin, start-up girişimcilerin kullanımı için randevulu sistemle açık kaynak metodolojisi ile kullanıma sunulmaktadır.
Bilim Bakalım Projesi	Çocuklar ve gençler	Proje kapsamında STEAM eğitim modeli Genç Enderun eğitim müfredatına entegre edilmiştir. Proje kapsamında interdisipliner yaklaşıma sahip bireylerin yetiştirilmesi adına sosyal bilimler, sanat, fen ve teknoloji ile harmanlanmış ders programları ile interaktif sınıflar, atölyeler ve stüdyolar kurulmuştur.

Tablo 4.17 incelendiğinde proje bazlı eğitim hizmetleri başlığı altında sunulan hizmetlerin; okul dönemindeki çocukların yanı sıra üniversite öğrencileri, girişimciler, akademisyenler, özel sektör çalışanları vb. farklı gruplara da hitap ettiği görülmektedir. Üsküdar Çocuk Üniversitesi, özel yetenekli ve üstün potansiyelli çocuklara ders dışı zamanlarında, dört yıllık bir zaman diliminde ve uygulamalı bir eğitim destek birimi olarak; bilimsel, sanatsal, sportif ve kültürel olarak ulusal ve uluslararası düzeyde faaliyetler düzenlemektedir. Bilim Üsküdar, bilimsel düşünce sistematiğinin alt yaş gruplarından başlayarak, topluma öğretilmesini de hedefleyen bir öğrenme merkezi olup sergi ve atölyeler, çocuk oyun alanları, açık ofisler, kütüphane, sosyal etkinlik alanlarını barındıran ortamlar sağlamaktadır. Genç Enderun, 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin mülakatla seçilip iki yıl boyunca 10 branşta eğitim aldığı bir eğitim programıdır. Medeniyet Okulu'nda 9.ve 10.sınıf öğrencilerine yönelik akademik ve sanat kursları 2 yıl boyunca verilmektedir. Fikir Sanat Merkezi'nde girişimcilere yönelik yarışmalar, eğitim programları, deneyim buluşmaları, atölyeler, etkinlikler gerçekleştirilmektedir. Atölye Üsküdar kapsamında girişimciler, akademisyenler ve uzmanların iş birliği yapması hedeflenmektedir. Bilim bakalım projesinde, STEAM eğitim modeli Genç Enderun eğitim programına entegre edilmiştir. Proje bazlı eğitim hizmetlerinde paydaşlarla iş birliği konusu öne çıkmaktadır. Üsküdar Çocuk Üniversitesi'nde Medeniyet Üniversitesi ile, Bilim Üsküdar 'da Türkiye Teknoloji Takımı ve Tübitak ile, Atölye Üsküdar Projesi'nde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve İstanbul Kalkınma Ajansı ile iş birliği yapılmıştır. Ayrıca proje olarak ortaya çıkan eğitim

hizmetlerinin büyük çoğunluğunun daha sonra her yıl rutin faaliyet olarak devam ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Fiziki Destek Hizmetleri

Üsküdar Belediyesi'nin eğitim alanındaki fiziki destek hizmetleri kapsamında; yeni eğitim ortamlarının inşa edilmesi ya da var olan eğitim ortamlarının fiziki ihtiyaçlarına destek verilmesine yönelik faaliyetler incelenmiştir. Sunulan her bir hizmetin açıklamaları Tablo 4.19'da verilmiştir.

Tablo 4.19. Üsküdar Belediyesi'nin Eğitim Alanındaki Fiziki Destek Hizmetleri

Fiziki Destekler	Açıklama
Eğitim Merkezleri Yapımı	• Üsküdar Çocuk Üniversitesi Korkut Özal Kampüsü • Üsküdar Çocuk Üniversitesi Prof. Dr. Fuat Sezgin Kampüsü • Üsküdar Çocuk Üniversitesi Ünalan Kampüsü • Fevziye Meriç Çocuk Destek Eğitim Merkezi • Üsküdar Gençlik Akademisi • Üsküdar Gençlik Merkezi • Üsküdar Genç Enderun (Münevver Ayaşlı Gençlik Akademisi) • Barbaros Güzel Sanatlar Akademisi • Üsküdar Fikir Sanat Merkezi • Üsküdar Medeniyet Okulu • Üsküdar Bilim Merkezi • Bahçelievler Çocuk Akademisi • Engelsiz Yaşam Merkezi • Küplüce Güzel Sanatlar Akademisi • Aziz Mahmud Hüdayi Üsmek • Küplüce Üsmek • Ünalan Üsmek • Üsmek Fıstıkağacı Kurs Merkezi • Üsmek Yavuztürk (Fatih Bilgi Evi) • Prof. Dr. Hayrettin Karaman Çocuk Akademisi • TOGEM Çamlıca (Sabahattin Zaim Eğitim Merkezi) • TOGEM Selimiye • Üsküdar Bilge Çocuklar Okulu • Üsküdar Otizm Merkezi • Validebağ Semt Konağı
Kültür ve Sanat Merkezi Yapımı	• Altunizade Kültür ve Sanat Merkezi • Bağlarbaşı Kongre ve Kültür Merkezi • Balaban Tekkesi Kültür Evi • Güzeltepe Kültür Merkezi • Yavuztürk Niyazi Sayın Kültür Merkezi
Spor Merkezleri Yapımı	• Mehmet Çakır Kültür ve Spor Merkezi • Boğaziçi Yaşam Merkezi • Çamlıca Spor Okulu • Çavuşdere Spor Sarayı • Ünalan Muhsin Yazıcıoğlu Kapalı Spor Salonu • Üsküdar Belediyesi Vakıfbank Spor Sarayı • Zeynep Kamil Sağlıklı Yaşam Merkezi • Raşit Küçük Kültür ve Spor Merkezi

Kütüphane Yapımı	• Çinilli Çocuk Kütüphanesi • Mihrimah Sultan Çocuk Kütüphanesi • Yedi Güzel Adam ve Öncüler Kütüphanesi • Selimiye Çocuk Kütüphanesi • Nevmekan (Sahil, Bağlarbaşı, Selimiye)
Öğrenci Yurdu Yapımı	• Üsküdar Kız Öğrenci Yurdu • Küplüce Saray Kız Öğrenci Yurdu • İcadiye Kız Öğrenci Yurdu • Zekiye Gönenç Kız Öğrenci Yurdu • Fatma Göksu Kız Öğrenci Yurdu • Burhaniye Kız Öğrenci Yurdu • Prof.Dr. Ahmet Haluk Dursun Erkek Öğrenci Yurdu
Okul Yapımı	• 16 okul yapımı
Bakım ve Onarım Hizmetleri	Okulların ihtiyaçların doğrultusunda bakım onarım çalışmaları yürütülmektedir.
Okullara Spor Malzemesi Yardımları	Belirli periyotlarda okullara spor malzemesi desteği verilmektedir.
Okul Temizlik Hizmeti	Belirli standartlar çerçevesinde yıl boyunca temizlik hizmeti verilmektedir.
Okullara Temizlik Malzemesi Desteği	Okullara toplanan geri dönüştürülebilir atık karşılığında temizlik malzemesi desteği verilmektedir.
İlaçlama ve Dezenfeksiyon Hizmeti	Belirli periyotlarda okullarda ilaçlama ve dezenfeksiyon işlemleri yapılmaktadır.

Tablo 4.19 incelendiğinde, Üsküdar Belediyesi tarafından ilçedeki eğitim altyapısının geliştirilmesine yönelik yapılan eğitim yatırımlarının eğitim hizmetlerinin sunumunda önemli bir rol üstlendiği söylenebilir. Üsküdar Belediyesi tarafından 2022 yılı itibariyle; 25 eğitim merkezi, 5 kültür-sanat merkezi, 5 kütüphane, 8 spor merkezi, 7 öğrenci yurdu, 16 okul ilçeye kazandırılmıştır. İlçedeki resmi okulların %10,73'lük bölümünün (ilçedeki resmi okul sayısı 149) Üsküdar Belediyesi'nin desteğiyle yapılmasıyla ilçedeki derslik başına düşen öğrenci sayısına olumlu anlamda katkıda bulunulmuştur. Ayrıca okulların çok fonksiyonlu olarak (konferans salonu, kütüphane, laboratuvar vb.) inşa edilmesinin doğrudan ve dolaylı olarak eğitim hizmetlerinin sunumuna pozitif olarak yansımıştır. Yedi adet öğrenci yurdu yapımı ile öğrencilerin barınma ihtiyacı karşılanmaktadır. Eğitim merkezleri, kültür ve sanat merkezleri, kütüphanelerde düzenlenen eğitim programları, atölye çalışmaları, gösteriler, seminerler vb. faaliyetler ile örgün eğitim faaliyetleri desteklenmekte ve tüm yaş gruplarına hitap eden eğitimler düzenlenmektedir. İlçede inşa edilen spor merkezlerinde sunulan eğitim hizmetleri (sekiz spor merkezi) ile okul çağında bulunan çocukların-gençlerin ve yetişkinlerin bedensel ve sosyal gelişimleri desteklenmektedir.

Tablo 4.19 incelendiğinde, ilçede bulunan okullara verilen desteklerin okulların mali yapısını desteklediği sonucu çıkarılabilir. Belediyenin okullara yönelik bakım ve onarım

hizmetleri, spor malzemesi yardımları, temizlik hizmeti, temizlik malzemesi desteği, ilaçlama ve dezenfeksiyon hizmeti desteklerinin okul bütçesine katkı sağladığı ve dolaylı olarak eğitim hizmetlerine olumlu olarak yansıdığı sonucu çıkarılmıştır. Verilen destekler, yıllar bazında incelendiğinde (kurumsal faaliyet raporları) okulların ihtiyaç durumlarına göre farklı okullara farklı nitelikte destekler verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Fen Bilimleri Eğitimi ile İlişkili Hizmetler

Aşağıdaki Tablo 4.20'de Üsküdar Belediyesi tarafından sunulan eğitim hizmetleri arasında bulunan ve fen bilimleri alanı ile ilişkisi olan faaliyetler gösterilmiştir.

Tablo 4.20. Üsküdar Belediyesi'nin Fen Bilimleri Eğitimi ile İlişkili Hizmetleri

Eğitim Hizmetleri	**Açıklama**
Üsküdar Çocuk Üniversitesi	Elektronik Atölyesi
	FKB Deney Atölyesi
	Bilişim Atölyesi
	Düşünme Araçları ve Yeni Fikirler Atölyesi
	Tasarım Atölyesi
	Akıl Oyunları
	Doğa ve Bilimi Anlamak Dersleri
	Siber Güvenlik Dersleri
	Yazılım Atölyesi
	Etkin Düşünme Becerileri Atölyesi
	3D Tasarım Atölyesi
	Mühendisliğe Giriş Atölyesi
Üsküdar Genç Enderun	Tasarım ve Animasyon Dersleri
	Gıda ve Sağlık Atölyesi
	Bilim kaşifleri dersi
	Biomaker
	Zanaat Atölyesi
Bilim Üsküdar (Bilim Merkezi)	Planetaryum
	Uygulamalı Atölyeler (5): Astronomi, Havacılık ve Uzay Atölyesi, Doğa Bilimleri Atölyesi (Fizik, Kimya, Biyoloji), Geri Dönüşüm Atölyesi
	Uygulamalı Atölyeler (4): Teknoloji Atölyesi, Matematik Atölyesi, Tasarım Atölyesi, Parçalara Ayır Atölyesi
	Sergi Alanları (5): Robotik, Havacılık ve Uzay, Enerji, Doğa Bilimleri ve Tıp Teknolojileri
	Sergi Alanları (3): İletişim, Otomotiv, Finans
Bilim Bakalım Projesi	STEAM eğitim modeli

Çocuklara ve Gençlere Yönelik Eğitim Hizmetleri	Okul takviye eğitimleri
	LGS sınavına hazırlık eğitimleri
	Bilişim ve teknoloji eğitimi
	Sıfır atık eğitimleri
	Hayvan sevgisi eğitimleri
	Sivil savunma eğitimleri
	Çocuk destek eğitim merkezi eğitimleri

Tablo 4.20 incelendiğinde, Üsküdar Çocuk Üniversitesi bünyesinde sunulan eğitim hizmetlerinin 12'sinin, Üsküdar Genç Enderun bünyesinde sunulan eğitim hizmetlerinin beşinin, Bilim Üsküdar bünyesinde sunulan eğitim hizmetlerinin 18'inin, Bilim Bakalım bünyesinde sunulan eğitim hizmetlerinin birinin, çocuklara ve gençlere verilen eğitim hizmetlerinden yedisinin fen bilimleri alanı ile ilişkili olduğu tespit edilmiştir. Aşağıdaki bölümde Üsküdar Belediyesi tarafından sunulan fen bilimleri alanı ile ilişkili Üsküdar Çocuk Üniversitesi, Üsküdar Genç Enderun, Bilim Üsküdar (Bilim Merkezi) faaliyetleri ile fen bilimleri dersi eğitimleri (okul takviye ve LGS kurslarında) ve Bilim Bakalım Projesinin 21 farklı yönü derinlemesine incelenmiştir. Söz konusu bilgiler faaliyet/proje bilgi formu aracılığıyla belediyeden edinilmiştir. Faaliyet ve projelerin ayrıntılarına ek 13 'te (Tablo 6.38'dan 6.42'ye kadar) yer verilmiştir.

Üsküdar Belediyesi tarafından sunulan fen bilimleri alanı ile ilişkili beş faaliyet/proje ile ilgili bulgular incelendiğinde; belirli bir sistematik düzlemde düzenlendiği sonucuna varılmıştır. Çocuk Üniversitesi, Genç Enderun, Bilim Bakalım, Bilim Üsküdar kapsamında sunulan eğitim hizmetleri tüm yıl boyunca sunulmaktadır. Okul Takviye ve LGS Kursları bünyesindeki fen bilimleri kursları ise okul dönemi (Eylül-Haziran) ile sınırlandırılmıştır. Bu hizmetlerde görev alan öğretmenlerde genel olarak; eğitim fakültesi mezunu, alanında tecrübeli, dijital eğitim araçları vb. konularında eğitim almış şartları aranmaktadır. Genç Enderun ve Bilim Üsküdar faaliyetlerinde görev alan öğretmenlere yönelik, üniversitelerin matematik ve fen bilimleri alanında görev yapan öğretim üyeleri tarafından belirli dönemlerde eğitimler verilmektedir. Hizmetler hedef kitle bakımından incelendiğinde; Bilim Bakalım ve Genç Enderun'da 3. ve 4. sınıf öğrencilerine, Okul Takviye ve LGS Kurslarında ilkokul ve ortaokul öğrencilerine, Çocuk Üniversitesi'nde Bilim Üsküdar'da 6-14 yaş öncelikli olmak üzere tüm gruplara hizmet verilmektedir. Fen bilimleri dersi eğitimleri 2015 yılında, Bilim Üsküdar 2018 yılında, Genç Enderun 2014 yılında, Çocuk Üniversitesi 2012 yılında hizmet vermeye başlamış olup halen hizmet vermektedir, Bilim Bakalım Projesi 2015 yılında başlamış

olup iki yıl sürmüştür. Faydalanan öğrenci sayısının başvuru sayısına oranı fen bilimleri kurslarında ve Bilim Üsküdar'da %100, Bilim Bakalım Projesi ve Genç Enderun'da %60, Çocuk Üniversitesi'nde %46'dır. Faaliyet bazında derslik/ grup başına düşen öğrenci sayısı Genç Enderun, Bilim Bakalım ve Fen bilimleri kurslarında 20-25 arasında olup Çocuk Üniversitesi'nde 80'dir. Öğrenciler, Genç Enderun ve Bilim Bakalım 'da ölçme ve değerlendirme testi ile Çocuk Üniversitesi'nde WISC-IV zeka testi öğrenciler seçilmektedir. Genç Enderun, Çocuk Üniversitesi, Bilim Bakalım ve fen bilimleri kurslarında velilere yönelik düzenli seminerler verilmektedir. Fen Bilimleri kurslarında velilere yönelik düzenlenen programların çeşitliliği dikkat çekmektedir (seminer, veli toplantıları, veli ziyaretleri, çocuk eğitim programı vb.). Çocuk Üniversitesi'nde Medeniyet Üniversitesi ile, Bilim Bakalım'da Üsküdar Kaymakamlığı ve İbn Haldun Üniversitesi ile, Fen bilimleri dersi eğitimlerinde AÇEV ile, Bilim Üsküdar'da Türkiye Teknoloji Takımı ve Tübitak ile iş birliği yapılmaktadır. Hizmetlerin duyuru yöntemleri genel olarak kurumsal web sitesi ve kurumsal sosyal medya hesapları olarak tespit edilmiştir. Ayrıca incelenen beş hizmetin Gençlik ve Spor Müdürlüğü tarafından organize edildiği tespit edilmiştir.

Üsküdar Belediyesi'nin Eğitim ile ilgili Amaç ve Hedefleri

Üsküdar Belediyesi 2020-2024 Stratejik Planı'nın ve 2020,2021,2022 Performans Programlarının incelenmesi sonucu kurumun eğitim ile ilgili öncelikleri aşağıda Tablo 4.21'de verilmiştir. Bu bölümde öne çıkan eğitim politikası ve eğitim bütçesi değerlendirilmiştir (Üsküdar Belediyesi, 2020b; Üsküdar Belediyesi, 2021b; Üsküdar Belediyesi, 2022; Üsküdar Belediyesi, 2024).

Tablo 4.21 incelendiğinde; Üsküdar Belediyesi tarafından yürütülen eğitim faaliyetlerinin dört amaca bağlı ve beş stratejik hedef ile ilişkilendirildiği görülmektedir. Yürütülen faaliyetler; gençlere ve çocuklara yönelik eğitim, kültür, sanat, edebiyat ve spor alanında güvenli ortamlar sağlanması ve gelişimlerini destekleyecek etkinliklerin düzenlenmesi, şehir kimliğine katkı sağlanması amacıyla kültürel ve sosyal etkinlikler yapılması, okul, kütüphane, kültür merkezi, spor merkezi yapımı, engelli çocuklara yönelik özel eğitim faaliyetleri, dezavantajlı çocuklara yönelik rehabilitasyon hizmetleri olarak kategorize edilebilir. Her bir stratejik hedef için ayrılan kaynak ihtiyacı, tabloda verilmiş olup iki stratejik hedef için kaynak ihtiyacı verisine ulaşılamamıştır.

Tablo 4.21. Üsküdar Belediyesi'nin Eğitim ile İlgili Amaç ve Hedefleri

Stratejik Amaçlar	Stratejik Hedefler	Faaliyet ve Projeler	5 Yıllık Maliyet Tahmini
Eğitim programları ve sportif aktiviteler düzenleyerek öğrendiği bilgiyi sosyal ve ekonomik faydaya dönüştürebilen nitelikli bireyler yetiştirmek ve desteklemek	Hayat boyu öğrenme yaklaşımını benimseyerek toplumun her kesimine ve her yaşa hitap eden eğitim- öğretim faaliyetlerini ve projelerini hayata geçirmek, girişimciliği teşvik etmek, bu amaca yönelik sosyal, fiziki ve ekonomik şartları sağlamak	• Üsküdarlı gençlerimize ve çocuklarımıza yönelik eğitim, kültür, sanat, edebiyat ve spor alanlarında çalışmalar yapmak, huzurlu ve güvenli ortamlar sağlamak, gelişimlerine katkı sağlayacak etkinlik ve organizasyonlar düzenlemek	82.253.000 TL
	Sportif faaliyetleri ve organizasyonları artırarak, sporun sağladığı faydalar konusunda toplumun her kesiminde farkındalık oluşturmak, spora teşvik etmek ve sporun tabana yayılmasını sağlamak	• Paydaşlara yönelik sportif etkinliklerle organizasyonların düzenlenmesi ve sporun tabana yayılmasının sağlanması	22.125.000 TL
Üsküdar'da sosyal, kültürel, ekonomik ve ticari hayatın geliştirilmesi ve kalitesinin artırılmasıyla güçlü toplum, güçlü ekonomi ve sürdürebilir kalkınma sağlamak	Üsküdar'da sosyal ve kültürel hayatı zenginleştirecek çalışmalar yapmak, erişilebilirliğini sağlamak ve paydaşların bu konudaki oluşum ve çalışmalarını desteklemek	• Üsküdar'ın şehir kimliğine katkı sağlanması amacıyla kültürel ve sosyal etkinlikler yapılması, turizmi canlandırmak adına sosyal kampanya ve gezilerin düzenlenmesi	78.200.000 TL

Üsküdar'ın en çok yaşanılmak istenen şehirler arasında yer almasını sağlamak	Üsküdar halkının talepleri doğrultusunda doğaya ve tarihe saygılı kentin kültürel mirasına, doğal ve tarihi yapısına uygun, kentin gelişimine yönelik altyapı ve üstyapı faaliyetleri gerçekleştirmek	• 2 adet öğrenci yurdu yapımı (Burhaniye ve Küçük Çamlıca) • 4 adet kütüphane • 2 okul (Sümer Günay İlkokulu ve Ortaokulu ile Küplüce Ortaokulu) • 1 adet spor ve kültür merkezi (Prof.Dr. Raşit Küçük Kültür Merkezi)	*
Üsküdar'da yaşayan her canlının yaşam standartlarını yükseltmek, sosyal hayata katılımını arttırmak ve tüm bireyler için güvenli, temiz ve sağlıklı ortamlar oluşturmak.	Temiz ve sağlıklı bir yaşam alanı oluşturmak için tüm canlıların yaşam koşullarını iyileştirmeye yönelik doğayla barışık ve çevreye duyarlı çağdaş hizmetler sunmak	• Engelli çocuklara verilen özel eğitim faaliyetleri • Dezavantajlı çocuklara yönelik rehabilitasyon hizmetleri	*

*Veriye ulaşılamadı.

4.1.4.Çekmeköy Belediyesi Tarafından Sunulan Eğitim Hizmetleri

Bu bölümde Çekmeköy Belediyesi 2019,2020,2021 Faaliyet Raporu, 2020-2024 Stratejik Plan, 2020, 2021,2022 Performans Programı ve kurumsal web sitesi incelenerek Kadıköy Belediyesi tarafından sunulan eğitim hizmetleri analiz edilmiştir. Aşağıda Tablo 4.22'de Çekmeköy Belediyesi tarafından organize edilen eğitim hizmetlerinin ana ve alt başlıkları verilmiştir.

Tablo 4.22. Çekmeköy Belediyesi Tarafından Sunulan Eğitim Hizmetleri

Yetişkinlere Yönelik Hizmetler	**Çocuklara/Gençlere Yönelik Hizmetler**	**Proje Bazlı Hizmetler**	**Fiziki Destek Hizmetleri**
Çevre ve Geri Dönüşüm Eğitimleri	**Okullarda Çevre ve Geri Dönüşüm Eğitimleri**	**Uluslararası Bilim Olimpiyatları**	Bilgi Evi Yapımı
Engellilere Yönelik Eğitimler	**Temel Afet Bilinci Eğitimi**	**Bence Bilim Kitabı Yayınlanması**	Kültür Merkezleri Yapımı
İstanbul Veli Akademileri Eğitimi	Zumba Eğitimi	**Çekmeköy Çocuk Dergisi Yayınlanması**	Okul Yapımı
Çekim Kursları	Binicilik Eğitimi	**Teneffüs Dergisi Yayınlanması**	Engelsiz Yaşam Merkezi Yapımı
Konferans, Seminer, Söyleşi, Panel vb.	Yüzme Eğitimleri	**Çekmeköy Bilişim ve Yaratıcılık Atölyeleri**	Okul Bakım ve Onarım Hizmetleri
Kurs ve Seminer Hizmetleri	Yaz Spor Okulları	**Yenilik Akademisi Projesi**	Okullara Spor Malzemesi Yardımları
	Kütüphane ve Bilgi Evi Hizmetleri	**Test Çözüm Projesi**	Okul Bahçelerine Mini Basketbol Sahası Yapımı
	Kış Spor Okulları	**Uzay ve Teknoloji Merkezi (Çekmeköy UTM)**	Temizlik Malzemesi Desteği
		Online Eğitim Modülü	Araç Desteği
		Deneysel Eğitim Sistemi	Bina Tahsisi
		Açık Fikir Platformu	İlaçlama ve Dezenfeksiyon Hizmeti

Tablo 4.22 incelendiğinde, Çekmeköy Belediyesi eğitim hizmetlerinin dört ana kategoride analiz edildiği görülmektedir. Yetişkinlere yönelik eğitimler kapsamında altı alt başlıkta faaliyetler incelenmiştir. Okul çağındaki çocuklara verilen hizmetler çerçevesinde 8 alt başlık, proje bazlı eğitim hizmetlerinde 11 alt başlık detaylandırılmıştır. Fiziki destek hizmetleri kategorisi altındaki 11 alt başlık ayrıntılı olarak incelenmiştir (Çekmeköy Belediyesi, 2019; Çekmeköy Belediyesi, 2020; Çekmeköy Belediyesi, 2021a; Çekmeköy Belediyesi, 2021c).

Tabloda fen bilimleri eğitimi ile ilgili faaliyet ve projeler koyu renkle gösterilmiştir. Söz konusu faaliyet ve projeler ilerideki bölümlerde detaylı olarak incelenmiştir.

Yetişkinlere Yönelik Eğitim Hizmetleri

Çekmeköy Belediyesi tarafından sunulan yetişkinlere yönelik eğitim hizmetleri altı başlık altında incelenmiştir. Sunulan her bir hizmetin hitap ettiği kitle ve alt branşları Tablo 4.23'de verilmiştir.

Tablo 4.23. Çekmeköy Belediyesi'nin Yetişkinlere Yönelik Eğitim hizmetleri

Eğitim Türü	Hedef Kitle	Branşlar/ Alanlar
Kurs ve seminer hizmetleri	Ebeveynler	İlçe Halk Eğitim Müdürlüğü, İSMEK ile iş birliği içinde 5 merkezde 260 ayrı kurs hizmeti verilmektedir.
Engellilere yönelik eğitimler	Engelliler	Engelliler Merkezi'nde danışmanlık ve mesleki eğitim hizmetleri verilmektedir.
İstanbul Veli Akademileri Eğitimi	Ebeveynler	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ve Belediye iş birliğiyle öğrenci velilerine yönelik çeşitli konularda eğitimler verilmektedir.
Çevre ve Geri Dönüşüm Eğitimleri	Ebeveynler	Sitelerde düzenli olarak çevre bilincini arttırmaya yönelik eğitimler verilmektedir.
Konferans, Seminer, Söyleşi, Panel vb.	Tüm gruplar	Kültür merkezlerinde etkinlikler icra edilmektedir.
ÇEKİM Kursları	16-70 yaş arası vatandaşlar	Çekmeköy iş ve sanat eğitim merkezleri projesi istihdamın arttırılması, mesleki becerilerin geliştirilmesi, kent kültürü kazandırılması amacıyla MEB ile iş birliği içinde dil kursları, meslek kursları, müzik kursları, kariyer kursları verilmektedir. (66 branş)

Tablo 4.23 incelendiğinde, yaklaşık 300'den fazla alt branşta düzenli olarak eğitim hizmetleri verildiği, ayrıca aylık program çerçevesinde tüm kesimlere yönelik siyaset, sanat, edebiyat, şehircilik, mimarlık, tarih, sosyoloji, psikoloji konulu konferans, seminer, söyleşi, panel vb. programlarının düzenlendiği görülmektedir. Yetişkinlere yönelik eğitim hizmetleri kategorisinde İlçe Milli Eğitim ve İBB'ye bağlı İSMEK ile iş birliği içinde 260 branşta düzenlenen kurs hizmetleri, branş çeşitliliği ve paydaş iş birliği açısından önemli bulunmuştur. Yetişkinlere yönelik eğitimler konusunda ilçe belediyesi, büyükşehir belediyesi ve ilçe MEM'in iş birliği içinde bulunması paydaş ilişkileri açısından örneklik teşkil etmektedir.

İstanbul Veli Akademileri ve ÇEKİM Kursları faaliyetlerinde de sırasıyla İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile iş birliği yapılmaktadır. Eğitimlerin türüne göre ebeveynler, engelliler ve tüm gruplara yönelik düzenlendiği tespit edilmiştir.

Çocuklara ve Gençlere Yönelik Eğitim Hizmetleri

Çekmeköy Belediyesi tarafından sunulan, çocuklara ve gençlere yönelik eğitim hizmetleri sekiz başlık altında incelenmiştir. Sunulan her bir hizmetin hitap ettiği kitle, alt branşları ve kısa açıklamaları Tablo 4.24'de verilmiştir.

Tablo 4.24. Çekmeköy Belediyesi'nin Çocuklara ve Gençlere Yönelik Eğitim Hizmetleri

Eğitim Hizmetleri	Hedef Kitle	Açıklama
Kütüphane ve Bilgi Evi Hizmetleri	Okul çağındaki çocuklar	İlçedeki 7 merkezde kütüphane, bilgisayar salonu ve BELNET (güvenli bilişim hizmetleri) salonu hizmetleri verilmektedir.
Kış Spor Okulları	6-14 yaş arası	7 Branş (Futbol, Voleybol, Basketbol, Jimnastik, Taekwondo, Tenis, Atletizm)
Zumba Eğitimi	6-14 yaş arası	Çocukların ritim, dikkat, koordinasyon, sosyal beceriler ve psikomotor becerilerinin geliştirmesi hedeflenmiştir.
Ata Dokun (Binicilik eğitimi)	İlkokul, ortaokul, lise öğrencileri	Kavramlar, malzemeler ve barınaklara dair teorik eğitimler ile uygulamalı eğitimler verilmektedir.
Yüzme Eğitimleri	7-14 yaş arası	3 ayrı okulda yüzme kursları düzenlenmektedir.
Yaz Spor Okulları	İlkokul, ortaokul, lise öğrencileri	7 branş (taekwondo, futbol, tenis, voleybol, basketbol, jimnastik, atletizm)
Okullarda Çevre ve Geri Dönüşüm Eğitimleri	Anaokulu-ilkokul-ortaokul- lise öğrencileri	Çevre bilincini artırmaya yönelik eğitimler gerçekleştirilmektedir. Düzenlenen yarışmalarla süreç desteklenmektedir.
Temel Afet Bilinci Eğitimi	İlkokul, ortaokul, lise öğrencileri	Okullarda temel afet bilinci eğitimleri verilmektedir.

Tablo 4.24 incelendiğinde, çocuklara ve gençlere yönelik eğitim hizmetlerinin örgün eğitimi destekleyici nitelikte olduğu görülmektedir. Söz konusu hizmetler; güvenli bilişim hizmetleri, çeşitli spor kursları, okullarda düzenlenen çevre-geri dönüşüm ile afet yönetimi farkındalık eğitimleri olarak özetlenebilir. Okul dönemindeki çocuklara yönelik düzenlenen spor kurslarının çeşitliliği özellikle ilçedeki ekonomik imkanları yeterli olmayan aileler için oldukça önem arz etmektedir.

Proje Bazlı Eğitim Hizmetleri

Çekmeköy Belediyesi tarafından proje olarak ortaya çıkan eğitim hizmetleri, 11 başlık altında incelenmiştir. Sunulan her bir hizmetin hitap ettiği kitle, alt branşları ve kısa açıklamaları Tablo 4.25'te verilmiştir.

Tablo 4.25. Çekmeköy Belediyesi'nin Proje Bazlı Eğitim Hizmetleri

Projeler	**Hedef Kitle**	**Açıklama**
Uluslararası Bilim Olimpiyatları	Lise öğrencileri	Proje 2016-2019 yıllarında arasında sırasıyla Prof. Dr. Aziz Sancar, Aliya İzzet Begoviç, Prof. Dr. Necmettin Erbakan ve Prof. Dr. Fuat Sezgin adına organize edilmiştir. Öğrenciler; araştırma, teknoloji ve enerji verimliliği kategorilerinde projeler hazırlayarak online web sitelerine yüklediler. İlk üçe girenlere çeşitli ödüller verilmiştir.
Bence Bilim Kitabı yayınlanması	Tüm yaş grupları	Kitapta bilimin günlük yaşamdaki yeri geçmiş, şimdiki zaman ve gelecek zaman açısından ele alınmıştır. Ünlü bilim insanlarının makaleleri yer almaktadır.
Çekmeköy Çocuk Dergisi yayınlanması	İlkokul 1. sınıf-4.sınıf arasındaki çocuklar	Dergi, 2016 yılında yayına başlamıştır, çocukların zihinsel gelişimine destek olunması ve ilçede kent bilincinin oluşturulması amaçlanmıştır. Aylık olarak yayınlanmaktadır.
Teneffüs Dergisi yayınlanması	9.sınıf- 12. Sınıf arasındaki öğrenciler	Gençlerle iletişimi güçlendirmek, eğitimlerine, sosyal hayatlarına ve genel kültürlerine katkıda bulunabilmek için hazırlanmaktadır. Aylık olarak yayınlanmaktadır.
Çekmeköy Bilişim ve Yaratıcılık Atölyeleri	10-17 yaş grubundaki öğrenciler	• Proje tabanlı düşünme ve sosyal becerilerin geliştirilmesini hedefleyen proje İSTKA tarafından desteklenmiştir. • Robotik Kodlama, Uzay ve Havacılık, Tasarım konularında eğitimler verilmiştir.
Yenilik Akademisi Projesi	Lise öğrencileri	Hedef kitlenin proje tabanlı düşünme ve proje yazma becerilerini geliştirmeyi amaçlayan bir projedir. Laboratuvar Uygulamaları, Yenilenebilir Enerji ve Çevre Teknolojileri, Girişimcilik, Yenilikçilik, Proje Teknikleri, Farkındalık ve Algı Yönetimi, Araştırma ve Raporlama Teknikleri, İngilizce dersleri verilmektedir.
Test Çözüm Projesi	6.7.8. sınıf öğrencileri	LGS sınav sorularının çözümü ile öğrencilerin sınav başarının artırılması hedeflenmiştir.
Uzay ve Teknoloji Merkezi (Çekmeköy UTM)	Tüm yaş grupları	Çocukların ve gençlerin evreni tanımaları ve bilimsel süreç becerilerinin geliştirilmesi amacıyla uzay ve havacılık temalı bölümler tasarlanmıştır. Tüm yaş gruplarından ziyaretçiler kabul edilmektedir.
Açık Fikir Platformu	Lise öğrencileri	• Felsefe, müzik, sinema, şiir, tarih, edebiyat dersleri • Atölyeler (İngilizce ve tiyatro) • Kültür ve medeniyet gezileri

Online eğitim modülü	12.sınıf öğrencileri	Hedef kitledeki öğrencilere online eğitim modülüne erişim hakkı tanındı. Ders anlatım videoları ve soru çözümleri içeriklerini barındıran modül, öğrencilerin akademik başarı düzeylerine göre odaklanmaları gereken ders ve konularla ilgili bilgiler veriyor.
Deneysel Eğitim Sistemi	Okul Çağındaki Çocuklar	DENES Projesi kapsamında çeşitli yaş grupları için Hobi Kulübü (ahşap, epoksi ve sinema atölyeleri), Deneyimsel Öğrenme Kulübü (Mental aritmetik, fen bilimleri, matematik, yabancı dil), Bilim ve Teknoloji Kulübü (robotik kodlama, uzay ve havacılık, 3D tasarım atölyeleri), Kültür Sanat Kulübü oluşturulmaktadır. Öğrenciler ilgi alanlarına ve yeteneklerine göre tercih ettikleri atölyelerde deneyerek, uygulayarak, yaşayarak öğrenmektedirler. Bilişsel Becerileri Geliştirme Atölyesi, İngilizce Okumaları Atölyesi, Epoksi, Ahşap, Drama Atölyeleri, Şiir ve Edebiyat Atölyesi, Kodlama ve Robotik Yazılım Geliştirme Atölyesi, Türkçe / Edebiyat Paragraf Okur Yazarlığı, Sayısal Okur Yazarlık ve Sosyal Medya eğitimleri verilmektedir.

Tablo 4.25 incelendiğinde, proje bazlı eğitim hizmetleri kategorisindeki hizmetlerin (11 başlık) genel olarak okul dönemindeki çocuklara ve gençlere hitap ettiği görülmektedir. Çekmeköy Bilişim ve Yaratıcılık Atölyeleri, Uzay ve Teknoloji Merkezi, Deneysel Eğitim Sistemi başlıkları altında sunulan hizmetlerle, farklı disiplinlerde okul dışı eğitim ortamları sağlandığı tespit edilmiştir. Söz konusu ortamlarda yapılan faaliyetlerin (kulüp çalışmaları, atölye eğitimleri, kurslar) disiplinler arası eğitim sürecini desteklediği söylenebilir. Bence Bilim Kitabı ile Çekmeköy Çocuk Dergisi ve Teneffüs Dergisi'nin aylık olarak yayınlanması okul dönemindeki çocukların bazı alanlarda farkındalıklarının geliştirilmesi, ilçedeki sosyal ve kültürel olanaklar ile ilgili bilgi edinmesi amaçlanmaktadır. Online eğitim modülü ve test çözüm projesi ile lise son sınıf ve ortaokul öğrencilerinin merkezi sınavlara hazırlanmasa destek sağlanmaktadır. Uluslararası Bilim Olimpiyatları ve Açık Fikir Platformu ile ilçedeki lise öğrencilerinin proje tabanlı düşünmesi ve fikir oluşturması teşvik edilmektedir. Proje bazlı eğitim hizmetlerinde paydaşlarla iş birliği öne çıkmaktadır. Uluslararası Bilim Olimpiyatları'nda; MEB, dört farklı üniversite ve bir enstitü ile iş birliği yapılmıştır. Çekmeköy Bilişim ve Yaratıcılık Atölyeleri İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, bir dernek ve bir üniversite ile ortak olarak hareket edilmiştir. Uzay ve Teknoloji Merkezi'nde İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile iş birliği yapılmıştır. Ayrıca proje olarak ortaya çıkan eğitim hizmetlerinin büyük çoğunluğunun daha sonra her yıl rutin faaliyet olarak devam ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Fiziki Destek Hizmetleri

Çekmeköy Belediyesi'nin eğitim alanındaki fiziki destek hizmetleri kapsamında; yeni eğitim ortamlarının inşa edilmesi ya da var olan eğitim ortamlarının fiziki ihtiyaçlarına destek

verilmesine yönelik faaliyetler incelenmiştir. Sunulan her bir hizmetin açıklamaları Tablo 4.26'da verilmiştir.

Tablo 4.26. Çekmeköy Belediyesi'nin Eğitim Alanındaki Fiziki Destek Hizmetleri

Yatırım Adı	**Açıklama**
Bilgi Evi Yapımı	• Fatih Bilgi Evi • Yunus Emre Bilgi Evi • Ömerli Bilgi Evi
Kültür Merkezleri Yapımı	• Turgut Özal Kültür Merkezi • Mehmet Akif Kültür Merkezi • Adnan Menderes Kültür Merkezi • Necati Alkan Spor ve Kültür Merkezi • Hamidiye Kültür Merkezi • Alemdağ Kültür Merkezi
Okul Yapımı	2021 yılı faaliyet raporunda ilçede 6 okulun yapımının belediye tarafından sağlanacağı belirtilmiştir.
Engelsiz Yaşam Merkezi	• Hedef kitle: özel gereksinimli bireyler • Uzman eğitmenler • Dil ve konuşma terapisi, ergoterapi, fizyoterapi, psikolojik danışmanlık, at terapisi, havuz terapisi, iş uygulama ve eğitim atölyeleri
Okullara Spor Malzemesi Yardımları	Belirli periyotlarda okullara spor malzemesi desteği verilmektedir.
Yapım, Bakım ve Onarım hizmetleri	Okulların ihtiyaçların doğrultusunda bakım onarım çalışmaları ve bahçe / çevre düzenlemesi çalışmaları yürütülmektedir.
Okul Bahçelerine Mini Basketbol Sahası Yapımı	2020 yılında 10 adet okulun bahçesine mini basketbol sahaları kazandırılmıştır.
Temizlik Malzemesi Desteği	Okullara toplanan geri dönüştürülebilir atık karşılığında temizlik malzemesi desteği verilmektedir.
Araç Desteği	Okulların sosyal faaliyetleri için ihtiyaç duyduğu araçlar temin edilmektedir.
Tahsis	İlçe sınırları içerisindeki bazı taşınmazlar, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne ya da bazı okullara tahsis edilmektedir.
İlaçlama ve Dezenfeksiyon Hizmeti	Belirli periyotlarda okullarda ilaçlama ve dezenfeksiyon işlemleri yapılmaktadır.

Tablo 4.26 incelendiğinde, belediye tarafından sunulan eğitim hizmetlerinin kapasitesini artırmaya yönelik yatırımların eğitim hizmetlerinin sunumunda önemli bir rol üstlendiği söylenebilir. Çekmeköy Belediyesi tarafından üç bilgi evi, altı kültür merkezi, bir yaşam merkezi ilçeye kazandırılmış, 2021 yılında altı okulun ilçeye kazandırılması hedeflenmiştir. Kültür merkezleri ve bilgi evleri düzenlenen eğitim programları, atölye çalışmaları, gösteriler, seminerler vb. faaliyetler ile örgün eğitim faaliyetleri desteklenmektedir. Engelsiz yaşam merkezinde düzenlenen eğitim programları, terapiler, danışmanlık hizmetleri ile engelli vatandaşlara önemli hizmetler sunulmaktadır. İlçedeki bazı okul yapımlarının belediye

tarafından üstlenilmesi ilçedeki derslik başına düşen öğrenci sayısı açısından önem teşkil etmektedir.

Tablo 4.26 incelendiğinde, belediyenin okullara yönelik spor malzemesi temini, bakım ve onarım hizmetleri, okul bahçelerine mini basketbol sahası yapımı, temizlik malzemesi desteği, araç desteği, taşınmaz tahsisi, ilaçlama ve dezenfeksiyon hizmeti desteklerinin okul bütçesine katkı sağladığı ve dolaylı olarak eğitim hizmetlerine olumlu olarak yansıdığı sonucu çıkarılmıştır.

Fen Bilimleri Eğitimi ile İlişkili Hizmetler

Çekmeköy Belediyesi tarafından yürütülen çocuklara, gençlere ve yetişkinlere yönelik eğitim hizmetleri ile proje bazlı eğitim hizmetleri kategorilerinde yer alan hizmetlerin bir kısmı fen bilimleri eğitimi alanı ile ilişkilidir. Bu hizmetlerden 11'i aşağıda listelenmiştir.

1) Uluslararası Bilim Olimpiyatları
2) Çekmeköy Bilişim ve Yaratıcılık Atölyeleri
3) Test Çözüm Projesi
4) Uzay ve Teknoloji Merkezi (Çekmeköy UTM)
5) Online Eğitim Modülü
6) Deneysel Eğitim Sistemi
7) Yenilik Akademisi Projesi
8) Bence Bilim Kitabı
9) Çekmeköy Çocuk ve Teneffüs Dergisi Yayınlanması
10) Çevre ve Geri Dönüşüm Eğitimleri (yetişkin, çocuk ve gençlere yönelik)
11) Temel Afet Bilinci Eğitimi

Çekmeköy Belediyesi tarafından sunulan fen bilimleri alanı ile ilişkili ve bilgilerine ulaşılabilen yedi hizmetin (1'den 6' ye kadar) 21 farklı yönü derinlemesine incelenmiştir. Söz konusu hizmetler ile ilgili bilgiler faaliyet/proje bilgi formu aracılığıyla belediyeden edinilmiştir. Faaliyet ve projelerin ayrıntılarına ek 14 'te (Tablo 6.43'ten 6.48'e kadar) yer verilmiştir.

Çekmeköy Belediyesi tarafından sunulan fen bilimleri alanı ile ilişkili altı faaliyet/proje ile ilgili bulgular incelendiğinde; belirli bir sistematik düzlemde düzenlendiği sonucuna varılmıştır. Uluslararası Bilim Olimpiyatları, Bilişim ve Yaratıcılık Atölyeleri ve Test Çözüm Projesi'nin tamamlandığı, Deneysel Eğitim Sistemi, Uzay ve Teknoloji Merkezi, Online Eğitim Modülü 'nün devam ettiği tespit edilmiştir. Faaliyetler/projeler hedef kitle bakımından incelendiğinde; Uluslararası Bilim Olimpiyatları'nda lise öğrencilerine, Test Çözüm Projesi'nde 6.7.8.sınıf öğrencilerine, Online Eğitim Modülünde 12.sınıf öğrencilerine,

Deneysel Eğitim Sistemi'nde okul çağındaki çocuklara, Uzay ve Teknoloji Merkezi'nde tüm yaş gruplarına hizmet verilmektedir. Bilişim ve Yaratıcılık Atölyeleri projesi ile hedef kitlenin proje tabanlı düşünme ve sosyal becerilerin geliştirilmesine katkı sağlanması hedeflenmiştir. Online Eğitim Modülü ve Deneysel Eğitim Sistemi 2020 yılında, Uzay ve Teknoloji Merkezi 2017 yılında hizmet vermeye başlamış olup halen hizmet vermektedir. Faydalanan öğrenci sayısının başvuru sayısına oranı incelenen dört hizmette %100, Çekmeköy Bilişim ve Yaratıcılık Atölyelerinde %28'dir. Faaliyet bazında derslik/ grup başına düşen öğrenci sayısı Uzay ve Teknoloji Merkezi, Bilişim ve Yaratıcılık Atölyelerinde 10-20 arasındadır. Öğrenciler, Deneysel Eğitim Sistemi'nde profil analiz testi ile Bilişim ve Yaratıcılık Atölyelerinde ön mülakat ile seçilmektedir. İki hizmetteki iş birliği yapılan kurum sayısının fazla olması dikkat çekmektedir. Bilişim ve Yaratıcılık Atölyelerinde Çekmeköy İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, Gelecekten Gelenler Bilim ve Teknoloji Derneği, Sağlık Bilimleri Üniversitesi ile, Uluslararası Bilim Olimpiyatları'nda MEB, Ege Üniversitesi, Güneş Enerjisi Enstitüsü, Celal Bayar Üniversitesi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi ve Maltepe Üniversitesi ile iş birliği yapılmıştır. Uzay ve Teknoloji Merkezi'nde de İlçe Milli Eğitim ile iş birliği yapılmıştır. Hizmetlerin duyuru yöntemleri genel olarak kurumsal web sitesi ve kurumsal sosyal medya hesapları olarak tespit edilmiştir. Ayrıca incelenen altı hizmetin Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü tarafından organize edildiği tespit edilmiştir.

Çekmeköy Belediyesi'nin Eğitim ile İlgili Amaç ve Hedefleri

Çekmeköy Belediyesi 2020-2024 Stratejik Planı'nın incelenmesi sonucu kurumun eğitim ile ilgili öncelikleri aşağıda tablo halinde verilmiştir. Bu bölümde öne çıkan eğitim politikası ve eğitim bütçesi tartışılmıştır (Çekmeköy Belediyesi, 2020b; Çekmeköy Belediyesi, 2021b; Çekmeköy Belediyesi, 2022; Çekmeköy Belediyesi, 2024).

Tablo 4.27 incelendiğinde; Çekmeköy Belediyesi tarafından yürütülen eğitim faaliyetlerinin iki amaca bağlı ve dört stratejik hedef ile ilişkilendirildiği görülmektedir. Yürütülen faaliyetler; tüm kesimlere yönelik spor kurslarının düzenlenmesi, okul bakım onarım hizmetlerinin yürütülmesi, Özel Eğitim ve İş Uygulama Merkezi'nin tamamlanması, Kreş ve Gündüz Bakım Evleri yapılması, afet ve acil durum yönetimi konusunda toplumun tüm kesimlerine yönelik bilinçlendirme çalışmaları olarak kategorize edilebilir. Her bir stratejik hedef için ayrılan kaynak ihtiyacı da tabloda verilmiştir.

Tablo 4.27. Çekmeköy Belediyesi'nin Eğitim ile İlgili Amaç ve Hedefleri

Stratejik Amaçlar	Stratejik Hedefler	Faaliyet ve Projeler	5 Yıllık Maliyet Tahmini (TL)
	Odaklı Spor Hizmetleri Sunmak	• Çocuklara yönelik zumba aktivitesi yapılması • Çekmeköy İlk İzcilerini Yetiştiriyor Projesinin yapılması • Badminton Sporu Çekmeköy de Hayat Buluyor Projesinin yapılması • Bayanlara yönelik sabah sporu etkinlikleri düzenlenmesi • Okçuluk eğitimi düzenlenmesi • Haydi Çocuklar Yüzmeye Projesinin yapılması • İzcilik Eğitimi verilmesi • Geleneksel Akıl Oyunları Turnuvası • Düzenlenmesi • Futbol Akademisi düzenlenmesi • Yaz okulları düzenlenmesi • Kış okulları düzenlenmesi	17.684.000 TL
	Sosyal Hizmet Donatılarını Geliştirmek	• Okulların bakım onarımı • Özel Eğitim ve İş Uygulama Merkezi'nin tamamlanması • Kreş ve Gündüz Bakım Evleri yapılması	41.856.000 TL
Kent Yaşamında Çözüm Ortağı Olmak	Afet ve Acil Durum Farkındalığını Artırmak	• Tatbikat, eğitim ve bilinçlendirme çalışmalarının (ÇEKUT) yapılması	552.563 TL

4.1.5.Beşiktaş Belediyesi'nde Tarafından Sunulan Eğitim Hizmetleri

Bu bölümde Beşiktaş Belediyesi 2019,2020,2021 Faaliyet Raporu, 2020-2024 Stratejik Plan, 2020, 2021,2022 Performans Programı ve kurumsal web sitesi incelenerek Beşiktaş Belediyesi tarafından sunulan eğitim hizmetleri analiz edilmiştir. Aşağıda Tablo 4.28'de Beşiktaş Belediyesi tarafından organize edilen eğitim hizmetlerinin ana ve alt başlıkları verilmiştir.

Tablo 4.28. Beşiktaş Belediyesi Tarafından Sunulan Eğitim Hizmetleri

Yetişkinlere Yönelik Hizmetler	**Çocuklara/Gençlere Yönelik Hizmetler**	**Proje Bazlı Hizmetler**	**Fiziki Destek Hizmetleri**
Çevre Bilinci Eğitici Eğitimleri	**Kreş Eğitimleri**	Beşiktaş'ın Ritmi	Gündüz Bakım Evi (Kreş) Yapımı
Kadın Sağlığı Seminerleri	**Çevre Bilinci Eğitimleri**	Beşiktaş'ın Gençleri Avrupa'da	Öğrenci Yurtları Yapımı
Çocuğun Bedensel Söz Hakları Eğitici Eğitimi	**Afet Yönetimi Eğitimleri**	Politikada Aktif Gençler Beşiktaş'ta	Kütüphane Yapımı
Engellilere Yönelik Eğitimler	**Eko -Atölye**	Volunteering For Inclusion	Kültür Merkezleri Yapımı
Yaşlılara Yönelik Eğitimler	**Çocuk Festivali**	Beşiktaş'ın Gençleri Sınırları Geçiyor Projesi	Eğitim Merkezleri Yapımı
Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun Eğitimi	**Çocuk Bilim Merke**zi	Multicultural Sound	Genel Temizlik Hizmeti
Kadın Sağlığı Eğitimleri	**Lise ve Üniversite Hazırlık Kursları**	Not Bullying Lets Art	Okul Bakım Onarım ve Yapım Hizmetleri
Yaşam Boyu Öğrenme Kursları	**Takviye Kurslar**	Dijital Bağımlılık	
Yaratıcı Drama Atölyesi	**Robotik Kodlama Eğitimi**		
Ritim Atölyesi	**Oyun Kodlama Atölyesi**		
Afet Bilinci Eğitimleri	Beşiktaş Çocuk Korosu		
	Çocuk ve Gençlik Çalışmaları Birimi Çalışmaları		
	Sömestr Festivali		
	Yaz Okulları		

Tablo 4.28 incelendiğinde, Beşiktaş Belediyesi eğitim hizmetlerinin dört ana kategoride analiz edildiği görülmektedir. Yetişkinlere yönelik eğitim hizmetleri kapsamında 10 alt başlıkta faaliyetler incelenmiştir. Okul çağındaki çocuklara verilen hizmetler kategorisinde 14 alt başlık, proje bazlı eğitim hizmetlerinde 8 alt başlık, fiziki destek hizmetleri kategorisinde ise yedi

hizmet detaylandırılmıştır (Beşiktaş Belediyesi, 2019; Beşiktaş Belediyesi, 2020; Beşiktaş Belediyesi, 2021a; Beşiktaş Belediyesi, 2021c). Tabloda fen bilimleri eğitimi ile ilgili faaliyet ve projeler koyu renkle gösterilmiştir. Söz konusu faaliyet ve projeler ilerideki bölümlerde detaylı olarak incelenmiştir.

Yetişkinlere Yönelik Eğitim Hizmetleri

Beşiktaş Belediyesi tarafından sunulan yetişkinlere yönelik eğitim hizmetleri 11 başlık altında incelenmiştir. Sunulan her bir hizmetin hitap ettiği kitle ve alt branşları Tablo 4.29'da verilmiştir.

Tablo 4.29. Beşiktaş Belediyesi'nin Yetişkinlere Yönelik Eğitim Hizmetleri

Eğitim Hizmetleri	**Hedef Kitle**	**Branşlar/ Alanlar**
Çocuğun Bedensel Söz Hakları Eğitici Eğitimi	Sosyolog, Sosyal Hizmet Uzmanı, Psikologlar, Ebeveynler	Ebeveynlere ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı okullarda görev yapan meslek personeline yönelik eğitici eğitimi verilmektedir.
Engellilere Yönelik Eğitimler	Engelliler	Engelli Koordinasyon Merkezi'nde; temel bilgisayar eğitimi, ingilizce, fotoğrafçılık, resim, yoga, stretching, beden farkındalığı, pilates, işaret dili, tiyatro, müzik, ahşap boyama kursları verilmekte, sinema gösterimleri yapılmakta, psikolog, istihdam danışmanlığı, hukuki danışmanlık ve diyetisyen desteği Engelsiz Yaşam Evi'nde ağır mental engelli vatandaşlara yönelik çeşitli eğitimler ve atölyeler
Yaratıcı Drama Atölyesi	Engelliler	Hedef kitlenin bilişsel ve duyuşsal becerilerine katkı sağlamak ve toplumda engellilerin sorunları ile ilgili farkındalık oluşturmak hedeflenmiştir.
Yaşlılara Yönelik Eğitimler	65 yaş üstü vatandaşlar	Sabah sporu, bilişsel becerilerin gelişimine yönelik faaliyetler (kelime oyunu, hafıza oyunu, bulmaca çözme vb.), grup terapisi, ahşap boyama, satranç aktivitesi, belgesel gösterimi, kitap okuma faaliyetleri düzenlenmektedir.
Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun Eğitimi	Ebeveynler	66284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun ile ilgili temel düzeyde eğitimler verilmektedir.
Kadın Sağlığı Eğitimleri	Kadınlar (Dezavantajlı çocukların anneleri)	Dezavantajlı çocuklara yönelik eğitim ve etkinliklerden faydalanan çocukların annelerine yönelik tamamlayıcı eğitimler verilmektedir.

Kadın Sağlığı Seminerleri	Kadınlar	Eğitimlerde kadınların yaşadıkları sağlık sorunları hak temelli bir bakış açısıyla değerlendirilmektedir.
Ritim Atölyesi	Ebeveynler	Geleneksel Türk enstrümanları ve ritimleri ile perküsyon atölyesi eğitimleri verilmektedir.
Çevre Bilinci Eğitici Eğitimleri	Gönüllüler	Çevre bilinci eğitimi veren kişi sayısının arttırılması amacıyla eğitici eğitimi düzenlenmektedir.
Afet Yönetimi Eğitimleri	Tüm kesimler	Afet bilincinin oluşturulması amacıyla tüm kesimlere yönelik (sitelerde, yurtlarda vb.) temel afet bilinci eğitimleri verilmekte ve tatbikatlar yapılmaktadır.
Yaşam Boyu Öğrenme Kursları	Tüm kesimler	5 merkezde; Yabancı dil, el sanatları, müzik ve gösteri sanatları, kişisel gelişim, bilişim teknolojileri, fotoğrafçılık alanlarında kurs hizmetleri verilmektedir. Kurs programını başarı ile tamamlayan katılımcılara, MEB onaylı eğitim sertifikaları verilmektedir.

Tablo 4.29 incelendiğinde, yetişkinlere yönelik eğitim hizmetleri kategorisinde 12 başlıkta, birçok branşta düzenli olarak eğitim hizmetleri verildiği görülmektedir. Eğitimlerin türüne göre yetişkin kadınlar, ebeveynler, engelliler, gönüllüler, özel meslek grupları, yaşlılar ve tüm gruplara yönelik düzenlendiği tespit edilmiştir. Belediye tarafından düzenlenen mesleki gelişim, kişisel gelişim, sağlıklı yaşam, çevre bilinci temalı eğitim hizmetleri ilçede düzenlenen yetişkinlere yönelik eğitimler içerisinde önemli bir yer teşkil etmektedir. Yaşlılar ve engellilere yönelik düzenlenen programların (kurs, atölye, etkinlik, psikolojik ve hukuki danışmanlık) kendi içinde birbirini tamamladığı ve söz konusu dezavantajlı grupların çok yönlü olarak desteklendiği tespit edilmiştir. İlçedeki gönüllülere yönelik düzenlenen çevre bilinci eğitici eğitimleri, kadınlara yönelik düzenlenen sağlıklı yaşam eğitimleri, meslek gruplarına verilen çocuğun bedensel söz hakları konulu eğitimler özgünlük açısından önemli bulunmuştur.

Çocuklara ve Gençlere Yönelik Eğitim Hizmetleri

Beşiktaş Belediyesi tarafından sunulan, çocuklara ve gençlere yönelik eğitim hizmetleri 12 başlık altında incelenmiştir. Sunulan her bir hizmetin hitap ettiği kitle, alt branşları ve kısa açıklamaları Tablo 4.30'da verilmiştir.

Tablo 4.30. Beşiktaş Belediyesi'nin Çocuklara ve Gençlere Yönelik Eğitim Hizmetleri

Eğitim Hizmetleri	Hedef Kitle	Açıklama
Beşiktaş Çocuk Korosu	Okul çağındaki çocuklar	Beşiktaş İlçe Eğitim Müdürlüğü ve Beşiktaş Belediyesi iş birliğinde yürütülmektedir. Farklı okullardaki müzik alanında yetenekli çocuklara temel müzik eğitimi, sanat ve sosyal beceri eğitimleri verilmektedir. Koro, birçok farklı projede (konser, klip, çocuk etkinlikleri, sosyal projeler, reklam vb.) yer almıştır.
Çocuk Festivali	Okul çağındaki çocuklar	Kukla ve işaret dili atölyesi, kodlama, eğlenceli bilim atölye çalışmaları gerçekleştirilmektedir.
Sömestr Festivali	Okul çağındaki çocuklar	Bilim atölyeleri, film gösterimleri, Dev Van De Graaff jeneratörü, ilginç ve yaratıcı deneyler, Planetaryum etkinlikleri gerçekleştirilmektedir.
Yaz okulları	7-14 yaş aralığı	Futbol, Basketbol, Voleybol, Tenis, Yüzme, Drama, Bale, İngilizce, Resim, Gitar ve Piyano gibi pek çok farklı branşta faaliyet göstermektedir.
Lise ve Üniversite Hazırlık Kursları	7. ve 8. sınıf, 11. ve 12. Sınıf öğrencileri ve mezunlar	Lise yerleştirme sınavı ile üniversite yerleştirme sınavına hazırlık kursları ile rehberlik hizmeti verilmektedir.
Ders Takviye Kurslar	2-3-4-5 ve 6. sınıf öğrencileri	Hedef kitleye yönelik örgün eğitimlerini destekleyici İngilizce, matematik vb. ders kursları ücretsiz verilmektedir.
Çocuk Bilim Merkezi	3.4.5.sınıf öğrencileri	Çocukların fizik, kimya, biyoloji atölyelerinde araştırma sorgulama becerileri kazanmaları, bilim-günlük hayat ilişkisinin farkına varmaları hedeflenmektedir.
Robotik Kodlama Eğitimi	2-3-4-5-6 ve 7. sınıf öğrencilerine	Temel düzeyde robotik kodlama eğitimleri (ücretsiz) ile ince psikomotor becerileri, eleştirel ve analitik düşünme becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.
Oyun Kodlama Atölyesi	9- 16 yaş arasındaki çocuklar	Hedef kitlenin bir oyun üretmesi amaçlanmıştır. Bu süreçte ilişkisel düşünme, günlük eylemlerini bilgisayara yansıtabilme, bilişsel, psikomotor, duyuşsal becerilerin geliştirilmesi hedeflenmiştir.
Kreş eğitimleri	3–4–5 yaşlarındaki çocuklar	Fen bilgisi, matematik, sanat, okuma-yazma, müzik, İngilizce, dans, jimnastik dersleri verilmektedir.
Çevre bilinci eğitimleri	6.sınıf öğrencileri	Geri dönüşüm ve çevrenin korunması ile ilgili farkındalık eğitimleri düzenlenmektedir.
Afet yönetimi eğitimleri	Okul çağındaki çocuklar	Afet bilincinin oluşturulması amacıyla okul ve yurtlarda temel afet bilinci eğitimleri verilmekte ve tatbikatlar yapılmaktadır.

Tablo 4.30 incelendiğinde okul dönemindeki çocuklara sunulan eğitim hizmetlerinin örgün eğitimi destekleyici nitelikte olduğu görülmektedir. Beşiktaş Belediyesi tarafından çocuklara ve gençlere yönelik sunulan söz konusu hizmetlerdeki tema çeşitliliği dikkat çekmektedir. Okul derslerini ve merkezi sınavları destekleyen akademik kursların atölyeler, festivaller, müzik ve sanat kursları, spor eğitimleri ile desteklendiği görülmektedir. Okul öncesi eğitim döneminde olan çocuklara fen matematik, okuma yazma, müzik, İngilizce ve dans-jimnastik dersleri özgünlük açısından dikkat çekmektedir. Ücretsiz olarak sunulan bu hizmetlerin çeşitliliği, özellikle ekonomik imkanları yeterli olmayan aileler için oldukça önem arz etmektedir. Farklı yaş gruplarına yönelik atölye çalışmalarının çeşitliliği (çocuk bilim merkezindeki fizik, kimya, biyoloji atölyeleri ile 9-16 yaş grubuna yönelik oyun kodlama atölyeleri, 2-7. sınıflara yönelik robotik kodlama) ve Çocuk Korosu faaliyet çeşitliliği (sosyal sorumluluk projeleri, video klipler, konserler, çocuk programları, marka lansman konserleri ve reklam çekimleri) özgünlük açısından önemli bulunmuştur.

Proje Bazlı Eğitim Hizmetleri

Beşiktaş Belediyesi tarafından proje olarak ortaya çıkan eğitim hizmetleri, sekiz başlık altında incelenmiştir. Sunulan her bir hizmetin hitap ettiği kitle, alt branşları ve kısa açıklamaları Tablo 4.31'de verilmiştir.

Tablo 4.31. Beşiktaş Belediyesi'nin Proje Bazlı Eğitim Hizmetleri

Eğitim Hizmetleri	Hedef Kitle	Açıklama
Beşiktaş'ın Ritmi	18-25 yaş aralığındaki gençler	Gençlik değişimi projesidir. Katılımcı ülkeler İtalya, İspanya, Makedonya ve Türkiye'den Kadıköy ve Beşiktaş Belediyesi'dir. Her ortak 18 –25 yaş arası 4 genç ve 1 yetişkin grup lideri ile projeye katılım sağlamaktadır. Planlanan projede; atık materyallerle enstrüman aleti yapımı konusunda atölyeler düzenlenmektedir.
Beşiktaş'ın Gençleri Avrupa'da	18-25 yaş aralığındaki gençler	Proje ile 8 genç Portekiz'deki bir STK'nın kültürel ve sosyal ve faaliyetlerinde gönüllü olarak görev almaktadır.
Politikada Aktif Gençler Beşiktaş'ta	18-25 yaş aralığındaki gençler	Proje, gençler ile ilgili politikalar üretilmesi ve uygulanması sürecinde ilgili kişi ve kurumlarla tartışma ortamı sunmayı ve eylemler geliştirilmesini hedefliyor. Farklı Avrupa ülkelerinden gelen 30 kişi projeye katılım sağlamıştır.

Volunteering for Inclusion	16-19 yaş aralığında engelli ve dezavantajlı	İspanya, İtalya, Romanya, Makedonya, Polonya, Ukrayna ve Türkiye'den toplam 35 genci 10 gün bir araya getiren gençlik projesine ilçeden 4 genç ve 1 grup lideri katılım sağlıyor.
Beşiktaş'ın Gençleri Sınırları Geçiyor Projesi	18-25 yaş aralığındaki gençler	Proje kapsamında İtalya Sicilya'da bulunan Gençlik ve Göç Merkezi'nde, 4 Genç 59 gün süresince gönüllülük faaliyetinde bulunmuşlardır.
Multicultural Sound	18-25 yaş aralığındaki gençler	İspanya'nın Malaga şehrinde gerçekleşen projeye 8 ülkeden 40 genç iştirak etmiştir. Proje, kültürleri ve gelenekleri sanat yoluyla buluşturmayı hedeflemiştir. Projede grup çalışmaları, yaratıcı atölye çalışmaları, kültürler arası geceler, kültürler arası atölye çalışmaları, güven inşaatı faaliyetleri, enerji sağlayıcılar, buz kırıcılar gibi faaliyetler yürütülmüştür.
Not Bullying Lets Art	18-25 yaş aralığındaki gençler	Zorbalık değil sanat. İspanya'nın Malaga şehrinde gerçekleşen Projeye 8 ülkeden 35 genç iştirak etmiştir. Proje, kültürleri ve gelenekleri sanat yoluyla buluşturmayı hedeflemiştir.
Dijital Bağımlılık	13 – 24 yaş arası gençler	Projenin amacı gençlerin sosyal medya ve oyun bağımlılıklarını azaltmalarına yardımcı olmak ve böylece sorunun çözümüne katkıda bulunacak bir eğitim programı oluşturmaktır.

Tablo 4.31 incelendiğinde proje bazlı eğitim hizmetleri başlığı altında sunulan hizmetlerin çoğunlukla 18-25 arası gençlere da hitap ettiği görülmektedir. Projeler genel olarak Beşiktaş ilçesindeki ve yabancı ülkelerdeki 18-25 yaş arası gençlerin karşılıklı olarak gönüllülük faaliyetleri ve beceri geliştirme programlarına katılması şeklinde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca 13-24 yaş arası gençlerde görülen dijital bağımlılık ile mücadele kapsamında Beşiktaş Belediyesi tarafından düzenli eğitimler gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Proje bazlı eğitim hizmetlerinde Türkiye Ulusal Ajansı (Erasmus+ ve ESC) ve uluslararası eğitim kuruluşlarıyla iş birliği iş birliği yapıldığı belirlenmiştir.

Fiziki Destek Hizmetleri

Beşiktaş Belediyesi'nin eğitim alanındaki fiziki destek hizmetleri kapsamında; yeni eğitim ortamlarının inşa edilmesi ya da var olan eğitim ortamlarının fiziki ihtiyaçlarına destek verilmesine yönelik faaliyetler incelenmiştir. Sunulan her bir hizmetin açıklamaları Tablo 4.32 'da verilmiştir.

Tablo 4.32. Beşiktaş Belediyesi'nin Eğitim Alanındaki Fiziki Destek Hizmetleri

Fiziki Destekler	**Açıklama**
Gündüz Bakım Evi (Kreş) Yapımı	• Çetin Emeç Gündüz Bakım Evi • Sıtkı Çiftçi Gündüz Bakım Evi • Türkan Saylan Gündüz Bakım Evi • Tarık Akan Gündüz Bakım Evi
Öğrenci Yurtları Yapımı	• Yüksek Öğrenim Kız Öğrenci Yurdu (100 kişi kapasiteli) • Yüksek Öğrenim Erkek Öğrenci Yurdu (85 kişi kapasiteli)
Kütüphane Yapımı	• Oruç Aruoba Kütüphanesi • Beşiktaş Belediyesi Kütüphanesi
Kültür Merkezleri Yapımı	• Zübeyde Ana Kültür ve Sanat Merkezi • Ortaköy Kültür Merkezi • Akatlar Kültür Merkezi • Süleyman Seba Kültür ve Sanat Merkezi • Mustafa Kemal Kültür Merkezi
Eğitim Merkezleri Yapımı	• Beşiktaş İnovasyon Merkezi • Dikilitaş Semt Evi • Engelli Koordinasyon Merkezi • Engelsiz Yaşam Evi • Çocuk Bilim Merkezi • Kadın Dayanışma ve Yaşam Merkezi • Karaoğlan Gençlik Merkezi • Afet Yönetim Merkezi • Etiler Yaşam Evi • Ulus Yaşam Evi • Turizm Danışma Bürosu
Genel Temizlik Hizmeti	Bir programa dayalı olarak okullara aylık temizlik hizmeti vermektedir.
Bakım Onarım ve Yapım Hizmetleri	Okullara bakım onarım ve yenilme desteği verilmesi, konferans salonu yapımı, bina yapımı, oyun alanı yapımı vb. hizmetler verilmektedir.

Tablo 4.32 incelendiğinde, belediye tarafından sunulan eğitim hizmetlerinin kapasitesini artırmaya yönelik yatırımların eğitim hizmetlerinin sunumunda önemli bir rol üstlendiği söylenebilir. Beşiktaş Belediyesi tarafından 2 kütüphane, 4 gündüz bakım evi, 11 eğitim merkezi, 2 öğrenci yurdu, 5 kültür merkezi ilçeye kazandırılmıştır. Eğitim merkezleri, gündüz bakım evleri, yurtlar, kütüphaneler, bilim merkezi, inovasyon merkezi, kültür merkezlerinde düzenlenen eğitim programları, atölye çalışmaları, seminerler vb. faaliyetler ile örgün eğitim faaliyetleri desteklenmektedir. Söz konusu hizmet merkezlerinde her kesime yönelik (okul

çağındaki çocuklar, üniversiteliler, ebeveynler vb.) eğitim faaliyetleri ve projeler yürütülmektedir.

Tablo 4.32 incelendiğinde ilçede bulunan okullara verilen desteklerin (bakım onarım ve yapım hizmetleri ile genel temizlik hizmeti) okulların mali yapısını desteklediği sonucu çıkarılabilir. Söz konusu desteklerin dolaylı olarak okul bütçesini desteklediği ve eğitim hizmetlerine olumlu olarak yansıdığı sonucu çıkarılabilir. Verilen destekler, yıllar bazında incelendiğinde (kurumsal faaliyet raporları) okulların ihtiyaç durumlarına göre farklı okullara farklı nitelikte destekler verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Fen Bilimleri Eğitimi ile İlişkili Hizmetler

Beşiktaş Belediyesi tarafından yürütülen çocuklara ve gençlere yönelik eğitim hizmetleri ile proje bazlı eğitim hizmetleri kategorilerinde yer alan hizmetlerin bir kısmı fen bilimleri eğitimi alanı ile ilişkilidir. Söz konusu faaliyetler aşağıda liste halinde verilmiştir.

1) Çocuk Bilim Merkezi (fizik, kimya, biyoloji atölyeleri)
2) Lise ve Üniversite Hazırlık Kursları
3) Sömestr Festivali (Bilim atölyeleri, ilginç ve yaratıcı deneyler, planetaryum etkinlikleri)
4) Robotik Kodlama Eğitimi
5) Oyun Kodlama Atölyesi
6) Kreş Eğitimleri
7) Afet Yönetimi Eğitimleri
8) Çocuk Festivali (kodlama, eğlenceli bilim atölye çalışmaları)
9) Takviye Kurslar
10) Çevre Bilinci Eğitici Eğitimleri

Beşiktaş Belediyesi tarafından sunulan fen bilimleri alanı ile ilişkili ve bilgilerine ulaşılabilen altı faaliyet/projenin (1'den 6'ya kadar) 21 farklı yönü derinlemesine incelenmiştir. Söz konusu hizmetler ile ilgili bilgiler faaliyet/proje bilgi formu aracılığıyla belediyeden edinilmiştir. Faaliyet ve projelerin ayrıntılarına ek 15 'te (Tablo 6.49'den 6.54'e kadar) yer verilmiştir.

Beşiktaş Belediyesi tarafından sunulan fen bilimleri alanı ile ilişkili altı faaliyet/proje ile ilgili bulgular incelendiğinde; belirli bir sistematik düzlemde düzenlendiği sonucuna varılmıştır. Söz konusu hizmetlerin, her yıl belirli kademede bulunan öğrencilere yönelik düzenlendiği tespit edilmiştir. Bu hizmetlerde görev alan öğretmenlerde genel olarak; fen bilimleri öğretmenliği mezunu, tecrübeli, iletişim yetenekleri ve sosyal becerileri gelişmiş şartları aranmaktadır. Çocuk Bilim Merkezi, Sömestr Festivali, Kreş Fen Bilgisi Dersi hizmetlerinde göre alan öğretmenlere yönelik; ilkyardım ve iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri ile akademisyenler tarafından verilen seminerler verilmektedir. Başvuru kriterlerini sağlayan öğrenciler genel olarak söz konusu hizmetlerden faydalanabilmektedir. Hizmetlerin duyuru yöntemleri genel olarak kurumsal web sitesi ve kurumsal sosyal medya hesapları olarak tespit edilmiştir. İki hizmette bazı STK'lar ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile iş birliği yapılmaktadır. İncelenen beş hizmetin Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü tarafından, kreş hizmetlerinin Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü tarafından organize edildiği tespit edilmiştir.

Beşiktaş Belediyesi'nin Eğitim ile ilgili Amaç ve Hedefleri

Beşiktaş Belediyesi 2020-2024 Stratejik Planı'nın ve 2020,2021,2022 Performans Programı'nın incelenmesi sonucu kurumun eğitim ile ilgili öncelikleri aşağıda tablo 4.33'de verilmiştir. Bu bölümde öne çıkan eğitim politikası ve eğitim bütçesi değerlendirilmiştir (Beşiktaş Belediyesi, 2020b; Beşiktaş Belediyesi, 2021b; Beşiktaş Belediyesi, 2022; Beşiktaş Belediyesi, 2024). Tablo 4.33 incelendiğinde; Beşiktaş Belediyesi tarafından yürütülen eğitim faaliyetlerinin 10 amaca bağlı ve 11 stratejik hedef ile ilişkilendirildiği görülmektedir. Yürütülen faaliyetler; okullara bakım onarım, temizlik ve ulaşım desteği verilmesi, toplumsal eşitlik yaklaşımının eğitimlerle yaygınlaştırılması, kültür-sanat ve beceri kursları, yaz okulları, merkezi sınavlara (üniversite ve liselere giriş) yönelik kurslar, kodlama eğitimleri, atölye etkinliklerinin ve söyleşilerin düzenlenmesi, spor kursları ve spor organizasyonları, sıfır atık, karbon emisyonu, afet yönetimi, hayvan hakları konusunda farkındalık eğitimleri düzenlenmesi olarak kategorize edilebilir. Her bir stratejik hedef için ayrılan kaynak ihtiyacı, tabloda verilmiş olup altı faaliyet ile ilgili kaynak ihtiyacına ulaşılamamıştır.

Tablo 4.33. Beşiktaş Belediyesi'nin Eğitim ile ilgili Amaç ve Hedefleri

Stratejik Amaçlar	Stratejik Hedefler	Faaliyet ve Projeler	5 Yıllık Maliyet Tahmini
Toplum bileşenlerinin eşit olarak sosyal haklara erişimini desteklemek	Toplumsal Eşitlik Perspektifi İle Dezavantajlı Kesimlerin Kent Faaliyetlerine ve Belediye Hizmetlerine Ulaşabilmesi İçin Sosyal Politika Üretilmesi	• Kariyer Merkezi'nin kurulması • Kadın Girişimciliği Kooperatifi'nin kurulması • Beşiktaş Kart Projesi; Yaşam Evleri, Kreşler, Öğrenci Yurtları Faaliyetlerinin geliştirilerek devam ettirilmesi • Çocuk Çalışmaları Birimi'nin kurulması • Çocuk Hakları Temelli Eğitim Çalışmalarının yapılması • Çocuk Danışma Kurulu'nun oluşturulması	6.429.329,50 TL
	Toplumsal Eşitlik Yaklaşımının Belediye Genelinde Yaygınlaştırılarak Tüm Hizmetlere Yansımasının Sağlanması	• Hak temelli toplumsal eşitlik eğitimleri yapılması • Öncelikli kesimlere yönelik ulusal ve uluslararası düzeyde özel ve önemli günlerde bilinç yükseltici etkinlikler yapılması • Eşitlik Eylem Planı'nın uygulanması • Belediye çalışanlarına toplumsal eşitlik eğitimleri verilmesi • Cinsiyet Etki Değerlendirmesi (CED) yapılması • Eşitlikçi ifadelerin kurumsal dil hâline getirilmesi ve kitapçık yapılması projesi	828.844,70 TL
Toplum bileşenlerinin eşit olarak sosyal haklara erişimini desteklemek	Toplumsal Kültürel Değerlere Uygun Hizmet Faaliyetlerinin Sürdürülmesi, Kent Sakinlerine Verilen Ulaştırma Hizmetlerinin Konfor ve Erişilebilirliğinin Artırılması	• Vatandaş, dernek, spor kulübü ve okullardan gelen; gezi, etkinlik ve düğünler için araç hizmetleri verilmesi • Okul, ibadethane, mezarlık ve çöp biriktirilen ev temizlik çalışmalarının gerçekleştirilmesi	*

Toplumsal çeşitliliğe duyarlı, evrensel ölçekte, farklı sanat dallarını, Eğitim kuramlarını, yurttaş bilimini içine alan, mahallelere yayılan, öncü Etkinlikler yapmak ve ulusal/uluslararası işbirliklerini Geliştirerek etkin bir şekilde sürdürmek	Sürekli Öğrenen ve Gelişen Bir Kent Yaratılması	• Kültür-sanat ve kişisel gelişim kursları, yaz okulları, LGS kursları, YKS kursları, kodlama eğitimi,atölye çalışmaları ve söyleşilerin düzenlenmesi	13.280.000 TL
Tüm canlılar için sağlıklı yaşam alanında farkındalığı ve erişilebilirliği Artırarak sağlıklı bir kent oluşturmak	Yaşam Boyu Spor Anlayışının İçselleştirilmesini Sağlamak İçin Toplumsal Eşitlik İlkesi Perspektifi İle Her Bireyin Spor Faaliyetlerine Erişiminin Eşitlenmesi	• Halka açık alanlarda yoga ve pilates etkinliklerinin yapılması • Çalışan personele doğa yürüyüşleri düzenlenmesi • Üniversiteler ve engelliler dernekleri ile dezavantajlı gruplar için sportif faaliyetler düzenlenmesi • Belirli günlerde Beşiktaş kentlisi için sağlıklı yaşam yürüyüşleri düzenlenmesi • Amatör spor kulüplerine ayni yardımda bulunulması	2.320.765,12 TL
Tüm canlılar için sağlıklı yaşam alanında farkındalığı ve erişilebilirliği Artırarak sağlıklı bir kent oluşturmak	Sokak Hayvanlarının Sağlığının Korunarak Ortak Bir Yaşam Alanının Oluşturulması	• Hayvanseverlerle ve Beşiktaş ilçesinde bulunan okullarla hayvan hakları ile ilgili bilinçlendirme toplantıları yapılması	*
Beşiktaş ilçesinde aynı yaşamı paylaşan tüm canlılar için iklim değişikliği etkileri İle mücadele ederek yaşanabilir ve sürdürülebilir bir çevre yaratmak	Doğal Kaynakların Verimli Kullanılmasını ve Sera Gazı Salınımlarının Kontrolünü Sağlayarak İklim Değişikliğinin Etkileri ile Aktif Mücadele Edilmesi	• Karbon emisyonlarının ve sera gazı salınımlarının azaltılması/engellenmesi için eğitim ve bilinçlendirme faaliyetlerinin yapılması	*

Beşiktaş ilçesinde aynı yaşamı paylaşan tüm canlılar için iklim değişikliği etkileri İle mücadele ederek yaşanabilir ve sürdürülebilir bir çevre yaratmak	Entegre Atık Yönetimi Anlayışını Etkin Kılarak İlçe Genelinde Atık Minimizasyonunun Sağlanması	• Sıfır atık yönetimi konusunun etkin yönetimi ve eğitim ve bilinçlendirme çalışmalarının yapılması	*
Katılımcı, sürdürülebilir, dirençli, güvenli, erişilebilir Ve evrensel tasarım ilkelerine uygun kent kimliğini öne çıkararak kentsel yaşam kalitesini artırmak	Afet ve Acil Durum Risklerinin En Aza İndirilmesi, Kentin Afete Müdahaleye Hazır Hale Getirilmesi ve Süreçlerin Etkin Bir Şekilde Devamlılığının Sağlanması	• Afet riskine karşı halkın hazırlıklı olmasının ve bilinçlendirilmesinin sağlanması	*
Katılımcı, sürdürülebilir, dirençli, güvenli, erişilebilir Ve evrensel tasarım ilkelerine uygun kent kimliğini öne çıkararak kentsel yaşam kalitesini artırmak	Kamusal Alanların Artırılması ve Mevcut Alanların Sosyal, Sportif, Kültürel ve Rekreasyonel Faaliyetler İçin Evrensel Tasarım İlkeleriyle Yeniden Tasarlanması	• Okul ve diğer kamu binalarında onarım çalışmaları yapılması	*
Kaliteli hizmet vererek vatandaş ve çalışan memnuniyetini artıran, etkin ve Verimli kaynak kullanımı ile süreç yönetiminin gerçekleştirilmesini Sağlamak	Teknolojik Sistemlerin Çağın Gereksinimleri Doğrultusunda Uygun Hâle Getirilmesi ve Hizmet Sürekliliğinin Sağlanması	• Uzaktan Eğitim Projesi'ne teknolojik desteğin sağlanması	*

*Veriye ulaşılamadı.

4.1.6. İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) Tarafından Sunulan Eğitim Hizmetleri

Bu bölümde İBB 2019,2020,2021 Faaliyet Raporu, 2020-2024 Stratejik Plan, 2020, 2021,2022 Performans Programı ve kurumsal web sitesi incelenerek İBB tarafından sunulan eğitim hizmetleri analiz edilmiştir. Aşağıda 4.34'taki tabloda, İBB tarafından organize edilen eğitim hizmetlerinin ana ve alt başlıkları verilmiştir.

Tablo 4.34. İBB Tarafından Sunulan Eğitim Hizmetleri

Yetişkinlere Yönelik Hizmetler	**Çocuklara / Gençlere Yönelik Hizmetler**	**Proje Bazlı Hizmetler**	**Fiziki Destek Hizmetleri**
İlk Yardım Eğitimleri	**BELNET (Dijital Akademi)**	TECH İstanbul	Okul Spor Salonları Yapımı
Afet-Acil Durum Eğitim ve Farkındalık Artırma Çalışmaları	**Çocuk Koruma ve Koordinasyon Birimi**	İBB Teknoloji Atölyeleri	Kreş Yapımı
Yangın ve Afetlerden Korunma Eğitimleri	**İBB Gençlik Ofisleri Eğitimleri**	Oyun Geliştirme Merkezi	Kütüphane Yapımı
Çevre Bilinci Eğitimleri	**Bilim Otobüsü**	ESHA Projesi	Öğrenci Yurdu Yapımı
İSMEK Eğitimleri	**Yuvamız İstanbul Çocuk Etkinlik Merkezi**	Kitap Seslendirme Projesi	Eğitim Merkezleri Yapımı
İSMEK Uzmanlık Okulları	**Enerji Verimliliği Farkındalık Eğitimi**	Zemin İstanbul	Spor Malzemesi Desteği
Dezavantajlı Gruplara Yönelik Mesleki Eğitimler	**İBB Ders Atölyeleri**		Spor Salonu Bakım-Onarım Hizmetleri
Çiftçi Eğitimleri	İnternet ve Bilgi Erişim Destek Hizmetleri		Bisiklet Park Alanı Yapımı
Engellilere Yönelik Eğitimler	Sahne Sanatları Eğitim Atölyeleri		Kitap Desteği
Ergoterapi Çalışmaları	Trafik Eğitim Parkları Eğitimleri		
Sosyal Yaşam Merkezi Eğitimleri	İBB Spor Okulları		
Spor Eğitimleri	Özel Eğitim Hizmetleri		
Vetakademi	Mahalle Evleri Eğitimleri		
Konferans, Söyleşi, Seminer, Sempozyum	Okul Spor Salonları Yaz Spor Okulları		
Kütüphane Hizmetleri	Okul Spor Salonları Kış Spor Okulları		
Yeni Yazarlar Projesi Atölyeleri	Taş ve Ahşap Eğitim Atölye Çalışmaları		
İstanbul Aile Danışmanlık ve Eğitim Merkezleri			
Mahalle Evleri Eğitimleri			

Tablo 4.34'teki Tabloda, İBB Eğitim Hizmetleri dört ana kategoride analiz edilmiştir. Yetişkinlere yönelik eğitim hizmetleri kapsamında 18 alt başlıkta faaliyetler incelenmiştir. Çocuklara ve gençlere yönelik hizmetler çerçevesinde 16 alt başlık, proje bazlı eğitim hizmetleri altı 6 başlık, fiziki destek hizmetlerinde 9 başlık detaylandırılmıştır (İBB, 2019; İBB, 2020; İBB, 2021a; İBB, 2021c). Tabloda fen bilimleri eğitimi ile ilgili faaliyet ve projeler koyu renkle gösterilmiştir. Söz konusu faaliyet ve projeler ilerideki bölümlerde detaylı olarak incelenmiştir.

Yetişkinlere Yönelik Eğitim Hizmetleri

İBB tarafından sunulan yetişkinlere yönelik eğitim hizmetleri 18 başlık altında incelenmiştir. Sunulan her bir hizmetin hitap ettiği kitle ve alt branşları Tablo 4.35'te verilmiştir.

Tablo 4.35. İBB'nin Yetişkinlere Yönelik Eğitim Hizmetleri

Eğitim Türü	Hedef Kitle	Branşlar/ Alanlar
İlk Yardım Eğitimleri	Çeşitli gruplar	Temel ilk yardım bilgisini geliştirmek ve afetlere hazırlıklı olmak amacıyla ücretsiz olarak verilmektedir. Eğitim düzenlenen yerler: okullar, eğitim kurumları, meslek odaları, kamu kurumları ve STK'lar.
Afet ve Acil Durum Eğitim ve Farkındalık Artırma Çalışmaları	Çeşitli gruplar	Öğrenciler, vatandaşlar, itfaiyeciler, itfaiyeci adayları, kamu ve özel işletme çalışanlarına yönelik düzenlenmektedir. Eğitim düzenlenen yerler: İtfaiye Eğitim Merkezi, kamu binaları, işletmeler vb.
Yangın ve Afetlerden Korunma Eğitimleri	Çocuk, genç, yetişkinler, meslek grupları vb.	• Acil Durum Tatbikatı Hazırlık Eğitimleri: Belediye hizmet binalarında; bina sorumluları, İSG uzmanları ve hizmet binalarında görevli acil durum ekiplerine yönelik düzenlenmektedir. Yangına Karşı Bilinçlendirme Eğitimi: Engelli bireylere yönelik • Afetlerden Korunma Eğitimi: 5. ve 6. Sınıf öğrencilerine yönelik • Minik Adımlarla Güvenli Yaşam Eğitimi, Yangına Karşı Bilinçlendirme Eğitimi ve İtfaiye İstasyon Ziyaretleri: Anaokulu, ilkokul, ortaokul ve lise öğrencilerine yönelik • Farkındalık Artırma Eğitimleri: Tüm vatandaşlara yönelik • Deprem Farkındalık Eğitimleri: Muhtarlara yönelik

Çevre bilinci eğitimleri	Çeşitli gruplar	• Okullarda çevre temizliği ve geri dönüşüm eğitimleri • Deniz kirliliğini önlenmesi ve deniz kirliliği bilincinin geliştirilmesi için "Denizlerimiz Temiz Kalsın" eğitimi • Farklı gruplara yönelik İklim değişikliği farkındalık eğitimleri
İSMEK Eğitimleri	Çeşitli gruplar	Kent sakinlerinin mesleki ve sanat alanındaki eğitim ihtiyaçlarının karşılanması, şehre sosyal ve kültürel uyumlarının sağlanması amacıyla kentin tüm bölgelerinde İSMEK eğitimleri düzenlenmektedir.
İSMEK Uzmanlık Okulları	Çeşitli gruplar	Bu okullarla kişilerin istihdam edilmesinin sağlanması amaçlanmaktadır. Okul öğrencileri sınavla kabul edilmektedir. Okullar: bilişim okulu, pastacılık ve fırıncılık okulu, dil okulu, perakende okulu, mutfak sanatları okulu, güzellik ve saç bakım hizmetleri okulu, moda okulu, finansman ve muhasebe okulu, grafik tasarım okulu, müzik ve gösteri sanatları okulu, çocuk gelişimi okulu, kişisel gelişim okulu, Türk İslam sanatları ihtisas okulu, iklimlendirme okulu.
İSMEK (Robotik ve İnovasyon)	Çeşitli gruplar	Robotik ve İnovasyon alanında 2 bölümde, 9 eğitim programı ile hizmet verilmektedir. Branşlar: •Arduino ile Robotik Programlama 1. Seviye •Arduino ile Robotik Programlama 1. Seviye (Arduıno ile Programlama ve Tasarım) •Arduino ile Robotik Programlama 2. Seviye •Arduino ile Robotik Programlama 2. Seviye (Arduino ile Robot Uygulamaları) •ARM İşlemci ile Robotik Programlama •ARM İşlemci ile Robotik Programlama 1. Seviye •Raspberry Pi ile Robotik Programlama •Raspberry Pi ile Robotik Programlama 1. Seviye •Robotik Programlama için Temel Elektronik
İSMEK (Ziraat)	Çeşitli gruplar	Ziraat alanında toplam 2 bölümde, 18 eğitim programı ile hizmet verilmektedir. Branşlar: Arı Sütü Üretimi ve Ana Arı Yetiştiriciliği, Arıcılık, Bahçe Bakımı, Bitkisel Üretimde İyi Tarım Uygulamaları, Balkon Bahçeciliği, Ham Petek Bağlama Atölyesi, Fide Harcı Hazırlama ve Tohum Ekimi Atölyesi, İpekböceği Yetiştiriciliği, Kayın (İstiridye) Mantarı Yetiştirme Atölyesi, Mantar Yetiştiriciliği, Meyve Ağaçlarında Aşılama, Saksılı Süs Bitkileri Yetiştirme Atölyesi, Sebze Fidesi Üretimi, Temel İç Mekan Bitkileri Yetiştiriciliği, Meyve Bahçelerinde Gübreleme, Meyve Ağaçlarında Budama, Park, Bahçe ve Koruların Bakımı, Hayvan Sahibi Olmanın Sorumlulukları
İSMEK (Grafik ve Teknik Tasarım)	Alana ilgi duyanlar ya da bu alanda çalışanlar	Grafik ve teknik tasarım alanında toplam 3 bölümde, 42 eğitim programı ile hizmet verilmektedir. Branşlar: 3Ds Max İle Mimari Modelleme (V-Ray), 3DS Max ile Poligon Modelleme, After Effects İle Görsel Efekt ve Hareketli Grafik, Autocad İle İki Boyutlu Çizim, Bilgisayar Destekli Reklam ve Tasarım, Elektrik ve Haberleşme Tesisatı Tasarımı, Mimari Sunum İçin Photoshop, Tinkercad ile üç Boyutlu Tasarım ve Baskıya Hazırlık vb

İSMEK (Bilişim Teknolojileri)	Alana ilgi duyanlar ya da bu alanda çalışanlar	• Bilişim teknolojileri alanında toplam 6 bölümde, 86 eğitim programı ile hizmet verilmektedir. Branşlar: • Access ile Temel Veri Tabanı Tasarımı, • Adobe XD ile Mobil Uygulama Tasarımı • Algoritma ve Programlama Temelleri, • Android Programlama 1 (Mobil Uygulama Geliştirme) • Android Programlama 2 (İleri Uygulama Geliştirme), Android Programlamaya Giriş • Bilgi Güvenliği Bilinçlendirme Eğitimi, • Bilgisayar İşletmenliği (Operatörlüğü) • Bilgisayar Programlama Teknikleri, • Bilgisayar Sistem Bakım Onarım • Bilgisayarda Doküman Hazırlama, • Blog Web Sitesi Yapımı ve Bloggerlik • Web Tasarımı ve Programlama, • C# Programlama Temelleri, • C# Programlamaya Giriş, • Camtasia 2019 Kullanımı, • CISCO BT Temelleri, • CISCO Siber Güvenliğe Giriş, • Cisco CCNA-1,Sistem ve Ağ Teknolojileri, • Cisco CCNA-2 Sistem ve Ağ Teknolojileri, • Cisco Network (CCNA-1, CCNA-2) • Çevrim İçi Ajanda Uygulaması: • Çevrim İçi Anket Uygulaması • Çevrim İçi Depolama Alanı Uygulaması
Dezavantajlı Gruplara Yönelik Mesleki Eğitimler	Dezavantajlı Gruplar	Cezaevi, huzurevi ve darülaceze, ruh ve sinir hastalıkları hastane sakinleri vb. kesimlerin gelişimlerine katkı sağlamak amacıyla 22 merkezde eğitimler düzenlenmektedir. Merkezler: Hastane ve rehabilitasyon merkezi (9), cezaevi (8), darülaceze (2) ve İSMEK engelliler eğitim merkezi (3)
Çiftçi Eğitimleri	Çiftçiler	Kooperatifçilik, süt sağımı hijyeni ve sanitasyonu, sebze yetiştirme teknikleri, bitki bakımı ve yetiştiriciliği eğitimleri verilmektedir.
Engellilere Yönelik Eğitimler	Engelliler	• Özel gereksinimli bireylere yönelik hizmetler kapsamında eğitim, rehabilitasyon (hidroterapi, salon sporları, yüzme, okçuluk, buz pateni, masa tenisi, pilates, fitness, futbol, jimnastik) istihdam, ulaşım, yasal haklar danışmanlığı, kamp, medikal destek, psiko-sosyal destek hizmetleri ve toplumsal farkındalık çalışmaları yürütülmektedir. • Bireysel ve grupla danışmanlık hizmetleri, aile eğitimi ve seminer çalışmaları, konuşma ve dil terapisi, mesleki becerilerinin artırılması ve yeteneklerinin geliştirilmesi eğitimleri, mesleki ve kişisel gelişim eğitim hizmetleri, Türk işaret dili eğitimleri verilmektedir. • 31 spor tesisinde, buz pateni, jimnastik, pilates, fitness gibi 15 farklı branşta spor eğitimleri verilmektedir.
Ergoterapi Çalışmaları	Yaşlılar	Ahşap boyamacılığı, seramik, orgu ve koro gibi kurslar düzenlenmektedir.

Sosyal Yaşam Merkezi Eğitimleri	60 yaş üstü vatandaşlar	Enstrüman, resim ve el sanatları kursları verilmektedir.
Spor Eğitimleri	Tüm yaş grupları	52 spor tesisinde, her yıl yaklaşık 1.000.000 kişi, 25 spor branşında eğitim almaktadır. Ayrıca kentteki 224 adet okul spor salonunda da düzenli spor eğitimleri verilmektedir. Okul spor salonları, okul saatleri dışında spor kulüplerine, amatör sporculara ve tüm vatandaşlara da hizmet vermektedir.
VetAkademi	Çeşitli gruplar	• Hayvan Sevgisi, Bakımı, Beslenmesi ve Sağlığı Eğitimi (ilkokul ve ortaokul öğrencileri) • Ev ve Süs Hayvanları Satan (Pet-Shop) İşyeri Çalışanlarına Yönelik Eğitim • Yerel Hayvan Koruma Görevlisi Eğitimi • Hayvan Sahibi Olmanın Sorumlulukları Eğitimi • Çiftçilere Yönelik Süt Hijyeni ve Sanitasyon Eğitimi • Hayvan Bakıcılığı Eğitimi
Konferans, söyleşi, seminer, sempozyum vb	Tüm gruplar	14 kültür merkezinde farklı konularda etkinlikler gerçekleştirilmektedir.
Kütüphane Hizmetleri	Araştırmacılar ve tüm vatandaşlar	21 adet kütüphanede, 910.024 adet kitap, matbu yayın, nadir eser, salname, gazete, dergi vb. yayınlarla hizmet verilmektedir. Kitap okuma alışkanlığı kazandırmak ve kütüphaneleri sevdirmek amacıyla okul öncesi yaş grubundaki çocuklara yönelik masal okuma etkinlikleri düzenlenmektedir.
Yeni Yazarlar Projesi Atölyeleri	Yazar adayları	Yazar adaylarına yönetmen ve dramaturgun dersleri verilmektedir.
İstanbul Aile Danışmanlık ve Eğitim Merkezleri	0-18 Yaş Arası Çocuk ve Ergenler ile 18 Yaş ve Üzeri Yetişkinler	Merkezlerde, hedef kitlenin, ruh ve beden sağlığının ve yaşam koşullarının geliştirilmesine yönelik çeşitli hizmetler verilmektedir. Danışmanlık hizmetleri, eğitimler ve atölye çalışmaları, sosyal etkinlikler. Amaçlar: • Hizmet alan kişilerin sağlıklı bir hayat sürmesine destek olmak • Çocuk ve gençler için eğitici ve güvenli bir ortam sağlamak • Hedef kitleyi, insan hakları, sorumluluk, eleştirel düşünme konularında desteklemek • Kadına yönelik şiddetin önlenmesi, kadınların ve çocukların güçlendirilmesi, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması yönünde çalışmalar gerçekleştirmek • Kadın ve çocukların desteklenmesi, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması, kadınlara yönelik şiddetin önlenmesi konularında çalışmalar yürütmek
Mahalle Evleri Eğitimleri	Yetişkinler	• Yetişkinlere yönelik eğitim seminerleri, kadınları bireysel, sosyal ve ekonomik olarak güçlendirmeye yönelik atölyeler ve bilgilendirme toplantıları, mahallelinin bir araya gelebileceği ortak alanlar başta olmak üzere her mahallenin ilgi ve ihtiyacına uygun faaliyetler gerçekleştirilir.

Tablo 4.35 incelendiğinde, yetişkinlere yönelik eğitim hizmetleri başlığı altında 18 başlıkta binin üzerinde alt branşta düzenli olarak eğitim hizmetleri verildiği görülmektedir. Eğitimlerin türüne göre ebeveynler, engelliler, yaşlılar ve tüm gruplara yönelik düzenlendiği tespit edilmiştir. İBB tarafından yürütülen yetişkinlere yönelik eğitim hizmetleri; meslek, sanat, kişisel gelişim eğitimleri, psikososyal destek eğitimleri, okul derslerini destekleme eğitimleri, ilkyardım, afet, çevre konulu bilinçlendirme eğitimleri, engelliler, yaşlılar ve dezavantajlı kesimlere yönelik çok yönlü (meslek, sanat, spor kursları, atölye çalışmaları, psikolojik-hukuk-kariyer alanında danışmanlık, terapi, etkinlik vb.) eğitim programları, aylık program çerçevesinde tüm kesimlere yönelik siyaset, sanat, edebiyat, şehircilik, mimarlık, tarih, sosyoloji, psikoloji vb. konulu konferans, seminer, söyleşi, panel vb. programları, her yıl ortalama 1.000.000 kişinin faydalandığı 25 branşta ve 176 noktada verilen spor kursları, çocuk, genç ve yetişkinlere yönelik aile danışmanlığı eğitimleri, özel gruplara (çiftçiler, hayvanseverler, araştırmacılar, yazar adayları) verilen eğitimler olarak sınıflandırılabilir.

1996 yılından beri faaliyette olan Enstitü İstanbul İsmek'in Kasım 2023 itibariyle temel bilgileri; 4 Dal, 23 Alan, 1176 Yüz Yüze ve Uzaktan Eğitim Programı, 16 Uzmanlık Okulu,129 Eğitim Merkezi, 2 Kütüphane Atölyesi, 1 Eğitim ve İstihdam Otobüsü ve 2005 sonrası 2.722.649 Mezun olarak sıralanabilir. Mesleki ve Teknik, Kişisel Gelişim, Güzel Sanatlar, El Sanatları ve Zanaat dallarında eğitimler düzenlenmektedir. Aşağıdaki Tablo 4.36'da eğitim başlıkları detaylı olarak verilmiştir.

Tablo 4.36. Enstitü İstanbul İSMEK Tarafından Sunulan Eğitim Hizmetleri

Dal	**Alan, Bölüm ve Program**
Mesleki ve teknik	Bilişim Teknolojileri: 6 Bölüm,111 Program
	Çocuk Gelişimi ve Eğitimi: 2 Bölüm,24 Program
	Gastronomi ve Mutfak Sanatları:7 Bölüm, 91 Program
	Görsel İletişim ve Grafik Tasarım:4 Bölüm,44 Program
	Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri:5 Bölüm, 56 Program
	Medya ve İletişim:1 Bölüm, 6 Program
	Moda Tasarımı ve Tekstil Teknolojisi:6 Bölüm, 111 Program
	Muhasebe ve Finans:3 Bölüm, 32 Program

	Robotik ve İnovasyon: 2 Bölüm, 15 Program
	Teknik Tasarım:2 Bölüm, 24 Program
	Yönetim ve Hizmet: 7 Bölüm, 46 Program
	Ziraat: 2 Bölüm, 28 Program
Kişisel Gelişim	Dil Eğitimleri: 11 bölüm, 122 program
	Kişisel Gelişim ve Eğitim: 4 bölüm, 52 program
Güzel Sanatlar	Müzik: 9 bölüm, 91 program
	Sahne Sanatları, 2 bölüm, 25 program
	Sanat ve tasarım, 4 bölüm, 78 program
El Sanatları ve Zanaat	Ahşap Tasarımı ve Teknolojileri:3 Bölüm,17 Program
	Dekoratif El Ürünleri Yapımı: 4 Bölüm, 31 Program
	Kuyumculuk ve Takı Tasarımı: 2 Bölüm, 20 Program
	Örgü ve İşleme Sanatları: 5 Bölüm, 87 Program
	Süsleme Sanatları: 5 Bölüm, 29 Program
	Tekstil Tasarımı: 3 Bölüm, 26 Program

Tablo 4.36'da da görüldüğü üzere, Enstitü İstanbul İSMEK tarafından düzenlenen mesleki ve teknik, kişisel gelişim, güzel sanatlar, el sanatları ve zanaat temalı eğitim hizmetleri şehirde düzenlenen yetişkinlere yönelik eğitimler içerisinde önemli bir yer teşkil etmektedir. İSMEK; 1996 yılından itibaren düzenli olarak faaliyetlerine devam etmesi, her bir eğitim alanı altındaki alt branşların çeşitliliği (1.176 program), eğitim programlarının sürekli güncellenmesi, online başvuru kolaylığı, İstanbul'un 39 ilçesinde tüm kesimlere yönelik faaliyet göstermesi, ileri düzeyde mesleki eğitim veren 16 uzmanlık okulu, uzaktan eğitim programları ile dikkat çeken bir kurumsallığa ulaşmıştır.

Kasım 2023 itibariyle İstanbul'da 19 ilçede faaliyet gösteren Aile Danışmanlık Merkezleri, her yaş grubuna (çocuk, genç, yetişkin) ruh ve beden sağlıklarını koruma ve yaşam koşullarını geliştirme konularında grup eğitimi, bireysel danışmanlık, tarama ve etkinlik hizmetleri veren merkezlerdir. Söz konusu merkezlerde; tespit hizmeti, tarama hizmeti, grup eğitimleri ve atölye

çalışmaları, danışmanlık hizmetleri, evde psikososyal danışmanlık, kültür sanat etkinlikleri, oyun ve drama etkinlikleri gerçekleştirilmektedir.

7 noktada bulunan Mahalle Evleri'nde çocuklar, gençler ve yetişkinlere yönelik eğitimler düzenlenmektedir. İBB yetişkinlere yönelik eğitim hizmetleri kategorisinde, Mahalle Evleri'nin yetişkin bireylere yönelik hizmetleri değerlendirilmiştir. Bu kapsamda; sağlık, psikoloji, hukuk, eğitim vb. alanlarında seminerler, kadınların desteklendiği üretim atölyeleri, mahalle sakinlerine yönelik gezi etkinlikleri gerçekleştirilmektedir.

Çocuklara ve Gençlere Yönelik Eğitim Hizmetleri

İBB tarafından okul dönemindeki çocuklara sunulan eğitim hizmetleri 16 başlık altında incelenmiştir. Ayrıca yetişkinlere yönelik eğitim hizmetleri kategorisindeki gösterilen bazı hizmetler çocuklar ve gençlere de hitap ettiğinden tablonun en alt satırında söz konusu eğitimler gösterilmiştir. Sunulan her bir hizmetin hitap ettiği kitle, alt branşları ve kısa açıklamaları Tablo 4.37'te verilmiştir.

Tablo 4.37. İBB'nin Çocuklara ve Gençlere Yönelik Eğitim Hizmetleri

Eğitim Hizmetleri	Hedef Kitle	Açıklama
İnternet ve Bilgi Erişim Destek Hizmetleri	Çocuklar ve gençler	BELNET şubelerinde; kent sakinlerinin bilişim, teknoloji ve internet imkânlarından ücretsiz, filtreli, güvenli ve konforlu şekilde faydalanması amaçlanmaktadır. Şubelerde; ücretsiz internet erişimi, çıktı alma, oyun üniteleri, okuma ve satranç salonları hizmetleri, temel bilgisayar eğitimleri verilmektedir. 2020'de 20 ilçede 36 şubede, 83 personel ile haftanın 7 günü bilişim ve internet hizmeti veren şubelerin 245.542 kayıtlı üyesi bulunmaktadır.
BELNET (İnternet ve Bilgi Erişim Merkezi) Dijital Akademi	Çocuklar ve gençler	5 BELNET şubesinde; Kodlama, Kodlama - Yazılım, Photoshop, İleri Office Eğitimi, Dijital Okuryazarlık, Bilgisayar İşletmenliği, Office Eğitimi (12-16 yaş), Bilgisayarda Doküman Hazırlama, Bilgi Güvenliği Bilinçlendirme Eğitimi,Temel Excel Eğitimi (12-16 yaş), Blog Web Sitesi Yapımı, Power Point ile Sunum Hazırlama Teknikleri (12-16 yaş) gibi eğitimler verilmektedir.

İBB Ders Atölyeleri	Dezavantajlı bölgelerde yaşayan 8.Sınıf, 12. Sınıf ve yeni mezun öğrenciler	Öğrencilerin derslerine katkı sağlamak, onları LGS (Liselere Geçiş Sistemi) ve YKS (Yükseköğretim Kurumları Sınavı) sınavlarına hazırlamak, ders çalışabilecekleri, sosyalleşebilecekleri, kitap okuyabilecekleri ve internet araştırmalarını yapabilecekleri ortamlar sağlamak amaçlanmaktadır.
Çocuk Koruma ve Koordinasyon Birimi Eğitimleri	Çocuklar	İhmal ve istismar konularında koruyucu ve önleyici çalışmalar yürütülmektedir. Tespit, izleme ve değerlendirme, psikolojik, sosyal ve hukuki danışmanlık, çocuk, ergen, yetişkin psikoterapisi, eğitim faaliyetleri düzenlenmektedir.
İBB Gençlik Ofisleri Eğitimleri	15- 29 yaş arası gençler	Kişisel gelişim ve istihdam amaçlı kurs ve seminerlerin düzenlendiği, ders çalışma ortamı ve eğlence ortamı (oyun alanları) sağlayan merkezlerdir.Bilimsel ve kültürel eğitimler, yabancı dil ve çeşitli kurs programları, müzik ve resim atölyesi, kütüphane hizmeti, tez yazımı desteği, meslek ve kariyer danışmanlığı hizmetleri verilmektedir.
Bilim Otobüsü	Öğrenciler ve aileleri	Bilim Otobüsü ile temel bilimsel konular, yenilenebilir enerji sistemleri, çevre bilincine yönelik konularda dikkat çeken öğretici gösterimler yapılmaktadır.
Yuvamız İstanbul Çocuk Etkinlik Merkezi	3-6 yaş aralığındaki çocuklar	Fırsat eşitliği ilkesi çerçevesinde, hedef kitlenin psikolojik ve sosyal gelişimlerinin desteklendiği güvenli ortamlarda okul öncesi eğitim hizmetleri verilmektedir. 2023 Kasım itibariyle 66 adet Yuvamız İstanbul Çocuk Etkinlik Merkezi bulunmaktadır.
Mahalle Evleri Eğitimleri	Çocuklar ve Gençler	• Çocuklar yönelik atölye etkinlikleri (müzik, spor, sanat, doğa, sözel beceriler, mantıksal beceriler, bireysel ve sosyal gelişime yönelik) • Matematik, fen bilimleri, yabancı dil ders atölyeleri • Kütüphane, çalışma alanları, bilgisayar ve internet erişimi.
Özel Eğitim Hizmetleri	0-6 yaş özel eğitim ihtiyacı olan çocuklar	Tarama ve değerlendirme, bireysel eğitim, kaynaştırma desteği, kaynaştırmaya hazırlık, spor ve temel hareket, müzik ve ritim, ev ve aile eğitimi programları uygulanmaktadır.
Okul Spor Salonları Yaz-Kış Spor Okulları	6-15 yaş aralığındaki çocuklar	21 branş: atletizm, basketbol, voleybol, hentbol, futsal, badminton, tenis, jimnastik, hareket eğitimi, halk oyunları, güreş, karate, tekvando, judo, boks, masa tenisi, bocce, dart, mas güreşi, mangala ve okçuluk.

İBB Spor Okulları	3-15 yaş arası çocuklar	46 farklı tesiste ve 12 branşta gerçekleştirilmektedir. Branşlar: Jimnastik, atletizm, taekwondo, basketbol, voleybol, yüzme, futbol, tenis, buz pateni, okçuluk, badminton, temel hareket eğitimi.
Sahne Sanatları Eğitim Atölyeleri	9-11 yaş grubundaki çocuklar	Yetenek testi sonucu belirlenen hedef kitleye yönelik, yıl boyunca ücretsiz olarak, sahne-oyunculuk, dans, şan, dramaturgi, doğaçlama, tasarım, müzik, diksiyon ve sosyal beceri dersleri verilmektedir.
Trafik Eğitim Parkları Eğitimleri	Okul öncesi, ilkokul, ortaokul öğrencileri ve tüm özel gereksinimli bireyler	Trafik kurallarının içselleştirilmesine yönelik hedef kitlelere yönelik yüz yüze ve online (trafikcocuk.ibb.gov.tr) çeşitli eğitimler verilmektedir.
Taş ve Ahşap Eğitim Atölye Çalışmaları	Taş ve Ahşap ile mimari restorasyon ve ağaç işleri alanından meslek lisesi ve yüksekokul mezunları	Taş eserlerin korunmasında uygulamalarının kalitesini artırmak, geleneksel ahşap konut mimarisini korumak amacıyla atölyelerde eğitimler verilmektedir.
Enerji Verimliliği Farkındalık Eğitimleri	Okul öncesi, ilkokul, ortaokul öğrencileri	Okullarda Enerji Verimliliği Farkındalık Eğitimi verilmektedir
• İstanbul Aile Danışmanlık ve Eğitim Merkezleri • Kütüphane Hizmetleri • VetAkademi • Spor Eğitimleri • İlk Yardım Eğitimleri • Afet ve Acil Durum • Eğitim ve Farkındalık Artırma Çalışmaları • Yangın ve Afetlerden Korunma Eğitimleri • Çevre bilinci eğitimleri • Engellilere Yönelik Eğitimler		Bu hizmetlerin hedef kitlesi yetişkinler, gençler ve çocuklardır. Hizmet açıklamalarına yetişkinlere yönelik eğitim hizmetleri bölümünde yer verilmiştir.

Tablo 4.37 incelendiğinde, çocuklara ve gençlere yönelik sunulan eğitim hizmetlerinin örgün eğitimi destekleyici nitelikte olduğu ve mekânsal çeşitliliğin oldukça fazla olduğu görülmektedir. İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından çocuklara yönelik sunulan bu hizmetlerdeki tema çeşitliliği de dikkat çekmektedir: okul derslerini ve merkezi sınavları destekleyen akademik kurslar, müzik, sanat, spor kursları, çeşitli konularda farkındalık eğitimleri, çeşitli atölyeler, özel gruplara (özel gereksinimli çocuklar, oyun geliştiricileri, belirli

meslek lisesi öğrencileri) verilen eğitimler, çok yönlü danışmanlık ve psikoterapi hizmetleri. Ücretsiz olarak verilen bu hizmetlerin çeşitliliği, özellikle ekonomik imkanları yeterli olmayan aileler için oldukça önem arz etmektedir. Söz konusu hizmetlerden sadece Yuvamız İstanbul Çocuk Etkinlik Merkezleri tam gün hizmet vermekte olup makul düzeyde ücretlendirilmektedir.

İBB'nin söz konusu hizmetlerdeki mekân kurgusu da oldukça önemlidir. Her bir hizmet binasının çok yönlü eğitim hizmeti verecek özellikte olduğu tespit edilmiştir. 66 noktadaki Yuvamız İstanbul Çocuk Etkinlik Merkezleri, 46 noktadaki İBB Spor Okulları, 7 noktada bulunan Gençlik Ofislerinde gerçekleştirilen eğitim ve etkinlik türlerinin çeşitliliği önem arz etmektedir. Örnek olarak Gençlik Ofislerinde yapılan faaliyetler gösterilebilir; kariyer planlaması, cv hazırlama ve mülakat teknikleri, proje yönetimi ve yazımı, İngilizce (speaking), girişimcilik, medya ve tv çalışmaları, ritim atölyesi, resim, fotoğrafçılık, tez yazımı, diksiyon, finans ve ekonomi, temel bilgisayar eğitimi, araştırma yöntemleri ve sunum teknikleri dersleri. İncelenen hizmet başlıklarının okul öncesi çocuklardan üniversite döneminde olan gençlere hitap etmesi de kapsayıcılık açısından oldukça önemlidir. Ayrıca Sahne Sanatları Eğitim Atölyeleri, Oyun Geliştirme Merkezi eğitimleri, Taş ve Ahşap Eğitim Atölye Çalışmaları da özgünlük açısından dikkat çekmektedir.

Proje Bazlı Eğitim Hizmetleri

İBB tarafından proje olarak ortaya çıkan eğitim hizmetleri, altı başlık altında incelenmiştir. Sunulan her bir hizmetin hitap ettiği kitle, alt branşları ve kısa açıklamaları Tablo 4.38'de verilmiştir.

Tablo 4.38. İBB'nin Proje Bazlı Eğitim Hizmetleri

Eğitim Hizmetleri	Hedef Kitle	Açıklama
Tech İstanbul	Girişimciler	Girişimcilik ve teknoloji dünyasına adım atmak isteyen genç yeteneklerden, etki alanını ve bilgi birikimini deneyimli isimlerin rehberliğinde artırmak isteyen girişimcilere kadar teknoloji ve girişimcilik ekosisteminin her oyuncusu için güçlü destek mekanizmaları sunulmaktadır.
Zemin İstanbul	Çeşitli gruplar	Proje ile yerli ve yenilikçi hizmetlerin, ürünlerin geliştirilmesi, başarılı girişimcilerin İBB ve şirketleriyle buluşturulması, teknoloji üreticilerinin, kullanıcıların ve yatırımcıların bir araya getirilmesi, çocukların teknolojiyle geleceğe hazırlanması hedeflenmektedir.

		Proje birimleri: *Deneyim Merkezi:* Hizmet veya ürünlerin piyasaya sunulmadan önce vatandaşlarla buluştuğu, deneyimlenerek yeniden tasarlandığı merkezdir. *Etkinlik Merkezi:* Yeni nesil ürün ve hizmetlerin geliştirilmesi için teknoloji üreticilerini, kullanıcıları ve yatırımcıları biraraya getirmek amacı ile buluşma, eğitim ve konferanslar düzenlenmektedir. *Hızlandırma Merkezi:* Gelecek vaat eden erken aşama girişimcilerin, iş modellerini mükemmelleştirerek, girişimlerini hızla ölçeklendirebilmelerini sağlamaları için tasarlanmıştır. *Eğitim Merkezi:* 11-16 yaş arasındaki çocuklara yönelik İl MEM ile yapılan protokol dahilinde teknoloji temelli, ücretsiz eğitimler verilmektedir. *Animasyon Stüdyosu:* 7-10 yaş arası çocukların tablet üzerinde objeleri kullanarak kendi sesleriyle kendi hikayelerini, çizgi filmlerini oluşturabildikleri ve arkadaşları ile paylaşabildikleri bir merkezdir. *Robotik kodlama eğitimi:* Öğrencilere ilk olarak teknik kavramlar tanıtılarak (Mikroişlemci, Motor, Sensörler vb.), sistemin çözümlenmesi ve algoritma oluşturma mantığı öğretilir. Bu terimlerden sonra Mbot Robotların montajı ve uygulaması gerçekleştirilerek, block programlama yapılır. Robotun hareketleri gözlemlenerek sonuca ulaşılır. Ofis desteği, teknolojik altyapı, marka ve patent, danışmanlık, deneyimleme, yatırımcı buluşması desteği verilmektedir.
İBB Teknoloji Atölyeleri	4. ve 5.sınıf, 6. ve 7. sınıf, 9. ve 10. Sınıf öğrencileri	Öğrencilerin teknoloji okuryazarlığını geliştirmek, teknoloji alanında yeni projeler üretebilmesini teşvik etmek amacıyla dokuz ilçede atölye eğitimleri düzenlenmektedir.
OGEM (Oyun Geliştirme Merkezi)	Oyun dünyasında kendini geliştirmek isteyen gençler	Hedef kitlenin tüm süreçlerde ücretsiz destek hizmeti alabildiği bir merkezdir. OGEM ile oyun dünyasında ilerlemek isteyen gençler; tüm paydaşlar (fikir sahibi geliştiriciler, oyun girişimcileri, montörler, sektör profesyonelleri, tasarımcılar, akademisyenler, teknoloji şirketleri ve oyun yatırımcıları) ile bir araya gelebilme imkânı elde ederler. Her ay düzenli olarak eğitim, etkinlik, söyleşi ve oyun turnuvaları düzenlenmektedir.
ESHA(Engellilerin Sosyal Hayata Adaptasyonu)	Çeşitli gruplar	Lise ve üniversite öğrencilerini engellilik hakkında bilinçlendirmeyi amaçlayan bir projedir. Ayrıca İBB-İETT çalışanları, STK üyeleri, özel sektör çalışanları, kamu kurumları, din görevlilerine yönelik bilinçlendirme eğitimleri de düzenlenmiştir.
Kitap Seslendirme Projesi	Görme Engelliler	Görme Engelliler Kütüphanesi'ne üyeleri için, belirlenen kitaplar gönüllüler tarafından seslendirilmektedir. Üyeler kütüphane web sayfasından kitaplara erişim sağlayabilmektedir.

Tablo 4.38 incelendiğinde, proje bazlı eğitim hizmetleri başlığı altında sunulan hizmetlerin okul dönemindeki çocukların ve gençlerin yanı sıra çalışanlar, girişimciler, engelliler vb. farklı gruplara da hitap ettiği görülmektedir.

İlkokul, ortaokul ve lise öğrencilerine hitap eden ve dokuz noktada faaliyet gösteren Teknoloji Atölyelerinde; bilgisayar oyunu tasarımı ve geliştirme, kodlama ve programlama, yapay zekâ, grafik tasarım, mobil uygulama, proje, grafik tasarım ve üretim, robotik uygulamaları, bilgisayarsız programlama bilimi konularında eğitimler ve atölyeler düzenlenmektedir.

2018 yılında İstanbul Kalkınma Ajansı güdümlü proje destekli ortaya çıkan Zemin İstanbul'da, yazılımcı ağını destekleme, teknoloji alanında farkındalık oluşturma, istihdamı hızlandırma gibi amaçlara yönelik yeni nesil eğitim modellerinin uygulandığı ücretsiz eğitimler ve etkinlikler gerçekleştirilmektedir. Yeniliğe ve teknolojiye meraklı nesil yetiştirilmesine katkı sağlamak amacıyla, çocuklara yönelik teknoloji temelli eğitimler verilen merkezde; çizgi film atölyeleri, robotik kodlama gibi faaliyetler gerçekleştirilerek, çocukların deneyimleyerek öğrenmesine katkı sağlanmaktadır. Girişimciler, açık veri platformu bilgileri ile ürünler ve uygulamalar geliştirmektedir. Projedeki faaliyetler; girişimcilik, eğitim, etkinlik ve animasyon stüdyosu faaliyetleri olarak kategorize edilebilir.

Tech İstanbul projesi; geliştirdiği girişimcilik programlarıyla, girişimlerin hızlı büyümesine ve ölçeklenebilir iş modelleri inşa etmesine yardımcı olmakta, fikir aşamasından globale açılmaya kadarki süreçte girişimcilerin ihtiyaçlarına yönelik destek mekanizmaları sunmanın yanında, teknoloji severleri teknoloji dünyası ile buluşturur. Erken aşama girişimler için ön kuluçka programı, ileri aşama girişimler için growth programı, girişimci ve teknoloji severler için etkinlikler ve buluşmalar düzenlenmektedir. 2020'de faaliyete başlayan Tech İstanbul ile ilgili Kasım 2023 itibariyle temel bilgiler: Beyoğlu ve Başakşehir olmak üzere iki merkez, 170'ten fazla girişim, 1.500 etkinlik, 83.000 Katılımcı, 30'dan fazla iş birliği, 35'ten fazla mentor desteği olarak sıralanabilir.

OGEM ile oyun konusunda kariyer hedefleyen gençler, bu alandaki tüm paydaşlarla (fikir sahibi geliştiriciler, oyun girişimcileri, mentorlar, profesyoneller, tasarımcılar, akademisyenler, teknoloji şirketleri ve oyun yatırımcıları) bir araya gelmektedir. Söyleşi ve eğitimler, kuluçka programları, kamu-özel sektör iş birlikleri gerçekleştirilmektedir. Kuluçka programına katılan oyun geliştiricileri, 6 aylık bir program kapsamında mentorluk, eğitim, tasarım desteği,

materyal ve lisans desteği, kodlama desteği, yerli ve yabancı yayıncılarla iletişim destekleri ile oyun projelerini son kullanıcıya hazır bir ürün hâline getirebilmekte, OGEM'in sunduğu tüm imkânlardan ücretsiz olarak faydalanabilmektedir. Oyun girişimcileri, geliştirdikleri oyunları program sonunda Demoday'de sergileyerek yerli ve yabancı yatırımcılara, yayıncılara ve oyun severlere sunarak tanıtımlarını yapabilecek, ürünlerini global pazara taşımak için destek alabilmektedir.

Proje bazlı eğitim hizmetlerinde paydaşlarla iş birliği öne çıkmaktadır. Tech İstanbul'un paydaşları arasında 22 özel şirket, 16 İBB kuruluşu bulunmaktadır. OGEM'de fikir sahibi geliştiriciler, oyun girişimcileri, mentorlar, profesyoneller, tasarımcılar, akademisyenler, teknoloji şirketleri ve oyun yatırımcıları ile iş birliği yapılmaktadır. Zemin İstanbul'da; İstanbul Kalkınma Ajansı, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, özel sektör kuruluşları ve İBB kuruluşları ile iş birliği yapılmıştır. Ayrıca proje olarak ortaya çıkan eğitim hizmetlerinin büyük çoğunluğunun daha sonra her yıl rutin faaliyet olarak devam ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Fiziki Destek Hizmetleri

İBB'nin eğitim alanındaki fiziki destek hizmetleri kapsamında; yeni eğitim ortamlarının inşa edilmesi ya da var olan eğitim ortamlarının fiziki ihtiyaçlarına destek verilmesine yönelik faaliyetler incelenmiştir. Sunulan her bir hizmetin açıklamaları Tablo 4.39'te verilmiştir.

Tablo 4.39. İBB'nin Eğitim Alanındaki Fiziki Destek Hizmetleri

Yatırım Adı	**Açıklama**
Kreş Yapımı	Yuvamız İstanbul Çocuk Etkinlik Merkezi (66 nokta)
Kütüphane Yapımı	Kütüphane 50 (nokta)
Okul Spor Salonları Yapımı	Okul Spor Salonu (220 nokta)
Yurt Yapımı	Yüksek Öğrenim Öğrenci Yurtları (10 noktada)

Eğitim Merkezleri Yapımı	BELNET (İnternet ve Bilgi Erişim Merkezi) (16 nokta) Eğitim Merkezi (11 nokta) Engelli Merkezi (24 nokta) Engelliler Kampı (2 nokta) İBB Gençlik Ofisi (5 nokta) İBB Ders Atölyesi (11 nokta) İBB Teknoloji Atölyesi (9 nokta) İSADEM (İstanbul Aile Danışmanlık ve Eğitim Merkezi) (23 nokta) İSMEK (141 nokta) Kültür Merkezi (14 nokta) Mahalle Evi (6 nokta) Spor Tesisi (52 nokta) Tiyatro Atölyesi (10 nokta) Trafik Eğitim Parkı (3 nokta) Zemin İstanbul
Okullara spor malzemesi desteği	Okullarda sporun desteklenmesi ve yetenekli çocuklar ve gençlerin spora yönlendirilmesini desteklemek amacıyla çeşitli malzeme destekleri verilmektedir.
Okul spor salonu bakım-onarımı	Okul spor salonlarına bakım-onarım hizmetleri verilmektedir.
Bisiklet park alanı yapımı	Bisiklet kullanımını yaygınlaştırmak amacıyla bazı okullarda bisiklet park demiri yapımı yapılmaktadır.
Okullara kitap desteği	"Her Okula Kitap" Kampanyası kapsamında Türkiye'nin tüm bölgelerinden gelen talepler doğrultusunda, uygun yayınlar temin edilmektedir.

Tablo 4.39 incelendiğinde İBB tarafından sunulan eğitim hizmetlerinin kapasitesini artırmaya yönelik yatırımların eğitim hizmetlerinin sunumunda önemli bir rol üstlendiği söylenebilir. İBB tarafından 50 kütüphane, 10 öğrenci yurdu, 328 eğitim merkezi, 220 okul spor salonu, 66 kreş şehre kazandırılmıştır. Eğitim merkezleri, kreşler, kütüphanelerde düzenlenen eğitim programları, atölye çalışmaları, gösteriler, seminerler vb. faaliyetler ile örgün eğitim faaliyetleri desteklenmektedir. Okullarda inşa edilen spor salonlarında sunulan eğitim hizmetleri ile okul çağında bulunan çocukların ve gençlerin bedensel ve sosyal gelişimleri desteklenmektedir.

Tablo 4.39 incelendiğinde okullara spor alanında verilen desteklerin okul öğrencilerinin ve yakın yerlerde ikamet eden kişilerin spor kurslarına erişimini kolaylaştırdığı söylenebilir. Bazı okullarda bisiklet park demiri yapılmasıyla bisiklet kullanımı yaygınlaştırılmaya çalışılmaktadır. Kitap desteği hizmeti İstanbul ile sınırlı olmayıp ülke genelindeki okullara verilmektedir.

Fen Bilimleri Eğitimi ile İlişkili Hizmetler

İBB tarafından yürütülen çocuklara ve gençlere yönelik eğitim hizmetleri, yetişkinlere yönelik eğitim hizmetleri ile proje bazlı eğitim hizmetleri kategorilerinde yer alan hizmetlerin bir kısmı fen bilimleri eğitimi alanı ile ilişkilidir. Söz konusu faaliyetler aşağıda liste halinde verilmiştir.

1) İSMEK (Robotik ve İnovasyon)
2) Zemin İstanbul (Robotik kodlama eğitimleri)
3) Bilim Otobüsü
4) İBB Teknoloji Atölyeleri
5) İSMEK (Ziraat, 2 bölüm,18 branş)
6) İSMEK (Bilişim Teknolojileri, 6 bölüm, 86 branş)
7) İSMEK (Grafik ve Teknik Tasarım, 3 bölüm, 42 branş)
8) İlk Yardım Eğitimleri
9) Afet-Acil Durum Eğitim ve Farkındalık Artırma Çalışmaları
10) Yangın ve Afetlerden Korunma Eğitimleri
11) Çevre Bilinci Eğitimleri
12) BELNET Dijital Akademi (Kodlama Eğitimleri)
13) İBB Gençlik Ofisleri Eğitimleri (Bilimsel Eğitimler)
14) Enerji Verimliliği Farkındalık Eğitimleri

İBB tarafından sunulan fen bilimleri alanı ile ilişkili ve bilgilerine ulaşılabilen dört faaliyet/projenin (1'den 4'e kadar) 21 farklı yönü derinlemesine incelenmiştir. Söz konusu hizmetler ile ilgili bilgiler faaliyet/proje bilgi formu aracılığıyla belediyeden edinilmiştir. Faaliyet ve projelerin ayrıntılarına ek 16 'te (Tablo 6.55'den 6.58'e kadar) yer verilmiştir.

İBB tarafından sunulan fen bilimleri alanı ile ilişkili faaliyetler ile ilgili bulgular (Tablo 6.55'den 6.58'e kadar) incelendiğinde; belirli bir sistematik düzlemde düzenlendiği sonucuna varılmıştır. Söz konusu hizmetlerin, belirli gruplara yönelik (belirli kademedeki öğrenciler, belirli bir alana ilgi duyanlar, girişimciler, konu ile ilgili kuruluşlar vb.) düzenlendiği tespit edilmiştir. Başvuru kriterlerini sağlayan öğrenciler ön değerlendirme sınavı (Robotik ve İnovasyon Kursu ile Teknoloji Atölyeleri) ya da sadece başvuru ile hizmetlerden faydalanabilmektedir ve derslik/grup başına düşen öğrenci sayısı ortalama 20'dir. Hizmetlerin üçünün uygulama dönemleri okulların açılma ve kapanma tarihleri ile paralel olarak düzenlenmektedir yalnızca Zemin İstanbul projesi yıl boyunca devam etmektedir. Hizmetlerin

duyuru yöntemleri genel olarak kurumsal web sitesi ve kurumsal sosyal medya hesapları olarak tespit edilmiştir. Zemin İstanbul ve Teknoloji Atölyeleri hizmetlerinde memnuniyet oranının ölçüldüğü belirlenmiştir. Farklı sektörlerden yapılan paydaş iş birlikleri dikkat çekmektedir. İş birliği yapılan kurumlar arasında; Boğaziçi Üniversitesi, Yıldız Teknik Üniversitesi, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, İSMEK, Bölgesel İstihdam Ofisleri, İBB Şirketleri, Şirketler, STK'lar bulunmaktadır. Ayrıca Zemin İstanbul ve Bilim Otobüsü hizmetlerinin Gençlik ve Spor Müdürlüğü tarafından, Robotik ve İnovasyon kursunun İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı tarafından, Teknoloji Atölyelerinin Akıllı Şehir Müdürlüğü tarafından organize edildiği tespit edilmiştir.

İBB'nin Eğitim ile ilgili Amaç ve Hedefleri

İBB 2020-2024 Stratejik Planı'nın ve 2020,2021,2022 Performans Programı'nın incelenmesi sonucu kurumun eğitim ile ilgili öncelikleri ve amaç-hedefleri (Tablo 4.40) aşağıda verilmiştir. Bu bölümde öne çıkan eğitim politikası ve eğitim bütçesi değerlendirilmiştir (İBB, 2020b; İBB, 2021b; İBB, 2022; İBB, 2024). İBB'nin eğitim alanı ile ilgili temel politika ve öncelikleri arasında aşağıda sıralanan ifadelere yer verilmiştir (İBB, 2024).

"… Bireylerin sosyal koşullarının düzeltilmesi ve böylece toplumun bedensel, zihinsel ve sosyal sağlığının korunması, çevreye, insana ve topluma duyarlı olan sosyal, özgüvenli, başarılı, ilgili, saygılı ve sağlıklı nesillerin gelişmesine destek olunması, toplumun bilinçlendirilmesi amacıyla, koruyucu, önleyici, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmetleri ile danışmanlık ve eğitim hizmetleri verilecektir." "…Kreşten başlayarak üniversiteye kadar çocuklarımızın eğitim hayatına her zaman destek olunacaktır. Yetişkinlere, gençlere ve çocuklara yönelik kültürel, eğitsel ve sosyal destek hizmetleri kapsamında; BELNET, kariyer eğitimleri, öğrencilere tercih danışmanlığı gibi faaliyetler yürütülecektir." "…İstanbulluların, genel eğitim ihtiyacına cevap verebilmek, mesleki ve sanatsal bilgilerini geliştirmek, onları pasif tüketici olmaktan çıkarıp aktif üretici kılmak, kültürel, kentsel ve sosyal gelişimlerine katkıda bulunmak, kent kültürü ve metropolde yaşama konusunda donanımlı hâle gelmelerine katkı sağlamak amacıyla yaygın ve yetişkin eğitimleri verilmektedir. Kreşlerden, yaz okullarına, orta düzeyden akademiye kadar, bir insanın bütün yaşam kesitine etki edecek kamusal ve nitelikli bir eğitim politikasını İstanbul'un tümünde yaygınlaştıracaktır."

Tablo 4.40 incelendiğinde; İBB tarafından yürütülen eğitim faaliyetlerinin 13 amaca bağlı ve 7 stratejik hedef ile ilişkilendirildiği görülmektedir. Yürütülen faaliyetler; girişimcilerin desteklenmesine yönelik eğitim faaliyetleri, meslek edindirme ve hayat boyu öğrenme eğitim

faaliyetleri (İSMEK), eşit haklara ulaşamayan toplumsal gruplara yönelik eğitim hizmetleri, spor organizasyonları ve spor kursları, kütüphane hizmetleri, çocuk, genç ve tüm kesimlerin kültür- sanat alanındaki gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla düzenlenen etkinlikler, afet ve acil durum, trafik, enerji verimliliği, çevre, hayvan sevgisi, kültürel varlıklar, tarım, sağlıklı gıda konusunda toplumun tüm kesimlerine yönelik bilinçlendirme çalışmaları olarak kategorize edilebilir. İBB 2020-2024 Stratejik Plan'daki planlanan eğitim faaliyetlerinin değerlendirildiğinde; toplumun tüm kesimlerinin göz önünde bulundurulduğu, bilinçlendirme eğitimlerinde konuların çeşitlendirildiği, İSMEK kurslarının ekonomi ve istihdama yönelik katkısının önemsendiği, kütüphanelerin yaygınlaştırılarak eğitim faaliyetlerinin de icra edileceği mekanlara dönüştürme beyanı önemli hususlar olarak değerlendirilmektedir. Söz konusu faaliyetlerle ilgili beş yıllık mali kaynak ihtiyacı verisine ulaşılamamıştır.

Tablo 4.40. İBB'nin Eğitim ile ilgili Amaç ve Hedefleri

Stratejik Amaçlar	Stratejik Hedefler	Faaliyet ve Projeler
Nitelikli ve Fonksiyonel Yaşam Alanları Geliştirerek Dayanıklı Bir Şehir Oluşturmak	Afet ve Acil Durumlara Müdahale Kapasitesini ve Toplumsal Farkındalığı, Akıllı Sistemler ve Teknolojiden Faydalanarak Geliştirmek	• Afet ve Acil Durum Eğitim ve Farkındalık Artırma Faaliyetleri
Sürdürülebilir Hareketlilik Kapsamında Kentsel Ulaşımı Geliştirmek	Akıllı Ulaşım Sistemlerini ve Ulaşım Altyapı Uygulamalarını Artırarak Trafiği Etkin Yönetmek	• Trafik Eğitim ve Bilinçlendirme Çalışmaları
Sürdürülebilir Çevre ve Enerji Yönetimini Güçlendirmek	Yenilenebilir Enerji, Enerji Verimliliği ve Aydınlatma Tesislerine Yönelik Faaliyetleri Etkinleştirmek, Yaygınlaştırmak	• Enerji Verimliliği Farkındalık Eğitimleri
Sürdürülebilir Çevre ve Enerji Yönetimini Güçlendirmek	İklim Değişikliği ile Mücadeleyi Yaygınlaştırarak Çevreyi Korumak	• Çevre Bilincinin Geliştirilmesi ile ilgili eğitimler ve etkinlikler
Kentin Ekonomik Değerinin Yükselmesine Katkı Sağlamak	Kentin Yaratıcı ve İnovatif Potansiyelini Açığa Çıkaracak Bilim Teknoloji, İnovasyon Merkezlerini Planlamak ve Girişimciliği Teşvik Etmek	• Girişimcilik Faaliyetleri (Bilgi Erişim Merkezleri faaliyetleri, Girişimcilik eğitimleri, Teknoloji Üssü kurulması)
Kentin Ekonomik Değerinin Yükselmesine Katkı Sağlamak	İstanbul Ekonomisine ve İstihdama Katkı Sağlamak	• Meslek Edindirme ve Hayatboyu Öğrenme Eğitim Faaliyetleri (İSMEK) • Ekonomi ve İstihdama Yönelik Ofis ve Enstitü Çalışmaları
Kentin Ekonomik Değerinin Yükselmesine Katkı Sağlamak	Kentsel Tarımı Teşvik Etmek	• Uygulamalı Tarım Eğitimi ve Sağlıklı Gıda Tüketimine Yönelik Eğitim Faaliyetleri

Sosyal İhtiyaçları Eşit ve Kapsayıcı Bir Şekilde Karşılayarak Paylaşan Bir Şehir Oluşturmak	Eşit Haklara Ulaşamayan Toplumsal Gruplara Yönelik Hizmetleri Geliştirmek	• Engellilere Yönelik Hizmetler • Çocuk ve Gençlere Yönelik Hizmetler • Yaşlılara Yönelik Hizmetler • Kadın ve Aileye Yönelik Hizmetler • Göç Hizmetleri
Sosyal Yaşam Olanaklarını Geliştirerek Yaşayan Bir Şehir Oluşturmak	Spor Hizmetlerinin Çeşitliliğini ve Erişilebilirliğini Artırarak Kentin Spor İmkanlarını Genişletmek	• Spor Malzemesi Desteği • Spor Organizasyonları • Spora Yönelik Tesis İşletmeciliği • Spor Tesisi Yapım ve Bakım-Onarımı
Sosyal Yaşam Olanaklarını Geliştirerek Yaşayan Bir Şehir Oluşturmak	Kentin Kütüphanelerini Nicelik ve Nitelik Olarak Artırarak Kütüphanecilik Faaliyetlerini Geliştirmek	• Kütüphanecilik Hizmetleri (kütüphanelerin işletilmesi, yeni kütüphaneleri kurulması, yayın alımları ve diğer hizmetler)
Sosyal Yaşam Olanaklarını Geliştirerek Yaşayan Bir Şehir Oluşturmak	Sahipsiz Hayvanların Rehabilitasyon ve Poliklinik Hizmetlerini İlgili Paydaşlar ile Birlikte İyileştirmek ve Sahiplendirilmelerini Teşvik Etmek	• Hayvan Sevgisi ve Bakımına İlişkin Eğitim Faaliyetleri
Sosyal Yaşam Olanaklarını Geliştirerek Yaşayan Bir Şehir Oluşturmak	Erişilebilir ve Kapsayıcı Stratejiler ile Dinamik Bir Kültür Sanat Alanı Yaratmak	• Kültürel Etkinliklerin Gerçekleştirilmesi (konferans, sempozyum, söyleşi vb.)
Kültürel, Mimari ve Doğal Şehir Mirasını Korumak ve Geliştirmek	İstanbul'un Somut ve Somut Olmayan Kültürel Miras Envanterini ve Koleksiyonlarını Oluşturmak ve Geliştirmek, Eğitici, Bilgilendirici Araştırma Faaliyetleri ile Kamuoyuna Sunmak	• Kültürel Varlıklara Yönelik Bilinçlendirme Çalışmaları (ahşap ve taş eğitim atölyeleri)

Türkiye'deki Belediyelerin Eğitim Alanında Yürüttüğü Faaliyetlerin Karşılaştırılması

Bu bölümde araştırma kapsamında Türkiye'de incelenen belediyeler ile ilgili temel bilgiler ve eğitim hizmetleri çeşitliği karşılaştırılacaktır. Aşağıdaki Tablo 4.41'de, Türkiye'de faaliyetleri analiz edilen belediyelerin 2023 yılı bütçeleri ve nüfuslarına yer verilmiştir.

Tablo 4.41. Türkiye'de İncelenen Belediyelerin Nüfus ve Bütçe Bilgileri (TÜİK, 2022a; İBB, 2023; Ümraniye Belediyesi, 2023; Üsküdar Belediyesi, 2023; Kadıköy Belediyesi, 2023; Çekmeköy Belediyesi, 2023; Beşiktaş Belediyesi, 2023).

Belediyeler	2023 Nüfusu	5-19 yaş nüfus oranı (%)	20-29 yaş nüfus oranı (%)	30-59 yaş nüfus oranı (%)	60 yaş üstü nüfus oranı (%)	2023 Bütçesi (TL)	Kişi Başına Düşen Bütçe (TL)
İBB	15.907.951	21,34	16,29	44,72	11,50	115.250.000.000	7.245
Ümraniye	732.379	21,31	15,87	46,50	10.15	3.300.000.000	4.506
Üsküdar	524.452	18,05	16,41	45,20	8,52	3.300.000.000	6.292
Kadıköy	483.064	12,20	12,10	46,81	25,54	2.450.000.000	5.072
Çekmeköy	296.066	22,87	15,94	45,53	8,52	1.575.000.000	5.320
Beşiktaş	175.190	13,63	14,03	47,41	21,76	1.988.000.000	11.348

Tablo 4.41 incelendiğinde ilçe belediyeleri arasında Ümraniye Belediyesi ve Üsküdar Belediyesi'nin en yüksek bütçe imkanına sahip olduğu görülmektedir. Çekmeköy Belediyesi ve Beşiktaş Belediyesi'nin diğer belediyelere göre en düşük bütçeye sahip olduğu tespit edilmiştir. Kişi başına düşen bütçe rakamlarına bakıldığında, Beşiktaş (11.348 TL) ile İBB'nin (7.245 TL) öne çıktığı görülmektedir. Yaş gruplarına göre yerleşim yeri nüfusları incelendiğinde; 5-19 yaş nüfus oranında Çekmeköy, 20-29 yaş nüfus oranında Üsküdar, 30-59 yaş oranında Beşiktaş, 60 yaş üstü yaş oranında Kadıköy ve Beşiktaş ilk sıralarda yer almaktadır.

Araştırma kapsamında incelenen belediyelerin eğitim alanında yürüttüğü faaliyet çeşitliliği kategorik olarak aşağıdaki tablo 4.83'te gösterilmiştir. Her bir kategori altında gösterilen rakamlar eğitim başlığı sayısını ifade etmektedir.

Tablo 4.42. Türkiye'de İncelenen Belediyelerin Eğitim Hizmetleri İle İlgili Faaliyet Çeşitliliği

Belediyeler	Yetişkinlere Yönelik Eğitim Hizmetleri Çeşitliliği	Çocuklara/Gençlere Yönelik Eğitim Hizmetleri Çeşitliliği	Eğitim Alanındaki Proje Bazlı Hizmet Çeşitliliği	Eğitim Alanındaki Fiziki Destek Hizmetleri Çeşitliliği	Fen Bilimleri Alanı ile İlişkili Hizmet Çeşitliliği
Ümraniye	7	7	14	9	10
Kadıköy	10	11	8	7	12
Üsküdar	8	19	7	11	43
Çekmeköy	6	8	11	7	11
Beşiktaş	11	14	8	7	12
İBB	18	16	6	9	14

Tablo 4.42 incelendiğinde yetişkinlere yönelik eğitim hizmetleri çeşitliliğinde İBB'nin 18 başlıkla öne çıktığı görülmektedir. İBB bütçesi ve Enstitü İstanbul İSMEK'in kurumsal kapasitesinin bu sonucun ortaya çıkmasında oldukça etkili olduğu söylenebilir. Çocuklara ve gençlere yönelik eğitim hizmetleri çeşitliliğinde, İBB (16) ve Üsküdar (19); proje bazlı hizmet çeşitliliğinde İBB (16), Ümraniye (14) ve Çekmeköy (11); fiziki destek hizmetleri çeşitliliğinde Üsküdar (11) ve İBB (9) öne çıkmaktadır. Fen bilimleri eğitimi alanı ile ilişkili faaliyet/proje çeşitliliğine bakıldığında; Üsküdar (43) dikkat çekmektedir. Üsküdar Belediyesi eğitim hizmetleri arasında yer alan Bilim Üsküdar (18), Üsküdar Çocuk Üniversitesi (12), Genç Enderun 'da (5) yürütülen faaliyetler bu sonucun ortaya çıkmasında etkili olmuştur.

Türkiye'deki Belediyelerin Eğitim Alanında Yürüttüğü Faaliyetlerin Değerlendirilmesi

İncelenen belediyelerin (beş ilçe belediyesi ve İBB) yetişkinlere yönelik eğitim hizmetleri genel olarak değerlendirildiğinde; söz konusu hizmetlerin ağırlıklı olarak meslek, sanat, kişisel gelişim kursları olarak düzenlendiği, engelliler ve yaşlılar gibi gruplara yönelik düzenlenen eğitim programlarının atölye çalışmaları, sosyal etkinlikler ve danışmanlık (psikolojik, hukuki, istihdam vb.) hizmetleri ile desteklendiği belirlenmiştir. Meslek, sanat, kişisel gelişim eğitimleri ile danışmanlık ve sosyal etkinliklerin genel olarak ücretsiz olması, özellikle ekonomik imkanları yeterli olmayan aileler için önem arz etmektedir. Çekmeköy Belediyesi yetişkinlere yönelik hizmetlerinin sunumunda İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ve İBB'ye bağlı İSMEK ile iş birliği yaptığı tespit edilmiştir. Hizmet sunumunda bir ilçe belediyesi, büyükşehir

belediyesi ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün iş birliği içinde bulunması etkinlik ve verimlilik açısından örneklik teşkil etmektedir.

İncelenen belediyelerin çocuklara ve gençlere sunulan eğitim hizmetleri genel olarak değerlendirildiğinde; merkezi sınav-okul ders başarısını artırmayı hedefleyen kursların atölyeler, sosyal etkinlikler, festivaller, müzik ve sanat kursları, spor eğitimleri ile desteklendiği belirlenmiştir. Ücretsiz olarak verilen bu hizmetlerin çeşitliliği, özellikle ekonomik imkanları yeterli olmayan aileler için oldukça önemlidir. Ayrıca okullarda afet yönetimi, çevre farkındalığı, enerji verimliliği gibi konularda belediyeler tarafından farkındalık eğitimlerinin düzenlendiği tespit edilmiştir. Kadıköy Belediyesi ve Beşiktaş Belediyesi tarafından okul öncesi dönemdeki çocuklara sunulan eğitim hizmeti çeşitliliği, Üsküdar Belediyesi tarafından sunulan 19 başlıktaki hizmet çeşitliliği ve özel olarak üniversite öğrencilere yönelik program çeşitliliği, İBB tarafından sunulan 16 başlıktaki hizmet ve etkinlik çeşitliliği, özgün içerikli eğitimler, çok yönlü eğitim mekanları, Ümraniye Belediyesi tarafından sunulan hizmetlerin İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile iş birliği içinde yapılması bu kategoride öne çıkmıştır.

Proje bazlı eğitim hizmetleri genel olarak değerlendirildiğinde; okul dönemindeki çocuklar ve gençlere yönelik okul dışı özgün öğrenme ortamlarında (bilim merkezi, eğitim merkezi atölyeleri, eğitim parkları vb.) teorik eğitimler ve atölyeler düzenlendiği ve farklı gruplara (girişimciler, üniversite öğrencileri, engelliler, çalışanlar vb) yönelik çeşitli eğitim faaliyetleri (kurs, atölye, seminer) yürütüldüğü belirlenmiştir. Proje olarak ortaya çıkan eğitim hizmetlerinin büyük çoğunluğunun daha sonra her yıl rutin faaliyet olarak devam ettiği sonucuna ulaşılmıştır. İncelenen tüm belediyelerin söz konusu faaliyetlerde çeşitli kurum ve kuruluşlarla (kamu kurumları, özel sektör kuruluşları, kalkınma ajansları, belediyeye bağlı kuruluşlar, üniversiteler, STK'lar) iş birliği içinde hareket ettiği tespit edilmiştir. İBB, Üsküdar Belediyesi, Çekmeköy Belediyesi, Kadıköy Belediyesi iş birliği yapılan kurum çeşitliliği ile öne çıkmıştır. Beşiktaş Belediyesi, yurtdışında gençlerin gönüllük faaliyetlerine katılması ve hedeflenen becerileri geliştirmesine yönelik proje çeşitliliğiyle, Ümraniye Belediyesi proje bazlı faaliyetlerinin tamamına yakınını İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile iş birliği içinde ve düzenli olarak yürütmesiyle öne çıkmıştır.

Belediyeler tarafından yürütülen fiziki destek hizmetleri genel olarak değerlendirildiğinde bu hizmetlerin, yeni eğitim ortamlarının yapımı ve var olan eğitim ortamlarına yönelik destek faaliyetleri şeklinde gerçekleştiği tespit edilmiştir. İlçe belediyelerinin hizmetlerinin ağırlıklı olarak okul binalarında ve bahçelerinde gerçekleştirilen yapım, bakım, onarım ve peyzaj

düzenleme faaliyetleri, çeşitli malzeme destekleri (temizlik, spor, boya, mobilya vb.), ilaçlama ve dezenfeksiyon işlemleri, sosyal etkinlikler kapsamındaki ulaşım destekleri olduğu tespit edilmiştir. İBB'nin ise okullara yönelik spor salonu yapımı ve bakım-onarımı, spor malzemesi desteği, bisiklet park alanı yapımı, kitap temini hizmetlerini sunduğu belirlenmiştir. Belediyeler tarafından hayata geçirilen eğitim yatırımları genel olarak değerlendirildiğinde; okul yapımı ile belediye bünyesinde bulunan eğitim merkezi, kütüphane, bilgi evi, kültür merkezi, spor merkezi, okul spor salonu, kreş, öğrenci yurdu yatırımlarının gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

Belediyeler tarafından yürütülen fen bilimleri alanı ile doğrudan ilişkili faaliyet ve projeler genel olarak değerlendirildiğinde; belirli bir sistem dahilinde düzenlendiği sonucuna varılmıştır. Söz konusu hizmetlerin, her yıl resmi devlet okullarındaki belirli kademede bulunan öğrencilere yönelik düzenlendiği, görev alan öğretmenlerde genel olarak; eğitim fakültesi mezunu, alanında tecrübeli, dijital eğitim araçları vb. konularında eğitim almış şartları arandığı, görev yapan öğretmenlere genel olarak ilkyardım ve temel afet bilinci eğitimi verildiği bazı faaliyetlerde görev yapan öğretmenlere öğretim üyeleri/uzmanlar tarafından belirli dönemlerde alan eğitimleri verildiği belirlenmiştir. Başvuru kriterlerini sağlayan öğrencilerin genel olarak söz konusu hizmetlerden faydalanabildiği, derslik/grup başına düşen öğrenci sayısının 20-30 aralığında olduğu, hizmetlerin uygulama dönemlerinin okulların açılma ve kapanma tarihleri ile paralel olarak düzenlendiği tespit edilmiştir. Bazı eğitim faaliyetlerinde öğrencilerin velilere yönelik eğitimler ve toplantılar gerçekleştirildiği belirlenmiştir. Üsküdar Belediyesi, bu konuda velilere yönelik düzenlenen programların çeşitliliği (seminer, veli toplantıları, veli ziyaretleri, çocuk eğitim programı vb.) ile örneklik teşkil etmektedir. Hizmetlerin çoğunluğunda paydaş kurumlar ile iş birliği yapıldığı, hizmetlerin duyuru yöntemlerinin genel olarak kurumsal web sitesi ve kurumsal sosyal medya hesapları olduğu, hizmetlerin genel olarak memnuniyet oranının ölçüldüğü ve ağırlıklı olarak aynı birim tarafından düzenlendiği tespit edilmiştir. Üsküdar Belediyesi, Çekmeköy Belediyesi ve İBB'de paydaş iş birliği çeşitliliği öne çıkmıştır. Görüşme yapılan eğitim yöneticilerinin, okul ve belediye arasındaki iletişimde ağırlıklı olarak resmi yazı ve telefon yolunu tercih ettiği tespitinden hareketle fen bilimleri ile ilişkili hizmetlerin duyurularının yapılmasında okullara resmi yazı gönderilmesi ve okul yöneticilerinin telefon yoluyla bilgilendirilmesinin tercih edilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Bazı faaliyetlerde öğrencilerin kayıt başvurusu ile hizmet alabildiği bazı faaliyetlerde ise ölçme ve değerlendirme testleri ile öğrencilerin hizmete kabul edildiği belirlenmiştir. Fen bilimleri alanı ile ilişkili faaliyet/proje çeşitliliğine bakıldığında; Üsküdar Belediyesi (43) ve İBB (14) bu konuda öne çıkmıştır. Bilim Üsküdar, Üsküdar Çocuk

Üniversitesi ve Genç Enderun projelerinde yürütülen faaliyetler bu durumun ortaya çıkmasında etkili olmuştur. Fen bilimleri eğitimi ile ilgili belediye faaliyetlerinin daha çok okul dışı eğitim ortamlarının ziyareti ve bu çerçevedeki günlük eğitim programları ile aylık/dönemlik/ yıl boyunca söz konusu ortamlarda düzenli olarak gerçekleştirilen akademik becerilerin geliştirilmesine yönelik teorik eğitimler, atölye çalışmaları ve etkinlikler olduğu tespit edilmiştir.

4.2. Fransa, İtalya ve İngiltere'de Yerel Yönetimlerde Eğitim Hizmetleri

Bu bölümdeki bulgular, çalışmanın alt problemlerinden biri olan "Belirli kriterlere göre seçilen ülkelerde yerel yönetimlerin eğitim alanındaki rolü nasıldır? sorusuna cevap niteliği taşımaktadır. Bu soruyu cevaplayabilmek için; Fransa, İtalya ve İngiltere'nin genel olarak yerel yönetim sistemleri ve bu ülkelerin yerel yönetim örneği olarak başkent belediyeleri sırasıyla Paris, Roma, Londra'nın eğitim alanlarındaki rolü açısından incelenmiştir.

Ülkeler seçilirken, Birleşmiş Milletler insani gelişmişlik endeksi, yerel yönetim tipolojilerinin ülkemize yakınlığı ve PISA sonuçları (Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı) incelenmiş, ancak tüm kriterleri ortak olarak taşıyan bir ülke bulunamamıştır. Bu durumun sebebinin, Türkiye'nin yerel yönetim tipolojisi bakımından herhangi bir tipolojiye (Franco, Anglo-Sakson, Kuzey-Orta Avrupa, Doğu Avrupa) uygun olmaması olarak söylenebilir (Sadioğlu ve Çiftçi, 2021). Bu nedenle ülkelerin seçiminde; Türkiye'ye örnek olabilmesi ve araştırma sonucu geliştirilecek modele daha çok katkı sağlayabilmesi, yerel yönetim sistemi konusunda diğer ülkelere örnek teşkil etmesi (alan yazında), üniter devlet yapısına sahip olması, yüzölçümü ve nüfus değerleri açısında Türkiye ile benzer olması göz önünde bulundurulmuştur ve sonuç olarak Fransa, İtalya ve İngiltere ülkeleri seçilmiştir. Türkiye 85.816.199, Birleşik Krallık 67.736.802 , Fransa 64.756.584, İtalya 58.870.762 nüfusa sahiptir (World Population Review, 2023a). PISA fen okuryazarlığında OECD ülke sıralamalarında; Birleşik Krallık 500 puan ile 11. sırada, Fransa 487 puan ile 22.sırada, İtalya 477 puanla 28.sırada, Türkiye 476 puan ile 29. sırada yer almaktadır. OECD ülkeleri fen okuryazarlığı puan ortalamaları 485 olup Birleşik Krallık ve Fransa puanları ortalamanın üzerinde, Türkiye ve İtalya puanları ortalamanın altındadır (PISA,2022).

4.2.1.Fransa'da Yerel Yönetimler

Fransa'daki kamu yönetimi ve hukuk alanı uygulamalarını esas alan düzenlemeler, Osmanlı Devleti'nin son dönemi, Cumhuriyet'in kurulması ve günümüze kadar süregelmiştir (Menteşoğlu, 2019, s.84). Fransa'nın yerel yönetim sisteminin incelenmesi bu açıdan bakıldığında önem arz etmektedir.

Fransa, Avrupa Birliği içerisinde kurucu 6 ülkeden biridir (Fransa, Almanya, İtalya, Belçika, Hollanda, Lüksemburg). Yarı başkanlık sistemiyle yönetilmektedir. 5 yıllık süre için doğrudan halk tarafından seçilen ve en fazla iki dönem görev yapabilen Cumhurbaşkanı geniş yetkilere sahiptir. Başta dış politika olmak üzere, siyasi yetkileri bulunan, ancak parlamentoya karşı sorumluluk taşımayan Cumhurbaşkanı, Hükümetin işleyişinin içinde olmakla birlikte, Bakanlar Kurulu adına parlamentoya karşı sorumluluk Başbakan'dadır. Parlamento, 577 üyeli Ulusal Meclis ve 348 üyeli Senato olmak üzere iki kanatlıdır. Ulusal Meclis üyeleri doğrudan halk tarafından, Senato üyeleri, ulusal ve yerel düzeylerdeki seçilmiş kişilerden oluşan bir "ikinci seçmen" grubu tarafından seçilmektedir (Dışişleri Bakanlığı, 2022). 2022'deki 2,778 trilyon dolarlık gayrisafi yurtiçi hasıla (GSYH) değeri ile dünyanın en büyük 7. ekonomisidir (IMF, 2023). 2019'da öğrenci başına yapılan eğitim harcaması 13.049 dolar ile gayrisafi yurtiçi hasılanın %5,2'sine ulaşmıştır (OECD, 2022).

Avrupa Birliği politikalarında önemli bir yeri olan yerellik (subsidiarite) ilkesi, yerel ve bölgesel yönetimlerin yetki alanlarının genişletilerek özerk yapılarının güçlendirilmesini ve etkinliklerinin artırılmasını sağlamayı hedeflemektedir (Keleş, 2006; Tepe 2007, s.111). Avrupa Birliği tarafından yerel yönetimlerle ilgili yapılan yasal düzenlemelerin getirdiği yerinden yönetim anlayışı, zamanla Fransa'da da etkilerini göstermiştir. Yerel yönetim sistemi, merkezin taşra uzantıları olan yönetimler altında oluşturulan meclis yönetimleri, özel statülü metropoller, özel statülü yönetimler ve doğrudan yerinden yönetimler olarak kurgulanmıştır (Dalduş, 2019, s.84).

Fransa'da yerel yönetimler; belediyeler (commune), iller (département), bölgeler, özel statülü idareler ve deniz aşırı alan idareleri olarak Fransa Anayasası'nda tanımlanmıştır. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127. maddesinde yerel yönetim birimleri belediye, il ve köy olarak belirtilmiştir. Bölgeler ve iller, yerel yönetim birimi ve merkezi idarenin temsilcisi olarak görev yapmaktadır. İl (departement) yönetimleri, Türkiye'deki il özel idare birimlerine, commune yönetimleri belediyelere benzemektedir (Dur ve Parlak, 2020). Fransa yerel yönetim

sistemi ile Türkiye yerel yönetim sistemi birçok noktada benzer özellikler göstermektedir (Erol, 2021). 2015 yılındaki mevzuat değişikliği ile belediyeler genel yetkili, iller ve bölgeler ise özel yetkili yerel yönetim birimleri haline getirilmiştir (Gözler, 2018; Köseoğlu, 2020, s.53). Belediye başkanın iki farklı rolü vardır: bulunduğu yerleşim yerinde devletin temsilcisidir ve yerel yönetimin başıdır. Belediye başkanı doğrudan halk tarafından seçilmez, halkın seçmiş olduğu meclis üyeleri tarafından seçilir. Yürütmüş olduğu faaliyetlerden kaymakam ve valiye karşı sorumludur (Karaer,1990; Çetintürk, 2021, s.143).

68.229.786 nüfusa sahip Fransa'da; 18 bölge, 101 il ve 34.965 belediye (01.01.2021) bulunmaktadır. Paris, Lyon ve Marsilya anakent belediyesi olarak faaliyetlerinin sürdürmektedir (Les Collectivités Locales En Chiffres, 2021). Bölgeler, iller ve belediyeler arasında hiyerarşi bulunmamaktadır. Nüfusa bakılmaksızın yerleşim yerlerinin tamamında belediye kurum olarak varlığını sürdürür (Türkiye'de nüfusu 2.000 olan yerlerde belediye kurum olarak vardır, köyler Fransa'da yerel yönetim birimleri arasında yoktur). Fransa'da belediye sayısının Avrupa ülkelerine kıyasla fazla olmasının, bir yönüyle hizmetlerin etkili, hızlı ve ekonomik olarak yürütülmesine imkân sağladığı (Menteşoğlu, 2018); öte yandan bu durumun kamu hizmet verimliliğini düşürdüğü ve farklı özellikteki (nüfus, konum, gelişmişlik) belediyelerin aynı mevzuata tabi olmasının birtakım sorunları beraberinde getirdiği tartışılmaktadır (Şengül, 2012).

Belediyeler, kentlerde ve kırsal yerlerde en küçük yerel yönetim birimidir. Fransa'da bulunan 36.556 belediyenin 28.000'den fazlasının nüfusu 1.000 kişinin altındadır. İller, merkezi yönetimin ağırlıkta olduğu Fransız kamu yönetimi sisteminin halen önemli bir unsurudur. İllerin yönetim sorumluluğu, İl Genel Meclisi (altı yıllık aralıklarla yapılan seçimle belirlenen) ve üyeleri tarafından seçilen bir başkana aittir. Valiler merkez adına, başbakanın temsilcisi statüsünde olup kaymakamlarla birlikte daha çok denetim hizmetlerini icra etmektedirler, daha önceki dönemlerde il genel meclisinin başkanlık görevini de yaparlardı. 1982 yerel yönetim reformları sonrası bölge yönetimlerinin meclislerinde, il meclis üyelerinin temsilinin artması ve kendi üyelerinin arasından bir başkan seçebilmesi ile bölge yönetimlerinin önemi ve etkinliğini arttırmıştır. Bölge yönetimleri temelde, belediye ve il yönetim birimleri ile merkezi yönetim birimleri arasındaki işleyişin sağlanmasında koordinatör olarak görev yapar (Toksöz vd., 2009, s.60-61).

Mevzuatta yerel yönetim birimlerinin görev ve sorumlulukları ile ilgili genel çerçeve çizilmektedir, kapsam net bir şekilde belirtilmemiştir. Aşağıdaki Tablo 4.43'te yerel yönetim birimlerinin temel görevleri özetlenmiştir

Tablo 4.43. Fransa'da Yerel Yönetim Birimlerinin Temel Görevleri (Kalkınma Bakanlığı, 2018, s.58).

Yerel Yönetim Birimi	**Temel Görevleri**
Region (bölge)	• Bölge yönetimlerinin (region) yetkileri temelde iktisadi, toplumsal ve kültürel kalkınma alanlarındadır • Bölgesel bazda olmak üzere planlama yapmak, ekonomik kalkınma, toplumsal, kültürel, çevre, turizm hizmetleri, okul eğitimi ve mesleki eğitimin altyapı hizmetleri, ulaşım yönetimi, ar-ge çalışmaları (Locatelli, 2009, Şahin, 2018, s.24).
Département (il)	• Ortaokulların yapımı ve bakımı, koruyucu sağlık hizmetleri, aile refahına yönelik hizmetler, huzurevi yapımı ve bakımı, balıkçı limanlarının yönetimi, nehirlerin gemi seferlerine uygun hale getirilmesi, büyük ölçekli planlama, müze, kütüphane ve tiyatroların açılması
Commune (belediye)	• Güvenlik, polis, seçmen kayıtlarının tutulması, itfaiye, okul öncesi eğitim ve ilköğretim altyapıları, koruyucu sağlık hizmetleri, kreşler ve bakımevleri, kent planlama, bölgesel planlama, atık toplama ve arıtma, mezarlıklar, çevre koruma, tiyatro, müze ve kütüphaneler, parklar ve açık alanlar, ulaşım, kent içi ulaşım, yat limanlarının işletilmesi, gaz, merkezi ısıtma, elektrik ve turizm hizmetleri başlıkları

Fransa'da Yerel Yönetimlerin Eğitim Alanındaki Rolü

Fransa eğitim sistemi; ulusal yapıda olup, mesleki ve teknik eğitim, önemli bir yerde konumlandırılmıştır (Uzun, 2015, s.49). Eğitim politikalarının mimarı merkezi hükümet olup, yerel yönetimlere eğitim kurumlarının yapımı ve bakım onarımı, okul ulaşımının idaresi, eğitim materyallerinin temini görevleri verilmiştir (Eurydice France, 2022). Bölge yönetimleri, mesleki okullar ile ilgili geniş yetkilerle görevlerini icra ederler (Toksöz vd., 2009, s.73). Aşağıdaki Tablo 4.44'te temel olarak merkezi hükümet ve yerel yönetim birimlerinin eğitim alanındaki görevleri verilmiştir (Eurydice France, 2022).

Tablo 4.44. Fransa'da Yönetim Birimlerinin Eğitim Alanındaki Sorumlulukları

Sorumluluk Alanı	Anaokulu, İlkokul (School)	Lise (Lycée)	Ortaokul (Collège)
Müfredat:öğretim programların oluşturulması	Eğitim Bakanlığı	Eğitim Bakanlığı	Eğitim Bakanlığı
Yatırım (hizmet binası yapımı ve bakım onarımı)	Belediye	Bölge yönetimi	İl yönetimi
Eğitim materyallerinin/ekipmanlarının alınması	Belediye	Eğitim Bakanlığı	Eğitim Bakanlığı
Öğretim kadrosunun yönetimi: işe alım, eğitim, ücretlendirme vb.	Eğitim Bakanlığı	Eğitim Bakanlığı	Eğitim Bakanlığı
İdari, teknik ve sağlık personelinin yönetimi: işe alım, eğitim, ücretlendirme vb.	Eğitim Bakanlığı	Bölge yönetimi	Eğitim Bakanlığı
Mavi yakalı personelin yönetimi: işe alım, eğitim, ücretlendirme vb.	Belediye	Bölge yönetimi	İl yönetimi

Eğitim Bakanlığı'nın görevleri arasında eğitim politikalarının belirlenmesi ve değerlendirilmesi, öğretim programlarının hazırlanması, kaynaklarını dağılımı, personel istihdamı ve yönetimi, sınavların düzenlenmesi, yeterlilik derecelerinin verilmesi sayılabilir. Devlet, eğitim politikasını akademi ve rektörlük sistemleri aracılığıyla bölgesel düzeyde uygular. Akademi, çoğu durumda bir bölgenin topraklarına karşılık gelen bir idari bölgedir. 26 bölgeyi kapsayan 30 akademi vardır. Rektörlük, akademi düzeyinde eğitim bölümlerinin müdürlüğüdür. Akademi ulusal olarak tanımlanmış eğitim politikasını uygular. Kreşler, ilkokullar, kolejler ve liseler üzerinde yetkisi vardır, bakanlığa bağlı bir rektör (doktor unvanına sahip) ile yönetilir, tüm eğitim kurumlarının işleyişinden sorumludur (Eurydice France, 2022).

Yerel düzeyde, devletin eğitim politikası, akademi müfettişi (directeur d'académie) aracılığıyla illerde (département) uygulanır. İller okulların yönetimi (özellikle ilköğretim), personelin organizasyonu, sınavların düzenlenmesi konularında yerel düzeyde görev yaparlar. Akademi müfettişi, il (département) düzeyinde rektörün temsilcisidir, rektörlük tarafından

belirlenen eğitim stratejisini uygular, okul öğretmenlerinin değerlendirilmesine katılır, öğretmenleri yönetir ve okulları denetler (Eurydice France, 2022).

Fransa'da eğitim ile ilgili yerel yönetimlerin en üst yoneticisi belediye başkanıdır. Yerel yönetimler (bölgeler, iller ve belediyeler) okul sisteminin idaresi ve maddi işleyişinde yetkiye sahiptir. Belediyeler kreşler ve ilkokullardan, iller ortaokullardan, bölgeler liselerden sorumludur. Aşağıdaki Tablo 4.45'te Fransa'daki yerel yönetim birimlerinin eğitim alanındaki görevleri yer almaktadır (Tepe, 2007; Uzun, 2015; Eurydice France,2022).

Tablo 4.45. Fransa'da Yerel Yönetim Birimlerinin Eğitim Alanındaki Sorumlulukları (Tepe, 2007; Uzun, 2015; Eurydice France,2022).

Yerel Yönetim Birimi	**Eğitim Alanındaki Görevleri**
Region (bölge)	• Liselerin (lycées) yapımı ve bakım onarımı • Ekipman ve işletme giderleri için destek • Liselerde teknik, operasyonel ve hizmet personelinin işe alınması ve yönetimi • Okul binalarında eğitim, spor ve kültürel faaliyetlerin organizasyonu • Bölgenin çıraklık ve mesleki eğitim idaresi
Département (il)	• Ortaokulların (collèges) yapımı ve bakım onarımı • Ekipman ve işletme giderleri için destek • Kolejlerde teknik, operasyonel ve hizmet personelinin işe alınması ve yönetimi • Okul binalarında eğitim, spor ve kültürel faaliyetlerin organizasyonu • Okul ulaşımının organizasyonu ve işletilmesi. • Farklı kamu iş birliklerindeki işe alım sektörlerini tanımlar, kolej öğrencilerinin bu işlere yerleştirilmesini organize eder.
Commune (belediye)	• Okul öncesi eğitim kurumları ve ilkokulların yeri, binası, donanımı, işletimi ve bakımı • Okullar için ekipman ve işletme ödemelerinin yönetimi • Okul binalarında eğitim, spor ve kültürel faaliyetlerin organizasyonu • Okul başlangıç ve bitiş saatleri ile okul programlarını değiştirebilir, örneğin dört günlük bir hafta oluşturabilir. • Öğretmenler dışındaki diğer personeli yönetir. • Belediye Meclisi, okula devamı teşvik etmek için öğrencilerin ailelerinin gelirlerine göre yardım edebilir.

Fransa'da Okulların Genel Yapısı

Anaokulu ve ilkokulların ayrı bir kurum olarak yasal bir statüleri yoktur: bunlar belediyeye bağlıdırlar. Anaokulu ve ilkokulların yönetiminde üç kademeden söz edilebilir: yönetmeliklere uygun öğretim prosedürlerine uyumu sağlayan okul müdürü; okul öğretmenleri, seçilmiş veli temsilcileri, belediye başkanı veya okul işlerinden sorumlu belediye meclis üyesinden oluşan okul konseyi (conseil d'école). Konsey; okulun tüm maddi ve mali işletme koşulları, okul binalarının kullanımı, okul kuralları, okul haftasının organizasyonu, tamamlayıcı eğitim, spor ve kültürel faaliyetlerin düzenlenmesi konularında görev yapar. Okul müfettişi (Inspecteur de l'education nationale), bölgeden sorumlu kişi, idari işleyişi ve ulusal eğitim kurallarının uygulanmasını sağlar, okul konseyi toplantılarına katılma hakkına sahiptir. Ayrıca okul koopereratifi (coopérative scolaire) de okulların sorunsuz çalışmasına katkıda bulunur. Üyeler, ilişkili ve işbirlikçi yaşam uygulamasına dayalı bir eğitim projesi uygulamaya karar veren bir grup yetişkin ve öğrencidir. Kendi bütçesi ile, bakım ve işletme masraflarını karşılar (belediye yükümlülüklerinin yerine geçmediğinde), okuldaki eğitim projelerini veya dayanışma eylemlerini finanse edebilir. Öğrenciler arasındaki dayanışma ruhunun gelişmesine, okul ortamının ve öğrencilerin okuldaki yaşam ve çalışma ortamlarının iyileştirilmesine katkıda bulunur (Eurydice France, 2022).

Ortaokul ve liseler Eğitim, Yüksek Öğrenim ve Araştırma Departmanı tarafından kontrol edilen yerel kamu okullarıdır (etablissements publics locaux d'enseignement). Yerel kamu okulları hakkındaki 30 Ağustos 1985 tarihli yasal düzenleme ile faaliyetlerini organize eden idari ve mali özerkliğe sahiptirler .Ortaokullar ve liseler aşağıdaki konulara dayanan bir özerkliğe sahiptir:

- Okulun sınıflara ve öğrenci gruplarına göre düzenlenmesi ve öğrencilerin dağıtım koşulları
- Yasal ders saatlerinden kaynaklanan yükümlülüklere uygun olarak okula sağlanan öğretim saatlerinde bağışların kullanılması
- Okul zamanının organizasyonu ve okul yaşam koşulları
- Öğrencilerin sosyal ve profesyonel entegrasyonunun yanı sıra kariyer rehberliğinin hazırlanması

- Bölgesel planlar ışığında, gençleri ve yetişkinleri hedefleyen tamamlayıcı ve sürekli eğitim eylemleri
- Okulun sosyal, kültürel ve ekonomik çevresine açılması
- Özellikle ulusal müfredatta yer alan konuları tamamlamak için okula özgü konuların seçimi
- Reşit olmayan öğrenciler için ailelerin iznine tabi olarak, okul tarafından öğrenciler için düzenlenen eğitim faaliyetlerine katkıda bulunan isteğe bağlı faaliyetler ve başarılı bir eğitim için faaliyetlerin uygulanmasına eşlik edecek faaliyetler (Eurydice France, 2022).

2013 yılından bu yana uygulanan Bölgesel Eğitim Projesi (projet éducatif territorial), eğitim alanında yer alan tüm paydaşları bir araya getiren yerel bir iş birliğidir. Eğitim ve gençlikten sorumlu bakanlık, taşrada yer alan kamu kurumları, dernekler, spor kulüpleri, vb. birlikte faaliyetler düzenler (EACEA Youthwiki, 2022).

Çarşamba Kalite Planı (Qualité Plan Mercredi) ile, anaokulundan ilkokulun sonuna kadar olan süreçte çarşamba günü ders dışı etkinlikler düzenlenmektedir. Bu etkinlikler; aile katılımlı, eğlenceli, okulun bulunduğu yerleşim yerindeki tüm paydaşlarla ortaklık yaparak, zengin ve çeşitli kültür, spor ve doğa etkinlikleri ve bir bitirme projesi (sanat eseri, gösteri, sergi, turnuva vb.) içerebilen yapıya sahiptir (EACEA Youthwiki, 2022).

Yaz kampları, meslek kuruluşlarıyla birlikte düzenlenen etkinlikler, spor, kültür, sanat, bilim alanındaki ilgili tüm paydaşlarla (kamu, özel sektör ve STK) yapılan ortaklıklar, uluslararası iş birliği projeleri ile eğitim alanında önemli çalışmalar gerçekleştirilmektedir (EACEA Youthwiki, 2022).

Okul Müdürü, öğretim ekibinin bir üyesidir ve okul öğretmenleriyle aynı statüye sahiptir. Öğretmenler arasında gerekli koordinasyonu sağlar ve öğretim ekibine liderlik eder. Okulun sorunsuz işleyişini ve ilgili yönetmeliklere uyulmasını sağlar. Yerel makamların muhatabıdır, velilerle diyaloğu sağlar. Belediye personelinin çalışmalarını organize eder. Özellikle denetim hizmetlerinin organizasyonundan, çocukların sınıflara dağılımından ve başta belediye olmak üzere okul ile muhatapları arasındaki ilişkilerin yönetiminden sorumludur (Paris Municipality, 2022b).

Paris Büyükşehir Belediyesi Tarafından Sunulan Eğitim Hizmetleri

Fransa'da Paris, Lyon ve Marsilya kentleri büyükşehir belediyesi olarak hizmet verirler. Özel statülü yerel yönetim birimleri içerisinde yer alan Paris kenti, Paris Büyükşehir Belediyesi ve Paris İli olmak üzere iki unsurdan oluşmaktadır. Paris Meclisi ve belediye başkanı, belediye ve İl kapsamındaki görevleri icra ederler. Paris 'te bulunan 20 ilçede belediye yönetimi bulunmaz ve söz konusu ilçeler Paris 'in idari birimi gibi yönetilir (Toksöz vd., 2009, s.63).

Paris Büyükşehir Belediyesi, kreşlerin, ilkokulların, liselerin ve sanat okullarının yapımı, bakımı, malzeme temininden sorumludur. Aynı zamanda, Paris Büyükşehir Belediyesi'nin öğretmenlerini ve okulda çalışan öğretim dışı personeli de yönetir. Paris Büyükşehir Belediyesi bazı özellikleriyle Fransa'daki diğer belediyelerden ayrılmaktadır. Ortaokulların (college) inşası, işletilmesi, bakımı ve donatılmasından sorumludur. 2004 tarihli yerinden yönetim yasasından bu yana, departman sektörleştirme, okul yemek servisi ve ayrıca teknisyenlerin, işçilerin ve ortaokul servis personelinin işe alınması ve yönetimi ile ilgili yeni yetkilere sahiptir. Belediye Okul İşleri Departmanı, 11.000'den fazla daimî personel ve 13.000 geçici personel ve 600 milyon avroyu aşan yıllık bütçesi sayesinde bu görevleri gerçekleştirmektedir (Paris Municipality, 2022 l).

Paris Büyükşehir Belediyesi her yıl okul malzemeleri için beş milyon euro kaynak ayırmaktadır. Bu kapsamda, ilçe belediyeleri adına okullara defter, kalem, kütüphaneler için kitaplar, ders kitapları, öğretim materyali, spor malzemeleri, mobilya, perde, görsel-işitsel ekipman, ev aletleri, temizlik ürünleri temini ve okullarda görsel sanatlar, müzik, beden eğitimi ve spor eğitimlerinin verilmesi sağlanır (Paris Municipality, 2022 l).

Paris Büyükşehir Belediyesi tarafından sunulan eğitim hizmetleri aşağıda listelendiği gibi dört kategoride incelenmiştir. Aşağıdaki bölümde dört kategoriden her biri kapsamında gerçekleştirilen eğitim faaliyetleri detaylı olarak açıklanmıştır (Paris Municipality, 2022).

- Belediye Hizmet Binalarında/Alanlarında Gerçekleştirilen Eğitim Faaliyetleri
- Okul Binalarında/ Alanlarında Gerçekleştirilen Eğitim Faaliyetleri
- Proje Bazlı Eğitim Faaliyetleri
- Destekleyici Eğitim Faaliyetleri

Belediye Hizmet Binalarında Yapılan Eğitim Faaliyetleri

Belediye hizmet binalarında gerçekleştirilen eğitim faaliyetleri aşağıda listelenmiştir ve sonrasında her bir eğitim faaliyeti paragraflar halinde açıklanmıştır.

- Belediye Konservatuarları (17 Noktada)
- Güzel Sanatlar Atölyeleri (85 Nokta)
- Oyuncak Kütüphaneleri (Kapalı, Açık, Sabit, Gezici)
- Oyun Kafeleri
- Animasyon Merkezleri
- Kütüphaneler ve Etkinlikleri
- Gençlik Köşkü
- Gençlik Merkezi
- TUMO Okulu
- Yetişkinlere Yönelik Meslek ve Kişisel Gelişim Kursları
- Keşif Sınıfı
- Kültür-Sanat, Fen, Şehir Planlama Dersleri

Herkese açık olan 17 Paris belediye konservatuarı ve bölgesel konservatuar, dans, müzik ve tiyatroda uzmanlaşmış sanatsal eğitim kurumlarıdır. 5 ila 25 yaşları arasındaki kişiler bir sanatsal pratiğe doğru yönlendirilmektedir. Öğrencilerin duyarlılığını, yaratma ve yorumlama yetilerini geliştirmek amaçlanır. Öğretim, öğrenmenin sürekliliğine ve gelişimine izin verecek şekilde birkaç yıl boyunca yapılandırılmıştır. Konservatuarlar, çok çeşitli disiplinler sunarak kendilerini yeniler. Konservatuvarlar düzenli olarak herkese açık kültürel etkinlikler sunar (Paris Municipality, 2022e).

Şekil 5. Paris, Belediye Konservatuarı

Paris şehrinin güzel sanatlar atölyeleri, Paris'te 15 bölgeye yayılmıştır. 85 atölye, her seviyeden yetişkin amatöre eğitim sunuyor. Çizim, boyama, gravür, litografi, heykel, modelleme, doğrudan oyma, kalıplama, morfoloji, fotoğrafçılık, üç boyutlu atölye, animasyon filmler ve çizgi romanlar, mimarinin temelleri, perspektif, kolaj, senografi, sanat tarihi ve şarkı korosu branşlarında eğimler veriliyor (Paris Municipality, 2022c).

Şekil 6. Paris, Güzel Sanatlar Atölyeleri

Oyuncak kütüphaneleri, yetişkinlerin ve çocukların, gençlerin ve ailelerin yapıya göre gelip oynayabilecekleri veya oyuncak ödünç alabilecekleri yerlerdir. Nesiller arası etkinlikleri ve sosyal çeşitliliği teşvik eden oyuncak kütüphaneleri, iç mekanlarda veya kamusal alanlarda sabit / gezici olabilir. Uzman kütüphane personeli tarafından yönetilirler. Üç tür açık hava oyuncak kütüphanesi bulunur: Les Ludomouv itinérantes, Les Ludomouv citoyennes, L'R' de jeux. Gezici (mobil) kütüphane (Les Ludomouv itinérantes) bir bölgeden diğerine taşınır. Derneklere bağlı profesyonel oyuncak kütüphanecileri tarafından yönetilirler. Okul dönemi boyunca çarşamba, cumartesi ve pazar günleri hizmet verir. Oyun sakinleri kütüphaneleri (Les Ludomouv citoyennes), mahalle dernekleri ve gönüllüler tarafından yönetilen açık hava oyuncak kütüphaneleridir. Birçok ücretsiz eğlenceli aktivite sunarak aileleri ve çocukları ağırlarlar. Paris'in açık hava oyuncak kütüphanesi L'R' de jeux, tüm yıl boyunca Cumhuriyet Meydanı'nda (Place de la République') kuruludur. Çocuklar, gençler, ebeveynler, büyükanne ve büyükbabalar, turistler ve profesyoneller bu geniş eğlence alanında oynamak için bir araya gelebilirler. Bu kütüphane aileler ve herkes için ücretsiz aktiviteler sunar. Temel özellikleri: 7

profesyonel oyuncak kütüphanecisinden oluşan bir ekip, oyun yazarları ve yayıncılarının katılımıyla oyun akşamları, 250 oyun ve 400'den fazla oyuncak, 1.000 m2 sahne alanı, Paris'ten ve başka yerlerden 30.000'den fazla oyuncu ve bir o kadar da seyirci (Paris Municipality, 2022f).

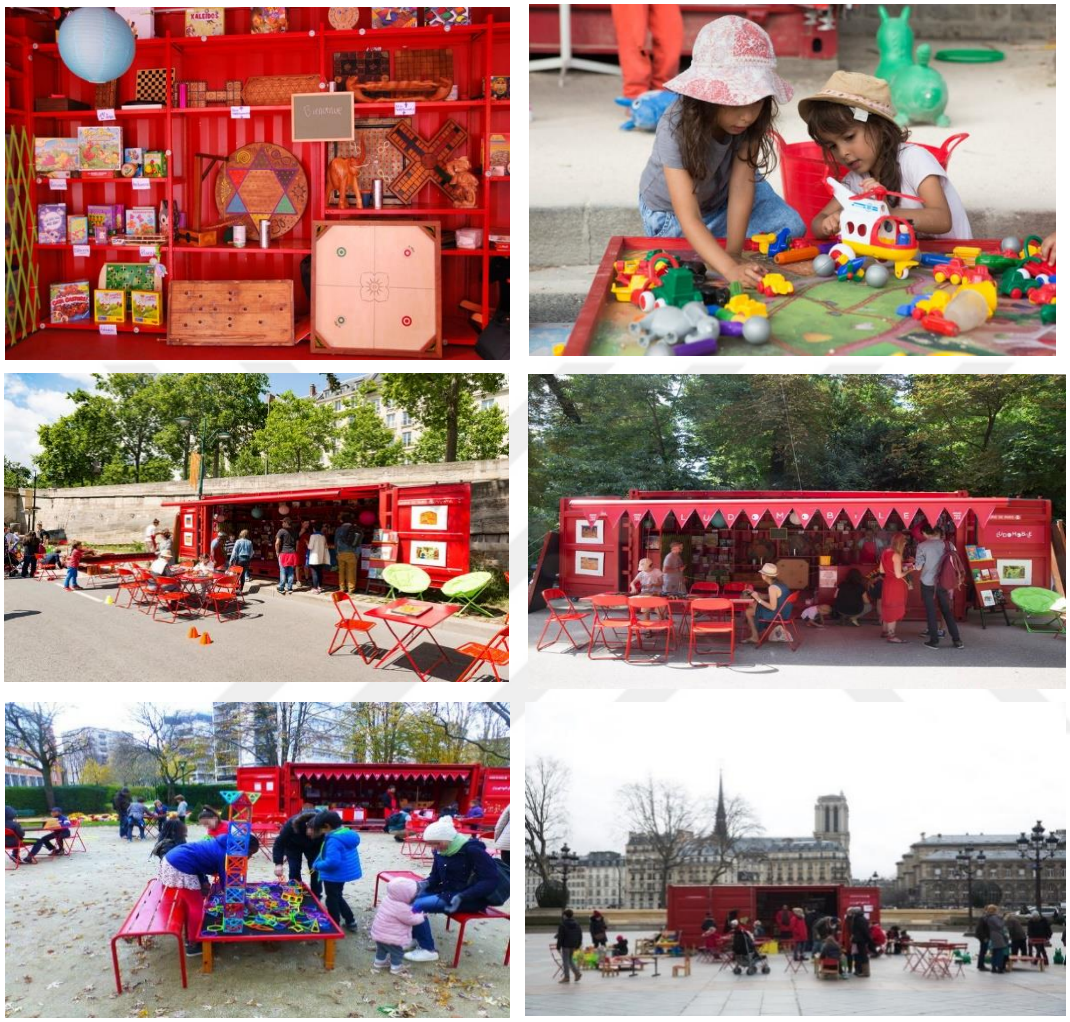

Şekil 7. Paris, Oyuncak Kütüphaneleri

Oyun kafelerinde, gençlere yönelik eğlenceli ve yaratıcı aktiviteler, çocuklara yönelik sinema gösterimleri düzenlenmektedir. Kafelere gelen kişiler, kültür sanat hakkında bilgi edinme ve kafelerde dinlenebilme olanağına sahiptir. Söz konusu kafelerin örneklerinden Café des Enfants, 0 ila 18 yaş arası çocuklara, ailelerine ve sosyal çevrelerine göre düzenlenmiş bir mekandır. Sunulan tüm atölye çalışmaları ücretsiz ve herkese açıktır. Gün boyu yaş gruplarına göre eğlenceli oyunlar ve etkinlikler düzenlemektedir. Bir başka örnek olan Cafézoid'de günlük 35 farklı atölye programı düzenlenmektedir. Çocuk kafesi fikri, çocukların kendi yaşıtlarıyla kısıtlama olmaksızın özgürce buluşup herkese açık bir kafede oynayabilmesinden hareketle hayata geçirilmiştir (Paris Municipality, 2022f).

Şekil 8. Paris, Oyun Kafeleri

Animasyon merkezleri; dans, spor, sahne sanatları, tiyatro, el sanatları, müzik, bilişim, multimedya, çevre vb. birçok alanda sunulan 400'den fazla aktivite ile hizmet vermektedir. Paris Animasyon merkezleri (50 noktada) tarafından sunulan eğitim ve etkinliklerden her yıl 60.000'den fazla kişiyi faydalanmaktadır. Merkezlerde (Paris Anim) görev yapan gençlik liderleri özellikle 14-25 yaş arası gençlere yönelik etkinlikler yapılmakta ve birlikte proje oluşturma atölyeleri düzenlenmektedir. Aynı zamanda her yaştan her kesimden vatandaşların da faydalanabildiği merkezlerde, özel olarak organize edilmiş ekiplerin gözetiminde mahalle partileri, toplantılar, gösterimler, konferanslar, münazaralar düzenlenmektedir. Tüm yıl boyunca açık olan merkezler, okul tatillerinde kurslar, geziler ve konaklamalar sunarak özellikle gençlerin yeni ufuklar keşfetmesine olanak tanımaktadır. Pek çok merkez tam donanımlı performans salonlarına sahiptir ve çeşitli kaliteli programlar sunar: tiyatro, komedi, konserler vb. Prova odaları ve kayıt stüdyolarının sağlanması da müzisyenler ve genç müzik grupları için tasarlanmıştır. Sergi alanları da öncelikle genç Parisli tasarımcılar için yapılmaktadır. Animasyon merkezlerine mümkün olduğu kadar çok kişinin erişimini teşvik etmek için fiyatlar her hanenin yapısına ve kaynaklarına göre ayarlanmaktadır (Paris Municipality, 2022f).

Şekil 9. Paris, Animasyon Merkezleri

Paris Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı hizmet veren 57 kütüphanesi ve 15 özel miras kütüphanesi bulunmaktadır. Herkese açık olan (tüm yaş gruplarına) kütüphanelerde kitap/ belge ödünç alınabilmektedir. Ayrıca atölye, konferans, okuma, gösterim vb. türde birçok program icra edilmektedir (Paris Municipality, 2022g).

Gençlik Köşkü (Kiosque Jeunes): 13 ila 30 yaş arasındaki Parisliler burada yıl boyunca çok sayıda ücretsiz veya indirimli geziden yararlanabilir. Tiyatro, gösteriler, stand-up'lar, spor etkinlikleri de bu merkezde düzenlenmektedir (Paris Municipality, 2022h).

Şekil 10. Paris, Gençlik Köşkü

Gençlik Merkezi (Quartier Jeunes): 16 ila 30 yaş arasındaki kentlilere, çok sayıda paydaşın katılımıyla etkinlikler sunulmaktadır. Hayatın her alanında yararlanıcılara hizmetler sunuluyor: istihdam, oryantasyon, meslek, bağlılık, sağlık, hukuka erişim, barınma, tatiller, kültür, eğlence, spor. Hizmetlerden öne çıkanlar: gençleri iş aramalarında, iş-eğitim programlarında veya stajyerliklerinde desteklemek ve onları şirketlerle toplantılar veya mentorluk programları bağlamında desteklemek (CV çalıştayları, mülakatlar, iş sunumları, eğitim teklifleri, stajlar, çıraklıklar, işler vb.), bağımlılığı önleme ve sağlık yardım hatları (fiziksel ve zihinsel), genç sanatçılara destek ile kültürel mesleklerde kalıcılık, hukukçular ve avukatlar ile yardım hatları, Paris'teki gençler için barınma yardım hatları, Gençlik Köşkü ile kalıcı bir kültür, eğlence ve spor gezileri, ruh sağlığı ve risk azaltma konusunda uzman desteği, psikolojik destek (Paris Municipality, 2022i).

Şekil 11. Paris, Gençlik Merkezi

TUMO okulu, 12 ila 18 yaşları arasındaki tüm genç Parislilere açık, ücretsiz ve yenilikçi, gençlerin dijital teknoloji araçları konusunda eğitim almalarına olanak tanıyor. Bu okul, gençlere sekiz farklı yaratıcı teknolojiyi (animasyon, video oyunları, programlama, grafik tasarım, sinema, çizim, 3d modelleme, müzik vb.) eğlenceli bir şekilde öğrenme ve uygulama fırsatı sunuyor. Yıl boyunca, uzman eğitmenler öğrencilere kişiselleştirilmiş bir kursta eşlik ediyor ve tanınmış profesyoneller, yaratıcı ve teknolojik etkinlikleri uygulamak için atölye çalışmalarına katılıyor. Buna ek olarak, kolejler, liseler ve dernek gruplarından gelen öğrenciler için okul zamanı boyunca video oyunlarına, animasyon filmlerine ve programlama/kodlamaya başlamak için modüler eğitimler de düzenleniyor. TUMO' nun sekiz beceriyi (yeşil çevre, yaşamak- hareket, giysi tüketimi, 3R (azalt, yeniden kullan, geri dönüştür) kapsayan öğrenme programı, kendi kendine öğrenme, atölye çalışmaları ve öğrenme laboratuvarlarından oluşur. Her öğrenci istediği alanda ve kendi hızında çalışmakta özgürdür (Paris Municipality, 2022j).

Şekil 12. Paris, TUMO Okulu

Yetişkinlere yönelik kurslar,18 yaşın üzerindeki herkese yöneliktir. Fransızca kursları, yabancı dil kursları, profesyonel destek, şirket veya derneklerin kurulması, moda ve tekstil meslekleri, catering meslekleri, idare meslekleri, iş meslekleri, çevre meslekleri, bilişim teknolojileri, programlama ve web iletişim meslekleri, grafik sanatlar, mimarlık ve iletişim meslekleri, bilim ve endüstriyel teknikler alanındaki meslekler, ahşap, cam, goblen, dekoratif resim ve heykel kursları düzenlenmektedir (Paris Municipality, 2022k).

Her yıl, Paris Büyükşehir Belediyesi beş temaya ayrılmış keşif sınıfı konaklamaları düzenlemektedir: kar, deniz, binicilik, çevre ve kültürel miras, bilim ve sanat). Keşif sınıfları, Paris'teki devlet ilkokullarında üçüncü aşamaya (çoğunlukla CM1 ve CM2'de) kayıtlı binlerce öğrenciyi ilgilendirir. Konaklamalar on gündür ve öğretmenlerin sorumluluğunda gerçekleşir. Paris Büyükşehir Belediyesi tarafından önerilen ve her üç ayda bir güncellenen bir katalog temelinde, öğretmenler, isterlerse, bir proje hazırlar ve öğrencileri için konaklama hakkı elde etmek için başvuruda bulunurlar. Öğretmenlerin başvuruları daha sonra Paris Akademisi ve Şehir üyelerinden oluşan bir tahsis komitesi tarafından seçilir (Paris Municipality, 2022 l).

Kültür-sanat, fen, şehir planlama dersleri, (CP'den CM2'ye kadar) Paris'teki devlet ilkokullarının öğrencilerine yöneliktir ve uzmanlar tarafından yönetilir. Dernekler, sanatçılar veya müze eğitim servisleri ile ortaklaşa ve aktif öğretmenlerin katılımıyla, sayıları temalara göre değişen, genellikle okul dışında yarım gün süren birkaç oturumda gerçekleşir. Kültür sanat: Paris'in müze koleksiyonlarını, geçici sergileri, bir sanatçının eserlerini, tarihi, coğrafi ve çevresel mirasını tanıtırlar. Şiir, dans, tiyatro, hikâye anlatımı, kuklalar, kaligrafi, gravür, heykel, sinema, fotoğrafçılık. Fen dersleri: astronomi, arkeoloji, havacılık, robotik, mekanik, etnografya. Şehir planlama dersleri, öğrencileri dış çevreleri hakkında bilinçlendirmeyi ve mimari miras ve kentsel dönüşüm çalışmaları ile Paris'i tanıtmayı amaçlar (Paris Municipality, 2022 l).

Okul Binalarında/ Alanlarında Gerçekleştirilen Eğitimler

Paris Büyükşehir Belediyesi tarafından okul binalarında/ alanlarında gerçekleştirilen eğitim faaliyetleri 13 başlıkta aşağıda listelenmiştir ve sonrasında her bir eğitim faaliyeti paragraflar halinde açıklanmıştır (Paris Municipality, 2022).

- Okulu tamamlayıcı eğitimler (görsel sanatlar, beden eğitimi, müzik)
- Eğlence Merkezleri (3-5 ile 6-14 Yaş) ve CLAP
- Cumartesi Günleri Anaokulu, İlkokul Bahçelerinde Yapılan Etkinlikler
- Destekleyici Animatörler (Oyun, Beslenme, Hijyen)
- Okuma Atölyeleri (Anaokulu ve İlkokul)
- Animatörler Eşliğinde Etkinlikler (Anaokulları)
- Ev Ödevi Kursları (Belediye Öğretmenleri ve Animatörler)
- Mavi Atölyeler (Kültürel, Bilimsel, Sportif)
- Yardım Eli Kulüpleri (İlkokul 1. Sınıf Öğrencileri Okuma Yazma Destekleme Kursu)
- Okuma, Anlama, Matematik Atölyeleri (ALEM)
- Cumartesi Sabahı Okul Etkinlikleri (Sanat, Eğlence, Spor)
- Çarşamba Sporu (20 Branş Kurs ve Organizasyonlar)
- Üniversite Öğrencilerine Yönelik Tematik Kurslar ve Etkinlikler

Paris şehri öğretmenleri (PVP olarak da adlandırılan uzman öğretmenler), okul öğretmenleri tarafından verilen dersleri tamamlayıcı olarak ilkokullara okul saatleri boyunca üç disiplinde dersler verir. Görsel sanatlar öğretmenleri, çizim, kaligrafi, farklı boyama teknikleri ile öğrencilerin yaratıcılıklarını ifade etmelerine olanak sağlamaya çalışırlar. Müzik eğitimi öğretmenleri, ses, müzik teorisi ve enstrümantal pratik etrafında çalışarak çocukları müzik pratiğiyle tanıştırırlar. Ayrıca çocuklara müzik tarihini, büyük bestecileri, dünyanın müzik ritimlerini ve geleneksel dansları tanıtırlar. Beden eğitimi ve spor öğretmenleri bireysel (jimnastik, atletizm vb.) ve grup (top ve raket sporları, judo, hokey vb.) etkinliklerinde eğitim verirler. Belediye tarafından işe alınan ve maaşı ödenen 800 PVP, tümü kendi uzmanlık alanlarında yüksek lisans derecesine sahiptir. Her okulun eğitim ekibi bünyesinde ve Milli Eğitim programları çerçevesinde faaliyetlerini yürütürler (Paris Municipality, 2022b).

Eğlence Merkezleri, öğrencilerin kendi kendine ya da grupla gelişmesine, sosyalleşmesine ve farklı şekillerde öğrenmesine imkân sağlayan kaliteli eğitici-eğlence etkinlikleri sunan merkezlerdir. 3-5 ile 6-14 yaş grupları, Paris'te ikamet eden ve/veya bir devlet okulunda veya

özel okulda okula giden tüm çocuklar, Paris eğlence merkezlerine kayıt yaptırabilmektedir. Sonbahar tatili (24 Ekim- 4 Kasım 2022), yılsonu tatilleri (19 Aralık- 2 Ocak 2023), kış tatili (20 Şubat- 4 Mart 2023), bahar tatili (24 Nisan- 8 Mayıs 2023), yaz tatillerinde (10 Temmuz Pazartesi- 30 Ağustos 2023) etkinlikler gerçekleştirilmektedir. Bu zaman aralıkları dışında her çarşamba öğleden sonra çocuklara, herkesin yaşına göre çeşitli aktiviteler sunulmaktadır. Uygulanan eğitim programları: okuma ve anlama etkinlikleri (tiyatro, resim, hikâye), bilim ve teknik, kültürel öğrenme (müzelere, atölyelere vb. ziyaretler), fotoğrafçılık ve sinema eğitimi, çevre ve spor etkinlikleri, sürdürülebilir kalkınma olarak sıralanabilir. Bazı merkezlerde, paydaşlarla çeşitli projeler geliştirilmektedir (Paris Municipality, 2022c).

Şekil 13. Paris, Eğlence Merkezleri

Yaz boyunca, Paris bölgesindeki ormanlarda kurulan 17 alan, Paris eğlence merkezlerinden gelen çocukları ağırlar. Her alan farklı bir tema etrafında tasarlanmış ve böylece çocukları sanat ve doğa, bilim, rol yapma, masallar ve harikalar, iklim gibi belirli bir evreni keşfetmeyi hedeflemektedir. Bu açık hava gününün programında: eğlence, spor aktiviteleri ve çevrenin (fauna, flora, doğa) keşfi etkinlikleri yer alır. Her gün yaklaşık 3.000 çocuk katılım sağlar. Eğlence merkezi ekipleri tarafından tasarlanan bu mekanlarda, 09.30- 17.00 arasında, çocukların yaşına uygun, eğlenceli ve eğitici outdoor aktiviteler sunulmaktadır (Paris Municipality, 2022c).

Eşit eğlence merkezleri (CLAP), eşit sayıda engelli ve engelsiz çocuğu kabul etmektedir, kentte 10 noktada bulunmaktadır, 200'den fazla engelli çocuk kayıtlıdır. Faaliyetler, her bir motor beceri düzeyine, her bir özel engele göre uyarlanmıştır. Eğitim programları özellikle ihtiyaçlara göre uyarlanır ve çocuklar arasındaki karşılıklı yardımlaşma ve dayanışmaya değer verilir. Her CLAP, 15'i engelli olmak üzere 30 çocuğu barındıracak şekilde tasarlanmıştır (Paris Municipality, 2022c).

Şekil 14. Paris, Eşit Eğlence Merkezleri

Okulu bölgenin merkezi yapmak ve ailelere eğlence sunmak için ilkokul ve ortaokul bahçeleri ile kreşler, "Quarter Hour City" kapsamında cumartesi günleri halka açıktır. (42 okul ve kolej bahçesi ile 29 kreş). Oyunlar, etkinlikler, toplantılar açısından aileler için önemli bir yere sahiptir. Anaokullarında 6 yaşından küçük çocuğu olan ailelere yönelik, yerel dernekler tarafından düzenlenen sanatsal, eğlenceli, müzikal veya bedensel uyanış atölyeleri düzenlenir (Paris Municipality, 2022b).

Şekil 15. Paris, Quarter Hour City Kapsamındaki Bir Okul Bahçesi

Paris Büyükşehir Belediyesi tarafından işe alınan yaklaşık 6.500 kadrolu/süreli destekleyici eğitmenler (animateurs permanents et vacataires), Pazartesi'den Cuma'ya 11:30 ile 13:30 arasında 130.000 çocuğu ve öncelikli eğitimi izler (anaokuldaki her 14 çocuk için bir eğitmen, ilköğretimdeki her 18 öğrenci ve diğer okullardaki 32 öğrenci için bir eğitmen). Eğitmenler yemek öncesi ve sonrası çocuklara oyunlarında ve aktivitelerinde eşlik eder, beslenme düzeni ve hijyen kuralları konusunda farkındalık geliştirilmesini sağlar. Paris Büyükşehir Belediyesi bu program için, ders dışı etkinliklerin kalitesini iyileştirmek için 10 milyon avro kaynak ayırmaktadır (Paris Municipality, 2022m).

Çocuklara okuma isteği ve zevki vermek için Paris Büyükşehir Belediyesi, Paris Akademisi ile ortaklaşa "Okuma Atölyeleri" oluşturmuştur. Tüm çocuklar ücretsiz olarak yararlanabilmektedir. Öğle yemeğinde, akşamları, çarşamba günleri ve tatillerde eğlence merkezi çerçevesinde uzman bir eğitmen tarafından eğlenceli yöntemlerle yapılır. Öğrenciler ücretsiz olarak faydalanır, program için gerekli mali kaynak düzenli olarak sağlanır. Anaokulunda, kitaplar için alanlar (EPL) vardır. Anaokulunda eğitmenler (animateurs spécialement), çocuklara eğlenceli aktiviteler aracılığıyla kelimeleri ve resimleri keşfetmelerini sağlar. İlkokul düzeyinde, kütüphaneler-dokümantasyon merkezleri (BCD), her yıl eklenen yaklaşık 1.060 eserden oluşan bir koleksiyona sahiptir. Öğrenciler, hikayeler oluşturmayı ve aktif-yaratıcı okuyucular olmayı öğrenirler. BCD'ye okul saatleri boyunca öğretmenler ve öğrencileri de erişebilir (Paris Municipality, 2022m).

Şekil 16. Paris, Okuma Atölyeleri

Anaokullarında eğitmenler (animateurs) tarafından kısa süreli, eğlenceli ve eğitici faaliyetler düzenlenir (masallar, şarkı söyleme, fiziksel ve sanatsal ifade, vb.). Günün sonunda çocukların dinlenme ihtiyaçları karşılanır. Bu etkinlikler atıştırmalıklar eşliğinde düzenlenir. Okul fonu ile karşılanan anaokulundaki atıştırmalıklar, okul çocuklarının beslenme ihtiyaçlarını en iyi şekilde karşılamak için öğle yemeğine göre dengelenir (Paris Municipality, 2022m).

Yaklaşık 23.000 öğrenci, Paris Büyükşehir Belediyesi tarafından ilkokullarda saat 16:30 ile 18:00 arasında sunulan gözetimli çalışmalara katılmaktadır. Çocuklar, teneffüsten (dinlenme ve atıştırmalık) sonra, Belediye tarafından işe alınan öğretmenler ve eğitmenlerin gözetiminde ödevlerini yaparlar. Gözetimli çalışmalar, dersten sonra, 16:30- 18:00 saatleri arasında, Paris Şehri'ndeki tüm devlet ilkokullarında yapılır. Fiyatlar ailenin gelirine göre hesaplanır (Paris Municipality, 2022m).

Paris Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen mavi atölyeler, çocukların kültürel, bilimsel ve sportif faaliyetlerde yer almalarını sağlar. Müsaitlik durumuna bağlı olarak bir devlet ilkokuluna kayıtlı çocuklara açıktır. Okul dönemi boyunca, dersten sonraki akşam, pazartesi, salı, perşembe ve cuma günleri 16:30- 18:00 saatleri aralığında düzenlenir. Etkinlikler maksimum 18 kişilik gruplar halinde düzenlenmektedir. Belediyenin okul işleri departmanı (direction des affaires scolaires) tarafından performans sanatları, imaj, sinema, dijital sanatlar, bilim ve teknoloji, plastik sanatlar ve yaratıcı hobiler, medeniyetlerin ve dillerin keşfi, sağlık konularında kültürel ve bilimsel çalıştaylar-seminerler düzenlenir. Belediye Gençlik ve Spor Daire Başkanlığı tarafından (Direction de la Jeunesse et des Sports) takım sporları, raket sporları, dövüş sporları, bireysel ve çeşitli sporlar, sirk ve dans sanatları, akıl oyunları kategorilerinde yer alan birçok branşta kurslar düzenlenmektedir. Okul müdürleri süreçte aktif rol oynar (Paris Municipality, 2022m).

Yardım Eli (Coup de Pouce) kulüpleri okuldan sonra, haftada üç akşam, okul müdürü koordinatörlüğünde 16:30- 18:00 saatleri arasında düzenlenir. Yardım Eli kulüplerinin amacı, birinci sınıftaki çocukların yazılı kelime ile güçlendirilmiş ve farklı temas yoluyla okuma yazma öğrenmede başarılı olmalarına yardımcı olmaktır. Her kulüp 5 ila 6 çocuğu bir araya getiriyor (Paris Municipality, 2022m).

Okuma, anlama, matematik atölyeleri (ALEM), öğrencilerin koleje girmeden önce CM1 (9-10 yaş) ve CM2'de (10-11 yaş) Fransızca ve matematik becerilerini geliştirmeyi amaçlar. Her atölye maksimum 8 çocuk kapasitelidir. Kulüpler ve atölyeler, sınıfın öğrenmesiyle

bağlantılı olarak eğlenceli-eğitici etkinlikler uygulayan eğitimli rehberler tarafından denetlenir. Rehberler, okul ve veliler arasında yakın bir iş birliği rolünü üstlenirler. Aileler faaliyetlerin önemli bir öğesidir ve yıl boyunca 3 kulüp veya atölye çalışmasına katılmayı taahhüt ederler. Sonbahar tatilinin başlangıcında başlar ve okul döneminin bitişi ile sona erer. ALEM atölyeleri haftada 4 akşam (Çarşamba hariç) 16:30 – 18:00 saatleri arasında yapılır (Paris Municipality, 2022m).

Paris'teki bazı okullarda (29 okul), cumartesi sabahı 08:45- 11:45 saatleri arasında, sanat, eğlence, spor atölyeleri, bahçeciliğe giriş, tiyatro, çevre bilinci, beslenme, kültürel geziler başlıklarında 6 ila 13 yaş arası çocuklara yönelik etkinlikler düzenlenmektedir (Paris Municipality, 2022m).

Çarşamba sporu: çarşamba öğleden sonraları, 6-12 yaş arası çocuklar, İlköğretim Spor Birliği (USEP) ile ortaklaşa yaklaşık yirmi branşta pratik yapabilmekte ve okullar arası organizasyonlara katılabilmektedir. Okul dönemi boyunca, okul spor merkezleri, Paris'teki ilkokullara giden öğrenciler için çarşamba günleri 13:30 ile 17:00 saatleri arasında düzenlenir (Paris Municipality, 2022m).

Üniversite öğrencilerine yönelik sonbahar tatilinde (2 hafta) 13 ortaokul binasında çeşitli eğitimler ve etkinlikler düzenlenmektedir. Çeşitli kurumsal ve derneklerle ortaklaşa, okul işleri departmanı eğitmenleri tarafından denetlenen bu eğitimler ücretsizdir. Altı ana başlıkta eğitimler düzenlenir: Vatandaşlık-gelecek kursu, çevre-sürdürülebilir kalkınma kursu, sağlık-beslenme kursu, multimedya-bilim kursu, sanat ve kültür dünyası, e-spor kursu. Atölye çalışmaları, kültürel geziler, tiyatro etkinlikleri, konserler vb etkinlikler de program kapsamındadır (Paris Municipality, 2022b).

Proje Bazlı Bazı Eğitim Hizmetleri

Paris Büyükşehir Belediyesi tarafından eğitim alanındaki projeler beş başlıkta aşağıda listelenmiştir. Bu hizmetler ile ilgili bilgiler paragraflar halinde aşağıda açıklanmıştır(Paris Municipality, 2022).

- TAP (Eğitim Atölyeleri)
- Yayalaştırılan Okul Sokakları Projesi
- OASİS Projesi
- NPNRU Projesi
- Plastik Sanat Günleri

Paris Büyükşehir Belediyesi her yıl, Paris'teki devlet anaokullarının ve ilkokulların ders dışı etkinlik zamanlarının (TAP) bir parçası olan eğitim atölyeleri için bir proje çağrısı başlatır. Bu kapsamda, salı ve cuma günleri 15:00- 16:30 saatleri aralığında eğlenceli-eğitici atölyeler düzenlenmektedir. Bu atölyeler Belediye Eğitim Müdürü (Responsable éducatif Ville, REV) tarafından koordine edilir ve belediye personeli tarafından icra edilir. Bazı atölye çalışmalarına, kamu ihaleleri veya proje çağrısı kapsamında dışardan uzman eğitmenler de katılmaktadır. Projeler, kuruluş ile REV, animasyon ekibi ve mümkünse okulun diğer üyeleri arasındaki işbirlikçi bir tasarım sürecinin konusu olan yenilikçi atölyeler önermelidir. Atölyeler, REV ile bağlantılı olarak atölye projesini yürüten kuruluş tarafından belirlenen okulun ve halkın özel ihtiyaçlarını karşılamalı ve bölgesel eğitim projesinin yanı sıra okulun eğitim projesiyle ilgili olmalıdır. Sunulan atölye çalışmaları, REV ile birlikte yerel ihtiyaçlara göre tanımlanan, proje liderinin özgür seçimine bırakılan bir tema üzerinde çocuklar için çekici, eğlenceli ve zenginleştirici olmalıdır. Temalar: görüntü, sinema ve dijital sanatlar, bilim ve teknoloji, çevre bilinci, sağlık, 2024 Olimpiyat ve Paralimpik Oyunları, katılımcılık, anaokulları için sanatsal, kültürel ve dilsel uyanış olarak belirlenmiştir (Paris Municipality, 2022b).

Şekil 17. Paris, TAP Eğitim Atölyeleri

Çocukların okul yolculuklarını daha güvenli hale getirmek için yayalaştırılan okul sokakları yaygınlaştırılmaktadır. 168 okul caddesinin 114'ü bu kapsamda yayalaştırılmıştır. Bu

düzenleme, okulların çevresinde güvenlik sağlama ve hava kirliliğiyle mücadele hedefinin bir parçasıdır (Paris Municipality, 2022b).

Şekil 18. Paris, Güvenli Okul Yolu

Oasis projesi ile Paris'te ilkokul ve ortaokulların açık alanları 'vahalara' dönüştürülüyor. Amaç, günlük olarak daha keyifli ve herkes tarafından daha iyi paylaşılan yenilenmiş alanlar oluşturmaktır. Yenilenen okul bahçeleri; daha doğal alanlar, daha fazla bitki örtüsü, yağmur suyu ve su noktalarının daha iyi yönetimi, çocukların ihtiyaçlarına göre uyarlanmış daha eğlenceli tesisler, sessiz köşeler ve daha iyi bir alan dağılımı sunmaktadır. Şehirdeki semtlerin merkezinde, tazelik-yenilenme adası olarak tasarlanan bu alanlar, eğitim saatleri dışında da daha geniş bir kitleyi ağırlayabilmeyi hedeflemektedir. Bu proje ile benzer özellikler taşıyan projelerin ülke içindeki diğer şehirlerde (Lille, Strasbourg) ve diğer ülkelerdeki (ABD, İspanya, Belçika, Yunanistan, İtalya, Danimarka, İsviçre, Kanada, Yeni Zellanda, Japonya, Kolombiya) örnekleri de Oasis projesinin uygulanmasına katkıda bulunuyor. Projenin merkezinde şehirde huzur ve herkesin sosyal, bilişsel ve motor gelişiminde yeşil alanların önemi yer alıyor (Paris Municipality, 2022b).

Şekil 19. Paris, OASİS Projesi Kapsamındaki Okul Bahçeleri

Oasis projesinin getirdiği yenilikler (ortak tasarım, teknik yenilikler, yeni pedagojik yaklaşımlar vb.) ilgili çeşitli aktörlerin (belediye ve ilgili kamu kurumları yetkilileri, öğretmenler, veliler) becerilerini derinleştirme ve güçlendirme yeteneklerine dayanmaktadır. Söz konusu aktörlere iklim değişikliğine uyum, su yönetimi, eğitici bahçecilik, kız erkek eşitliği vb. konularda eğitimler verilmektedir. Proje ile okul bahçeleri iklim değişikliğine uyumlu, mahallelerine açık, çocukların ve ergenlerin refahını güçlendiren yerel doğal alanlara dönüştürmektedir. Dönüştürülen alanlar, doğal malzemeler (toprak, talaş, kum vb.) kullanılarak geçirgen topraklar, daha fazla bitki örtüsü, su noktaları, yaratıcı oyunlar ve ihtiyaca göre uyarlanmış, sessiz köşeler ve daha iyi bir alan dağılımı sunuyor. Marangozluk, kesim, boyama, dikim vb. alanlarda çalışmalara ek olarak katılımcı projeler uygulanmaktadır. Bu projelere öğrenci velileri, yerel halk ve gönüllü öğretim ekipleri dahil edilmektedir (Paris Municipality, 2022b).

NPNRU proje çağrısının amacı, çocuklar arasında merakı, açık fikirliliği ve eleştirel düşünmeyi teşvik etmeyi amaçlayan eğlenceli, çekici atölye çalışmaları yoluyla hedeflenen kuruluşların çocuklarının mahallelerindeki değişiklikleri benimsemelerini teşvik etmektir. Kentsel dönüşümden geçen mahallelerde bulunan devlet okulları ve kolejlerinden öğrencilere yönelik eğitim atölyeleri projeleri için bir çağrı başlatıyor. Projeler hem yeni Bölgesel Eğitim

Projesi'nin hem de Paris Şehir Sözleşmesi'nin hedefleri ile tamamen uyumludur. Mimarlık ve şehir planlaması konusunda farkındalık yaratarak, kentsel projelerin önceden şekillendirilmesi ve ardından operasyonel uygulaması çerçevesinde, çocukların özel görüşleri sayesinde bu projeleri beslemek için çocukların derinlemesine düşünmeye katılımını teşvik etmek amaçlanmaktadır. Önerilen atölye çalışmaları, çocukların kentsel çevrelerinin gelişimine katılımı gibi mahalledeki değişikliklerin benimsenmesini teşvik etmeyi amaçlamaktadır (Paris Municipality, 2022b).

Plastik Sanatlar Günleri kapsamında iki hafta boyunca, farklı sınıflardan öğrenciler, yolculuk teması üzerine görsel sanatlar öğretmenleri rehberliğinde birlikte eserler oluşturuyorlar. 2022 yılında 22 noktada düzenlenen programlara 85 farklı ilkokuldan 149 sınıf katıldı. Büyük ölçekli bir kolektif çalışmanın gerçekleştirilmesine yönelik bu program, Paris Büyükşehir Belediyesi'nden öğretmenlerin, okulların ve velilerin huzurunda yapılır. Okul dışında halka açık bir sunum-performans alanı tercih edilir. Belediye öğretmenleri ve okul öğretmenleri, öğrencilere yenilikçi projeler sunmak için birlikte çalışır. Genişletilmiş formatlar, ölçek değişiklikleri, deneysel uygulamalar, yerleştirme sanatı ve doğaçlama dans etkinlikleri düzenlenir (Paris Municipality, 2022b).

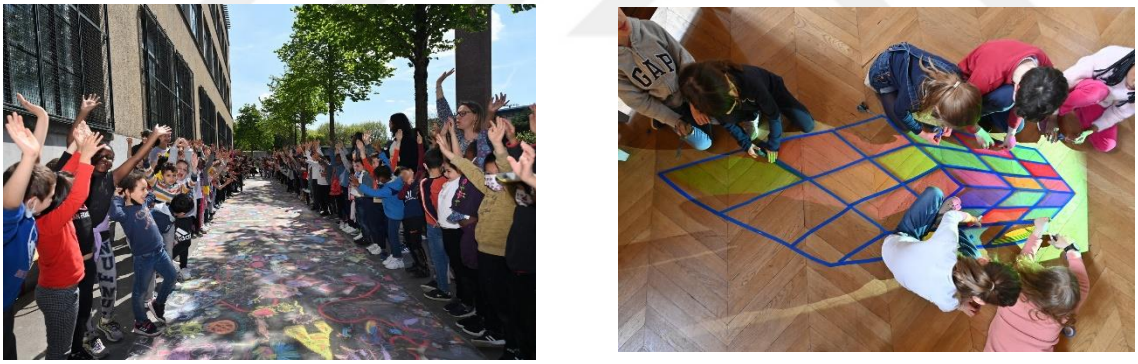

Şekil 20. Paris, Plastik Sanat Günleri

Destekleyici Eğitim Hizmetleri

Paris Büyükşehir Belediyesi tarafından eğitimi destekleyici faaliyetler 13 başlıkta gerçekleştirilmektedir. Aşağıdaki Tablo 4.91'de bu hizmet başlıklarına yer verilmiştir. Bu hizmetler ile ilgili bilgiler paragraflar halinde aşağıda açıklanmıştır (Paris Municipality, 2022).

- Yaya Rehberleri İstihdamı
- Okul Terkini Önleyici Etkinlikler
- Staj Olanakları Web Sitesi
- Lise Öğrencilerinin Staj Organizasyonu
- Zorbalıkla Mücadele Eğitimleri
- Temizlik Atölyeleri
- Animasyon ve Servis Personeli Desteği
- Gençlik Bilgi Noktaları
- Genç Tatilleri
- Spor Tatilleri
- Okul Yemekhaneleri Hizmeti
- Okul Başarısızlığı ile Mücadele Desteği
- Okul Tıbbi-Sosyal Ekipleri

Okul ile ders dışı etkinliklerin gerçekleştirildiği yerler arasında güvenliğini sağlamak için, Paris Büyükşehir Belediyesi tüm yıl boyunca tatillerde yaya rehberleri istihdam etmektedir. (Paris Municipality, 2022b).

Şekil 21. Paris, Yaya Rehberleri

PISA (2018) raporuna göre; Fransa, sosyal kökenin okul performansı üzerindeki ağırlığının en güçlü olduğu OECD ülkesi olarak gösterildi. Bu kapsamda Paris Büyükşehir Belediyesi tarafından hayata geçirilen "Action collégiens" planı, okul terkini önleme eylemleri açısından

mihenk taşlarından biridir. Paris Büyükşehir Belediyesi tarafından finanse edilen bu sistem, öncelikli eğitim kurumlarından yaklaşık 7.500 gence okul desteği, oyunlar, sporlar, geziler vb. yoluyla destek vermektedir. Bu sistem sayesinde yaklaşık 39 kolej, genç gönüllüleri desteklemek için Paris Büyükşehir Belediyesi'nin görevlendirdiği bir eğitim asistanından faydalanabildi (Paris Municipality, 2022b).

Paris Büyükşehir Belediyesi,"https://myfutu.re/" adlı bir web sitesi geliştirdi ve staj yapma olanağı sağlayabilecek kuruluşlar ile üniversite öğrencilerini bir araya getiriyor. 3. sınıf üniversite öğrencileri ilk mesleki deneyimini sosyal ve dayanışma ekonomisi yapılarından birinde yapabilmektedir. Sosyal ve dayanışma ekonomisi (ESS), savunmasız insanlara destek, tüm eşitsizliklere karşı mücadele ve hatta sosyal-çevresel zorluklara yeni ve yenilikçi yanıtlar sağlama gibi toplumun gelişimi hakkında farklı bir düşünme biçimi sunar. ESS yapılarının şirketleri ve dernekleri, sürdürülebilir bir projenin hizmetinde tüm üyelerinin sorumluluklarını daha iyi paylaşmayı hedeflemektedir (Paris Municipality, 2022b).

Paris Büyükşehir Belediyesi, her yıl yaklaşık 1000 lise öğrencisinin staj yapmasını koordine etmektedir. Lise 9.sınıf öğrencilerine sunulan staj imkânı, profesyonel ortama aşina olmalarını sağlar ve aynı zamanda gençlere kendi seçtikleri yönde yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Bu deneyim bir hafta sürer ve bir şirket, dernek veya kamu kurumunda gerçekleştirilebilir. Böylece öğrenciler ister sahada ister merkezi hizmetlerde olsun, şehrin çeşitli mesleklerini keşfedebilirler. https://stage3e.paris.fr/ web adresinden başvurular kabul edilmektedir (Paris Municipality, 2022b).

Paris'te, 17 okul fonu vardır. Her gün başkentteki devlet okullarının yemekhanelerinden faydalanan 135.000 çocuk için faaliyet gösterirler. Başlıca faaliyetleri, menülerin geliştirilmesi, yemeklerin üretilmesi ve bunların devlet okullarında dağıtılmasıdır. Ayrıca ilçelerinde çocuklar için tatil konaklamaları düzenleyebilirler. Her birine İlçe Belediye Başkanı başkanlık eder ve ilçe temsilcilerinden ve seçilmiş veya re'sen üyelerden oluşan bir yönetim komitesi veya yönetim kurulu tarafından yönetilir. Okul yemek servisi personelinin işe alım süreçlerini yönetirler. Yemek alanlarının ve mutfakların inşasından ve bunların bakım-onarımından Paris Büyükşehir Belediyesi sorumludur. Okul fonları ayrıca çarşamba günleri ve okul tatillerinde eğlence merkezleri için yemek sağlar (Paris Municipality, 2022b).

Şekil 22. Paris, Bir Devlet Okulundaki Yemekhane

Paris Büyükşehir Belediyesi tarafından okullarda zorbalıkla mücadele kapsamında, ilkokullarda, kolejlerde ve liselerde çeşitli etkinlikler gerçekleştirilir: konferanslar, bilinçlendirme oturumları, sergiler, canlandırmalar, iş birliği atölyeleri, dokümantasyon ve bilgi merkezlerinde (CDI) kitap sunumları (Paris Municipality, 2022b).

Gençlik Bilgi Noktaları, ücretsiz ve açık erişimde pratik ve güncel bilgiler sağlar. Başvuru süreçlerinde ve projelerde öğrencilere eşlik eden profesyoneller tarafından sağlanmaktadır. Tüm alanlarda (oryantasyon, işler ve meslekler, günlük yaşam, boş zaman, haklara erişim, uluslararası hareketlilik vb.) ve ayrıca hizmetlerde (idari prosedürlerde yardım, özgeçmiş ve ön yazı yazma desteği), tematik çalıştaylar vb.) (Paris Municipality, 2022b).

Genç Tatilleri, Paris'te yaşayan 16 ila 30 yaş arası gençlerin yalnız veya arkadaşlarıyla tatile gitmelerine finansal olarak yardımcı olur. Bu sistem sayesinde, her genç kendi bölgesinde bir başvuruda bulunarak her yıl 100 € veya 200 € yardım talep edebilir (Paris Municipality, 2022b).

Spor Tatilleri, çocukların okul tatillerinde spor yapmalarına olanak tanır. Sistem, 7 ila 17 yaş arası çocuklar için çok çeşitli spor kursları sunar: basketbol, sirk, tırmanma, capoeira, paten, futbol vb (Paris Municipality, 2022b).

Paris Büyükşehir Belediyesi, okul başarısızlığına karşı mücadele eden sosyal ve kültürel dernekleri finanse etmektedir. Söz konusu dernekler, çocuklara ve ailelerine destek sunan bu sistemde aktif olarak yer almaktadır. Sosyalleşme yoluyla öğrencilerin akademik öğrenme kapasitelerinin güçlendirilmesi, ev ödevi yardımı, ebeveynlik desteği, okullarla arabuluculuk faaliyetlerini icra ederler. Hangi derneklerin destekleneceği, izlenen çocuk sayısına, program süresine ve niteliksel kriterlere dayanmaktadır: derneklerin sunduğu etkinliklerin türü, çocuklara sunduğu bireysel veya toplu destek biçimleri ve diğer etkinliklerin organizasyonu. İlkokul ve ortaokuldaki yaklaşık 5.000 çocuk bu hizmetten faydalanmaktadır (Paris Municipality, 2022b).

Paris Büyükşehir Belediyesi'nin Eğitim Hizmetlerinin Genel Olarak Değerlendirilmesi

Paris Büyükşehir Belediyesi'nin eğitim hizmetleri dört kategoride incelenmiştir: Belediye Hizmet Binalarında/ Alanlarında Gerçekleştirilen Eğitimler, Okul Binalarında/ Alanlarında Gerçekleştirilen Eğitimler, Proje Bazlı Eğitim Faaliyetleri, Destekleyici Faaliyetler. Araştırmanın hedefi olarak ifade edilen modele katkısı olması açısından bu kapsamda incelenen faaliyet ve projeler önem arz etmektedir. Paris Büyükşehir Belediyesi'nin okul binalarında/alanlarında organize ettiği ya da desteklediği eğitim hizmetleri oldukça dikkat çekmektedir. Belediye tarafından istihdam edilen, Milli Eğitim programları çerçevesinde faaliyetlerini yürüten görsel sanatlar, müzik ve beden eğitimi öğretmenleri her okulun eğitim ekibi bünyesinde önemli faaliyetler icra etmektedir. Ara tatil, yaz tatilli ve her çarşamba öğleden sonra okul çağındaki çocuklara okuma ve anlama etkinlikleri (tiyatro, resim, hikâye), bilim ve teknik, kültürel öğrenme (müzelere, atölyelere vb. ziyaretler), fotoğrafçılık ve sinema eğitimi, çevre ve spor etkinlikleri, sürdürülebilir kalkınma alanında eğitim programı sunan eğlence merkezleri, eşit sayıda engelli ve engelsiz çocuğa hizmet veren eşit eğlence merkezleri, cumartesi günleri kentteki okul bahçelerinde düzenlenen oyunlar, etkinlikler, toplantılar, çocuklara oyunlarında ve aktivitelerinde eşlik eden, beslenme düzeni ve hijyen kuralları konusunda farkındalık geliştirilmesini sağlayan destekleyici eğitmenlerin istihdamı ve okullarda görevlendirilmesi, ödev yapma kursları için öğretmenlerin istihdam edilmesi ve okullarda görevlendirilmesi, mavi atölyeler ile sanat ve spor kurslarının okullarda belediye tarafından organize edilmesi özgünlük, kapsayıcılık ve ihtiyaçlara uygunluk açısından önemli olarak değerlendirilmiştir.

Belediye hizmet binalarında/alanlarında gerçekleştirilen eğitimlerden; dans, müzik, tiyatro alanında kurumsallığı ve profesyonelliği kabul gören belediye konservatuarı; ailelerin birlikte

oyunlar oynayabildiği ve oyun/oyuncakları ödünç alabildiği mobil/sabit oyuncak kütüphaneleri, çocukların kendi yaşıtlarıyla kısıtlama olmaksızın özgürce buluşup oyunlar oynayabildiği ve ebeveynlere yönelik etkinlikleri de içeren çocuk kafesi, 14-25 yaş arası gençlere yönelik eğitimler, etkinlikler düzenlenen ve prova odaları ile kayıt stüdyoları imkanı sunan, 50 noktada bulunan Animasyon Merkezleri, çok yönlü (istihdam, oryantasyon, meslek, bağımlılık, sağlık, hukuka danışmanlık, barınma, tatiller, kültür) hizmetler sunan gençlik merkezi, 12-18 yaş aralığındaki gençlere yönelik düzenlenen dijital teknoloji araçları eğitimleri (TUMO), ilkokul öğrencilerine yönelik düzenlenen dernekler, sanatçılar ve müze eğitim birimleri ile birlikte okul dışında düzenlenen kültür-sanat, fen bilimleri, şehir planlama dersleri özgünlük, kapsayıcılık ve ihtiyaçlara uygunluk açısından önemli olarak değerlendirilmiştir.

Proje bazlı eğitim hizmetlerinden; devlet anaokullarının ve ilkokulların ders dışı etkinlik zamanlarında (haftada iki gün, bir saat 30 dakika) belediye eğitmenleri/ dışardan uzman eğitmenler tarafından belirli temalarda gerçekleştirilen eğlenceli-eğitici atölyeler (TAP), çocukların okul yolculuklarını daha güvenli hale getirmek için yayalaştırılan okul sokakları, okul bahçelerini iklim değişikliğine uyumlu, mahallelerine açık, çocukların ve ergenlerin refahını güçlendiren yerel doğal alanlara dönüştürme amacı taşıyan Oasis projesi, mimarlık ve şehir planlaması konusunda farkındalık yaratarak, kentsel projelerin önceden şekillendirilmesi ve ardından operasyonel uygulaması çerçevesinde, çocukların fikirlerinden faydalanmak ve çocukların derinlemesine düşünmesine katkı sağlama amacı taşıyan NPNRU projesi özgünlük, öğrencilerin çok yönlü gelişimine sağladığı, etkin paydaş iş birliği açısından önemli olarak değerlendirilmiştir.

Eğitimi destekleyen faaliyetlerin çeşitliliği de örgün eğitime doğrudan ya da dolaylı olarak önemli katkılar sağlamaktadır. Yaya rehberleri istihdamı, okul terkini önleyici etkinlikler, staj olanakları web sitesi, lise öğrencilerinin staj organizasyonu, zorbalıkla mücadele eğitimleri, gençlik bilgi noktaları, genç tatilleri, spor tatilleri, okul yemekhaneleri hizmeti, okul başarısızlığı ile mücadele desteği, okul tıbbi-sosyal ekipleri, temizlik atölyeleri, animasyon ve servis personeli desteği Fransa'da yerel yönetimlerin eğitim hizmetleri alanında önemli roller üstlendiğinin önemli bir göstergesidir.

Belediye hizmet binalarında/alanlarında, okul binalarında/alanlarında ve proje bazlı eğitim hizmetleri ile ilgili başlıklar arasında fen bilimleri ile doğrudan ilişkili hizmetler de bulunmaktadır. TAP (eğitim atölyeleri), OASİS projesi, plastik sanat günleri, eğlence merkezindeki bilim ve teknik eğitimleri, müzelere, atölyelere vb. ziyaretler ve mavi

atölyelerdeki bilim-teknoloji konulu seminerler ve çalıştaylar, TUMO okulu programları, keşif sınıfı konaklamaları, kültür-sanat, fen, şehir planlama dersleri hizmetlerinin fen bilimleri ile doğrudan ilişkili olduğu tespit edilmiştir.

4.2.2.İtalya'da Yerel Yönetimler

İtalya, Avrupa Birliği içerisindeki kurucu 6 ülkeden biridir (Fransa, Almanya, İtalya, Belçika, Hollanda, Lüksemburg). Parlamenter demokrasi sistemiyle yönetilmektedir. İtalya toprakları, San Marino Cumhuriyeti ve Vatikan Şehir Devleti hariç, 302.068 kilometrekarelik bir alanı kaplamaktadır. İtalya'nın nüfusu, Ocak 2022 itibariyle 59.037.474'tür (Dışişleri Bakanlığı, 2022b)

Cumhurbaşkanı, Parlamento ve Bölgelerin temsilcileri tarafından her yedi yılda bir seçilen Devletteki en yüksek makamdır. Parlamento yasama yetkisine sahiptir ve Temsilciler Meclisi (630 üye) ile Cumhuriyet Senatosundan (315 üye) oluşur. Cumhurbaşkanının yasama (örneğin, Parlamento tarafından onaylanan kanunları çıkarma), yürütme (örneğin, Bakanlar Kurulu Başkanını atama) ve yargı işlevleri (örneğin, Yargıçlar yönetim kuruluna başkanlık etme) vardır. Hükümet, yürütme yetkisine sahiptir ve Başbakan ile diğer bakanları bir araya getiren Bakanlar Kurulu'ndan oluşur. Bu meclislerin üyeleri de beş yılda bir yapılan seçimlerle belirlenmektedir. (Eurydice Italy, 2022). 2,012 trilyon dolarlık gayrisafi yurtiçi hasıla (GSYH) değeri ile dünyanın en büyük 8. ekonomisidir (IMF, 2023). 2019'da eğitime yapılan harcamalar 10.902 dolar ile gayrisafi yurtiçi hasılanın %3,8 'ine ulaşmıştır (OECD, 2022).

1948 yılında kabul edilen İtalyan Anayasası'nda yerel yönetim birimleri bölge, il ve belediye olarak tanımlanırken 1990 yılında yapılan Anayasa değişikliği ile metropolitan kentler de yerel yönetim birimi olarak kabul edilmiştir (Toksöz ve vd., 2009, s.91). İtalya'da 15 bölge yerel yönetim esasına göre kurulurken 5 bölge ise özel statülü olarak kurulmuştur, 110 il ve 8.093 belediye bulunmaktadır (Babahanoğlu, 2020). 1948 İtalyan Anayasası kamu hizmetlerinin yerine getirilmesinde yerinden yönetim ilkelerinin en geniş biçimde uygulanmasını gerekli görmektedir (Küçük, 2019). 2001 yılı Anayasa değişikliği sonucunda; yerel yönetimlere daha fazla özerklik verilmiş, yasama gücünün merkezi hükümet ile belediyeler, iller, metropoliten kentler, bölgelere ait olduğu belirtilmiştir (Gardini, 2011; Küçük, 2019). Son yıllarda adalet, dış ve iç politika, milli savunma alanları dışındaki hizmetler yerel yönetim birimlerine devredilmiştir. Merkezi yönetimin il ve bölge kademesindeki temsilcisi olan valilerin yerel yönetimlerin yetkilerinin ve faaliyetlerinin artması neticesinde

taşradaki etkisi azalmıştır (Babahanoğlu, 2020). İtalyan Anayasa Mahkemesi tarafından 2003 yılında verilen kararda; merkezi yönetim yanında tüm yerel yönetimlerin özerk kuruluşlar olarak kendi statülerini kendilerinin belirleyebileceği hükmü yer almaktadır (Toksöz vd.,2009, s.93). 2001 yılında yapılan anayasa değişikliği eğitim alanında önemli etkilere sebep olmuş, yerel yönetimlerin etkisini artırırken aynı zamanda eğitim kurumlarının özerkliğini sağlamlaştırmıştır (Vesperini, 2011; Küçük, 2019).

İtalya'da kamu hizmetleri büyük oranda belediyeler, iller ve bölgeler tarafından icra edilir. İtalya'da yerel yönetim birimleri tarafından sunulan hizmetler aşağıdaki Tablo 4.46'da özetlenmiştir. (Toksöz vd.,2009, s. 92-94).

Tablo 4.46. İtalya'da Yerel Yönetim Birimlerinin Görev ve Sorumlulukları

Yerel Yönetim Birimi	**Görev ve Sorumluluklar**
Belediye	Çocuk bakımevleri, Yuvalar, Engelli ve yaşlılar için hizmetler, Özel hizmetler (evsizler), sosyal konut üretme, çevre koruma, ulaşım, Şehir planlama, Bölge planlama, İdari görevler (izin belgeleri, vs.), Diğer Devlet İdari Görevleri (seçim kaydı, vs.), Yerel polis
İl	İlköğretim, Ortaöğretim, Mesleki ve teknik eğitim, halk sağlığı, parklar, çöp toplama-geri dönüşüm, çevre koruma, yollar ve ulaşım, şehir planlama, İdari görevler (izin belgeleri, vs.), Diğer Devlet İdari Görevleri (seçim kaydı, vs.)
Metropolitan kentler (büyükşehir)	Yerel Kamu Hizmetleri (su, elektrik, gaz.), çevre koruma, ulaşım, bölgesel planlama, ekonomik kalkınma, sağlık hizmetleri, mesleki eğitim, okul hizmetleri, vergi ve harçları belirleme (Koçak, 2013; akt. Küçük, 2019).
Bölge	Mesleki ve teknik eğitim, sosyal yardım, hastaneler, halk sağlığı, müze, kütüphane, çevre koruma, yollar ve ulaşım, şehir planlama, yerel ekonomik kalkınma, turizm, yerel polis

İtalya'da Yerel Yönetimlerin Eğitim Alanındaki Rolü

İtalyan kamu idaresi merkezi olmayan bir organizasyona sahiptir. Merkezi yönetime açıkça verilmeyen tüm idari görevleri, bölgeler ve yerel yönetimler (büyükşehirler, iller ve belediyeler)

yürütür. Devlet ile bölgeler "Conferenza Stato/Regioni" adı verilen (devlet-bölgeler birliği) birlik vasıtasıyla iş birliği içinde çalışır (Eurydice Italy, 2022).

Eğitim organizasyonu yerel düzeyde ademi merkeziyetçidir. Devlet, 20 Bölge ile bazı sorumlulukları paylaşmaktadır. Devlet ve Bölge Yönetimleri, eğitim ve öğretim alanında; bazı konularda münhasır yasal yetkiye sahipken, bazı konularda sorumlulukları paylaşmaktadırlar. Merkezi hükümet, eğitim sisteminin genel organizasyonu üzerinde belli alanlarda yasama yetkilerine sahiptir. Bu alanlar: asgari eğitim standartları, temel ilkeler, okul personeli, kalite güvencesi, devlet mali kaynakları, İtalya'daki yabancı okullar ve kültür kurumları. Bölgeler, ilgili ofisleri aracılığıyla kendi bölgelerindeki okul ağını belirlemekte, okul takvimini belirlemekte ve Devlet dışı okullara fon tahsis etmekte, üniversite düzeyinde eğitim hakkını garanti altına almakla sağlamaktadır. Devlet, eğitime ilişkin genel kurallar ile tüm ulusal topraklarda güvence altına alınacak medeni ve sosyal haklara ilişkin temel hükümler üzerinde yasama yetkisine sahiptir; Ayrıca, Bölgeler, bölgesel mesleki eğitim ve öğretim sisteminin (Sistema di istruzione e formazione professionale – IFP) organizasyonu üzerinde yasama yetkisine sahiptir. Bölgeler, Eyalet/Bölgeler Konferansı (Conferenza Stato/Regioni) aracılığıyla, eğitim sistemi ve mesleki eğitim ve öğretim sistemi için asgari ulusal standartları tanımlayan Eğitim Bakanlığı ve Çalışma Bakanlığı ile yakın iş birliği içinde çalışır. Bölgelerin sorumlulukları, yüksek teknik-mesleki eğitim, mesleki uzmanlık ve yeniden yeterlilik, hizmet içi eğitim vb. dahil olmak üzere işgücü piyasasında ilk yerleştirmeyi amaçlayan faaliyetleri içerir. Bölgeler, farklı Bölgelerde isimleri değişebilen belirli eğitim ofisleri aracılığıyla işlevlerini yerine getirir. Genellikle 'Assessorati' olarak adlandırılırlar. Bölgelerin eğitim ve mesleki eğitime ilişkin temel sorumlulukları, Bölgelere rehberlik, planlama ve izleme görevlerinin ve daha az yönetim görevlerinin verildiği bir ademi merkeziyetçilik eğilimine göre illere ve belediyelere devredilebilir (Eurydice Italy, 2022).

Okulların kurulmasından, birleştirilmesinden ve kapatılmasından, ciddi ve acil nedenlerle öğretime ara verilmesinden, okul yönetimi organlarının kurulmasından, kontrolünden ve tasfiyesinden yerel makamlar sorumludur (Eurydice Italy, 2022).

Okulların idari ve yönetsel özerklikleri vardır. Ulusal düzeyde belirlenen okul özerkliğine ilişkin genel çerçeve içinde, okullar müfredatı tanımlar, eğitim hizmetini sunar, öğretimi düzenler (okul zamanı, öğrenci grupları, vb.). Okullar, devlet okulları (state) ve devlet dışı okullar (non-state) olarak faaliyetlerini sürdürür. Devlet dışı okullarda, özel /kamusal konular-

dersler işlenebilir. Belirli koşullar altında, devlete bağlı olmayan okullar, devlet okulları (paritarie) ile aynı statüde kabul edilebilir (Eurydice Italy, 2022).

Üniversiteler ve güzel sanatlar, müzik ve dans için yüksek öğretim enstitüleri (Alta formazione artistik, musicale e coreutica - AFAM) yasal, düzenleyici, öğretim ve örgütsel özerkliğe sahiptir. Üniversiteler ve AFAM enstitüleri, Devlet tarafından veya özel olarak yönetilen kurumlar olabilir (Eurydice Italy, 2022).

Eğitim sistemi okul öncesi, ilk, orta (alt ve üst), orta öğretim sonrası ve yüksek öğretimi içerir. Zorunlu eğitim 10 yıl sürer ve ilköğretimden lisenin ikinci yılına kadar, 6 ila 16 yaş arasındakileri kapsar. Zorunlu eğitimin son iki yılı, bölgesel eğitim ve öğretim sistemleri (IFP) tarafından sunulan kurslara katılarak da geçirilebilir. İtalya Cumhuriyeti Anayasasına göre eğitim herkese açıktır ve zorunlu eğitim ücretsizdir. Her seviyedeki eğitime ulusal topraklar boyunca erişilebilir. İtalyanca, resmi eğitim dilidir; ancak, özel düzenlemeler, bazı bölgelerde konuşulan diğer 12 azınlık dilinin okullarda kullanılmasına izin verilmektedir. 2011-2013 döneminde eğitim politikaları, zorunlu çevrimiçi kayıtlarla okulun dijitalleştirilmesine ve dijital kitap kullanımının artırılmasına odaklandı. 2013'ten sonra, eğitime ilişkin politikalar temel olarak eğitim ve öğretim sisteminin kalite güvencesi ve öğretmenlerin işe alınması ve hizmet koşulları ile ilgilidir. 2015 yılında gerçekleşen yasal düzenlemeler ile: temel olarak okul müdürlerinin yetkilerini artırmıştır, bir öğretmen değerlendirme sistemi ve lise düzeyinde zorunlu stajlar getirmiştir. 2017 yılındaki düzenlemeler ile; özellikle temel öğretmenlik eğitimi, erken çocukluk eğitimi ve bakımı, özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin dahil edilmesine odaklanan kararnameler aracılığıyla bu yasanın uygulanmasını sürdürdü (Eurydice Italy, 2022).

Milli Eğitim Bakanlığı, Bölgesel okul ofisleri (Uffici Scolastici Regionali – USR) adı verilen yerel ofislerde bölgesel olarak örgütlenmiştir. Bunlar da yerel düzeyde, görevlerine ve yerel gereksinimlere bağlı olarak Bölgesel alanlar (Ambiti Territoriali) adı verilen ofisler aracılığıyla il düzeyinde faaliyet gösterir, bölgesel okul ofisinin bir alt bölümüdür ve özerklikleri yoktur. Bu yerel ofisler, merkezi yönetimi temsil eder. Bakanlık, belediye düzeyinde yerel ofislere sahip değildir. Aşağıdaki Tablo 4.47'de Millî Eğitim Bakanlığı, Bölgesel Okul Ofisleri, Bölgesel Okul Alanları'nın görev ve sorumlulukları özetlenmiştir (Eurydice Italy, 2022).

Tablo 4.47. İtalya'da Yönetim Birimlerinin Eğitim İle İlgili Görev ve Sorumlulukları (Eurydice Italy, 2022).

Kurum	Görev ve Sorumluluklar
Milli Eğitim Bakanlığı	• Okul eğitiminin, eğitim düzeylerinin ve okul ağının genel organizasyonu • Eğitim sürecinin genel amaçları, farklı eğitim düzeylerinde ve türlerinde öğrenme hedeflerinin tanımlanması • Müfredat, zorunlu dersler ve asgari yıllık eğitim süreleri • Okul personelinin eğitimi, nitelikleri ve çalışma koşulları • Ülkede tek tip performans ve hizmet seviyelerini garanti edecek önlemlerin tanımı • Öğrencilerin değerlendirilmesi için genel kurallar ve göstergeler • Okullarda ve okul binalarında güvenlikle ilgili önlemler • Eğitim sisteminin geliştirilmesi, yabancı niteliklerin tanınması, AB politikalarının uygulanması, yurtdışındaki İtalyan okulları • Mali kaynakların okullara tahsisi • Yetişkin eğitiminin organizasyonu için genel kriterler • Yüksek teknik eğitim sektöründe genel yön, planlama ve değerlendirme
MEB-Bölgesel Okul Ofisleri (Uffici Scolastici Regionali)	• Genel eğitim standartlarına ve temel performans düzeylerine uyumu, okul sistemlerinin uygulanmasını, eğitimin etkililik düzeylerini ve planlanan standartlara uyumu denetler. • Kendi yetki alanı dahilinde öğrenciler için ulusal politikaların uygulanmasıyla ilgilenir. • Mesleki eğitim ve öğretim teklifi, yetişkin eğitimi, yüksek teknik eğitim ve okul-iş ilişkileri için Bölgeler ve yerel makamlarla iş birliği yapar. • Hem pariteli hem de paritesiz bağımsız okulları ve İtalya'daki yabancı okulları denetler. • Eğitim kurumlarına fon ve insan kaynakları tahsis eder. • Okullar tarafından yürütülen faaliyetlerin etkililiğini doğrular ve okulların üç yıllık eğitim teklif planlarını (*Piano triennale dell'offerta formativa* – PTOF) uygulamaya ne ölçüde koyduklarını değerlendirir.
MEB-Bölgesel Okul Alanları (Ambiti Territoriali)	• Bölgesel alanlar il düzeyinde faaliyet göstermektedir. Bunlar, Bölgesel okul ofisinin dahili bir alt bölümüdür ve özerklikleri yoktur. • Bölgesel alanlar, okulları idari ve muhasebe prosedürleri ile eğitim teklifinin planlanması ve yenilenmesi konusunda destekler ve tavsiyelerde bulunur. • Okul binaları ve güvenlikle ilgili hükümlerin uygulanmasını izlerler ve göçmen ve özel ihtiyaçları olan öğrencilerin entegrasyonu ile ilgilenirler. • Okullara öğrenci katılımını teşvik eder ve belediyelerle iş birliği içinde zorunlu eğitime uyumu izler. Ayrıca, Bölge okul ofisi başkanı tarafından kendilerine verilen herhangi bir faaliyeti de yürütürler.

Yerel düzeyde bölgeler, iller ve belediyelerin farklı alanlarda ve eğitim sisteminin farklı düzeylerinde sorumlulukları vardır. İllerin yalnızca lise eğitimi için belirli işlevleri vardır. Özellikle, binalardan, okul ağının organizasyonundan (okulların kurulması, toplanması veya kapatılması), okul faaliyetlerinin askıya alınmasından, kolej organlarının oluşturulmasından, kontrolünden ve tasfiyesinden, eğitim hakkını güvence altına almak için hizmetlerin organizasyonundan sorumludurlar (Örneğin okul dışındaki spor merkezlerine ulaşım, ders kitaplarının satın alınması için destek vb.). 1 Ocak 2015 tarihinden itibaren iller "ikinci düzey kurumsal organlara" dönüştürüldü ve 10 özel büyükşehir oluşturulmuştur (Eurydice Italy, 2022).

Genellikle küçük yerleşim topluluklarını ve kısıtlı alanları temsil eden belediyeler, İtalya'nın her yerine dağılmıştır. Kendi görevlerini yerine getirirler, bölgesel veya il bazında devredilen sorumlulukları vardır. İller ve belediyeler, eğitim ile ilgili görevlerini özel eğitim ofisleri (Assessorati) aracılığıyla yürütürler. Aşağıdaki Tablo 4.48'te yerel yönetimlerin eğitim alanında üstlendiği görev ve sorumluluklar özetlenmiştir (Eurydice Italy, 2022).

Tablo 4.48. İtalya'da Yerel Yönetim Birimlerinin Eğitim İle İlgili Görev ve Sorumlulukları (Eurydice Italy, 2022).

Yerel Yönetimler	**Eğitim Alanındaki Görev ve Sorumluluklar**
Bölgeler (20 bölge)	• Bölgeler, bölgesel mesleki eğitim ve öğretim sisteminin (Sistema di istruzione e formazione professionale – IFP) organizasyonu üzerinde yasama yetkisine sahiptir. • Yüksek teknik-mesleki eğitim, mesleki uzmanlık ve yeniden yeterlilik, hizmet içi eğitim vb. dahil olmak üzere işgücü piyasasında ilk yerleştirmeyi amaçlayan faaliyetleri yürütürler. • Bölgeler, farklı Bölgelerde isimleri değişebilen belirli eğitim ofisleri aracılığıyla işlevlerini yerine getirir. Genellikle 'Assessorati' olarak adlandırılırlar. • Bölgelerin eğitim ve mesleki eğitime ilişkin temel sorumlulukları, bölgelere rehberlik, planlama ve izleme görevleri illere ve belediyelere devredilebilir.
İller	• İllerin yalnızca lise eğitimi için belirli görevleri vardır. • Özellikle, binalardan, okul ağının organizasyonundan (okulların kurulması, birleştirilmesi veya kapatılması) sorumludurlar. • Eğitim organlarının oluşturulmasından, kontrolünden ve tasfiyesinden sorumludurlar. • Eğitim hakkını güvence altına almak için hizmetlerin organizasyonundan sorumludurlar. (örneğin okul dışındaki spor merkezlerine ulaşım, ders kitaplarının satın alınması için destek vb.).

Belediyeler	• Kendi görevlerini yerine getirirler, bölgesel veya il bazında devredilen sorumlulukları vardır. • Okul öncesi, ilk ve orta öğretim için özel görevleri vardır. Özellikle okul binalarının bakım onarımından sorumludurlar. • Ulaşım, kantin, ders kitabı ve mali hibeler vb. hizmetleri organize ederler • Okulların kurulmasından, birleştirilmesinden, kapatılmasından sorumludurlar • Okul ağının kendi yeterliliklerinin eğitim seviyelerine göre düzenlenmesinden sorumludurlar • Hizmetleri iyileştirmek için, küçük belediyeler bazen konsorsiyum veya belediye birlikleri olarak birleşmektedir.

İtalya'da Okulların Genel Yapısı

İtalya'da okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim seviyesindeki okullar öğretim, organizasyon ve araştırma özerkliğine sahiptir. Okullar, müfredatı ve öğretim yöntemlerini öğrencilerin özel öğrenme ihtiyaçlarına uyarlamak için gereken esnekliği benimseyebilirler. (Örneğin: ders sürelerinin düzenlenmesi, farklı sınıflardan öğrenciler için etkinlik düzenleme, kültürel, sosyal ve ekonomik özellikler dikkate alınarak seçilen ders seçimi ve etkinlik düzenleme) (Eurydice Italy, 2022).

Her okul, okulun kültürel ve planlama kimliğini ortaya koyan temel belge olan 'Üç yıllık eğitim planı' (Piano triennale dell'offerta formativa - PTOF) adlı kendi planını hazırlar. Plan, ulusal düzeyde belirlenen genel ve eğitim hedefleriyle tutarlı olmalı ve aynı zamanda yerel düzeyde kültürel, sosyal ve ekonomik gereklilikleri yansıtmalıdır. Her okulun planındaki öncelikler, dil, sanat, müzik, matematik ve fen bilimleri, spor, aktif vatandaşlık alanlarında olduğu kadar dijital yeterliklerin de geliştirilmesi olmalıdır. Ayrıca okullar, staj deneyimlerinin artırılmasına, okul terkiyle, cinsiyet eşitsizlikleri ve ayrımcılıkla mücadeleye öncelik vermelidir. Plan aynı zamanda öğrenciler için ilk yardım teknikleri gibi eğitim girişimlerini ve okul personeli için eğitim girişimlerini de içermelidir. Öğretmenler konseyi (collegio dei docenti), okul müdürünün belirlediği genel hedefler temelinde okul planını hazırlar ve okul konseyi bunu onaylar. Plan üç okul yılını kapsar ve her yıl revize edilebilir. Okullar, Millî Eğitim Bakanlığı'nın okul verileri ve nitelikleri ile ilgili yayınlanan planlarına uygun hareket eder (Eurydice Italy, 2022).

Okullar, öğretim ve araştırma amaçlı ağları, mal ve hizmet satın alımını, geçici öğretmen değişimini teşvik edebilir. Ayrıca okullar, bireysel olarak veya bir ağ aracılığıyla, kamu veya özel üniversiteler, kuruluşlar, dernekler, ajanslar, gönüllü dernekler ve özel sektör kuruluşları ile iş birliği yapabilirler (Eurydice Italy, 2022).

Okul müdürü, kurumun yasal temsilcisi olup, mali ve maddi kaynakların yönetiminden ve verilen hizmetin kalitesinden sorumludur. İnsan kaynaklarının yönlendirilmesi, koordinasyonu ve geliştirilmesi konusunda bağımsız yetkilere sahiptir. Okul müdürü, okul etkinliklerini verimlilik ve etkililik kriterlerine göre düzenlemek ve eğitim sürecinin kalitesini ve bölgenin kültürel, profesyonel, sosyal ve ekonomik kaynaklarının iş birliğini sağlamak için eylemlerini gerçekleştirir. Okul müdürü belirli görevleri öğretmenlere devredebilir (Eurydice Italy, 2022).

Roma Büyükşehir Belediyesi Tarafından Sunulan Eğitim Hizmetleri

Roma, 5,363 km^2 'lik alanı ve 4.300.000 'lik nüfusu ile İtalya'daki en büyük metropolitan kentlerden biridir. Yollar ve trafik, ulaşım ve planlama, su ve elektrik hizmetleri, sağlık hizmetleri, bilgi sistemleri ve dijitalleşme, ekonomik ve sosyal kalkınma hizmetleri, mesleki eğitim ve okul hizmetleri, metropolitan kentlerin görev alanına girmektedir (Küçük, 2017; Coşkun, Pank ve Şen, 2019).

Roma Büyükşehir Belediyesi tarafından sunulan eğitim hizmetleri Tablo 4.49'da gösterildiği gibi üç kategoride incelenmiştir. Belediye Binalarında/Alanlarında Gerçekleştirilen Eğitimler Okullara Yönelik Sunulan Eğitim Hizmetleri, Destekleyici Eğitim Faaliyetleri. Bu bölümde yer alan her bir paragrafta Roma Büyükşehir Belediyesi tarafından yürütülen eğitim hizmetlerine detaylı olarak yer verilecektir (Roma Municipality, 2022).

Tablo 4.49. Roma Büyükşehir Belediyesi Tarafından Sunulan Eğitim Hizmetleri (Roma Municipality, 2022).

Belediye Binalarında/Alanlarında Gerçekleştirilen Eğitim Hizmetleri	**Okullara Yönelik Sunulan Eğitim Hizmetleri**	**Destekleyici Faaliyetler**
Kütüphanelerde Verilen Eğitimler	131 başlıkta okullarda yapılan eğitimler ve etkinlikler	Okul Terkini Önlemeye Yönelik Faaliyetler
Kültür merkezlerinde verilen eğitimler		Okul Ulaşımı
Müzelerde Verilen Eğitimler		Okul Yemek Hizmeti
Spor Merkezlerinde Verilen Eğitimler		
Mesleki Eğitimler (9 merkez)		
Engellilere Verilen Eğitimler		
Gençlik Bilgi Servisi (Eğitim, bilgilendirme, yönlendirme, yurtdışı fırsatları)		
Yerel Gençlik Planı Faaliyetleri		
Kariyer Rehberlik Merkezi Faaliyetleri		
Sanat ve Zanaat Kursları		
Anaokullarında Sunulan Eğitim Hizmetleri		

Roma Belediyesi'ne Bağlı Binalarda/Alanlarda Gerçekleştirilen Eğitim Hizmetleri

Roma Büyükşehir Belediyesi Okul, İş ve Mesleki Eğitim Departmanı, 0-6 yaş arası çocuklara yönelik eğitim ve öğretim hizmetlerinde yönlendirici bir rol oynamakta; İlk ve orta dereceli okullar için de ek etkinliklerin, yemeklerin ve okul ulaşımının planlanması, refakat, staj uygulamaları, okul bakım-onarımları ile ilgilenir. Öğrencilerin eğitim açısından zenginleştirilmesi, diyalog ve entegrasyon, hastalıklarla mücadele ve erken okul terkini önleme eylemlerini yürütür. Engelli ve yabancı çocuklar için entegrasyon çalışmalarını yürütür, eğitim ve okul personelinin güncellenmesini planlar. Capitoline anaokullarının eğitim projelerini,

yönetim ve organizasyon modellerini belirler. Okul, İş ve Mesleki Eğitim Departmanı organizasyon şeması aşağıda verilmiştir (Roma Municipality, 2022).

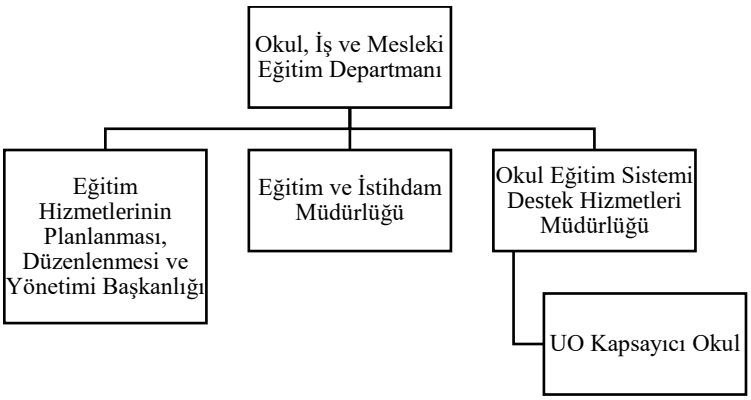

Şekil 23. Roma Büyükşehir Belediyesi Okul, İş ve Mesleki Eğitim Departmanı Organizasyon Şeması

Bu bölümde yer alan her bir paragrafta Roma Büyükşehir Belediyesi tarafından yürütülen eğitim hizmetlerine detaylı olarak yer verilecektir.

Kütüphanelerde Verilen Eğitimler

Şekil 24. Roma, Europea Kütüphanesi

Roma Kütüphaneleri her zaman eğitimsel ve kültürel tanıtım, bilgi okuryazarlığına ve yaşam boyu öğrenmeye katkı sunmak amacıyla rehberli turlar, atölye çalışmaları, toplantılar ve konferanslar dahil olmak üzere birçok eğitim faaliyetini yürütür ve teşvik eder. Bu hizmetler ve fırsatlar okul paydaşlarına yönelik düzenlenir. Etkinlikler genellikle çocuklar, gençler,

öğretmenler, eğitimciler ve ebeveynler için planlanır. Çocuklara ve gençlere yönelik okuma kursları ve toplantıları, kütüphanenin eğitimi destekleme, okumayı teşvik etme ve kütüphane ve araçlarının kullanımında temel becerileri geliştirme işlevini güçlendirmesini sağlar. Kütüphaneler ayrıca, kültürlerarası hizmet aracılığıyla, göçmenler için ücretsiz İtalyanca kursları sunmaktadır; bunlardan bazıları, belirli dil ihtiyaçları olan veya zayıf sosyo-kültürel entegrasyon riski taşıyan gruplara ayrılmıştır. Kursların sonunda, Perugia Üniversitesi İtalyan Dili Bilgi Sertifikası olan CELI sertifikasının verilmesi için kütüphanede sınava girmek mümkündür. Bazı kütüphaneler, kütüphane kullanıcılarını Roma'da bulunan bazı topluluklara yaklaştırmak için yetişkinler veya çocuklar için düzenli aralıklarla Çin ve Arap dili ve kültürüne ücretsiz giriş kursları sunmaktadır (Roma Municipality, 2022a).

Roma'da 41 kütüphane, 19 cezaevi kütüphanesi, 71 bibliopoint (okul kütüphanesi) yer almaktadır. Okul kütüphaneleri, Roma Kütüphaneleri ile kütüphanelerini açmaya istekli okullar arasındaki iş birliğinin sonucudur. Haftada en az iki kez okul dışındaki kullanıcılara açık olan A Tipi Okul Kütüphaneleri; haftada en az bir kez okul dışındaki kullanıcılara açık olan B tipi okul kütüphaneleri; yalnızca okuldaki kullanıcılara açık olan C tipi okul kütüphaneleri olarak sınıflandırılırlar. Üyelik, ödünç verme ve kütüphaneler arası ödünç verme hizmetleri sunar, ayrıca internet noktaları ve wifi üzerinden ağa ücretsiz erişim ile donatılmıştır. Kültür Merkezleri Kütüphaneleri Kurumsal Sistemi ile okullar ve kütüphaneler istihdam konusunda eğitim ve oryantasyon faaliyetleri düzenlemektedir. Bir protokol çerçevesinde okul-istihdam konusunda eğitim ve oryantasyon faaliyeti, okul tarafından belirlenen dahili bir öğretmen ve Kütüphaneler kurumundan bir eğitmen tarafından ortaklaşa planlanır. Her öğrenci için, öğretim programının eğitimsel, kültürel ve mesleki profiline uygun kişiselleştirilmiş bir eğitim kursu hazırlanır. Kursun, eğitim planlamasının ve kazanılan becerilerin belgelendirilmesinin sorumluluğu okula aittir (Roma Municipality, 2022a).

Müzelerde Verilen Eğitimler

Roma Kültürel Miras Birimi, mirasın zenginleştirilmesine ve müştereklerin korunmasına katılımı geliştirmek, öğrencileri ve vatandaşları sanat ve sanat bilgisine yaklaştırmak için şehir müzelerinde ve şehrin anıtsal yerlerinde çok çeşitli eğitim faaliyetleri sunmaktadır (Roma'nın bin yıllık tarihi, merkezden çevreye, surların dışından ve içinden). Temel amaç sadece bilmek ve öğrenmek değil, her şeyden önce mirasın korunması gereken ortak bir değer olduğu bilincini kazanarak kentin kültürel yaşamına katılmaktır. Eğitim programları içeriğinde; farklı dillerde geleneksel rehberli turlar, her düzeydeki okul ziyaretleri, atölye çalışmaları, konferanslar, özel

projeler yer almakta, yüz yüze ve uzaktan öğretim yolu tercih edilmektedir. Öğrencileri eserleri, koleksiyonları, anıtları doğrudan tanımalarına olanak tanıyan etkinliklere dahil ederek, olağanüstü Roma mirasını katılımcı bir şekilde tanıtmayı amaçlar, mekanlar, öğrencileri bilişsel, duyusal ve duygusal olarak derinleştirmeye teşvik eder (Roma Municipality, 2022b).

Roma Belediye Meclisi tarafından yürütülen müze sistemi, sanatsal ve tarihi değere sahip son derece çeşitli müzeler ve arkeolojik alanlardan oluşmaktadır. Çok sayıda etkinlik ve geçici sergi içermesi ve halkın tüm kesimlerine hitap etmesi, Belediye Müzeleri Sistemini İtalya'daki diğer müze ağları arasında benzersiz kılmaya yardımcı olur. Müze hizmetleri, Roma Capitale tarafından emanet edilen Zètema Progetto Cultura tarafından yönetilmektedir. %100 Roma Capitale'ye ait bir şirket olan Zètema, kültür sektöründe faaliyet gösteren belediye şirketidir. Şehrin tarihi ve sanatsal mirasının en iyi şekilde kullanılmasına adanmış bir misyon ve kültürel ve turistik faaliyetlerin ve hizmetlerin yanı sıra etkinlik ve sergilerin organizasyonu ile ilgili faaliyetleri yürütür (Roma Municipality, 2022b).

Düzenlenen eğimler dört kategoriye ayrılmıştır: okullar için, tüm kesimler için, öğretmenler ve üniversite öğrencileri için, erişilebilir projeler.

Şekil 25. Roma, Müzelerde Eğitim

Okullar için düzenlenen eğitim programları anaokulu, ilkokul, ortaokul seviyesine yönelik 186 programdan oluşmaktadır. 20 farklı müzede, 17 temada (bilim, mimarlık ve şehir planlaması, fotoğraf ve video, arkeoloji, antik Roma vb.) düzenlenen programlar, öğrenme ortamı açısından müzelerde, şehir etrafında ve laboratuvarda olmak üzere kategorilendirilmiştir. Söz konusu programlara katalog veya web sitesi vasıtası ile ulaşılabilmektedir. Web sitesinde (https://scuole.museiincomuneroma.it/) her bir program ile

ilgili detaylı bilgiler mevcuttur. Aşağıdaki şekil 26'da ve Tablo 4.50'de Roma'daki 20 farklı noktada bulunan müze ve kültür yerleri gösterilmiştir (Roma Municipality, 2022b).

Şekil 26. Roma'da Yer Alan Müzelerin Şehir Haritasındaki Gösterimi

Tablo 4.50. Roma'da Bulunan Müzeler ve Kültür Yerleri

Arkeoloji Müzeleri	**Modern Müzeler**	**Çağdaş Müzeler**	**Bilim Müzeleri**
Capitoline Müzeleri	Roma Cumhuriyeti Müzesi	Alberto Moravia Evi Müzesi	Planetaryum ve Astronomi Müzesi
Montemartini fabrikası	Roma Müzesi	Carlo Bilotti Villa Borghese'nin Limonluk Müzesi	Halk Zooloji Müzesi
Trajan Pazarları İmparatorluk Forumları Müzesi	Napolyon Müzesi		
Ara Pacis Müzesi	Modern Sanat Galerisi		
Giovanni Barracco Antik Heykel Müzesi	Villa Borghese'deki Pietro Canonica Müzesi		
Roma Medeniyeti Müzesi	Trastevere'deki Roma Müzesi		
Duvarlar Müzesi	Villa Torlonia Müzeleri		
Casal de' Pazzi Müzesi			
Maxentius Villası			

186 başlıktan oluşan okullar için düzenlenen eğitim programları arasında bulunan bilim temalı programlar (15 başlık); Casal de' Pazzi Müzesi, Maxentius Villası, Planetaryum ve Astronomi Müzesi, Halk Zooloji Müzesi'nde düzenlenmektedir. Bilim temalı etkinlikler ile ilgili başlıklar aşağıda tablo 4.51'de verilmiştir. Ekler bölümünde, her bir etkinlik detaylı olarak tablo halinde (Tablo 6.2'den 6.16'ye kadar) verilmektedir. Tablolarda her bir eğitim faaliyetinin yedi farklı yönü ve faaliyet görseli yer almaktadır (Roma Municipality, 2022c).

Tablo 4.51. Roma Büyükşehir Belediyesi Tarafından Okullar İçin Organize Edilen Eğitim Programları Arasında Bulunan ve Müzelerde Düzenlenen Bilim Temalı Etkinlikler (Roma Municipality, 2022c).

Eğitim Etkinliği	**Eğitim Etkinliği**
Tarih öncesi ile eğlenelim: bitkiler, hayvanlar ve insanlar	Bilimsel laboratuvarlar
İnsanları karşılaştırmak	Mini laboratuvar
Kemikler anlatıyor	Arkeolojik alanlarda doğayı keşfetmek
Taşlar anlatıyor	Evreni anlamak için gökyüzünü keşfedin
Toprak anlatıyor	Bilime yolculuk
Pleistosen'in kaybolan dünyası	Biyolojik çeşitliliğe yolculuk
Deneysel etkinlikler ve iş birlikli öğrenme	Kuşları keşfetmek: çeşitlilik ve uyarlamalar
Simülasyon etkinliği	

Bilim temalı düzenlenen eğitim programları ile ilgili detaylar incelendiğinde (ekler bölümünde tablo 6.2'den tablo 6.16'ye kadar); müzelerin okuldaki eğitimi destekleyici olarak önemli rol aldığı, düzenlenen etkinliklerin multimedya araçlarıyla desteklendiği, eğitim planının detaylı hazırlandığı, programlarla ilgili gerekli koşulların net olarak açıklandığı, düzenli olarak her yıl geliştirilerek düzenlendiği sonucuna ulaşılmıştır.

Müzelerde okullar için düzenlenen etkinliklerin dışında aşağıdaki kategorilerde programlar düzenlenmektedir:

Tüm kesimler için düzenlenen programlar: rehberli tur ziyaretlerini ve müzelerde herkese açık etkinlikleri içermektedir. Öğretmenler ve üniversite öğrencileri için eğitim programları**:** arkeolog, sanat tarihçisi, restoratör, kütüphaneci arşivci, mimarlık tarihçisi mesleğinin yanı sıra kültürel ekonomist, iletişimci, tasarımcı vb. alanlarındaki uzmanların verdiği kurslar yer almaktadır. Kurslar, müfredat çerçevesinde deneyimlerin ve analizlerin sunulduğu büyük bir ortak laboratuvar olarak tanımlanmıştır. Her yıl Kasım-Haziran döneminde düzenlenmektedir. Erişilebilirlik programları; engelliler ve refakatçileri için müzelere rehberler eşliğinde ziyareti ve bilgilendirilmesi faaliyetlerini içermektedir (Roma Municipality, 2022b).

Mesleki Eğitimler

Roma bölgesinde bulunan dokuz mesleki eğitim merkezi, Lazio Bölgesi tarafından tanınan ve finanse edilen endüstri, el sanatları, turizm ve hizmet sektörlerinde işe yerleştirmeyi amaçlayan ücretsiz mesleki eğitim kursları sunmaktadır. Üç yıllık eğitim kursları, işe yerleşme aşamasında olan zorunlu eğitim ve öğretimi tamamlama imkanına sahip olan 14 ila 18 yaşındakilere yöneliktir; derslerde temel bilgiler uygulamalı etkinliklerle birleştirilir ve sınıf etkinlikleri iş ortamındaki staj deneyimleriyle dönüşümlü olarak işlenir. Bireyselleştirilmiş eğitim kursları, şirket stajları yoluyla iş dünyasına girmek için yararlı mesleki beceriler kazanmak isteyen 18 ila 29 yaş arasındaki engelli öğrencilere yöneliktir. Öğrenciler belediyeden bir öğretmen ve şirketten bir öğretmen tarafından sürekli takip edilmektedir. Avrupa Sosyal Fonu kursları, ilk işini arayan gençler, kadınlar, uzun süreli işsizler, göçmenlere yönelik kursları içerir (Roma Municipality, 2022d).

Gençlik Bilgi Servisi

Ücretsiz bir hizmet olan Roma Başkent Gençlik Bilgi Servisi, 35 yaşına kadar olan gençlerin belirli konularda bilgilendirilmesi, yönlendirilmesi ve katılımını sağlamak için çalışır. Hedefler arasında; gençlerin kişisel özelliklerine, tutumlarına, ilgi alanlarına odaklanmak, güçlü ve zayıf yönlerini vurgulamak, bunları tanımayı ve yönetmeyi öğretmek; eğitim fırsatları, iş dünyasının ve mesleklerin özellikleri hakkında bilgi vermek yer alır. Gençleri ilgilendiren çeşitli sektörlerden uzmanlarla iş birliği içinde konferanslar, çalıştaylar, seminerler düzenlenir. Güncel fırsatlar ve Merkezde gerçekleştirilen girişimler hakkında bilgi bireysel veya gruplara yönelik bilgilendirme faaliyetleri yapılır (Roma Municipality, 2022e).

Kariyer Rehberlik Merkezleri

Kariyer Rehberlik Merkezleri 13 şube ile Roma'da faaliyetlerini sürdürmektedir. Vatandaşlara mesleki anlamda rehberlik ve danışmanlık hizmeti sunulur. Özel iş teklifleri ile ilgili yönlendirme, özgeçmiş taslağının hazırlanmasında destek, kişiselleştirilmiş bir profesyonel projenin gerçekleştirilmesi için hedeflenen oryantasyon görüşmeleri, iş arama teknikleri üzerine tematik seminerler, girişimcilik fikrinin tanımlanmasında, pazar analizinde ve kendi işini kurmayı seçenler için hibe ve kredilerin belirlenmesinde destek faaliyetleri yürütülür (Roma Municipality, 2022f).

Sanat ve Zanaat Kursları

Fotoğraf, resim, heykel ve modelleme, bitkisel ilaç gibi çeşitli uygulamalı sektörlerde bir sanatın veya ticaretin temel tekniklerinin kazanılması ve geliştirmesine olanak tanıyan kurslar düzenlemektedir. Bilgi işlem, restorasyon, terzilik ve deri işleme, kuyumculuk vb birçok branşta kurslar organize edilmektedir. Kurslar, gençlere ve 16 yaş ve üstü yetişkinlere yöneliktir.4 farklı merkezde kurslar verilmektedir: Bilim ve Teknoloji Kurs Merkezi, Süs Sanatları Kurs Merkezi, Ettore Rolli Kurs Merkezi, Nicola Zabaglia Kurs Merkezi (Roma Municipality, 2022g).

Bilim ve teknoloji kurs merkezinde verilen kurslar: üniversite öğrencileri için gelişmiş bitkisel laboratuvar, sanat ve bahçe mobilyaları, veri analizi, temel kumaş üzerinde dekorasyon ve baskı, bitkisel besleme, ileri bitkisellik, bitkisel fitokozmetik tekniklerde uzmanlık, tıbbi bitkilerin dönüşümünden önce bitkisel yetiştirme, bitkisel–esansiyel yağlar uygulanan aromaterapi, kentsel bahçeler ve mikro bahçeler olarak sıralanabilir (Roma Municipality, 2022g).

Anaokulu ve Kreş Hizmetleri

3 ay-3 yaş arası kreş hizmetleri ile 3-6 yaş arası çocuklara yönelik verilen anaokulu hizmetlerinin amacı, her çocuğun kişisel kimliğinin olgunlaşması, kendini keşfetmesi ve becerilerinin geliştirilmesi yoluyla uyumlu bir kişilik oluşturmasına yardımcı olmak olarak tanımlanmıştır. Dezavantajlı durumda olan ailelere kayıt önceliği tanınmaktadır (tek ebeveynli aileler, ekonomik durumu iyi durumda olmayan aileler, belediye tarafından belirlenen diğer aile durumları). Roma Belediyesi'ne ait 15 farklı belediye hizmet binasında bulunan okul ofislerinde ya da online olarak kayıt işlemleri yapılmaktadır. Belediyelere bağlı toplamda 424 anaokulu hizmet vermektedir (Roma Municipality, 2022h).

Okullara Yönelik Olarak Sunulan Eğitim Hizmetleri

Roma Büyükşehir Belediyesi Okul, İş ve Mesleki Eğitim Departmanı, her tür ve düzeydeki okula, geniş ve tamamen yenilenmiş ücretsiz eğitim-öğretim girişimleri teklifi olan Eğitici Şehir Haritası'nı sunuyor. Kültürel fırsatlar ve kişisel gelişim, eleştirel bir anlayış geliştirme, sanata ve katılımcılığa yönelik eğitim programları içeren katalog her öğretim yılı başında, kamuoyu ile paylaşılmaktadır. 2022-2023 Eğitici Şehir Haritası'nda; şehrin en

prestijli eğitim-kültür kurumları tarafından önerilen 131 eğitim/proje başlığı bulunmaktadır. Bu eğitimlerden öğrenciler, öğretmenler ve aileler faydalanabilmektedir. Tüm eğitimlerin/projelerin metodolojileri, hedefleri, katılım/yürütme yöntemleri ve içerikleri detaylı olarak kurumsal web sitesi üzerinden duyurulmaktadır. Eğitici şehir haritasında yer alan doğrudan / dolaylı fen bilimleri temalı sekiz eğitim faaliyeti ile ilgili detaylar ekler bölümünde yer alan tablolarda (Tablo 6.17'den Tablo 6.24'e kadar) yer almaktadır: Yeşil Alfabe, Yeşil Park, Matematik Lisesi, Kimya Nerede? Yeşil Mimari, Şeffaflık İçindeki Peyzaj, Ekosistemler ve Biyoçeşitlilik, Deneyim Suyu, Fizikten Biyolojiye (Roma Municipality, 2022i).

Tablo 6.17'den Tablo 6.24'e kadar olan bilgiler incelendiğinde; şehir mirası ve okullardaki öğretim faaliyetlerinin birbirine entegre edildiği tespit edilmiştir. Öğrencilerin okulda aldığı fen bilimleri, matematik, tarih vb. derslerin şehirde yer alan 20 farklı müze/ açık alanlar/ eğitim merkezlerinde çeşitli etkinliklerle desteklendiği tespit edilmiştir. İncelenen etkinliklerin türleri rehberli tur ziyareti, laboratuvar etkinlikleri, bilimsel eğitim kursu, uygulamalı atölyeler olarak sınıflandırılmıştır. Söz konusu etkinliklerle öğrencilerin bilimsel süreç becerileri, ampirik deneyim, pratik bilgiler, iş birlikçi öğrenme, disiplinler arası düşünme, şehir mirası ve çevre farkındalığı vb. konularında gelişimi hedeflenmektedir.

Roma Büyükşehir Belediyesi Eğitimi Destekleyici Faaliyetler

Bu bölümde okul ulaşımı, okul yemek hizmeti ve okul terkini önleyici faaliyetlerle ilgili bilgilere yer verilecektir.

Okul Ulaşımı

Okul taşıma hizmeti, Roma Büyükşehir Belediyesi tarafından, Lazio Bölgesi Kanunu'nun gerektirdiği şekilde sunulur. Okul ulaşım hizmeti, toplu taşıma mesafeleri ve süreleri bakımından düzenli devam imkanına izin vermeyen bölgelerde ikamet eden anaokulu ve zorunlu okul öğrencilerine yönelik uygulanmaktadır (Roma Municipality, 2022 l).

Okul Yemek Hizmeti

Roma Büyükşehir Belediyesi, belediye ve devlet anaokullarına, ilkokul ve ortaokullara devam eden yaklaşık 150.000 kişiye her gün okul yemek hizmeti sunmaktadır. 730 okulda hizmet verilmektedir. Hizmet, Roma Büyükşehir Belediyesi tarafından merkezi sözleşmeler kapsamında doğrudan yönetim altında sağlanır (Roma Municipality, 2022k).

Roma Büyükşehir Belediyesi'nin amaçları şunlardır:

- Çocuklara okulda ve evde gün boyunca sağlıklı ve dengeli beslenmeyi garanti ederek, okul ve aile arasında güven oluşturmak
- Gıda izlenebilirliğini, gıda güvenliğini, çeşitli besin bileşenleri arasındaki dengeyi sağlayarak menülerin kalitesini sağlamak
- Sosyal, çevresel ve ekonomik açıdan sürdürülebilir bir ikram modeli uygulamak
- Gıda eğitimi yöntemlerinin geliştirilebileceği bir ikram modeli uygulamak
- İdare, bu hedeflere ulaşmak için, organik tarımdan elde edilen mevsimlik ürünlerin idaresi ve özel bir organik tedarik zinciri, yerel ürünler ve çocukların yaşına uygun gıda dahil olmak üzere çok sayıda önlem almıştır.
- İdare, çevre krizinin ve kirliliğin giderek artmasının farkında olarak, Roma kantinlerinde plastiğin tamamen ortadan kaldırılması dahil olmak üzere, esas olarak seramik tabakların kullanılmasını sağlayan veya bunun mümkün olmadığı durumlarda tabak ve çatal-bıçakların biyolojik olarak parçalanabilir, geri dönüştürülebilir ve kompostlanabilir malzemeden kullanılmasını sağlar. Bu tedbir, her gün 8 tondan fazla plastik üretilmesini önler.
- Belediye ofislerinde ve Okul, İş ve Mesleki Eğitim Departmanında bulunan Roma Capitale'nin toplu yemek alanında gıda güvenliği sektöründe uzmanlaşmış teknik personeli (Biyologlar, Diyetisyenler ve Gıda Teknisyenleri) okul kantinlerinde (firmalar) günlük kontroller gerçekleştirir. Gerçekleştirilen günlük denetimler, hizmetin tüm yönlerini kapsar. Ayrıca, denetlemeden sorumlu Daire ve Belediye büroları da yemeklerin uygunluğunu değerlendirerek, geniş bir hizmet alanı tarafından sürekli olarak tatmin edilmemesi durumunda veya istisnai durumlarda, yemek dengesini bozmadan uygun menü varyasyonları düzenler (Roma Municipality, 2022k).

Okul Terkini Önlemeye Yönelik Faaliyetler

Zorunlu eğitim konusu, 2014 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile düzenlenmiştir. Buna göre: belediye başkanını eğitim ve öğretim görevinin yerine getirilmesini denetlemekle sorumlu organ olarak tanımlar. Belediyeye bağlı Okul, İş ve Mesleki Eğitim Departmanı ve Bölge Okul Ofisi - Lazio, okulun eğitimsel ve sosyal büyüme için bir araç olarak rolünün altını çizmek ve sosyal olgularla mücadele etmek için zorbalık, okulu bırakma ve cehalet konusunda ortak bir yol izlemektedir (Roma Municipality, 2022j).

İtalya'da zorunlu eğitim on yıl sürer (6 ile 16 yaş). Hem eğitimin birinci aşaması (ilkokul ve ortaokul) hem de ikinci aşamanın (ortaokul) ilk iki yılı zorunludur. Zorunlu eğitim bildirimi, bireysel vatandaşlar tarafından etkinleştirilemez, ancak bunu Eğitim ve Sosyal Hizmetler Departmanına gönderen Okul Müdürleri tarafından gerçekleştirilir. Bakanlık, vakaları sosyo-çevresel bir rapor hazırlamak için gerekli olan yetkili sosyal servise iletir. Bölüm, bu rapora dayanarak, ilgili Belediye tarafından öğrencinin ailesine bildirilecek olan bir uyarı notu hazırlar. Bildirim tarihinden itibaren sekiz gün sonra öğrenci okula dönmezse, Okul Müdürü kaçınmanın devam ettiğini Bölüme bir yazı ile bildirir. Okul Müdürünün ısrarla ilettiği yazının ardından 2444 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 114. maddesi uyarınca Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulur (Roma Municipality, 2022j).

Roma Büyükşehir Belediyesi'nin Eğitim Hizmetlerinin Genel Olarak Değerlendirilmesi

Roma Büyükşehir Belediyesi'nin eğitim hizmetleri üç kategoride incelenmiştir: Belediye Hizmet Binalarında/ Alanlarında Gerçekleştirilen Eğitimler, Okullara Yönelik Sunulan Eğitim Hizmetleri, Destekleyici Eğitim Faaliyetleri. Araştırmanın hedefi olarak ifade edilen modele katkısı olması açısından bu kapsamda incelenen faaliyet ve projeler önem arz etmektedir.

Roma Büyükşehir Belediyesi'nin, belediye hizmet binalarında/alanlarında gerçekleştirdiği eğitim hizmetleri oldukça dikkat çekmektedir. Rehberli turlar, okuma ve dil kursları, atölye çalışmaları, toplantılar, konferanslar, oryantasyon gibi birçok eğitim faaliyetinin yürütüldüğü şehir ve okul kütüphaneleri; Roma mirasını tanıtmayı ve öğrencilerin bilişsel, duyusal ve duygusal gelişim alanlarını derinleştirmeyi amaçlayan 20 farklı noktada bulunan, 17 temada eğitim faaliyetleri yürüten bulunan müzeler; endüstri, el sanatları, turizm ve hizmet sektörlerinde işe yerleştirmeyi amaçlayan eğitim süresi üç yıl olan dokuz farklı noktada bulunan mesleki eğitim merkezleri; hedefleri arasında, gençlerin kişisel özelliklerine, tutumlarına, ilgi

alanlarına odaklanmak, güçlü ve zayıf yönlerini vurgulamak, bunları tanımayı ve yönetmeyi öğretmek, eğitim fırsatları, iş dünyasının ve mesleklerin özellikleri hakkında bilgi vermek olan gençlik bilgi servisi, vatandaşlara mesleki anlamda rehberlik ve danışmanlık hizmeti sunan 13 noktada yer alan Kariyer Rehberlik Hizmetleri; fotoğraf, resim, heykel ve modelleme, bitkisel ilaç gibi çeşitli uygulamalı sektörlerde bir sanatın veya ticaretin temel tekniklerinin kazanılması ve geliştirmesine olanak tanıyan, gençlere ve yetişkinlere yönelik dört farklı noktada düzenlenen sanat ve zanaat kursları; dezavantajlı durumda olan ailelere kayıt önceliği sunulan 424 noktada bulunan anaokulları özgünlük, kapsayıcılık, ihtiyaçlara uygunluk, bütünsellik açısından önemli olarak değerlendirilmiştir.

Okullara yönelik sunulan eğitim hizmetleri Eğitici Şehir Haritası dokümanında detaylı olarak yer almaktadır. Bu katalog, ilgili paydaşlarla iş birliği içinde hazırlanarak her eğitim-öğretim yılı başında öğrenciler, öğretmenler, aileler ile paylaşılmaktadır. Son yayınlanan katalogda 131 başlık bulunmaktadır. Katalogda fen bilimleri alanı ile ilgili sekiz eğitim faaliyeti derinlemesine incelendiğinde; şehir mirası ve okullardaki öğretim faaliyetlerinin birbirine entegre edildiği tespit edilmiştir. Öğrencilerin okulda aldığı fen bilimleri, matematik, tarih vb. derslerin şehirde yer alan 20 farklı müze/ açık alanlar/ eğitim merkezlerinde çeşitli etkinliklerle desteklendiği tespit edilmiştir. İncelenen etkinliklerin türleri rehberli tur ziyareti, laboratuvar etkinlikleri, bilimsel eğitim kursu, uygulamalı atölyeler olarak sınıflandırılmıştır. Söz konusu etkinliklerle öğrencilerin bilimsel süreç becerileri, ampirik deneyim, pratik bilgiler, iş birlikçi öğrenme, disiplinler arası düşünme, şehir mirası ve çevre farkındalığı vb. konularında gelişimi hedeflenmektedir.

Eğitimi destekleyen faaliyetler de örgün eğitime doğrudan ya da dolaylı olarak önemli katkılar sağlamaktadır. Okul ulaşımı (servis) hizmeti, anaokulu, ilkokul ve ortaokullarda yemekhane hizmeti, okul terkini önlemeye yönelik faaliyetleri İtalya'da yerel yönetimlerin eğitim hizmetleri alanında önemli roller üstlendiğinin önemli bir göstergesidir.

4.2.3.İngiltere ’de Yerel Yönetimler

Birleşik Krallık (Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı); İngiltere, İskoçya, Galler ve Kuzey İrlanda olmak üzere dört kurucu ülkeden oluşan, bir devlettir. Büyük Britanya İngiltere, İskoçya ve Galler’i kapsamaktadır. Birleşik Krallık, 67,2 milyon nüfusa ve 243.610 km²'lik bir alanı kapsayan alana sahiptir (Dışişleri Bakanlığı, 2023). İngiltere’de seçimle göreve gelen 354, Galler’de 22 ve İskoçya’da 32 yerel birim vardır. (Wilson ve Game, 2011, Yamaç, 2014).

İngiltere'de teşkilat yapısında, Türkiye’de olduğu gibi merkezi yönetime bağlı, il ve ilçelerden oluşan bir taşra örgütlenmesi ve valilik gibi bir idari vesayet kurumu yer almaz. Başka ülkelerde taşra örgütlerinin yürüttüğü faaliyetlerin önemli bir kısmı yerel yönetim birimleri tarafından gerçekleştirilmektedir (Karasu, 2004; Bulut ve Bimay, 2020). İngiltere’de yerel yönetim birimleri, birçok ülkede merkezi yönetim sorumluluğu altında bulunan hizmetleri yürütmektedir (Terzi, 2017, s 20).

İngiltere’ de yerel yönetimler çok çeşitlidir ve hiyerarşik bir kademelenmeye sahip değildirler. Yerel yönetimlerin yetki ve sorumlulukları, İngiltere'nin farklı bölgelerine ve yerel yönetim birimlerine göre değişiklik gösterebilir. Her yerel yönetimin kendi özerklik derecesi ve yetki sınırları bulunur. İngiltere’deki yerel yönetim birimleri; il (county), bölge (district), köy (parish) olarak sınıflandırılmıştır, aynı zamanda söz konusu bu kademeler, metropoliten olup olmadıklarına göre ayrılmıştır, başkent Londra’da Büyük Londra Yönetimi (The Greater London Authority) olarak ayrıca düzenlenmiştir. İl ve bölge yönetimlerinin yürüttüğü görevler aşağıdaki Tablo 4.52’de gösterilmiştir (Kalkınma Bakanlığı, 2018, s.56).

Tablo 4.52. İngiltere'de Yerel Yönetim Birimleri Tarafından Yürütülen Hizmetler (Kalkınma Bakanlığı, 2018, s.56).

Yerel Yönetim Birimi	Yürütülen Hizmetler
İl (county)	• Sanat ve yeşil alan • Yerel ekonominin kalkınması • Müze ile sanat galerilerinin kurulup ve işletilmesi • Parkların yapım ve onarımı • Planlama, turizmin geliştirilmesi ve tanıtım • Doğum, ölüm ve evlilik kayıtlarının tutulması • Okul öncesi eğitim, yetişkin eğitimi • Özel ihtiyaçlı kimselerin eğitimi • Acil yardım hizmetleri • Çocuk servisleri • Tüketici haklarının korunması ve geliştirilmesi • Ayrıcalıklı ticaret • Otoyollar, trafik denetimi, cadde aydınlatması • Atık bertaraf planlaması • Ulaşım planlama ve otobüslerin denetimi, • Halk sağlığı, toplum yararına faaliyetler ve yaşlı bakımı • Atık depolama ve tartı aletlerinin denetimi • Kütüphanelerin işletilmesi
Bölge (district)	• Sanat ve yeşil alan • Yerel ekonominin kalkınması • Müze ile sanat galerilerinin kurulup ve işletilmesi • Parkların yapım ve onarımı • Planlama, turizmin geliştirilmesi ve tanıtım • Binaların denetimi • Defin işlemleri ve mezarlıklar • Kıyıların korunması • Yerel vergi oranlarının belirlenmesi • Seçimlerin düzenlenmesi • Çevre sağlığı, konut, ehliyet verme sürecinin denetimi • Market ve dükkânların denetimi • Cadde ve sokakların temizliği, atık toplanması ve geri dönüşümü • Spor merkezleri, oyun alanlarının yapım ve bakımı

İngiltere'de yerel yönetim yapılanması aşağıdaki şekil 27'de gösterildiği gibi özetlenebilir. (Canpolat, 1999; Uzun, 2003; Yamaç, 2014; Usta, Akman ve Kocaoğlu, 2017).

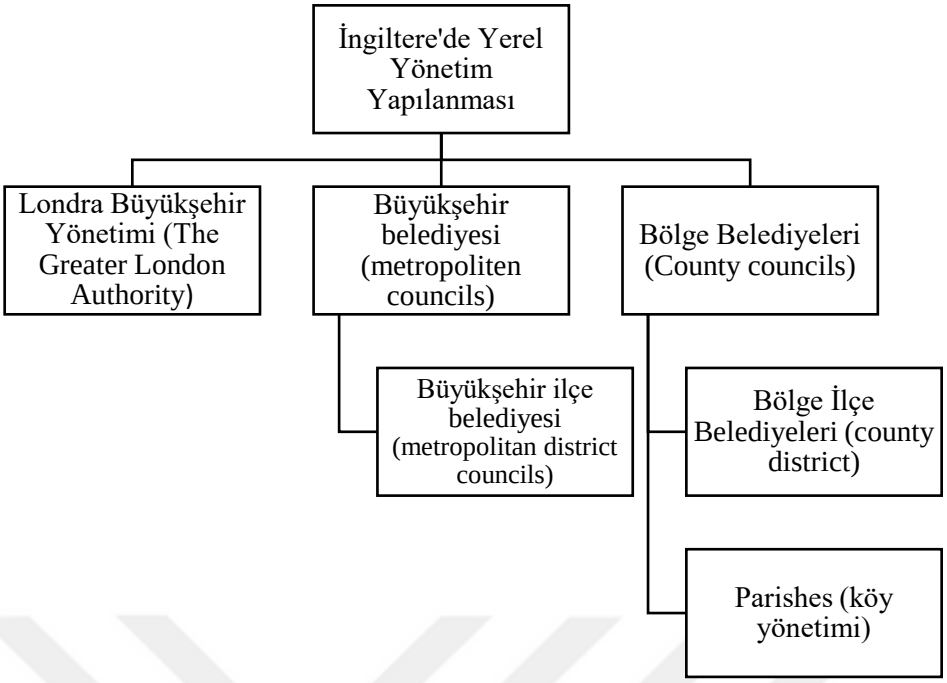

Şekil 27. İngiltere'de Yerel Yönetim Yapılanması

County, yerel yönetim organizasyonu içerisinde il düzeyinde örgütlenen, ilk ve en geniş kademeyi oluşturan ve yönetsel olarak da bir yerel yönetim olarak ili ifade eden kavramdır. Metropoliten alanların dışında kalan, il sisteminin ikinci kademesi ise Districtler'den meydana gelir. District'ler, tek kademeli ve yerel hizmetlerden doğrudan sorumlu birimlerdir, ayrıca metropoliten alanlar dışında ise ikinci kademe il statüsündedir. Metropoliten alanların dışında, nispeten daha kırsal alandaki köy düzeyindeki birimlere "Parish" adı verilir, bu birimler doğrudan yerel halkın katılımı veya meclisler aracılığıyla karar alıp politika oluşturan daha küçük yerel yönetim birimleridir (İnaç ve Ünal, 2006; Ökmen ve Parlak, 2013; Boyraz, 2015; Parlak ve Caner, 2005; Usta vd., 2017).

İngiltere'de emniyet hizmetleri, yerel nitelikte bir hizmet olup (18. yüzyıldan beri) merkezi bir örgütlenme bulunmamaktadır. Yerel yönetimler tüketici haklarının korunması konusunda oldukça geniş yetkilere sahiptirler. Çevre sağlığı ile ilgili hizmetler merkez, il ve bölge meclisleri arasında paylaştırılmıştır (Kalkınma Bakanlığı, 2018, s.57).

İngiltere'de kamu yönetimi birimleri (yerel yönetim birimleri dahil) parlamentonun denetimi altındadır. Parlamento, yerel yönetimler üzerinde geniş yetkilere sahiptir: yerel yönetimlerin karar organlarını dağıtabilmekte ve yetkilerini sınırlandırabilmektedir. Yerel yönetimlerin kurulması, kaldırılması, statülerinin değiştirilmesi, hizmet alanlarının belirlenmesi ve bütçeleri gibi konularda merkezi yönetimin denetim yetkisi vardır. Yerel

yönetimlerin, kanunlara aykırı işler yapması durumu adli denetime tabidir. Merkezi idare, yerel yönetimlere aktardığı mali kaynaklar ile ilgili, yeminli mali müşavirler ve parlamento adına çalışan hesapları inceleme komisyonları ile denetimler gerçekleştirmektedir (Kalkınma Bakanlığı, 2018, s.64).

Fransa ve Türkiye'de merkezi yönetim il ve ilçelerde örgütlenmiştir. İngiltere'de ise merkezi yönetim il ve ilçelerde örgütlenmemiştir. Bakanlıkların ilgili hizmet sektörü ile ilgili bölge veya daha alt düzeyde bir teşkilatı bulunur. Ayrıca yerel yönetimlerin iç örgütlenmesi homojen bir yapıya sahiptir. Yerel yönetimlerde güçler ayrılığı ilkesi geçerli değildir, meclis hem yürütme hem yasama fonksiyonunu yerine getirmektedir (Güler vd., 2004; Tarhan, 2013, s.116). Ülkemizdeki belediyelerde belediye meclisleri yasama fonksiyonu, belediye başkanı ise yürütme fonksiyonu icra eder. İngiltere'de merkezi yönetimin taşrada örgütlenmemesi, birçok hizmetin yerel yönetimler tarafından organize edilmesinin yolunu açmış ve yerel yönetimler daha işlevsel hale gelmiştir. (Tarhan, 2013). İngiltere'de merkez-yerel dengesi, üniter yapı özelliklerinin üstün geldiği, merkezi yönetimin çeşitli şekil ve ağırlıkta yerel yönetimlerle ilgili etkin olduğu bir yapı olarak tanımlanabilir (Usta vd., 2017).

Yerel yönetim sistematiğinin karmaşık bir yapıda olduğu İngiltere'de kamu hizmetlerinin büyük bir kısmı yerel yönetim birimleri tarafından icra edilmektedir. Yerel yönetimler, personel istihdamı ve özlük işlemleri noktasında geniş yetkilere sahiptirler ve hizmetlerin izlenme ve değerlendirilmesi süreçlerini etkin bir şekilde uygulamaktadırlar (İnanç ve Ünal, 2006, s.137). Yerel yönetimlerin İngiltere'nin yönetim sistemi içerindeki varlığı 1215 yılına kadar uzanmaktadır. Birçok deneyim sonucu bugünkü yerel yönetim yapısına ulaşılmıştır, ülkemize göre özerklik ve işlevsellik açısından önemli mesafeler katedilmiştir (Çeliksoy ve Alkan, 2020, s.412).

İngiltere ’de Yerel Yönetimlerin Eğitim Alanındaki Rolü

İngiltere'de eğitim alanında bakanlıklar, yerel yönetim birimleri ve okul yönetim kurullarının farklı alanlarda görevleri vardır. Merkezi yönetimin eğitim alanındaki sorumluluğu planlama ve ulusal düzeydeki uygulamalar olarak özetlenebilir. Eğitim Bakanlığı’nın eğitimin tüm aşamalarında sorumluluğu bulunurken, bakanlık tarafından kurulan okullar yerel yönetim birimleri tarafından desteklenir. Eğitim yönetimi konusunda okul kademesine göre farklılıklar bulunur. Okul öncesi kademesindeki okulların yönetiminde merkezi ve yerel yönetimler sorumludur, okul müdürlerine her alanda sorumluluklar verilmiştir. İlköğretim ve ortaöğretimde; okul yönetim kurulları mevcuttur, üyeleri oku yöneticileri, aile birliği üyeleri, yerel yönetim birimi yöneticileri, öğretmen temsilcileri, personel temsilcileri ve vakıf/gönüllü kişilerin seçtiği üyelerden oluşur. Okul müdürü söz konusu kurulun organize edilmesinden sorumludur. Yükseköğretim düzeyinde; üniversiteler özerk yapıdadır, yönetimi profesörler kurulu tarafından yapılmaktadır (İnandı, 2005, s.91-92).

İngiltere'de genel eğitim politikaları ve hedefleri merkezi idare tarafından belirlenirken, politikaların ve hedeflerin uygulanması ile ilgili detaylar yerel yönetimler tarafından yönetilir. Merkezi yönetim, program geliştirme çalışmalarını destekler, eğitim hizmetinde asgari kriterleri belirler, izleme ve değerlendirme süreçlerini (kalite-maliyet açısından) yönetir (Oktay, 1998; Meşeci, 2007). İngiltere’de okullar yerinden yönetilmekte ve her bir okulun performansı çok tartışılan denetimler ve ulusal sınav sistemi ile ölçülmektedir. Bu sistemle her bir okul kendi eğitim kalitesinin sorumluluğunu taşımaktadır (Meşeci, 2007, s.82).

İngiltere’de yerel yönetimler kendilerine yasa ile verilen görevler çerçevesinde hareket ederler. Eğitim ve iç güvenlik, en başta gelen hizmet alanlarıdır. Ancak özelleştirme ve yönetişim uygulamaları çerçevesinde görevlerin önemli bir bölümü şirketlere (özerk, yarı özerk ve kamu yararını gözeten) devredilmektedir (Arıbaş, 2015, s.7).

İngiltere’deki yerel yönetim birimlerinin eğitim hizmetlerinin sunumunda önemli fonksiyonları bulunmaktadır. Yerel yönetim birimleri; ilk ve orta öğretim, sanat eğitimi, öğrencilerin ulaşımı, okullarda beslenme, okul dönemindeki engelli bireylerin eğitimi, öğrencilerin mali olarak desteklenmesi başlıkları gibi birçok eğitim hizmetinde aktif olarak görev yaparlar (Kalkınma Bakanlığı, 2018, s.56).

İngiltere'de eğitim hizmetlerinin kanuni dayanağı 1944 yılına kadar uzanmaktadır, eğitim hizmetleri zorunlu eğitimi de içine alan geniş bir alanda yürütülmektedir: kreş, anaokulu, gençlik, toplum eğitimi, yetişkin eğitimi, okullarda yemek ve süt dağıtımı, burs sağlanması ve özel eğitim gibi konuları kapsamaktadır. 1980 yılından itibaren merkez ve yerel arasındaki görev, yetki ve sorumluluk dağılımı temelden değişmiştir. 1988 Eğitim Reformu Kanunu'na kadar yerel yönetim birimlerine yetki devreden, her yıl farklı bir mevzuat uygulanmıştır. 2006 Eğitim ve Denetleme yasası ile daha yüksek standartlar yürürlüğe girmiş ve 2010 Akademi Yasası ile İsveç okul yapısından esinlenilerek, birinci ve ikinci derecedeki okulların, akademi derecesine geçebilmesi için yerel yönetimlerin görüşünün alınmasını zorunlu hale getirmiştir. Son yıllardaki mevzuat değişiklikleri ile ailelerin ortaöğretim kademesindeki rolü genişletilmiştir. Okul kurulları ve velilerin, okul yönetimindeki temsil ve söz hakkı artırılmıştır. (Yamaç, 2014, s.8).

İngiltere'de yerel yönetim harcamalarının konulara göre dağılımı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 4.53. İngiltere'de Yerel Yönetimlerin Yıllara ve Hizmet Kategorilerine Göre Harcama Tutarları (Ministry Of Housing, 2022).

Yerel Hizmet Kategorisi	**Yıllara Göre Harcama Tutarları** (milyon sterlin)				
	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22
Eğitim	35,685	35,024	34,528	34,382	34,866
Karayolları ve ulaşım	4,421	4,191	3,979	8,072	5,286
Karayolları ve ulaşım (GLA)	1,404	1,334	1,062	4,404	2,337
Sosyal bakım	26,725	27,655	28,410	30,059	30,387
Çocukların sosyal Bakımı	9,770	10,187	10,506	10,801	11,283
Halk Sağlığı	3,903	3,562	3,418	3,722	4,213
Konut (Konut Gelir Hesabı hariç)	1,698	1,817	1,880	2,110	2,129
Kültür, çevre ve planlama hizmetleri	9,172	9,165	9,274	10,401	10,018
Emniyet (polis) Hizmetleri	13,463	12,415	12,924	12,348	13,607
İtfaiye ve kurtarma	2,181	2,178	2,286	2,257	2,349
Merkezi hizmetler	3,390	3,271	3,443	4,195	4,071
Diğer hizmetler	-0,22	0,52	0,45	0,534	0,203
Toplam Hizmet Harcaması	99,322	99,332	100,186	109,376	107,127
Yıllık Fark (%)	-2,3	0	0,9	9,2	-2,1

Tablo 4.53 incelendiğinde, İngiltere'deki yerel yönetim harcamalarının %32,5'inin eğitim hizmetleri alanında yapıldığı tespit edilmiştir. 2017-2018 döneminden 2021-2022 dönemine kadarki eğitim harcamalarına bakıldığında genel olarak 35 milyar sterlin civarında gerçekleştiği görülmektedir. Yerel yönetim harcamalarının konu bazlı dağılımında eğitim alanı en yüksek paya sahiptir. Yerel yönetim harcamalarında eğitimden sonraki en büyük payları %28,3 ile sosyal bakım ve %12,7 ile emniyet hizmetleri almıştır.

Londra Büyükşehir Belediyesi'nin Temel Görevleri

1965'ten bu yana, Londra'da 32 ilçe meclisi bulunmaktadır. 2000 yılında, Londra Belediye Başkanı ve Meclis'ten oluşan Büyük Londra Otoritesi (Greater London Authority), adı verilen başka bir yerel yönetim kademesi oluşturuldu. Büyük Londra İdaresi, Londra'nın üst düzey yönetim organıdır, doğrudan seçilen Londra Belediye Başkanı ile 25 kişilik bir Londra Meclisi'nden oluşmaktadır (London Councils, 2023).

32 Londra ilçe meclisi ve City of London, eğitim, barınma, sosyal hizmetler, çevre hizmetleri, yerel planlama ve birçok sanat ve eğlence hizmetleri dahil olmak üzere yerel sakinlerine günlük hizmetlerin çoğunu sağlıyor. 32 Londra ilçesinin her biri mahallelere bölünmüştür. Her mahalle genellikle üç seçilmiş meclis üyesi tarafından temsil edilir. Seçimler her dört yılda bir yapılır. Buna karşılık, Londra Belediye Başkanı, Londra için genel bir vizyon belirler. Belediye başkanının hava kalitesi, biyo-çeşitlilik, kültür ve turizm, ekonomik kalkınma, ulaşım, atık ve mekânsal gelişme konularında stratejiler geliştirme görevi vardır (London Councils, 2023).

İlçe Meclisleri yılda yaklaşık 7 milyar sterlin eğitime ve 8 milyar sterlin temel yerel yönetim hizmetleri olmak üzere 15 milyar sterlin bütçe ayırmaktadır. Yetişkinlere yönelik sosyal bakım (2,7 milyar sterlin) ve çocuklara yönelik sosyal bakım (1,8 milyar sterlin) birlikte, temel hizmetlere yapılan gelir harcamalarının yarısından fazlasını oluşturmaktadır. Kütüphanelerin işletilmesi, planlama uygulamaları, atık toplama, başkentin iş yerlerinin ruhsatlandırılması, araç parkı denetimleri, neredeyse yarım milyon evin (Londra'daki yedi evden biri) bakımı, tüketicinin korunması dahil çevresel hizmetler ile birçok sanat ve eğlence hizmetleri de sunuyorlar (London Councils, 2023).

Bölgesel idare niteliğinde olan Büyük Londra İdaresi; ulaşım, polislik, ekonomik kalkınma, itfaiye ve acil durum planlaması konularında yetkilere sahiptir. Londra belediye

başkanının planlama politikaları, Londra Planı'nda detaylandırılmıştır (London Councils, 2023).

Belediye Başkanı, kent düzeyinde liderlik sağlar, tüm kesimler için (ikamet edenler, ziyaretçiler, çalışanlar, öğrenciler vb.) kenti iyileştirecek politikalar oluşturur, bütçeyi belirler, dört yılda bir seçilir. Belediye Başkanı'nın temel görevleri aşağıda sıralanmıştır (London Municipality, 2023b).

- İnsanların şehir içinde ve çevresinde hareket etmesini kolaylaştırmak
- Londra'nın çevresini iyileştirmek
- Başkentin işletmelerinin gelişmesine yardımcı olmak
- Londralılara daha uygun fiyatlı konut sağlamak
- Londra'daki gençlere daha fazla fırsat vermek
- Sanat ve kültür, iş ve ekonomi, çevre, enerji, sağlık, konut ve arsa, planlama, güvenlik, rejenerasyon, spor, ulaşım, genç insanlar konularında planlar ve politikalar oluşturmak
- Yüksek öğrenim, yabancı yatırım ve Londra'ya etkinlik ve konferansların çekilmesi

Belediye Başkanı'nın 17 milyar sterlinlik yıllık bütçesi, temel belediye hizmetlerinin yanı sıra toplu taşıma, itfaiye hizmetleri ve polislik alanındaki yatırımları desteklemektedir. Temel gelirler; merkezi hükümet hibeleri, ulaşım ücretleri ve diğer ücretler, işletme oranları ve belediye vergisi olarak sıralanabilir (London Municipality, 2023b).

Londra Büyükşehir Belediyesi Eğitim ve Gençlik Stratejileri

Çocuklar, gençler ve onların ihtiyaçları belediye hizmetlerinin merkezinde yer alır. Fırsatları ortaya çıkarmak ve tüm Londralı çocukların ve gençlerin tutkularını ve potansiyellerini gerçekleştirmelerine yardımcı olmak için mükemmel eğitim ve öğrenci deneyiminin sunulmasını desteklemek için çalışmalar yürütülür. Belediyenin bu alandaki misyonu, bunu gerçekleştirmek için çocuklar ve gençlerle, onların aileleri ve arkadaşlarıyla ve ortak kuruluşlar, profesyoneller, okullar ve hizmetlerden oluşan ağla birlikte çalışmaktır. Eğitim ve Gençlik Hedefleri aşağıda sıralanmıştır (London Municipality, 2023a).

- Çocukların ve gençlerin iyi bir ruh ve beden sağlığına sahip olmaları
- Çocukların ve gençlerin olumlu ve çok yönlü bir eğitim almalarını sağlamak
- Gençlerin daha fazla güven, iletişim ve istek kazanmaları için fırsatları deneyimlemelerini sağlamak

- Gençlerin meslek kazanabileceği bir sürecin planlanması
- Ebeveynler, öğretmenler, gençlik koçları ve akranları ile daha güçlü ilişkiler kurarak onları yönlendirme

Londra Büyükşehir Belediyesi Eğitim Hizmetleri

Okul planlaması, finansman sağlama, okulların kalite standartlarının belirlenmesi, öğrenci taşımacılığı ve özel eğitim hizmetlerinin sağlanması gibi eğitim alanında faaliyet gösterebilir (London Municipality, 2023). Söz konusun hizmetlerle ilgili temel bilgiler aşağıda tablo 4.54'de gösterilmiştir.

Tablo 4.54. Londra Büyükşehir Belediyesi Eğitim Hizmetleri

Hizmetler	**Açıklama**
Okul planlaması ve düzenlemesi	Yeni okulların açılması, mevcut okulların genişletilmesi veya kapatılması gibi kararları alabilir. Belediye, bölgedeki eğitim ihtiyaçlarına uygun olarak okul yerleşim planlaması yapabilmektedir.
Eğitim Finansmanı	Belediye, eğitim hizmetleri için bütçe tahsis eder ve bu kaynakların etkin bir şekilde kullanılmasını sağlar. Okullara ve eğitim programlarına finansal destek sağlayabilmektedir.
Okullarda ve öğretimde standartların iyileştirilmesi	Belediye, yerel ihtiyaçlara ve güncel eğitim yaklaşımlarına uygun olarak eğitim politikalarını belirleyebilir. Eğitimde eşitlik, erişilebilirlik ve kalite standartları gibi konularda politikalar geliştirebilir. Londra Büyükşehir Belediyesi faaliyetleri arasında öğretmen ve okul yöneticilerine yönelik kıdemli lider ve başöğretmen eğitim programları düzenlenmektedir. Yine başarı okulları programı çerçevesinde Londra'daki öğretmenlere yönelik ücretsiz mesleki gelişim programları düzenlenmektedir.
Okul kalite standartları	Londra Büyükşehir Belediyesi, bölgedeki okulların kalite standartlarını belirleyerek ve gerekli iyileştirmelerin yapılmasını koordine etmektedir. Bu yolla eğitim kalitesinin artırılmasını hedeflenmektedir.
Öğrenci taşımacılığı	Özellikle uzak bölgedeki/mesafedeki okullara ulaşımı kolaylaştırmak amacıyla öğrenci taşımacılığı hizmetlerini organize edebilmektedir.
Özel eğitim hizmetleri	Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin için destek programları ve hizmetler sunabilmektedir.

City Of London Belediyesi Eğitim Hizmetleri

Londra Şehri (İngilizce: City of London veya gayri resmî olarak The City veya Square Mile), eskiden etrafı surla çevrilmiş olan 2,6 kilometre kare araziyi kapsayan ve Büyük Londra'nın küçük ama en tarihî olan kısmıdır. City Of London, Londra'daki bir ilçe belediyesi olarak nitelendirilebilir. Eğitim ve öğretim hizmetleri, aşağıdaki şemada (şekil 28) gösterildiği gibi Toplum ve Çocuk Hizmetleri Departmanı içindeki iki ekibi kapsar. Okul çağındaki çocuklarla ilgili tüm konular, Okul Öncesi, İlköğretim ve Ortaöğretim Servisi tarafından yönetilir. Yetişkin Becerileri ve Eğitim Servisi, çıraklık programının yanı sıra yetişkin öğrenimi kurslarını da yönetir (City of London, 2023a).

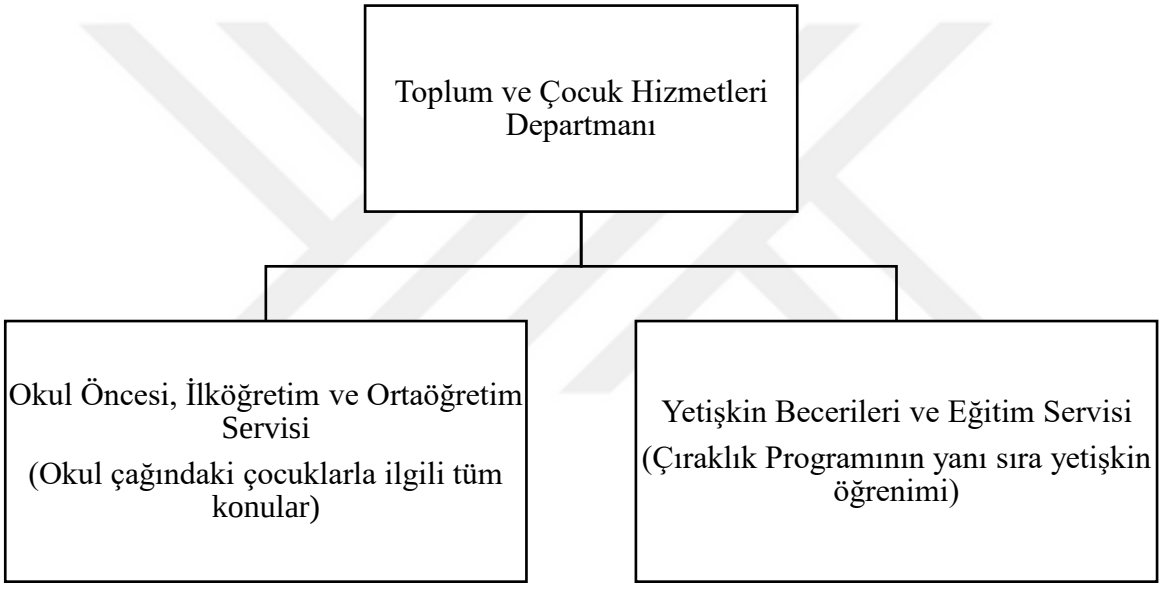

Şekil 28. City of London Belediyesi Toplum ve Çocuk Hizmetleri Departmanı Görevleri

City Of London Belediyesi eğitim hizmetleri üç kategoride incelenmiştir: okullara yönelik sunulan eğitim hizmetleri, yetişkinlere yönelik sunulan eğitim hizmetleri, proje bazlı eğitim hizmetleri.

Okullara Yönelik Sunulan Eğitim Hizmetleri

Toplum ve Çocuk Hizmetleri Departmanı'na bağlı Okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim servisi tarafından Tablo 4.55'te yer alan hizmetler organize edilir (City of London, 2023b).

Tablo 4.55. City of London Belediyesi Eğitim Hizmetleri

Eğitim Hizmetleri	**Açıklama**
Okul Danışmanlık Hizmetleri (başvuru, nakil, kayıt, rehberlik vb.)	İngiltere'de okul sisteminin nasıl çalıştığı, yerel okulların temel özellikleri, okul kuralları, başvuru şartları ve zamanı, okullara kaydolunamadığında nelerin yapılması gerektiği, kayıt başvurusu itirazları, başvuru formu nasıl doldurulacağı kapsamındaki danışmanlık hizmetleri yürütülür.
Okul Yemek Hizmeti	Okul yemeklerinin ödenmesi özel bir durumu olmayan aileler için ücretlidir; ancak belirli devlet yardımları ve/veya vergi kredisi alan ebeveynler, ücretsiz okul yemeklerine başvurarak yardım alabilmektedir.
Okul Kıyafeti Desteği	Bu destek, Londra Şehri'nde yaşayan düşük gelirli ailelerin okul giyim ve ayakkabı masraflarına yardımcı olmak için nakit desteği sağlamaktadır.
Burs Desteği	Burs Fonu, öğrencilerin eğitime devam edebilmeleri için katılımın önündeki belirli engelleri aşmalarına yardımcı olmak amacıyla mali destek sağlar.
Öğrenci Finansmanı	Yüksek öğrenimdeki belirli şartları taşıyan öğrenciler, hem öğrenim ücretlerini hem de yaşam masraflarını karşılamaya yardımcı olacak krediler alabilmektedir.
Dans ve Drama Kurs Desteği	İngiltere'deki az sayıda özel dans ve drama kurumunda öğrenim ücretleri ve yaşam masraflarına yönelik gelir değerlendirmeli bir yardımdır. Bu destek, en yetenekli gençlerin bu uzmanlık hizmetine erişmesine engel olmamasını sağlar.
Çocuk Bakım Masrafı Desteği	Eğitim alan genç ebeveynlerin çocuk bakımı masraflarına destek sağlar. Ebeveyn olan gençlerin çocuk bakımı masrafları nedeniyle eğitime katılmasının engellenmemesini sağlamaya yardımcı olur.
Konaklama Fonu Desteği	Öğrenim görmek için evden uzaklaşması gereken öğrencilerin konaklama masraflarına yardımcı olmak için gelir değerlendirmeli destek verilmektedir
Sürdürülebilir Okul Ulaşımı	Londra Şehri'ndeki öğrenciler, ebeveynler ve öğretmenler için hava kalitesini, çocuk sağlığını ve yol güvenliğini iyileştirerek fayda sağlayacağı beklenmektedir. Bu başlık, karayolu tehlikelerini azaltan, becerileri geliştiren ve farkındalığı artıran bir dizi plan ve program sunmaktadır: • Yol Tehlikesini Azaltma Planı • Bisiklet Planları • Yürüyüş ve Yaya Becerileri • Bisiklet Becerileri • Yol Güvenliği Eğitimi • Okul Seyahat Planı Mühendisliği • Quizdom Yol Güvenliği Bilgi Yarışması • Gençlik Seyahat Elçileri (YTA) programı

Tablo 4.55 incelendiğinde; City of London Belediyesi'nin okul başvuruları ve kayıtları, okul yemek hizmeti, çeşitli burs ve kredi destekleri, güvenli okul ulaşımının sağlanması gibi konularda eğitim hizmetleri yürüttüğü belirlenmiştir.

Yetişkinlere Sunulan Eğitim Programları

City Of London Belediyesi tarafından yetişkinlere yönelik organize edilen eğitim hizmetleri iki kategoride incelenmiştir: kurs hizmetleri ve proje bazlı eğitim hizmetleri. Bu kategoriler ile ilgili açıklamalara aşağıda yer verilmiştir (City of London, 2023c). Kurs hizmetleri kapsamında 11 alt başlık, proje bazlı eğitim hizmetleri kapsamında 6 alt başlık detaylandırılmıştır.

Yetişkinlere Yönelik Kurs Hizmetleri

City Of London Belediyesi tarafından sunulan kurs hizmetleri 11 başlık altında incelenmiştir. Sunulan her bir hizmetin hitap ettiği kitle ve alt branşları Tablo 4.56'da verilmiştir (City of London, 2023c).

Tablo 4.56. City of London Belediyesi Yetişkinlere Sunulan Kurs Hizmetleri

Sanat Kursları	• Galerideki Sanat • Sanat Kursu • Sanat Portföyü Kursu • Çizimi Keşfetmek • Eskiz Defteri Turu • 3D SketchUp ile Yaratıcı Tasarım
Londra Şehri Rehberleri	Uzman bir rehber yetiştirme kursu. Bu Üçüncü Seviye kursu, Square Mile'da rehberlik etmeye ilgi duyan herkese yöneliktir. Tarihi, mimari ve çağdaş Londra Şehri hakkında derinlemesine bir çalışma sunar. Katılımcılar, bu bilgiyi nasıl özümseyeceklerini ve ziyaretçileri rehberli turlarda yönlendirmek için bilgileri nasıl seçip sunacaklarını öğrenmektedir. Katılımcılar ayrıca rehberli turlar düzenlemek için gereken pratik becerileri de geliştirmektedir.
El Sanatları ve Tekstil Kursları	• Çağdaş Gümüşçülük • Yaratıcı Takı Yapımı • Terzilik ve Giysi Tamiri • Dikiş ve Tekstile Yeni Başlayanlar
İngilizce ve Matematik Kursları	Bu kursların amacı hem uygun düzeyde matematiksel becerileri hem de işyerinde ve diğer gerçek yaşam durumlarında sorunları başarılı bir şekilde çözmek için matematiksel düşünmeyi etkili bir şekilde uygulama becerisini göstermektir. • Fonksiyonel Beceriler Matematik Birinci Seviye • Fonksiyonel Beceriler Matematik İkinci Seviye • İşlevsel Beceriler İngilizce Seviye Bir • İşlevsel Beceriler İngilizce Seviye İki

ESOL Kursları	Cambridge Üniversitesi'nin yapmış olduğu sınavlara hazırlık kursları. ESOL, Dünya'da geçerliliği olan İngilizce dili seviyesini belirleyen sınavlardır.
Sağlık ve Sosyal Bakım Kursları	Yetişkin Sosyal Bakım Düzey 1'de Çalışmaya Hazırlanma Yeterliliği: • Yetişkin sosyal bakım sektörüne giriş • Yetişkin sosyal bakımının değer ve ilkelerine giriş • Yetişkin sosyal bakımında çalışmak için gereken beceri ve tutumların farkındalığı • Yetişkin sosyal bakımında iletişim farkındalığı • Yetişkin sosyal bakım çalışanının rol ve sorumluluklarına ilişkin farkındalık
Sağlık ve Yaşam Kursları	• Pilates • Balo Salonu ve Latin Dansı – bir ve ikinci seviye
Felsefe, Siyaset, Bilim ve Tarih Kursları	• Felsefe (Siyaset, Bilim ve Felsefe ilişkisi): Konular arasında bilimsel çalışma ve siyasi otorite, iklim değişikliği, bilim, demokrasi ve bilimin siyasallaşması yer alır. • Eğitimli bir arkeolog liderliğinde, beş hafta boyunca müzelere ve nadiren ziyaret edilen bazı antik yerlere gezilerle bu antik kentin arkeolojisini tanıtılır. • Rehberlik (turizm) kursu • Şehri keşfetmek üzere önemli noktalara yapılan ziyaretler
Dil kursları	• Fransız Yeni Başlayanlar • Fransızca Orta Düzey İkinci Aşama, Üçüncü Dönem • İleri Düzey Fransızca Konuşma • İspanyolca Yeni Başlayanlar • İspanyolca Alt Orta • İspanyolca Üst Orta
Mesleki Gelişim Kursları	• Muhasebe Kursu • Bilgi İşleme İlk Adımlar • Temel Dijital Beceriler Birinci ve ikinci Seviye • İş Seviyesi İki için Dijital Beceriler Sertifikası • Müşteri Hizmetlerinde Birinci Düzey Sertifika • Gıda Güvenliği Hijyen Seviye Bir ve İki • İş Yerinde Acil İlk Yardım
Yetişkin Eğitimi Yaz Programı	• Kuyumculuk Atölyeleri- Gümüşçülük • ESOL Kursları (üç seviye)

Tablo 4.56 incelendiğinde yetişkinlere yönelik düzenlenen eğitim hizmetlerinin; altı branşta sanat kursları, rehber yetiştirme kursu, İngilizce ve matematik kursu, uluslararası geçerliliği olan ESOL kursları, sosyal bakım alanında meslek personeli yetiştirme kursu, üç branşta sağlık ve yaşam kursları, çeşitli müze ve antik yerlere yapılan ziyaretlerle desteklenen felsefe, siyaset, bilim ve tarih kursları, altı branşta dil kursları, yedi branştaki meslek kursları, yaz eğitimi programlarından oluştuğu belirlenmiştir.

Proje Bazlı Eğitim Hizmetleri

City Of London Belediyesi tarafından yetişkinlere yönelik gerçekleştirilen proje çalışmaları dört başlık altında incelenmiştir. Her bir projenin temel bilgileri tablo 4.57'de verilmiştir (City of London, 2023c).

Tablo 4.57. City of London Belediyesi Tarafından Sunulan Yetişkinlere Yönelik Proje Bazlı Eğitim Hizmetleri

Projeler	**Açıklama**
GROW İstihdam Edilebilirlik Projesi	Proje, insanların istihdam edilebilirliklerini artırmalarına, iş başvurusunda bulunmalarına, özgeçmişlerini yenilemelerine, özgüvenlerini ve motivasyonlarını artırmalarına ve yeni işler bulmalarına destek oluyor (CV ve ön yazı yazımı, LinkedIn profili oluşturma, görüşme teknikleri, staj bulunması, işe yerleştirmeler ve stajlar, gönüllü fırsatlar, kurs bulma)
Londra Belediye Başkanı ESF Akademileri Programı	Proje aşağıdaki hedeflerle yürütülmektedir: • Doğru olan işi bulmaya yardımcı olacak özel kariyer bilgileri, rehberlik ve danışmanlık, iş arama desteği, işveren iletişimi ve mesleki profil oluşturma konularında destek • İstihdamı güvence altına almak, gerekli deneyim, beceri ve yeteneklerle tam donanımlı hale gelmek için etkili sarmal, kişisel ve istihdam edilebilirlik desteği • Doğrudan işverenler tarafından aranan uzmanlıkla donanmak için tanınmış beceri eğitimleri
Dijital Beceri Merkezi	Projede amaç, Londralıların farklı grupları arasındaki istihdam farkını azaltmaktır; buna yeni işsiz olanlar ile eşitsizlikle karşı karşıya kalan ve her sektörde yetersiz temsil edilen insanlar dahildir. Merkez, hedef kitleyi, doğrudan dijital sektördeki kaliteli işlere uygulanabilen eğitimle ve istihdam havuzlarını genişletmek isteyen büyük işverenlerle buluşturmaktadır.
Dijital Beceri Eğitim Kampları	Bireylere kariyer fırsatlarını geliştirmek ve çalıştıkları kuruluşlarda değer yaratmak için becerilerini artırmak için Dijital Beceri Eğitim Kampları sunabilmektedir. Haftada beş gün süren bu yoğun eğitim kampları sanal olarak gerçekleştiriliyor ve Eğitim Kampını başarıyla tamamlayan tüm kişilerin %100'ünün tanınmış bir Dijital Beceriler işvereniyle iş görüşmesine katılması sağlanıyor. Verilen eğitimler: • Veri Bilimi (10 hafta) • Siber güvenlik (14 hafta)
Çıraklık eğitim programı	Üniversite mezunu olmayan vatandaşların meslek sahibi olmaları için işverenler ile iş birliği yapılan bir program
Staj uygulamaları	İşletmeleri kariyerlerine yeni başlayan gençleri işe alma konusunda desteklemek için ücretsiz bir çıraklık yerleştirme hizmeti sunmaktadır. Bu hizmet, işveren performansını artırırken adaylara iş yeri ile ilgili ilk deneyimi sunar.

Tablo 4.57 incelendiğinde yetişkinlere yönelik düzenlenen proje bazlı eğitim hizmetlerinin; bireylerin daha kolay istihdam edilebilmelerini sağlamak amacıyla işverenlerle iş birliği içinde gerçekleştirilen çok yönlü danışmanlık hizmetleri (cv hazırlama, mülakat teknikleri, staj programları, iş arama desteği vb.) ve işverenler tarafından aranan beceri eğitimlerinin organize edilmesi (veri bilimi, siber güvenlik, dijital beceriler vb.) olduğu tespit edilmiştir.

Londra Büyükşehir Belediyesi ve bazı gönüllük merkezi kuruluşları iş birliği içinde hareket ederek eğitim konusunda birtakım faaliyetler gerçekleştirmektedir. Çocuklar ve gençlere yönelik gönüllük faaliyetleri çerçevesinde bireysel ve kurumsal gönüllük faaliyetleri icra edilmektedir. Gönüllük faaliyeti yürüten kurumlar arasında üniversiteler, STK'lar, müzeler bulunmaktadır. Londra Bilim Müzesi, bağlı olduğu Bilim Müzesi Grubu'nun (Science Museum Group) bir parçası olarak Londra Büyükşehir Belediyesi gönüllük merkezi kuruluşlarına dahildir (London Municipality, 2023c). Aşağıdaki bölümde Londra Bilim Müzesi ile ilgili temel bilgilere ve eğitim faaliyetlerine yer verilmiştir.

Londra Bilim Müzesi

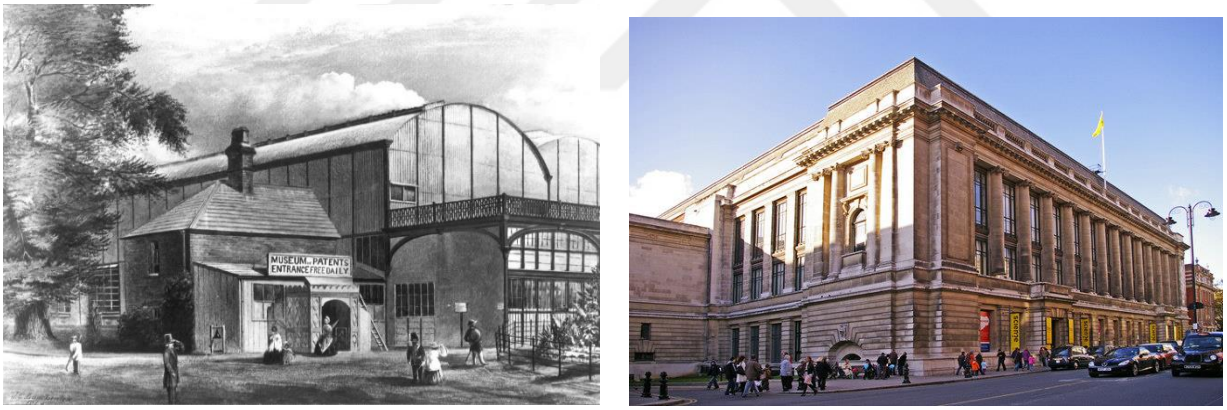

Şekil 29. Londra Bilim Müzesi Eski ve Yeni Hali

Londra Bilim Müzesi'nin hedefleri arasında, bilim, teknik, inovasyonun ve endüstrinin yaratıcı keşfi ve bunların modern toplumu nasıl oluşturduğu ile ilgili farkındalık oluşturmak; bilimin, teknolojinin, tıbbın, ulaşımın ve medyanın tarihini, bugününü ve geleceğini kullanarak bilimsel okuryazar bir toplum oluşturmak; gelecek nesil bilim insanlarına, mucitlere ve mühendislere ilham vermek yer alır.Dünyanın önde gelen bilim müzelerinden biri olan Londra Bilim Müzesi; bilim, teknoloji, mühendislik, matematik ve tıbbı kapsayan benzersiz bir koleksiyona sahiptir. 1857'de kurulan bilim merkezi, her yıl beş milyondan fazla ziyaretçiyi ağırlamaktadır. Londra Bilim Müzesi; Bradford'daki Ulusal Bilim ve Medya Müzesi ,

Manchester'daki Bilim ve Endüstri Müzesi , York'taki Ulusal Demiryolu Müzesi ve Shildon, Co Durham'daki Locomotion ile birlikte Bilim Müzesi Grubunun bir parçasıdır (Science Museum, 2023).

Londra Bilim Müzesi'nde 300.000'den fazla parça sergilenmektedir. Temel özellikleri; okul grupları için etkinlikler, araştırmacılar için etkinlikler, Araştırma Merkezi ve Kütüphane, Atölyeler, Çevrimiçi öğrenme kaynakları, Wonderlab, Nesneler ve Hikayeler (Science Museum, 2023).

Müzede okul grupları için 17 tema bulunmaktadır: Bilim, mühendislik, tasarım ve teknoloji, kök, kariyer gelişimi, tarih, sanat ve tasarım, bilgi işlem, matematik, iletişim teknolojileri, psikoloji, İngilizce, coğrafya, basın çalışmaları, rehberlik ve danışmanlık, dini çalışmalar, dünyayı anlamak. Londra Bilim Müzesi, okul öncesinden yüksek öğrenime kadar geniş bir hedef kitleye hitap eder. Aşağıda yer alan Tablo 4.58'de Londra Bilim Müzesi sergi alanları, araştırma merkezi ve kütüphane ve online kaynaklar hakkında açıklamalara yer verilmiştir. Ek 6'da ise yapay kol adlı bir etkinlik örneğine yer verilmiştir (Science Museum, 2023).

Tablo 4.58. Londra Bilim Merkezi'ndeki Sergi Alanları, Araştırma Merkezi ve Kütüphane, Online Kaynakların Özellikleri (Science Museum, 2023).

Bölüm	Açıklama
Wonderlab	Yedi farklı bölgeye yayılmış, gerçek bilimsel fenomenlerle etkileşime geçmek için birçok etkinlik yapılmaktadır. Kuvvet, elektrik, ışık, ses, madde, uzay ve matematik temalarıyla öğrenimi zenginleştiren alanlar: ferrofluid sergisi, sürtünme kaydırağı, ışık bölgesinde renk odası, kimya çubuğu, madde bölgesindeki kimya, matematik alanı şekil oluşturucu, uzay bölgesinde yörüngeler bu kapsamdaki alanlardır. Wonderlab web sayfasında (https://wonderlabplus.sciencemuseumgroup.org.uk/); zengin çevrimiçi öğrenme kaynakları (deneyler, videolar, animasyonlar, günlük yaşam problemleri vb.) erişim sağlanabilmektedir.
Oyun Sergisi	Son 50 yılın oyunlarının bireysel ya da grup olarak oynanabildiği alanlar mevcuttur. Müzik galerisinde; kendi müziğinizi dinleme, etkileşimde bulunma ve kendi müziğinizi yapma şansına sahip olduğunuzu benzersiz etkileşimli sergilerle müziğin üzerimizdeki etkisine ilişkin bilimi ve sırları keşfedebilme imkânı mevcuttur.
Enerji Devrimi Sergisi	İklim değişikliğini engellemek için dünyanın tarihteki en hızlı enerji geçişinin nasıl yaşanabileceğini, geçmişin ve geleceğin enerji devrimlerini keşfetmek için çeşitli etkileşimli ve dijital hikâye anlatma tekniklerini içeriyor.

Teknisyenler Sergisi	Bir film setinden ilaç laboratuvarına kadar çok çeşitli iş yerlerini hayata geçiren, teknisyenlerin gizli ama önemli kariyerlerini deneyimlemeye olanak tanıyan uygulamalı sergileri kapsıyor.
Umudu Enjekte Sergisi	Görünmez olanı görünür kılacak, virüsün kendisini incelemekten gönüllülerin, araştırmacıların ve büyük yenilikleri mümkün kılan diğer kişilerin perde arkasında sessizce yaptığı çalışmaların tanınmasına kadar kovid-19 aşısının geliştirilme aşamalarının detaylarını içeriyor.
Desen Sergisi	Dokuz yaşın altındaki çocuklar ve ebeveynleri için oyun yoluyla bilim becerilerini geliştirmeyi öğrenebilecekleri muhteşem bir çoklu duyusal alandır. Çocuklar ayaklarını ıslatmadan su dalgalarını keşfedebilir, dokunmatik ekranlarda simetrik görüntüler oluşturabilir, robot izlerini takip edebilir ve çok daha fazlasını yapabilir. Eğlenceli, etkileşimli sergiler onları kalıpları tanımaya ve kopyalamaya veya tamamen kendilerine ait yeni modeller yaratmaya teşvik eder.
Bahçe Sergisi	3 – 6 yaş arası çocukların ve ebeveynlerin oyun yoluyla bilimi keşfedebilecekleri etkileşimli bir alandır. Çocuklar ana alanları (inşaat, su, ışık ve ses) keşfedebilirler. Oynarken yüzmeyi ve batmayı, gölgeleri, yansımaları ve çok daha fazlasını öğrenebilirler. Aynı zamanda gözlemleme, tahmin etme, test etme ve sonuç çıkarma becerilerini de geliştiriyorlar.
Mühendisler Sergisi	Organlar, kontrollü ilaç dağıtımı, cerrahi robotlar, led aydınlatma ve görüntüleme sensörleri, gps, internet ve web teknolojileri ile ilgili insan hikayeleri yer alıyor.
Uçuş Sergisi	İnsanlığın ilk uçuş hayallerinden günümüzün geniş gövdeli uçaklarına kadar uçuşun sürükleyici öyküsünü keşfediliyor. Farklı uçak türleri bu bölümde sergileniyor: yarış, deniz, yolcu, jet uçaklar.
Matematik Sergisi	Matematikçilerin, onların araçlarının ve fikirlerinin yaşadığımız dünyayı inşa etmede oynadığı temel rolü inceliyor. Winton Galerisi'ndeki nesneler aracılığıyla matematiğin hayatımızın her yönüyle (Savaş ve barıştan hayata, ölüme, paraya, ticarete ve güzelliğe kadar) nasıl bağlantılı olduğunu ortaya koyuyor.
Tıp Sergisi	Üç bin objenin yer aldığı ve 1.500 hastane yatağına eşdeğer bir alanı kaplayan Medicine: The Wellcome Galerileri, dünyadaki en önemli tıbbi koleksiyonlarını içeriyor. Dünyanın ilk MRI tarayıcısı, Fleming'in penisilin kalıbı, profesyonel bir piyanistin protez kolu ve robotik cerrahi ekipmanları
Bilim Şehri Sergisi	Londra'nın 1550 ile 1800 yılları arasında canlı bir başkentten ticaret ve bilimsel araştırma için küresel bir merkeze nasıl büyüdüğü keşfediliyor. 650 metrekarelik bir alanı kaplayan galeri tasarımı, tarihi Londra'nın çağdaş bir yorumuna sürükleyecek soyut bir şehir manzarası yaratıyor.
Modern Dünyayı Yaratmak Sergisi	1750'den günümüze sanayileşmenin kültürel tarihi izlenebilir. Apollo 10 komuta modülü, Babbage'ın 1 Numaralı Fark Motoru, Crick ve Watson'ın DNA modeli ve ilk Apple bilgisayarı görebilmektedir. Ayrıca Fleming'in laboratuvarından alınan penisilin, Hiroşima'dan kurtarılan porselen bir kase ve önümüzdeki 10.000 yılın zamanını gösterecek bir saat gibi düşündürücü nesneler de mevcut.

Bilgi Çağı Sergisi	1922'deki ilk BBC radyo yayınından dijital TV'nin doğuşuna kadar, yeni teknoloji dalgasını icat edenlerin, işletenlerin veya ondan etkilenenlerin gözünden anlatılan tarih anlar yeniden yaşanabilmektedir. Kablosuz teknoloji ile ilgili deneyimler edinilebilmekte, son manuel telefon santrali olan Enfield Telefon Santralı'nda çalışan operatörlerin kişisel hikayelerine erişilebilmektedir.
Uzayı Keşfetmek Sergisi	; 1969'da astronot Armstrong ve Aldrin'i Ay'a götüren iniş aracı Eagle'ın tam boyutlu bir kopyası görülebiliyor, uzayda nasıl yaşayabildiğimiz ve Dünya'ya gitmeyi nasıl başarabildiğimiz keşfedilebiliyor.
Yarının Dünyası Sergisi	Bilimle etkileşime geçilip, yeni teknolojinin sonuçları keşfedilip ve tartışmalı konular hakkındaki düşüncelerin paylaşılabiliyor.
Saatçiler Sergisi	600'den fazla kol saati, 90 duvar saati, 30 deniz kronometresi ve çok sayıda güneş saati ile el gravürü örnekleri yer alıyor ve 1600'den günümüze Londra'da saat ve saat yapımındaki yenilik tarihinin haritasını çıkarıyor.
Enerji Salonu Sergisi	buharın dikkate değer öyküsünün ve bugün yaşadığımız dünyayı nasıl şekillendirdiğinin izi sürülebiliyor. Hayatta kalan en eski ve değiştirilmemiş atmosferik motor, James Watt tarafından yapılan döner motorlar, Richard Trevithick'in öncülüğünü yaptığı tipte yüksek basınçlı motorlar, Charles Parsons tarafından tasarlanıp üretilen bir buhar türbini galeride yer almaktadır.
Ben Kimim Sergisi	İlgi çekici nesneler, sanat eserleri ve uygulamalı sergiler aracılığıyla sizi kim olduğunuzun bilimini keşfetmeye davet ediyor. Seni sen yapan ne? Ben kimim? İnsanları bu kadar başarılı bir tür yapan kişilik, zekâ ve dil gibi bazı özellikler araştırılabiliyor. Bilimdeki yeni tekniklerin gündeme getirdiği büyük sorular üzerinde düşünmek teşvik ediliyor ve genetiğinizle beyninizin benzersiz kimliğinizi oluşturmak için nasıl birleştiği keşfediliyor.
Evin Gizli Hayatları Sergisi	Açılır kapanır ekmek kızartma makinelerinden atlı elektrikli süpürgelere kadar ev aletlerinin gelişimine daha yakından bakılabiliyor. Galerideki nesnelerin çoğu 19. yüzyılın sonlarından ve 20. yüzyıldan kalma olup antik Roma anahtarları, 18. yüzyıldan kalma mutfak aletleri ve robot elektrikli süpürgeler de bulunmaktadır.
Araştırma Merkezi ve Kütüphanesi	Bilim Müzesi'nin birinci sınıf kütüphanesi ve arşiv koleksiyonları, on beşinci yüzyıldan yirmi birinci yüzyıla kadar bilim, mühendislik ve tıbbın dünya çapındaki gelişimini ve tarihini göstermektedir. Orjinal basılı eserler, İngilizce ve diğer Avrupa dillerinde kitaplar, dergiler, patentler, ticari literatür, rehberler ve haritalar içerir. Arşivler, bilim, tıp, mühendislik ve endüstri alanlarındaki en ünlü ve etkili kişi ve şirketlerin bazılarının orijinal kayıtlarını tutar.
Online Kaynaklar	Londra Bilim Müzesi web sitesinde (https://www.sciencemuseum.org.uk/objects-and-stories) erişime açık olan 380.000'den fazla nesne ve arşive ulaşılabilmektedir. Dünyamızı değiştiren nesnelerden bunların arkasında yatan ilgi çekici kişisel geçmişlere kadar benzersiz ve ilgi çekici hikayeler bu bölümde yer alan etkinlik, belge, doküman, online sergi vb. türde araçlarla keşfedilebilir. Londra Bilim Müzesi web sayfasında 129 nesneden yola çıkılarak birçok etkinlik önerisi mevcut. “https://learning.sciencemuseumgroup.org.uk/resources/” adresinden öğrenme modüllerine ulaşılabiliyor.

Londra Bilim Merkezi’nin Değerlendirilmesi

Londra Büyükşehir Belediyesi gönüllük merkezi kuruluşlarına dahil olan Londra Bilim Müzesi; okul gruplarına yönelik düzenlenen etkinliklerdeki tema çeşitliliği (17 tema), zengin çevrimiçi öğrenme kaynakları (deneyler, videolar, animasyonlar, günlük yaşam problemleri vb.), 166 yıllık geçmişi, her yıl beş milyondan fazla ziyaretçiyi ağırlaması, interaktif galerileri, nesne galerileri, Araştırma Merkezi ve Kütüphanesi, web sitesinde erişime açık olan 380.000'den fazla nesne arşivi, bilim müzesi grubuna bağlı olması, danışma kurulunda çok farklı disiplinlerden uzmanları ve akademisyenleri barındırması ile model alınabilecek bir merkez olarak değerlendirilmiştir. Aşağıdaki şekil 30’da bilim merkezinde yer alan bazı sergilerin fotoğraflarına yer verilmiştir.

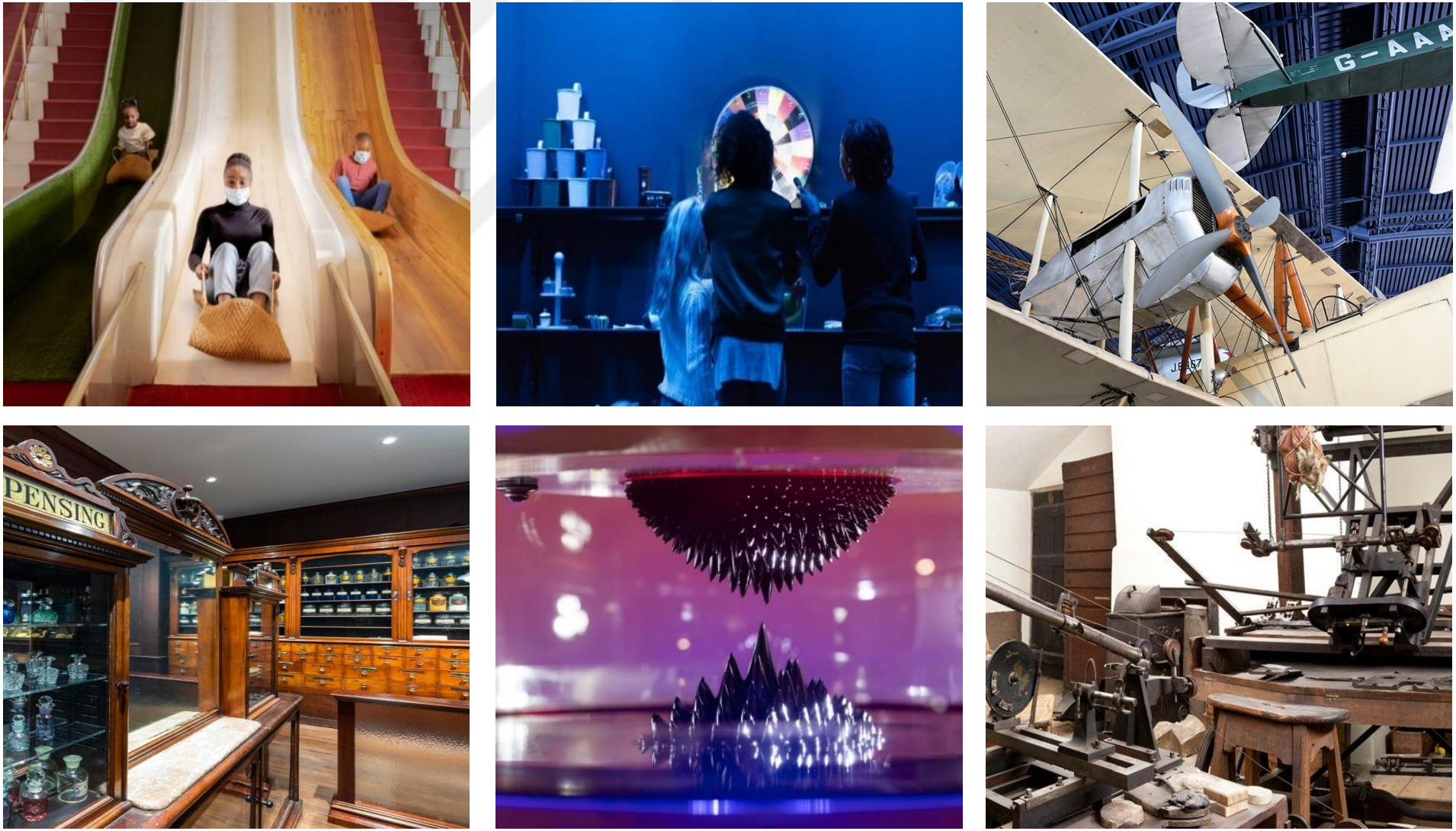

Şekil 30. Londra Bilim Müzesi Bazı Sergi Alanları

‘City Of London’ Belediyesi’nin Eğitim Hizmetlerinin Genel Olarak Değerlendirilmesi

‘City Of London’ Belediyesi’nin eğitim hizmetleri dört kategoride incelenmiştir: Okullara Yönelik Sunulan Eğitim Hizmetleri, Yetişkinlere Yönelik Düzenlenen Kurslar, Yetişkinlere Yönelik Düzenlenen Projeler, Yetişkinlere Yönelik Düzenlenen İstihdam Programları. Araştırmanın hedefi olarak ifade edilen modele katkısı olması açısından bu kapsamda incelenen faaliyet ve projeler önem arz etmektedir.

Okullara yönelik sunulan eğitim hizmetleri arasında okul danışmanlık hizmetleri (başvuru, nakil, kayıt, rehberlik vb.), yemek hizmeti, okul kıyafeti desteği, burs ve finansman desteği, kurs ücretleri ile ilgili destekler, çocuk bakım masrafı desteği, konaklama desteği bulunmaktadır. Çok yönlü olarak verilen bu hizmetler, yerel yönetimlerin eğitim alanındaki etkinliğinin ve yerel yönetim harcamaları içinde eğitim alanının payının yüksek (32,5%) göstergesidir.

‘City Of London’ Belediyesi’nin yetişkinlere yönelik düzenlediği kursların çeşitliliği (altı branşta sanat kursları, rehber yetiştirme kursu, İngilizce ve matematik kursu, uluslararası geçerliliği olan ESOL kursları, sosyal bakım alanında meslek personeli yetiştirme kursu, üç branşta sağlık ve yaşam kursları, çeşitli müze ve antik yerlere yapılan ziyaretlerle desteklenen felsefe, siyaset, bilim ve tarih kursları, altı branşta dil kursları, yedi branştaki meslek kursları, yaz eğitimi programları) ve bu eğitimlerin istihdam danışmanlığı ve proje bazlı çalışmalar ile desteklenmesi yaygın eğitim hizmetleri açısından örneklik teşkil etmektedir.

Uluslararası Eğitim Raporları Göstergeleri ile Temel Veriler Üzerinden İncelenen Ülkelerin ve Belediyelerin Değerlendirilmesi

Bu bölümde bazı göstergeler bazında incelenen ülkelerin ve belediyeler kıyaslanacaktır. Aşağıdaki Tablo 4.59'da incelenen belediyelerin bütçesi, şehir nüfusu ve kişi başına düşen bütçe rakamları verilmiştir.

Tablo 4.59. Metropol Kentlerin Nüfus Bilgileri ve Belediye Bütçeleri (Paris Municipality, 2022; Roma Municipality, 2022; London Municipality, 2022; İBB, 2023; Worldpopulationreview, 2023).

Büyükşehir Belediyeleri	2023 Bütçe (sterlin)	2023 Nüfusu	Kişi başı yerel yönetim harcaması (sterlin)
Roma	15.700.000.000	4.315.671	3.638
Paris	8.000.000.000	11.208.440	714
Londra	17.000.000.000	9.648.110	1.762
İstanbul	4.500.000.000	15.907.951	283

Tablo 4.59 incelendiğinde; en yüksek bütçeye sahip belediyenin Londra Büyükşehir Belediyesi, en düşük bütçesi olan belediyenin İBB olduğu görülmektedir. Kişi başına düşen yerel yönetim hizmetleri harcamasının en düşük olduğu şehir, en yüksek nüfusa sahip olan İstanbul'dur. En düşük ikinci nüfusa sahip Roma'da, kişi başına düşen yerel yönetim harcamasının en yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Aşağıdaki Tablo 4.60'da incelenen ülkeler ile diğer bazı ülkelerin öğrenci başına harcama miktarı, GSYH içinde eğitim harcamaları oranı, devlet harcamaları içinde eğitim harcamaları, kamu, özel, uluslararası ile merkezi, bölgesel, yerel eğitim harcamaları ve yıllık öğretmen maaşı göstergelerine yer verilmiştir.

Tablo 4.60. OECD Eğitim Raporlarında Yer Alan Ülkelere Ait Bazı Temel Göstergeler (OECD, 2022).

ÜLKELER	Öğrenci Başına Harcama (dolar)	GSYH İçinde Eğitim Harcamaları (%)	Devlet Harcamaları İçinde Eğitim Harcamaları (%)	Eğitim Harcamaları (%)			Eğitim Harcamaları (%)			Yıllık Öğretmen Maaşı (dolar)
				Kamu	Özel	Uluslararası	Merkezi	Bölgesel	Yerel	
Türkiye	5.743	5,2	11,6	73	27	0	99	-	1	37.887
Fransa	13.049	5,2	8,5	86	13	1	76	14	10	61.282
İtalya	10.902	3,8	7,4	86	13	1	86	8	5	55.077
Birleşik Krallık	15.453	6	11,9	64	34	1	70	-	30	54.889
İspanya	10.694	4,3	8,6	80	19	1	13	82	5	69.499
Almanya	14.632	4,3	9,2	86	13	1	10	73	17	110.050
Hollanda	14.720	5,1	11,4	80	19	1				98.654
Yunanistan	5.992	3,7	6,9	88	9	3	95	-	5	40.259
Finlandiya	12.732	5,2	9,9	97	2	2	34	-	66	56.245
İsveç	15.337	5,5	12,1	95	4	1	34	1	65	59.053
ABD	19.382	6	11,7	68	32	0	21	41	38	76.055
OECD Ortalaması	11.990	4,9	10,6	83	16	1	68	13	19	64.987

Tablo 4.60 incelendiğinde; öğrenci başına harcama yapılan miktar açısından en yüksek değere (15.452 dolar) sahip ülkenin Birleşik Krallık olduğu, Türkiye (5.743 dolar) ve İtalya'nın (10.902 dolar) OECD ortalamasının (11.990) altında bir değere sahip olduğu tespit edilmiştir. GSYH içinde eğitim harcamaları göstergesi incelendiğinde; Birleşik Krallık'ın (%6) ile ilk sırada olduğu, İtalya'nın OECD ortalamasının altında olduğu, Türkiye ve Fransa'nın (%5,2) aynı değere sahip olduğu belirlenmiştir. Devlet harcamaları içinde eğitim harcamaları göstergesi açısından; %12,1 ile İsveç'in en yüksek değerde olduğu, Türkiye ve Birleşik Krallık'ın OECD ortalaması üstünde (%10,6), Fransa ve İtalya'nın ortalamanın altında olduğu tespit edilmiştir. Eğitim harcamalarının dağılımı araştırma kapsamındaki ülkeler açısından incelendiğinde; Fransa ve İtalya'nın kamu harcama oranının yüksek (%86), Türkiye (%73) ve Birleşik Krallık (%64) kamu harcama oranının nispeten daha düşük olduğu görülmektedir. Türkiye'nin ve Birleşik Krallık'ın eğitim harcamaları içindeki özel sektör payı (%27 ve %34) da dikkat çekmektedir. Yıllık öğretmen maaşı açısından; incelenen ülkeler arasında Fransa'nın (61.282 dolar) en yüksek değere sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 4.60'taki eğitim harcamalarının dağılımında yerel yönetimlerin payı incelendiğinde; Finlandiya (%66) ve İsveç'in (%65) en yüksek değere sahip olduğu görülmektedir. Türkiye'deki yerel yönetimlerin eğitim harcamaları içindeki payı %1 ile OECD ortalamasının (%17) oldukça altındadır. Söz konusu gösterge; Birleşik Krallık, Fransa, İtalya'da sırasıyla (%30, %10, %5) olarak ölçülmüştür. Eğitim harcamaları içinde yerel yönetimlerin ağırlığı göstergesi ülkelerdeki yerel yönetim birimlerinin etkinliğini göstermesi açısından önem arz etmektedir.

4.3.Okul Yöneticileri ve Belediye Eğitim Yöneticilerinin Yerel Yönetimlerin Eğitim Hizmetlerindeki Rolüne İlişkin Görüşlerine İlişkin Bulgular

Bu bölümdeki bulgular, çalışmanın alt problemlerinden olan:

- Yerelde eğitim alanında görev yapan yöneticilerin (okul müdürleri ile belediye eğitim departmanı yöneticileri) eğitim hizmetlerinin yerelleşmesine ilişkin görüşleri nelerdir?
- Okul yöneticileri ve belediye eğitim departmanı yöneticilerinin eğitim hizmetlerinin yerelleşmesi konusundaki görüşleri arasındaki benzerlikler ve farklılıklar nelerdir?
- Okul yöneticilerinin eğitim hizmetlerinin yerelleşmesi konusundaki görüşleri; gelişmiş ülkelerin eğitim ve yerel yönetim sisteminin bilinirlik düzeyi, eğitim durumu, görev yapılan okul kademesine göre nasıl şekillenmektedir? sorularına cevap niteliği taşımaktadır.

Çalışmanın bu bölümünde; yerel eğitim yöneticileri (okul yöneticileri ve belediye eğitim yöneticileri) ile araştırmacı tarafından geliştirilen görüşme formu aracılığıyla belediyelerin eğitim hizmetlerindeki rolüne ilişkin görüşmeler yapılmıştır. Beş belediye eğitim yöneticisi ile Beşiktaş, Çekmeköy, Kadıköy, Üsküdar ilçelerinde görev yapan ve her bir ilçeden ikişer okul yöneticisi olmak üzere 10 okul müdürü/ okul müdür yardımcısının belediyelerin eğitim hizmetlerindeki rolüne ilişkin görüşleri analiz edilmiştir. Belediyelerin eğitim departmanı yöneticileri ile okul müdürleri ve okul müdür yardımcıları eğitim ile ilgili kararlarda uygulayıcı konumda olduklarından eğitimde yerelleşme ile ilgili görüşlerinin önem derecesinin yüksek olduğu düşünülmüştür. Bu amaç doğrultusunda yöneticilerin yapılandırılmış görüşme formundaki açık uçlu sorular ve sonda sorularına verdikleri cevaplar içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Bu analiz sonucunda kod, kategori ve temalar elde edilmiştir. Oluşturulan tema, kategori ve kodların kapsayıcılık sıralaması: temalar, kategoriler ve kodlar şeklindedir. Kodlar kategorileri, kategoriler temaları oluşturmaktadır.

Yöneticilerin sorulara verdikleri yanıtlar ışığında görüşlerini özetleyen sözcüklerle araştırmacının kendisi ve başka bir araştırmacı tarafından kodlanmıştır. Kodlar oluşturulurken yöneticilerin görüşleri esas alınmış, yöneticilerin görüşleri belirli anahtar kelimeler aracılığıyla kodlara dönüştürülmüştür (89 kod). Kodların birbirleriyle ilişkili olma durumu göz önünde bulundurularak 17 kategori, kategorilerin birbiriyle ilişkili olma durumu dikkate alınarak 4 tema belirlenmiştir. Bulgular, Tablo 4.108'de verilen kategori sırasına göre ayrıntılı bir şekilde değerlendirilmiştir.

Tablo 4.61. Görüşme Analizi Sonucu Oluşturulan Tema, Kategori ve Kodlar

Tema	Kategori	Kod	Katılımcılar					
			N (okul yöneticileri)	%	N (belediye yöneticileri)	%	N (toplam)	%
Belediye- Okul İlişkileri	Belediyelerin okullara verdiği desteklerin tanımı	Okul binası bakım onarım	8	80%	5	100%	13	87%
		Okul bahçesi peyzaj düzenleme	9	90%	5	100%	14	93%
		Okulun ilaçlanması	7	70%	5	100%	12	80%
		Okula malzeme yardımı	8	80%	5	100%	13	87%
		Ulaşım Desteği	6	60%	5	100%	11	73%
		Ağaç dikimi/budama	1	10%	1	20%	2	13%
		Konferans salonu tahsisi	1	10%	3	60%	4	27%
	Belediyelerin okullara verdiği desteklerin işleyiş süreci ve niteliği	Desteklerden memnunuz.	8	80%	0	0%	8	53%
		Destekler artırılmalıdır.	2	20%	0	0%	2	13%
		Destekler sistematik olmalı	3	30%	2	40%	5	33%
		Okullara destek verilmeli	0	0%	5	100%	5	33%
	Belediyeler ile okullar arasında yapılan iş birliği projeleri/ faaliyetlerinin tanımı	Farkındalık eğitimleri	8	80%	5	100%	13	87%
		Belediye seminerleri	7	70%	5	100%	12	80%
		Ortak proje çalışması	5	50%	5	100%	10	67%
		Okul dışı eğitim ortamı ziyareti	7	70%	5	100%	12	80%
		İş birliği yapılmıyor	2	20%	0	0%	2	13%
	Belediyeler ile okullar arasında yapılan iş birliği projeleri/ faaliyetlerinin işleyişi ve niteliği	Mevcut faaliyetler kaliteli	6	60%	1	20%	7	47%
		Faaliyetlerde nitelik artırılmalı	3	30%	3	60%	6	40%
		Paydaşlarla etkin iş birliği yapılmalı	2	20%	1	20%	3	20%
		İş birliği türü artırılmalı	1	10%	1	20%	2	13%
		İş birliği yapılmıyor	2	20%	0	0%	2	13%
	Kullanılan iletişim yöntemleri	Resmi yazı	8	80%	5	100%	13	87%
		Telefon	6	60%	4	80%	10	67%
		Belediyede çalışan veliler	2	20%	0	0%	2	13%

Tema	Kategori	Kod	N (okul yöneticileri)	%	N (belediye yöneticileri)	%	N (toplam)	%
Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki rolü	Yapılan iş birliği alanlarının genişletilmesi	Belediye-okul paydaşları iletişiminin güçlendirilmesi	2	20%	0	0%	2	13%
		Etkin paydaş ilişkileriyle ortak proje çalışmaları	6	60%	0	0%	6	40%
		Güncel sorunlarla ilgili nitelikli farkındalık eğitimleri	4	40%	2	40%	6	40%
		Fiziki desteklerin geliştirilmesi	3	30%	0	0%	3	20%
		Belediye kurslarının okullarda verilmesi	0	0%	2	40%	2	13%
		Özel sanat, müzik, spor, teknoloji sınıfları açılması	0	0%	1	20%	1	7%
		Belediyede okullarla iş birliği konusunda birim kurulmalı	0	0%	1	20%	1	7%
	Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetki ve faaliyet alanının genişletilmesi	Mevcut yetkiler korunmalıdır.	8	80%	4	80%	12	80%
		Mevcut faaliyetlerde nitelik artırılmalı	5	50%	3	60%	8	53%
		Bazı alanlarda genişletilebilir	3	30%	1	20%	4	27%
		Faaliyet çeşitliliği artırılmalı	0	0%	2	40%	2	13%
		İşlevsel olarak fayda sağlar.	2	20%	0	0%	2	13%
		Paydaşlarla daha güçlü iş birliği sağlanır.	1	10%	0	0%	1	7%
		Fırsat eşitsizliğine sebep olur	1	10%	0	0%	1	7%
		Siyasi yapıda olmasının olumsuz etkileri olur.	2	20%	4	80%	6	40%
		Yönetmelik /rehber/ denetim olmalı	0	0%	2	40%	2	13%

	Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetkileri ve faaliyet alanlarının genişletilebileceği konular	Destekleyici eğitim uygulamaları	8	80%	5	100%	13	87%
		Personel istihdamı (yardımcı personel)	6	60%	4	80%	10	67%
		Hizmet içi eğitim (yardımcı personel)	4	40%	4	80%	8	53%
		Hizmet içi eğitim (öğretmen-yönetici)	5	50%	4	80%	9	60%
		Sanat / spor alanında eğitmen görevlendirme	1	10%	0	0%	1	7%
		Belediye kurslarının okullarda yapılması	1	10%	2	40%	3	20%
		Genişletilmemeli	1	10%	0	0%	1	7%
	Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetkilerinin ve faaliyet alanının genişletilmesinin okul kademesi açısından önceliklendirilmesi	Okul öncesi	5	50%	3	60%	8	53%
		İlkokul	3	30%	2	40%	5	33%
		Ortaokul	5	50%	2	40%	7	47%
		Lise	4	40%	3	60%	7	47%
		Genişletilmemeli	3	30%	0	0%	3	20%
	Tüm yerel paydaşlarla iş birliğinin eğitim hizmetlerine etkileri	Belediyelerin yerel aktörlerin koordinatörlüğünü yapmasıyla pozitif	3	30%	0	0%	3	20%
		Sistematik olursa pozitif	6	60%	5	100%	11	73%
		Proje eğitimi verilirse pozitif	1	10%	0	0%	1	7%
		Okulların merkezde olmasıyla pozitif	1	10%	0	0%	1	7%
		Dezavantajlı kesimlere öncelik verilirse pozitif	0	0%	1	20%	1	7%
		Belediyenin siyasi yapısı nedeniyle olumsuz	0	0%	1	20%	1	7%

Tema	Kategori	Kod	N (okul yöneticileri)	%	N (belediye yöneticileri)	%	N (toplam)	%
Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetki ve faaliyet alanının genişletilmesinin etkileri	Öğretimin kalitesine etkileri	Okul dışı öğrenme ortamları ile pozitif	3	30%	2	40%	5	33%
		Donanımlı sınıflarla pozitif	5	50%	0	0%	5	33%
		Yöneticilerin öğretime odaklanmasıyla pozitif	3	30%	1	20%	4	27%
		Sosyal becerilerin gelişmesiyle pozitif	3	30%	0	0%	3	20%
		Faaliyete göre doğrudan/dolaylı pozitif	1	10%	3	60%	4	27%
		Olumsuz etki	1	10%	0	0%	1	7%
		Denetim olursa pozitif	1	10%	1	20%	2	13%
	Eğitim politikalarının uygulanabilirliğine etkileri	Fiziki desteklerle dolaylı olarak pozitif	3	30%	3	60%	6	40%
		Okul dışı öğrenme ortamlarıyla pozitif	3	30%	4	80%	7	47%
		Nitelikli eğitim hizmetleriyle pozitif	3	30%	2	40%	5	33%
		Standartlar doğrultusunda yapıldığında pozitif	2	20%	1	20%	3	20%
		Okul yöneticilerinin beklentilerine göre yapılırsa pozitif	1	10%	0	0%	1	7%
		Olumsuz etki eder	0	0%	1	20%	1	7%
	Fırsat eşitliğine etkileri	Yönlendirici rehber/yönetmelik olursa pozitif	5	50%	2	40%	7	47%
		Fırsat eşitsizliğine sebep olur.	3	30%	2	40%	5	33%
		İhtiyacı olan bölgelerde destekler	7	70%	5	100%	12	80%

	Okulların mali yapısına etkileri	Hizmetler sistematik pozitif	8	80%	5	100%	13	87%
		Kaynakları okullar yönetmelidir.	1	10%	0	0%	1	7%
		Okullar arasındaki eşitsizlikler giderilir.	1	10%	0	0%	1	7%
	Genel görüşler	Belediyeler, bir rehber/yönetmelik çerçevesinde, mevcut yetkilerle, etkin paydaş iş birliği ile nitelikli eğitim hizmetleri sunabilir.	6	60%	4	80%	10	67%
		Eğitim siyaset üstü bir konu olmalı	2	20%	0	0%	2	13%
		Yerel koşullara göre kaynaklar daha etkili ve verimli kullanılır.	1	10%	0	0%	1	7%
		Mevcut yetkilerle sistematik olarak okullara verilen fiziki destekler artırılabilir	1	10%	0	0%	1	7%
		Okulların ihtiyaçları dikkate alınarak yerel düzeyde eğitim politikaları belirlenebilir.	1	10%	0	0%	1	7%
		Hizmetlerin denetimli ve sistematik olmasıyla yetki-faaliyet alanı genişletilebilir.	0	0%	1	20%	1	7%

Tema	Kategori	Kod	N (okul yöneticileri)	%	N (belediye yöneticileri)	%	N (toplam)	%
Yöneticilerin eğitim sistemleri ile ilgili bilgi düzeyi	Gelişmiş ülkelerdeki eğitim sistemlerinin yapısının bilinirliği	Kısmen haberdar	4	40%	3	60%	7	47%
		Haberdar, belirli zamanlarda inceliyor	5	50%	0	0%	5	33%
		Haberdar değil	1	10%	2	40%	3	20%
	Gelişmiş ülkelerdeki belediyelerin eğitim hizmetlerindeki rolünün bilinirliği	Kısmen haberdar	1	10%	1	20%	2	13%
		Haberdar, uygulama örneği veriyor	2	20%	0	0%	2	13%
		Haberdar değil	7	70%	4	80%	11	73%

Eğitim Yöneticileri ile Yapılan Görüşmelerin Analizleri

Yapılan görüşmelerin analiz bulguları, Tablo 4.61'de verilen kategori sırasına göre aşağıda değerlendirilmiştir. Okul yöneticileri M1'den M10'a kadar, belediye eğitim yöneticileri B1'den B5'e kadar isimlendirilmiştir. N harfi kod sayısını, % ise kod sayısının toplam kişi sayısına oranını ifade etmektedir. N (m), okul müdürlerinin/müdür yardımcılarının kod sayısını, % ise kod sayısının okul müdürü/müdür yardımcısı sayısına (10) oranını ifade etmektedir. N (b), belediye yöneticilerinin kod sayısını, % ise kod sayısının belediye yöneticisi sayısına (5) oranını ifade etmektedir.

Tablo 4.62. Belediyelerin Okullara Verdiği Desteklerin Tanımı

Kodlar	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8	M9	M10	N (m)	%	B1	B2	B3	B4	B5	N (b)	%
Okul binası bakım onarım	X		X	X	X	X	X		X	X	8	80%	X	X	X	X	X	5	100%
Okul bahçesi peyzaj düzenleme	X	X	X	X	X	X	X		X	X	9	90%	X	X	X	X	X	5	100%
Okulun ilaçlanması	X	X	X	X			X		X	X	7	70%	X	X	X	X	X	5	100%
Okula malzeme yardımı	X	X	X	X	X	X			X	X	8	80%	X	X	X	X	X	5	100%
Ulaşım Desteği		X			X	X		X	X	X	6	60%	X	X	X	X	X	5	100%
Ağaç dikimi/budama	X										1	10%	X					1	20%
Konferans salonu tahsisi		X									1	10%	X	X	X			3	60%

Tablo 4.62 incelendiğinde, dokuz okul yöneticisinin, okulun bulunduğu ilçedeki belediyenin okul binası bakım onarım ve okul bahçesi peyzaj düzenleme hizmetini sunduğunu belirttiği görülmektedir. Okula malzeme yardımı sekiz katılımcı tarafından, okulun ilaçlanması yedi katılımcı, sosyal etkinlikler için ulaşım desteği altı katılımcı tarafından, ağaç budama bir katılımcı, okulun belediyeye ait konferans salonunu kullanması bir katılımcı tarafından belediyenin okula sunduğu hizmet olarak belirtilmiştir.

Katılımcılardan M2 görüşlerini aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

Okul bahçesinin peyzaj düzenlemesi, okulumuzda ilaçlama yapılması, spor malzemesi, bank vb. temini, sosyal etkinliklere ulaşım sağlanması, belediyeye bağlı kültür merkezlerinin sosyal etkinliklerimizde kullanılması konularında belediyemiz destek olmaktadır.

Belediyede görev yapan yöneticilerin tamamı (5 kişi), okullara yönelik bina bakım onarım, bahçe peyzaj düzenleme, ilaçlama, çeşitli malzeme yardımı, ulaşım desteği verildiğini belirtmiştir. Üç yönetici belediye binalarındaki konferans salonlarının belirli günlerde okullara tahsisi, bir yönetici okul bahçelerinde ağaç dikimi hizmetinin yapıldığını ifade etmiştir.

Tablo 4.62'ye bakıldığında, okul yöneticilerinin ve belediyede eğitim alanında görev yapan yöneticilerin belediyenin okullara sunmuş olduğu fiziki destek hizmetlerden haberdar olduğu sonucuna ulaşılabilir.

Tablo 4.63. Belediyelerin Okullara Verdiği Desteklerin İşleyiş Süreci ve Niteliği

Kodlar	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8	M9	M10	N (m)	%	B1	B2	B3	B4	B5	N (b)	%
Desteklerden memnunuz.	X	X	X	X	X	X			X	X	8	80%						0	0%
Destekler artırılmalıdır.							X	X			2	20%						0	0%
Destekler sistematik olmalı		X		X						X	3	30%	X				X	2	40%
Okullara destek verilmeli											0	0%	X	X	X	X	X	5	100%

Tablo 4.63 incelendiğinde, okul yöneticilerinin büyük oranda (8) "ihtiyaç duyulan konularda belediye ile iletişime geçerek destek alabiliyoruz "görüşünü belirttiği görülmektedir. İki yönetici verilen desteklerin daha fazla olması gerektiğini dile getirirken, beş yönetici de "İlçe MEM okulların fiziki ihtiyaçlarını Belediyeye toplu olarak iletmeli, ihtiyaçlar önceliklendirilmeli" şeklinde görüş beyan etmişlerdir. Katılımcılardan M2, M4, M10 görüşlerini sırasıyla aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir.

M2: Yapılan destek faaliyetlerinin kalitesi iyi seviyede. Yapılan destekler ilçede sistematik hale getirilmeli eşitlik ve adalet ilkeleri gözetilmeli

M4: Genel olarak istediğimiz destek veriliyor. Bu hizmetlerin nasıl verildiğine dair bir hizmet rehberi ya da yönerge olursa daha iyi olur. Tüm okullar düşünülerek ihtiyaçlar aciliyet durumlarına göre önceliklendirilmelidir.

M10: Belediye ile iletişimimiz güçlü, istediğimiz destek veriliyor. Verilen destekler belirli bir sistematik dahilinde, acil ihtiyaçlar önceliklendirilerek yapılmalı. İlçe Milli Eğitim bu konuda Belediye'ye talepleri toplu olarak iletmeli.

Belediyede görev yapan yöneticilerin tamamı (5 kişi), bütçe imkanlarına göre okullara destek olunmalı görüşünü dile getirmiştir. İki yönetici de verilen desteklerin bir sistematik dahilinde verilmesi gerektiğini belirtmiştir. Katılımcılardan B1 ve B3 görüşlerini aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

B1: Belediye başkanları okullara destek verme eğilimindeler. İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü bakım onarım ve peyzaj düzenleme taleplerini toplu olarak Belediye'ye iletiyor (yeni başladı.) Belediye bu talepleri bütçesine göre değerlendiriyor. Belediye açısından birinci öncelikli bir konu değil ama 'Belediye eğitime destek olmalıdır' kabullenişi oluşmuş.

B3: Okullarda yaşanan mali kaynak yetersizliği sebebiyle belediyeler destek vermeli. Okullara temizlik desteği verilmeli. Mevcut durumda okullar temizlik konusunda sorunlar var.

Tablo 4.63'teki okul ve belediye yöneticilerinin görüşleri bir bütün olarak incelendiğinde; belediyelerin okullara verdiği fiziki destek hizmetlerinin bir sistematik dahilinde: okulların taleplerinin İlçe MEM tarafından alınarak toplu olarak alınarak, ihtiyaç ve öncelikler belirlenerek, eşitlik ve adalet ilkeleri gözetilerek organize edilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Tablo 4.64. Belediyeler İle Okullar Arasında Yapılan İş Birliği Projeleri/ Faaliyetlerinin Tanımı

Kodlar	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8	M9	M10	N(m)	%	B1	B2	B3	B4	B5	N(b)	%
Farkındalık eğitimleri	X	X	X	X	X	X			X	X	8	80%	X	X	X	X	X	5	100%
Belediye seminerleri		X	X	X	X	X			X	X	7	70%	X	X	X	X	X	5	100%
Ortak proje çalışması				X	X	X			X	X	5	50%	X	X	X	X	X	5	100%
Okul dışı eğitim ortamı ziyareti	X		X	X	X	X			X	X	7	70%	X	X	X	X	X	5	100%
İş birliği yapılmıyor							X	X			2	20%						0	0%

Tablo 4.64 incelendiğinde, beş okul yöneticisinin oluşturan kodların tamamı ile ilgili belediye ile iş birliği yapıldığına dair görüş bildirdiği görülmektedir. Bu sonuç, belediyeler ile okullar arasında eğitim hizmetlerinde yüksek düzeyde iş birliğinin olduğu olarak değerlendirilebilir. En çok iş birliği yapılan alanlar sırasıyla; sekiz katılımcı tarafından Belediye eğitmenlerinin çevre bilinci, iklim değişikliği, afet yönetimi vb. alanlarda öğrencilere verdiği farkındalık eğitimleri, yedi katılımcı tarafından belediyenin okullarda düzenlediği öğrencilere ve öğretmenlere yönelik seminerler (kültür, sanat, tarih, sağlık vb.), yedi katılımcı tarafından Belediyeye bağlı bir eğitim merkezine (bilim merkezi, atölye, kütüphane vb.) planlı gerçekleştirilen ziyaretler olarak belirtilmiştir. İki okul yöneticisi bulundukları ilçedeki belediye ile iş birliği yapılmadığını belirtmiştir. Bu durum, eğitim hizmetlerinde belediye-okul arasındaki iş birliği faaliyetlerinin bölgelere göre farklılık gösterdiği şeklinde yorumlanabilir. Katılımcılardan M1 görüşlerini aşağıdaki gibi ifade etmiştir.

M1: Belediye eğitmenlerinin çevre bilinci, iklim değişikliği, afet yönetimi vb. alanlarda öğrencilere verdiği farkındalık eğitimleri okulumuzda yapılmaktadır. Verilen eğitimlerde geleneksel yöntemler yerine çağdaş yaklaşımlar tercih edilmelidir. Yine belediyeye ait olan trafik eğitim parkını öğrencilerimiz bir plan dahilinde ziyaret etmektedir. Ulaşım da belediye tarafından sağlanmaktadır.

Belediyede görev yapan yöneticilerin tümünün (5), oluşturan kodların tamamı ile ilgili belediye ile okullar arasında iş birliği yapıldığına dair görüş bildirdiği görülmektedir. Belediye yöneticilerin söz konusu iş birlikleri ile ilgili yeterli düzeyde bilgi sahibi olduğu sonucuna ulaşılabilir.

Tablo 4.64'deki okul ve belediye yöneticilerinin görüşleri bir bütün olarak incelendiğinde; belediye- okul iş birliklerinin bölgelere ve okullara göre farklılık gösterdiği, tüm yöneticilerin bu konudaki farkındalığının yeterli düzeyde olduğu söylenebilir.

Tablo 4.65. Belediyeler İle Okullar Arasında Yapılan İş Birliği Projeleri/ Faaliyetlerinin İşleyiş Süreci ve Niteliği

Kodlar	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8	M9	M10	N(m)	%	B1	B2	B3	B4	B5	N(b)	%
Mevcut faaliyetler kaliteli		X	X	X	X	X			X		6	60%					X	1	20%
Faaliyetlerde nitelik artırılmalı	X					X				X	3	30%	X	X	X			3	60%
Paydaşlarla etkin iş birliği yapılmalı	X									X	2	20%			X			1	20%
İş birliği türü artırılmalı		X									1	10%				X		1	20%
İş birliği yapılmıyor							X	X			2	20%						0	0%

Tablo 4.65 incelendiğinde, altı okul yöneticisinin, belediye ile okullar arasında yapılan iş birliği ile sunulan eğitim hizmetlerini kaliteli olarak değerlendirdiği görülmektedir. Üç yönetici, yürütülen faaliyetlerde niteliğin artırılması gerektiğini, iki yönetici belediyelerin sunduğu eğitim hizmetlerinde paydaşlarla etkin iş birliği yapılması gerektiğini, bir yönetici iş birliği türlerinin artırılabileceğini, iki yönetici de bir önceki soruya verdiği cevap paralelinde iş birliği yapılmadığını ifade etmiştir. Katılımcılardan M1, M4, M5, M6, M10 görüşlerini sırasıyla aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir.

M1: Belediye tarafından verilen çevre bilinci eğitimleri sunuş yoluyla yapıldığından etkisi zayıf oluyor. Farkındalık oluşturma konusunda eksik kalıyor, çağdaş yöntem teknikler kullanılarak, belirli periyotlarda eğitim verilmeli. Trafik Eğitim Parkı Eğitimleri bir bütün olarak başarılı bir program. Sebebi ise detaylı olarak planlanması. Resmi yazışmalar ile tarihin ve kapasitenin planlanması, ulaşım desteği sağlanması ve ortamın öğrencilerin beklentilerine uygun olması. Öğrenciler sınıftan çıkıp tekrar sınıfa girmek istemiyor.

M4: Genel olarak pozitif olarak buluyorum. İletişim kalitesi ve okullara pozitif yaklaşım, genel olarak hizmetlerin seyrini de pozitif etkiliyor.

M5: Kurumumuzda TÜBİTAK projeleri gerçekleştirdik. Bu projelerimiz kapsamında yapılan etkinliklerde öğrenci ve öğretmenlerimize ulaşım ve beslenme desteği verilirken, belediye tarafından öğretmenler gününde belediyeye ait bilim ve atölye gezileri düzenlendi. Ayrıca diğer projelerimizde talep ettiğimizde belediye tarafından destek verilmektedir. Bu

noktada belediye ile iş birliğimizin yüksek düzeyde olduğunu ve belediyenin eğitim çalışmaları konusunda farkındalığının yüksek olduğunu düşünüyorum.

M6: Genel olarak başarılı buluyorum, ama iyileştirilmesi gereken yönlerinde olduğunu düşünüyorum. Bazı faaliyetlerde gerçekleştirilen eğitimlerin içerik olarak güncellenmesi gerektiğini düşünüyorum. Eğitimlerin süresi uzatılabilir.

M10: Yapılan iş birliklerinin sürdürülebilir olması konusu önem arz etmektedir. Belediyeler verdikleri eğitim hizmetlerinde niteliğe önem vermelidir. Eğitim kapasitesinin belirlenmesi, öğretmenlerin istihdam edilme süreçleri, paydaşlarla iş birliği konularına önem vermelidir. Yapılan işleri çok önemli görmekle beraber niteliğin artması gerektiğini düşünüyorum.

Belediyede görev yapan yöneticilerin üçü, belediye-okul iş birliğinde sunulan eğitim hizmetlerinde niteliğin artırılmasını, biri paydaşlar daha etkin iş birliği yapılmasını, biri iş birliği sayısının artırılması gerekliliğini dile getirmiştir. Bu görüşler ışığında, faaliyetlerin türüne göre farklı nitelikte iş birlikleri olduğu söylenebilir. Katılımcılardan B2 ve B3 görüşlerini sırasıyla aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir.

B2: Bazı hizmetler zorunluluk/göstermelik anlayışı ile yapılıyor. Belediyenin hizmet verme motivasyonu/ nedeni hizmetin niteliğini etkiliyor. Nitelikli olması için belirlenen uygulamalar yeterince önemsenmiyor. Verilen eğitim hizmetleri paydaşlarla birlikte tasarlanmalıdır.

B3: Okullarla yapılan ortak çalışmalarda planlama aşamasında daha fazla iş birliği yapılmalı. Ortak yapılan proje çalışmalarında eğitim ortamlarının belirlenmesi, eğitmenlerin seçimi problemler yaşanabiliyor, nicelik niteliğin önüne geçebiliyor.

Tablo 4.65'teki okul ve belediye yöneticilerinin görüşleri bir bütün olarak incelendiğinde; belediye- okul iş birliklerinin niteliklerinin bölgelere ve okullara göre farklılık gösterdiği söylenebilir. Yöneticilerin görüşleri ışığında; faaliyetlerde/projelerde niteliğin artırılması için planlama, uygulama ve değerlendirme süreçlerinde paydaşlarla etkin iş birliği yapılması, eğitim ortamlarının belirlenmesi ve eğitmenlerin istihdamı/görevlendirilmesi konularında belirli kriterlerle hareket edilmesi gerektiği söylenebilir.

Tablo 4.66. Belediyeler İle Okullar Arasındaki İletişim Yöntemleri

Kodlar	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8	M9	M10	N(m)	%	B1	B2	B3	B4	B5	N(b)	%
Resmi yazı		X	X	X	X		X	X	X	X	8	80%	X	X	X	X	X	5	100%
Telefon		X	X	X	X				X	X	6	60%		X	X	X	X	4	80%
Belediyede çalışan veliler	X					X					2	20%						0	0%

Tablo 4.66 incelendiğinde okul yöneticilerinin çoğunluğunun resmi yazı (%80) ve telefon yoluyla (%60) belediye ile iletişim kurduğu, iki okul yöneticisinin belediyede çalışan öğrenci velileri aracılığı ile iletişimi tercih ettiği belirlenmiştir. Belediye yöneticilerinin de okullarla/ İlçe MEM ile iletişimde resmi yazı (%100) ve telefon yolunu (%80) tercih ettiği tespit edilmiştir.

Tablo 4.67. Yapılan İş Birliği Alanlarının Genişletilmesi

Kodlar	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8	M9	M10	N(m)	%	B1	B2	B3	B4	B5	N(b)	%
Belediye-okul paydaşları iletişiminin güçlendirilmesi	X					X					2	20%						0	0%
Etkin paydaş ilişkileriyle ortak proje çalışmaları	X	X	X			X			X	X	6	60%						0	0%
Güncel sorunlarla ilgili nitelikli farkındalık eğitimleri				X	X		X			X	4	40%			X		X	2	40%
Fiziki desteklerin geliştirilmesi			X					X	X		3	30%						0	0%
Belediye kurslarının okullarda verilmesi											0	0%	X			X		2	40%
Özel sanat, müzik, spor, teknoloji sınıfları açılması											0	0%	X					1	20%
Belediyede okullarla iş birliği konusunda birim kurulmalı											0	0%		X				1	20%

Tablo 4.67 incelendiğinde, altı okul yöneticisinin, yapılan iş birliği alanlarının genişletilmesi ile ilgili etkin paydaş ilişkileriyle ortak proje çalışmaları yapılabileceğini ifade etmiştir. Dört yönetici toplumdaki güncel sorunlarla ilgili öğrencilere/ velilere yönelik nitelikli farkındalık eğitimleri verilmesi gerektiği belirtirmiştir. Üç yönetici belediyelerin okullara verdiği fiziki desteklerin (bakım-onarım, malzeme desteği vb.) geliştirilmesinin gerektiğini, bu durumun örgün eğitim kalitesine dolaylı olarak yansıdığını ifade etmişlerdir. İki yönetici belediye ile okullar arasındaki iş birliklerinde iletişim gücünün önemine vurgu yapmıştır. Katılımcılardan M1, M2, M3, M4, M6, M7, M10 görüşlerini sırasıyla aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir.

M1: Okul bahçeleri ya da uygun alanlarda tarım atölyeleri kurulmalı. Öğrenciler bitkilerin gelişim serüvenini izleyebilmeli. Belediye bu noktada personel ve malzeme desteği sağlayabilir. Hayvan barınağı ziyaretleri ve eğitimleri düzenlenmeli. Belediye hizmetlerinin okulun tüm paydaşları tarafından haberdar olması bakımından duyuru yöntemlerinin geliştirilmesi gerekir. Okullara kiosk ekranlar yerleştirilerek duyurular yapılabilir. Geliştirilecek iş birlikleri bütüncül düşünülmeli, her detayı önceden planlanmalıdır. Belediye-okul arasında iletişim eksikliği kaynaklı problemler oluşabiliyor. İletişimin güçlendirilmesi gerekiyor.

M2: Okul bahçemiz etkinlik alanı olarak kullanılabilir. Okulumuz bahçesinde belediye personelinin uzmanlığında tarım atölyeleri düzenlenebilir.

M3: Belediyelerle yapılan iş birliği, eğitim alanında da oldukça faydalı olabilir. Özellikle yerel düzeyde hizmet veren belediyeler, eğitim alanında okul çevre düzenlemeleri, okul servisleri, eğitim materyalleri ve ekipmanları, sosyal sorumluluk projeleri, mesleki eğitim ve staj imkanları, kültürel etkinlikler gibi birçok farklı konuda iş birliği yapabilirler.

M4: Demokratik katılım, aktif vatandaş olma, finansal okuryazarlık konularında eğitimler düzenlenebilir.

M6: Mevcut belediye eğitim hizmetlerinin faydalı ama geliştirilebilir olduğunu düşünüyorum. İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile ilişkilerin güçlendirilmesi ve belediye tarafından düzenlenen eğitim hizmetlerinde MEB'e bağlı öğretmen ve yöneticilerden de destek alınması gerektiğini düşünüyorum.

M7: İş birliği alanlarının geliştirilmesinin örgün eğitime pozitif katkıları olabilir. Okullarda öğrencilere ve velilere yönelik güncel konularla ilgili nitelik gözetilerek (eğitmen seçimi ve yöntem-teknikler) farkındalık eğitimleri verilebilir.

M10: Belediyeler toplumun gündeminde olan sorunlarla ilgili farkındalık eğitimleri vermelidir. Finansal okuryazarlık, teknoloji bağımlılığı ve diğer bağımlılık türleri, aktif vatandaşlık vb konularda öğrencilere ve velilere eğitimler verilmeli. Verilecek eğitimler powerpoint üzerinden slayt okuma şeklinde değil, farklı yöntem-teknikler kullanılarak yapılmalıdır. Eğitim verecek kişiler için kriterler oluşturulmalıdır. Okul bahçelerinin daha etkin kullanımına yönelik mekansal ve eğitsel projeler geliştirilebilir. Okul bahçelerinde atölye çalışmaları düzenlenebilir. Okul derslikleri belediyeler için kurs ya da atölye sınıfları olabilir.

Tablo 4.67'de görüldüğü üzere, belediyede görev yapan eğitim yöneticilerinin ikisi, öğrencilere ve velilere yönelik güncel sorunlarla/konularla ilgili nitelikli farkındalık eğitimlerinin belediyeler tarafından okullarda düzenlenebileceği görüşünü dile getirmiştir. İki yönetici belediye tarafından düzenlenen mesleki, kişisel gelişim, sanat, spor kurslarının okullarda verilmesinin kursların ulaşılabilirliği ve maliyeti açısından daha verimli olabileceği görüşünü ifade etmiştir. Bir yönetici; sanat, müzik, spor, teknoloji konularında yetenekli öğrencilerin gelişiminin desteklenmesi için okullarda belediye desteğiyle özel sınıflar açılabileceğinin faydalı olacağını belirtmiştir. Bir yönetici de; okullarla iş birliğinin daha etkin sağlanması açısından belediye- okullar arasındaki ilişkileri yönetebilecek nitelikli personel kadrosundan oluşan bir koordinatör birim kurulması önerisinde bulunmuştur. Katılımcılardan B1 görüşlerini aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

B1: Nitelikli öğrencilerin daha iyi gelişimi için destek verilebilir, belediye sanat, müzik, spor alanlarında özel sınıflar açabilir. Teknoloji takımı kurulması konusunda destek olabilir. Gençlere ve çocuklara yönelik sunulan kurslar okullarda verilmesi birçok açıdan verimliliği sağlayabilir, maliyetleri düşürebilir.

Tablo 4.67'deki okul ve belediye yöneticilerinin görüşleri bir bütün olarak incelendiğinde; belediyeler ile okullar arasında yapılan iş birliği alanlarının genişletilmesi ile ilgili yöneticiler etkin paydaş ilişkileriyle, ortak proje çalışmalarının yürütülebileceği ve güncel sorunlarla ilgili farkındalık eğitimlerinin çeşitlendirilerek nitelikli olarak sunulabileceği ifade etmiştir. Farklı konularda belediyeler ve okulların ortak çalışmalar yapmasıyla eğitim hizmetlerinin kalitesinin artırabileceği söylenebilir.

Tablo 4.68. Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Yetki ve Faaliyet Alanının Genişletilmesi

Kodlar	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8	M9	M10	N(m)	%	B1	B2	B3	B4	B5	N(b)	%
Mevcut yetkiler korunmalıdır.	X	X		X	X	X	X	X	X		8	80%	X		X	X	X	4	80%
Mevcut faaliyetlerde nitelik artırılmalı	X	X		X	X	X					5	50%			X	X	X	3	60%
Bazı alanlarda genişletilebilir			X						X	X	3	30%		X				1	20%
Faaliyet çeşitliliği artırılmalı											0	0%			X	X		2	40%
İşlevsel olarak fayda sağlar.			X							X	2	20%						0	0%
Paydaşlarla daha güçlü iş birliği sağlanır.			X								1	10%						0	0%
Fırsat eşitsizliğine sebep olur					X						1	10%						0	0%
Siyasi yapıda olmasının olumsuz etkileri olur.					X			X			2	20%	X	X	X	X		4	80%
Yönetmelik /rehber/ denetim olmalı											0	0%	X	X				2	40%

Tablo 4.68 incelendiğinde okul yöneticilerinin büyük çoğunluğunun (8) belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetkilerinin korunması gerektiğini, eğitim sisteminin merkezi yapıda olması gerektiğini ifade etmiştir. Beş yöneticinin belediyelerin hali hazırda verdiği eğitim hizmetlerinde niteliğin artırılması gerektiğini vurgulamıştır. Üç yönetici ise belirli alanlarda yetki ve faaliyet alanının genişletilmesinin faydalı olacağını belirtmiştir. İki yönetici yetki ve faaliyet alanı genişletilmesinin işlevsel olarak faydalı olabileceği (ihtiyaç ve beklentilere en hızlı ve en verimli çözüm sunacak kurumlar) görüşünü savunmuşlardır. İki yönetici belediyelerin siyasi yapısında ötürü eğitim hizmetlerinde belediyelerin destek konumunda devam etmesi gerektiğini ifade etmiştir. Bir yönetici yetki ve faaliyet alanı genişlemesinin fırsat eşitsizliğine yol açacağını mevcut durumdaki belediye faaliyetlerinin farklılığının da fırsat eşitsizliğine sebep olduğunu vurgulamıştır. Bir yönetici de belediyelerin yerelin dinamiklerine en hâkim kurum olduğundan eğitim alanındaki paydaşlarla ilişkilerin

güçlenebileceği görüşünü dile getirmiştir. Katılımcılardan M1, M2, M3, M5, M6, M9 görüşlerini sırasıyla aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir.

M1: Mevcut yetkiler makul bir seviyede diye düşünüyorum. Aynı yetkilerle faaliyetlerin niteliğinin ve çeşidinin arttırılabileceğini düşünüyorum. Belediyeler eğitim hizmetlerine daha fazla kaynak ayırabilir. Yetkilerin arttırılması durumunda okul idaresi etkisiz kalabilir. Belediyeler özellikle büyükşehirlerde okul öncesi eğitimin kapasitesini arttırmaya yönelik okul binası yapımını sağlamalıdır. Çünkü devlet anaokullarının kapasitesi talebi karşılamamaktadır, devlet okul öncesi eğitim kurumuna kayıt yapamayan çocuklar bu eğitimden faydalanamamaktadır. Kapasite arttırımı ve psikososyal destekle (kendi bünyesindeki psikolog ve sosyolog desteği) okul öncesi eğitime önemli bir desteği olabilir.

M2: Belediyeler temel eğitim hizmetleri sunumunda destek olarak göreve devam etmelidir. Millî bir eğitim politikası olmalıdır. Yeni eğitim kurumlarının yapılması noktasında belediyeler daha fazla görev alabilir.

M3: Belediyelerin eğitim hizmetlerinde daha fazla yetki ve faaliyet alanı elde etmesi olumlu sonuçları olacağını düşünüyorum. Öncelikle, belediyelerin eğitim hizmetlerinde daha fazla yetki ve faaliyet alanı elde etmesi, yerel ihtiyaçlar ve beklentileri dikkate alarak daha esnek ve hızlı çözümler üretmelerini sağlayabilir. Özellikle, eğitim politikalarının ve programlarının geliştirilmesinde yerel paydaşlar, öğrenciler, veliler ve eğitim çalışanları gibi kesimlerin katılımıyla gerçekleştirilecek çalışmalar, eğitim kalitesinin artırılmasına katkıda bulunabilir. Ayrıca, belediyelerin eğitim hizmetlerinde daha fazla yetki ve faaliyet alanı elde etmesi, eğitim kurumları arasındaki iş birliğini teşvik edebilir. Belediyeler, okullar, üniversiteler, araştırma merkezleri ve diğer eğitim kurumları arasında yapılacak iş birliği, eğitim sisteminin geliştirilmesine ve öğrencilerin becerilerinin geliştirilmesine yardımcı olabilir.

M5: Belediyelerin bu noktadaki çalışmalarını MEB ile iş birliği halinde ve ülke genelinde ortak müfredata bağlı kalınarak gerçekleştirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Ülkenin farklı yerinde belediyeler tarafından atölyeler, çocuk üniversiteleri, sanat akademileri vb kuruluyor ve öğrenci seçimi yapılıyor. Her belediyenin bu tarz uygulamaları olmamakla birlikte bu uygulama farklılığı fırsat eşitliğini olumsuz etkilerken, eğitimde birlik koşulunun sağlanması noktasında düşündürücü olmaktadır. Belediyeler eğitimde bu tarz kurumsallaşmayı okullarla iş birliği içinde yapmalılar diye düşünüyorum. Aksi takdirde belediyenin eğitim kurumları ve örgün eğitim kurumları arasında müfredat birliği, tutarlılık

*vb sağlamanın istenilen düzeyde olmadığı kanaatindeyim. Ayrıca belediyeler farklı siyasal partiler tarafından dönemlik olarak yönetilmekle birlikte eğitim ve öğretim hizmetlerinin siyasal temele dayanan bir kuruma bırakılması üzerinde düşünülmesi gerekmekte*dir.

M6: İlçemizdeki faaliyetleri yeterli buluyorum. Ancak belediye tarafından sunulan eğitim hizmetleri kapsamında görev yapan eğitmenlerin seçimi ve mesleki gelişiminin kontrol edilmesi gerektiğini düşünüyorum. Bazı eğitim hizmetlerinde eğitmenlerin değişme sıklığının fazla olduğunu gözlemledim.

M9: Eğitim hizmetleri açısından hizmet alanına belediyeler, merkezi yönetimden daha yakındır. Bu nedenle belediyelerin eğitim hizmetlerinde yetki ve faaliyet alanının genişletilmesi ile eğitim alanında yerel ihtiyaçlara daha hızlı çözüm üretilecek ve eğitim hizmetleri daha etkin ve kolay yürütülecektir.

Tablo 4.68'de görüldüğü üzere, Belediyede eğitim alanında görev yapan yöneticilerin büyük çoğunluğu (4), eğitim hizmetlerinde mevcut durumdaki yetkilerin korunması gerektiğini ve belediyelerin siyasi yapısından kaynaklanan olumsuzlar yaşanabileceği görüşünü ifade etmiştir. Mevcut faaliyetlerde nitelik artırılmalı görüşü üç yönetici tarafından, okullara verilen desteklerde veya iş birliği faaliyetlerinde çeşitliliğin artırılması görüşü iki yönetici tarafından, hizmetleri standart hale getirmek için mevzuat/rehber/ yönerge olmalı görüşü iki yönetici tarafından vurgulanmıştır. Katılımcılardan B2 ve B4 görüşlerini sırasıyla aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir.

B2: Halk Eğitim Merkezlerinin bazı görevleri belediyelere devredilebilir. Belediyelerin imkanları ve hareket alanı geniş olduğundan daha nitelikli yaygın eğitimler ya da ders takviye kursları gerçekleştirilebilir. Bu durumda belediye yönetimlerinin belirli dönemlerde değişmesinin dezavantajları olabilir. Hizmetleri standart hale getirmek için bir mevzuat/rehber olmalı ve hizmetler denetlenmeli.

B4: Mevcut düzen devam etmeli. Belediyelerin siyasi yapısı sebebiyle destek konumunda olmaları daha doğru olur. Belediyeler, sundukları eğitim hizmetlerinin kalitesini arttırmalıdır. Verilen desteklerin çeşitliliğini arttırmalıdır.

Tablo 4.68 bir bütün olarak incelendiğinde; okul ve belediye eğitim yöneticilerinin büyük çoğunluğunun (12), eğitim hizmetlerinde mevcut yetkilerin korunması yönünde aynı görüşte olduğu belirlenmiştir. Bu görüşe paralel olarak mevcut faaliyetlerdeki niteliğin artırılmasına odaklanılması gerektiği ifade edilmiştir. Yetki ve faaliyet alanı

genişletilmesinin, belediyenin siyasi yapısından kaynaklanan bazı olumsuz etkileri beraberinde getireceği de belediye eğitim yöneticilerinin dördü, okul yöneticilerinin ikisi tarafından vurgulanmıştır.

Tablo 4.69. Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Yetkilerinin ve Faaliyet Alanlarının Genişletilebileceği Konular

Kodlar	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8	M9	M10	N(m)	%	B1	B2	B3	B4	B5	N(b)	%
Destekleyici eğitim uygulamaları	X		X	X		X	X	X	X	X	8	80%	X	X	X	X	X	5	100%
Personel istihdamı (yardımcı personel)		X	X			X		X	X	X	6	60%	X	X	X	X		4	80%
Hizmet içi eğitim (yardımcı personel)		X	X			X			X		4	40%	X	X	X	X		4	80%
Hizmet içi eğitim (öğretmen-yönetici)		X	X			X			X	X	5	50%	X	X	X	X		4	80%
Sanat / spor alanında eğitmen görevlendirme	X										1	10%						0	0%
Belediye kurslarının okullarda yapılması	X										1	10%	X			X		2	40%
Genişletilmemeli					X						1	10%						0	0%

Tablo 4.69 incelendiğinde; okul yöneticilerinin çoğunluğunun (8), belediyelere destekleyici eğitim uygulamaları (farkındalık eğitimleri, kurslar, etkinlikler) konusunda daha fazla görev verilebileceği yönünde görüş bildirdiği görülmektedir. Altı okul yöneticisi, belediyelere yardımcı personel ya da temizlik personeli istihdamı-özlük işlemleri konusunda görev verilebileceğini desteklemektedir. Beş okul yöneticisi, öğretmen ve okul yöneticilerine yönelik hizmet içi eğitimlerde belediyelerin görev alabileceğini desteklerken, Dört okul yöneticisi, yardımcı personel ya da temizlik personeline yönelik hizmet içi eğitimlerde belediyelerin görev alabileceğini desteklemiştir. Belediyelerin okullarda sanat ve spor alanında eğitmen görevlendirmesi, belediye kurslarının okullarda yapılması da dile getirilen görüşler arasındadır. Katılımcılardan M1 görüşlerini aşağıdaki gibi ifade etmiştir.

M1: Yetkilerin benzer seviyede kalması gerektiğini düşünüyorum. Farkındalık eğitimleri konusunda daha fazla görev verilebilir. Yerel yönetimler ilçenin ihtiyaç vev beklentilerine göre bazı konularda öğrenci ve velilere yönelik okullarda/ belediye binalarında farkındalık eğitimleri düzenleyebilir. Belediyeler sanat ve spor alanlarında eğitmenleri okullarda görevlendirebilir. Bünyesindeki kursları okullarda gerçekleştirebilir.

Tablo 4.69'da görüldüğü üzere, belediye eğitim yöneticilerinin çoğunluğunun (4), aynı/benzer düşüncelere sahip olduğu söylenebilir. Dört yönetici yetki genişletilmesi yapılmadan; destekleyici eğitim uygulamaları (farkındalık eğitimleri, kurslar, etkinlikler), yardımcı/ temizlik personeli istihdamı, hizmet içi eğitim (yönetici, öğretmen, temizlik personeli) konusunda belediyelerin destek konumda olabileceğini ifade etmektedir. Katılımcılardan B1 görüşlerini aşağıdaki gibi ifade etmiştir.

B1: Bazı başlıklarda destek olabilir. Ana sorumluluk değil. Destekleyici eğitim uygulamaları, temizlik personeli istihdamı, hizmet içi eğitim (personel, öğretmen, yönetici). Belediye kurslarının okullarda yapılmasını destekliyorum.

Tablo 4.69 bir bütün olarak incelendiğinde; okul ve belediye eğitim yöneticilerinin büyük çoğunluğunun (13), destekleyici eğitim uygulamaları (farkındalık eğitimleri, kurslar, etkinlikler) konusunda belediyelerin daha fazla görev alabileceği yönünde görüş bildirdiği belirlenmiştir. Yardımcı/ temizlik personeli istihdamı, hizmet içi eğitimler (yönetici, öğretmen, temizlik/yardımcı personel) konularında belediyenin destek konumunda yer alabileceği okul ve belediye yöneticilerinin çoğunluğu tarafından dile getirilmiştir.

Tablo 4.70. Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Yetkilerinin ve Faaliyet Alanının Genişletilmesinin Okul Kademesi Açısından Önceliklendirilmesi

Kodlar	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8	M9	M10	N(m)	%	B1	B2	B3	B4	B5	N(b)	%
Okul öncesi	X	X	X						X	X	5	50%	X		X		X	3	60%
İlkokul		X	X						X		3	30%		X	X			2	40%
Ortaokul		X	X			X		X	X		5	50%		X	X			2	40%
Lise		X	X			X			X		4	40%		X	X	X		3	60%
Genişletilmemeli				X	X		X				3	30%						0	0%

Tablo 4.70 incelendiğinde; okul yöneticilerinin ikisi, yetki ve faaliyet alanı genişletilmesinin sadece okul öncesi kademesinde önceliklendirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Bir yönetici ise sadece ortaokul seviyesi olarak görüş belirtmiştir. Üç yönetici, okul öncesinden liseye kadar olan tüm kademelerde eşit oranda yetki ve faaliyet alanı genişletilmesinin olabileceği yönünde görüş bildirirken, üç yönetici de yetki ve faaliyet alanı genişletilmesine dair olumsuz görüş bildirmiştir.

Tablo 4.70'te görüldüğü üzere, belediye eğitim yöneticilerinin üçü, lise düzeyinin önceliklendirilmesi gerektiğini, iki yönetici okul öncesi, iki yönetici ilkokul, iki yönetici ortaokul kademesinin önceliklendirilmesi gerektiğini savunmuştur.

Tablo 4.70 bir bütün olarak incelendiğinde; okul ve belediye eğitim yöneticilerinin çoğunluğunun (8), belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetki/faaliyet alanı genişletilmesi konusunda okul öncesi önceliklendirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Eğitim yöneticilerinin yedisi ortaokul, yedisi lise seviyesinde önceliklendirme olabileceğini belirtmiştir.

Tablo 4.71. Tüm Yerel Paydaşlarla İş Birliğinin Eğitim Hizmetlerine Etkileri

Kodlar	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8	M9	M10	N(m)	%	B1	B2	B3	B4	B5	N(b)	%
Belediyelerin yerel aktörlerin koordinatörlüğünü yapmasıyla pozitif	X						X			X	3	30%						0	0%
Sistematik olursa pozitif			X	X		X	X	X	X		6	60%	X	X	X	X	X	5	100%
Proje eğitimi verilirse pozitif		X									1	10%						0	0%
Okulların merkezde olmasıyla pozitif					X						1	10%						0	0%
Dezavantajlı kesimlere öncelik verilirse pozitif											0	0%				X		1	20%
Belediyenin siyasi yapısı nedeniyle olumsuz											0	0%		X				1	20%

Tablo 4.71 incelendiğinde; okul yöneticilerinin çoğunluğu (6), söz konusu iş birliğinin sistematik bir düzlemde (tüm paydaşların planlama, uygulama ve değerlendirme süreçlerine dahil olması ve belirli bir çalışma takvimi çerçevesinde) olması durumunda genel eğitim politikaları hedeflerine ulaşılmasına pozitif etki edeceğini belirtmiştir. Üç yönetici belediyenin paydaşlarla iş birliği sağlanması konusunda yerel dinamiklere en hâkim konumda olan belediyelerin koordinatör olması gerektiğini vurgulamıştır. Bir yönetici, iş birliklerinin nitelikli olması için öğretmen ve yöneticilere proje odaklı düşünme eğitimi verilmesi gerektiğini, bir yönetici okulların eğitim hizmetleri ile ilgili yapılacak iş birliklerinde merkezde olması koşuluyla pozitif etkinin oluşturulabileceğini belirtmiştir.

Katılımcılardan M1, M2, M3, M5, M6, M7, M9, M10 görüşlerini sırasıyla aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir.

M1: Bu konuya olumlu yaklaşıyorum. e- twinning'e benzer bir portal belediye koordinasyonunda oluşturulabilir. Orada ilçenin tüm paydaşları projelerde buluşabilir. Belediyenin koordinasyonu ve desteği ile olması önem arz etmektedir.

M2: Proje odaklı düşünme ve proje yazımı konusunda öğretmenler ve okul idaresi yöneticileri eğitim almalıdır. Nitelikli eğitimlerden sonra okulların proje önerilerini sunabileceği kanalların oluşturulması gerekiyor.

M3: Bulunduğumuz ilçede eğitim alanındaki tüm paydaşların iş birliği yapması, genel eğitim politikaları hedeflerine ulaşılmasına olumlu katkı sağlayacağını düşünüyorum. Her bir paydaşın kendi alanındaki uzmanlığı ve kaynaklarıyla birlikte hareket ederek, eğitim alanında bütüncül bir yaklaşım benimsenebilir ve daha etkili sonuçlar elde edilebilir. Tüm paydaşların iş birliği yapması, genel eğitim politikaları hedeflerine ulaşılmasına önemli katkılar sağlayabilir. Bu iş birliğinin sağlanması için düzenli toplantılar ve iletişim kanallarının açık tutulması, ortak hedeflerin belirlenmesi ve uygun stratejilerin oluşturulması önemlidir.

M5: Özellikle kalkınma ajansları ile yürütülen projeler kapsamında atölyeler yönünde ciddi yatırımlar yapılmaktadır. Bu projeler belediye, STK veya kamu kurumları tarafından yürütülebilmektedir. Benim şahsi fikrim bu kadar yatırımı bir yerde toplamak yerine tüm okullara eşit oranda ve boyutta yatırım olarak gerçekleştirmek daha yaygın bir etki sağlayacaktır. Okullar dışında kurulan atölyelere devam isteğe bağlı olup, okullardan daha

az öğrenciye ulaşılabilmektedir. Bu nedenle okulların içinde yer almadığı uygulamaların başarılı olacağına inanmıyorum.

M6: Bilim Üsküdar, vakıf, ilçe milli eğitim ve belediye iş birliğinde hizmet verdiğinden nitelikli olarak herkesin takdir ettiği bir hizmet ortaya çıkmış oldu. Bu örneklerin çoğalması gerekir. İlgili paydaşların hizmetlerin planlanmasında ve uygulanmasında rol alması hizmet kalitesini doğrudan etkiliyor.

M7: Kesinlikle destekliyorum. Bu konuda belediyeler koordinatör rolünde olmalıdır. Farklı paydaşlardaki uzmanların uygun bir düzlemde bir araya gelmesi proje/hizmet kalitesini artıracaktır.

M9: Bulunduğum ilçede eğitim alanındaki tüm paydaşların iş birliği içerisinde hareket etmesinin genel eğitim politikası hedeflerine ulaşmak için önemli bir etkisi söz konusudur. Paydaşlar ortak amaçlar doğrultusunda iş birliği içerisinde hareket ederek etkili sonuçlar ortaya koyabilir. Bu iş birliğinin koordineli bir şekilde olması için düzenli aralıklarla toplantılar yapılabilir, karşılıklı destekleyici faaliyetler yapılarak sürekli iletişim sağlanabilir.

M10: Belediyelerin bir koordinatör olarak bölgedeki diğer yerel aktörleri de (okul, STK, spor kulübü vb.) eğitim hizmetlerinin sunumuna dahil etmesi hizmetlerin kalitesini artıracaktır. Böylelikle genel eğitim politikalarına ulaşma hedefi de desteklenecektir.

Tablo 4.71'de görüldüğü üzere, belediye eğitim yöneticilerinin görüşleri incelendiğinde; tamamı söz konusu iş birliğinin sistematik bir düzlemde (tüm paydaşların planlama, uygulama ve değerlendirme süreçlerine dahil olması ve belirli bir çalışma takvimi çerçevesinde) olması durumunda genel eğitim politikaları hedeflerine ulaşılmasına pozitif etki edeceğini belirtmiştir. Bir yönetici, dezavantajlı kesimlere söz konusu iş birlikleri sonucu ortaya çıkacak proje/etkinliklerde öncelik verilmesinin eğitim politikaları hedeflerine ulaşılması noktasındaki önemini vurgulamıştır. Bir yönetici de belediyelerin siyasi yapısının, iş birliği uygulamalarını olumsuz etkileyebileceği görüşünü ifade etmiştir. Katılımcılardan B4 görüşlerini aşağıdaki gibi ifade etmiştir.

B4: Sistematik olursa pozitif olarak etki eder. Proje/faaliyetlerin sürdürülebilirliği ve doğru hedef kitlelere ulaşması açısından çok önemli bir konu. Belediyelerin verdiği eğitim hizmetlerinin özel sektörde karşılığı olanları oldukça pahalı, bu hizmetlerde dezavantajlı kesimlere öncelik verilmelidir.

Tablo 4.71 bir bütün olarak incelendiğinde; okul ve belediye eğitim yöneticilerinin büyük çoğunluğunun (11), iş birliğinin sistematik bir düzlemde (tüm paydaşların planlama, uygulama ve değerlendirme süreçlerine dahil olması ve belirli bir çalışma takvimi çerçevesinde) olması durumunda genel eğitim politikaları hedeflerine ulaşılmasına pozitif etki edeceği yönünde görüş bildirdiği belirlenmiştir.

Tablo 4.72. Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Yetki ve Faaliyet Alanının Genişletilmesinin Öğretim Kalitesine Etkileri

Kodlar	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8	M9	M10	N(m)	%	B1	B2	B3	B4	B5	N(b)	%
Okul dışı öğrenme ortamları ile pozitif						X	X			X	3	30%	X			X		2	40%
Donanımlı sınıflarla pozitif	X		X				X	X	X		5	50%						0	0%
Yöneticilerin öğretime odaklanmasıyla pozitif		X						X		X	3	30%			X			1	20%
Sosyal becerilerin gelişmesiyle pozitif	X		X						X		3	30%						0	0%
Faaliyete göre doğrudan/dolaylı pozitif				X							1	10%		X		X	X	3	60%
Olumsuz etki					X						1	10%						0	0%
Denetim olursa pozitif					X						1	10%		X				1	20%

Tablo 4.72 incelendiğinde; okul yöneticilerinin beşi, belediyelerin okullara vereceği fiziki desteğin artmasına bağlı olarak donanımlı sınıfların oluşacağı ve bu durumun öğretime olumlu olarak katkı sağlayacağı görüşünde birleşmişlerdir. Üç yönetici de okullara verilen fiziki desteklerin (malzeme ve bakım onarım desteği vb.) artmasına paralel olarak okul yönetiminin öğretime odaklanacağını, bu durumunda öğretim kalitesine pozitif olarak yansıyacağını dile getirmiştir. Üç yönetici, belediyelerin öğrencilere sağladığı okul dışı öğrenme ortamlarının (atölye sınıfları, bilim merkezi vb.) öğretime doğrudan pozitif katkı yaptığını ifade etmiştir.

Tablo 4.72'de görüldüğü üzere, üç yönetici belediyelerin okulların sosyal ve kültürel faaliyetlerine verdiği desteklerin öğrencilerin sosyal becerilerine olumlu olarak katkı sağladığı fikrini dile getirmiştir. Bir yönetici faaliyetlerin türüne göre doğrudan/ dolaylı pozitif etkilerin olabileceğini savunurken, bir yönetici olumsuz etkilere sebep olabileceği görüşünü savunmuştur.

Katılımcılardan M3, M6, M8, M10 görüşlerini sırasıyla aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir.

M3: Belediyelerin okullara fiziksel olarak daha yakın olması nedeniyle, yerel ihtiyaçlar ve gereksinimler doğrultusunda öğretim materyalleri, eğitim araçları ve ekipmanlarının sağlanması daha kolay olabilir. Bu da öğrencilerin daha iyi donanımlı sınıflarda eğitim almalarını sağlayabilir. Belediyelerin, okul binalarının bakımı, onarımı ve yenilenmesi için kaynak sağlaması, öğrencilerin daha güvenli ve sağlıklı bir öğrenim ortamında olmalarını sağlayabilir. Belediyeler, okulların sosyal ve kültürel faaliyetlerine destek sağlayarak, öğrencilerin sosyal becerilerinin gelişmesine katkıda bulunabilir.

M6: İlçemizde Belediye tarafından sunulan eğitim hizmetleri öğrenci başarısını doğrudan etkilemektedir. Çocukların atölye uygulamaları yaptığı hizmetler özellikle devlet okullarına devam eden öğrenciler tarafından çok önemli bir işlev görüyor. Okulda öğrenilen bilgiler ve edinilen becerileri günlük hayatla ilişkilendirme açısından önemli bir noktada yer alıyor.

M8: Okulların fiziki teknik imkânlarının modernizasyonunun sağlanması çok önemli. Personel (hizmetli) maaşlarının karşılanması önemli. Okul müdürleri bütün bir yaz tatilinde okullarına kaynak sağlamak için bütün enerjilerini velilerden bağış toplamaya harcıyorlar. Belediye sınırları içinde olan devlet okulları belediyelerle eşleştirilmeli ve belediyelerde okulların beklentilerine cevap verebilecek bir bölümün bulunması gerekir.

M10: Mevcut hizmetlerin niteliğinin arttırılması ya da verilen eğitim hizmetlerinin çeşitliliğinin arttırılmasının pozitif etkileri olabilir. Okul dışı eğitim ortamlarını sağlama hizmetleri ile öğretime doğrudan katkı sağlamaktadır. Bazı atölye çalışmaları okuldaki eğitimlerin bir parçası olarak belediye mekanlarında yapılmaktadır. Bu açıdan kaliteyi arttırdığını söyleyebiliriz. Temizlik personeli istihdam etme gibi yetkilerin belediyelere verilmesi okulların mali kaynak gücünü pozitif etkileyeceğinden, okulların temizlik kalitesi artacağından öğretime dolaylı katkıları da olabilir.

Tablo 4.72'de görüldüğü üzere, belediye eğitim yöneticilerinin görüşleri incelendiğinde; belediyelerin eğitim hizmetlerindeki faaliyet alanı genişletilmesiyle, üç

yönetici faaliyet türüne göre öğretim kalitesine doğrudan/dolaylı pozitif etki edeceğini, bir yönetici fiziki desteklerle okul yönetiminin öğretime odaklanacağını ve dolaylı olarak pozitif etki edeceğini, bir yönetici okul dışı öğrenme ortamları oluşturması ile doğrudan pozitif etki edeceğini ifade etmiştir. Bir yöneticide olumlu etkiler olacağını bildirmekle beraber, belediye eğitim faaliyetlerinin bir kurul tarafından denetlenmesi gerektiğini ifade etmiştir. Katılımcılardan B4 görüşlerini sırasıyla aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir.

B4: Faaliyet türüne göre öğretim kalitesine doğrudan/dolaylı pozitif etki eder. Dolaylı olarak akademik başarıları arttırdığını düşünüyorum. Görsel sanatlar kurslarında eğitim alan çocukların edindiği sanatsal beceriler matematik becerilerini geliştiriyor olabilir.

Tablo 4.72 bir bütün olarak incelendiğinde; okul ve belediye eğitim yöneticileri tarafından en çok dile getirilen görüş (beşer kez): ‘okul dışı öğrenme ortamları oluşturması ile doğrudan pozitif etki eder’ ve ‘donanımlı sınıflar oluşturulmasıyla dolaylı pozitif etki eder’ olmuştur. Dört yönetici okullara verilen fiziki desteklerin artmasına paralel olarak okul yönetiminin öğretime odaklanacağını belirtmiştir. İki yönetici tarafından da belediye eğitim hizmetlerinin denetim çerçevesinde pozitif etki edeceği dile getirilmiştir. Yöneticiler, mevcut düzende, belediye eğitim faaliyetlerinin belirli kalite standartlarında gerçekleştirilmesi, kapasitesinin artırılması ve denetlenmesi çerçevesinde öğretim kalitesine olumlu etkileri olacağı belirtmiştir.

Tablo 4.73. Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Yetki ve Faaliyet Alanının Genişletilmesinin Eğitim Politikalarının Uygulanabilirliğine Etkileri

Kodlar	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8	M9	M10	N(m)	%	B1	B2	B3	B4	B5	N(b)	%
Fiziki desteklerle dolaylı olarak pozitif	X			X		X					3	30%	X		X		X	3	60%
Okul dışı öğrenme ortamlarıyla pozitif				X		X				X	3	30%	X		X	X	X	4	80%
Nitelikli eğitim hizmetleriyle pozitif		X	X				X				3	30%		X	X			2	40%
Standartlar doğrultusunda yapıldığında pozitif			X						X		2	20%		X				1	20%
Okul yöneticilerinin beklentilerine göre yapılırsa pozitif								X			1	10%						0	0%
Olumsuz etki eder																	X	1	7%

Tablo 4.73 incelendiğinde; üç okul yöneticisinin okullara verilen fiziki desteklerin (malzeme ve bakım onarım desteği vb.) artmasıyla eğitim politikalarının uygulanabilirliği dolaylı olarak pozitif anlamda etkilenir görüşünü ifade etmiştir. Bu görüş aynı zamanda belediyelerin mevcut yetkilerle eğitim hizmetlerine yönelik desteğini artırması yönünde yorumlanabilir. Üç yönetici de belediyelerin kendi uhdesinde bulunan okul dışı öğrenme ortamlarında (eğitim merkezleri, atölyeler vb.) yapılan uygulamaların yaparak yaşayarak öğrenmeyi desteklediği görüşünü belirtmiştir. Üç yönetici de belediyelerin mevcut durumda sunduğu eğitim hizmetlerinin daha nitelikli olmasının, eğitim politikalarının uygulanabilirliğini pozitif olarak etkileyeceği görüşünü savunmuştur. Bu görüş de aynı zamanda belediyelerin mevcut yetkilerle eğitim hizmetlerine yönelik desteğini nitelikli olarak sağlaması olarak yorumlanabilir. İki yönetici ise belediyelere bazı yetkilerin belli standartlar belirlenerek (MEB tarafından) verilebileceği görüşünü desteklemiştir. Bir yönetici okul yöneticilerinin beklentilerinin alınmasıyla pozitif olarak etki edebileceği görüşünü ifade etmiş, bir yönetici de eğitimde birlik sağlanması açısından mevcut düzenle devam edilmelidir (olumsuz) görüşünü ifade etmiştir. Katılımcılardan M1, M3, M4, M5, M6, M7, M8, M9 görüşlerini sırasıyla aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir.

M1: Büyükşehirlerde okul öncesi eğitimde yetkilerinin bazı konularda arttırılması okul öncesi eğitimin önemi düşünüldüğünde oldukça faydalı olacaktır. Bu anlamda MEB'in okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması ve 4-6 yaş arası çocukların tamamının bu eğitimden faydalanması politikası ile örtüşmektedir.

M3: Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetkilerinin ve faaliyet alanlarının genişletilmesinin, Milli Eğitim Bakanlığı'nın eğitim politikalarının uygulanabilirliğine olumlu etkileri olduğu gibi olumsuz etkileri olabilir. Olumlu etkileri, belediyelerin eğitim hizmetlerine dahil olmasıyla birlikte yerel düzeydeki ihtiyaçların daha doğru bir şekilde belirlenebilmesi ve bu ihtiyaçlara yönelik çözümlerin geliştirilmesi olarak görülebilir. Belediyeler, yerel düzeydeki eğitim sorunlarını daha iyi anlayarak, buna yönelik projeler üretebilirler ve bu projelerle Milli Eğitim Bakanlığı'nın politikalarını destekleyebilirler. Ayrıca, belediyelerin eğitim hizmetlerindeki faaliyetleri, Milli Eğitim Bakanlığı'nın politikalarının daha geniş kitlelere ulaşmasını sağlayabilir. Ancak, olumsuz etkileri de göz ardı edilemez. Belediyelerin eğitim hizmetlerine dahil olması, Milli Eğitim Bakanlığı'nın eğitim politikalarının uygulanabilirliğini olumsuz yönde etkileyebilir. Bu nedenle, belediyelerin eğitim hizmetleri konusunda verdiği hizmetlerin standartlarının Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenmesi ve uygulanması önemlidir. Ayrıca, belediyelerin eğitim hizmetlerindeki faaliyetlerinin Milli Eğitim Bakanlığı'nın politikalarına uygunluğu da göz önünde bulundurulmalıdır. Sonuç olarak, belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetkilerinin ve faaliyet alanlarının genişletilmesi, Milli Eğitim Bakanlığı'nın eğitim politikalarına olumlu veya olumsuz yönde etki edebilir. Bu nedenle, belediyelerin eğitim hizmetlerindeki faaliyetlerinin Milli Eğitim Bakanlığı'nın politikalarına uygunluğu ve standartlarının belirlenmesi önemlidir.

M4: Belediyelerin yerel ihtiyaçlara göre okullardaki eğitimi desteklemeleri ya da eğitim ortamları sağlaması MEB genel eğitim politikalarını doğrudan desteklemektedir. Genel olarak yaparak yaşayarak öğrenme ortamları hazırlayan belediyeler bu noktada önemli bir görev icra etmektedir.

M5: Millî Eğitim Bakanlığı'nın personel ataması, müfredat geliştirilmesi, uygulanması noktasında tüm ülkede birlik sağlayan uygulamaları esastır. Belediyelerin yetkilerinin eğitim ve öğretimde genişletilmesi bu konularda ve en önemlisi eğitim ve öğretimde birlik açısından önemli sorunları beraberinde getirebilecektir. Eğitim ve öğretim siyaset üstü bir konudur ve bu nedenle siyasal seçimlerin dışında tutulmalıdır. Belediyelere eğitimde yetki

genişletilmesi ilden ile, ilçeden ilçeye değişen uygulamaların önünü açabilmekte olup; ancak MEB tarafından hazırlanan içerik, öğrenci seçimi, öğretmen seçimi, müfredat vb ile bu alanda hizmet vermelidir.

M6: Belediye tarafından yapılan eğitim mekanları (atölye, bina vb.) öğretime destek olması açısından önemli fonksiyon icra ediyor. Bakım onarım, peyzaj düzenleme, ulaşım destekleri ile okulun mali yapısı rahatlıyor. Doğrudan ve dolaylı olarak eğitim politikalarının uygulanabilirliği destekleniyor.

M7: Belediyelerin yereldeki ihtiyaçlar doğrultusunda ve paydaşlarla iş birliği içinde tasarladığı eğitim hizmetlerinin başarıya ulaşması beklenebilir. Bu durum da MEB politikalarının uygulanmasına doğrudan/dolaylı olarak pozitif etki eder.

M8: Belediyelerin eğitim hizmetleri ve eğitim politikalarına etkisi, okul yöneticilerinin talepleri doğrultusunda olmalı. Maddi kaynakları sağlamalı, öğrencilere sosyal kültürel ve sportif alanlarda imkânlar sunmalı, okulların yeniden yapılması veya arsa temininde kolaylık göstermeli, öğrenci taşımacılığında kolaylıklar sunmalı hatta öğrencilerin ücret ödemeden servis ihtiyacını karşılamalı.

M9: Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetkilerinin ve faaliyet alanlarının genişletilmesi, belli standartlar doğrultusunda yapıldığı takdirde Milli Eğitim Bakanlığı'nın eğitim politikalarının uygulanabilirliğini olumlu yönde etkileyebilir. Eğitim hizmetleri açısından hizmet alanına belediyeler, merkezi yönetimden daha yakındır. Bu nedenle belediyelerin eğitim hizmetlerinde yetki ve faaliyet alanının genişletilmesi ile eğitim alanında yerel ihtiyaçlara daha hızlı çözüm üretilecek ve eğitim hizmetleri ve politikaları daha etkin ve kolay yürütülerek uygulanacaktır. Ülkemizin tarihsel, kültürel, etnik, bölgesel ve ekonomik koşulları, bir anlamda kendi iç dinamikleri göz önüne alınarak bakıldığında ise MEB eğitim politikalarının uygulanabilirliğine olumsuz etkileri de olabilir.

Tablo 4.73'te görüldüğü üzere, belediye eğitim yöneticilerinin görüşleri incelendiğinde; büyük çoğunluğunun (4), belediyelerin okul dışı öğrenme ortamlarının (bilim merkezi, atölye, eğitim merkezi vb.) sağlamasının/ bu ortamların sayısının artırılmasının Millî Eğitim Bakanlığı eğitim politikalarının uygulanabilirliğine olumlu katkı sağlayacağı görüşünde birleşmişlerdir. Üç yönetici, belediyelerin okullara verdiği fiziki desteklerin de (malzeme yardımı, okul bakım onarım, ulaşım desteği vb.) eğitim politikalarının uygulanabilirliğine dolaylı olarak pozitif etki ettiğine işaret etmiştir. İki yönetici belediye eğitim hizmetlerinin

nitelikli olması şartıyla pozitif etki edeceğini, bir yönetici de belirli standartlar çerçevesinde (MEB tarafından) yapılması durumunda olumlu etki edeceğini ifade etmiştir.

Tablo 4.73 bir bütün olarak incelendiğinde; okul ve belediye eğitim yöneticilerinin en çok yoğunlaştığı görüşler: 'belediyelerin kendi uhdesinde bulunan okul dışı öğrenme ortamlarında yapılan uygulamaların yaparak yaşayarak öğrenmeyi desteklediği' ve 'belediyelerin okullara verdiği fiziki desteklerin dolaylı olarak eğitim politikalarının uygulanabilirliğine olumlu yansıdığı' olmuştur.

Tablo 4.74. Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Yetki ve Faaliyet Alanının Genişletilmesinin Fırsat Eşitliğine Etkileri

Kodlar	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8	M9	M10	N(m)	%	B1	B2	B3	B4	B5	N(b)	%
Yönlendirici rehber/yönetmelik olursa pozitif		X	X				X		X	X	5	50%		X		X		2	40%
Fırsat eşitsizliğine sebep olur.				X	X	X					3	30%				X	X	2	40%
İhtiyacı olan bölgelerde destekler	X		X	X		X		X	X	X	7	70%	X	X	X	X	X	5	100%

Tablo 4.74 incelendiğinde; okul yöneticilerinin çoğunluğunun (7), belediyelerin eğitim hizmetleri açısından ihtiyaç bulunan bölgelerde/okullarda fırsat eşitliğinin sağlanmasında görev alabileceğini ifade ettiği görülmektedir. Beş yönetici ise belediyelerin sunduğu eğitim hizmetlerine yönelik MEB tarafından hazırlanacak bir rehber (politikalar, öncelikler ve standartlar olması) durumunda fırsat eşitliğine pozitif etki edeceği görüşünü savunmuştur. Üç yönetici belediyelerin farklı bölgelerde farklı eğitim hizmeti sunmasının/ sunacak olmasının fırsat eşitsizliğine sebep olduğunu ifade etmiştir. Katılımcılardan M3, M8, M9, M10 görüşlerini sırasıyla aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir.

M3: Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetkilerinin ve faaliyet alanının genişletilmesi, bölgeler arası eğitimde fırsat eşitliği ilkesine olumlu etkileri olabilir. Özellikle dezavantajlı bölgelerdeki öğrencilere daha iyi eğitim fırsatları sağlayarak, bu öğrencilerin okul başarısı ve gelecekleri için önemli bir katkı sağlayabilir. Belediyeler, yerel ihtiyaçların ve koşulların daha iyi anlaşılmasını sağlayarak, eğitim programları ve hizmetlerinin yerel ihtiyaçlara uygun şekilde düzenlenmesini sağlayabilirler. Bununla birlikte, belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetkilerinin ve faaliyet alanının genişletilmesi, kaynakların bölgesel

dağılımında dengesizliklere de neden olabilir. Zengin belediyeler, eğitim hizmetlerine daha fazla kaynak ayırabildikleri için, bu durum, fırsat eşitliği ilkesinin sağlanması açısından olumsuz bir etki yaratabilir. Ayrıca, belediyelerin eğitim hizmetleri konusunda yeterli uzmanlık ve tecrübeye sahip olmamaları, bu konuda yetersiz kalmalarına ve hizmetlerin kalitesinin düşmesine neden olabilir. Sonuç olarak, belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetkilerinin ve faaliyet alanının genişletilmesinin bölgeler arası eğitimde fırsat eşitliği ilkesine etkisi karmaşık olabilir. Bu nedenle, bu konuda alınacak kararlar, yerel ihtiyaçların ve koşulların dikkate alınarak, milli eğitim politikalarıyla uyumlu bir şekilde planlanmalıdır.

M8: Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetkilerinin ve faaliyet alanının genişletilmesinin bölgeler arası eğitimde fırsat eşitliğini sağlayacağına inanıyorum. Belediyelerin imkânlarını göz önünde bulundurursak okulların çok üzerinde olduğunu söyleyebiliriz. Avantajlı veya merkezi okullara dezavantajlı ilçe ve okullardan öğrenciler geliyor. Veliler kendi adreslerindeki okulları maddi imkânlarının olmaması dolayısıyla o okullara vermeyip hem servis yükü altına hem de yüksek bağışlar yaparak çocuklarının iyi bir eğitim alması için çok fazla bir fedakârlıkta bulunuyorlar.

M9: Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetkilerinin ve faaliyet alanının genişletilmesi, sosyoekonomik durumu elverişsiz bölgede bulunan okullardaki öğrenciler için eğitimde fırsat eşitliği sunmak adına önemli bir katkı sağlar. Doğru bir planlama ve ihtiyaçların önemi göz önünde bulundurularak, dengeli ve adil bir dağıtımla eğitimde fırsat eşitliği sağlanabilir.

M10: Mevcut durumda her belediyenin eğitime farklı miktarda mali kaynak ayırması fırsat eşitsizliğine sebep olmaktadır. Bu konuda MEB yerel yönetimlere rehber olmalıdır. Hangi bölgelerin ya da okulların öncelikli hizmet yerleri olduğu belirlenmeli, eğitim yatırımları ya da projeleri bu plana göre hayata geçirilmelidir. MEB, Belediye, diğer bakanlıklar ya da kurumlar konusuna göre iş birliği içinde olmalıdır. Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yol haritası yönelik yönlendirici bir rehber MEB koordinasyonunda oluşturulmalıdır.

Tablo 4.74'de görüldüğü üzere Belediye eğitim yöneticilerinin görüşleri incelendiğinde; yöneticilerin tamamının, belediyelerin eğitim hizmetlerinde ihtiyacı olan bölgelerde fırsat eşitliğinin sağlanmasında görev alması gerektiğini ifade etmiştir. İki yönetici, mevcut durumda/ sunulacak belediyelerin eğitim hizmetlerindeki farklılıkların fırsat eşitsizliğine sebep olabileceğini belediyelerin eğitim hizmetlerini ihtiyaç durumları olan bölgelere sunması gerektiğini ifade etmiştir. Bir yönetici de ek olarak belediye eğitim hizmetlerine

yönelik bir yönetmelik/rehber (MEB tarafından) olmasının fırsat eşitliğini destekleyeceğini belirtmiştir. Katılımcılardan B2 ve B4 görüşlerini aşağıdaki gibi ifade etmiştir.

B2: "Eğitim hizmeti neden veriliyor?" sorusunun cevabı ihtiyaç ise bu hizmetin uygulanması gerekir. Eğitim yatırımlarının ve hizmetlerin belirli standartlar çerçevesinde ve ihtiyaç haritası göz önünde bulundurularak gerçekleştirilmesi gerekir. Belediyeler ihtiyaç olan durumlarda ilgili eğitim hizmetini sunması için teşvik edilmelidir. Mevzuat ve ilgili kurumlar bu duruma uygun şekilde yapılandırılmalıdır.

B4: Fırsat eşitliğine zarar verdiğini söyleyebiliriz. Belediyelerin sunduğu eğitim hizmetlerinin nasıl sunulacağı ile ilgili bir yönerge bulunmuyor, hangi bölgelerde hangi hizmetlerin sunulması gerekliliği ile ilgili belirsizlikler var. Bu nedenle MEB'in bu konuda belediyelere rehber olması gerekiyor.

Tablo 4.74 bir bütün olarak incelendiğinde hem okul hem de belediye eğitim yöneticilerinin önemli çoğunluğu, ihtiyacı olan bölgelerin/okulların önceliklendirilmesi ve belli bir yönetmelik/rehber çerçevesinde fırsat eşitliğinin olumlu olarak etkileneceği noktasında birleşmişlerdir.

Tablo 4.75. Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Yetki ve Faaliyet Alanının Genişletilmesinin Okulların Mali Yapısına Etkileri

Kodlar	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8	M9	M10	N(m)	%	B1	B2	B3	B4	B5	N(b)	%
Hizmetler sistematikse pozitif	X	X	X	X		X	X		X	X	8	80%	X	X	X	X	X	5	100%
Kaynakları okullar yönetmelidir.					X						1	10%						0	0%
Okullar arasındaki eşitsizlikler giderilir.								X			1	10%						0	0%

Tablo 4.75 incelendiğinde; okul yöneticilerinin çoğunluğunun (8), belediyelerin eğitim alanındaki hizmetlerinin sistematik olmasının (MEB tarafından bu konuda bir rehber/yönetmelik yayınlanması, hizmetlerde ihtiyaç ve önceliklerin belirlenmesi, hizmetlerin tüm aşamalarına okulların dahil edilmesi vb.) okulların mali yükünü hafifleterek

eğitimin niteliğinin artacağı görüşünü dile getirmişlerdir. Bir yönetici, yerelde eğitim hizmetlerine ayrılacak kaynakların okullar tarafından yönetilmesi gerektiğini savunurken; bir yönetici, belediyelerin eğitim hizmetlerine daha fazla kaynak ayırması sonucunda okullar arasındaki fiziki, donanım eşitsizliklerinin giderilebileceğini savunmuştur. Katılımcılardan M3, M8, M9 görüşlerini sırasıyla aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir.

M3: Belediyeler, eğitim alanındaki faaliyetleri nedeniyle okullara kaynak aktarımında bulunabilir, eğitim materyalleri, teknolojik cihazlar, spor malzemeleri, müzik aletleri gibi okulların ihtiyacı olan eğitim malzemelerini sağlayabilir. Böylece okullarımızın mali yükü hafifleyebilir. Doğru planlama ve uygulama ile olumlu sonuçlar elde edilebilir. Belediyelerin, eğitim hizmetlerine yatırım yaparken okulların ihtiyaçlarını dikkate almaları ve okullarla iş birliği yaparak kaynakların verimli kullanımını sağlamaları önemlidir. Bu şekilde, belediyelerin eğitim hizmetlerindeki faaliyetleri, okulların eğitim kalitesini artırarak öğrencilerin başarısını ve refahını artırabilir.

M8: Belediyelerin okulların maddi ihtiyaçlarını karşılaması demek herkesin kendi mahallesindeki okula öğrencilerini yazdırması demek anlamına geliyor. Trafik sorununun büyük şehirlerde en büyük sebebi bu öğrenci servisleri oluşturuyor. Belediyeler ilçelerindeki okulların maddi imkânsızlıklarını karşılaması demek bu öğrencilerin uzak yerlerdeki okullara gitmesini engelleyecektir.

M9: Eğitim hizmetlerinin eksiksiz olarak sağlanması ve artan eğitim talebini karşılayabilmek için, eğitime yeterli bir bütçe ayrılması gerekir. Ülkemizde bütçeden eğitime ayrılan kaynakların yetersizliği ve adil olmayan dağılımları sonucunda okullar maddi ihtiyaçlarını karşılamakta zorluk çekmekte ve kendi kaynaklarını yaratarak çözüm bulmaya çalışmaktadır. Belediyelerin yetki ve faaliyet alanının genişletilmesi ile okullara kaynak aktarımı sağlanarak, devlete ait her derecedeki okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımı yapılabilir, okulların her türlü araç gereç ve malzeme ihtiyacı karşılanabilir; gerektiğinde öğrencilere malzeme desteği sağlanarak eğitimin niteliği artırabilir.

Tablo 4.75'te görüldüğü üzere, belediye eğitim yöneticilerinin görüşleri incelendiğinde; yöneticilerin tamamı, hizmetlerin sistematik olması durumunda okulların mali yükünün hafifleyip, eğitimin niteliğinin artacağı yönünde görüş beyan etmiştir. Katılımcılardan B1 görüşlerini aşağıdaki gibi ifade etmiştir.

Pozitif katkısı olur. Bir yıl önceden okulların taleplerinin alınması, belediyeye tek bir noktadan iletilmesiyle ve ihtiyaçların önceliklendirilmesiyle planlı bir hizmet verilmiş olur.

Okulların da bütçesi desteklenmiş olur ve doğrudan/dolaylı okullardaki eğitim-öğretim faaliyetlerinin niteliği artar.

Tablo 4.75 bir bütün olarak incelendiğinde hem okul hem de belediye eğitim yöneticilerinin çoğunluğu, hizmetlerin sistematik olması durumunda okulların mali yükünün hafifleyip, eğitimin niteliğinin artacağı yönünde görüş beyan etmiştir.

Tablo 4.76. Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Yetki ve Faaliyet Alanının Genişletilmesinin Genel Etkileri

Kodlar	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8	M9	M10	N(m)	%	B1	B2	B3	B4	B5	N(b)	%
Belediyeler, bir rehber/yönetmelik çerçevesinde, mevcut yetkilerle, etkin paydaş iş birliği ile nitelikli eğitim hizmetleri sunabilir.	X	X		X		X	X			X	6	60%	X		X	X	X	4	80%
Eğitim siyaset üstü bir konu olmalı	X							X			2	20%						0	0%
Yerel koşullara göre kaynaklar daha etkili ve verimli kullanılır.									X		1	10%						0	0%
Mevcut yetkilerle sistematik olarak okullara verilen fiziki destekler artırılabilir					X						1	10%						0	0%
Okulların ihtiyaçları dikkate alınarak yerel düzeyde eğitim politikaları belirlenebilir.			X								1	10%						0	0%
Hizmetlerin denetimli ve sistematik olmasıyla yetki-faaliyet alanı genişletilebilir.											0	0%		X				1	20%

Tablo 4.76 incelendiğinde; okul yöneticilerinin çoğunluğu (6), belediyelerin eğitim hizmetlerini MEB tarafından yayınlanacak bir rehber/yönerge çerçevesinde, mevcut yetkiler korunarak, etkin paydaş iş birlikleri ile nitelikli olarak sunması gerektiği görüşünde birleşmişlerdir. İki yönetici, eğitimin siyaset üstü bir konu olması gerektiğini dile getirirken, bir yönetici belediyelere bazı yetkiler verilerek örgün eğitimde ve hayat boyu öğrenmede

daha etkin olması gerektiği savunmuştur. Bir yönetici belediyelere bazı yetkiler verilerek okulların ihtiyaçları dikkate alınarak yerel düzeyde eğitim politikaları belirlenebileceğini, bir yönetici mevcut yetkilerle sistematik olarak okullara verilen fiziki desteklerin artırılabileceğini ifade etmiştir. Katılımcılardan M3, M6, M7, M9 görüşlerini sırasıyla aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir.

M3: Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetkilerinin ve faaliyet alanının genişletilmesi, yerel düzeydeki eğitim politikalarının oluşturulması ve uygulanmasında önemli bir rol oynayabilir. Ancak, bu konuda doğru planlama ve uygulama yapılması önemlidir. Belediyeler, okulların ihtiyaçlarını dikkate alarak, yerel düzeydeki eğitim politikalarını belirlemeli ve uygulamalıdırlar.

M6: Genel olarak belediyeler eğitim hizmetlerinde olmalıdır ama belirli şartlar altında olması gerekir. Hizmetler için standart oluşturma ve tüm paydaşlarla güçlü ilişkiler kurma önem arz etmektedir.

M7: Verilen destekler belirli bir sistematikte olmalı, sürdürülebilir olmalı, niceliğe değil niteliğe odaklanılmalı.

M9: Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetkilerinin ve faaliyet alanının genişletilmesi ile yerel imkanların daha iyi kullanılmasıyla beraber kaynak sıkıntısı azaltılabilir ve var olan kaynaklar daha etkili ve doğru kullanılabilir. Bu alanda yetki ve faaliyet alanının genişletilmesi ile sadece örgün eğitimle değil, hayat boyu öğrenmeyi de içine alarak eğitimin ulaşılabilirliği yönünde de olumlu sonuçlar ortaya çıkar.

Tablo 4.76'da görüldüğü üzere belediye eğitim yöneticilerinin görüşleri incelendiğinde; yöneticilerin çoğunluğunun (4), belediyelerin eğitim hizmetlerini MEB tarafından yayınlanacak bir rehber/yönerge çerçevesinde, mevcut yetkiler korunarak, etkin paydaş iş birlikleri ile nitelikli olarak sunması gerektiği görüşünde olduğu belirlenmiştir. Bir yönetici, belediyelerin sunacağı eğitim hizmetlerin denetimli ve sistematik olması koşuluyla yetki ve faaliyet alanı genişletilebileceği görüşünü dile getirmiştir. Katılımcılardan B4 görüşlerini aşağıdaki gibi ifade etmiştir.

B1: Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetkileri mevcut düzende devam etmelidir. Belediyeler, MEB tarafından çıkarılacak bir yönetmelik/ yönerge çerçevesinde ve etkin paydaş iş birliği ile nitelikli eğitim hizmetleri sunabilir.

B4: Denetimli ve sistematik olmak koşuluyla belediyelerin bazı konularda yetkileri artırılarak eğitim hizmetlerinde daha fazla görev alabilir.

Tablo 4.76 bir bütün olarak incelendiğinde hem okul hem de belediye eğitim yöneticilerinin çoğunluğu, belediyelerin eğitim hizmetlerini MEB tarafından yayınlanacak bir rehber/yönerge çerçevesinde, mevcut yetkiler korunarak, etkin paydaş iş birlikleri ile nitelikli olarak sunması gerektiği görüşünde birleşmişlerdir.

Tablo 4.77. Gelişmiş Ülkelerdeki Eğitim Sistemlerinin Yapısının Bilinirliği

Kodlar	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8	M9	M10	N(m)	%	B1	B2	B3	B4	B5	N(b)	%
Kısmen haberdar	X	X		X				X			4	40%		X	X		X	3	60%
Haberdar, belirli zamanlarda inceliyor			X		X	X			X	X	5	50%						0	0%
Haberdar değil							X				1	10%	X			X		2	40%

Tablo 4.77'deki okul yöneticilerinin gelişmiş ülkelerdeki eğitim sistemlerinden haberdar olma durumu incelendiğinde katılımcıların beşi, haberdar olduğunu ve belirli dönemlerde incelediğini, dördü kısmen haberdar olduğunu, biri haberdar olmadığını ifade etmiştir. Katılımcılardan M7 ve M10 görüşlerini sırasıyla aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir.

M7: Gelişmiş ülkelerdeki eğitim sistemlerinden haberimiz genel düzeyde. Okulların öyle izleme durumu olmuyor. Okullardaki iş yükü o kadar fazla ki ülke dışındaki eğitim modellerini izlemek ne mümkün? Okul yöneticileri eğitim dışında o kadar işle meşgul oluyor ki eğitim belki de en son ilgilenebildikleri bir konu.

M10: Lisans ve yüksek lisans dönemlerinde inceledim. İhtiyaç olan konularla ilgili yurt dışı uygulama örneklerini inceliyorum.

Belediyede görev yapan eğitim yöneticilerinin üçü kısmen haberdar olduğunu, ikisi haberdar olmadığını ifade etmiştir. Katılımcılardan B2 görüşlerini aşağıdaki gibi ifade etmiştir.

B2: Almanya eğitim sistemini yakından inceledim. Bizzat ülkeye seyahat ederek (erasmus) eğitim sistemini yakından inceledim.

Tablo 4.77 bir bütün olarak incelendiğinde; okul ve belediye yöneticilerinin çoğunluğunun (12), kısmen haberdar/ haberdar olduğu söylenebilir.

Tablo 4.78. Gelişmiş Ülkelerdeki Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Rolünün Bilinirliği

Kodlar	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8	M9	M10	N(m)	%	B1	B2	B3	B4	B5	N(b)	%
Kısmen haberdar				X							1	10%		X				1	20%
Haberdar, uygulama örneği veriyor			X		X						2	20%						0	0%
Haberdar değil	X	X				X	X	X	X	X	7	70%	X		X	X	X	4	80%

Tablo 4.78'de okul yöneticilerinin gelişmiş ülkelerdeki belediyelerin eğitim uygulamaları ile ilgili haberdar olma düzeyi incelendiğinde, katılımcıların çoğunluğunu haberdar olmadığı, iki yöneticinin haberdar olduğu ve uygulamaları bildiği, bir yöneticinin kısmen haberdar olduğu görülmektedir. Katılımcılardan M3 ve M9 görüşlerini sırasıyla aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir.

M3: Gelişmiş ülkelerdeki birçok belediye, eğitim alanında çeşitli uygulamalar gerçekleştirmektedir. Örneğin, en çok beğendiğim Finlandiya'da, Helsinki Belediyesi, okul öncesi eğitimden liseye kadar tüm eğitim sürecini yönetmektedir. Bu kapsamda, belediye, okulların yönetimi, bütçesi, personeli ve fiziki koşullarının yanı sıra öğrencilerin sağlık hizmetleri ve öğle yemekleri gibi konularda da sorumluluk üstlenmektedir. Almanya'da da belediyeler, eğitim alanında çeşitli uygulamalar yapmaktadır. Örneğin, Berlin Belediyesi, okul öncesi eğitimde ücretsiz ve zorunlu bir yıl uygulamaktadır. Ayrıca, belediye, öğrencilerin okul başarısını artırmak için okul dışı etkinlikler düzenlemekte ve öğrencilere okul sonrası destek sağlamaktadır. Bunun yanı sıra, belediye, okulların fiziki koşullarını da sürekli olarak güncellemekte ve iyileştirmektedir.

M9: Bir uygulama örneği verecek olursam Japonya'da ilk ve ortaöğretim düzeyindeki eğitim hizmetleri belediyeler tarafından yürütülür. Belediyeler bu eğitim hizmetlerini, kendi

bünyelerinde barındıran fakat özerk bir şekilde işleyen eğitim kurulları aracılığı ile gerçekleştirirler. Bahsi geçen yerel kurulların, ilk ve ortaöğretimde bütçe hazırlama haricinde, okul yapımından öğretmen atamalarına kadar tüm alanlarda yetki ve sorumlulukları vardır.

Tablo 4.78'de görüldüğü üzere, belediyede görev yapan eğitim yöneticilerinin birinin, kısmen haberdar olduğu; diğerlerinin haberdar olmadığı belirlenmiştir. Katılımcılardan B2 görüşlerini aşağıdaki gibi ifade etmiştir.

Almanya'da eyaletlere göre farklılıklar mevcut. Eğitim işlemleri için sık sık belediyeye gittim.

Tablo 4.78 bir bütün olarak incelendiğinde; okul ve belediye eğitim yöneticilerinin büyük çoğunluğunun (11), gelişmiş ülkelerdeki belediyelerin eğitim uygulamalarından haberdar olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 4.79. Gelişmiş Ülkelerdeki Eğitim Sistemlerinden Haberdar Olup Belirli Zamanlarda İnceleme Yapan Yöneticilerin Genel Görüş ve Önerileri

Kodlar	M3	M5	M6	M9	M10	N(m)	%
Belediyeler, bir rehber/yönetmelik çerçevesinde, mevcut yetkilerle, etkin paydaş iş birliği ile nitelikli eğitim hizmetleri sunabilir.			X		X	2	40%
Yerel koşullara göre kaynaklar daha etkili ve verimli kullanılır.				X		1	20%
Mevcut yetkilerle sistematik olarak okullara verilen fiziki destekler artırılabilir		X				1	20%
Okulların ihtiyaçları dikkate alınarak yerel düzeyde eğitim politikaları belirlenebilir.	X					1	20%

Tablo 4.79'da görüldüğü üzere, gelişmiş ülkelerdeki eğitim sistemlerinden haberdar olup belirli zamanlarda inceleme yapan yöneticilerin genel görüşleri incelendiğinde; üç yöneticinin (M5, M6, M10) ülkemizde eğitim hizmetlerinde belediyelere verilen yetkilerin korunması gerektiğini ifade etmiştir. M6 ve M10, belediyelerin bir rehber/yönetmelik çerçevesinde, mevcut yetkilerle, etkin paydaş iş birliği ile nitelikli eğitim hizmetleri sunabileceğini fikrini belirtmiştir. İki yönetici de (M3 ve M9) ülkemizde eğitim hizmetlerinde belediyelere verilen yetkilerin bazı konularda artırılabileceği görüşünü savunmuştur.

Tablo 4.80. Gelişmiş Ülkelerdeki Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Rolünden Kısmen Haberdar/Haberdar Olan Yöneticilerin Genel Görüş ve Önerileri

Kodlar	M3	M4	M5	B2	N	%
Belediyeler, bir rehber/yönetmelik çerçevesinde, mevcut yetkilerle, etkin paydaş iş birliği ile nitelikli eğitim hizmetleri sunabilir.		X			1	25%
Mevcut yetkilerle sistematik olarak okullara verilen fiziki destekler artırılabilir			X		1	25%
Okulların ihtiyaçları dikkate alınarak yerel düzeyde eğitim politikaları belirlenebilir.	X				1	25%
Hizmetlerin denetimli ve sistematik olmasıyla yetki-faaliyet alanı genişletilebilir.				X	1	25%

Tablo 4.80'de görüldüğü üzere gelişmiş ülkelerdeki belediyelerin eğitim hizmetlerindeki rolünden kısmen haberdar/ haberdar olan yöneticilerin genel görüşleri incelendiğinde; iki yöneticinin (M4 ve M5) ülkemizde eğitim hizmetlerinde belediyelere verilen yetkilerin korunması gerektiğini ifade etmiştir. İki yönetici de (M3 ve B2) ülkemizde eğitim hizmetlerinde belediyelere verilen yetkilerin bazı konularda artırılabileceği görüşünü savunmuştur.

Tablo 4.81. Gelişmiş Ülkelerdeki Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Rolünden Kısmen Haberdar/Haberdar Olan Yöneticilerin "Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Yetkilerinin ve Faaliyet Alanının Genişletilmesinin" Eğitim Uygulamalarının (Öğretimin) Kalitesine Yönelik Etkileri Hakkındaki Görüşleri

Kodlar	M3	M4	M5	B2	N	%
Donanımlı sınıflarla pozitif	X				1	17%
Sosyal becerilerin gelişmesiyle pozitif	X				1	17%
Faaliyete göre doğrudan/ dolaylı pozitif		X		X	2	33%
Olumsuz etki			X		1	17%
Denetim olursa pozitif				X	1	17%

Tablo 4.81 incelendiğinde; gelişmiş ülkelerdeki belediyelerin eğitim hizmetlerindeki rolünden kısmen haberdar/ haberdar olan yöneticilerin çoğunluğunun (3), belediyelerin okullara vereceği sistematik fiziki desteklerin (bakım onarım, peyzaj düzenleme, malzeme yardımı, ulaşım vb) dolaylı olarak öğretime pozitif olarak yansıyacağını, nitelikli okul dışı eğitim ortamlarının sağlanmasıyla öğretime doğrudan pozitif olarak yansıyacağını vurgulamıştır. Bir yönetici de belediyenin fiziki destek dışında yürüttüğü/yürüteceği eğitim hizmetlerde denetim olması gerektiğini savunmuştur.

Tablo 4.82. Gelişmiş Ülkelerdeki Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Rolünden Kısmen Haberdar/Haberdar Olan Yöneticilerin "Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Yetki ve Faaliyet Alanının Genişletilmesi Hakkında Görüşleri

Kodlar	M3	M4	M5	B2	N	%
Mevcut yetkiler korunmalıdır.		X	X		2	17%
Mevcut faaliyetlerde nitelik artırılmalı		X	X		2	17%
Bazı alanlarda genişletilebilir	X			X	2	17%
İşlevsel olarak fayda sağlar.	X				1	8%
Paydaşlarla daha güçlü iş birliği sağlanır.	X				1	8%
Fırsat eşitsizliğine sebep olur			X		1	8%
Siyasi yapıda olmasının olumsuz etkileri olur.			X	X	2	17%
Yönetmelik /rehber/ denetim olmalı				X	1	8%

Tablo 4.82 incelendiğinde; gelişmiş ülkelerdeki belediyelerin eğitim hizmetlerindeki rolünden kısmen haberdar/ haberdar olan yöneticilerin ikisi bazı konularda belediyelerin eğitim hizmetlerinde daha aktif olmasını belirtmişlerdir. Bu görüşlerine gerekçe olarak belediyelerin işlevsel olarak ihtiyaç ve beklentilere en hızlı ve en verimli çözüm sunacak kurumlar olduğunu ve paydaşlar daha güçlü iş birliği sağlanabileceğini ifade etmekle birlikte bazı olumsuz durumların olabileceği de dile getirilmiştir. Belediyelerin siyasi yapısını bazı dezavantajları olabileceği vurgulanmıştır ve belediye eğitim faaliyetlerinin bir yönetmelik çerçevesinde bir kurul tarafından denetlenmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Tablo 4.83. Okul Yöneticilerinin Halihazırda Görev Yaptığı Okul Kademesine Göre "Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Yetki ve Faaliyet Alanının Genişletilmesinin Eğitim Politikalarının Uygulanabilirliğine Etkileri "Hakkındaki Görüşleri

Kodlar	Okul Öncesi	Okul Öncesi	İlk okul	İlk okul	İlk okul	İlk okul	İlk okul	Orta okul	Orta okul	Lise	N	%
Fiziki desteklerle dolaylı olarak pozitif		X			X		X				3	30%
Okul dışı öğrenme ortamlarıyla pozitif		X					X		X		3	30%
Nitelikli eğitim hizmetleriyle pozitif	X			X						X	3	30%
Standartlar doğrultusunda yapıldığında pozitif			X	X							2	20%
Okul yöneticilerinin beklentilerine göre yapılırsa pozitif								X			1	10%

Tablo 4.83 incelendiğinde; okul öncesi kademesindeki yöneticilerin okul dışı öğrenme ortamlarının sağlanması, fiziki desteklerin verilmesi ve belediyelerin eğitim hizmetlerinin nitelikli olması durumunda eğitim politikalarının uygulanabilirliğine pozitif etki edeceğini ifade etmiştir. İlkokul kademesindeki yöneticiler (5) okul öncesi kademesindeki iki yönetici ile benzer görüşlere sahip olup ek olarak hizmetlerin belirli standartlar çerçevesinde sunulması ile eğitim politikalarının uygulanabilirliğine pozitif etki edeceğini ifade etmiştir. Ortaokul kademesinde görev yapan iki yönetici okul dışı öğrenme ortamlarının sağlanması ve hizmetlerin okul yöneticilerinin beklentilerine göre yapılması durumunda, lise kademesindeki yönetici de nitelikli eğitim hizmetleri ile bu konuda pozitif etkilerin olacağını ifade etmiştir. Yöneticilerin görev yaptığı okul kademesine göre bazı farklar olmakla birlikte okul yöneticileri genel olarak okul dışı öğrenme ortamlarının sağlanması ve belediyelerin eğitim hizmetlerinin nitelikli olması durumunda eğitim politikalarının uygulanabilirliğinin olumlu etkileneceğini belirtmiştir.

Tablo 4.84. Okul ve Belediye Yöneticilerinin Eğitim Durumuna Göre Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Yetki ve Faaliyet Alanının Genişletilmesi Hakkındaki Görüşleri

	Okul Yöneticileri												Belediye Yöneticileri						
Kodlar	LÜ	LÜ	LÜ	LÜ	LÜ	L	L	L	LÜ	L	N(m)	%	L	L	L	L	LÜ	N(b)	%
Mevcut yetkiler korunmalıdır.	X	X		X	X	X	X	X	X		8	80%	X		X	X	X	4	80%
Mevcut faaliyetlerde nitelik artırılmalı	X	X		X	X	X					5	50%			X	X	X	3	60%
Bazı alanlarda genişletilebilir			X						X	X	3	30%		X				1	20%
Faaliyet çeşitliliği artırılmalı											0	0%			X	X		2	40%
İşlevsel olarak fayda sağlar.			X							X	2	20%						0	0%
Paydaşlarla daha güçlü iş birliği sağlanır.			X								1	10%						0	0%
Fırsat eşitsizliğine sebep olur					X						1	10%						0	0%
Siyasi yapıda olmasının olumsuz etkileri olur.					X			X			2	20%	X	X	X	X		4	80%
Yönetmelik /rehber/ denetim olmalı											0	0%	X	X				2	40%

Tablo 4.84 incelendiğinde; lisans üstü (LÜ) eğitim seviyesindeki okul yöneticileri (6), belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetki ve faaliyet alanının genişletilmesi hakkında ağırlıklı olarak mevcut yetkilerin korunarak, mevcut faaliyetlerin niteliğinin artırılması gerektiğini ifade etmiştir. Lisans üstü eğitim seviyesindeki; iki okul yöneticisi bazı alanlarda genişletilebileceğini, bir yönetici işlevsel olarak fayda sağlanacağı ve paydaş iş birliklerinin güçleneceğini, bir yönetici siyasi yapıdan kaynaklı olumsuz etkiler olacağını belirtmiştir.

Lisans (L) seviyesindeki okul yöneticilerinin (4) görüşleri incelendiğinde; üç yönetici mevcut yetkilerin korunması gerektiğini, bir yönetici bazı alanlarda genişletilebileceğini ve işlevsel olarak fayda sağlanacağını, bir yönetici mevcut faaliyetlerdeki niteliğinin artırılması

gerektiğini belirtmiştir. Genel olarak mevcut yetkilerin korunarak faaliyetlerin niteliğinin artırılması gerektiği görüşü hâkim olmuştur. Eğitim durumuna göre okul yöneticilerinin görüşleri arasında belirgin bir fark görülememiştir.

Tablo 4.84'teki lisans (L) seviyesindeki belediye yöneticilerinin (4) görüşleri incelendiğinde; dört yönetici belediyenin siyasi yapısından kaynaklı olumsuz etkilerin olabileceğini, üç yönetici mevcut yetkilerin korunması gerektiğini, iki yönetici faaliyet niteliğinin artması gerektiğini, iki yönetici bu konuda bir yönetmelik olması gerektiğini, bir yönetici bazı alanlarda yetki ve faaliyet alanının genişletilebileceğini ifade etmiştir. Lisans seviyesinde eğitim durumuna sahip belediye eğitim yöneticileri genel olarak; yetki ve faaliyet alanının genişletilmesi durumunda belediyelerin siyasi yapısından dolayı bazı olumsuz etkilerin oluşabileceği, mevcut yetkilerin korunarak faaliyet niteliğinin ve çeşitliliğinin artırılması gerektiğini ifade etmiştir. Lisansüstü eğitim düzeyinde bir belediye yöneticisi, mevcut yetkilerin korunarak faaliyetlerin niteliğinin artırılması gerektiğini ifade etmiştir. Eğitim durumuna göre belediye yöneticilerinin görüşleri arasındaki farkların; lisans düzeyinde olanların (4) siyasi yapının olumsuz etki edeceği ve hizmetlerde standartların oluşturulması gerekliliğine dair görüşleri olmuştur.

Tablo 4.84 bir bütün olarak incelendiğinde; okul ve belediye eğitim yöneticileri ağırlıklı olarak mevcut yetkilerin korunarak, belediye eğitim hizmetlerinin niteliğinin artırılması gerektiği görüşünü ifade etmiştir. Belediye eğitim yöneticilerinin %80'i yetki ve faaliyet alanı genişlemesiyle, belediyenin siyasi yapısının eğitim hizmetlerine olumsuz etkililerinin olabileceğini belirtmiştir.

4.4. Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Rolüne İlişkin Bir Model Önerisi

Bu bölümdeki bulgular, çalışmanın alt problemlerinden olan: "İncelenen ülkelerdeki yerel yönetimlerin eğitim uygulamaları, Türkiye'de yerel yönetimlerin eğitimdeki rolü ve yerel eğitim yöneticilerinin görüşleri sentezlendiğinde ülkemizdeki yerel yönetimlerin eğitim ile ilgili rolü için ideal bir model nasıl olmalıdır?" sorusuna cevap niteliği taşımaktadır.

Söz konusu probleminin çözümüne yönelik araştırmacı tarafından bu araştırmadaki tüm bulgular sentezlenerek Türkiye'deki belediyelerin eğitim alanındaki rolüne ilişkin bir model önerisi geliştirilmiştir. Geliştirilen model önerisi Şekil 31'de şema halinde verilmiştir.

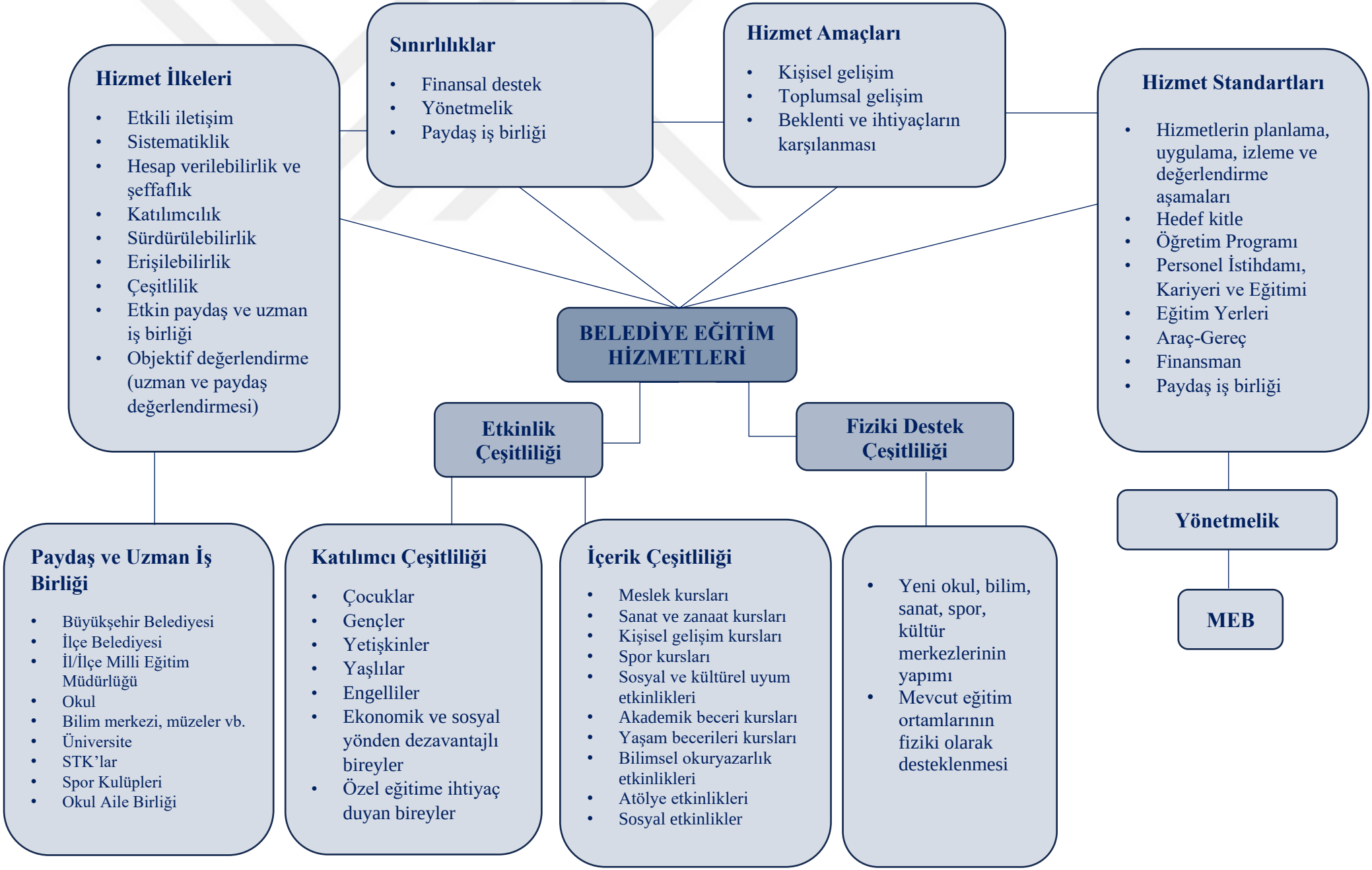

Şekil 31. Türkiye'deki Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Rolüne İlişkin Bir Model Önerisi

Hem farklı ülkelerdeki belediyeler hem de İstanbul'daki belediyeler incelendiğinde eğitim etkinliklerinin bilim, sanat, spor, mesleki, örgün eğitime destek, bilimsel okuryazarlık, yaşam becerileri gibi alanlarda olduğu belirlenmiştir. Araştırmacı tarafından geliştirilen model önerisinde (Şekil 31), belediye tarafından sunulan eğitim hizmetleri etkinlik çeşitliliği ve fiziki destek çeşitliliği olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Etkinlik çeşitliliği de katılımcı ve içerik çeşitliliği olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Katılımcı çeşitliliği: çocuklar, gençler, yetişkinler, yaşlılar, engelliler, ekonomik ve sosyal yönden dezavantajlı bireyler, özel eğitime ihtiyaç duyan bireyler olarak tanımlanmıştır. İçerik çeşitliliği ise meslek kursları, sanat ve zanaat kursları, kişisel gelişim kursları, spor kursları, sosyal ve kültürel uyum etkinlikleri (konferans, seminer, söyleşi vb.), akademik beceri kursları (ders takviye, merkezi sınavlara hazırlık kursları vb.), yaşam becerileri kursları (afet, iklim değişikliği, enerji verimliliği vb. farkındalık geliştirme kursları), bilimsel okuryazarlık etkinlikleri (bilim merkezi, müze vb okul dışı eğitim ortamlarındaki eğitimler), atölye etkinlikleri, sosyal etkinlikler olarak tanımlanmıştır. Fiziki destek hizmetleri; yeni okul, bilim, sanat, spor, kültür merkezlerinin yapımı ile var olan eğitim ortamlarının fiziki olarak desteklenmesi (bakım onarım, ilaçlama, dezenfeksiyon, çeşitli araç, gereç, malzeme temini vb.) şeklinde sınıflandırılmıştır.

Belediye eğitim hizmetlerinin sunumunda göz önünde bulundurulması gereken ilkeler: etkili iletişim, hesap verilebilirlik ve şeffaflık, sürdürülebilirlik, çeşitlilik, erişilebilirlik, sistematiklik, etkin paydaş ve uzman iş birliği, objektif değerlendirme (uzman ve paydaş değerlendirmesi) olarak sıralanmıştır. Belediye eğitim hizmetlerinin amaçları: kişisel ve toplumsal gelişimi sağlamak, vatandaşların beklenti ve ihtiyaçlarını karşılamak şeklinde tanımlanmıştır. Mevcut durumda belediye eğitim hizmetlerindeki sınırlılıklar; finansal desteğin yetersizliği, hizmetlerle ilgili detaylı, detaylı bir mevzuat altyapısının olmaması, paydaş iş birliklerinin yeterli seviyede olmaması olarak belirtilmiştir.

Etkili iletişim ilkesi; görüşme yapılan eğitim yöneticilerinin fiziki destek hizmetlerinin sağlanması ve yerel paydaşlarla iş birliğinin etkileri ile ilgili bölümde ifade ettikleri bir ilkedir. Ayrıca yurt dışı bazı uygulamalar da bu ilkenin modelde yer almasını sağlamıştır. Roma Büyükşehir Belediyesi tarafından şehirdeki eğitim etkinliklerinin bir katalog halinde (eğitici şehir haritası) düzenli olarak web sitesi üzerinden yayınlanması, başvuru şartlarının detaylı bir şekilde açıklanması ve duyurulması, Londra Büyükşehir Belediyesi gönüllük merkezi kuruluşlarından Londra Bilim Merkezi etkinliklerinin detaylı bir şekilde web sitesi

üzerinden duyurulması, eğitim içeriklerinin çevrim içi olarak yayınlanması örnek olarak verilebilir.

Esnek teşkilat yapısına sahip, hesap verilebilirlik ve şeffaflık ilkelerinin hâkim olduğu yeni kamu yönetim anlayışının hayata geçirilmesindeki en önemli unsurun halka en yakın konumda olan yerel yönetimler olduğu, katılımcılığın sağlanması, hizmetlerin etkin, verimli, zamanında sunulmasının bu anlayışın temel amaçları olduğu belirtilmiştir (Belli, 2017). Kamu çalışanlarının üst yöneticilerine, hizmetlerden yararlananlara, tüm kamuoyuna karşı hesap vermeleri, hesap verilebilirlik ilkesinin gereklerindendir (Quirk, 1997; Şamdan, 2023). Şeffaflık ilkesi ise tüm vatandaşların istediği bilgiye kolaylıkla ulaşabilmesini ifade etmekte, hesap verilebilirlik ilkesi ile birbirini tamamlamaktadır (Eryılmaz ve Biricikoğlu, 2011; Şamdan, 2023). Bu kapsamda belediye eğitim hizmetlerinde şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkeleri çerçevesinde hizmetlerin etkin ve verimli yürütülmesi sağlanabilir. Söz konusu ilkeler gözetilerek eğitim hizmetlerinde harcanan kaynaklar ve sunulan hizmetler kapsamındaki her türlü bilgi ve belgenin kamuoyu ile paylaşılması sağlanmalıdır.

Katılımcılık ilkesi ile belediyeler tarafından sunulan eğitim hizmetlerine yerel halkın, hizmetlerden faydalananların, paydaş kurumların, paydaş kurum uzmanları ile meslek uzmanlarının katılımının sağlanması ve yerel halkın beklenti ve ihtiyaçlarının etkin ve verimli bir şekilde karşılanması amaçlanmıştır. Çoban ve Yeşil'e (2022) göre, mali yerelleşme ile hizmet alan ile hizmet sunan arasındaki bağın güçlenmesi, yerel halkın devlete yabancılaşmasının yerine karar alma süreçlerine katılımının sağlanması, vatandaş ve devlet arasındaki bağların güçlenmesi mümkün kılınabilir. Eğitim hizmetlerinde yerel yönetimler konulu birçok araştırmada da katılımcılık ilkesinin yerelleşme uygulamaları içindeki önemine, bu ilkenin hayata geçirilmesiyle yerel halkın beklenti ve ihtiyaçlarının etkin ve verimli bir şekilde karşılanmasının mümkün olacağı belirtilmiştir (Akyıldız, 1999; Gülşen, 2005; Tepe, 2007; Özgen, 2011; Arslan, 2013; Kuzu, 2014; Uzun, 2015; Ceylan, 2018; Menteşoğlu, 2019).

Sistematiklik ilkesi; görüşme yapılan eğitim yöneticilerinin, eğitimde yerelleşmenin eğitim politikalarının uygulanabilirliğine, öğretim kalitesine, okulların mali yapısına, fırsat eşitliğine etkileri ile ilgili bölümlerde sıklıkla dile getirdiği bir ilkedir. Yöneticiler tarafından ifade edilen sistematiklik ilkesinin içeriğinde; hizmetlerle ilgili standartların belirlenmesi, hizmetlerde ihtiyaç ve önceliklerin belirlenmesi, hizmetlerin planlama, uygulama, izleme ve değerlendirme aşamalarına paydaşların dahil edilmesi yer almaktadır. İncelenen yurt dışı

belediyelerin okullar için organize ettiği eğitim hizmetlerinde de; okul binaları ve alanları ile şehirdeki müze, kütüphane, bilim merkezi vb. okul dışı eğitim ortamlarının paydaş iş birlikleri çerçevesinde eğitim faaliyetlerinin yürütülmesinde aktif olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Fransa'da 2013 yılından beri uygulanan bölgesel eğitim projesi ile eğitim hizmetleri ile ilgili tüm paydaşlar (bakanlık, taşradaki kamu kurumları, STK'lar, spor külüpleri vb.) birlikte hareket ederek eğitim faaliyetleri/projeleri gerçekleştirilmektedir (EACEA Youthwiki, 2022). Londra Büyükşehir Belediyesi tarafından şehirdeki okullarla ilgili kalite standartlarının belirlenmesi ve gerekli eylemlerin hayata geçirilmesi koordine edilmektedir (London Municipality, 2023). Roma Büyükşehir Belediyesi tarafından ilgili tüm paydaşlarla iş birliği ve koordinasyon çerçevesinde şehirdeki kültürel miras alanlarında, okullarda, üniversitelerde, belediye eğitim merkezlerinde düzenlenen eğitim programları bu kapsamda örneklendirilebilir. Ülkemizde incelenen belediyeler tarafından yürütülen proje bazlı eğitim hizmetlerinin birçoğunun da sistematik bir düzlemde düzenlenmesi sonucu faaliyet olarak devam ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Modelde yer alan sistematiklik ilkesinin gerçekleştirilmesi ile faaliyetlerinin sürdürülebilirliğinin de sağlanması beklenmektedir. Görüşme yapılan bazı yöneticiler tarafından da belediye eğitim hizmetlerinin sistematik olarak yürütülmesi, tüm yerel paydaşlarla iş birliğinin sağlanması ile sürdürülebilirliğinin sağlanacağı ifade edilmiştir.

Erişilebilirlik ilkesi; ülkemizdeki ve yurt dışındaki belirli belediye eğitim uygulamalarında göz önünde bulundurulan, yönetici görüşlerinde de vurgulanan bir ilkedir. Paris Büyükşehir Belediyesi tarafından okul binaları ve alanlarında belediyeye bağlı eğitmenler tarafından yürütülen ve okullarla iş birliği içinde gerçekleştirilen sanat, müzik, spor, bilim, sağlık, çevre alanlarındaki eğitim faaliyetleri ile hizmetlere erişim imkânı kolaylaşmaktadır. Ülkemizde incelenen belediye hizmetlerinde, okul binalarında daha çok iklim değişikliği, afet, yangın, enerji verimliliği vb. konularında farkındalık eğitimleri düzenlendiği tespit edilmiştir. Belediyelerin düzenlediği meslek, sanat, spor, akademik beceri kursları, atölyeler vb. alanındaki eğitimlerde ağırlıklı olarak kendi uhdesinde bulunan hizmet binalarını kullandığı tespit edilmiştir. Etkin paydaş iş birliği (MEM, Belediye, Okul) ile okul binaları ve alanlarının belediyeler tarafından eğitim hizmetlerinde kullanılması ile hizmetlerin erişilebilirliğinin kolaylaşacağı düşünülmektedir. Görüşme yapılan bazı yöneticiler tarafından da belediyelerin eğitim hizmetlerindeki etkinliğinin artırılabileceği konular arasında belediye kurslarının okullarda yapılması, sanat/spor alanında eğitmen

görevlendirme yer almıştır. Ülkemizde incelenen belediyeler tarafından çocuklar, gençler ve yetişkinlere yönelik eğitim hizmetlerinin ağırlıklı olarak ücretsiz sunulması, özellikle ekonomik imkanları yeterli olmayan kişilerin hizmetlere erişimini kolaylaştırmaktadır. Paris ve Roma belediye eğitim hizmetlerinde de bazı hizmetlerin ücretsiz bazı hizmetlerin ise aile gelirine göre belirlendiği tespit edilmiştir (Roma Municipality, 2022; Paris Municipality, 2022).

Çeşitlilik ilkesi; katılımcı, içerik ve paydaş açısından eğitim hizmetlerinin kapsamının genişletilmesini ifade etmektedir. Belediyenin mevcut durumda yürüttüğü meslek, sanat, spor eğitimleri, akademik ve yaşam becerileri eğitimleri, farkındalık eğitimleri ve sosyal etkinlikler ile okul dışı öğrenme ortamlarının çeşitliliğini ve kapasitesini geliştirmesi gerektiği, yöneticiler tarafından belediyelerin eğitim hizmetlerindeki etkinliğinin artırılması ile ilgili bölümde ifade edilmiştir. Kadıköy ve Beşiktaş Belediyeleri tarafından okul öncesi dönemindeki çocuklar ile yaşlılara yönelik düzenlenen eğitim hizmetlerinin çeşitliği, çocuklara ve gençlere yönelik hizmetlerde Üsküdar Belediyesi tarafından sunulan 18 başlıktaki hizmet çeşitliliği ve özel olarak üniversite öğrencilere yönelik program çeşitliliği, İBB tarafından sunulan 17 başlıktaki hizmet ve etkinlik çeşitliliği bu kapsamda önemli bulunmuştur. Proje bazlı eğitim hizmetlerinde; İBB, Üsküdar Belediyesi, Çekmeköy Belediyesi, Kadıköy Belediyesi iş birliği yapılan kurum çeşitliliği ile öne çıktığı tespit edilmiştir. Üsküdar Belediyesi, fen bilimleri eğitimi ile ilişkili hizmet çeşitliliğinde, velilere yönelik düzenlenen programların çeşitliliğinde (seminer, veli toplantıları, veli ziyaretleri, çocuk eğitim programı vb.) örneklik teşkil etmektedir. Yurt dışında incelenen belediyelerin kendi hizmet binalarında ya da alanlarında yürüttüğü eğitim hizmetlerinde de paydaş iş birliğinin ve okul dışı eğitim ortamlarının çeşitliliği ve etkinliği öne çıkmıştır.

Etkin paydaş ve uzman iş birliği ile eğitim hizmetlerindeki ilgili paydaş kurumlar, paydaş kurumlardaki uzmanlar ve meslek uzmanları ile planlama, uygulama, izleme ve değerlendirme süreçlerinde etkin olarak yer alması kastedilmektedir. İlgili paydaş kurumlar: büyükşehir belediyesi, ilçe belediyesi, İl/İlçe MEM, okul, üniversite, STK'lar, Spor Kulüpleri, okul aile birliği, bilim merkezi, müze vb. olarak sıralanmıştır. Uzmanlar ise paydaş kurumların uzmanları ile mesleki uzmanlar (öğretmen, doktor, avukat, mimar, inşaat mühendisi vb.) olarak sıralanmıştır. Görüşme yapılan yöneticiler tarafından yerel ölçekteki iş birliği çeşitliliğinin, nitelikli eğitim hizmetlerinin sunulmasında anahtar rolünde olduğu bu durumun gerçekleştirilmesinin eğitim politikaları hedeflerine ulaşılmasına olumlu etki

edeceği dile getirilmiştir. Yurt içi ve yurt dışındaki örneklik teşkil eden uygulamalar da paydaşlar etkin bir şekilde iş birliği yapıldığı tespit edilmiştir. İstanbul'da incelenen belediyelerin proje bazlı eğitim faaliyetlerindeki paydaş iş birliklerinin, proje olarak ortaya çıkan hizmetlerinin faaliyete dönüşmesine (sürdürülebilirliğinin sağlanmasına) etki ettiği değerlendirilmiştir. Roma Büyükşehir Belediyesi'nin şehirdeki eğitim hizmetleri ile ilgili paydaş iş birliğinde koordinatör rolünde olması ve eğitim programlarının her yıl geliştirerek etkin bir şekilde duyurulması örneklendirilebilir. Paris Büyükşehir Belediyesi'nin okullarla iş birliği içinde gerçekleştirdiği faaliyetler ve Londra Büyükşehir Belediyesi gönüllük merkezi kuruluşları ile iş birliği sonucu yapılan faaliyetler de bu kapsamdadır.

Objektif değerlendirme ile eğitim hizmetlerinde iş birliği yapılan paydaş kurumlardaki uzmanlar ile ilgili meslek uzmanlarının değerlendirmesi kastedilmektedir. Değerlendirme sonuçlarının, faaliyetlerin planlanması sürecine girdi olması ile faaliyetlerin etkinliğinin ve verimliğinin artacağı beklenmektedir. Hesap verilebilirlik ve şeffaflık ilkeleri ile de ilişkili olan objektif değerlendirme ile eğitim hizmetlerinde harcanan kaynaklar ve sunulan hizmetlerin etkisi arasındaki verimlilik incelenecektir. Göksoy (2014) tarafından yapılan çalışmada; ülkemizdeki eğitim kurumlarının kalite standartlarının gelişmiş ülkelerdeki gibi liderlik, vizyon ve hedefler, program, insan kaynakları, mali kaynaklar, öğretme-öğrenme süreci, okul çevresi, iş birliği ve değerlendirme gibi alanlar göz önünde bulundurularak oluşturulması ve standartların gerçekleştirilmesine yönelik eylemlerin planlanması gerektiği ifade edilmiştir. Araştırmacı tarafından önerilen modeldeki hizmet ilkelerinin ve hizmet standartlarının objektif değerlendirilmesi ile faaliyetlerinin kalitesinin artacağı düşünülmektedir.

Modelde belediye eğitim hizmetleri ile ilgili standartları belirlemek üzere bir yönetmelik yayınlanması önerilmektedir. Belediye eğitim hizmetlerinin sunulmasında belirli bir mevzuat altyapısı (5393 sayılı kanun, 526 sayılı kanun ile 687 sayılı KHK) olmasına rağmen hizmetlerin etkin ve verimli bir şekilde sunulmasına yönelik detaylı, izleme ve değerlendirme süreçlerini de içeren bir mevzuat bulunmamaktadır. Söz konusu yönetmeliğin, MEB koordinasyonunda, belediyelerin bağlı olduğu bakanlık olan Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve mali kaynak boyutu sebebiyle Hazine ve Maliye Bakanlığı desteğiyle hazırlanması tavsiye edilmektedir. Yönetmelik, hizmetlerin planlanması, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi çerçevesinde; hedef kitle, öğretim programı, personel istihdamı, kariyeri ve eğitimi, eğitim yerleri ve araç-gereç-malzeme,

finansman, paydaş iş birliği konularını içermelidir. Görüşme yapılan yöneticilerin çoğunluğu da belediyeler tarafından yürütülen eğitim faaliyetlerindeki niteliğin artırılması için planlama, uygulama ve değerlendirme süreçlerinde paydaşlarla etkin iş birliği yapılması, eğitim ortamlarının belirlenmesi ve eğitmenlerin istihdamı/görevlendirilmesi konularında belirli kriterlerle hareket edilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Belediye tarafından sunulan/sunulacak eğitim hizmetlerinin söz konusu yönetmelik çerçevesinde ve hizmetlerin ilgili paydaşları ve uzmanları ile yapılacak etkin iş birlikleri ile daha kaliteli bir yapıya (etkin, verimli, izlenebilir, beklenti ve ihtiyaçlara uygun, hedef ve süreç odaklı) kavuşacağı beklenmektedir. Kaliteli belediye hizmetlerinin de eğitim politikalarının uygulanabilir olması, kaliteli öğretim süreci, okulların mali yapısının güçlendirilmesi ve fırsat eşitliğinin sağlanması boyutlarında örgün eğitim hizmetlerinin kalitesini artıracağı düşünülmektedir. Bu durum görüşme yapılan yöneticilerin çoğunluğu tarafından da ifade edilmiştir. Belediyeler tarafından; donanımlı okul alanları ve derslikler oluşturulması ve düzenli takibi sonucu yöneticilerin öğretim sürecine odaklanması, okul dışı öğrenme ortamlarının çeşitliliğinin-niteliğinin-sayısının artırılması ve nitelikli eğitim faaliyetleri düzenlenmesi, düzenlenen eğitim faaliyetlerinin okullarda da düzenlenmesi ve hizmetlere erişimin kolaylaştırılması, düzenlenen eğitim faaliyetlerinin hedef kitlenin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişim alanlarını desteklemesi sonucunda eğitim politikalarının uygulanabilirliğinin ve öğretim sürecinin olumlu etkilenmesi beklenmektedir. Belediyeler tarafından donanımlı okul alanları, derslikler oluşturulması ve düzenli takibi ile okulların mali yapısına dolaylı olarak katkı sağlanacaktır. Belediyelerin eğitim hizmetlerinde ihtiyacı olan bölgeleri/okulları önceliklendirilmesi ile fırsat eşitliğinin sağlanmasına katkıda bulunulacaktır.

BÖLÜM V: SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1 Sonuçlar ve Tartışma

Gelişmiş ülkelerde eğitim alanında hayata geçirilen yerelleşme uygulamalarının, örgün ve yaygın eğitimde yaşanan sorunların çözümünde etkili olduğu ve söz konusu ülkelerde; yerel ve merkezi yönetim birimlerinin kurumsal kapasitelerinin güçlendirilmesi, eğitim alanındaki fiziki ve mali kaynakların yerelde daha verimli kullanılması, yerel beklenti ve ihtiyaçların hizmetlerde göz önünde bulundurulması ve katılımcılığın artmasının bir sonucu olarak eğitim hizmetlerinin kalitesinin arttığı literatürdeki araştırmalarla desteklenmiştir. Bu durumdan yola çıkarak araştırma kapsamında; Türkiye, Fransa, İtalya ve İngiltere'deki yerel yönetim sistemleri ve yerel yönetimlerin eğitim alanındaki faaliyetleri ve projeleri incelenmiş, ülkemizdeki okul ve belediye eğitim yöneticileri ile görüşmeler yapılmış ve ülkemizdeki belediyelerin eğitim alanındaki rolüne ilişkin bir model geliştirilmiştir.

Araştırma sonunda elde edilen bulguların tartışması, literatürdeki araştırmalarla olan ilişkisi ve ulaşılan sonuçlar araştırma problemleri çerçevesinde aşağıda verilmiştir.

Araştırma Sorusu 1.1: Türkiye'de yerel yönetimlerin eğitim alanında özellikle de fen eğitimi alanında yaptığı çalışmalar nelerdir?

Söz konusu probleminin çözümüne yönelik bu araştırmada; belirli kriterlere göre seçilen Beşiktaş, Çekmeköy, Kadıköy, Ümraniye, Üsküdar ilçe belediyeleri ile İBB'nin genelde eğitim alanındaki özelde fen eğitimindeki faaliyetleri ve projeleri incelenmiştir.

Beşiktaş, Çekmeköy, Kadıköy, Ümraniye, Üsküdar ilçe belediyeleri ile İBB'nin eğitim alanında sunduğu hizmetler dört kategoride incelenmiştir: yetişkinlere yönelik eğitim hizmetleri, çocuklara ve gençlere yönelik eğitim hizmetleri, proje bazlı eğitim hizmetleri, fiziki destek hizmetleri. Aşağıda her bir kategori ile ilgili sonuçlara yer verilmiştir.

Yetişkinlere Yönelik Eğitim Hizmetleri

İncelenen belediyelerin yetişkinlere yönelik eğitim hizmetleri genel olarak değerlendirildiğinde; söz konusu hizmetlerin türüne göre yetişkin kadınlar, ebeveynler, engelliler, gönüllüler, özel meslek grupları, yaşlılar ve tüm gruplara yönelik meslek, sanat, kişisel gelişim kursları olarak düzenlendiği tespit edilmiştir. Engelliler ve yaşlılar gibi dezavantajlı gruplara yönelik düzenlenen eğitim programlarının atölye çalışmaları, sosyal

etkinlikler ve danışmanlık (psikolojik, hukuki, istihdam vb.) hizmetleri ile desteklendiği belirlenmiştir. Meslek, sanat, kişisel gelişim eğitimleri ile danışmanlık ve sosyal etkinliklerin genel olarak ücretsiz olması, özellikle ekonomik imkanları yeterli olmayan aileler için önem arz etmektedir. Koç ve Fidan (2018) tarafından yapılan İSMEK'teki kursiyer görüşlerinin araştırıldığı çalışmada, hizmetlerin ücretsiz olmasının en başta gelen kurs seçim sebebi olduğu tespit edilmiştir. Her bir ilçe belediyesinin ilçedeki demografik yapıya uygun bazı özel eğitimler düzenlediği sonucuna ulaşılmıştır. Beşiktaş ve Kadıköy Belediyeleri'nde ilçelerin 60 yaş ve üstü nüfusun toplam nüfusa oranı sırasıyla %21,76 ile %25,54'tür (TÜİK, 2022a). Bu durum söz konusu belediyelerin yürüttüğü yetişkinlere yönelik eğitim hizmetlerine de yansımıştır. Kadıköy ve Beşiktaş Belediyeleri tarafından yaşlılara yönelik düzenlenen kurs ve atölye çeşitliğinin zenginliği ile sağlıklı yaşam eğitimlerinin kapsamının genişliği, demografik yapının eğitim hizmetlerine etkisi olarak değerlendirilebilir.

Çekmeköy Belediyesi'nin yetişkinlere yönelik eğitim hizmetlerinin sunumunda, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ve İBB'ye bağlı İSMEK ile iş birliği yapıldığı tespit edilmiştir. Ümraniye Belediyesi tarafından iki faaliyet özelinde üniversiteler ile iş birliği yapıldığı belirlenmiştir. Hizmet sunumundaki söz konusu iş birlikleri, etkinlik ve verimlilik açısından örneklik teşkil etmektedir. Kuzu (2014) tarafından yapılan İBB, Çanakkale ve Çan Belediyesi'nin yaygın eğitim hizmetlerinin incelendiği araştırmada; belediyelerin yaygın eğitim hizmetlerinde katılımcılık ilkesinin tam olarak uygulanamadığı, planlama aşamasında ilgili kurumlarla yeterli düzeyde iş birliği yapılmadığı, eğitim hizmetlerinin etkinliğinin yeterince ölçülmediği belirlenmiştir. Aynı araştırmada belediyelerin yaygın eğitim hizmetleri ile ilgili karar alma, koordinasyon, etkileme ve değerlendirme süreçlerinde dikkate alınması gereken önemli noksanlıklar olduğu tespit edilmiştir. Kocaeli Büyükşehir Belediye tarafından sunulan yaygın eğitim hizmetlerinin etkinliğinin incelendiği çalışmada; kurumsallaşma, nitelikli öğretmen ve yöneticiler ile mali kaynak konusunda iyileştirmeler yapılması gerektiği, merkezi yönetimin bu süreçlerde denetleyici ve düzenleyici bir rol alması gerektiği belirtilmiştir (Acar, 2015). Eğitim alanındaki STK temsilcilerinin görüşlerinin incelendiği çalışmada, söz konusu temsilcilerin büyük çoğunluğu tarafından katılımcılık ilkesi çerçevesinde STK'ların eğitim sistemine dahil olamadıkları belirtilmiştir. Kısa (2012) tarafından yapılan çalışmada ise, ülkemizdeki mesleki eğitim veren kurumlar arasında iş birliği ve koordinasyonun yeterli düzeyde sağlanamadığı, mevzuatta MEB'e verilen koordinasyon sağlama görevinin uygulanamadığı belirtilmiştir. Bitlis ilindeki yerel

yönetimlerin eğitim hizmetlerinin incelendiği çalışmada; yerel yönetimler, STK'lar, iş adamları ve vatandaşların etkin iş birliği ile bölgesel şartların olumsuz etkilerinin en aza indirgendiği tespit edilmiştir (Cayhan, 2017).

Aynı bölgede düzenlenen yetişkinlere yönelik eğitim hizmetleri konusundaki ilgili tüm paydaş kurumların (İlçe Belediyeleri, Büyükşehir Belediyeleri, Halk Eğitim Merkezleri, STK'lar, Üniversiteler) birlikte hareket ederek fiziki ve mali kaynaklar, öğretim programı içeriği, personel (yönetici, öğretmen, hizmet personeli) görevlendirilmesi/istihdamı konularında ve planlama, uygulama, izleme-değerlendirme aşamalarında iş birliği yapmasının yetişkinlere yönelik eğitim hizmetlerinin kalitesini artıracağı değerlendirilmiştir. İSMEK faaliyetlerinin analiz edildiği, Tepe (2007) tarafından yapılan çalışma da bu durumu destekler niteliktedir. Araştırma sonucunda, ilgili paydaş kurumların (valilik, il ve ilçe MEM'ler, büyükşehir ve ilçe belediyeleri, İŞKUR, KOSGEB, sanayi, ticaret ve meslek odaları, sendikalar, ilgili STK'lar) temsilcilerinin yer alacağı İl Yaygın Eğitim Konseyleri kurulması ve örgün-yaygın eğitim konusunda koordinasyon etkinliğinin sağlanması önerilmiştir. Karadağ (2013) tarafından da eğitim hizmetlerinin yürütülmesinde Eğitim Bölgesi Danışma Kurulları'nın koordinasyonu ile üniversite öğretim üyeleri ve öğretmenlerin sürece katılımı, bölgesel farklılıkların ve vatandaşların görüşlerinin gözetilmesi ile yerel sorunların çözülebileceği belirtilmiştir. Kasapoğlu (2018) tarafından yapılan çalışmada, İl İstihdam Mesleki Eğitim Kurulu kararlarının, yerelin sosyal ve ekonomik yapısı ve şartları ile uyumlu olması, planlanan eylemlerin etkinliğinin izlenmesi ve değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Özgen (2011) tarafından yapılan ve 55 ülke verilerinin analiz edildiği araştırmada; eğitimde yerelleşme ile eğitim hizmetleri kalitesi arasında paralel bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Eğitimde yerelleşmenin gereklilikleri arasında bulunan katılımcılık ilkesinin belediyeler tarafından yetişkinlere yönelik eğitim hizmetlerinde göz önünde bulundurulması ile eğitim hizmetlerinin kalitesinin artacağı beklenmektedir. Uzun (2015) tarafından yapılan araştırmada da eğitimde yerelleşmede model örnekleri doğrultusunda, her bölgenin sosyal, iktisadi ve kültürel yapısına uygun modeller tasarlanması için eğitimle ilgili tüm paydaşların katılımıyla çalışmalar yapılması gerektiği ifade edilmiştir. Erzurum Büyükşehir Belediye tarafından sunulan yaygın eğitim hizmetlerinin etkinliğinin incelendiği çalışmada; eğitmenlerin niteliğinin artırılması, istihdama yönelik bölge kurum ve kuruluşlarıyla iş birliği yapılması gerektiği belirtilmiştir (Ceylan, 2018). Aydoğan (2021) tarafından yerel yönetimler tarafından yürütülen yaygın eğitim faaliyetlerinin ihtiyaç analizine göre planlanması gerektiği belirtilmiştir. Farklı

araştırma sonuçlarında da yaygın eğitim konusunda ilgili kuruluşların koordinasyon ve iş birliği içinde faaliyetlerini sürdürmesi gerektiği belirtilmiştir (Bozdemir, 2009; Çetin, 2016; Köksal, 2017; Toprak, 2023). Görüşme yapılan okul ve belediye eğitim yöneticilerinin büyük çoğunluğu da (%73), tüm yerel paydaşlarla eğitim konusunda yapılacak iş birliğinin sistematik bir düzlemde olması durumunda genel eğitim politikaları hedeflerine ulaşılmasına pozitif etki edeceği belirtilmiştir. Bu çerçevede yetişkinlere yönelik eğitim hizmetlerindeki söz konusu etkin paydaş iş birlikleri ile kursların izleme ve değerlendirme süreçlerinin etkin bir şekilde yapılması, süreç çıktılarının kursların planlanma ve uygulanması sürecinde önemsenmesi ve kursların hedefe yönelik olarak düzenlenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Küçükilhan (2020) tarafından yapılan çalışmada ülkemizde ilk aşamada halk eğitim merkezlerinin belediyelere devredilmesi ile yerelleşme deneyiminin yaşanabileceği belirtilmiştir. Bozdemir (2009) tarafında yapılan çalışmada da yaygın eğitim hizmetlerinin, MEB kontrolünde, yerel yönetimler tarafından yürütülmesi önerilmiştir. Arıkboğa (2018) tarafından yapılan çalışma Büyükşehir belediyeleri ile ilçe belediyeleri arasındaki yetki ve kaynakların ilçelerdeki yerel dinamiklere göre yeniden dağılımı, mahallelere göre özel eylemler planlanması ile hizmetlerin erişilebilirliğinin kolaylaşacağı, demokratikleşmeye katkı sağlanacağı belirtilmiştir. Belediye eğitim hizmetlerinin incelendiği bir araştırmada; mahallelerin sosyoekonomik durumu ve ihtiyaçların göz önünde bulundurularak karar verme süreçlerine etki ettiği tespit edilmiştir (Demir ve Töre, 2021). Can (2002) tarafından yapılan çalışmada yerel yönetimlerinin eğitim hizmetlerindeki etkinliğinin artırılması halinde yerel katılımcılık ilkesinin uygulanmasının kolaylaşacağı belirtilmiştir. Bir başka çalışmada, Türkiye'de özellikle büyükşehir belediyeleri tarafından yürütülen yaygın eğitim hizmetlerinin az gelişmiş bölgelerde büyük ölçüde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürütüldüğü, tüm bölgelerde yerel yönetimlerin mali yönden desteklenmesi ile söz konusu faaliyetlerin etkinliğinin artacağı ve bu bölgelerin ekonomik ve sosyal açıdan gelişmesinin destekleneceği belirtilmiştir (Bozdemir, 2009). İdeal iş birliği çerçevesinde ve yerel dinamiklerin göz önünde bulundurulması ile yetişkinlere yönelik eğitim hizmetlerinin daha etkin ve verimli olarak sunulabileceği sonucuna varılmıştır.

Yaslıçimen (2018) tarafından yapılan çalışmada, belediyelerin eğitim ve kültür politikalarının, sürdürülebilirlik ve uygulanabilirlik açısından birlikte planlanması ve uygulanması gerektiği belirtilmiştir. Bu çalışmada yetişkinlere yönelik eğitim hizmetleri

kategorisinde incelenen konferans, söyleşi, panel vb. kültürel etkinliklerin aylık, dönemlik, yıllık eğitim programlarına (hedef kitle, öğretim hedefleri, öğretim içerikleri, izleme ve değerlendirme konularının planlanarak) dönüştürülmesinin daha faydalı olacağı düşünülmektedir.

Çocuklara ve Gençlere Yönelik Yönelik Eğitim Hizmetleri

İncelenen belediyelerin çocuklara ve gençlere yönelik sunulan eğitim hizmetleri genel olarak değerlendirildiğinde; merkezi sınav-okul ders başarısını artırmayı hedefleyen kursların atölyeler, sosyal etkinlikler, festivaller, müzik ve sanat kursları, spor eğitimleri ile desteklendiği belirlenmiştir. Kadıköy Belediyesi ve Beşiktaş Belediyesi tarafından okul öncesi dönemdeki çocuklara sunulan eğitim hizmeti çeşitliliği, Üsküdar Belediyesi tarafından sunulan 18 başlıktaki hizmet çeşitliliği ve özel olarak üniversite öğrencilere yönelik program çeşitliliği, İBB tarafından sunulan 17 başlıktaki hizmet ve etkinlik çeşitliliği, özgün içerikli eğitimler, çok yönlü eğitim mekanları, Ümraniye Belediyesi tarafından sunulan hizmetlerin İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile iş birliği içinde yapılması bu kategoride öne çıkmıştır. Ücretsiz olarak verilen bu hizmetlerin çeşitliliği, özellikle ekonomik imkanları yeterli olmayan aileler için oldukça önemlidir. Sancaktepe Belediyesi eğitim hizmetlerinin incelendiği araştırmada, belediye eğitim hizmetlerinin öğrencilerin akademik, kültürel, sanatsal becerilerini desteklediği belirtilmiştir (Kılınç, 2018). Aka (2018) tarafından yapılan araştırmada; yerel yönetimlerin çocuklara yönelik eğitim hizmetlerinin çocukların sosyal, psikomotor gelişim alanlarını ve örgün eğitimlerini desteklediği tespit edilmiştir. Görüşme yapılan eğitim yöneticilerinin çoğunluğu tarafından da: belediyelerin düzenlediği sanat, spor, farkındalık, okul dersleri kursları, atölye ve etkinliklerin öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişim alanlarını desteklemesinin okullardaki öğretim kalitesine pozitif etki ettiği belirtilmiştir. Demir ve Töre (2021) tarafından yapılan bilgi evlerinin yönetim işleyişinin incelendiği çalışmada; kurum yöneticilerinin kapasiteleri ölçüsünde ve belirli bir sisteme bağlı olmaksızın iş süreçlerini yönettiği, personel seçiminde liyakat ilkesinin önemsenmesi gerektiği belirtilmiştir. Kaymakçı (2009) tarafından yapılan çalışmada da belediye eğitim hizmetlerinde toplam kalite yönetimi anlayışında bazı eksiklikler olduğu, yöneticilerin liderliğinde öğrenci, veli, öğretmen memnuniyetini sağlayıcı adımlar atılması gerektiği tespit edilmiştir. Görüşme yapılan eğitim yöneticilerinin çoğunluğu tarafından da: belediye eğitim faaliyetlerinin

nitelikli olarak gerçekleştirilmesi ile eğitim politikalarının uygulanabilirliğinin kolaylaşacağı ifade edilmiştir.

Okullarda afet yönetimi, çevre farkındalığı, enerji verimliliği gibi konularda belediyeler tarafından farkındalık eğitimlerinin düzenlendiği tespit edilmiştir. Belediyelerin organize ettiği eğitim faaliyetlerinin okul binalarında ya da alanlarında mekân olarak kullanılması durumu yurt dışındaki belediye örneklerinde de tespit edilmiştir. Örnek olarak Paris Büyükşehir Belediyesi tarafından okul alanlarında gerçekleştirilen 13 farklı eğitim hizmeti verilebilir. Okul binaları ve alanları ile belediyelere bağlı hizmet binaları ve alanlarının eğitim faaliyetlerinin yürütülmesinde ilgili tüm kurumlar ve ilgili kişiler tarafından kullanılması ile eğitim hizmetlerine erişimin kolaylaşacağı, yerel ölçekteki paydaş iş birliklerinin etkinliğinin artacağı ve sonuç olarak eğitim hizmetlerinin kalitesinin yükseleceği düşünülmektedir. Belediyelerin okullarda müzik, sanat, spor kursları düzenleyebileceği, okulların da belediye hizmet binalarını farklı amaçlarla (akademik beceri kursları, atölye faaliyetleri, okul dışı öğrenme faaliyetleri vb.) kullanabileceği değerlendirilmiştir. Görüşme yapılan eğitim yöneticilerinin çoğunluğu tarafından da: tüm yerel paydaşlarla eğitim konusunda yapılacak iş birliğinin sistematik bir düzlemde olması durumunda genel eğitim politikaları hedeflerine ulaşılmasına pozitif etki edeceği, etkin paydaş ilişkileriyle ortak proje çalışmaları yürütülebileceği ifade edilmiştir.

Okullarda düzenlenen destekleme ve yetiştirme kurslarının yanı sıra belediyelerin de takviye kursu ya da sınavlara hazırlık kursu başlıklarında hizmet verdiği belirlenmiştir. Bu konuda İl/İlçe MEM'ler ile Belediyelerin iş birliği çerçevesinde hareket ederek eğitim yeri, öğretim programı içeriği, personel görevlendirilmesi/istihdamı, izleme ve değerlendirme konularında iş birliği yapması ile hizmetlerin kalitesinin artacağı düşünülmüştür. Belediye eğitim merkezlerinde belediye tarafından gerçekleştirilen kurs ve atölye çalışmalarında da aynı iş birliğinin yapılması ile hizmetlerin etkinlik ve verimliliğinin artacağı değerlendirilmiştir. Eğitim faaliyetlerinin yürütülmesinde ilgili kurumlar ile iş birliği yapılması durumu, yurt dışındaki belediye eğitim faaliyetlerinde de görülmüştür. Örnek olarak Ek 5'te yer alan Roma Büyükşehir Belediyesi Eğitici Şehir Haritası eğitim programları gösterilebilir. Söz konusu programlarda belediye ile üniversiteler, okullar, müzeler arasında yüksek düzeyde iş birlikleri yapıldığı tespit edilmiştir (Roma Municipality, 2022i). Yine Paris Büyükşehir Belediyesi tarafından organize edilen okul binalarında/ alanlarında yürütülen 13 başlıktaki eğitim faaliyetleri ve 5 başlıktaki eğitim projelerinde

okullar ve belediye arasında gerçekleşen iş birlikleri ile kültür-sanat, fen, şehir planlama derslerinde belediye, STK'lar, sanatçılar, müze eğitim servisleri, okullar, öğretmenler arasında kurulan iş birlikleri bu kapsamda örneklik teşkil etmektedir (Paris Municipality, 2022b; Paris Municipality, 2022c; Paris Municipality, 2022m). Ayrıca görüşme yapılan yöneticilerin çoğunluğu tarafından, belediyelerin eğitim faaliyetleri ve projelerinin planlama, uygulama ve değerlendirme süreçlerinde paydaşlarla etkin iş birliği yapılması gerektiği belirtilmiştir. Akyıldız (1999) tarafından yapılan çalışma da bu durumu destekler niteliktedir. Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki etkinliğinin artmasıyla yerel kuruluşlar (resmi, özel, gönüllü) arasında iş birliği imkanlarının artacağı ifade edilmiştir. Gülşen (2005) tarafından yapılan araştırmada ise, eğitim hizmetlerinin yerinden yönetimi için eğitim paydaşlarının il, ilçe ve okul eğitim kurullarına katılmasını sağlayıcı mevzuat düzenlemelerinin yapılması gerektiği belirtilmiştir. Başka bir çalışmada, eğitim hizmetlerinin yerelleşmesi ile hizmetlere vatandaşların katılımının daha kolay sağlanacağı belirtilmiştir (Taşçı, 2008).

Proje Bazlı Eğitim Hizmetleri

Proje bazlı eğitim hizmetleri genel olarak değerlendirildiğinde; okul dönemindeki çocuklar ve gençlere yönelik okul dışı özgün öğrenme ortamlarında (bilim merkezi, eğitim merkezi atölyeleri, eğitim parkları vb.) teorik eğitimler ve atölyeler düzenlendiği ve farklı gruplara (girişimciler, üniversite öğrencileri, engelliler, çalışanlar vb.) yönelik çeşitli eğitim faaliyetleri (kurs, atölye, seminer) yürütüldüğü belirlenmiştir. İncelenen tüm belediyelerin söz konusu faaliyetlerde çeşitli kurum ve kuruluşlarla (kamu kurumları, özel sektör kuruluşları, kalkınma ajansları, belediyeye bağlı kuruluşlar, üniversiteler, STK'lar) iş birliği içinde hareket ettiği tespit edilmiştir. İBB, Üsküdar Belediyesi, Çekmeköy Belediyesi, Kadıköy Belediyesi iş birliği yapılan kurum çeşitliliği ile öne çıkmıştır. Beşiktaş Belediyesi, yurtdışında gençlerin gönüllük faaliyetlerine katılması ve hedeflenen becerileri geliştirmesine yönelik proje çeşitliliğiyle, Ümraniye Belediyesi proje bazlı faaliyetlerinin tamamına yakınını İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile iş birliği içinde ve düzenli olarak yürütmesiyle öne çıkmıştır. Proje olarak ortaya çıkan eğitim hizmetlerinin büyük çoğunluğunun daha sonra her yıl rutin faaliyet olarak devam ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Söz konusu hizmetlerdeki paydaş iş birliklerinin, bu sonucun ortaya çıkmasında etkili olduğu söylenebilir.

Yurt dışında, Roma Büyükşehir Belediyesi tarafından 20 farklı müzede, 17 temada organize edilen okullara yönelik düzenli olarak gerçekleştirilen eğitim programları okul-belediye iş birlikleri kapsamında gerçekleştirilmektedir (Roma Municipality, 2022b). Londra Büyükşehir Belediyesi gönüllülük merkezi kuruluşları arasında yer alan Bilim Müzesi Grubu ile okul dışı öğrenme faaliyetleri konusunda iş birliği yapılması da bu kapsamda örnek olarak verilebilir (London Municipality, 2023c).

Okul dışı öğrenme ortamlarından bilim merkezlerinde yer alan sergi ve atölyelerdeki eğitim faaliyetlerinin öğrencilerin bilimsel süreç becerileri, fen okuryazarlıkları, bilimin doğasına yönelik algıları, kavram öğrenme ve akademik başarısı, eleştirel düşünme becerileri, fen bilimleri dersine karşı tutum ve davranışları, okul dışı öğrenme ortamları ile ilgili algıları üzerinde pozitif etkilerinin olduğu tespit edilmiştir (Ertaş, 2012; Öz, 2015; Uludağ, 2017; İnce, 2017; Kırgız, 2018; Ok, 2018; Yavaş, 2019; Efe, 2019; Doldur, 2019; Şentuna; 2019; Kurulay, 2022). Bilim merkezilerinin; öğretmenler ve öğretmen adayları üzerinde, fen etkinliklerine bakış açıları ve yeni uygulamalar tasarlama konusundaki becerilerini, informal öğrenme süreçlerini, bilimin doğası ve tarihi ile ilgili görüşlerini, öğretim yöntemlerini pozitif anlamda etkilediği sonucuna ulaşılmıştır (Atmaca, 2012; Şentürk, 2015; Dağ, 2016; Han, 2017; Baş, 2019; Tahancalıo, 2019). Ülkemizde büyük çoğunluğunun belediyelere bağlı olduğu bilim merkezlerinin (TÜBİTAK, 2023; Bilim Türkiye, 2023), öğrenciler, öğretmen adayları ve öğretmenler üzerindeki olumlu etkileri düşünüldüğünde, bilim merkezlerinin planlanmasında ve faaliyetlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanmasında yerel ölçekteki iş birliğinin önemi daha iyi anlaşılmaktadır. Görüşme yapılan yöneticilerin çoğunluğu da belediyeler tarafından yürütülen eğitim faaliyetlerindeki niteliğin artırılması için planlama, uygulama ve değerlendirme süreçlerinde paydaşlarla etkin iş birliği yapılması, eğitim ortamlarının belirlenmesi ve eğitmenlerin istihdamı/görevlendirilmesi konularında belirli kriterlerle hareket edilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Yurt içi ve yurt dışı örnekler, eğitim yöneticileri görüşleri ve bu paragraftaki literatür doğrultusunda; şehirde yer alan okul dışı eğitim ortamlarının (okul binaları ve alanları, belediye eğitim merkezleri, kültürel miras alanları, parklar, müzeler, bilim merkezleri) yerelde eğitim faaliyeti yürüten her bir kurum tarafından etkin bir şekilde eğitim yeri olarak kullanılmasının, yereldeki paydaş iş birliklerinin güçlendirilmesi, eğitim faaliyetlerine erişimin kolaylaştırılması ve sonuç olarak faaliyetlerin niteliğinin artırılması açısından oldukça önemli olduğu belirlenmiştir.

Fiziki Destek Hizmetleri

Belediyeler tarafından yürütülen eğitim alanındaki fiziki destek hizmetleri genel olarak değerlendirildiğinde; ilçe belediyelerinin hizmetlerinin ağırlıklı olarak okul binalarında ve bahçelerinde gerçekleştirilen yapım, bakım, onarım ve çevre düzenleme faaliyetleri, çeşitli malzeme destekleri (temizlik, spor, boya, mobilya vb.), ilaçlama ve dezenfeksiyon işlemleri, sosyal etkinlikler kapsamındaki ulaşım destekleri olduğu tespit edilmiştir. İBB'nin ise okullara yönelik spor salonu yapımı ve bakım-onarımı, spor malzemesi desteği, bisiklet park demiri yapımı, kitap temini hizmetlerini sunduğu belirlenmiştir. Okul yöneticileri ve belediye eğitim yöneticileri ile yapılan görüşmelerde okullara verilen fiziki desteklerin bir sistem dahilinde ve eşitlik-adalet ilkeleri gözetilerek organize edilmesi gerektiği belirtilmiştir. İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından okulların fiziki ihtiyaçlarının belirli dönemlerde Belediyeye toplu olarak iletmesi, okul ihtiyaçlarının önceliklendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Belediyeler tarafından verilen söz konusu destek faaliyet süreçlerinin nitelik, okullar ve İlçe/İl MEM'lerle iletişim, sorumlu birim ve personelin belirlenmesi, faaliyetin değerlendirilmesi noktasında iyileştirilmesinin gerekli olduğu da yöneticiler tarafından belirtilmiştir. Ayrıca söz konusu desteklerin okul yöneticilerinin öğretime odaklanmasını sağladığı ve dolaylı olarak öğretim kalitesine pozitif yansıdığı eğitim yöneticileri tarafından ifade edilmiştir. Gürel ve Gül (2024) tarafından yapılan çalışmada da yerel yöneticiler (belediye başkanı ve ilçe MEM müdürleri), yerel yönetim veya okulların mali güçlerinin artırılması ile ihtiyaçların daha hızlı ve verimli giderilebileceğini belirtmişlerdir. Paris'te belediye tarafından okullara verilen desteklerin çeşitliliği, Türkiye'de incelenen belediyeler ile kıyaslandığında oldukça geniştir. Okul terkini önleyici etkinlikler, lise öğrencilerinin staj organizasyonu, zorbalıkla mücadele eğitimleri, gençlik bilgi noktaları, genç tatilleri, spor tatilleri, okul yemekhaneleri hizmeti, okul başarısızlığı ile mücadele desteği, okul tıbbi-sosyal ekipleri, temizlik atölyeleri, yaya rehberleri istihdamı, animasyon ve servis personeli desteği Paris Büyükşehir Belediyesi tarafından organize edilmektedir. Bu sonucun ortaya çıkmasında belediyeler arasındaki eğitim alanındaki finansman gücü farklılığının etkili olduğu söylenebilir. Tablo 4.59 ve tablo 4.60'taki kişi başına düşen yerel yönetim harcaması ve ülkelerin eğitim harcamalarındaki yerel oranı bu sonucun ortaya çıkmasında etkili olmuştur.

Belediyeler tarafından yürütülen yeni eğitim ortamlarının inşası faaliyetleri genel olarak değerlendirildiğinde; okul yapımı ile belediye bünyesinde bulunan eğitim merkezi,

kütüphane, bilgi evi, kültür merkezi, spor merkezi, okul spor salonu, kreş, öğrenci yurdu yatırımlarının gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Belediyeye bağlı mekanlarda düzenlenen eğitim programları, atölye çalışmaları, etkinlikler, danışmanlık hizmetleri vb. faaliyetler ile okul çağındaki çocukların ve gençlerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişimlerinin desteklendiği, okul yapımlarının belediye tarafından üstlenilmesi ile ilçedeki derslik başına düşen öğrenci sayısına katkıda bulunulduğu, dolayısıyla örgün eğitim faaliyetlerinin desteklendiği tespit edilmiştir. Ayrıca belediyeler tarafından inşa edilen okulların çok fonksiyonlu olarak (konferans salonu, kütüphane, laboratuvar vb.) inşa edilmesinin doğrudan ve dolaylı olarak örgün eğitim hizmetlerinin sunumuna pozitif olarak yansıdığı değerlendirilmiştir. Eğitim yöneticileri ile yapılan görüşmelerde belediyelerin belirli standartlar çerçevesinde sağladığı/sağlayacağı okul dışı öğrenme ortamlarının, donanımlı okul sınıflarının, nitelikli eğitim faaliyetlerinin okullardaki öğretim kalitesine, eğitim politikalarının uygulanabilirliğine, okulların mali yapısına pozitif etki ettiği/edeceği belirlenmiştir. Söz konusu eğitim yatırımlarının belirli standartlarda ihtiyaç bulunan bölgelerde yapılması durumunda fırsat eşitliğine katkı sağlanacağı da eğitim yöneticileri tarafından vurgulanmıştır. Gürel ve Gül (2024) tarafından yapılan çalışma bu durumu destekler niteliktedir. Çalışma kapsamında belediye başkanları ve MEM müdürlerinden oluşan 26 kişi ile eğitimde yerelleşme konusunda görüşmeler yapılmıştır. Katılımcılar tarafından eğitim alanındaki merkezi yönetimin ağır işleyen işlem süreçleri ve ortaya çıkan sorunların çözümünde, yerelleşme uygulamalarının hayata geçirilmesinin önemli olduğu belirtilmiştir. Gürbey (2012) tarafından yapılan araştırmada: İstanbul'daki ilçe belediyelerinin (Fatih, Gaziosmanpaşa, Bakırköy, Büyükçekmece, Bağcılar) okullara yönelik çevre düzenlemesi, bakım onarım, okul mobilyası temini, eğitim araç gereçlerinin sağlanması vb. faaliyetlerin örgün eğitim hizmetlerinde kalitenin ve niteliğin artırılmasında önemli bir yer teşkil ettiğini belirtmiştir. İlimoğlu (2014) tarafından ise, fiziki destek hizmetleri kapsamında merkezi ve yerel yönetimler iş birliğinde gerçekleştirilen başarılı uygulamaların, eğitimde yerelleşmenin farklı alanlarda genişlemesini sağlayabileceği ifade edilmiştir.

Fen Bilimleri Eğitimi ile İlişkili Hizmetler

Belediyeler tarafından yürütülen fen bilimleri eğitimi ile ilişkili faaliyet ve projeler genel olarak değerlendirildiğinde; belirli bir sistem dahilinde düzenlendiği sonucuna varılmıştır. Söz konusu hizmetlerin, her yıl resmi devlet okullarındaki belirli kademede

bulunan öğrencilere yönelik düzenlendiği, görev alan öğretmenlerde genel olarak; eğitim fakültesi mezunu, alanında tecrübeli, dijital eğitim araçları vb. konularında eğitim almış şartları arandığı, görev yapan öğretmenlere genel olarak ilkyardım ve temel afet bilinci eğitimi verildiği bazı faaliyetlerde görev yapan öğretmenlere öğretim üyeleri/uzmanlar tarafından belirli dönemlerde alan eğitimleri verildiği belirlenmiştir. Başvuru kriterlerini sağlayan öğrencilerin genel olarak söz konusu hizmetlerden faydalanabildiği, derslik/grup başına düşen öğrenci sayısının 20-30 aralığında olduğu, hizmetlerin uygulama dönemlerinin okulların açılma ve kapanma tarihleri ile paralel olarak düzenlendiği tespit edilmiştir. Bazı eğitim faaliyetlerinde öğrencilerin velilere yönelik eğitimler ve toplantılar gerçekleştirildiği belirlenmiştir. Üsküdar Belediyesi, bu konuda velilere yönelik düzenlenen programların çeşitliliği (seminer, veli toplantıları, veli ziyaretleri, çocuk eğitim programı vb.) ile örneklik teşkil etmektedir.

Hizmetlerin çoğunluğunda paydaş kurumlar ile iş birliği yapıldığı, hizmetlerin duyuru yöntemlerinin genel olarak kurumsal web sitesi ve kurumsal sosyal medya hesapları olduğu, hizmetlerin genel olarak memnuniyet oranının ölçüldüğü ve ağırlıklı olarak aynı birim tarafından düzenlendiği tespit edilmiştir. Üsküdar Belediyesi, Çekmeköy Belediyesi ve İBB'de paydaş iş birliği çeşitliliği öne çıkmıştır. Görüşme yapılan eğitim yöneticilerinin, okul ve belediye arasındaki iletişimde ağırlıklı olarak resmi yazı ve telefon yolunu tercih ettiği tespitinden hareketle fen bilimleri ile ilişkili hizmetlerin duyurularının yapılmasında okullara resmi yazı gönderilmesi ve okul yöneticilerinin telefon yoluyla bilgilendirilmesinin tercih edilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Bazı faaliyetlerde öğrencilerin kayıt başvurusu ile hizmet alabildiği bazı faaliyetlerde ise ölçme ve değerlendirme testleri ile öğrencilerin hizmete kabul edildiği belirlenmiştir. Fen bilimleri eğitimi ile ilişkili faaliyet/proje çeşitliliğine bakıldığında; Üsküdar Belediyesi (43) ve İBB (14) bu konuda öne çıkmıştır. Bilim Üsküdar, Üsküdar Çocuk Üniversitesi ve Genç Enderun projelerinde yürütülen faaliyetler bu durumun ortaya çıkmasında etkili olmuştur.

Fen bilimleri eğitimi ile ilgili belediye faaliyetlerinin daha çok okul dışı eğitim ortamlarının ziyareti ve bu çerçevedeki günlük eğitim programları ile aylık/dönemlik/ yıl boyunca söz konusu ortamlarda düzenli olarak gerçekleştirilen akademik becerilerin geliştirilmesine yönelik teorik eğitimler, atölye çalışmaları ve etkinlikler olduğu tespit edilmiştir. Bu açıdan düşünüldüğünde etkin paydaş iş birliği çerçevesinde; belediyelerin eğitim yatırımlarının okul dışı öğrenme ortamlarının çeşitliliğini artıracak şekilde

planlanmasının, görüşme yapılan yöneticilerin çoğunluğu tarafından da vurgulandığı üzere okul dışı öğrenme ortamlarında düzenlenen eğitim faaliyetlerinin nitelikli olarak sunulmasının ve söz konusu ortamları özellikle okulların daha aktif kullanmasının teşvik edilmesinin, öğrencilerin fen bilimleri ile ilgili bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi noktasında önemli olduğu tespit edilmiştir. Zilcioğlu, (2008) ve Karadeniz (2019) tarafından yapılan araştırmalar da bu durumu destekler niteliktedir. Sınıf dışı öğrenme ortamlarının; binasının projesinin oluşturulması, inşası, iç tasarımı ve malzeme seçimi, yönetici-öğretmenlerin belirlenmesi, mesleki eğitimlerin düzenlenmesi ve eğitim faaliyetlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanması aşamalarında ilgili tüm paydaşların iş birliği içinde hareket etmelerinin verimliliği artıracağı vurgulanmıştır. Malçok (2018) ise ülkemizde yeni yapılacak bilim merkezleri yapıları için oluşturulacak mevzuat altyapısıyla, yapıların denetlenmesi ve sürdürülebilir olmaları yönünden desteklenmeleri gerektiğini belirtmiştir. TÜBA (2019) tarafından yayınlanan raporda, ülkemizde planlanacak bilim merkezlerinin, kurulması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması sürecinde ilgili paydaşlarla etkin iş birliği ve koordinasyonun sağlanması gerektiği belirtilmiştir. Bölgenin kültürel mirasının gözetilmesi, seçilmiş bir alana odaklanılması, yakındaki bilim merkezinden farklı özellikler barındırması önerilmiştir.

Araştırma Sorusu 1.2: Belirli kriterlere göre seçilen ülkelerdeki yerel yönetimlerin eğitim alanındaki rolü nasıldır?

Söz konusu probleminin çözümüne yönelik bu araştırmada; Türkiye'ye örnek olabilmesi ve araştırma sonucu geliştirilecek modele daha çok katkı sağlayabilmesi, yerel yönetim sistemi konusunda diğer ülkelere örnek teşkil etmesi (literatürde), üniter devlet yapısına sahip olması, yüzölçümü ve nüfus değerleri açısından Türkiye ile benzer olması göz önünde bulundurularak Fransa, İtalya ve İngiltere ülkelerindeki yerel yönetimlerin genel olarak eğitim hizmetlerindeki rolü ve her bir ülkedeki metropol bir kent belediyesinin (Paris,Roma,Londra) eğitim hizmetleri analiz edilmiştir.

Fransa, İtalya ve İngiltere'deki Yerel Yönetimlerin Eğitim Hizmetlerindeki Rolü

Fransa'da yerel yönetimlerin (bölgeler, iller ve belediyeler) okul sisteminin idaresi ve maddi işleyişinde yetkiye sahip olduğu, belediyelerin kreş, ilkokuldan, illerin ortaokullardan, bölgelerin liselerden sorumlu olduğu tespit edilmiştir. Yerel yönetimlerin eğitim alanında daha çok; okul binalarında eğitim, spor ve kültürel faaliyetlerin organizasyonu, okul binası yapımı ve bakım onarımı, öğretmenler dışındaki personelin

yönetimi, ekipman ve işletme giderlerine destek olunması konularında görev yaptığı tespit edilmiştir (Tepe, 2007; Uzun, 2015; Eurydice France, 2022).

İtalya'da yerel yönetim birimlerinin (bölgeler, iller ve belediyeler) farklı alanlarda ve eğitim sisteminin farklı düzeylerinde sorumlulukları olduğu belirlenmiştir (Toksöz vd., 2009; Küçük, 2019; Eurydice Italy, 2022). İller ve belediyelerin, eğitim ile ilgili görevlerini özel eğitim ofisleri (assessorati) aracılığıyla yürüttüğü tespit edilmiştir. Belediyelerin; okul binalarının bakım onarımından, ulaşım, beslenme, ders kitabı ve mali hibeler vb. hizmetlerden, okulların kurulmasından, birleştirilmesinden, kapatılmasından, okul ağının kendi yeterliliklerinin eğitim seviyelerine göre düzenlenmesinden sorumlu olduğu tespit edilmiştir (Eurydice Italy, 2022).

İngiltere'deki temel kamu hizmetleri (eğitim, itfaiye, ulaşım, çevre, tarım, planlama, sosyal hizmetler, güvenlik ve sağlık) konusunda yerel yönetimlerin etkin bir role sahip olduğu belirlenmiştir (Arıbaş, 2015; İnanç ve Ünal, 2016; Terzi, 2017; Arslan, 2018; Bulut ve Bimay, 2020; Çeliksoy ve Alkan, 2020). Eğitim hizmetlerinde; merkezi yönetimin, program geliştirme çalışmalarını desteklediği, asgari kriterleri belirlediği, izleme ve değerlendirme süreçlerini (kalite-maliyet açısından) yönettiği, uygulama detaylarının yerel yönetimler tarafından yönetildiği tespit edilmiştir (Oktay, 1998; Meşeci, 2007). İngiltere' de yerel yönetimlerin; çok çeşitli olduğu ve hiyerarşik bir kademelenmeye sahip olmadığı, yetki ve sorumluluklarının ülkenin farklı bölgelerine ve yerel yönetim birimlerine göre değişiklik gösterebildiği belirlenmiştir. Eğitim hizmetlerinin il meclislerinin sorumluluğu altında olduğu, ilk ve orta eğitim, sanat eğitimi, öğrencilerin taşınması, okul yemekleri, engelli çocukların eğitimi ve öğrenci kredileri gibi geniş bir alanı içeren eğitim hizmetlerinin tamamının yerel yönetimlerce yerine getirildiği tespit edilmiştir (Kalkınma Bakanlığı, 2018).

Paris, Roma, Londra Metropol Kent Belediyelerinin Eğitim Hizmetleri

İncelenen belediyelerin kendi hizmet binalarında ya da alanlarında yürüttüğü eğitim hizmetleri genel olarak değerlendirildiğinde; paydaş iş birliğinin ve okul dışı eğitim ortamlarının çeşitliliği ve etkinliği öne çıkmaktadır. Paris Büyükşehir Belediyesi'nin konservatuar hizmetlerinde okullarla, oyuncak kütüphanelerinde okullar, STK'lar, gönüllüler ile, Gençlik Merkezi'nde STK'lar, işverenler, okullar, gönüllüler ile, kültür-sanat, fen, şehir planlama derslerinde okullar, müze eğitim servisleri, STK'lar, sanatçılar, okul

öğretmenleri ile iş birliği içinde faaliyetlerin yürütüldüğü belirlenmiştir. Roma Büyükşehir Belediyesi'nin kütüphane ve müze hizmetlerinde okullar ve üniversiteler ile, meslek eğitimlerinde okullar, ilgili sektör kuruluşları, gençlik bilgi servisi ve kariyer rehberlik merkezinde ilgili sektör kuruluşları ile iş birliği içinde faaliyetlerin yürütüldüğü tespit edilmiştir. Londra Büyükşehir Belediyesi eğitim faaliyetlerinde gönüllülük merkezi kuruluşları ile iş birliği içinde faaliyetlerin yürütüldüğü belirlenmiştir. Yetişkinlere yönelik kurs hizmetlerinde ilgili sektör kuruluşları ile iş birliği yapıldığı tespit edilmiştir. Paris'teki 17 noktadaki belediye konservatuarları, 85 noktadaki güzel sanatlar atölyeleri, oyuncak kütüphaneleri ve oyun kafeleri, 50 noktadaki animasyon merkezleri, 72 noktadaki kütüphaneler, gençlik merkezleri okul dışı eğitim ortamları arasında bulunmaktadır. Roma'daki 60 noktadaki kütüphane ve 71 okul kütüphanesi, 20 noktada yer alan 17 farklı temadaki müzeler, 9 noktadaki mesleki eğitim merkezleri, 13 noktadaki kariyer rehberlik merkezleri, 3 noktadaki sanat ve zanaat kurs merkezleri, bilim ve teknoloji kurs merkezi okul dışı eğitim ortamları arasında bulunmaktadır. Londra'daki gönüllülük merkezi kuruluşları arasındaki müzeler, STK'lar, üniversitelere ait merkezler okul dışı eğitim ortamları arasında yer almaktadır. Görüşme yapılan yöneticiler tarafından da eğitim hizmetlerinde bölgedeki yerel paydaşlar ile sistematik bir düzlemde iş birliği yapılması gerektiği ve belediyelerin sağladığı okul dışı öğrenme ortamlarının okullardaki öğretime doğrudan pozitif katkı yaptığı ve söz konusu ortamların sayısının ve çeşitliliğinin artırılması gerektiği belirtilmiştir.

İncelenen belediyelerin okullar için organize ettiği eğitim hizmetleri genel olarak değerlendirildiğinde; okul binaları ve alanları ile şehirdeki müze, kütüphane, bilim merkezi vb. okul dışı eğitim ortamlarının paydaş iş birlikleri çerçevesinde eğitim faaliyetlerinin yürütülmesinde aktif olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Türkiye'de incelenen tüm belediyelerin proje bazlı faaliyetlerinde de çeşitli kurum ve kuruluşlarla (kamu kurumları, özel sektör kuruluşları, kalkınma ajansları, belediyeye bağlı kuruluşlar, üniversiteler, STK'lar) iş birliği içinde hareket ettiği ve durumun projelerin rutin faaliyet olarak devam etmesini sağladığı tespit edilmiştir. Paris Büyükşehir Belediyesi tarafından okul binaları ve alanlarında belediyeye bağlı eğitmenler tarafından yürütülen ve okullarla iş birliği içinde gerçekleştirilen sanat, müzik, spor, bilim, sağlık, çevre alanlarındaki eğitim faaliyetleri bu kapsamda örneklendirilebilir.

Roma Büyükşehir Belediyesi tarafından organize edilen okullara yönelik sunulan eğitim hizmetlerinin Eğitici Şehir Haritası dokümanında detaylı olarak yer aldığı, bu kataloğun ilgili paydaşlarla iş birliği içinde hazırlanarak her eğitim-öğretim yılı başında öğrenciler, öğretmenler, aileler ile paylaşıldığı, son yayınlanan katalogda 131 başlık bulunduğu tespit edilmiştir. Belediyenin paydaş iş birliğinde koordinatör rolünde olması ve eğitim programlarının düzenli bir şekilde öğretim yılı başında bir doküman şeklinde duyurulması örneklik teşkil etmektedir. Görüşme yapılan yöneticilerin bazıları da belediye faaliyetlerinden haberdar olma düzeylerinin yüksek olmadığını dile getirmiştir. Güney (2010) tarafından yapılan çalışmada da şehirdeki tüm eğitim hizmetleri ile ilgili koordinasyonu sağlayacak bir ofis ve bir portal oluşturulabileceği belirtilmiştir. Belediyeler tarafından düzenlenen eğitim faaliyetlerinin bir katalog olarak yayınlanması ve etkin olarak duyurulmasının hizmetlere erişimi kolaylaştıracağı değerlendirilmiştir. Katalogda fen bilimleri alanı ile ilgili sekiz eğitim faaliyeti derinlemesine incelendiğinde; şehir mirası ve okullardaki öğretim faaliyetlerinin birbirine entegre edildiği tespit edilmiştir. Öğrencilerin okulda aldığı fen bilimleri, matematik, tarih vb. derslerin şehirde yer alan 20 farklı müze/ açık alanlar/ eğitim merkezlerinde çeşitli etkinliklerle desteklendiği tespit edilmiştir. İncelenen etkinliklerin türleri rehberli tur ziyareti, laboratuvar etkinlikleri, bilimsel eğitim kursu, uygulamalı atölyeler olarak sınıflandırılmıştır. Söz konusu etkinliklerle öğrencilerin bilimsel süreç becerileri, ampirik deneyim, pratik bilgiler, iş birlikçi öğrenme, disiplinler arası düşünme, şehir mirası ve çevre farkındalığı vb. konularında gelişimi hedeflenmektedir. Söz konusu eğitim faaliyetlerinde gerçekleştirilen iş birliklerinin kapsamı (belediyeler, okullar, müzeler, üniversiteler, kamu kurumları, STK'lar), şehrin önemli müzeleri ve alanlarının eğitim faaliyetlerinin merkezinde bulunması, okul dışı öğrenme ortamlarının okullar tarafından etkin olarak kullanılması oldukça önemli bulunmuştur.

Londra Büyükşehir Belediyesi gönüllük merkezi kuruluşlarına dahil olan Londra Bilim Müzesi; okul gruplarına yönelik düzenlenen etkinliklerdeki tema çeşitliliği (17 tema), zengin çevrimiçi öğrenme kaynakları 166 yıllık geçmişi, her yıl beş milyondan fazla ziyaretçiyi ağırlaması, interaktif galerileri, nesne galerileri, Araştırma Merkezi ve Kütüphanesi, web sitesinde erişime açık olan 380.000'den fazla nesne ve arşivi, bilim müzesi grubuna bağlı olması, danışma kurulunda çok farklı disiplinlerden uzmanları ve akademisyenleri barındırması ile model alınabilecek bir merkez olarak değerlendirilmiştir.

İncelenen belediyelerin eğitim hizmetlerine yönelik destek hizmetleri genel olarak değerlendirildiğinde; örgün eğitim hizmetlerine doğrudan ya da dolaylı olarak önemli katkılar sağlandığı tespit edilmiştir. Paris Büyükşehir Belediyesi'nin; yaya rehberleri istihdamı, okul terkini önleyici etkinlikler, staj olanakları web sitesi, lise öğrencilerinin staj organizasyonu, zorbalıkla mücadele eğitimleri, gençlik bilgi noktaları, genç tatilleri, spor tatilleri, okul yemekhaneleri hizmeti, okul başarısızlığı ile mücadele desteği, okul tıbbi-sosyal ekipleri, temizlik atölyeleri, animasyon ve servis personeli desteği Fransa'da yerel yönetimlerin eğitim hizmetleri alanında önemli roller üstlendiğinin önemli bir göstergesidir. Roma Büyükşehir Belediyesi'nin okul ulaşımı (servis) hizmeti, anaokulu, ilkokul ve ortaokullarda yemekhane hizmeti, okul terkini önlemeye yönelik faaliyetler ile eğitim hizmetlerine destek olunmaktadır. City Of London Belediyesi'nin okullara yönelik sunulan eğitim hizmetleri arasındaki okul danışmanlık hizmetleri (başvuru, nakil, kayıt, rehberlik vb.), yemek hizmeti, okul kıyafeti desteği, burs ve finansman desteği, kurs ücretleri ile ilgili destekler, çocuk bakım masrafı desteği, konaklama desteği İngiltere'de yerel yönetimlerin eğitim hizmetleri alanında önemli roller üstlendiğinin önemli bir göstergesidir.

'City Of London' Belediyesi'nin okullara yönelik sunulan eğitim hizmetleri arasında okul danışmanlık hizmetleri (başvuru, nakil, kayıt, rehberlik vb.), yemek hizmeti, okul kıyafeti desteği, burs ve finansman desteği, kurs ücretleri ile ilgili destekler, çocuk bakım masrafı desteği, konaklama desteği bulunmaktadır. City Of London Belediyesi tarafından burs ve kredi destekleri dezavantajlı grupların eğitim hizmetlerine erişiminin kolaylaştırılması açısından önem arz etmektedir. Çok yönlü olarak verilen bu hizmetler, yerel yönetimlerin eğitim alanındaki etkinliğinin ve yerel yönetim harcamaları içinde eğitim alanının payının yüksek (32,5%) olduğunun göstergesidir. 2023 yılı İstanbul, Paris, Roma, Londra metropol kent belediyelerinde kişi başına düşen harcamalar (sterlin), en yüksekten en düşüğe (Tablo 4.106) sırasıyla; Roma (3.638), Londra (1.762), Paris (714) ve İstanbul (283) şeklindedir. Ülkelere göre eğitim harcamalarında yerel oranı en yüksekten en düşüğe (Tablo 4.107) sırasıyla; Birleşik Krallık %30, Fransa %10, İtalya %5, Türkiye %1 olarak gerçekleşmiştir. Eğitim harcamaları içinde yerelin ağırlığı ve kentlerde kişi başına düşen yerel yönetim harcaması ülkelerdeki yerel yönetim birimlerinin etkinliğini göstermesi açısından önemli olup bu durum, yurt içi ve yurt dışı belediyelerinin inceleme bulguları ile desteklenmiştir. Arıkboğa (2022) tarafından yapılan çalışmada 2019 yılındaki, OECD ülkelerindeki yerel yönetimlerin belirli harcamalarının (eğitim, sağlık, sosyal koruma) toplam harcamaları içindeki payının ortalama %48,7 düzeyinde olduğu, ülkemizde ise

eğitim, sağlık, sosyal güvenlik, sosyal yardım harcamalarının oranının %5,3 seviyesinde olduğu tespit edilmiştir. Akarça (2020) tarafından yapılan çalışmada da İsveç'teki bölgeselleşme ve yerelleşme uygulamamalarının, ekonomik ve sosyal yönden; dezavantajlı kesimlerin geliştirilmesi ve bölgeler arasındaki eşitsizliklerin giderilmesi çerçevesinde hayata geçirildiği belirlenmiştir. Çukur (2023) tarafından yapılan çalışmada ise Türkiye'de mali yerelleşmenin gelir eşitsizliği ve yoksulluğa etkileri araştırılmıştır. Bölgesel gelir yerelleşmesinin ülkemizde bölgesel gelir eşitsizliğini azalttığı, harcama yerelleşmesi ve yerel mali özerkliğin gelir eşitsizliğine etkisinin çok düşük olduğu belirlenmiştir. Çalışma, ülkemizdeki mali yerelleşme uygulamalarının genişletilmesinin olumlu etkileri olacağını ortaya koymuştur. Yılmaz ve Öksüz (2019) tarafından yapılan çalışmada da mali yerelleşme ile yerel yönetimlere harcama yetkisi verildiği ve katılımcı bütçe uygulamaları sonucunda yerel demokrasinin de gelişmesine de imkân sağlandığı belirtilmiştir. Mevzuat düzenlemelerine ihtiyaç duyulmadan gerçekleştirilecek katılımcı bütçe uygulamalarının da mali yerelleşme örneği olduğu vurgulanmıştır. Berçintürk ve Yereli (2022) yaptıkları araştırmada, gelişmekte olan ülkeler için mali yerelleşme reformlarının öncesinde belirli bir düzeyde gelire sahip olmaları ve sosyolojik yapı-ülke bütünlüğü düşünülerek belirli standartlar çerçevesinde hizmet sunumunun sağlanması gerektiğini belirtmişlerdir.

Araştırma Sorusu 1.3: Yerelde eğitim alanında görev yapan yöneticilerin (okul müdürleri/müdür yardımcıları ile belediye eğitim departmanı yöneticileri) eğitim hizmetlerinin yerelleşmesine ilişkin görüşleri nelerdir?

Araştırma Sorusu 1.4: Okul yöneticileri ve belediye eğitim departmanı yöneticilerinin eğitim hizmetlerinin yerelleşmesi konusundaki görüşleri arasındaki benzerlikler ve farklılıklar nelerdir?

Belediyelerin mevcut durumda okullara verdiği fiziki desteklerin tanımı ile ilgili okul ve belediye yöneticilerinin benzer şekilde farkındalığının yüksek olduğu belirlenmiştir. Söz konusu desteklerin okul binası bakım onarım, okul bahçesi çevre düzenlemesi, okulun ilaçlanması, okula çeşitli malzeme yardımı, ulaşım desteği olduğu, bu hizmetlerin belirli bir sistematik çerçevesinde düzenlenmesi gerektiği ifade edilmiştir. Okul yöneticilerinin %80'i desteklerden memnun olduğunu, belediye yöneticilerinin tamamı da okullara destek verilmesi gerektiğini dile getirmiştir. Belediye ve İlçe MEM iş birliğinde; okulların taleplerini yılın belirli dönemlerinde İlçe MEM'e iletmesi, ihtiyaç ve önceliklerin belirlenmesi, eşitlik ve adalet ilkeleri doğrultusunda hizmetlerin organize edilmesi gerektiği

yöneticilerin %33'ü tarafından ifade edilmiştir. Gürel'in (2022) çalışmasında görüşlerine başvurulan yöneticiler tarafından da fiziki destek hizmetlerinin belediyeler tarafından yürütülmesi sürecinde adalet ilkesinin gözetilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Belediyeler ile okullar arasında mevcut durumda yapılan iş birliği projeleri/ faaliyetlerinin: belediyelerin okullarda düzenlediği çevre, afet, enerji vb. konulardaki farkındalık eğitimleri, belediyelerin okullarda düzenlediği öğrencilere ve öğretmenlere yönelik seminerler (kültür, sanat, tarih, sağlık vb.), ortak proje çalışması, okul dışı eğitim ortamı ziyareti olduğu söz konusu faaliyet/projelerin bölgelere ve okullara göre farklılık gösterdiği, tüm yöneticilerin bu konudaki farkındalığının yeterli düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Faaliyet ve projelerin bölgelere ve okullara göre farklılık göstermesi durumu bu konudaki faaliyetlerin düzenlenmesine yönelik bir rehber/ yönetmelik ihtiyacı olduğunu ortaya çıkarmıştır. Okul yöneticililerinin %60'ı, belediye ile okullar arasında yapılan iş birliği ile sunulan eğitim hizmetlerini kaliteli olarak nitelemiştir. Okul ve belediye yöneticilerinin %40'ı tarafından ise, faaliyet ve projelerin niteliklerinin artırılması (planlama, uygulama ve değerlendirme süreçlerinde paydaşlarla etkin iş birliği yapılması, eğitim ortamlarının belirlenmesi ve eğitmenlerin istihdamı/görevlendirilmesi konularında belirli kriterlerle hareket edilmesi) gerektiği belirtilmiştir. İlimoğlu (2014) tarafından yapılan araştırmada da belediyelerdeki eğitim alanında çalışan personelin niteliklerinin artırılmasına yönelik MEB ve üniversiteler ile iş birliği içinde çalışma yapılması önerilmiştir.

Belediye ve okullar arasındaki iletişimin daha çok resmi yazı (%87) ve telefon (%67) yoluyla sağlandığı yönetici görüşleri ışığında tespit edilmiştir. Belediyeler ile okullar arasında yapılan iş birliği alanlarının genişletilmesi ile ilgili yöneticilerin %40'ı etkin paydaş ilişkileriyle ortak proje çalışmaları yürütülebileceğini ve güncel sorunlarla ilgili farkındalık eğitimlerinin çeşitlendirilmesi ve nitelikli olarak sunulması gerektiğini ifade etmiştir. Bu sonuçtan hareketle, yöneticilerin ortak çalışma sağlanmasına açık olduğu söylenebilir. Okul yöneticilerinin %30'u fiziki destek hizmetlerinin geliştirilmesi gerektiğini, bu durumun örgün eğitim kalitesine pozitif yansıdığını ifade etmişlerdir.

Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetki ve faaliyet alanının genişletilmesi konusunda okul yöneticilerinin ve belediye yöneticilerinin %80'i eğitim hizmetlerinde mevcut yetkilerin korunması ve eğitim hizmetlerinin merkezi yapı ağırlığında olması gerektiğini ifade etmiştir. Bu görüşe paralel olarak yöneticilerin %53'ü tarafından mevcut faaliyetlerdeki niteliğin artırılmasına odaklanılması gerektiği ifade edilmiştir. Yetki ve

faaliyet alanı genişletilmesinin, belediyenin siyasi yapısından kaynaklanan bazı olumsuz etkileri beraberinde getireceği de belediye eğitim yöneticilerinin %80'i, okul yöneticilerinin %20'si tarafından vurgulanmıştır. Bazı çalışmalar kapsamındaki eğitim yöneticisi ve denetçisi görüşleri de bu durumu desteklemektedir (Kıran 2001; Turan vd, 2010; Öz, 2013; İlimoğlu, 2014; Karataş vd, 2016; Arslan ve Atasayar, 2018; Gürel, 2022; Gürel ve Gül, 2024). İki belediye yöneticisi tarafından, yönetmelik/rehber/denetim olması koşuluyla eğitimdeki bazı konularda belediyelerin yetki ve faaliyet alanının genişlemesinin faydalı olacağı ifade edilmiştir.

Belediyelerin yetki ve faaliyet alanının genişletilebileceği konular arasında en çok vurgulanan konuların sırasıyla %87 ile destekleyici eğitim uygulamaları (farkındalık eğitimleri, kurslar, etkinlikler), %67 ile personel istihdamı (temizlik, güvenlik vb. yardımcı personel), %60 ile hizmet içi eğitim (öğretmen-yönetici), %53 ile hizmet içi eğitim (yardımcı personel), %20 ile belediye kurslarının okullarda yapılması, %7 ile sanat/spor alanında eğitmen görevlendirme olduğu tespit edilmiştir. Okul ve belediye yöneticilerinin büyük çoğunluğunun bu konuda hem fikir olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç da belediyenin mevcut durumda yürüttüğü meslek, sanat, spor eğitim hizmetlerinin, farkındalık eğitimlerinin ve sosyal etkinliklerin çeşitliliğini ve kapasitesini geliştirmesi gerektiği, ek olarak öğretmen, yönetici ve diğer personele yönelik hizmet içi eğitimler düzenleyebileceği, belediyenin yardımcı personel istihdamı konusunda görev alabileceği, okul binalarının belediye eğitim hizmetlerinde daha aktif kullanılması gerektiği şeklinde yorumlanabilir. Bir araştırmada; okulların yapım, bakım ve onarımı, eğitim finansmanı, öğretim programı ve ders kitapları, öğretmen maaşları konusunda belediyelere yetki verilebileceği şeklinde yerel yönetici görüşleri de ortaya çıkarılmıştır (Gürel ve Gül, 2024). Arslan ve Atasayar (2008) tarafından yapılan çalışmada; okul binalarının yapımı, bakım ve onarımı, okul araç ve gereçlerinin temini, elektrik-su-ısınma giderlerinin karşılanması, personel (yönetici, öğretmen, diğer) istihdamı konularının yerel düzeyde planlanmasının faydalı olacağı örneklemdeki MEM yöneticileri ve denetçileri tarafından belirtilmiştir. Öz (2013) tarafından yapılan araştırmada da ülkemizdeki eğitim finansmanı ile ilgili bazı yetkilerin yerel yönetimlere devredilebileceği sonucuna varılmıştır.

Okul ve belediye eğitim yöneticilerinin çoğunluğunun (%53), belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetki/faaliyet alanı genişletilmesi konusunda okul öncesi kademesinin önceliklendirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Eğitim yöneticilerinin %47'si ortaokul,

%47'si lise seviyesinde önceliklendirme olabileceğini belirtmiştir. Küçükilhan (2020) tarafından yapılan çalışmada, ilk aşamada okul öncesi kademesinde yerelleşmeye gidilebileceği ifade edilmiştir.

Tüm yerel paydaşlarla (ilçe milli eğitim müdürlüğü, okullar, belediye, ilçede yer alan diğer kamu kurumları, STK'lar, spor kulüpleri, okul aile birliği vb.) iş birliğinin eğitim hizmetlerine etkileri ile ilgili görüşler incelendiğinde; okul ve belediye yöneticilerinin büyük çoğunluğunun (%73) hem fikir olduğu ve söz konusu iş birliğinin sistematik bir düzlemde (tüm paydaşların planlama, uygulama ve değerlendirme süreçlerine dahil olması ve belirli bir çalışma takvimi çerçevesinde) olması durumunda genel eğitim politikaları hedeflerine ulaşılmasına pozitif etki edeceğini belirtmiştir. Belediyeler tarafından sunulan eğitim hizmetlerinin, paydaşlarla iş birliği ve koordinasyon sağlanarak yürütülmesi gerektiği bir çok araştırma sonucunda da görülmüştür (Tepe, 2007; Karadağ, 2013; Uzun, 2015; Bozdemir, 2009; Çetin, 2016; Köksal, 2017; Ceylan, 2018; Aydoğan, 2021).

Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetki ve faaliyet alanının genişletilmesinin öğretim kalitesine etkileri ile ilgili görüşler incelendiğinde okul ve belediye yöneticilerinin büyük çoğunluğunun benzer düşündüğü belirlenmiştir. Belediyelerin okullara vereceği fiziki desteğin artmasına bağlı olarak donanımlı sınıfların oluşacağı, verilen fiziki desteklerin (malzeme ve bakım onarım desteği vb.) artmasına paralel olarak okul yönetiminin öğretime odaklanacağını, bu durumun da öğretim kalitesine pozitif olarak yansıyacağı ifade edilmiştir. Belediyelerin düzenlediği sanat, spor, farkındalık, okul dersleri kursları, atölye ve etkinliklerin öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişim alanlarını desteklemesi ile öğretim kalitesinin artırılmasına pozitif etki ettiği ifade edilmiştir. İki yönetici tarafından belediye faaliyetlerinin denetime tabi olması durumunda pozitif etkinin oluşacağını belirtilmiştir. Yine belediyelerin öğrencilere sağladığı okul dışı öğrenme ortamlarının (atölye sınıfları, bilim merkezi vb.) öğretime doğrudan pozitif katkı yaptığı/yapacağı ifade edilmiştir. Okul dışı eğitim ortamları ile yapılan araştırma sonuçları da okul yöneticileri görüşlerini desteklemektedir. Bilim merkezinde yer alan sergilerin ve atölye çalışmalarının öğrencilerin bilimsel süreç becerileri, fen okuryazarlıkları, bilimin doğasına yönelik algıları, kavram öğrenme başarıları, fen bilimleri dersine karşı tutum ve davranışları üzerinde pozitif etkilerinin olduğu tespit edilmiştir (Ertaş, 2012; Öz, 2015; Uludağ, 2017; İnce, 2017; Kırgız, 2018; Ok, 2018; Yavaş, 2019; Efe, 2019; Doldur, 2019; Şentuna; 2019; Kurulay, 2022). Yazıcı (2017) tarafından yapılan araştırmada, sınıf dışı eğitim ortamlarında yapılan ilgi

çekici etkinliklerin, yapılandırmacı eğitim yaklaşımına uygun bir şekilde öğrencilerin bilişsel gelişimini, kalıcı ve disiplinler arası öğrenmesini desteklediği belirtilmiştir. Hoşcan (2019) tarafından yapılan çalışmada, bilim merkezlerinin; şehirlerin cazibesini artırdığı, farklı yerlerden gelen ziyaretçilerin etkisiyle yerel ekonominin ve istihdamın olumlu etkilendiği, uzun zaman diliminde ise yerel ölçekteki kalkınmayı desteklediği belirtilmiştir. Yöneticiler özetle mevcut düzende belediye eğitim faaliyetlerinin belirli kalite standartlarında gerçekleştirilmesi, kapasitesinin artırılması ve denetlenmesi çerçevesinde öğretim kalitesine olumlu etkileri olacağını belirtmiştir.

Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetki ve faaliyet alanının genişletilmesinin eğitim politikalarının uygulanabilirliğine etkileri ile ilgili görüşler incelendiğinde okul ve belediye yöneticilerinin benzer düşündüğü tespit edilmiştir. Fiziki desteklerin artırılması, okul dışı öğrenme ortamlarının sayısının artırılması, standartlar doğrultusunda nitelikli eğitim hizmetlerinin sunulması çerçevesinde eğitim politikalarının uygulanabilirliğine doğrudan ya da dolaylı olarak pozitif etki edeceği yöneticilerinin çoğunluğu tarafından belirtilmiştir. Bu görüşler aynı zamanda belediyelerin mevcut yetkilerle ve nitelikli eğitim hizmetleri ile eğitim alanındaki desteğini artırması gerektiği şeklinde yorumlanabilir.

Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetki ve faaliyet alanının genişletilmesinin fırsat eşitliğine etkileri ile ilgili görüşler incelendiğinde okul ve belediye yöneticilerinin büyük çoğunluğunun (%80) benzer görüşlere sahip olduğu; ihtiyacı olan bölgelerin/okulların önceliklendirilmesi ve belediyelerin sunduğu eğitim hizmetlerinin MEB tarafından hazırlanacak bir yönetmelik (politikalar, öncelikler ve standartlar olması) çerçevesinde olması ile fırsat eşitliğine olumlu olarak etki edeceği belirtilmiştir. Üç okul yöneticisi ve iki belediye yöneticisi belediyelerin farklı bölgelerde farklı eğitim hizmeti sunmasının/ sunacak olmasının fırsat eşitsizliğine sebep olduğunu/olacağını ifade etmiştir. Tipi (2020) tarafından çalışmada ülkemizdeki özel okullardaki kaliteli eğitim hizmetlerine gelir düzeyi düşük ailelerin erişememesinin fırsat eşitliği ilkesini zedelediği tespit edilmiştir. Köksal (2017) tarafından yapılan, yaygın eğitim hizmetlerinde görev yapan yönetici ve öğretmenler ile kursiyerlerin görüşlerinin araştırıldığı çalışmada, fırsat eşitliği ilkesinin yerel yönetimlerce desteklendiği belirtilmiştir. Kılınç (2018) tarafından yapılan çalışmada ise belediye eğitim hizmetlerinin ücretsiz olarak düzenlenmesinin fırsat eşitliğinin sağlanmasına katkı sağladığı belirtilmiştir. Bir başka çalışmada, devlete bağlı okulların verdikleri eğitim ve öğretim hizmetlerinin kalitesinin özel okulların altında kaldığı, özel okullardan ekonomik imkanları

yeterli olmayan ailelerin faydalanamadığı, bu sebeplerden ötürü özellikle belediyelerin, eğitim alanındaki yetki-sorumluluğunun ve finansman imkanlarının artırılarak tüm kesimlere eşit olarak, etkinlik ve verimlilik ilkeleri çerçevesinde hizmet sunabileceği belirtilmiştir (Arslan, 2013). Bu çerçevede ülkemizde, belediyelerin yaygın eğitim ve örgün eğitim hizmetlerinin sunumuna yaptığı ve yapabileceği katkılar önem arz etmektedir.

Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetki ve faaliyet alanının genişletilmesinin okulların mali yapısına etkileri ile ilgili görüşler incelendiğinde okul ve belediye yöneticilerinin benzer düşündüğü tespit edilmiştir. Yöneticilerin büyük çoğunluğunun (%87), belediyelerin eğitim alanındaki hizmetlerinin sistematik olmasının (MEB tarafından bu konuda bir rehber/yönetmelik yayınlanması, hizmetlerde ihtiyaç ve önceliklerin belirlenmesi, hizmetlerin tüm aşamalarına okulların dahil edilmesi vb.) okulların mali yükünü hafifleterek eğitimin niteliğinin artacağı görüşünde hem fikir olduğu tespit edilmiştir.

Farklı görüşler olmakla birlikte okul ve belediye yöneticilerinin çoğunluğu (%67); belediyelerin eğitim hizmetlerini MEB tarafından yayınlanacak bir rehber/yönetmelik çerçevesinde, mevcut yetkiler korunarak (mevcut düzende), etkin paydaş iş birlikleri ile nitelikli olarak sunması gerektiği görüşünde birleşmişlerdir. Yıldızbaş (2013) tarafından yapılan çalışma da bu görüşleri desteklemektedir. Yerel yönetimlerin eğitim hizmetleri ile ilgili etkinliğinin artırılması ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın yerel yönetimler üzerindeki etkili denetimi ile eğitim sistemindeki sorunların önemli bir kısmının çözülebileceği belirtilmiştir. Belediyeler tarafından okul dışı eğitim ortamlarının sağlanması ve okullara verilen fiziki desteklerin eğitim hizmetleri süreçlerine pozitif katkı sağladığı yöneticiler tarafından belirtilmiştir. Belediyelerin sunduğu mevcut eğitim faaliyetlerinin çeşitliliğini ve kapasitesini geliştirmesi gerektiği, belediyelerin yardımcı personel istihdamı ile okul yöneticisi, öğretmen, yardımcı personele yönelik hizmet içi eğitimlerin organize edilmesi süreçlerinde görev alabileceği, belediye kurslarının ve etkinliklerinin okul binalarında düzenlenmesinin faydalı olacağı okul ve belediye yöneticileri tarafından vurgulanmıştır. Turan, Yücel, Karataş, Demirhan (2010) tarafından yapılan çalışma da bu sonuç ile paralellik göstermektedir. Söz konusu çalışmada okul müdürlerinin (52 kişi) eğitimin yerinden yönetimi ile ilgili görüşleri araştırılmıştır. Okul müdürleri genel olarak eğitim hizmetlerinde merkezi yönetimin karar verici olmasının daha uygun olduğunu, belediye, ilçe milli eğitim ya da bölgelerin eğitim hizmetlerinde aktif olmasının uygun olmayacağını belirtmiştir. Kıran

(2001) tarafından yapılan çalışma da bu durumu desteklemektedir. Çalışmada 224 il-ilçe milli eğitim müdürü, müdür yardımcısı, şube müdürünün eğitimde yerelleşme konusundaki görüşleri araştırılmıştır. Yöneticiler genel olarak eğitim hizmetlerindeki sorumlulukların tamamen yerel yönetimlere devredilmesine ve bakanlık yetkilerinin bir kısmının il/ilçe MEM'lere devredilmesine olumlu bakmamışlardır. Merkezi yönetimle olan ilişkilerin devam etmesi şartıyla eğitimde yerelleşme uygulamalarının merkezi ve yerel yönetimler tarafından oluşturulacak ortak bir komisyon tarafından hayata geçirilmesini desteklemişlerdir. Karataş, Başyayla, Taş ve Topçu (2016) tarafından yapılan çalışma da bu durumu desteklemektedir. Çalışmada 151 okul müdürünün eğitimde yerelleşme konusundaki görüşleri araştırılmıştır ve yöneticiler merkezi yönetimin karar alma süreçlerinde etkin olmasını, belediyelerin, ilçe MEM'lerin, bölgelerin aktif olmamasını desteklemiştir. Arslan ve Atasayar (2008) tarafından yapılan çalışmada 400 eğitim müfettişi ve 111 İl MEM yöneticisinin eğitimin yerinden yönetimi ile ilgili fikirleri araştırılmıştır. Katılımcılar, eğitim alanındaki merkeziyetçi yapı kaynaklı sorunların yerel örgütlere yetki aktarımı yapılarak çözülebileceğini ifade etmekle birlikte eğimde genel amaçların uygulanabilirliğinin ve tarafsızlık ilkesinin zarar görebileceğinin çekincesini taşımışlardır. Şişman ve Turan (2003) tarafından ise ülkemizde eğitim alanında kontrolün kaybedilmesi kaygısı kaynaklı yönetim politikaların değiştirilmesine ihtiyaç duyulduğu belirtilmiştir. Bir başka çalışmada, katılımcılar (beş okul müdürü, dört sendika yöneticisi, dört milletvekili) tarafından, ülkemizdeki eğitim hizmetlerinde tümüyle bir yerelleşmeye geçiş yerine mevcut düzenin yapılandırılmasına ihtiyaç olduğu belirtilmiştir (Öz, 2013). Özdemir (2006) tarafından, karar alma etkinliği ve yönetim maliyetleri açısından eğitim hizmetlerinin yerel yönetim birimleri tarafından yürütülmesi gerektiği ifade edilmiştir. Taşçı (2008) tarafından yapılan araştırmada, yerel yönetimlerin eğitim hizmetlerindeki etkinliğinin artırılmasının öğrencilere yönelik hizmetler, personel ve mali kaynak yönetimi açısından verimliliği artıracağı belediye başkanları ve okul yöneticileri görüşleri doğrultusunda belirlenmiştir.

Araştırma Sorusu 1.5: Eğitim yöneticilerinin eğitim hizmetlerinin yerelleşmesi konusundaki görüşleri; gelişmiş ülkelerin eğitim ve yerel yönetim sisteminin bilinirlik düzeyi, eğitim durumu, görev yaptığı okul kademesine göre nasıl şekillenmektedir?

Gelişmiş ülkelerdeki eğitim sistemlerinden haberdar olup belirli zamanlarda inceleme yapan üç okul yöneticisi ülkemizde eğitim hizmetlerinde belediyelere verilen yetkilerin korunması gerektiğini ifade etmiştir. İki okul yöneticisi, belediyelerin bir rehber/yönetmelik

çerçevesinde, mevcut yetkilerle, etkin paydaş iş birliği ile nitelikli eğitim hizmetleri sunabileceğini fikrini belirtmiştir. İki okul yöneticisi de ülkemizde eğitim hizmetlerinde belediyelere verilen yetkilerin bazı konularda artırılabileceği görüşünü savunmuştur: yerel koşullara göre kaynakların daha etkili ve verimli kullanılacağı, yerel düzeyde eğitim politikalarının belirlenebileceği ifade edilmiştir.

Gelişmiş ülkelerdeki belediyelerin eğitim hizmetlerindeki rolünden kısmen haberdar/ haberdar olan yöneticilerin genel görüşleri incelendiğinde; iki okul yöneticisinin ülkemizde eğitim hizmetlerinde belediyelere verilen yetkilerin korunması gerektiğini ifade etmiştir. İki yönetici de (bir okul ve bir belediye) ülkemizde eğitim hizmetlerinde belediyelere verilen yetkilerin bazı konularda artırılabileceği görüşünü savunmuştur.

Gelişmiş ülkelerdeki belediyelerin eğitim hizmetlerindeki rolünden kısmen haberdar/haberdar olan üç okul ve bir belediye yöneticisinin belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetkilerinin ve faaliyet alanının genişletilmesinin eğitim uygulamalarının (öğretimin) kalitesine yönelik etkileri hakkındaki görüşleri incelendiğinde; yöneticilerin çoğunluğunun (3), belediyelerin okullara vereceği sistematik fiziki desteklerin (bakım onarım, peyzaj düzenleme, malzeme yardımı, ulaşım vb.) dolaylı olarak öğretime pozitif katkı sağlayacağını, nitelikli okul dışı eğitim ortamlarının sağlanmasıyla da öğretime doğrudan pozitif olarak yansıyacağını vurgulamıştır. Bir belediye yöneticisi ise belediyenin fiziki destek dışında yürüttüğü/yürüteceği eğitim hizmetlerinde denetim olması gerektiğini savunmuştur.

Gelişmiş ülkelerdeki belediyelerin eğitim hizmetlerindeki rolünden kısmen haberdar/haberdar olan üç okul ve bir belediye yöneticisinin, belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetki ve faaliyet alanının genişletilmesi hakkındaki görüşleri incelendiğinde, birer okul ve belediye yöneticisi bazı konularda belediyelerin eğitim hizmetlerinde daha aktif olmasını belirtmişlerdir. Bu görüşlerine gerekçe olarak belediyelerin işlevsel olarak ihtiyaç ve beklentilere en hızlı ve en verimli çözüm sunacak kurumlar olduğunu ve paydaşlarla daha güçlü iş birliği sağlanabileceğini ifade etmişlerdir. Bu konuda belediyenin daha etkin olmasının bazı olumsuz durumları da oluşturabileceği bir okul ve bir belediye yöneticisi tarafından dile getirilmiştir. Belediyelerin siyasi yapısını bazı dezavantajları olabileceği vurgulanmıştır ve belediye eğitim faaliyetlerinin bir yönetmelik çerçevesinde bir kurul tarafından denetlenmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Okul yöneticilerinin eğitim durumuna göre belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetki ve faaliyet alanının genişletilmesi ile ilgili görüşleri incelendiğinde; okul yöneticilerinin görüşleri arasında belirgin bir fark görülememiştir. Genel olarak mevcut yetkilerin korunarak faaliyetlerin niteliğinin artırılması gerektiği görüşü hâkim olmuştur. Eğitim durumuna göre belediye yöneticilerinin görüşleri arasındaki farkların; lisans düzeyinde olanların (4) siyasi yapının olumsuz etki edeceği ve hizmetlerde standartların oluşturulması gerekliliğine dair görüşleri olmuştur. Belediye eğitim yöneticileri genel olarak; yetki ve faaliyet alanının genişletilmesi durumunda belediyelerin siyasi yapısından dolayı bazı olumsuz etkilerin oluşabileceği, mevcut yetkilerin korunarak faaliyet niteliğinin ve çeşitliliğinin artırılması gerektiğini ifade etmiştir.

Okul yöneticilerinin görev yaptığı okul kademesine göre belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetki ve faaliyet alanının genişletilmesinin eğitim politikalarının uygulanabilirliğine etkileri incelendiğinde; okul öncesi kademesindeki yöneticiler (2) okul dışı öğrenme ortamlarının sağlanması, fiziki desteklerin verilmesi ve belediyelerin eğitim hizmetlerinin nitelikli olması durumunda eğitim politikalarının uygulanabilirliğine pozitif etki edeceğini ifade etmiştir. İlkokul kademesindeki yöneticiler (5), okul öncesi kademesindeki iki yönetici ile benzer görüşlere sahip olup ek olarak hizmetlerin belirli standartlar çerçevesinde sunulması ile eğitim politikalarının uygulanabilirliğine pozitif etki edeceğini ifade etmiştir. Ortaokul kademesinde görev yapan iki yönetici, okul dışı öğrenme ortamlarının sağlanması ve hizmetlerin okul yöneticilerinin beklentilerine göre yapılması durumunda, lise kademesindeki yönetici de nitelikli eğitim hizmetleri ile bu konuda pozitif etkilerin olacağını ifade etmiştir. Yöneticilerin görev yaptığı okul kademesine göre bazı farklar olmakla birlikte okul yöneticileri genel olarak okul dışı öğrenme ortamlarının sağlanması ve belediyelerin eğitim hizmetlerinin nitelikli olması durumunda eğitim politikalarının uygulanabilirliğinin olumlu etkileneceğini belirtmiştir.

Araştırma Sorusu 1.6: Türkiye'deki yerel yönetimlerin eğitim alanındaki rolü nasıl olmalıdır?

Söz konusu probleminin çözümüne yönelik bu araştırmadaki tüm bulgular sentezlenerek Türkiye'deki belediyelerin eğitim alanındaki rolüne ilişkin bir model önerisi geliştirilmiştir.

Araştırmacı tarafından geliştirilen model önerisinde (Şekil 31), belediye tarafından sunulan eğitim hizmetleri etkinlik çeşitliliği ve fiziki destek çeşitliliği olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Etkinlik çeşitliliği de katılımcı ve içerik çeşitliliği olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Katılımcı çeşitliliği: çocuklar, gençler, yetişkinler, yaşlılar, engelliler, ekonomik ve sosyal yönden dezavantajlı bireyler, özel eğitime ihtiyaç duyan bireyler olarak tanımlanmıştır. İçerik çeşitliliği ise meslek kursları, sanat ve zanaat kursları, kişisel gelişim kursları, spor kursları, sosyal ve kültürel uyum etkinlikleri (konferans, seminer, söyleşi vb.), akademik beceri kursları (ders takviye, merkezi sınavlara hazırlık kursları vb.), yaşam becerileri kursları (afet, iklim değişikliği, enerji verimliliği vb. farkındalık geliştirme kursları), bilimsel okuryazarlık etkinlikleri (bilim merkezi, müze vb okul dışı eğitim ortamlarındaki eğitimler), atölye etkinlikleri, sosyal etkinlikler olarak tanımlanmıştır. Fiziki destek hizmetleri; yeni okul, bilim, sanat, spor, kültür merkezlerinin yapımı ile var olan eğitim ortamlarının fiziki olarak desteklenmesi (bakım onarım, ilaçlama, dezenfeksiyon, çeşitli araç, gereç, malzeme temini vb.) şeklinde sınıflandırılmıştır.

Belediye eğitim hizmetlerinin sunumunda göz önünde bulundurulması gereken ilkeler: etkili iletişim, hesap verilebilirlik ve şeffaflık, sürdürülebilirlik, çeşitlilik, erişilebilirlik, sistematiklik, etkin paydaş ve uzman iş birliği, objektif değerlendirme (uzman ve paydaş değerlendirmesi) olarak sıralanmıştır. Belediye eğitim hizmetlerinin amaçları: kişisel ve toplumsal gelişimi sağlamak, vatandaşların beklenti ve ihtiyaçlarını karşılamak şeklinde tanımlanmıştır. Mevcut durumda belediye eğitim hizmetlerindeki sınırlılıklar; finansal desteğin yetersizliği, hizmetlerle ilgili detaylı bir mevzuat altyapısının olmaması, paydaş iş birliklerinin yeterli seviyede olmaması olarak belirtilmiştir.

Modelde belediye eğitim hizmetleri ile ilgili standartları belirlemek üzere bir yönetmelik yayınlanması önerilmektedir. Belediye eğitim hizmetlerinin sunulmasında belirli bir mevzuat altyapısı (5393 sayılı kanun, 526 sayılı kanun ile 687 sayılı KHK) olmasına rağmen hizmetlerin etkin ve verimli bir şekilde sunulmasına yönelik detaylı, izleme ve değerlendirme süreçlerini de içeren bir mevzuat bulunmamaktadır. Söz konusu yönetmeliğin, MEB koordinasyonunda, belediyelerin bağlı olduğu bakanlık olan Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve mali kaynak boyutu sebebiyle Hazine ve Maliye Bakanlığı desteğiyle hazırlanması tavsiye edilmektedir. Yönetmelik, hizmetlerin planlanması, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi çerçevesinde; hedef kitle, öğretim programı, personel istihdamı, kariyeri ve eğitimi, eğitim yerleri ve araç-gereç-malzeme,

finansman, paydaş iş birliği konularını içermesi önerilmektedir. Görüşme yapılan yöneticilerin çoğunluğu da belediyeler tarafından yürütülen eğitim faaliyetlerindeki niteliğin artırılması için planlama, uygulama ve değerlendirme süreçlerinde paydaşlarla etkin iş birliği yapılması, eğitim ortamlarının belirlenmesi ve eğitmenlerin istihdamı/görevlendirilmesi konularında belirli kriterlerle hareket edilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Belediye tarafından sunulan/sunulacak eğitim hizmetlerinin söz konusu yönetmelik çerçevesinde ve hizmetlerin ilgili paydaşları ve uzmanları ile yapılacak etkin iş birlikleri ile daha kaliteli bir yapıya (etkin, verimli, izlenebilir, beklenti ve ihtiyaçlara uygun, hedef ve süreç odaklı) kavuşacağı beklenmektedir. Kaliteli belediye hizmetlerinin de eğitim politikalarının uygulanabilir olması, kaliteli öğretim süreci, okulların mali yapısının güçlendirilmesi ve fırsat eşitliğinin sağlanması boyutlarında örgün eğitim hizmetlerinin kalitesini artıracağı düşünülmektedir. Bu durum görüşme yapılan yöneticilerin çoğunluğu tarafından da ifade edilmiştir. Belediyeler tarafından; donanımlı okul alanları ve derslikler oluşturulması ve düzenli takibi sonucu yöneticilerin öğretim sürecine odaklanması, okul dışı öğrenme ortamlarının çeşitliliğinin-niteliğinin-sayısının artırılması ve nitelikli eğitim faaliyetleri düzenlenmesi, düzenlenen eğitim faaliyetlerinin okullarda da düzenlenmesi ve hizmetlere erişimin kolaylaştırılması, düzenlenen eğitim faaliyetlerinin hedef kitlenin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişim alanlarını desteklemesi sonucunda eğitim politikalarının uygulanabilirliğinin ve öğretim sürecinin olumlu etkilenmesi beklenmektedir. Belediyeler tarafından donanımlı okul alanları, derslikler oluşturulması ve düzenli takibi ile okulların mali yapısına dolaylı olarak katkı sağlanacaktır. Belediyelerin eğitim hizmetlerinde ihtiyacı olan bölgeleri/okulları önceliklendirilmesi ile fırsat eşitliğinin sağlanmasına katkıda bulunulacaktır.

Belli (2017) tarafından yapılan çalışmada; esnek teşkilat yapısına sahip, hesap verilebilirlik, şeffaflık, saydamlık ilkelerinin hâkim olduğu yeni kamu yönetim anlayışının hayata geçirilmesindeki en önemli unsurun halka en yakın konumda olan yerel yönetimler olduğu, katılımcılığın sağlanması, hizmetlerin etkin, verimli, zamanında sunulmasının bu anlayışın temel amaçları olduğu belirtilmiştir. Usta ve Bilgiç (2017) tarafından yapılan araştırmada; ülkemizde yerel yönetimlere yetkileri ile orantılı finansman oluşturulamaması ve merkezi yönetimin idari vesayet denetimlerinin, yerelleşme düzeyinin düşük kalmasına sebep olduğu tespit edilmiştir. Şahin (2018a) tarafından yapılan çalışmada; görüşme yapılan okul müdürleri, eğitimde yerelleşmeye dair finansman ve altyapı desteği konusunda yerel

yönetimlerin, diğer konularda merkezi yönetimin aktif olması gerektiğini belirtmiştir. Fransa'daki yerelleşme reformlarının araştırıldığı çalışmada, yerelleşmenin temelinde sistemdeki yerel aktörlerin sayısının artırılması ve iş birliği içinde çalışmasının teşvik edilmesi olduğu bu durumun da etkin ve verimli politikalar oluşturulmasını sağladığı belirtilmiştir (Kuhlman, 2011; Eliçin, 2017). Araştırmacı tarafından geliştirilen modelde de yerel ölçekteki kurumların iş birliğine vurgu yapılmıştır.

Almanya, Kanada ve Avusturalya'daki eğitimde yerelleşme uygulamalarını inceleyen çalışmada, yerelleşmenin eğitimi süreci ile ilgili çıktıları pozitif etkilediği belirtilmiştir. Ülkemizdeki kısmi yerelleşme uygulamalarının (okul aile birliği ile katılımcılığın sağlanması, belediyeler ve STK'lar tarafından okul bakım onarım faaliyetleri ve malzeme temini) herhangi bir yönetmelik ya da rehbere bağlı olmadan ilerlediği belirtilmiştir (Demirbilek 2022). Araştırmacı tarafından geliştirilen modelde açıklanan hizmet ilkeleri ve standartları bu ihtiyacın giderilmesini sağlayacaktır.

Çoban ve Yeşil'e (2022) göre, mali yerelleşme ile hizmet alan ile hizmet sunan arasındaki bağın güçlenmesi, yerel halkın devlete yabancılaşmasının yerine karar alma süreçlerine katılımının sağlanması, vatandaş ve devlet arasındaki bağların güçlenmesi mümkün kılınabilir. Başka bir araştırmada, eğitimde yerelleşme ile toplumsal katılımın, karar verme etkinliğinin, eğitim kalitesinin en üst seviyede olmasının sağlanabileceği belirtilmiştir (McGinn ve Welsh, 1999). Köksal (1999), eğitim alanındaki yerinden yönetim uygulamaları ile katılımcılık ilkesinin güçleneceğini, oluşturulacak eğitim kurullarında tüm paydaşların yer alması sonucu öğretmenlerin niteliğinin ve okulların etkinliğinin artacağını belirtilmiştir. Önerilen modelde de yerel ölçekteki katılımcılık ilkesine vurgu yapılmıştır.

Tümay (2021) tarafından yapılan araştırma, mali yerelleşmenin insani gelişme endeksi üzerinde belirli bir oranda olumlu etkisi olduğunu ortaya çıkarmıştır. Yerelleşmenin gerçekleşmesinde kritik öneme sahip olan mali yerelleşmenin; iktisadi verimliliği ve bütçe disiplinin sağladığı, yerel yönetimlerin kapasitesini ve hesap verilebilirliği güçlendirdiği ve Dünya Bankası, Avrupa Birliği, BM, OECD vb. uluslararası kuruluşlar tarafından teşvik edildiği belirtilmektedir. Kamu yararının gözetilmesi ve görev paylaşımında belirli kriterlere (etkinlik, verimlilik, ekonomiklik) göre hareket edilerek kurulan merkez-yerel ve devlet-özel sektör dengesi ile sorunların kalıcı çözümü sağlanabileceği belirtilmiştir (Akman, 2018). Bir başka çalışmada, kamu kurum ve kuruluşlar arasındaki ilişkilerin siyasetten arındırılması, yerelleşmenin sağlanmasını ve kaynakların etkin ve verimli kullanımını destekleyeceği ifade

edilmiştir. Yerel ölçekteki görevler ile ilgili yerel yönetim birimlerine verilen yetki ve finansman desteği ile mali yerelleşme sağlanacağı ve şehirlerin rekabet güçlerinin artırılacağı belirtilmiştir (Öksüz ve Aydın, 2021). Kurt'a (2006) göre, ülkemizde yerel yönetimlerin kurumsal ve mali kapasitesinin güçlendirilmesi ile eğitim sistemindeki sorunlar aşılabileceği belirtilmiştir. Kızıler ve Çetinkaya'ya (2015) göre, ülkemizde kaynak ve hizmet bağlamında en önemli yerel yönetim birimi olan belediyelerin merkeze olan bağımlılıklarının azaltılması ile yerelleşme uygulamalarının güçlenebileceği tespit edilmiştir. Taşar (2009) tarafından yapılan çalışmada, eğitimde yerelleşme ile kamu okullarındaki eğitim hizmetlerinin niteliğinin artacağını, yerel halkın özel eğitim harcamalarının azalacağını belirtmiştir. Bilgiç (2021) tarafından yapılan çalışmada, ülkemizde eğitim hizmetlerindeki yerelleşmenin istikametinin, okul merkezli yönetim odaklı olabileceği değerlendirilmiştir. Çağdaş'a (2019) göre, yönetim sistemlerinde merkez-yerel dengesi, ülke tarihi, toplumun sosyolojik yapısı, kültürel, ekonomik, siyasal düzen çerçevesinde şekillenmektedir. Karataş (2012) tarafından eğitimde yerelleşmeye dair önerilen "yerel eğitim şuraları" modelinde, illerde ve büyük ilçelerde, eğitim hizmetlerindeki tüm paydaşların katılımının sağlanması ile yaşanan sorunlara yerel kaynaklarla çözümler geliştirilmesi hedeflenmiştir. Sıralanan araştırma sonuçlarında da vurgulandığı üzere, eğitim alanındaki yerelleşme uygulamalarının yerel ölçekte sunulan hizmetler ile ilgili sorunların çözümünde etkili olduğu ve hizmetlerin kalitesini artırdığı belirtilmiştir. Araştırmacı tarafından geliştirilen model önerisinin ülkemizde uygulanması ile belediyeler tarafından sunulan eğitim hizmetleri ile örgün eğitim hizmetlerinin kalitesinin artması beklenmektedir.

5.2. Öneriler

Bu bölümde yapılan öneriler, çalışmanın sonuçlarına dayalı olarak yapılan öneriler ile araştırmacılara öneriler şeklinde aşağıdaki paragraflarda verilmiştir.

Bu çalışmada genel çerçevede ülkemizdeki ve Fransa, İtalya, İngiltere'de yerel yönetim sistemleri araştırılmış, detaylı olarak da ülkemizdeki altı belediyenin (İstanbul'daki beş ilçe belediyesi ile İBB) ve söz konusu ülkelerdeki belediyelerin (Paris, Roma, Londra) eğitim alanında yürüttüğü faaliyet ve projeler araştırılmıştır. Eğitim hizmetlerinin sunumunda kritik pozisyonda olduğu düşünülen okul yöneticileri ve belediye eğitim yöneticiler ile araştırmacı tarafından geliştirilen görüşme formu kullanılarak görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Yerel yönetim sistemleri, belediyelerin eğitim alanındaki uygulamaları ve eğitim yöneticilerinin

görüşleri ışığında ülkemizdeki eğitim hizmetlerinin sunumunda dikkate alınabilecek bir model önerisi geliştirilmiştir.

Geliştirilen model önerisinin, ülkemizdeki eğitim hizmetlerindeki merkez- yerel dengesi, eğitim konusundaki finansmanın dağılımı, okulların fiziki şartları, belediyeler tarafından sunulan eğitim hizmetlerinin niteliği, eğitim yatırımlarının planlanması vb. konularda sunduğu önerilerle eğitim hizmetlerindeki verimliliği artıracağı beklenmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı, İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri, büyükşehir, il, ilçe belediyeleri gibi kurumların eğitim hizmetlerinin sunumunun planlanmasında ve uygulanmasında, araştırma sonuçlarından faydalanacağı düşünülmüştür.

Tüm bulgular sentezlendiğinde belediyelerin eğitim hizmetlerini MEB koordinasyonunda yayınlanacak bir yönetmelik çerçevesinde, mevcut yetkiler korunarak, etkin paydaş iş birlikleri ile nitelikli olarak sunması gerektiği sonucuna varılmış ve bu konuda bir model tasarlanmıştır. Söz konusu modelin anahtar konularından biri yönetmeliğin hazırlanması aşaması olup bu süreçte MEB, ÇŞİDB, HMB, Büyükşehir ve ilçe belediyeleri, İl ve İlçe MEM, STK temsilcileri ile eğitimde yerelleşme, okul dışı eğitim ortamları konusunda çalışmalar yapan akademisyenlerin aktif katılımının sağlanması önerilmektedir. Okul yöneticileri ve öğretmenler, belediye eğitim yöneticileri ve öğretmenler, MEM yöneticileri ve denetçileri, ilgili bakanlık yöneticilerinin çeşitli yöntem ve teknikler vasıtasıyla görüşlerinin alınması önerilmektedir. Aşağıda sıralanan öneriler, belediye eğitim hizmetlerinin söz konusu yönetmelik ve etkin paydaş iş birliği çerçevesinde sunulması kapsamındadır.

Araştırmacı tarafından geliştirilen modelin anahtar konularından biri de okul dışı eğitim ortamları ile ilgili belediyelerin rolüdür. Paris, Roma, Londra yurt dışı örneklerinde şehirdeki kültürel miras alanlarının, okul bahçelerinin, müzelerin, belediyeye bağlı binaların, üniversitelerin vb. eğitim faaliyetlerinde aktif olarak kullanıldığı ve bu ortamlarda yapılan faaliyetlerdeki iş birliğinin eğitimde yerelleşme uygulamalarını desteklediği tespit edilmiştir. Bu sebeple belediyeler tarafından yapılan eğitim yatırımlarının, okul dışı öğrenme ortamlarının sayısının, niteliğinin ve çeşitliliğinin artıracak şekilde planlanması önerilmektedir. Bu kapsamda okul bahçelerinin sınıf dışı öğrenme etkinliklerinin çeşitliliği artıracak şekilde ve bulunduğu mahalle sakinlerine açık yerel doğal alanlara dönüştürülmesi, okul kütüphanesi, bilim merkezi, müze yapımı ile yurt dışı örneklerde görülen oyuncak kütüphaneleri, oyun kafeleri yapımı planlanabilir. Paris Büyükşehir Belediyesi hizmet

örneklerinden biri olan trafiğe kapalı güvenli okul yolları yapımı da eğitim yatırımları kapsamında önerilmektedir.

Şehirdeki okul dışı öğrenme ortamlarının (müze, bilim merkezi, ören yerleri, sanayi tesisleri, milli parklar, doğa kampları, kültürel miras alanları, kültür merkezleri, bilgi evleri, kütüphaneler vb.) eğitim faaliyetlerini yürüten kurumlar tarafından aktif olarak kullanılması önerilmektedir. Şehirdeki okul dışı öğrenme ortamlarında düzenlenen tüm eğitim programlarının ve etkinliklerin belediyeler tarafından; öğretim programı ile ilişkilendirilmesi, bir katalog olarak yayınlanması ve etkili bir şekilde duyurulması önerilmektedir.

Yurt dışı eğitim uygulamalarında da görüldüğü üzere belediyeler tarafından düzenlenen meslek, sanat, spor kursları ile akademik becerileri geliştirmeyi hedefleyen kursların okul binaları ve alanlarında da düzenlenmesi önerilmektedir. Bu durumun hizmetlere erişimin kolaylaştırılmasında ve paydaş iş birliklerinin güçlendirilmesinde önemli olduğu düşünülmüştür. Benzer şekilde okulların da belediyeye bağlı eğitim merkezlerini, atölyeleri ve diğer alanları daha aktif kullanmasının teşvik edilmesi önerilmektedir.

Belediyeler tarafından çocuklara ve gençlere yönelik düzenlenen eğitim faaliyetlerinde ebeveynlere yönelik düzenlenen eğitim programı ve görüşme programlarının çeşitliğinin ve niceliğinin artırılması önerilmektedir.

Belediyeler tarafından okullarda düzenlenen öğrencilere ve velilere yönelik farkındalık eğitimlerinin (çevre, afet, dijital bağımlılık, akran zorbalığı, aile iletişimi vb.) çeşitliliğinin artırılması ve eğitim içeriklerinin ihtiyaçlara göre güncellenmesi önerilmektedir.

Belediyeler tarafından sunulan çocuklara ve gençlere yönelik eğitim hizmetlerindeki hedef kitlenin ağırlıklı olarak ilkokul, ortaokul, lise kademesindeki çocuklar ve gençler olduğu belirlenmiştir. Söz konusu hizmetlerdeki hedef kitlesinin; okul öncesi dönem-üniversite dönemi arasındaki tüm kademedeki öğrencilerden oluşması önerilmektedir.

Yurt dışı uygulamalarda da görülen okula zamanında başlamayan, devam edemeyen çocuklar ve gençler ile ilgili belediye sosyal hizmet uzmanları ve okul rehberlik öğretmenlerinin iş birliği içinde çalışması önerilmektedir.

Belediyeler tarafından sunulan yetişkinlere yönelik eğitim hizmetlerinde ve örgün eğitimi destekleyen eğitim hizmetlerinde hedef kitlenin görüşlerini paylaşabilmesi ve belirli

temalarda proje oluşturmasının teşvik edilmesi önerilmektedir. Katılımcılığın hizmetlerde göz önünde bulundurulmasıyla hizmet süreçlerinin iyileştirilmesi beklenmektedir.

Aynı ilçede düzenlenen yetişkinlere yönelik eğitim hizmetleri konusundaki ilgili tüm paydaş kurumların (İlçe Belediyeleri, Büyükşehir Belediyeleri, Halk Eğitim Merkezleri, STK'lar, Üniversiteler, İşveren temsilcileri) birlikte hareket ederek istihdam ihtiyacı, eğitim yeri, öğretim programı içeriği, personel (yönetici, öğretmen, hizmet personeli) görevlendirilmesi/istihdamı, izleme ve değerlendirme konularında iş birliği yapmasının eğitim hizmetlerinin kalitesini artıracağı değerlendirilmiştir. Bu konudaki mevcut koordinasyon kurullarının ya da iş birliklerinin etkinliğinin artırılması önerilmektedir.

Belediyeler tarafından belirli konularda düzenlenen konferans, söyleşi, panel vb. etkinliklerin; aylık, dönemlik, yıllık eğitim programlarına (hedef kitle, öğretim hedefleri, öğretim içerikleri, izleme ve değerlendirme konularının planlanarak) dönüştürülmesi önerilmektedir.

Araştırma bulguları arasında okullara sağlanan bina bakım onarım, ilaçlama ve dezenfeksiyon, malzeme ve ekipman desteği hizmetlerinin sistematik bir şekilde yürütülmediği belirlenmiştir. Bu hizmetlerin belediyeler ve ilçe milli eğitim müdürlükleri iş birliğinde ihtiyaç öncelikleri gözetilerek sunulması gerekmektedir. Bu durumu sağlamak üzere yılın belirli dönemlerinde ilçedeki tüm okulların öncelikli ihtiyaçlarını İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri'ne bildirmesi ve tüm ihtiyaçların analiz edilerek öncelik durumlarının belirlenmesi gerekmektedir. Belediye, İlçe MEM ve okullar iş birliği içinde hareket ederek söz konusu fiziki desteklerin adalet ve eşitlik ilkesi gözetilerek etkin ve verimli bir şekilde sunulması, belediye-okul arasında hizmetin yürütülmesi sürecinde etkili iletişimin sağlanması önerilmektedir. Belediye- İlçe MEM iş birliğinde okul binaları ve alanları ile ilgili kalite standartlarının belirlenmesi ve eylemlerin planlanması önerilmektedir.

Belediyeler tarafından gerçekleştirilen eğitim yatırımları arasında bulunan okul dışı öğrenme ortamları (bilim merkezi, müze, eğitim merkezi, yaşam merkezi, gönüllü evi, bilgi evi vb.) ile ilgili; binasının projesinin oluşturulması, inşası, iç tasarımı ve malzeme seçimi, yönetici ve öğretmenlerin belirlenmesi, mesleki eğitimlerin düzenlenmesi ve eğitim faaliyetlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanması aşamalarında ilgili tüm paydaşların (Belediye, Milli Eğitim Müdürlükleri, ilgili STK'lar, akademisyenler, öğretmenler, mimarlar, inşaat mühendisleri vb.) iş birliği ve koordinasyon içinde hareket etmeleri önerilmektedir. Benzer iş birliğinin

(binasının projesinin oluşturulması, inşası, iç tasarımı ve malzeme seçimi) okul binaları yapımında da sürdürülmesi önerilmektedir. Londra Bilim Müzesi örneğinde olduğu gibi ülkemizde de bilim merkezilerinin bağlı olduğu, öğretmen eğitimleri, öğretim programı içerikleri, iş birliği ve koordinasyon vb. konularda danışmanlık hizmeti sunabilecek bilim merkezleri platformu kurulması önerilmektedir. Sivrikaya ve Güneröz (2022) tarafından yapılan çalışma kapsamında da bilim merkezileri etkinliklerinin çeşitli dokümanlarla paylaşılmasının, müzeler/bilim merkezleri arasındaki iş birliğinin güçlendirilmesi noktasında ihtiyaç olduğu belirtilmiştir. TÜBA (2019) tarafından yayınlanan raporda da bilim merkezlerinin koordinasyonu için, yönetim ve bilim alanındaki iş birliğinin ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik bir komisyon oluşturulması önerilmiştir. Türkiye'deki bilim merkezlerinin çoğunluğunun büyükşehirlerde konumlandığı tespit edilmiştir (TÜBİTAK, 2023; Bilim Türkiye, 2023). Bilim merkezlerinin çok yönlü toplumsal, sosyal ve ekonomik katkıları düşünüldüğünde her ilde, büyük ilçede ve özgün olacak şekilde yaygınlaştırılması önerilmektedir. Belediyelerin etkili, bilimsel informal eğitim ortamlarının oluşturulmasında, yaygınlaştırılmasında ve söz konusu ortamlardaki eğitim faaliyetlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanmasında aktif olarak rol alabilmesinin teşvik edilmesi önerilmektedir.

Süreç iyileştirme, bir süreç içerisindeki katma değer üretmeyen israf kaynaklarının ortadan kaldırılmasını sağlayacak uygulamalar bütünü olarak nitelendirilmiştir (Çelik, 2020). Minimum seviyede kaynak tüketerek, hedef kitledeki gruplar ve ilgili kurum ve kuruluşların beklenti ve ihtiyaçlarına uygun nitelikte eğitim hizmetleri sunmak söz konusu uygulamalar bütünü olarak tanımlanabilir. Ülkemizdeki belediyeler tarafından sunulan eğitim hizmetlerinin kalitesinin artırılması kapsamında: sunulan her bir eğitim hizmeti için süreçlerin tanımlanması, geliştirilecek noktaların beklenti ve ihtiyaçlara uygun bir şekilde çeşitli yöntem ve tekniklerle tespit edilmesi, bu çerçevede eylemlerin planlanması ve etkin olarak uygulanması şeklinde bir yaklaşım (süreç iyileştirme) önerilmektedir. Yine kalitenin artırılması kapsamında eğitim hizmeti özelindeki bilimsel araştırmaların ve yurt içi- dışı uygulamaların düzenli olarak takip edilmesi önerilmektedir.

Araştırmada kullanılan yöntemlerin ve ortaya çıkan sonuçların eğitim hizmetlerinde yerel yönetimler konusunda yapılacak araştırmacılara yöntemin uygulanması, ülkemizde ve yurt dışında incelenen kurumlar, ulaşılan kurumsal raporlar, kaynaklar açısından fayda sağlayacağı düşünülmektedir. Görüşme yapılacak örneklem grubuna belediyede görev yapan öğretmenlerin, belediyelere bağlı bilim merkezlerinde görev yapan yönetici ve

öğretmenlerin, eğitim alanı dışında çalışan farklı disiplinlerde uzmanlık alanı olan belediye yöneticilerinin de dahil edilmesi önerilmektedir. Yurt içi ve yurt dışı yerel yönetim sistemleri ile ilgili araştırmaların güncel yerel yönetim hizmetleriyle/uygulamalarıyla desteklenmesi önerilmektedir. Araştırmacı tarafından geliştirilen model önerisi ve literatürde yer alan diğer modeller çerçevesinde belediye eğitim hizmetlerinin performans düzeyini ölçebilecek bir ölçek geliştirilmesi önerilmektedir. Aşağıdaki Şekil 32'de araştırma önerileri şema şeklinde gösterilmiştir.

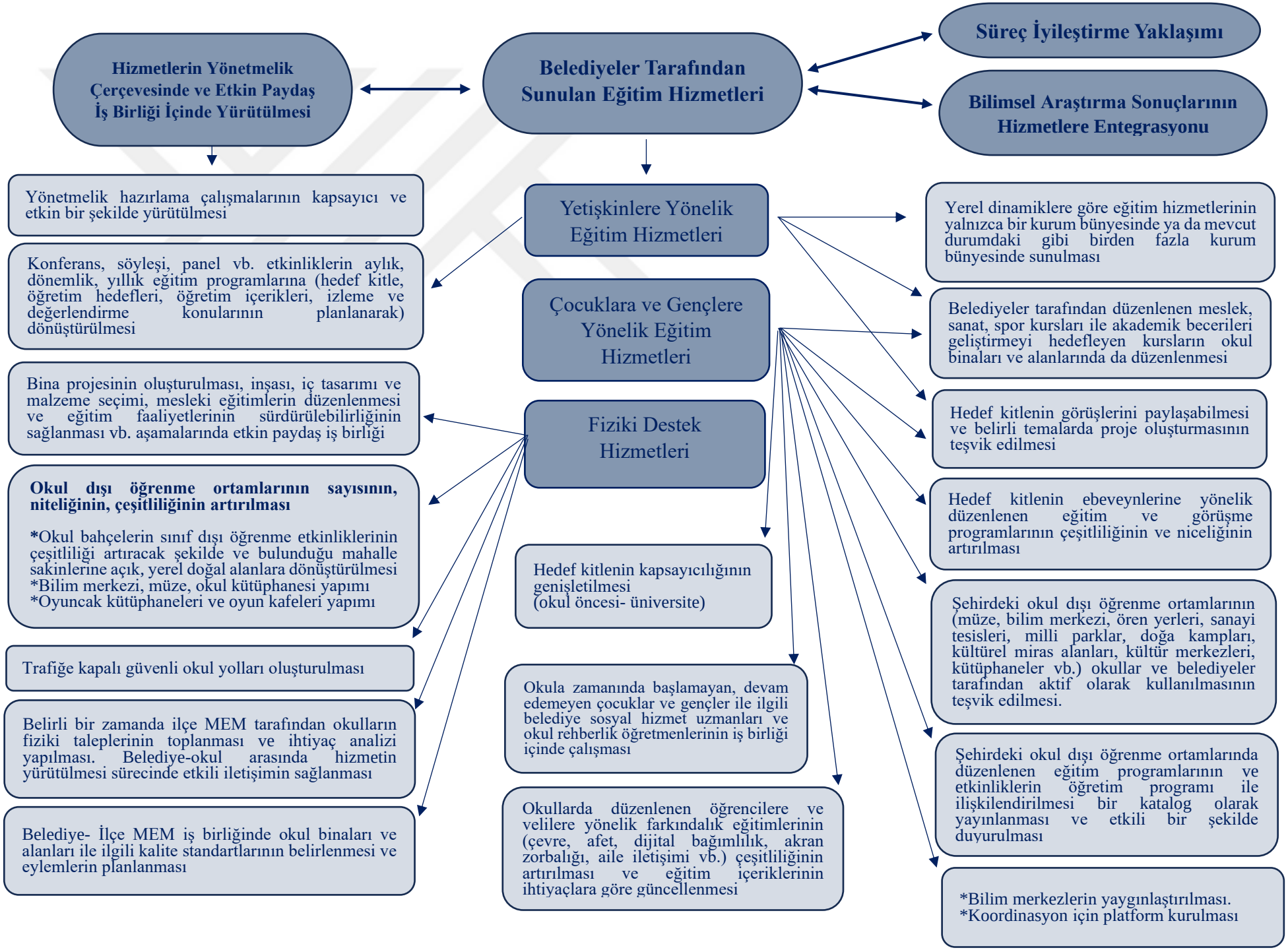

Şekil 32. Türkiye'deki Belediyelerin Eğitim Hizmetlerindeki Rollerine İlişkin Öneriler

KAYNAKÇA

Acar, H. (2015). *Büyükşehir belediyelerinin eğitim hizmetlerinin verimlilik analizi (Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Ko-mek örneği)* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Aka, V. (2018). *Çocuklara yönelik yerel yönetim uygulamaları: Esenler Belediyesi örneği.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yalova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yalova.

Akarçay, P. (2017). İsveç'te Yerelleşme Politikaları. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 23*(2), 457-484.

Akca, Ö.F. (2019). *Bilim merkezlerinde sorgulamaya dayalı robotik etkinliklerin öğrencilerin kavramsal başarıları, mantıksal düşünme ve bilimsel süreç becerilerinin gelişimine etkisi.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Akçakaya, E. (2017). Yeni yönetim anlayışının yerel yönetimlere yansımaları. *Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi,* (9), 105-130.

Akman, Ç. (2018). Yaklaşım, ilke ve unsurları çerçevesinde mali yerelleşmeyi anlamak. *Tesam Akademi Dergisi, Yerel Yönetimler Özel Sayısı*, 113 – 140.

Akyıldız, S. (1999). *Eğitim hizmetlerinin yürütülmesinde belediye yönetimlerine yetki verilmesi konusunu il belediye başkanlarının görüşleri.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Arıbaş, N. (2020). İngiltere ve Fransa'da merkez – yerel ilişkilerini yerellik (subsidiarity) ilkesi üzerinden karşılaştırmak. *Akademik Yaklaşimlar Dergisi, 6*(1), 1-17.

Arıkboğa, E. (2018). Yerinden Yönetim ve Merkezileşmiş Büyükşehir Sisteminde Yetkilerin Dağıtılması. *Marmara Üniversitesi Siyasal Bilimler Dergisi, 6*(1), 1-34.

Arıkboğa, Ü. (2022). Belediyelerde sosyal harcamalar: Üsküdar ve Kadıköy Belediyesi örnekleri. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi, 31*(4), 5-34.

Arslan, E. (2018). İngiltere'de yerelleşme politikaları ve yerel yönetimler. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 7 (4), 2868-2884.

Arslan, M.M ve Atasayar, H.H (2008). Milli Eğitim Bakanlığı Taşra Örgütü Yöneticilerinin Yerelleşme Konusundaki Görüşleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 41(2), 59-79.

Arslan E., Gürses, F. ve Baykal, Ö. (2015). Cumhuriyetten günümüze hükümet programlarında yerelleşme vurgusu: vaatler, gerçekleşenler. Selma Karatepe (Ed.), *9.Kamu Yönetimi Sempozyumu içinde* (s.42-53). Ankara: Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü

Arslan, Y. (2013). *Yerel yönetimler ve eğitim hizmeti ilişkisi.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Aslanargun, E. (2007). Yerinden yönetimler ve eğitim. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (13), 176-183.

ASPB, (2017). Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı. 16.03.2019 tarihinde https://www.aile.gov.tr/media/6315/kad%C4%B1n%C4%B1n-gue%C3%A7lenmesi-strajesi-belgesi-ve-eylem-plan%C4%B1-2018-2023.pdf adresinden edinildi.

Atasayar, H.H. (2005). *Milli eğitim bakanlığı taşra örgütü yöneticilerinin yerelleşme konusundaki görüşleri.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.

Atmaca, S. (2012). *Derslik dışı fen etkinlikleri ve bu etkinliklere dayalı öğretimin öğretmen adayları üzerindeki etkileri.* (Yayımlanmamış doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Aydoğan, Ş. (2021). *Yerel Yönetimlerin eğitim uygulamalarının Çankaya Belediyesi özelinde değerlendirilmesi.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Ayrangöl, Z. ve Tekdere, M. (2017). Yerelleşme teorisinin analizi ve ekonomik parametreler üzerindeki rasyonalitesi. *İktisat Politikası Araştırmaları Dergisi, 3* (1), 55-83.

Babahanoğlu, N. (2020). İtalya'da yerel yönetimler ve güvenlik. *Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 10*(20), 516-542.

Baş, F. R. (2019). *Fen bilgisi öğretmen adaylarının bilim tarihi algısına bilimin sultanları sergisinin etkisi.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Başkale, H. (2016). Nitel araştırmalarda geçerlik, güvenirlik ve örneklem büyüklüğünün belirlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, *9*(1), 23-28.

Bayrakçı, E. (2002). Demokratik Yerel Yönetimin Temel İlkeleri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (7), 89-110.

Belediye Kanunu, (2005). Eğitim ile ilgili görevler. 10.09.2021 tarihinde https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5393&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5 adresinden edinildi.

Beşiktaş Belediyesi, (2019). 2019 yılı faaliyet raporu. 15.04.2020 tarihinde https://besiktas.bel.tr/kurumsal/plan-ve-raporlar adresinden edinildi.

Beşiktaş Belediyesi, (2020a). 2020 yılı faaliyet raporu. 15.04.2020 tarihinde https://besiktas.bel.tr/kurumsal/plan-ve-raporlar adresinden edinildi.

Beşiktaş Belediyesi, (2020b). 2020 yılı performans programı. 15.04.2020 tarihinde https://besiktas.bel.tr/kurumsal/plan-ve-raporlar adresinden edinildi.

Beşiktaş Belediyesi, (2021a). 2021 yılı faaliyet raporu. 18.04.2021 tarihinde https://besiktas.bel.tr/kurumsal/plan-ve-raporlar adresinden edinildi.

Beşiktaş Belediyesi, (2021b). 2021 Yılı performans programı. 01.11.2020 tarihinde https://besiktas.bel.tr/kurumsal/plan-ve-raporlar adresinden edinildi.

Beşiktaş Belediyesi, (2021c). Kurumsal web sitesi. 01.12.2021 tarihinde https://besiktas.bel.tr/ adresinden edinildi.

Beşiktaş Belediyesi, (2022). 2022 yılı performans programı. 14.11.2021 tarihinde https://besiktas.bel.tr/kurumsal/plan-ve-raporlar adresinden edinildi.

Beşiktaş Belediyesi, (2023). 2023 performans programı. 14.11.2023 tarihinde https://besiktas.bel.tr/kurumsal/plan-ve-raporlar adresinden edinildi.

Beşiktaş Belediyesi, (2024). 2020-2024 stratejik plan. 15.04.2020 tarihinde https://besiktas.bel.tr/kurumsal/plan-ve-raporlar adresinden edinildi.

Bilgiç, A. (2021). *Küresel eğitim reformunun bir parçası olarak Türkiye'de eğitimde yerelleşme*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Bilim Türkiye, (2023). Bilim Merkezleri. 15.12.2023 tarihinde https://t3bilimturkiye.org/tr/merkezler/ adresinden edinildi.

Birvural, A. (2013). *Kent yönetiminde eğitim hizmetlerinin finansmanında alternatif bir model önerisi.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Belli, A. (2017). Yeni kamu yönetimi anlayişi bağlaminda yerinden yönetimin ve yerel yönetimlerin değerlendirilmesi. *Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi*, *9*(16), 101 - 118.

Berçintürk, T. ve Yereli, A.B. (2022). OECD ülkelerinde mali yerelleşmenin belirleyenleri. *Sosyoekonomi Dergisi*, *30*(53), 291-328.

Bozan, M. (2002). *Merkeziyetçi yönetimden yerinden yönetime geçişte alternatif yaklaşımlar (Milli Eğitim Bakanlığı örneği).* (Yayımlanmamış doktora tezi). İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.

Bozdemir, Z. (2009). *Yaygın eğitim sürecinde yerel yönetimlerin rolü.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.

Bulut, Y. ve Bimay, M. (2020). Karşılaştırmalı yerel yönetimler analizi: İngiltere ve Türkiye örnekleri. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, *16*(29), 2263 - 2298.

Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2019). *Bilimsel araştırma yöntemleri*.Ankara:Pegem Akademi

Büyükşehir Belediyesi Kanunu, (2004). Eğitim ile ilgili görevler. 10.11.2020 tarihinde https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5216&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5 adresinden edinildi.

Cayhan, C. (2017). *Yerel yönetimlerin eğitim hizmetlerindeki rolü: Bitlis örneği* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Namık Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tekirdağ.

Can, H. (2002). *Eğitimde yerellik modelinin ülkemiz açısından değerlendirilişi- bu modelde eğitim ve öğretim (ortaöğretim örneği).* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van.

Ceylan, D. (2018). *Büyükşehir belediyelerinin eğitim hizmetlerinin sunumundaki etkinliği: Erzurum Büyükşehir Belediyesi sanat ve meslek kursları (ESMEK) Örneği.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Ardahan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ardahan.

City Of London, (2023a). Eğitim faaliyetleri. 09.03.2023 tarihinde https://www.cityoflondon.gov.uk/services/education-and-learning/about-our-education-and-learning-teams adresinden edinildi.

City Of London, (2023b). Eğitim faaliyetleri. 10.03.2023 tarihinde https://www.cityoflondon.gov.uk/services/education-and-learning/schools/support-with-school-uniforms-free-school-meals-and-more adresinden edinildi.

City Of London, (2023c). Eğitim faaliyetleri. 11.03.2023 tarihinde https://www.cityoflondon.gov.uk/services/education-and-learning/adult-skills-and-learning adresinden edinildi.

Coşkun, B., Pank Ç. ve Şen, E. (2019). Metropoliten kent yönetimine geçiş: Türkiye ve İtalya örnekleri. *Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi, 2* (2), 301-314.

Çağdaş, T. (2019). Federal ve üniter devletlerin yerinden yönetim birimlerinin benzerlik ve farklılıkları açısından incelenmesi. *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*,, *6*(1), 161-179.

Çakır, M. ve İrez, S. (2018). Nitel Mülakat Yapma. Mesut Bütün ve Selçuk Beşir Demir (Ed.), *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri* (3. Baskı) içinde (s. 339-427). Ankara: Pegem Akademi.

Çekmeköy Belediyesi, (2019). 2019 yılı faaliyet raporu. 15.04.2020 tarihinde https://www.cekmekoy.bel.tr/sayfa/stratejik-plan-ve-performans-programlari adresinden edinildi.

Çekmeköy Belediyesi, (2020a). 2020 yılı faaliyet raporu. 15.04.2020 tarihinde https://www.cekmekoy.bel.tr/sayfa/stratejik-plan-ve-performans-programlari adresinden edinildi.

Çekmeköy Belediyesi, (2020b). 2020 yılı performans programı. 15.04.2020 tarihinde https://www.cekmekoy.bel.tr/sayfa/stratejik-plan-ve-performans-programlari adresinden edinildi.

Çekmeköy Belediyesi, (2021a). 2021 yılı faaliyet raporu. 18.04.2021 tarihinde https://www.cekmekoy.bel.tr/sayfa/stratejik-plan-ve-performans-programlari adresinden edinildi.

Çekmeköy Belediyesi, (2021b). 2021 Yılı performans programı. 01.11.2020 tarihinde https://www.cekmekoy.bel.tr/sayfa/stratejik-plan-ve-performans-programlari adresinden edinildi.

Çekmeköy Belediyesi, (2021c). Kurumsal web sitesi. 01.12.2021 tarihinde https://www.cekmekoy.bel.tr/ adresinden edinildi.

Çekmeköy Belediyesi, (2022). 2022 yılı performans programı. 14.11.2021 tarihinde https://www.cekmekoy.bel.tr/sayfa/stratejik-plan-ve-performans-programlari adresinden edinildi.

Çekmeköy Belediyesi, (2023). 2023 yılı performans programı. 14.11.2023 tarihinde https://www.cekmekoy.bel.tr/sayfa/stratejik-plan-ve-performans-programlari adresinden edinildi.

Çekmeköy Belediyesi, (2024). 2020-2024 stratejik plan. 15.04.2020 tarihinde https://www.cekmekoy.bel.tr/sayfa/stratejik-plan-ve-performans-programlari adresinden edinildi.

Çelik, H. (2020). Süreç iyileştirmede kaizen ve kaikaku uygulaması. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, *7*(4), 245-259.

Çelik, E.N. ve Yılmaz, V. (2021). Yerel yönetim birimi olarak belediyelerin kentlerin yerel kalkınmasındaki etkilerinin değerlendirilmesi üzerine bir inceleme. *Akademik İzdüşüm Dergisi*, *6*(1), 96-113.

Çeliksoy, E. ve Alkan, A. (2020). Yapısal ve İşlevsel Açıdan İngiltere ve Türkiye Yerel Yönetimlerinin Karşılaştırılması. *Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi, 3*(2), 403-414.

Çetin, Ö. (2016). *Mesleki eğitim merkezlerinin yerel sanayilerin gelişmesindeki fonksiyonu: problem ve çözüm önerileri Konya örneği*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). KTO Karatay Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Çetintürk, Ö. (2021). *Avrupa bütünleşmesi sürecinde Türkiye'de yerelleşme sorunsalı: Fransa ve Polonya ile bir karşılaştırma.* (Yayımlanmamış doktora tezi). Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.

Çınkır, Ö. (2002). Eğitim Yönetiminde Yerelleşmenin Üstünlükleri ve Sakıncaları. Eğitim Araştırmaları Dergisi, (8), 101-110.

Çoban, H. ve Yeşil, E. (2020). Devlete güven ve mali yerelleşmenin güven üzerindeki etkisi. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, (61), 437-452.

ÇSGB, (2017). Verimlilik Stratejisi ve Eylem Planı. 16.03.2019 tarihinde http://www.uis.gov.tr/media/1437/uis2014-2023.pdf adresinden edinildi.

Çukur, A. (2023). Türkiye'de mali yerelleşmenin bölgesel gelir eşitsizliği ve yoksulluk üzerine etkileri, *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, *19*(3), 527-560.

Dağ, B. (2016). *Fen bilgisi öğretmenlerinin informal öğrenmesi (Ankara İli Keçiören ilçesi ortaokulları örneği).* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Dalduş, T.K. (2019). *Avrupa birliği ve yerel yönetimler.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Demir, E. ve Töre, E. (2021). Yönetim süreçleri bağlamında Bilgievlerinin incelenmesi: Küçükçekmece Belediyesi örneği. *İZÜ Eğitim Dergisi*, 3(5), 15-39.

Demirbilek, M. (2022). Avustralya, Kanada ve Almanya'da eğitimde yerelleşme politikaları ve uygulamaları. *Alanyazın Eğitim Bilimleri Eleştirel İnceleme Dergisi, 3*(1), 103-123.

Dışişleri Bakanlığı, (2022). Fransa'nın siyasi görünümü. 14.03.2022 tarihinde https://www.mfa.gov.tr/fransa-siyasi-gorunumu.tr.mfa adresinden edinildi.

Dışişleri Bakanlığı, (2022b). İtalya'nın künyesi. 12.05.2022 tarihinde https://www.mfa.gov.tr/italya-kunyesi.tr.mfa adresinden edinildi.

Dışişleri Bakanlığı, (2023). Birleşik Krallık'ın künyesi ve siyasi görünümü. 12.05.2023 tarihinde https://www.mfa.gov.tr/ingiltere-siyasi-gorunumu.tr.mfa adresinden edinildi.

Dirik, Ş. (2021). *Türkiye'de yaşam boyu öğrenme açısından yerel yönetimlerin rolü: İsmek örneği.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi-İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Doldur, M. (2019). *Bilim merkezinde gerçekleştirilen fen bilimleri dersinin öğrencilerin okul dışı öğrenme ortamlarına yönelik algılarına ve derse yönelik tutumlarına etkisi.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Aksaray Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Aksaray.

Dur İ.İ ve Parlak, B. (2020). 1980 sonrasi Fransa ve Türkiye'de gerçekleşen yerel yönetim reformlarinin karşilaştirmali analizi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,* (37), 280-301.

EACEA Youthwiki (2022). Eğitim ve öğretim. 22.03.2022 tarihinde https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/france/61-general-context adresinden edinildi.

Efe, H. (2019). *Bilim merkezlerinin ortaokul öğrencilerinin bilimin doğasına yönelik algılarına etkisi.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Ekinci, A. (2012). *Yerel yönetimlerin Eğitim faaliyetlerinin ekonomiye katkısı: Kocaeli Büyükşehir Belediyesi- (KO-MEK örneği).* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bilecik.

Eliçin, Y. (2017). Fransa'da yerelleşme reformları: Türkiye üzerinden bir değerlendirme. *Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Dergisi*, *7*(13), 37-54.

Erbay, F. (2017). Müzelerin Eğitim ve Tasarim Atölyelerinde İnformal Eğitim. *Milli Eğitim Dergisi*, *46*(214), 239-253.

Eroğlu, S. ve Bektaş, O. (2016). STEM eğitimi almış fen bilimleri öğretmenlerinin STEM temelli ders etkinlikleri hakkındaki görüşleri. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, *4*(3), 43-67.

Erol, V. (2021). Türk yerel yönetimlerinin yasal ve yapısal dönüşümünde Fransa ve İngiltere örneklerinin etkisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (70), 123-139.

Ertaş, H. (2012). *Okul dışı etkinliklerle desteklenen eleştirel düşünme öğretiminin, eleştirel düşünme eğilimine ve fizik dersine yönelik tutuma etkisi.* (Yayımlanmamış doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Ertaş, H. (2016). Türkiye'de yerel yönetim birimlerinin görev ve sorumlulukları ile ilgili mevzuat ve karşılaştırmalı analiz. *Selçuk Üniversitesi Sosyal ve Teknik Araştırmalar Dergisi*, (11), 87-113.

Eti, İ. ve Türkkan T. (2018). Nitel Araştırmaların Desenlenmesi. Mesut Bütün ve Selçuk Beşir Demir (Ed.), *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri* (3. Baskı) içinde (s. 209-258). Ankara: Pegem Akademi.

Eurydice France (2022). Eğitim alanında yerel ve kurumsal düzeyde yönetim. 21.03.2022 tarihinde https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/france/administration-and-governance-local-andor-institutional-level adresinden edinildi.

Eurydice Italy (2022). Eğitim alanında yerel ve kurumsal düzeyde yönetim. 22.09.2022 tarihinde https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/italy/overview adresinden edinildi.

Görgülü, D. (2019). Eğitim örgütlerinde yerelleşme. *Uluslararası Liderlik Çalışmaları Dergisi: Kuram ve Uygulama*, 2 (1), 73-85.

Güler, B.A. (2013). *Yerel yönetimler: liberal açıklamalara eleştirel yaklaşım*. Ankara:İmge Kitabevi.

Gülşen, C. (2005). *Türkiye'de eğitim hizmetlerinin yerinden yönetimi.* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Güney, S. (2010). *Yerel yönetimlerin eğitime katkıları (Türkiye, Çanakkale Belediyesi ile Osnabrueck Belediyesi örneği* . (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Gürbey, S. (2012). *Eğitim hizmetlerinin sunumunda yerel yönetimlerin rolü: İstanbul örneği.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Gürel, K. (2022). *Türkiye'de yerelleşmenin eğitim hizmetlerinin kalitesine etkisi.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Enstitüsü, Samsun.

Gürel, K. ve Gül, İ. (2024). Eğitimde yerelleşme. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 23* (89), 325-343.

Güven, A., Karkacıer, A. ve Şimşek, T. (2017). Merkezileşme yerelleşme tartışmaları kapsamında yerel yönetimlerde vesayet denetimi sorunu. *Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi, 12* (2), 189-208.

Güvendi, M.F. (2017). *Eğitim alanında faaliyet gösteren yerel sivil toplum kuruluşlarının çalışmalarının ve sorunlarının incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Göksoy, S. (2014). Eğitim Sistemlerinde Kalite Standartları ve Kalite Standart Alanları. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Dergisi, 3* (7), 85-99.

Han, B. (2017). *Bilimin doğasını öğrenme ve öğretmede alternatif öğrenme ortamları: bilim merkezleri.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.

Hayran, O. (2017). Sağlık reformlarının başarısı açısından desantralizasyon-resantralizasyon döngüsü ve ülkemizdeki durum. *J Biotechnol and Strategic Health Res,* (1),1-6.

Hazman, G. ve Küçükilhan, M. (2018). Eğitim hizmetlerinde yerelleşme sorunsalı: yerel idareciler ve merkezi yönetim yetkilileri açisindan ampirik bir değerlendirme. *AKÜ İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, *20* (1), 41-55.

Hoşcan, N. (2017). Yerel Kalkınmada Bilim Merkezlerinin Rolü ve Bolu'da Gastronomi Temalı Bir Bilim Merkezi Tasarımı. *Finans Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, *4*(1), 119-127.

IMF, (2023). World economic outlook database. 18.12.2023 tarihinde https://www.imf.org/en/Publications/WEO/weo-database/2022/October/select-country-group adresinden edinildi.

İBB, (2019). 2019 yılı faaliyet raporu. 15.05.2020 tarihinde https://ibb.istanbul/BBImages/Slider/Image/faaliyet-raporu-2019.pdf adresinden edinildi.

İBB, (2020a). 2020 yılı faaliyet raporu. 15.05.2020 tarihinde https://ibb.istanbul/BBImages/Slider/Image/faaliyet-raporu-2020.pdf adresinden edinildi.

İBB, (2020b). 2020 yılı performans programı. 15.05.2020 tarihinde https://ibb.istanbul/icerik/butce-ve-yatirimlar adresinden edinildi.

İBB, (2021a). 2021 yılı faaliyet raporu. 18.04.2021 tarihinde https://finansman.ibb.istanbul/wp-content/uploads/2022/08/2021-FAALIYET-RAPORU.pdf adresinden edinildi.

İBB, (2021b). 2021 yılı performans programı. 01.11.2020 tarihinde https://ibb.istanbul/icerik/butce-ve-yatirimlar adresinden edinildi.

İBB, (2021c). Kurumsal web sitesi.15.12.2021 tarihinde https://ibb.istanbul/ adresinden edinildi.

İBB, (2022). 2022 Yılı performans programı. 14.11.2021 tarihinde https://ibb.istanbul/icerik/butce-ve-yatirimlar adresinden edinildi.

İBB, (2023). 2023 Yılı performans programı. 01.12.2023 tarihinde https://ibb.istanbul/icerik/butce-ve-yatirimlar adresinden edinildi.

İBB, (2024). 2020-2024 stratejik plan. 15.04.2020 tarihinde https://ibb.istanbul/icerik/butce-ve-yatirimlar adresinden edinildi.

İlimoğlu, İ. (2014). *Eğitimin yerelleşmesi aracılığıyla yerel birimlerin türk eğitim sistemine etkileri.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Bahçeşehir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

İnanç, H. ve Ünal, F. (2006). İngiltere'de Yerel Yönetimler. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi,* (16), 125-140.

İnandı, Y. (2005). *Avrupa Birliği ülkeleri eğitim sistemi ile Türk eğitim sisteminde eğitim yönetimi ve finansmanı.* (Yayımlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

İnce, M.C. (2017). *İnformal öğrenme ortamlarının öğrencilerin fen-teknoloji- toplum-çevre ilişkisini anlamalarına etkisi.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

İSTKA, (2014). 2014-2023 İstanbul Bölge Planı. 16.03.2019 tarihinde https://www.istka.org.tr/media/1063/2014-2023-%C4%B0stanbul-b%C3%B6lge-plan%C4%B1.pdf adresinden edinildi.

Kadıköy Belediyesi, (2019). 2019 yılı faaliyet raporu. 15.04.2020 tarihinde https://www.kadikoy.bel.tr/Kurumsal/Kurumsal-Raporlar adresinden edinildi.

Kadıköy Belediyesi, (2020a). 2020 yılı faaliyet raporu. 15.04.2020 tarihinde https://www.kadikoy.bel.tr/Kurumsal/Kurumsal-Raporlar adresinden edinildi.

Kadıköy Belediyesi, (2020b). 2020 yılı performans programı. 15.04.2020 tarihinde https://www.kadikoy.bel.tr/Kurumsal/Kurumsal-Raporlar adresinden edinildi.

Kadıköy Belediyesi, (2021a). 2021 yılı faaliyet raporu. 18.04.2021 tarihinde https://www.kadikoy.bel.tr/Kurumsal/Kurumsal-Raporlar adresinden edinildi.

Kadıköy Belediyesi, (2021b). 2021 yılı performans programı. 01.11.2020 tarihinde https://www.kadikoy.bel.tr/Kurumsal/Kurumsal-Raporlar adresinden edinildi.

Kadıköy Belediyesi, (2021c). Kurumsal web sitesi. 01.12.2021 tarihinde https://www.kadikoy.bel.tr/ adresinden edinildi.

Kadıköy Belediyesi, (2022). 2022 yılı performans programı. 14.11.2021 tarihinde https://www.kadikoy.bel.tr/Kurumsal/Kurumsal-Raporlar adresinden edinildi.

Kadıköy Belediyesi, (2023). 2023 yılı performans programı. 14.11.2023 tarihinde https://www.kadikoy.bel.tr/Kurumsal/Kurumsal-Raporlar adresinden edinildi.

Kadıköy Belediyesi, (2024). 2020-2024 stratejik plan. 15.04.2020 tarihinde https://www.kadikoy.bel.tr/Kurumsal/Stratejik-Plan adresinden edinildi.

Kalaycı, S. (2008). *Yerel yönetimler ve sosyal hizmetler.* Konya:Çizgi Kitabevi.

Kalkınma Bakanlığı, (2013). 10. Kalkınma Planı. 08.05.2019 tarihinde https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2022/08/Onuncu_Kalkinma_Plani-20142018.pdf adresinden edinildi.

Kalkınma Bakanlığı, (2018). 11. Kalkınma Planı Yerel Yönetimler ve Hizmet Kalitesi Özel İhtisas Komisyonu Raporu. 08.05.2019 tarihinde https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2020/04/YerelYonetimlerOzelIhtisasKomisyonuRaporu.pdf adresinden edinildi.

Kalkınma Bakanlığı, (2019). 11. Kalkınma Planı. 11.03.2020 tarihinde https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2022/07/On_Birinci_Kalkinma_Plani-2019-2023.pdf adresinden edinildi.

Karadeniz, C. (2009). *Dünyada çocuk müzeleri ile bilim, teknoloji ve keşif merkezlerinin incelenmesi ve Türkiye için bir çocuk müzesi modeli oluşturulması.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Karadağ, İ. (2013). *Eğitimde yerel yönetimlerin yeri ve katkısı*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Karakılçık, Y. (2018). *Yeni yerel-bölgesel gelişmeler işığında yerel yönetimler.* Ankara:Seçkin Yayıncılık.

Karataş, S., Başyayla, Y., Taş, A. ve Topçu, B. (2017). Okul yöneticilerinin eğitimle ilgili kararlara katılmada karar mercileri ve yerinden yönetim anlayışına ilişkin görüşleri. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi, 10*(1), 73-94.

Kasapoğlu, M.M. (2018). *Yerel istihdam politikası modeli olarak il İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu.* (Yayımlanmamış doktora tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Kazancı, A. (2019). *Türkiye'de eğitim hizmetlerinde yerel yönetimlerin rolü.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Kaymakçı, F.Z.G. (2019). *Toplam kalite yönetimi anlayışının uygulanmasını etkileyen faktörler üzerine bir yerel yönetime bağlı eğitim hizmetlerinde araştırma.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Kazaova, M.C. (2019). *Çocuk müzesi ve bilim merkezlerindeki iç mekân standartları ve tasarım yaklaşımları.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Keleş, R. (2019). Yerel demokrasiyi merkeziyetçilik virüsünden arındırmak. *Kent ve Çevre Araştırmaları Dergisi, 2*(1), 45-58.

Kılıç, M. (2018). *Yerel yönetimlerde eğitim çalışmaları.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Kıral, B. (2020). Nitel bir veri analizi yöntemi olarak doküman analizi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,* (15), 170-189.

Kıran, H. (2001). Milli Eğitim Bakanlığı taşra örgütü yöneticilerinin eğitimde yerinden yönetime ilişkin tutumları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (9), 1-9.

Kırgız, M. (2018). *Konya Bilim Merkezi fen etkinliklerinin, katılımcılar tarafından değerlendirilmesi ve katılımcıların fen dersine karşı tutumları ve davranışları üzerine etkilerinin incelenmesi.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Kısa, S. (2012). *Toplam kalite yönetimi anlayışının uygulanmasını etkileyen faktörler üzerine bir yerel yönetime bağlı eğitim hizmetlerinde araştırma.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Kızıler, N. ve Çetinkaya, Ö. (2015). Seçilmiş Ülkeler Kapsamında Türkiye'deki Belediyelerin Merkeze Bağımlılıklarının Analizi. *Marmara Üniversitesi Siyasal Bilimler Dergisi, 3* (1), 135-165.

Koç, M. H. ve Fidan, T. (2018). Yerel Yönetimlerin Yaygın Eğitim Etkinliklerine İlişkin Kursiyer Görüşleri: İSMEK Dil Kursları Örneği. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 52* (1), 51-81.

Koçak, Y. (2008). *Karşılaştırmalı yerel yönetimler.* Ankara:Orion Kitabevi.

Köksal, K. (1997). Türkiye'de eğitim hizmetlerinin yerelleşmesi- bir model önerisi. (Yayımlanmamış doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Köksal, K. (1999). Yerinden yönetime evet ancak. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi, 17* (17), 119-124.

Köseoğlu, S. (2020). *Yerel yönetimlerde reform: Fransa ve Türkiye karşılaştırması.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Giresun.

Köseoğlu, P. ve Türkmen, H. (2020). Fen bilimleri öğretmenlerinin informal ortamlarda fen öğretimine bakış açıları. *İnformal Ortamlarda Araştırmalar Dergisi, 5*(1), 44-58.

Kurt, T. (2006). Eğitim yönetiminde yerelleşme eğilimi. *Kastamonu Eğitim Dergisi, 14* (1), 61-72.

Kurulay, B. (2022). *Bilim merkezlerindeki sergilerle ilişkilendirilmiş çevrimiçi atölye çalışmalarının ortaokul öğrencilerinin yoğunluk konusundaki kavramsal anlama düzeylerine etkisi.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.

Kuzu, A. (2014). *Belediyelerin gerçekleştirdiği yaygın eğitim hizmetlerinin eğitim yönetimi bağlamında değerlendirilmesi.* (Yayımlanmamış doktora tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.

Küçük, H. (2019). Yerel yönetim sistemlerinde İtalya örneği. *Journal of Political Administrative and Local Studies, 2*(1), 1-26.

Küçükilhan, M. (2020). *Eğitim hizmetlerinin idari yerelleşme süreci: Türkiye'de merkezi idare ve belediye yöneticileri açısından bir değerlendirme***.** (Yayımlanmamış doktora tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.

Köksal, S. (2017). *Yerel yönetimlerde halkın eğitimi ve hayat boyu öğrenme faaliyetleri*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Les Collectivités Locales En Chiffres, (2021). Fransa'da rakamlarla yerel yönetimler. 15.03.2022 tarihinde https://www.collectivites-locales.gouv.fr/collectivites-locales-chiffres-2021 adresinden edinildi.

London Councils, (2023). Londra konseyleri. 04.02.2023 tarihinde https://www.londoncouncils.gov.uk/ adresinden edinildi.

London Municipality, (2023). Kurumsal web sitesi. 01.02.2023 tarihinde https://www.london.gov.uk/ adresinden edinildi.

London Municipality, (2023a). Eğitim faaliyetleri. 03.02.2023 tarihinde https://www.london.gov.uk/programmes-strategies/education-and-youth adresinden edinildi.

London Municipality, (2023b). Belediye başkanının görevleri. 01.02.2023 tarihinde https://www.london.gov.uk/who-we-are/what-mayor-does/role-mayor-london adresinden edinildi.

London Municipality, (2023c). Belediye başkanının görevleri. 10.03.2023 tarihinde https://www.london.gov.uk/what-we-do/volunteering/search/science-museum-group adresinden edinildi.

Malçok, K. (2018). *Bilim merkezlerinde sürüdürülebilir iç mekan kriterleri; Konya bilim merkezi örneği.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi-Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

McGinn F.N ve Welsh T. (1999). *Decentralization of education: why, when, what and how?*. UNESCO: Fundamentals of Educational Planning- 64.

MEB, (2015). Türk Eğitim Sistemi ve Ortaöğretim. 12.12.2023 tarihinde https://ogm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_06/13153013_TES_ve_ORTAYYRETYM_son10_2.pdf adresinden edinildi.

MEB, (2018). 2023 eğitim vizyonu. 13.11.2019 tarihinde https://www.gmka.gov.tr/dokumanlar/yayinlar/2023_E%C4%9Fitim%20Vizyonu.pdf adresinden edinildi.

MEB, (2022). 2022 yılı faaliyet raporu. 12.12.2023 tarihinde https://sgb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2023_05/28173625_MEB_2022_Faaliyet_Raporu-son.pdf adresinden edinildi.

Menteşoğlu, A. (2019). *Avrupa yerel yönetimler özerklik şartı perspektifinden 1982 Fransa reform yasasının Türkiye uygulamaları ile karşılaştırılması.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Meşeci, F. (2012). İngiltere'de İlköğretim Performans Değerlendirme Sistemi ve Türkiye İçin Öneriler. *Değerler Eğitimi Dergisi*, *5*(14), 79-105.

Ministry Of Housing, (2022). Kurumsal rapor. 05.09.2023 tarihinde https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1112177/Local_authority_revenue_expenditure_and_financing_England_2021_to_2022_Provisional_Outturn.pdf adresinden edinildi.

Odabaş, H., Tekdere, M. ve Aktepe, E. (2016). *Eğitim Hizmetlerinin Yerelleşmesinin Muhtemel Etkileri: Türkiye'de Uygulanabilirliği*.Üçüncü Uluslararası Ekonomi Konferansı (pp.1-30). Barcelona, İspanya.

OECD, (2022). Education at a glance 2022. 14.01.2023 tarihinde https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/3197152ben.pdf?expires=1702908904&id=id&accname=guest&checksum=94ABF4274AC37FF036647D03FFAA3E80 adresinden edinildi.

Ok, Z. (2018). *Konya bilim merkezinde gerçekleştirilen atölye çalışmalarının ilkokul ve ortaokul öğrencileri tarafından değerlendirilmesi.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Öksüz, M. ve Aydın, M. (2015). Mali yerelleşmenin kentsel rekabet gücü üzerindeki etkisi: Türkiye örneği. *İşletme Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi,* (2), 309-321.

Öz, R. (2015). *Araştırma ve Sorgulamaya Dayalı Etkinliklerle Desteklenmiş Bilim Merkezi Uygulamalarının 7. Sınıf Öğrencilerinin Akademik Başarılarına, Bilim Okuryazarlıklarına ve Sorgulayıcı Düşünme Becerilerine Etkisi.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Öz, Y. (2013). *Eğitim paydaşlarının Türk eğitim sisteminin yerelleşme süreci hakkında görüşlerine ilişkin bir araştırma*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Özdemir, A. R. (2006). Kamusal mal ve hizmetlerin merkezi ve yerel yönetimler arası paylaşımında uyulması gereken kriterler. *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,* 10 (1-2), 105-120.

Özer, M.A. (2023). Yerel yönetimlerin değişen rolleri. *Mahalli İdareler Dergisi, 11*(22), 14 30

Özgen, V. (2011). *Eğitim hizmetlerinde yerelleşme ve hizmet kalitesi.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.

Özkan, U. (2019). *Eğitim bilimleri araştırmaları için doküman inceleme yöntemi*. Ankara: PEGEM Akademi.

Paris Municipality, (2022). Kurumsal web sitesi. 01.10.2022 tarihinde https://www.paris.fr/ adresinden edinildi.

Paris Municipality, (2022a). Eğitim faaliyetleri. 02.10.2022 tarihinde https://www.paris.fr/aides-et-loisirs-pour-les-familles adresinden edinildi.

Paris Municipality, (2022b). Eğitim faaliyetleri. 02.10.2022 tarihinde https://www.paris.fr/autour-de-l-ecole adresinden edinildi.

Paris Municipality, (2022c). Eğitim faaliyetleri. 02.10.2022 tarihinde https://www.paris.fr/facil-familles adresinden edinildi.

Paris Municipality, (2022d). Eğitim faaliyetleri. 09.10.2022 tarihinde https://www.paris.fr/pages/cours-municipaux-d-adultes-205 adresinden edinildi.

Paris Municipality, (2022e). Eğitim faaliyetleri. 09.10.2022 tarihinde https://www.paris.fr/pages/les-conservatoires-de-la-ville-de-paris-2131 adresinden edinildi.

Paris Municipality, (2022f). Eğitim faaliyetleri. 09.10.2022 tarihinde https://www.paris.fr/pages/s-amuser-en-famille-20390 adresinden edinildi.

Paris Municipality, (2022g). Eğitim faaliyetleri. 10.10.2022 tarihinde https://www.paris.fr/pages/bibliotheques-infos-pratiques-2507 adresinden edinildi.

Paris Municipality, (2022h). Eğitim faaliyetleri. 10.10.2022 tarihinde https://www.paris.fr/pages/le-kiosque-jeunes-20820 adresinden edinildi.

Paris Municipality, (2022i). Eğitim faaliyetleri. 10.10.2022 tarihinde https://www.paris.fr/pages/qj-une-maison-pour-la-jeunesse-18241 adresinden edinildi.

Paris Municipality, (2022j). Eğitim faaliyetleri. 10.10.2022 tarihinde https://www.paris.fr/pages/tumo-une-ecole-de-creation-numerique-pour-les-12-18-ans-5955/ adresinden edinildi.

Paris Municipality, (2022k). Eğitim faaliyetleri. 13.10.2022 tarihinde https://www.paris.fr/pages/cours-municipaux-d-adultes-205 adresinden edinildi.

Paris Municipality, (2022l). Eğitim faaliyetleri. 13.10.2022 tarihinde https://www.paris.fr/pages/ecoles-elementaires-2070 adresinden edinildi.

Paris Municipality, (2022m). Eğitim faaliyetleri. 13.10.2022 tarihinde https://www.paris.fr/pages/activites-a-l-ecole-2073/ adresinden edinildi.

Patton, M. Q. (2018). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri*, (Çeviri Ed: Bütün, M. ve Demir, S.B.). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

PISA, (2022). Ülke Puanları ve Sıralamaları. 26.12.2023 tarihinde https://pisa.meb.gov.tr/www/pisa-2022-turkiye-raporu-yayimlandi/icerik/11 adresinden edinildi.

Roma Municipality, (2022). Kurumsal web sitesi. 29.11.2022 tarihinde https://www.comune.roma.it/ adresinden edinildi.

Roma Municipality, (2022a). Eğitim faaliyetleri. 29.11.2022 tarihinde https://www.comune.roma.it/web/it/schedaservizi.page?contentId=INF42244&stem=biblioteche adresinden edinildi.

Roma Municipality, (2022b). Eğitim faaliyetleri. 30.11.2022 tarihinde https://www.museiincomuneroma.it/it/musei_digitali/le_app_dei_mic adresinden edinildi.

Roma Municipality, (2022c). Eğitim faaliyetleri. 30.11.2022 tarihinde https://www.comune.roma.it/web/it/schedaservizi.page?contentId=INF42244&stem=biblioteche adresinden edinildi.

Roma Municipality, (2022d). Eğitim faaliyetleri. 01.12.2022 tarihinde https://www.comune.roma.it/web/it/schedaservizi.page?contentId=INF60668&stem=scuola_arte_mest adresinden edinildi.

Roma Municipality, (2022e). Eğitim faaliyetleri. 03.12.2022 tarihinde https://www.comune.roma.it/web/it/schedaservizi.page?contentId=INF48159&stem=giovani_1 adresinden edinildi.

Roma Municipality, (2022f). Eğitim faaliyetleri. 03.12.2022 tarihinde https://www.comune.roma.it/web/it/schedaservizi.page?contentId=INF39031&stem=orient_lavoro adresinden edinildi.

Roma Municipality, (2022g). Eğitim faaliyetleri. 04.12.2022 tarihinde https://www.comune.roma.it/web/it/scheda-servizi.page?contentId=INF60668 adresinden edinildi.

Roma Municipality, (2022h). Eğitim faaliyetleri. 04.12.2022 tarihinde https://www.comune.roma.it/web/it/schedaservizi.page?contentId=INF39924&stem=asili_nido adresinden edinildi.

Roma Municipality, (2022i). Eğitim faaliyetleri. 04.12.2022 tarihinde https://www.comune.roma.it/web/it/schedaservizi.page?contentId=INF39022&stem=progetti adresinden edinildi.

Roma Municipality, (2022j). Eğitim faaliyetleri. 05.12.2022 tarihinde https://www.comune.roma.it/web/it/schedaservizi.page?contentId=INF38880&stem=contrasto_dispersione_scol adresinden edinildi.

Roma Municipality, (2022k). Eğitim faaliyetleri. 05.12.2022 tarihinde https://www.comune.roma.it/web/it/schedaservizi.page?contentId=INF802685&stem=mense_scolastiche adresinden edinildi.

Roma Municipality, (202l). Eğitim faaliyetleri. 05.12.2022 tarihinde https://www.comune.roma.it/web/it/schedaservizi.page?contentId=INF803590&stem=trasporto_scolastico adresinden edinildi.

Rondinelli, D. A. (1981). Government decentralization incomparative perspective theory and practice in developing countries. *IRAS*, (2), 133-145.

Sadioğlu, U. ve Çiftçi, Y. (2021). Avrupa'da yerel yönetimler reformu sonrasında Türk yerel yöntemleri için bir tipoloji belirleme çalışması. *Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi*, *20*(1), 255-292.

SBB, (2019). 2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı. 15.03.2020 tarihinde https://www.sbb.gov.tr/wpcontent/uploads/2018/11/2019_Yili_Cumhurbaskanligi_Yillik_Programi.pdf adresinden edinildi.

Science Museum, (2023). Londra Bilim Müzesi. 12.04.2023 tarihinde https://www.sciencemuseum.org.uk/home adresinden edinildi.

Sezer, Ö. (2021). Yerel Yönetimlerin Kuramsal ve Kavramsal Çerçevesi. Özgür Önder, Esra Banu Sipahi, Murat Yaman (Ed.), Yerel Yönetimler-Yönetim, Siyaset, Kent ve Güncel Tartışmalar (1. Baskı) içinde (s. 3-40). Ankara: Gazi Kitabevi.

Sivrikaya, G. ve Güneröz, C. (2022). Bilim Müzelerinde Paradigma Değişimleri. *MSGSÜ Sosyal Bilimler Dergisi,* (25), 20-38.

STB, (2015). Verimlilik Stratejisi ve Eylem Planı. 16.03.2019 tarihinde http://www.sp.gov.tr/tr/temelbelge/s/120/Verimlilik+Stratejisi+ve+Eylem+Plani+_2015-2018 adresinden edinildi.

Subaşı, M. ve Okumuş, K. (2017). Bir araştırma yöntemi olarak durum çalışması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 21* (2), 419-426.

Şahin, Ü. (2018). Halka En Yakın Hizmetlerin Etkin Sunulması Kapsamında Subsidiarity (Yerellik) İlkesi ve Türk Kamu Yönetimi Üzerine Bir Değerlendirme. *Aksaray Üniversitesi İktisadi ve İdaribilimler Fakültesi Dergisi, 10* (3), 19-30.

Şahin, A. (2018a). Eğitimde yerelleşmeye ilişkin okul müdürlerinin görüşleri. *Turkish Journal of Education*, 7(2), 55-85.

Şamdan, Y. (2023). Türk Kamu Yönetiminde Şeffaflık ve Hesap Verebilirlik. *Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi, 6*(3), 926-942.

Şeker, M., Bakış, Ç. ve Dizeci, B. (2018). *İnsani gelişme endeksi-ilçeler: tüketiciden insana geçiş*. İstanbul: Çizge Tanıtım & Matbaacılık.

Şengül, E. (2012). Fransa'da yerinden yönetim politikalarinin belediye yönetimine etkileri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, *9*(20), 31-44.

Şentuna, B. Y. (2017). *Bilim merkezlerinin yaşam boyu öğrenme becerilerine katkısının incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.

Şentürk, E. (2015). *Bilim merkezlerine yapılan sınıf gezileri: öğretmen bakış açıları, rolleri ve düşünceleri..* (Yayımlanmamış doktora tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Şimşek, Ö. (2021). *Türkiye'de ve Dünyada Çocuk Müzeleri Yayınlarının Müzeciliğe Etkisi.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Şişman, M. ve Turan, S. (2003). Egitimde yerelleşme ve demokratikleşme çabalari teorik bir çözümleme. *Kuram ve Uygulamada Egitim Yönetimi Dergisi*, (34), 300-315.

Tahancalıo, S. (2019). *Bilim merkezlerine yönelik mesleki gelişim üzerine bir çalışma: fen öğretmenlerinin bilim merkezleri hakkındaki farkındalıklarındaki ve bilim merkezine gezi düzenleme yollarındaki değişim*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Tarhan, E. (2013). Büyükşehir belediyelerinde belediye başkaninin yetkileri: Fransa (Paris), İngiltere (Londra) ve Türkiye karşılaştırmalı analizi. *SAÜ Fen Edebiyat Dergisi*, (2), 101-120.

Taşar, H.H. (2013). Merkeziyetçi yönetim yapisinin kamu okullari üzerinde biraktiği olumsuz etkiler. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (2), 108-119.

Taşçı, H. (2008). *Yerel yöneticiler ve okul yöneticilerinin eğitimde yerelleşmeye ilişkin kendilerini hazir görme durumlari*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.

T.C.Anayasası, (1982). Türkiye Cumhuriyeti Anayasası. 02.11.2023 tarihinde https://www.mevzuat.gov.tr/#anayasa adresinden edinildi.

Tekdere, M. (2013). *Eğitim Hizmetlerinin Yerelleşmesinin Ekonomik, Sosyal ve Siyasal Boyutları: Türkiye'de Uygulanabilirliği.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.

Terzi, S. (2017). *Türkiye ve İngiltere yerel yönetimler sisteminin karşılaştırmalı analizi.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Avrasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.

Tipi, S. (2020). *Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere, Fransa, Almanya ve Türkiye'de neoliberal ekonomi politikaları dönüşüm sürecinde eğitim finansmanında yaşanan değişimler.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Toksöz, F., Özgür, A.E., Uluçay Ö., Koç, L., Atar, G. ve Akalın, N. (2009). *Yerel Yönetim Sistemleri*. İstanbul: TESEV Yayınları.

Toprak, A. (2023). *Yerel yönetimlerin sanat eğitimi üzerindeki rolü; Malatya Büyükşehir Belediyesi MABESEM Örneği.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.

Toprak, Z. (2014). *Yerel yönetimler.* İzmir: Siyasal Kitabevi.

Turan, S., Yücel, C., Karataş, E. ve Demirhan , G. (2010). Okul müdürlerinin yerinden yönetim hakkındaki görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(1), 1-18.

Turan, S. (2020). *Bilim merkezlerindeki fizik temalı sergilerin fizik öğretim programını destekleme durumu.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

TÜBA, (2019). Bilim Merkezleri Değerlendirme Raporu. 01.10.2023 tarihinde https://www.tuba.gov.tr/files/yayinlar/raporlar/TUBA-978-605-2249-40-6.pdf adresinden edinildi.

TÜBİTAK, (2023). Bilim Merkezleri. 15.12.2023 tarihinde https://bilimmerkezleri.tubitak.gov.tr/ adresinden edinildi.

TÜİK, (2022). Finans kaynağı ve eğitim düzeylerine göre eğitim harcamaları. 11.02.2023 tarihinde https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Egitim-Harcamalari-Istatistikleri-2019-33670 adresinden edinildi.

TÜİK, (2022a). Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi. 20.12.2023 tarihinde https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=95&locale=tr adresinden edinildi.

Tümay, M. (2021). Mali Yerelleşmenin İnsani Gelişme Endeksi ve Bileşenleri Üzerindeki Etkisi: Panel Veri Çalışması. *Uluslararası Ekonomi ve Yenilik Dergisi*, *7*(2), 357-373.

Türkmen, H. ve Köseoğlu, P. (2020). Akademisyenlerin informal ortamlarda fen öğretimine bakış açıları. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, *9*(1), 65-92.

Uludağ, G. (2017). *Okul dışı öğrenme ortamlarının fen eğitiminde kullanılmasının okul öncesi dönemdeki çocukların bilimsel süreç becerilerine etkisi.* (Yayımlanmamış doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Ulusoy, A. ve Akdemir, T. (2009). Yerel yönetimler ve mali özerklik: Türkiye ve OECD ülkelerinin karşılaştırmalı analizi. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 12* (21), 259-287.

Usluel, Y. (1995). *Milli Eğitim Bakanlığı merkez örgütü yöneticilerinin yerelleşme konusundaki görüşleri.* (Yayımlanmamış doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Usta, S., Akman, E. ve Kocaoğlu, M. (2017). Yerelleşme-merkezileşme tartışmaları ekseninde yerel yönetimlerde reform: ingiltere ve türkiye üzerine mukayeseli bir analiz. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, *20*(1), 68-78.

Usta, S. ve Bilgiç, E. (2017). Merkezi yönetim-yerinden yönetim ilişkileri: İspanya ve Türkiye üzerine karşılaştırmalı bir analiz. *Strategic Public Management Journal*, (3), 121-137.

Uzun, A.S. (2019). *Konya bilim merkezinin iç mekân tasarımının kullanıcıları üzerindeki etkisi.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.

Uzun, F. (2015). *Türkiye'de yerel yönetimlerin eğitim harcamalarındaki rolü ve etkileri* (Yayımlanmamış doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Ümraniye Belediyesi, (2019). 2019 yılı faaliyet raporu. 15.04.2020 tarihinde https://umraniye.bel.tr/tr/main/pages/2019-faaliyet-raporu/559 adresinden edinildi.

Ümraniye Belediyesi, (2020a). 2020 yılı faaliyet raporu. 15.04.2020 tarihinde https://umraniye.bel.tr/tr/main/pages/2020-faaliyet-raporu/606 adresinden edinildi.

Ümraniye Belediyesi, (2020b). 2020 yılı performans programı. 15.04.2020 tarihinde https://umraniye.bel.tr/tr/main/pages/2020-mali-yili-performans-programi/537 adresinden edinildi.

Ümraniye Belediyesi, (2021a). 2021 yılı faaliyet raporu. 18.04.2021 tarihinde https://umraniye.bel.tr/tr/main/pages/2021-faaliyet-raporu/640 adresinden edinildi.

Ümraniye Belediyesi, (2021b). 2021 yılı performans programı. 01.11.2020 tarihinde https://umraniye.bel.tr/tr/main/pages/2021-mali-yili-performans-programi/562 adresinden edinildi.

Ümraniye Belediyesi, (2021c). Kurumsal web sitesi. 01.12.2021 tarihinde https://umraniye.bel.tr/tr/main/pages/ adresinden edinildi.

Ümraniye Belediyesi, (2022). 2022 yılı performans programı. 14.11.2021 tarihinde https://umraniye.bel.tr/tr/main/pages/2022-mali-yili-performans-programi/621 adresinden edinildi.

Ümraniye Belediyesi, (2023). 2023 yılı performans programı. 14.11.2023 tarihinde https://umraniye.bel.tr/tr/main/pages/2024-mali-yili-performans-programi/667 adresinden edinildi.

Ümraniye Belediyesi, (2024). 2020-2024 stratejik plan. 15.04.2020 tarihinde https://umraniye.bel.tr/tr/main/pages/umraniye-belediyesi-stratejik-plani-2020-2024/538 adresinden edinildi.

Ünal, E. (2019). *Eğitim hizmetlerinin sunumunda ve finansmanında yeni gelişmeler: Türkiye ve bazı Avrupa Birliği ülkelerinin karşılaştırılması.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Üsküdar Belediyesi, (2019). 2019 yılı faaliyet raporu. 15.04.2020 tarihinde https://www.uskudar.bel.tr/tr/main/pages/kurumsal-raporlar/20 adresinden edinildi.

Üsküdar Belediyesi, (2020a). 2020 yılı faaliyet raporu. 15.04.2020 tarihinde https://www.uskudar.bel.tr/tr/main/pages/kurumsal-raporlar/20 adresinden edinildi.

Üsküdar Belediyesi, (2020b). 2020 yılı performans programı. 15.04.2020 tarihinde https://www.uskudar.bel.tr/tr/main/pages/kurumsal-raporlar/20 adresinden edinildi.

Üsküdar Belediyesi, (2021a). 2021 yılı faaliyet raporu. 18.04.2021 tarihinde https://www.uskudar.bel.tr/tr/main/pages/kurumsal-raporlar/20 adresinden edinildi.

Üsküdar Belediyesi, (2021b). 2021 yılı performans programı. 01.11.2020 tarihinde https://www.uskudar.bel.tr/tr/main/pages/kurumsal-raporlar/20 adresinden edinildi.

Üsküdar Belediyesi, (2021c). Kurumsal web sitesi. 01.12.2021 tarihinde https://www.uskudar.bel.tr/tr adresinden edinildi.

Üsküdar Belediyesi, (2022). 2022 yılı performans programı. 14.11.2021 tarihinde https://www.uskudar.bel.tr/tr/main/pages/kurumsal-raporlar/20 adresinden edinildi.

Üsküdar Belediyesi, (2023). 2023 yılı performans programı. 14.11.2023 tarihinde https://www.uskudar.bel.tr/tr/main/pages/kurumsal-raporlar/20 adresinden edinildi.

Üsküdar Belediyesi, (2024). 2020-2024 stratejik plan. 15.04.2020 tarihinde https://www.uskudar.bel.tr/tr/main/pages/kurumsal-raporlar/20 adresinden edinildi.

Yamaç M. (2014). Tarihsel gelişim içinde üniter bir yapıda yerel yönetim: İngiltere örneği. *Namık Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Metinleri*, (2), 1-21.

Yaslıçimen, F. (2018). Yerel yönetimlerde kültür politikaları. 18.12.2023 tarihinde https://ilke.org.tr/images/yayin/pdf/yerel_yonetimlerde_kultur_politikalari.pdf adresinden edinildi.

Yavaş, S. (2019). *Bilim merkezlerindeki sergileri modelleyen atölye çalışmaları ve uygulama sürecinin lise öğrencilerinin kavramsal başarılarına etkisi: basit makineler örneği.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Yazıcı, T. (2017). Türkiye'de Sınıf Dışı Eğitim ve Tarihsel Kökenleri. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, (9), 385-401.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara:Seçkin Yayıncılık.

Worldpopulationreview, (2023). Nüfus Bilgileri. 11.10.2023 tarihinde https://worldpopulationreview.com/world-cities adresinden edinildi.

Worldpopulationreview, (2023a). Nüfus Bilgileri. 16.12.2023 tarihinde https://worldpopulationreview.com/countries adresinden edinildi.

Yıldızbaş, M. (2013). *Okullar ile yerel yönetimler arasındaki ilişkiler – okullar hayat olsun projesinin Küçükçekmece ilçesindeki uygulaması.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Yılmaz, N. ve Öksüz, M. (2019). Katılımcı bütçe ve mali yerelleşme ilişkisi: Türkiye incelemesi. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi, 15* (4), 1024-1039.

Zeyrekli, S. ve Ekizceleroğlu, R. (2017). Avrupa Birliği bağlamında hizmette yerellik (subsidiarite) ilkesi ve ilkenin Türkiye açısından ele alınışı. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi, 16* (3), 29-48.

Zilcioğlu, Ş. (2008). *Avrupa'da Çocuk Müzeleri ve Müze Eğitimi: Almanya Örneği.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Ulaşılan Dokümanlar

- 10.Kalkınma Planı (2014-2018)
- 11. Kalkınma Planı Yerel Yönetimler ve Hizmet Kalitesi Özel İhtisas Komisyonu Raporu
- 11.Kalkınma Planı (2019-2023)
- 2014-2023 İstanbul Bölge Planı
- 2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı
- 2023 Eğitim Vizyonu
- 526 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu
- 5393 sayılı Belediye Kanunu
- 687 sayılı KHK
- Beşiktaş Belediyesi 2019 Yılı Faaliyet Raporu
- Beşiktaş Belediyesi 2020 Yılı Faaliyet Raporu
- Beşiktaş Belediyesi 2020 Yılı Performans Programı
- Beşiktaş Belediyesi 2020-2024 Stratejik Plan.
- Beşiktaş Belediyesi 2021 Yılı Faaliyet Raporu
- Beşiktaş Belediyesi 2021 Yılı Performans Programı.
- Beşiktaş Belediyesi 2022 Yılı Performans Programı.
- Beşiktaş Belediyesi 2023 Yılı Performans Programı
- Bilim Merkezleri Değerlendirme Raporu (TÜBA)
- Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 2015-2018 Verimlilik Stratejisi ve Eylem Planı
- Çekmeköy Belediyesi 2019 Yılı Faaliyet Raporu
- Çekmeköy Belediyesi 2020 Yılı Faaliyet Raporu
- Çekmeköy Belediyesi 2020 Yılı Performans Programı
- Çekmeköy Belediyesi 2020-2024 Stratejik Plan.
- Çekmeköy Belediyesi 2021 Yılı Faaliyet Raporu
- Çekmeköy Belediyesi 2021 Yılı Performans Programı.
- Çekmeköy Belediyesi 2022 Yılı Performans Programı.
- Çekmeköy Belediyesi 2023 Yılı Performans Programı
- EACEA Youthwiki (2022)
- Eurydice France (2022)
- Eurydice Italy (2022)
- IMF World economic outlook database

- İBB 2019 Yılı Faaliyet Raporu
- İBB 2020 Yılı Faaliyet Raporu
- İBB 2020 Yılı Performans Programı
- İBB 2020-2024 Stratejik Plan
- İBB 2021 Yılı Faaliyet Raporu
- İBB 2021 Yılı Performans Programı.
- İBB 2022 Yılı Performans Programı.
- İBB 2023 Yılı Performans Programı
- Kadıköy Belediyesi 2019 Yılı Faaliyet Raporu
- Kadıköy Belediyesi 2020 Yılı Faaliyet Raporu
- Kadıköy Belediyesi 2020 Yılı Performans Programı
- Kadıköy Belediyesi 2020-2024 Stratejik Plan.
- Kadıköy Belediyesi 2021 Yılı Faaliyet Raporu
- Kadıköy Belediyesi 2021 Yılı Performans Programı.
- Kadıköy Belediyesi 2022 Yılı Performans Programı.
- Kadıköy Belediyesi 2023 Yılı Performans Programı
- Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı
- Les Collectivités Locales En Chiffres (Fransa'da yerel yönetimlerle ilgili temel bilgiler)
- MEB 2022 Yılı Faaliyet Raporu
- MEB PISA 2022 Raporu
- Ministry Of Housing 2022 (İngiltere)
- OECD Education at a Glance 2022
- Rapport d'activité des services 2022 (Paris)
- Roma Scuola Aperta Mappa Della Cıttà Educante a.s. 2022/2023
- Türk Eğitim Sistemi ve Ortaöğretim Raporu (2015)
- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası
- Ulusal İstihdam Strateji ve Eylem Planı
- Ümraniye Belediyesi 2019 Yılı Faaliyet Raporu
- Ümraniye Belediyesi 2020 Yılı Faaliyet Raporu
- Ümraniye Belediyesi 2020 Yılı Performans Programı
- Ümraniye Belediyesi 2020-2024 Stratejik Plan
- Ümraniye Belediyesi 2021 Yılı Faaliyet Raporu
- Ümraniye Belediyesi 2021 Yılı Performans Programı.
- Ümraniye Belediyesi 2022 Yılı Performans Programı.

- Ümraniye Belediyesi 2023 Yılı Performans Programı
- Üsküdar Belediyesi 2019 Yılı Faaliyet Raporu
- Üsküdar Belediyesi 2020 Yılı Faaliyet Raporu
- Üsküdar Belediyesi 2020 Yılı Performans Programı
- Üsküdar Belediyesi 2020-2024 Stratejik Plan
- Üsküdar Belediyesi 2021 Yılı Faaliyet Raporu
- Üsküdar Belediyesi 2021 Yılı Performans Programı.
- Üsküdar Belediyesi 2022 Yılı Performans Programı.
- Üsküdar Belediyesi 2023 Yılı Performans Programı

BÖLÜM VI: EKLER

Ek 1. Okul Yöneticileri Görüşme Formu

Okul Yöneticilerinin Eğitim Hizmetlerinin Sunumu İle İlgili Beklenti Ve Görüşleri

Bu araştırmanın amacı; Türkiye'de ve gelişmiş ülkelerde yerel yönetimlerin eğitim alanındaki görev, yetki ve sorumlulukları ile uygulamalarını inceleyerek ve yerel yöneticilerin eğitimde yerelleşmeye ilişkin görüşlerini analiz ederek ülkemizdeki yerel yönetimlerin eğitimdeki rolüne yönelik bir model geliştirmektir.

Verdiğiniz cevaplar geliştirilecek modele katkısı olması noktasında oldukça önemlidir. Size verilen bilgilendirilmiş onam formunu imzalamanız, bu mülakatı yapmayı kabul ettiğiniz anlamına gelir. Katılımınız için teşekkür ederim.

Yusuf SAVAŞ, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Doktora Öğrencisi

İletişim: …

1) Mevcut durumda, Belediyenin okulunuza verdiği destek faaliyetleri nelerdir?
2) Belediye ve okulunuz arasında yapılan, mevcut durumdaki destekler hakkında ne düşünüyorsunuz?
3) Mevcut durumda, Belediye ve okulunuz arasında yaptığınız iş birliği faaliyetleri nelerdir?
4) Belediye ve okulunuz arasında yapılan, mevcut durumdaki iş birlikleri hakkında ne düşünüyorsunuz?
5) Yapılan iş birliği alanlarının genişletilmesi hakkında ne düşünüyorsunuz? Hangi konularda ortak olarak çalışma yapılabilir?
6) Gelişmiş ülkelerdeki eğitim sistemlerinden **haberdar mısınız**? Belirli periyotlarda ülkelerdeki eğitim sistemlerini inceliyor musunuz?
7) Gelişmiş ülkelerdeki belediyelerin, eğitim alanındaki uygulamalarından **haberdar mısınız**? Bir uygulama örneği verir misiniz?
8) Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki **yetki ve faaliyet alanının genişletilmesi** hakkında ne düşünüyorsunuz?
9) Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetkileri ve faaliyet alanları hangi konularda genişletilmelidir?
10) Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetkilerinin ve faaliyet alanının genişletilmesi öncelikli olarak hangi okul kademesinde olmalıdır?

11) Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetkilerinin ve faaliyet alanının genişletilmesinin **eğitim uygulamalarının (öğretimin) kalitesine** yönelik etkileri hakkındaki fikirleriniz nelerdir?

12) Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetkilerinin ve faaliyet alanının genişletilmesinin, **Milli Eğitim Bakanlığı eğitim politikalarının uygulanabilirliğine** etkileri hakkında ne düşünüyorsunuz?

13) Bulunduğunuz ilçede eğitim alanındaki tüm paydaşların (ilçe milli eğitim müdürlüğü, okullar, belediye, ilçede yer alan diğer kamu kurumları, vakıflar-dernekler, spor kulüpleri, okul aile birliği vb.) iş birliği yapmasıyla hayata geçirilecek uygulamalarının **genel eğitim politikaları hedeflerine ulaşılmasına** etkileri hakkındaki fikirleriniz nelerdir?

14) Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetkilerinin ve faaliyet alanının genişletilmesinin bölgeler arası **eğitimde fırsat eşitliği ilkesine** etkisi hakkında ne düşünüyorsunuz?

15) Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetkilerinin ve faaliyet alanının genişletilmesinin **okulların mali yapısına etkileri** hakkındaki fikirleriniz nelerdir?

16) Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetkilerinin ve faaliyet alanının genişletilmesi ile ilgili **genel görüş ve önerileriniz nelerdir?**

17) İdari görev sürenizi yıl olarak belirtiniz.

18) Eğitim durumunuzu belirtiniz.

- Lise
- Ön lisans
- Lisans
- Yüksek Lisans
- Doktora
-

19) Mevcut durumda görev aldığınız okul hangi ilçede bulunuyor?

- Beşiktaş
- Üsküdar
- Çekmeköy
- Kadıköy
- Ümraniye

20) Mevcut durumda görev aldığınız okul hangi kademededir?

- Okul öncesi
- İlkokul
- Ortaokul
- Lise

21) Meslek hayatınızda hangi kademelerde görev aldınız? (Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

- Okul öncesi
- İlkokul
- Ortaokul
- Lise

22) Meslek hayatınızda görev yaptığınız okullar hangi tür yerleşim yerinde bulunuyordu? (Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

- Köy
- Belde
- İlçe (İl' e bağlı)
- İlçe (Büyükşehir' e bağlı)
- İl Merkezi

23) Belediye ile nasıl iletişim kuruyorsunuz?

- Resmi yazı
- Telefon
- Sosyal Medya
- E posta
- Diğer(……..)

Sonda Soruları

- Bu noktayı açıklar mısınız?
- Bu konu hakkında biraz daha detay verebilir misiniz?
- Söylediklerinizi faydalı, biraz daha ayrıntılandırırsanız memnun olurum?
- Bununla neyi kastettiğinizi anlamadım, biraz daha açabilir misiniz lütfen?
- Söylediğinizi doğru anladığımdan emin olmak istiyorum. Sanırım bu konuda biraz fazla açıklamada bulunmanız işime yarayacaktır.

Ek 2. Belediye Eğitim Yöneticileri Görüşme Formu

Belediyede Eğitim Alanında Görev Yapan Yöneticilerin Eğitim Hizmetlerinin Sunumu İle İlgili Beklenti ve Görüşleri

Görüşme giriş metni: Bu araştırmanın amacı; Türkiye'de ve gelişmiş ülkelerde yerel yönetimlerin eğitim alanındaki görev, yetki ve sorumlulukları ile uygulamalarını inceleyerek ve yerel yöneticilerin eğitimde yerelleşmeye ilişkin görüşlerini analiz ederek ülkemizdeki yerel yönetimlerin eğitimdeki rolüne yönelik bir model geliştirmektir.

Verdiğiniz cevaplar geliştirilecek modele katkısı olması noktasında oldukça önemlidir. Size verilen bilgilendirilmiş onam formunu imzalamanız, bu mülakatı yapmayı kabul ettiğiniz anlamına gelir. Katılımınız için teşekkür ederim.

Yusuf SAVAŞ, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Doktora Öğrencisi

İletişim: …

1) Mevcut durumda, Belediyenin okullara verdiği destek faaliyetleri nelerdir?
2) Belediye ve okullar arasında yapılan, mevcut durumdaki destekler hakkında ne düşünüyorsunuz?
3) Mevcut durumda, Belediye ve okullar arasında yapılan iş birliği faaliyetleri nelerdir?
4) Belediye ve okulllar arasında yapılan, mevcut durumdaki iş birlikleri hakkında ne düşünüyorsunuz?
5) Yapılan iş birliği alanlarının genişletilmesi hakkında ne düşünüyorsunuz? Hangi konularda ortak olarak çalışma yapılabilir?
6) Gelişmiş ülkelerdeki eğitim sistemlerinden **haberdar mısınız**? Belirli periyotlarda ülkelerdeki eğitim sistemlerini inceliyor musunuz?
7) Gelişmiş ülkelerdeki belediyelerin, eğitim alanındaki uygulamalarından **haberdar mısınız**? Bir uygulama örneği verir misiniz?
8) Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki **yetki ve faaliyet alanının genişletilmesi** hakkında ne düşünüyorsunuz?
9) Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetkileri ve faaliyet alanları hangi konularda genişletilmelidir?
10) Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetkilerinin ve faaliyet alanının genişletilmesi öncelikli olarak hangi okul kademesinde olmalıdır?

11) Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetkilerinin ve faaliyet alanının genişletilmesinin **eğitim uygulamalarının (öğretimin) kalitesine** yönelik etkileri hakkındaki fikirleriniz nelerdir?

12) Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetkilerinin ve faaliyet alanının genişletilmesinin, **Milli Eğitim Bakanlığı eğitim politikalarının uygulanabilirliğine** etkileri hakkında ne düşünüyorsunuz?

13) Bulunduğunuz ilçede eğitim alanındaki tüm paydaşların (ilçe milli eğitim müdürlüğü, okullar, belediye, ilçede yer alan diğer kamu kurumları, vakıflar-dernekler, spor kulüpleri, okul aile birliği vb.) iş birliği yapmasıyla hayata geçirilecek uygulamalarının **genel eğitim politikaları hedeflerine ulaşılmasına** etkileri hakkındaki fikirleriniz nelerdir?

14) Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetkilerinin ve faaliyet alanının genişletilmesinin bölgeler arası **eğitimde fırsat eşitliği ilkesine** etkisi hakkında ne düşünüyorsunuz?

15) Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetkilerinin ve faaliyet alanının genişletilmesinin **okulların mali yapısına etkileri** hakkındaki fikirleriniz nelerdir?

16) Belediyelerin eğitim hizmetlerindeki yetkilerinin ve faaliyet alanının genişletilmesi ile ilgili **genel görüş ve önerileriniz nelerdir?**

17) İdari görev sürenizi yıl olarak belirtiniz.

18) Eğitim durumunuzu belirtiniz.

- Lise
- Ön lisans
- Lisans
- Yüksek Lisans
- Doktora

19) Mevcut durumda görev yeriniz hangi ilçede bulunuyor?

- Beşiktaş
- Üsküdar
- Çekmeköy
- Kadıköy
- Ümraniye

20) Çalıştığınız belediyede, okullar ile nasıl iletişim kuruluyor?

- Resmi yazı
- Telefon
- Sosyal Medya
- E posta
- Diğer (……...)

Sonda Soruları

- Bu noktayı açıklar mısınız?
- Bu konu hakkında biraz daha detay verebilir misiniz?
- Söylediklerinizi faydalı, biraz daha ayrıntılandırırsanız memnun olurum?
- Bununla neyi kastettiğinizi anlamadım, biraz daha açabilir misiniz lütfen?
- Söylediğinizi doğru anladığımdan emin olmak istiyorum. Sanırım bu konuda biraz fazla açıklamada bulunmanız işime yarayacaktır.

Ek 3. Etik Kurul İzin Belgesi

T.C.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİK KURULU KARARI

Sayı: ..... **Tarih:**
Araştırmacılar: Yusuf SAVAŞ
Onay Tarihi ve Onay Sayısı: 15.06.2023 /06-12

Sayın: Prof. Dr. Mehtap YILDIRIM

"Eğitim Hizmetlerinde Yerel Yönetimlerin Rolünün Değerlendirilmesi" isimli çalışmanız Üniversitemiz Eğitim Bilimler Enstitüsü Araştırma ve Yayın Etik Kurulu tarafından incelenmiş ve etik yönden uygunluğuna karar verilmiştir.

Ek 4. Roma Büyükşehir Belediyesi Tarafından Okullar İçin Organize Edilen Eğitim Programları Arasında Bulunan ve Müzelerde Düzenlenen Bilim Temalı Etkinlikler

Tablo 6.1. Roma Büyükşehir Belediyesi Tarafından Okullar İçin Organize Edilen Eğitim Programları Arasında Bulunan ve Müzelerde Düzenlenen Bilim Temalı Etkinlikler (Roma Municipality, 2022c).

Eğitim Etkinliği	Eğitim Etkinliği
Tarih öncesi ile eğlenelim: bitkiler, hayvanlar ve insanlar	Bilimsel laboratuvarlar
İnsanları karşılaştırmak	Mini laboratuvar
Kemikler anlatıyor	Arkeolojik alanlarda doğayı keşfetmek
Taşlar anlatıyor	Evreni anlamak için gökyüzünü keşfedin
Toprak anlatıyor	Bilime yolculuk
Pleistosen'in kaybolan dünyası	Biyolojik çeşitliliğe yolculuk
Deneysel etkinlikler ve işbirlikli öğrenme	Kuşları keşfetmek: çeşitlilik ve uyarlamalar
Simülasyon etkinliği	

Tablo 6.2. Bilim Temalı Etkinlik: Tarih Öncesi ile Eğlenelim

Etkinlik adı	Tarih öncesi ile eğlenelim: bitkiler, hayvanlar ve insanlar
Amaç	Didaktik amaç, tarih öncesini eğlenceli ve ilgi çekici bir yaklaşımla ve çocukların yaşına uygun etkinliklerle öğretmektir. Teorik kavramları ve pratik etkinlikleri birleştirmek, bilgi edinme sürecini daha hızlı hale getirir ve anlamlı öğrenmeyi destekleyerek dikkat süresini artırır. Kişisel katılım, çocukları günlük yaşamlarından uzakta, ancak içinde yaşadığımız bölgenin oluşumuna katkıda bulunan manzara unsurlarına yaklaştırır.
Gösteri süresi	120 dakika
Yer	Casal de Pazzi Müzesi
Hedef kitle	Çocuklar ve anneler
Web sitesi	www.museocasaldepazzi.it

Açıklama

Müze ve Pleistosen bahçesinin rehberli turunun ardından 200.000 yıl önce çevreyi karakterize eden ve insan tarafından kullanılan bitki ve hayvanlar hakkında konuşacağız. Vurgu, sitede bulunan aletlere ve aynı zamanda insanların kullandığı ancak tutması zor olanlara (deriler, kabuklar, tendonlar, saçlar) vurgulanacaktır. Sonra her çocuk kendi mızrağını yapacak ve bununla bahçede saklanan Pleistosen hayvanlarını avlamaya gidecek.

Tablo 6.3. Bilim Temalı Etkinlik: İnsanları Karşılaştırmak

Etkinlik adı	İnsanları karşılaştırmak
Amaç	Öğrenciler karşılaştırmalar yapmaya, benzerlikleri ve farklılıkları gözlemlemeye yönlendirilerek, tüm deneyimlerinde faydalı olacak bir çalışma yöntemi edinirler. Aynı zamanda, farklı türlerin yeteneklerini değerlendirmeye ve tek yönlü evrim kavramıyla bağlantılı olmayan bir mantıkla, farklı insan tipolojilerinin hayatta kalmak için benzer veya farklı araçlar kullanarak bir arada var olduklarını anlayarak, her birinin çeşitliliğini ve özelliklerini anlamaya yönlendirilecekler. Bu aynı zamanda gezegende mevcut olan "çeşitliliği" anlamak ve kabul etmek için.
Gösteri süresi	120 dakika
Yer	Casal de Pazzi Müzesi
Hedef kitle	İlkokul ve ortaokul 1.sınıf
Web sitesi	www.museocasaldepazzi.it

Açıklama

Sitenin belirli temaları hakkında bilgi edinmek için müzeyi ziyaret ettikten sonra, laboratuvar, evrim tarihinde belirli bir ağırlığa sahip olan farklı insan tiplerini tanımaktan oluşacaktır. Operatörlerin desteği ve insan kafataslarının üç boyutlu modelleri ve/veya diğer anatomik bölümlerin reprodüksiyonları ile öğrenciler morfolojik benzerlik ve farklılıkları tanımaları ve özel olarak hazırlanmış eğitim kartlarının kullanımı konusunda yönlendirilecekler. Ait oldukları türleri, evrim sürecindeki konumlarını belirlemek için özel tablolarda karşılaştırmalar arayacak ve çeşitli türleri coğrafi bölgeler ve çevrelerle ilişkilendirmeye yönlendirilecektir. Ayrıca yaşam tarzlarını da tarif etmeleri gerekecek.

Tablo 6.4. Bilim Temalı Etkinlik: Kemikler Anlatıyor

Etkinlik adı	Kemikler anlatıyor
Amaç	Bu deneyimin amacı, kendi bilgilerini diğer bilim adamlarının bilgileriyle iç içe geçirerek bize dünyanın bir resmini verebilen Paleontolog ve zoologların araştırma çalışmalarının karmaşıklığını ilk elden deneyler yoluyla insanların anlamasını sağlamaya çalışmaktır. Gezegenimizde meydana gelen evrim ve çevresel değişimler. Böylece öğrenciler, kataloglama ve karşılaştırmaya dayalı, yer bilimlerine özgü bilimsel yöntemle temasa geçerler ve benzerlikleri ve farklılıkları gözlemlemeye yönlendirilerek, tüm deneyimlerinde yararlı olan bir çalışma yöntemi edinirler.
Gösteri süresi	120 dakika
Yer	Casal de Pazzi Müzesi
Hedef kitle	İlkokul ve ortaokul 1.sınıf
Web sitesi	www.museocasaldepazzi.it

Açıklama

Alanın belirli temaları hakkında bilgi edinmek için müzeyi ziyaret ettikten sonra, laboratuvar, farklı hayvanların iskelet kısımlarını ve farklı insan müdahalelerinin kemiklerde bıraktığı izleri tanımaktan oluşacaktır. Operatörlerin desteğiyle, özel olarak hazırlanmış öğretim kartlarının kullanımında yönlendirilen çocuklar, hem ait oldukları türü hem de iskelet yapısındaki parçaların konumunu belirlemek için özel tablolarda karşılaştırmalar aramaya yönlendirilecek ve daha sonra farklı kasaplık ve kemik işleme izlerini analiz etmek için farklı aletler (çakmaktaşı, ahşap, metal) kullanacaktır.

Tablo 6.5. Bilim Temalı Etkinlik: Taş Anlatıyor

Etkinlik adı	Taş anlatıyor
Amaç	Deneyimin amacı, esas olarak, artık kültürümüzden çok uzak olan bir ham madde olan taşla inşa edilmeyen nesneleri öğrencilerin keşfetmelerini sağlamaktır. Deneysel arkeolojiye özgü eski teknikleri yeniden üretme, nesnelerin dönüştürülmesi ve kullanımı, çağdaş uygulamalara dönüşümü
Gösteri süresi	120 dakika (ziyaret + workshop)
Yer	Casal de Pazzi Müzesi
Hedef kitle	İlkokul 3.sınıf ve ortaokul 1. ve 2.sınıf
Web sitesi	www.museocasaldepazzi.it
Açıklama: Alanın belirli temaları hakkında bilgi edinmek için müzeyi ziyaret ettikten sonra, laboratuvar, farklı hayvanların iskelet kısımlarını ve farklı insan müdahalelerinin kemiklerde bıraktığı izleri tanımaktan oluşacaktır. Operatörlerin desteğiyle, özel olarak hazırlanmış öğretim kartlarının kullanımında yönlendirilen çocuklar hem ait oldukları türü hem de iskelet yapısındaki parçaların konumunu belirlemek için özel tablolarda karşılaştırmalar aramaya yönlendirilecek ve daha sonra farklı kasaplık ve kemik işleme izlerini analiz etmek için farklı aletler (çakmaktaşı, ahşap, metal) kullanacaktır.	

Tablo 6.6. Bilim Temalı Etkinlik: Toprak Anlatıyor

Etkinlik adı	Toprak anlatıyor
Amaç	Amaç, tarih öncesi Neandertal popülasyonlarına özel bir ilgi göstererek, kazıdan bilgiye ve tarih öncesi dünyanın yeniden inşasına götüren bilimsel yöntemle temasa geçmektir.
Gösteri süresi	120 dakika (ziyaret + workshop)
Yer	Casal de Pazzi Müzesi
Hedef kitle	İlkokul 3.4.5. sınıf ve ortaokul 1.sınıf
Web sitesi	www.museocasaldepazzi.it

Açıklama: Laboratuvar faaliyetinden önce, yaklaşık 200.000 yıl öncesine dayanan arkeolojik alanın jeokronolojik bir incelemesinin sunulduğu Müze ziyareti yapılır. Ziyaret sırasında, 1980'lerin başında gerçekleşen yatağın keşfi, çevresel ve bölgesel yönleri ve yatağın keşfi yeniden inşa edilerek, yatağın oluşum tarihi resmedilir. Simüle edilmiş kazı laboratuvarında öğrenciler, operatörlerin rehberliğinde bir Paleolitik kazı ile karşı karşıya kalırlar: bir stratigrafiyi kaldırarak hayvan kemiği kalıntılarını ve tarih öncesi insan varlığının izlerini bulurlar ve tanımlarlar. Atölye açık havada gerçekleşir. Yağmur yağması durumunda, katalogda listelenen diğer atölyelerden biri ile değiştirilecektir. Etkinlik tamamen açık havada gerçekleşir.

Tablo 6.7. Bilim Temalı Etkinlik: Pleistosen'in Kaybolan Dünyası

Etkinlik adı	Pleistosen'in kaybolan dünyası
Amaç	Eski bir dünyaya gerçek anlamda dalarak, yerin tarihini ve zaman içindeki değişikliklerini yeniden izlemek, kazı ve araştırma yöntem ve tekniklerini öğrenmek, insanın uyum sağlama yeteneği üzerine düşünmek mümkündür. Farklı ortamlara, iklim ve ortamlardaki değişiklikler ve bunların sonuçları hakkında sorular sormak.
Gösteri süresi	60 dakika
Yer	Casal de Pazzi Müzesi
Hedef kitle	Anaokulu, İlkokul, Ortaokul 1.ve 2.sınıf
Web sitesi	www.museiincomuneroma.it

Açıklama: Geçen yüzyılın 80'lerinde büyük bir fil dişinin keşfi, eski bir nehir yatağının uzantısını gün ışığına çıkaran arkeolojik bir araştırmaya yol açtı. Antik fil, yaban öküzü, su aygırı, gergedan gibi bugün Roma kırsalında düşünülemeyecek türlere ait olan 2000'den fazla hayvan kalıntısı yatakta keşfedildi. İnsan varlığı, bir kafatası parçası ve 1500'den fazla çakmaktaşı eserle kanıtlanmaktadır. Kazı alanının bir kısmı korunmuş durumda ve bir yürüyüş yolunun tepesinden büyük yuvarlak kayalar ve fosil kalıntıları görülebiliyor: 4 metreye kadar uzun dişler, dişler, omurlar. Ziyaret sırasında, 200.000 yıl önceki Roma çevresindeki bölgenin görünümü yeniden inşa edilerek, yatağın oluşumu ve keşfinin tarihi resmedilmiştir. Açıklama desteği müzenin multimedya sistemi ile sağlanmaktadır.Ziyaretin ikinci bölümünde vitrinlerde bazı buluntuları gözlemlemek ve ayrıca dönemin faunasına ilişkin fosilleşmiş kemikleri ve taş aletlerin kopyalarını incelemek mümkündür. “Pleistostation” ile oynamak da mümkündür.Ziyaret, Pleistosen bahçesinde Pleistosen döneminde Roma topraklarında bulunan bazı bitkileri gözlemlemenin mümkün olduğu müzenin dış alanında sona eriyor, paneller ve mevcut türlere atıfta bulunan özel etiketler tarafından yönlendiriliyor.

Tablo 6.8. Bilim Temalı Etkinlik: Deneysel Etkinlikler ve İşbirlikçi Öğrenme

Etkinlik adı	Deneysel etkinlikler ve işbirlikçi öğrenme (Test İçin Evrim, Diyet Reaksiyonları, Omurgalılar Ve Omurgasızlar, Fizikten Biyolojiye, Küf, Maya ve Mikroorganizmalar)
Amaç	Eski bir dünyaya gerçek anlamda dalarak, yerin tarihini ve zaman içindeki değişikliklerini yeniden izlemek, kazı ve araştırma yöntem ve tekniklerini öğrenmek, insanın uyum sağlama yeteneği üzerine düşünmek mümkündür. Farklı ortamlara, iklim ve ortamlardaki değişiklikler ve bunların sonuçları hakkında sorular sormak.
Gösteri süresi	60 dakika
Yer	Museo Civico di Zoologia
Hedef kitle	İlkokul 3.4.5. sınıf ve ortaokul 1.ve 2.sınıf
Web sitesi	www.museiincomuneroma.it

Açıklama: Bu etkinlikler, öğrencilerin "bilim yapmanın" heyecanını yaşamalarını sağlamakta, becerilerini harekete geçirmekte ve böylece "bilimin nasıl işlediğini" anlamalarını kolaylaştırmaktadır. Grup çalışmasına, fikir ve hipotezlerin paylaşılmasına ve ardından sonuçların doğrulanmasına, belirli konularda deney süreçlerinin uygulamaya konulmasında öğrenciler arasında işbirliğine dayalı etkinliklerdir. Çocukların katılımı ve aktif bağlılığı, çeşitli araçların (bilimsel, multimedya, öğretim yardımcıları, vb.) kullanımı ve müze sergileriyle görsel, dokunsal, deneyimsel temas yoluyla desteklenir.

Tablo 6.9. Bilim Temalı Etkinlik: Simülasyon Etkinliği

Etkinlik adı	Simülasyon etkinliği (Bir Paleontoloji Gibi, Bir Gün Botanik Bilimci, Bir Günlük Bilimsel, Zoologlar İş Başında**)**
Amaç	Eski bir dünyaya gerçek anlamda dalarak, yerin tarihini ve zaman içindeki değişikliklerini yeniden izlemek, kazı ve araştırma yöntem ve tekniklerini öğrenmek, insanın uyum sağlama yeteneği üzerine düşünmek mümkündür. Farklı ortamlara, iklim ve ortamlardaki değişiklikler ve bunların sonuçları hakkında sorular sormak.
Gösteri süresi	120 dakika (müze ziyareti dahil)
Yer	Museo Civico di Zoologia
Hedef kitle	İlkokul ve ortaokul 1.sınıf
Web sitesi	www.museiincomuneroma.it

Açıklama: Zooloji Müzesi'nde yer alan araştırma çalışmalarını tanımak için ideal deneyimlerdir. Sergiler, eğitim enstalasyonları ve müzenin kaynakları sayesinde öğrenciler, ister zoolog ister paleontolog olsun, bilim adamının "ayakkabılarını giymeye", çalışmalarını aktif olarak yaşamaya, ona eşlik eden etkinlikleri, metodolojileri ve muhakemeyi (paleontolojik) simüle etmeye davet ediliyor. Kazı, mikroskobik gözlem, buluntuların analizi vb.).Çocukların doğrudan deneyimlerine dayanan, yansıtıcı, dinleyen, yaratıcı ve işbirlikçi tutumlar geliştirmeye yardımcı olan, oldukça katılımcı ve ilgi çekici etkinliklerdir.

Tablo 6.10. Bilim Temalı Etkinlik: Bilimsel laboratuvarlar

Etkinlik adı	Bilimsel laboratuvarlar (Omurgalıların Araştırılması, Canlıları Araştıralım, Su ve Yaşam, Kendiniz Yapın Sindirimi, Ekosistemler Ve Biyoçeşitlilik, Enerji Ve Solunum, Böcekler Ve Co, Bitkiler: Pratik Uygulamada Fotosentez, Hareket Eden Kaslar, Gıda Stratejileri, Dna Avlanması, Hayatta Kalmak İçin Uyarlanmış, Fosiller Ve Hayatın Evrimi, Mikroskobik Yaşam, Canlı Hayat ve Biyoçeşitlilik, Omurgalı Evrimi)
Amaç	Bilimsel düşünme biçimlerinin inşasını teşvik etmek
Gösteri süresi	120 dakika
Yer	Museo Civico di Zoologia
Hedef kitle	İlkokul, ortaokul 1. Ve 2. Sınıf
Web sitesi	www.museiincomuneroma.it

Açıklama: Bilimsel laboratuvar, bilimsel beceri ve yeteneklerin geliştirilmesi ve çocukların doğa olayları karşısında kendilerine soru sormaya teşvik edilmesi için gereklidir. Zooloji Müzesi, sergileri ve natüralist malzemeleriyle, hipotezler ve çözümler üzerinde akıl yürütme, bilimsel bilgi ve becerilerle deney yapma için uygun bir ortam. Bilimsel laboratuvarlarda, eğitimci öğrencileri rehberli gözlemlere, doğal buluntularla etkileşimlere, bilimsel araçlarla deneylere ve katılımcı deneyimlere (slaytların hazırlanmasından organizmaların, şekillerin ve yapıların ölçümler, karşılaştırmalar yoluyla analizine kadar) dahil eder. Zooloji Müzesi, bu deneyimlerde öğrencilere tartışılmaz gerçekler olarak değil, birlikte öğrenilecek ve deneyimlenecek, üzerinde akıl yürütme ve kritik becerileri harekete geçirecek bir şey olarak sunulan çok çeşitli bilimsel konular ve deneyimler sunar.

Tablo 6.11. Bilim Temalı Etkinlik: Mini Laboratuvar

Etkinlik adı	Mini Laboratuvar
Amaç	Bilimsel düşünme biçimlerinin inşasını teşvik etmek
Gösteri süresi	120 dakika
Yer	Museo Civico di Zoologia
Hedef kitle	İlkokul 1. ve 2. Sınıf ve anneleri
Web sitesi	www.museiincomuneroma.it

Açıklama: Çocukların duyuşsal-duygusal düzeyine göre hareket ederek katılımcı ve muhakeme yönünü dışlamadan, bilimsel içeriğin ilgi çekici eğlenceli durumlara, sergi salonlarındaki gezici etkinliklere, eğitici oyunlara ve nesnelerin inşasına ve/veya yaratılmasına "çevrildiği" deneyimlerdir. Yaratıcılığı teşvik etmek için malzemelerin ve şekillerin keşfi, sesleri ve dizeleri dinleme, doğal malzeme ile dönüştürme, etkileşim ve modelleme gibi etkinlikler yapılır.

Tablo 6.12. Bilim Temalı Etkinlik: Arkeolojik Alanlarda Doğayı Keşfetmek

Etkinlik adı	Arkeolojik alanlarda doğayı keşfetmek
Amaç	Arkeoloji, tarih, doğa ve bilimi sürekli değişen bir bakışla birbirine bağlayan ve "yapmak" aracılığıyla dünyayı keşfetmenin ve dünyaya bakmanın bir yolu haline gelen ve aynı zamanda bilimsel bilginin işe yaradığı araçları sunan büyüleyici bir yol aracılığıyla çapraz tematik bir içgörü sağlamak
Gösteri süresi	120 dakika
Yer	Villa di Massenzio
Hedef kitle	İlkokul ve Ortaokul 1. sınıf
Web sitesi	www.villadimassenzio.it

Açıklama: Gözlem, açıklama, veri toplama ve bunların analizini birleştiren bir laboratuvar çalışması. Doğaya, kültürel ve peyzaj mirasına karşı duyarlılığı teşvik etmeyi amaçlayan ve biyoçeşitlilik ve onun korunmasını ele alan bir faaliyettir: Operatör tarafından kısa bir giriş yapıldıktan sonra öğrenciler gruplara ayrılacak ve her birine bitkileri ve böcekleri gözlemleyecekleri küçük bir alan atanacak; gözlemi desteklemek için, her katılımcıya mevcut hayvan ve bitki türlerini tanıması için eğitim kartları verilecektir. Öğrenciler formları dolduracak ve bulunan çeşitli türleri saydıktan sonra biyoçeşitlilik indeksini hesaplayacaklar. Etkinlik ayrıca bir herbaryumun oluşturulmasını ve toplanan doğal unsurlarla yapılan bir illüstrasyonu da içerir.

Tablo 6.13. Bilim Temalı Etkinlik: Evreni Anlamak İçin Gökyüzünü Keşfedin

Etkinlik adı	Evreni anlamak için gökyüzünü keşfedin
Amaç	Astronomi ve astrofizikteki en son araştırma yeniliklerine özel dikkat göstererek, bizi çevreleyen yıldızlı gökyüzü ve evren bilgisine ilk yaklaşım. Kozmos çalışmasının bazı özel mekanizmalarının ve temalarının derinleştirilmesi.
Gösteri süresi	45 dakika, etkileşimli çalışma 30 dakika
Yer	Roma Planetaryumu ve Astronomi Müzesi
Hedef kitle	Ortaokul 1. ve 2. sınıf
Web sitesi	www.planetarioroma.it

Açıklama: İnsanın kozmos hakkında bilgi edinme arzusunu ifade eden tüm soruların yer aldığı fiziksel ve entelektüel bir çerçeve. Gökyüzünden ve gözleminden, bakışımızı ve bilimsel araştırmamızı canlandıran evrensel sorular ortaya çıkıyor. Kubbenin uzay-zaman ufku, görsel inceleme, dinleme ve birinci şahıs anlatımıyla herkesin merakının sınandığı bir arenaya dönüşüyor. Ziyaret iki bölümden oluşuyor: her ikisi de kubbede gerçekleşiyor, ancak farklı iletişim ve katılım yöntemleriyle. İlk bölüm, tipik astronomik hikaye anlatımı tarzını korurken, canlı anlatımda astronominin didaktik unsurlarına vurgu yapılan bir gösteridir. Dil ve ayrıntı düzeyi, öğrencilerin yaşına ve okul müfredatına göre ayarlanır. İkinci bölüm, Planetaryum'un yıldızlı mahzeni altında öğrencilerden ve öğretmenlerden gelen belirli soruları ve istekleri yanıtlamak için okul gruplarına doğrudan etkileşim, astronomla bir diyalog penceresi sunmayı amaçlayan derinlemesine bir hizmettir.

Tablo 6.14. Bilim Temalı Etkinlik: Bilime Yolculuk

Etkinlik adı	Bilime yolculuk
Amaç	Yabancı dilde rehberli tur
Gösteri süresi	90 dakika
Yer	Museo Civico di Zoologia
Hedef kitle	İlkokul ve Ortaokul 1. ve 2. sınıf
Web sitesi	www.planetarioroma.it

Açıklama

Yabancı dilde rehberli tur, çocuklar ve gençler için uygun olan günlük dilde sunulur ve çok teşvik edici gerçek bir bağlamda büyüleyici yöntemlerle bilimsel konuları ele alma fırsatı sunar. Kullanılan dil basittir ve ziyaret sırasında ele alınan konularda sorular oluşturmanıza ve bağımsız olarak yanıtlar bulmanıza olanak tanır.

Tablo 6.15. Bilim Temalı Etkinlik: Biyolojik Çeşitliliğe Yolculuk

Etkinlik adı	Biyolojik çeşitliliğe yolculuk
Amaç	Rehberli tur
Gösteri süresi	90 dakika
Yer	Museo Civico di Zoologia (Halk Zooloji Müzesi - 2 nolu Belediye Binası)
Hedef kitle	İlkokul, Ortaokul 1. ve 2. Sınıf (25 kişilik öğrenci grupları)
Web sitesi	www.museiincomuneroma.it

Açıklama: Müzenin rehberli turu, canlıların çeşitliliğini keşfetmek için büyüleyici bir yolculuğu temsil ediyor. Rehberli tur, özellikle üreme, adaptasyon, çeşitlilik ve sınıflandırma, genetik çeşitlillik gibi konularda, doğal dünyanın birçok yönü hakkında düşünmek ve tartışmak ortamı sağlar. Zooloji Müzesi'nin sergi salonlarında, öğrencileri heyecanlandıracak ve onları yaşamın çeşitliliği ve onun çoklu anlamı hakkında fikir ve bakış açılarını paylaşmaya teşvik edecek gerçek bir yolculuk önerilmektedir. Hedefler arasında; Roma'nın kültürel mirasına ilişkin bilgiyi geliştirmek, şehre aidiyet duygusunu ve tarihsel- sosyal bağlamı geliştirmek ve kültürel mirasla sürekli bir ilişki halinde bulunmak ve müzeler ve bölgeler arasındaki etkileşimi artırarak, kurum ve okul dünyasında sürekli artan bir sinerji ile faaliyetleri güçlendirmek de yer alıyor.

Tablo 6.16. Bilim Temalı Etkinlik: Kuşları Keşfetmek

Etkinlik adı	Kuşları keşfetmek
Amaç	Diğer omurgalılara kıyasla kuşları tanımlayan özellikleri analiz etmek; Sınıflandırma kavramını tanıtmak ve halihazırda kullanılan sistemleri analiz etmek. Kuşların çeşitliliğini keşfedin ve ana takımları ve aileleri ayırt etmeyi öğrenmek Yaşadıkları çevreye uyumlarını anlamak için morfolojik özelliklerini (örneğin: gözler, gaga, bacaklar, kanatlar) analiz etmek; Öğrencileri şehirde yaşayan türleri gözlemlemeye ve türleri tanımaya teşvik etmek
Gösteri süresi	50 dakika
Yer	Museo Civico di Zoologia
Hedef kitle	İlkokul, Ortaokul 1. ve 2. sınıf
Web sitesi	www.museiincomuneroma.it

Açıklama: Kuşlar, kentleşmiş ortamlarda bile en kolay gözlenen omurgalılardır. Onları fiziksel özelliklerinden tanımayı öğrenmek, doğada bile çalışmaları konusunda tutkulu olmanın ilk adımıdır. Ornitolojiye ile ilgili iki sınıfta, ana kuş grupları tanıtılıyor. İtalyan ve Avrupa faunasını temsil eden zengin tür çeşitliliği, bu omurgalıların tüm kıtalarda her türlü yaşam alanını kolonileştirmesine izin veren adaptasyonlar konusu da ele alınıyor.

Ek 5. Roma Büyükşehir Belediyesi Tarafından Okullara Yönelik Olarak Sunulan Bilim Temalı Eğitim Hizmetleri

Eğitici şehir haritasında yer alan doğrudan / dolaylı fen bilimleri temalı sekiz eğitim faaliyeti ile ilgili detaylar aşağıda yer alan tablolarda (Tablo 6.17'den Tablo 6.24'e kadar) yer almaktadır: Yeşil alfabe, Yeşil Park, Matematik Lisesi, Kimya Nerede? Yeşil Mimari, Şeffaflık İçindeki Peyzaj, Ekosistemler ve Biyoçeşitlilik, Deneyim Suyu, Fizikten Biyolojiye (Roma Municipality, 2022i).

Tablo 6.17. Eğitici Şehir Haritası: Yeşil Alfabe Etkinliği

Eğitim adı	Yeşil Alfabe
Tip	Eğitim laboratuvarı
Gerçekleştirme süresi	6,5 saatlik bir atölye çalışması (09.00-14.30)
Dönemi	Ekim 2022-Haziran 2023
Kurs yeri	9.Bölge Belediye Binası
Rezervasyon	Online Form
Hedef kitle	İlkokul-ortaokul öğrencileri
Açıklama: Bahçecilik evinde yürütülen teorik- uygulamalı eğitimlerle bahçecilik ve çevre eğitimi atölyelerinin oluşturulması Bu proje ile projesi öğrencilerin bahçe evinde deney yapabilecekleri, sebze ekimi ve dikimi yapabilecekleri eğitici teorik, pratik bir dizi aktiviteyi içerir. Bu deneyimler öğrencileri şehrin mirasına ilişkin bilgilere yaklaştıracak ve okul bahçelerinin olası bakımı gibi gelecekteki faaliyetler için hazırlık niteliğinde olacaktır.	
Hedefler: Çevre sorunları ile ilgili farkındalık oluşturmak, Öğrencilerin temel bahçecilik ve bahçıvanlık uygulamalarını deneyimlemelerini sağlamak, şehrin çevresel mirası hakkında farkındalık oluşturmak, okul bahçesinin bakımına aktif olarak teşvik etmek.	
Yöntem: *Multimedya odasında karşılama ve program akışı ile ilgili bilgilendirme * Saksılara sebze ekimi, her öğrenci iki saksıya ekim yapacaktır. Biri bahçe evinde, diğeri okula götürülecektir. *Açık alana sebze dikimi, birkaç basit toprak hazırlama işleminden sonra soğanlar yerleştirilecek, sulanacak ve etiketlenecektir. Personel bitkisel gelişimin fotoğrafları, ayrıntılı bilgi sayfaları ile sınıfları periyodik olarak e posta yoluyla bilgilendirecektir. Kötü hava koşullarında çiçeklerin üretimi ve dikiminden oluşan uygulamalı etkinlik yapılacaktır. * Sonunda öğrenciler ve aileler çiçek bahçelerini gezecektir. Öğrencilere alıştırmalar ile ilgili teknik sayfalar/ botanik sayfalar ve sınıflar için tamamlayıcı bilgilendirici kitap/CD sağlanacaktır.	

Tablo 6.18. Eğitici Şehir Haritası: Yeşil Park Etkinliği

Eğitim adı	Yeşil Park
Tip	Eğitim toplantısı ve rehberli tur
Gerçekleştirme süresi	2 saatlik bir görüşme ve 3 saatlik ziyaret
Dönemi	Ekim 2022-Mayıs 2023
Kurs yeri	Kolezyum Arkeoloji Parkı
Rezervasyon	Online Form
Hedef kitle	İlkokul öğrencileri (25 kişilik gruplar- 6 sınıf)
Açıklama: Kolezyum Arkeoloji Parkı'nın anlayışını ve vizyonunu çevre boyutlarına kadar genişletmeyi amaçlamaktadır. İki farklı alana ayrılan deneyim, katılımcıların parkı flora dahil biyolojik çeşitliliğini ve bu konuda son yıllarda yapılan zeytin hasadı ve zeytinyağı üretimi, bağcılık, arı kovanları gibi girişimleri öğrenmesini sağlayacaktır. Yine parkda yaşayan hayvanların gözlemi ve martı Emilio'nun hikayesi	
Hedefler: Kolezyum Arkeoloji Parkı'nın anlayışını ve vizyonunu, çevresel ve doğal yönleriyle ilgili bilgilerle genişletmek	
Yöntem: *Uzaktan toplantı (2 saat). Bu toplantıda Eğitim Servisi personeli öğrencilere parkın çok yönlü sunumunu yapar. *Parkta yüz yüze eğitim faaliyetleri: parkın yeşillikleri arasından bir yürüyüşle başlayıp, Vigna Barberini bölgesinde sona erecek, burada öğrenciler 4 takıma ayrılarak Emilio martısının tarihi ve martının biyolojik çeşitliliği üzerine odaklanan bir dizi oyun oynayacaklar. *İlgili okullar incelenmekte olan temaları geliştirebilecektir. Şehirde hayvanların hayatta kalması, şehir bahçeleri, Roma'nın antik çağlardan günümüze dönüşümü vb. * Emilio Adında Bir Martı adlı orijinal kitap tüm katılımcılara dağıtılacaktır.	

Tablo 6.19. Eğitici Şehir Haritası: Matematik Lisesi

Eğitim adı	Matematik Lisesi (https://www.mat.uniroma1.it/pls)
Tip	Bilimsel eğitim kursu
Gerçekleştirme süresi	Değişken
Dönemi	2022-2023 eğitim-öğretim yılı
Kurs yeri	Roma Sapienza Üniversitesi - Matematik Bölümü
Rezervasyon	Online Form
Hedef kitle	Ortaokul 1. ve 2. Sınıf öğretmenleri ve öğrencileri (10 okul-her okul için 20-30 öğrenci/ 20-30 öğretmen)
Açıklama: 2016'dan bu yana devam eden matematik lisesi, öğrenciler için nitelikli bir bilimsel eğitim kursu ve öğrencilerde var olan matematik ile ilgili önyargı sorunlarını ele alan sürekli öğretmen eğitimi oluşturmak için yola çıktı. Roma'da başlayan Matematik Lisesi, bölgesel ve ulusal düzeyde yayılarak öğrenciler ve öğretmenler için üniversite dünyasıyla büyüme ve etkileşim için bir fırsat haline geliyor.	
Hedefler: Problem çözme ve işbirlikçi çalışma özellikleri ile donatılmış olma ihtiyacı giderek artmaktadır. Proje, öğrencilerin matematiğin özü ve uygulamalarıyla ve bilimsel bilgi ile temas kurmaları için bir fırsat sunuyor. Öğretmenler için lise kademesindeki matematik içeriği, öğretim yöntemleri tartışmak için bir fırsat sunuyor. Öğrencilerin disiplinin aktif boyutunun farkına varmalarını sağlayarak, yaratıcılığa, akıl yürütmeye ve problem çözmeye öncelik veren bir matematik vizyonunu teşvik etmek hedeflenir.14-19 yaşındaki öğrencilerde matematiğe karşı olumlu bir tutum geliştirmek; öğrencileri matematik veya fen bilgisi derslerine çekmek; öğretmenlerin eğitim ve eğitim bilincini teşvik etmek hedeflenir.	
Yöntem: Bu proje, Bakanlık ve okullar arasındaki protokole dayanmaktadır ve aşağıdakileri sağlar: *Müfredatta yer alan ders saatlerine ek olarak, 5 yıl boyunca haftada en az bir saat *Öğretmenler için eğitim kursları ve üniversite profesörleri ile laboratuvar derslerinin sınıfta yürütülmek üzere tasarlandığı periyodik toplantılar; disiplinlerin kültürel yönlerine dikkat edilerek disiplinler arası faaliyetler; öğrencilerin yeni teknolojilerin kullanımıyla bile keşfettiği, tartıştığı didaktik laboratuvarlar.	

Tablo 6.20. Eğitici Şehir Haritası: Kimya Nerede?

Eğitim adı	Kimya Nerede?
Tip	Uygulamalı Atölyeler
Gerçekleştirme süresi	3 saatlik 2 ya da 3 atölye
Dönemi	Şubat-Mayıs 2023
Kurs yeri	Okul laboratuvarları
Rezervasyon	Online Form
Hedef kitle	İlkokul 1. ve 2. Sınıf öğretmenleri ve öğrencileri
Açıklama: Günlük hayatımızda kimyanın saklı olan birçok yönünü belirlemeyi amaçlayan bir hazine avı. 2030 gündemindeki konulara ve toplumumuzun yüzleşmeye çağrıldığı sosyal, çevresel ve teknolojik zorluklara özel önem verilmektedir.	
Hedefler: Çevre ve bilimlerle ilgili becerilerin geliştirilmesi, doğru çevre ve güvenlik davranışlarını belirleme becerisi, kişinin kendi çevresini teknik-bilimsel açılardan gözlemlemeye odaklanması, kimya kanunları ile ilgili gözlem, analiz ve sentez eğitimi, bilimsel bir dilin edinilmesi, mantıksal becerilerin geliştirilmesi, vatandaşlık eğitimi	
Yöntem: Proje küçük pratik laboratuvarlardan oluşmaktadır. Sonuç olarak tümevarımlı bir öğrenme yöntemi, grup çalışması, problem çözme, akran eğitimi gerçekleşir. Öğrenciler için etkinlikler, her okul/sınıf için üç saat süren bir ya da iki toplantıyı içerir. Öğretmenler için ise 3-4 saat süren iki ya da üç görüşme planlanır. Projeyi gerçekleştirmeye yönelik metodolojiler, ilgili öğretmenlerle bireysel olarak kararlaştırılacaktır. Bilimsel Derece Projesi ile ortaklık kurulmaktadır. Sonuç ve beklentiler arasındaki uygunluğun karşılaştırılması için toplantılar düzenlenecek ya da anketler uygulanacaktır. Katılımcılara deneyleri bireysel olarak yapabileceklerine dair sertifika ve dijital materyal verilecektir.	

Tablo 6.21. Eğitici Şehir Haritası: Yeşil Mimari

Eğitim adı	Yeşil Mimari (Tarihçe, Modeller ve Projeler)
Tip	Eğitim Laboratuvarı
Gerçekleştirme süresi	120 dakika
Dönemi	2022- 2023 Eğitim Dönemi
Kurs yeri	Musei di Villa Torlonia (Serra Moresca) – 2 nolu Belediye Binası
Rezarvasyon	Telefon
Hedef kitle	İlkokul 1. ve 2. Sınıf öğretmenleri ve öğrencileri
Açıklama: Bahçe ne zaman doğdu? Eden, Horto delle Espedi, Hortus conslusus, İtalyan bahçesi veya Zen Bahçesi arasındaki fark nedir? Serra Moresca'daki bu laboratuvarda çocuklara peyzaj mimarlığı tarihi bilgisi konusunda rehberlik edilecek. Bölgeyi ziyaret ettikten ve yeni tamamlanan sanatsal/botanik restorasyonun değerini anladıktan sonra, çocuklar bahçenin yüzyıllar boyunca tarihi hakkında kısa bir konferans için eğitim odasına yönlendirileceklerdir. Ardından yeni keşfedilen bazı bitki türlerinin çizimlerini yapmaya çalışacaklar ve bunları geleneksel olarak ekilen bazı bitkilerle karşılaştıracaklardır.	
Hedefler: Yüzyıllar boyunca peyzajın ve bahçenin değerini çocukların yeniden keşfetmelerini sağlamak. Onları botanik bilgiye davet etmek, bitkilerin tarihsel- sanat bağlamında ve günümüz şehirciliği kapsamında sahip olduğu değerin farkına varmalarını sağlamak hedeflenir. Şehre ve şehrin paylaşılan ve paylaşılabilir sosyal bağlamına ait olma duygusunu güçlendirerek, Roma'yı kültürel mirasına ilişkin bilgileri geliştirmek, grup çalışmasında gözlem ve deneysel karşılaştırma yoluyla kişisel becerileri güçlendirmek	
Yöntem: Laboratuvar uygulamaları	

Tablo 6.22. Eğitici Şehir Haritası: Şeffaflık İçindeki Peyzaj

Eğitim adı	Şeffaflık İçindeki Peyzaj (Sanat ve Botanik)
Tip	Rehberli tur
Gerçekleştirme süresi	90 dakika
Dönemi	2022- 2023 Eğitim Dönemi
Kurs yeri	Musei di Villa Torlonia (Casina delle Civette) - 2 nolu Belediye Binası
Rezervasyon	Telefon
Hedef kitle	Anaokulu, ilkokul ve ortaokul 1.ve 2. Sınıf öğrencileri (25 kişilik gruplar halinde)
Açıklama: Müzenin iç ve dış dekorasyonu boyunca natüralist ve bitkisel unsurların varlığı, tüm dekoratif unsurların (alçı, ahşap, dövme demir, zeminler) ve en önemlisi disiplinler arası bir eğitim yolunu mümkün kılmaktadır. Vitray pencereler sadece sanatsal açıdan değil botanik açıdan da okunabilir. Her bir natüralist unsur hakkındaki sanatsal ve botanik bilgiler, türün tıbbi kullanımları ve bitkinin gelenek ve kültürdeki kısa tarihi ile sentetik bir bitkisel tanımla ilişkilendirilecektir.	
Hedefler: Projenin didaktik amacı müzenin dekorasyonunda bulunan bitki öğelerinin botanik ve bitkisel yönlerinin derinleştirilmesiyle binanın tarihi hakkında bilgi sahibi olmaktır.	
Yöntem: Laboratuvar uygulamaları	

Tablo 6.23. Eğitici Şehir Haritası: Ekosistemler ve Biyoçeşitlilik

Eğitim adı	Ekosistemler ve Biyoçeşitlilik
Tip	Eğitim laboratuvarı
Gerçekleştirme süresi	120 dakika
Dönemi	2022- 2023 Eğitim Dönemi
Kurs yeri	Halk Zooloji Müzesi - 2 nolu Belediye Binası
Rezervasyon	Telefon
Hedef kitle	İlkokul ve ortaokul 1.ve 2. Sınıf öğrencileri (25 kişilik öğrenci grupları)
Açıklama: Müzenin sergi salonunda natüralist buluntularla doğrudan temas halinde etkinlikler ve gözlemlerle bütünleşmiş gerçek bir yolculuk. Müzede yeniden inşa edilen mağaralar, kutuplar, çöller ve deniz uçurumlarına öğrencileri dahil etmek ve Dünya'da var olan çeşitli ortamlar ve yaşayan türlerin çok çeşitli formları ve adaptasyonları hakkında aktif katılımı ve fikirlerin paylaşılmasını teşvik etmek için ideal bir yer	
Hedefler: Bilimsel laboratuvarlar, bilimsel beceri ve yeteneklerin geliştirilmesi ve gençlerin doğa olayları karşısında kendilerine soru sormaya teşvik edilmesi için gereklidir. Zooloji Müzesi, sergileri ve natüralist malzemeleriyle, hipotezler ve çözümler üzerinde akıl yürütme, bilimsel bilgi ve becerilerle deney yapma için işlevsel bir senaryoyu temsil ediyor. Önerilen bilimsel laboratuvarda, eğitimci öğrencileri rehberli gözlemlere, doğal buluntularla etkileşimlere, bilimsel araçları kullanarak deneylere ve katılımcı deneyimlerine dahil eder. Tüm sınıf grubunun birlikte çalışmasına ve önerilen belirli konular üzerinde akıl yürütmesine izin vererek, öğrenme süreçlerini destekleyerek bilimsel düşünme yöntemlerinin inşasına teşvik eder.	
Yöntem: Laboratuvar	

Tablo 6.24. Eğitici Şehir Haritası: Deneyim Suyu, Fizikten Biyolojiye

Eğitim adı	Deneyim Suyu, Fizikten Biyolojiye
Tip	Eğitim laboratuvarı
Gerçekleştirme süresi	120 dakika
Dönemi	2022- 2023 Eğitim Dönemi
Kurs yeri	Halk Zooloji Müzesi - 2 nolu Belediye Binası
Rezervasyon	Telefon
Hedef kitle	Ortaokul 1.ve 2. Sınıf öğrencileri (25 kişilik öğrenci grupları)
Açıklama: Su, gezegenimizdeki çok yönlü olan bir bileşiktir ve kimyasal bileşimi ve olağanüstü özellikleri sayesinde yaşamın gelişmesi ve sürdürülmesi için gereklidir. Önerilen aktiviteler, gezegenimizdeki canlı organizmaların yaşamını nasıl etkilediklerini ve hala etkilemeye devam ettiklerini anlamak için bu özelliklerin bazılarını iş birlikçi çalışma gruplarında aktif olarak analiz etmeyi ve deneyler yapmayı planlıyor.	
Hedefler: Bu etkinlikler, öğrencilerin bilim yapma heyecanını yaşamalarını, becerilerini harekete geçirmelerini ve böylece bilimin nasıl işlediğini anlamalarını kolaylaştırmaktadır. Grup çalışmasına, fikir ve hipotezlerin paylaşılmasına ve ardından sonuçların doğrulanmasına belirli konularda bilimsel deney protokollerinin uygulamaya konulmasında öğrenciler arasında iş birliğine dayalı etkinliklerdir. Çocukların katılımı ve aktif bağlılığı, çeşitli araçların (bilimsel, multimedya, öğretim yardımcıları vb.) kullanımı ve müze sergileriyle görsel, dokunsal, deneyimsel temas yoluyla desteklenir ve böylece bazı biyolojik olayların, süreçlerin anlaşılmasını kolaylaştırır. Proje, eğlence ve öğrenmeyi birleştiren ampirik deneyim ve pratik etkinlikler müzelerde ve bölgede korunan Roma'nın kültürel mirasına ilişkin bilgileri geliştirmeyi, aynı zamanda kişisel becerileri güçlendirmeyi ve grup etkinliğinde kişiler arası ilişkiler geliştirmeyi ve teşvik etmeyi amaçlamaktadır.	
Yöntem: Laboratuvar	

Ek 6. Londra Bilim Müzesi Etkinlik Örneği

Tablo 6.25. Londra Bilim Müzesi **“**Yapay Kol” Etkinliği

Etkinlik Adı: Yapay Kol
Etkinlik Açıklaması: Bu protez (yapay değiştirme) kol, 1904 yılında profesyonel bir piyanist için yapıldı- başparmağının altına balık kılçığı saplandıktan sonra kolunda enfeksiyon gelişen Elizabeth Burton adında bir kadın. O zamanlar antibiyotik yoktu, bu yüzden enfeksiyon hızla yayıldı ve cerrahlar kolunu dirseğinden kesmek zorunda kaldı. Burton için yapılan protez kol, dolgulu parmaklara ve geniş bir açıklığa sahipti, bu özellikler, ailesinin geçimini sağlayabilmesi için piyano çalmaya devam etmesini sağladı. Kol o kadar iyi çalışıyordu ki, 1906'da Royal Albert Hall'da bir konser vermek için kullandı.
Müfredat İlişkisi: Tarih: Tematik çalışma / zaman içinde tıp PSHE: Sağlık Bilim: Biyoloji / Sağlık, hastalık ve ilaçların geliştirilmesi
Öğrenme Çıktıları: Müze nesneleri, müfredat bilimi ve günlük yaşam arasında bağlantılar kurulması.Gözlem ve iletişim becerilerini geliştirilmesi.Tartışma oluşturulması ve öğrencilerin daha fazlasını öğrenmeye teşvik edilmesi
Protez Bugün: Bugün, 3D baskı ve daha hafif, daha güçlü ve daha esnek malzemelerin geliştirilmesi, protez uzuvları kullanıcıları için çok daha uygun ve daha kullanışlı hale getirdi. "Biyonik" protezler de piyasaya çıkıyor- bunlar dokunma duyusuna sahip ve hastanın kendi kasları tarafından kontrol edilebiliyor.
Tartışma Soruları: Kendi yapay uzvunuzu tasarlıyor olsaydınız, hangi özel becerileri yerine getirmesini isterdiniz ve onu nasıl amaca uygun hale getirirdiniz? Olimpik bir kısa mesafe koşucusu kadar hızlı koşmanızı sağlasalar, bacaklarınızı gönüllü olarak biyonik uzuvlarla değiştirir miydiniz? Bir kişinin tüm vücudu protezlerle değiştirilse ve sadece beyni kalsa, aynı kişi olur muydu?

Ek 7. Katılımcı Onam Formu

Sayın Katılımcımız

Katılacağınız bu çalışma, "Eğitim Hizmetlerinde Yerel Yönetimlerin Rolünün Değerlendirilmesi" adıyla, Yusuf SAVAŞ tarafından yapılacak bir araştırma uygulamasıdır.

Araştırmanın Hedefi: Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de ve gelişmiş ülkelerde) yerel yönetimlerin eğitim alanındaki görev, yetki ve sorumlulukları ile uygulamalarını inceleyerek ve yerel yöneticilerin eğitimde yerelleşme ile ilgili görüşlerini analiz ederek ülkemizdeki yerel yönetimlerin eğitimdeki rolüne yönelik bir model geliştirmektir.

Araştırmanın Nedeni: O Bilimsel araştırma **O Tez çalışması**

Araştırmanın Yapılacağı Yer(ler): Beşiktaş, Kadıköy, Üsküdar, Ümraniye, Çekmeköy ilçesinde resmi devlet okullarında görev yapan okul ve belediye eğitim yöneticileri ile görüşme formu aracılığıyla mülakat yapılacaktır.

Araştırma Uygulaması: O Anket **O Görüşme**

O Gözlem O……..

Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çalışmada sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir. Veriler sadece araştırmada kullanılacak ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır.

Uygulamalar, kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden rahatsız hissederseniz cevaplama işini yarıda bırakabilirsiniz.

Katılımı onaylamadan önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra bizlere telefon veya e-posta ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Saygılarımızla,

Araştırmacı : Yusuf SAVAŞ

İletişim Bilgileri: …..

Yukarıda bilgileri bulunan araştırmaya katılmayı kabul ediyorum.

…./…../……

İsim-Soyisim

İmza:

Katılımcı Adı-Soyadı :

Telefon Numarası :

Ek 8. Faaliyet/ Proje Bilgi Formu

…..... Belediyesi'nde Fen Bilimleri Eğitimi ile Doğrudan İlişkili Olarak Yürütülen Faaliyetler / Projeler			
Faaliyet/ Proje Adı	**….....**	**….....**	**….....**
Faaliyet/ Proje Tanımı			
Hedef Kitle			
Başlangıç Yılı			
Güncel durumu* (devam ediyor/ tamamlandı)			
Öğretmenlerin seçilme kriterleri			
Görev yapan öğretmenlere uygulanan eğitim programları			
Görev alan öğretmen sayısı (son uygulama döneminde)			
Faydalanan öğrenci sayısı (başlangıç tarihinden şimdiye kadar)			
Faydalanan öğrenci sayısının başvuru sayısına oranı (son uygulama dönemi)			
Faaliyet bazında derslik/ grup başına düşen öğrenci sayısı			
Öğrencilerin seçilme kriteri			
Branş / atölye / alt başlık listesi			
Haftalık Eğitim Saati			
Eğitim Dönemi (başlangıç ayı-bitiş ayı)			
Velilere yönelik gerçekleştirilen faaliyetler			
Paydaşlar / İş Birliği Yapılan Kurumlar			
2021 Yılı Yaklaşık Faaliyet Maliyeti			
Hizmetin memnuniyet oranı (ölçüm yapılıyorsa)			
Hizmetin Duyuru Yöntemleri			
Hizmetin bağlı olduğu sorumlu müdürlük ve alt birim			

Ek 9.İncelenen Belediyelere Gönderilen E-Mail Metni

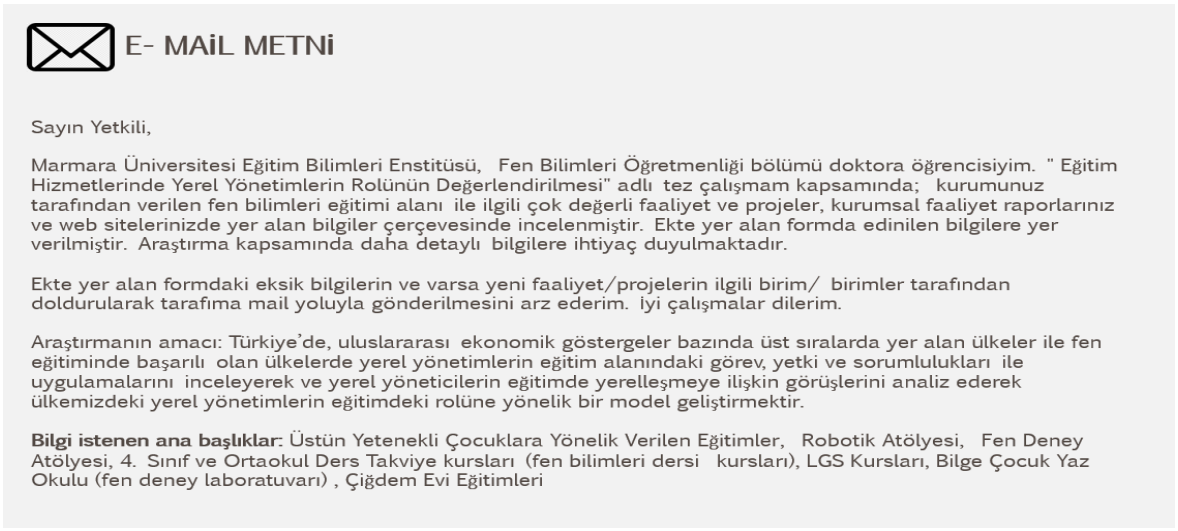

E- MAiL METNi

Sayın Yetkili,

Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilimleri Öğretmenliği bölümü doktora öğrencisiyim. " Eğitim Hizmetlerinde Yerel Yönetimlerin Rolünün Değerlendirilmesi" adlı tez çalışmam kapsamında; kurumunuz tarafından verilen fen bilimleri eğitimi alanı ile ilgili çok değerli faaliyet ve projeler, kurumsal faaliyet raporlarınız ve web sitelerinizde yer alan bilgiler çerçevesinde incelenmiştir. Ekte yer alan formda edinilen bilgilere yer verilmiştir. Araştırma kapsamında daha detaylı bilgilere ihtiyaç duyulmaktadır.

Ekte yer alan formdaki eksik bilgilerin ve varsa yeni faaliyet/projelerin ilgili birim/ birimler tarafından doldurularak tarafıma mail yoluyla gönderilmesini arz ederim. İyi çalışmalar dilerim.

Araştırmanın amacı: Türkiye'de, uluslararası ekonomik göstergeler bazında üst sıralarda yer alan ülkeler ile fen eğitiminde başarılı olan ülkelerde yerel yönetimlerin eğitim alanındaki görev, yetki ve sorumlulukları ile uygulamalarını inceleyerek ve yerel yöneticilerin eğitimde yerelleşmeye ilişkin görüşlerini analiz ederek ülkemizdeki yerel yönetimlerin eğitimdeki rolüne yönelik bir model geliştirmektir.

Bilgi istenen ana başlıklar: Üstün Yetenekli Çocuklara Yönelik Verilen Eğitimler, Robotik Atölyesi, Fen Deney Atölyesi, 4. Sınıf ve Ortaokul Ders Takviye kursları (fen bilimleri dersi kursları), LGS Kursları, Bilge Çocuk Yaz Okulu (fen deney laboratuvarı) , Çiğdem Evi Eğitimleri

Ek 10. Üst Politika Belgelerinde Eğitim Alanında Belediyelere Verilen Görevler

Tablo 6.26. Türkiye'de Üst Politika Belgeleri ile Eğitim Alanında Belediyelere Verilen Görevler/İhtiyaçlar

Üst Politika Belgesi	İlgili Bölüm	Verilen Görev / İhtiyaçlar
10.Kalkınma Planı (2014-2018)	● 142 numaralı amaç, 144 numaralı politika	İletişime açık, sanat ve estetik duyguları güçlü, özgüven ve sorumluluk duygusu ile girişimcilik ve yenilikçilik özelliklerine sahip, bilim ve teknoloji kullanımına ve üretimine yatkın, üretken ve mutlu bireylerin yetişmesini sağlamak. Bireylerin işgücü piyasasıyla uyumunu güçlendiren, fırsat eşitliğine dayalı, kalite odaklı hizmetler sunmak.
10.Kalkınma Planı (2014-2018)	● 148 numaralı politika	Engellilerin ve özel yetenekli bireylerin uygun ortamlarda eğitimlerinin sağlanması amacıyla beşeri ve fiziki altyapı güçlendirmek.
10.Kalkınma Planı (2014-2018)	● 172 numaralı amaç	Vatandaşlarımızın yaşam kalitesi ve süresinin yükseltmek amacıyla ekonomik, sosyal ve kültürel hayata bilinçli, aktif ve sağlıklı bir şekilde katılımlarını sağlamak.
10.Kalkınma Planı (2014-2018)	● 181 numaralı politika	Tüketiciler yeterli ve dengeli beslenme hakkında bilinçlendirilecek faaliyetlerde bulunmak.
10.Kalkınma Planı (2014-2018)	● 249 numaralı amaç, 250 ve 251 numaralı politikalar	Kadınların sosyal, kültürel ve ekonomik yaşamdaki rolünün güçlendirilmesini, aile kurumunun korunarak statüsünün geliştirilmesini ve toplumsal bütünleşmenin kuvvetlendirilmesini sağlamak. Aile yardımlarının geliştirilmesi, aile danışmanlık ve eğitim hizmetlerinin kapsamlı, standart, etkin ve yaygın hale getirilmesi, sosyal yardım ve hizmetlerin aile temelli sunulmasını temin etmek. Kadınların karar alma mekanizmalarında daha fazla yer almalarına, istihdamının artırılmasına, eğitim ve beceri düzeylerinin yükseltilmesine yönelik faaliyetlerde bulunmak.
10.Kalkınma Planı (2014-2018)	● 263 ve 264 numaralı amaçlar, 265,268 ve 269 numaralı politikalar	Çocukların potansiyellerini geliştirmeye yönelik fırsat ve imkânların artırılması, başta eğitim, sağlık, adalet ve sosyal hizmetler olmak üzere temel kamu hizmetlerine erişimlerinin artırılması; gençlerin ise bilgi toplumunun gerekleriyle donanmış, ülke kalkınmasında aktif, yaşam becerileri güçlü, özgüven sahibi, insani ve millî değerleri haiz, girişimci ve katılımcı olmalarının sağlanması ve gençlere sunulan hizmetlerin kalitesinin yükseltilmesini sağlamak. Çocukların yoksunluklarının giderilmesi, erken çocukluk

		gelişiminin desteklenmesi; eğitimde ve istihdamda olmayan gençlerin ekonomik ve toplumsal hayata katılımlarının artırılmasını sağlamak.
10.Kalkınma Planı (2014-2018)	● 276 numaralı amaç, 279 ve 281 numaralı politikalar	Yoksulluk ve sosyal dışlanma riski altında bulunan kesimlerin fırsatlara erişimlerinin kolaylaştırılmasını sağlamak. Başta eğitim olmak üzere temel kamu hizmetlerine erişimde fırsat eşitliği daha da güçlendirmek; yoksullukla mücadelede sivil toplumun katılımı artırmak. Sosyal yardım-istihdam bağlantısını güçlendirerek yoksul kesimin istihdam edilebilirliğini artırmak ve üretken duruma geçirilmesine yönelik programlara devam etmek.
10.Kalkınma Planı (2014-2018)	● 284 ve 285 numaralı politikalar	Engellilere yönelik eğitim, istihdam ve bakım hizmetlerinin etkinliği ve denetimi artırmak, bu kapsamda kaynakları daha verimli kullanarak fiziksel çevre şartlarını engellilere uygun hale getirmek. Yaşlıların kendi çevrelerinden uzaklaşmadan evlerinde bakımını sağlamaya yönelik hizmetleri çeşitlendirmek.
10.Kalkınma Planı (2014-2018)	● 294 numaralı amaç, 295, 296, 297 ve 298 numaralı politikalar	Kültürel zenginlik ve çeşitliliğin korunup geliştirilerek gelecek nesillere aktarılmasını, kültür ve sanat faaliyetlerinin yaygınlaştırılmasını, millî kültür ve ortak değerler etrafında toplumsal bütünlüğün ve dayanışmanın güçlendirilmesini sağlamak. Ortak tarihi geçmişimiz olan ülkeler başta olmak üzere dünya ülkeleriyle kültürel ilişkilerimizi geliştirmek.
10.Kalkınma Planı (2014-2018)	● 299 ve 300 numaralı politikalar	Görsel, işitsel ve sahne sanatları başta olmak üzere kültürel ve sanatsal faaliyetlerin gelişiminde ve sunumunda daha etkin hale gelmek. Tarihimizin önemli şahsiyetleri, olayları, masal kahramanları ve kültürel zenginlik unsurlarını belgesel, dizi ve çizgi filmlere dönüştürmek.
10.Kalkınma Planı (2014-2018)	● 315, 316 ve 318 numaralı politikalar	İşgücüne ve istihdama katılımın artırılması amacıyla iş ve aile yaşamını uyumlaştırma politikalarını hayata geçirmek. Kayıt dışı istihdam ile etkin mücadele etmek. İşgücünün eğitim düzeyi yükseltilerek istihdam edilebilirliği artıracak politikalar uygulamak.
10.Kalkınma Planı (2014-2018)	● 337 numaralı amaç, 338 ve 341 numaralı politikalar	Sağlıklı bir yaşam için toplumda spor yapma kültürünün yerleştirilmesini, spor hizmetlerinin kalitesini ve çeşitliliğini artırarak sporun geniş kitlelere yayılmasını ve başarılı sporcular yetiştirilmesini sağlamak. Vatandaşların fiziksel hareketliliğini teşvik edecek programlar geliştirmek. Kamuya ait tüm spor tesislerinin bütün vatandaşların kullanımına açık olmasını sağlamak.

10.Kalkınma Planı (2014-2018)	● 1031 ve 1032 numaralı amaçlar, 1033, 1034, 1036 ve 1038 numaralı politikalar	Toplumun çevre duyarlılığı ve bilincini artırmak, çevrenin korunması ve kalitesinin yükseltilmesini sağlamak. Enerji, sanayi, tarım, ulaştırma, inşaat, şehirleşme gibi alanlarda yeşil büyümeyi sağlamak. Çevre yönetiminde rolümüzü artırmak. Kamu alımlarında çevre dostu ürünlerin tercih edilmesini özendirmek.
10.Kalkınma Planı (2014-2018)	● 1063 numaralı amaç, 1067, 1068 ve 1069 numaralı politikalar	Afet risk ve zararlarının dikkate alınmasını; afetlere karşı toplumsal direncin ve bilinç düzeyinin artırılmasını; afetlere dayanıklı ve güvenli yerleşimler oluşturulmasını sağlamak. Afet risklerinin azaltılmasına yönelik uygulama mekanizmaları güçlendirmek, afetlere hazırlık ve afet sonrası müdahalede özel önem arz eden hastane, okul, yurt gibi ortak kullanım mekânları ile enerji, ulaştırma, su ve haberleşme gibi kritik altyapıların güçlendirilmesine öncelik vermek. Afet bilgi yönetim sisteminin kurularak etkin bir şekilde kullanımını sağlamak. Bina ve altyapı tesislerinin afetlere daha dayanıklı olarak inşa edilmesini sağlamak ve inşaatların denetimi bağımsız, ehil ve yetkili kişi ve kurumlar aracılığıyla güçlendirmek.
11.Kalkınma Planı (2019-2023)	Nitelikli İnsan, Güçlü Toplum 541,542,543, 544,545,546	Ailenin güçlendirilmesine yönelik politikalar, toplumsal bütünleşme ve sosyal riskleri azaltmaya dönük kamu politikalarının en etkililerinden ve en önemlilerindendir. On Birinci Kalkınma Planı döneminde; aile politikalarının tüm paydaşların dâhil olduğu katılımcı bir yaklaşımla oluşturulması, aileye yönelik hizmetlerin kalitesinin, yaygınlığının ve etkisinin artırılması yönünde önemli politika ve tedbirler hayata geçirilecektir.
		Güçlü toplumun inşası kadınların güçlenmesiyle mümkün olacaktır. Bu bağlamda, kız çocuklarının ve kadınların eğitim ve öğrenime erişimi ile sosyal ve ekonomik hayata katılımının artırılması, kaynaklara erişimin kolaylaştırılması, kadının toplum içindeki statüsünün geliştirilmesi için farkındalığın artırılmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.
		Yüksek çocuk ve genç nüfus oranına sahip olan ülkemizin bu nüfus potansiyelini en iyi şekilde değerlendirmesi ve avantaja çevirmesi için erken çocukluk döneminden başlayarak etkin politikalar yürütülecektir. Çocuklarımızın insani ve ahlaki değerlere sahip, bilinçli, iyi eğitimli, saygılı ve kendine güvenen fertler olarak yetiştirilmeleri hedeflenmektedir.

		Gençlerin kalkınmanın önemli itici gücü olma potansiyellerini öne çıkarmayı amaçlayan On Birinci Kalkınma Planı döneminde gençlerin; yaşam becerileri yüksek, özgüven sahibi, insani ve milli değerleri haiz, bilgi toplumunun gerekleriyle donanmış, yetenekleri, eğitimleri ve tercihleri ile sosyal, siyasal ve ekonomik hayata aktif katılan, yaşadığı topluma ve sorunlarına duyarlı olmalarını amaçlayan politikalar öngörülmektedir.
		Yaşlıların kendi tercihleri doğrultusunda bağımsız, aktif ve sağlıklı yaşayabildikleri, ekonomik ve sosyal hayatın içinde yer aldıkları bir ortam oluşturularak yaşlı nüfusun yaşam kalitesinin yükseltilmesi hedeflenmektedir.
		Göçmenlerin sosyal uyumu sağlanacak; göç yönetiminin kapasitesi güçlendirilecektir.
11.Kalkınma Planı (2019-2023)	547 numaralı amaç, 548.1, 548.3,549, 549.1, 550,1,555, 557.3, 558.3 nolu politika ve tedbirler	Erken çocukluk eğitiminde 5 yaş zorunlu eğitim kapsamına alınacak, esnek zamanlı ve alternatif erken çocukluk eğitim modelleri oluşturulacak; bu amaçla ihtiyaç duyulan ilave derslikler yapılacaktır.
		Yeni derslik yapımı planlamasında, derslik inşa edilmesi planlanan yerdeki diğer eğitim binalarının verimli kullanımı dikkate alınacak, atıl vaziyetteki eğitim binalarının kullanımı öncelenecektir.
		Çocukların ruhsal ve bedensel gelişimlerini gözeten eğitim ortamları oluşturulacaktır.
		Eğitim yapıları teknolojiye ve çevreye uyumlu, güvenli, ekonomik, estetik, erişilebilir, standartları ve kalitesi yüksek bir mimaride tasarlanacaktır.
		Öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimleri için destek programları uygulanacaktır.
		Bireylerin kişilik ve kabiliyetlerinin sürekli olarak gelişimini hedefleyen hayat boyu öğrenme anlayışı toplumun tüm kesimlerine yaygınlaştırılacaktır. Öğrenme programlarının çeşitliliği ve niteliği artırılacak, kazanımların belgelendirilmesi sağlanacaktır.
		Sosyoekonomik dezavantajlı ve suça sürüklenme riski olan çocuk ve gençler ile ailelerine yönelik rehberlik ve danışmanlık hizmetleri güçlendirilecektir.
		Öğrencilerin bilimsel, kültürel, sanatsal, sportif ve toplum hizmeti alanlarındaki etkinliklere katılımları desteklenecek, öğrenci yeterliliği üzerindeki etkisi izlenecektir.

		Yerel yönetimler, bölgelerindeki iş ve işgücü potansiyellerini dikkate alarak gençlerin istihdamını artırmaya yönelik uygulamaları destekleyecektir.
		Engellilerin işgücüne katılımını ve istihdam edilebilirliğini artırmak için genel ve mesleki eğitim, mesleki rehabilitasyon, kendi işini kurma hibe desteği ve iş ve meslek danışmanlığı hizmetleri geliştirilecektir.
	İstihdam ve Çalışma Hayatı 571.7 , 572.2, 573.1 , 573.3, 573.4	Gençlerin, kadınların ve sosyal yardım alanların işgücü piyasasına katılımını sağlamaya yönelik hedef grup, sektör, bölge odaklı aktif işgücü programlarının uygulanması ve kursiyerler ile katılımcıların programlar sonrasında istihdam edilmelerini kolaylaştırmaya yönelik beceriler kazanmaları sağlanacaktır.
		Sosyal yardım yararlanıcılarının yardım almadan yaşayabilecekleri duruma gelmeleri için meslek edindirme çalışmaları yürütülecektir.
		Aktif işgücü programları içerisinde Toplum Yararına Programlar güncellenerek mesleki eğitim kurslarına ve girişimcilik eğitim programlarına ağırlık verilecektir.
11.Kalkınma Planı (2019-2023)	Ailenin Güçlendirilmesi 593, 593.1, 593.2	Aileye yönelik verilen hizmetlerin kapsamlı, standart, etkin ve yaygın hale getirilmesi amacıyla araştırma, eğitim ve danışmanlık faaliyetlerine devam edilecektir. Aile Eğitim Programı içerikleri ortaya çıkan ihtiyaçlar doğrultusunda yeniden düzenlenecek, yeni modül ve eğitim setleri kullanılarak aile eğitimleri gerçekleştirilecek, formatör ve eğitici sayıları artırılacaktır. Aile yapısını olumsuz etkileyen kötü alışkanlıkların ve bağımlılıkların etkilerinin azaltılması amacıyla farkındalık eğitimleri, araştırmalar ve projeler yapılacaktır.
	Ailenin Güçlendirilmesi 598, 598.1,598.2	Aile dostu çevre ve mekânların yaygınlaşması için çalışmalar yürütülecektir. Aile bireylerinin birlikte güvenli zaman geçirebilecekleri ve paylaşımlarını artırabilecekleri ulaşılabilir mekânlar yaygınlaştırılacaktır. Yerel yönetimlerin bu kapsamdaki faaliyetleri desteklenecektir.
	2.4.7. Çevrenin Korunması, 713	Toplumun çevre bilincini artırmaya yönelik çevre ve doğa koruma ile sürdürülebilir üretim ve tüketim konularında eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları gerçekleştirilecektir.
		Çevre konusunda kurum ve kuruluşların görev, yetki ve sorumlulukları netleştirilerek kamu, özel sektör, mahalli idareler ve STK'lar arasında koordinasyon ve iş birliği geliştirilecek, toplumun

		çevre bilinci artırılacak ve etkin çevre yönetimi sağlanacaktır.
	2.4.8. Afet Yönetimi, 728.1.	Afet ve acil durumlara karşı ülke genelinde bilinçlendirme çalışmaları yapılacak, eğitim ve farkındalık merkezleri aracılığı ile toplumsal farkındalığın artırılması sağlanacaktır.
	2.3.5. Kadın 600	Haklar konusunda kadın-erkek fırsat eşitliğini güçlendirecek şekilde kadınların ekonomik, sosyal, kültürel hayata ve karar alma mekanizmalarının her düzeyine aktif katılımı özellikle yerelden başlayarak teşvik edilecektir.
	2.3.5. Kadın 600.1	Kadınların ekonomik ve sosyal hayatta güçlenmelerine yönelik araştırmalar yapılacak, projeler yürütülecek, eğitimler verilecektir.
	2.3.5. 600.3.	Kadınların ekonomik faaliyetlerinin geliştirilmesi için kadın girişimcilere iş geliştirme süreçlerinde danışmanlık ve rehberlik hizmeti sunulacak, bu alandaki desteklerde kadınlara öncelik verilecektir.
		Anne babalara yönelik olarak çocukların yaş ve gelişme düzeylerine uygun beslenme, büyüme, eğitim ve oyun içerikli materyaller geliştirilecektir.
		Erken çocukluk dönemi bakım ve eğitim hizmeti veren kurumlar açısından ortak bir düzenleme yapılacak, bu kurumların açılmasına ve faaliyet göstermesine yönelik kriterler hizmet çeşitliliğine imkân tanıyacak şekilde belirlenecektir.
		Erken çocukluk dönemi bakım ve eğitim hizmeti veren kurumların sayıları artırılacak ve hizmet sunum modelleri çeşitlendirilecek, denetimleri artırılacaktır.
	2.3.6. Çocuklar 606, 607,608	Çocukların fiziksel, sosyal ve zihinsel gelişimlerini destekleyici kültürel, sanatsal, bilimsel ve sportif faaliyetler özendirilecek, yaygınlaştırılacak ve erişilebilir hale getirilecektir. Çocukların sportif, sanatsal, kültürel ve bilimsel aktivitelere yönelmesini özendirmeye yönelik uygulamalar geliştirilecektir. Gönüllülük faaliyetleri hakkında çocuklar, aileler ve öğretmenler bilinçlendirilecek ve çocuklar bu faaliyetlere yönlendirilecektir.
		Mevcut destekler de dikkate alınarak farklı alanlarda başarılı ve yetenekli olan ancak maddi imkânsızlıkları nedeniyle bu alanlarda ilerleyemeyen çocuklara yönelik destekler geliştirilecektir.

		Gençlerin sportif, kültürel ve sanatsal aktiviteler ile özellikle fen, teknoloji, mühendislik ve matematik alanlarına yönelmesini özendirecek programlar geliştirilecektir.
		Gençlik merkezlerinin sayısı ihtiyaca göre artırılacak ve benzer faaliyetler yürütülen kuruluşlarla ortaklıklar geliştirilecektir.
		Gençlerin okuma, anlama ve düşünme yetileri ile liderlik becerilerinin artırılmasına yönelik faaliyetler yaygınlaştırılacaktır.
	2.3.7 Gençlik	Ders dışı zamanlarda gençlerin fiziksel, sosyal, sanatsal, sportif, bilişsel ve kültürel gelişimlerini destekleyici faaliyetlerin okullarda sunulmasına yönelik bir model geliştirilecek, bu model içerisinde kurgulanan hizmetler okulların fiziki ve insan kaynağı kapasiteleri ile maddi imkânları geliştirilerek ilgili kurumlar tarafından sunulacaktır.
		Gençlerin kişisel, sosyal gelişimleri ile kariyer planlamalarına katkı sağlayacak programlar uygulanacaktır.
		Erken yaşlardan itibaren spor eğitimi verilecek; örgün eğitimde beden eğitimi ve spor derslerinin niteliği artırılacak; mahallinde spor imkânları geliştirilerek her yaştan vatandaşların sportif faaliyetlere düzenli katılımı teşvik edilecektir.
		Halkın spora olan ilgisini artıracak proje ve kampanyalar geliştirilecek, spor tesislerine erişim imkânları iyileştirilecektir.
	2.3.10. Spor 646	Spor eğitimi, okul öncesinden başlayarak ilk ve ortaöğretim kademelerinde yaygınlaştırılacak, okul spor müsabakaları faaliyet çeşitliliği ile okul spor kulübü sayısı artırılarak çocukların farklı spor branşlarına yönlendirilmesi sağlanacaktır.
		Başta engelli vatandaşlar olmak üzere herkesin sportif faaliyetlere katılımı teşvik edilecektir.
	2.3.12. Dış Göç 662	Uluslararası koruma ve geçici koruma altındakilerin Türkçe dil becerileri geliştirilerek sosyal hayata uyumları artırılacaktır.
2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı	● Tedbir 7	Toplum temelli erken çocukluk hizmetlerinin yayılımı için merkezler, atölyeler ve gezici otobüs sınıflarını devreye sokmak. Oyun temelli gelişim etkinliklerinin yer aldığı yaz okulu programları açmak.

2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı	● Tedbir 58	Şiddet gören kadınlara yönelik hizmet veren birimlerin kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi, kadınların istihdama katılımının artırılması amacıyla, Kadın Hizmet Birimlerinin kurumsal kapasitesinin artırılmasını, Psiko-Sosyal Destek ve Müdahale Programını geliştirilmesini ve Kadın Konukevi Sonrası Güçlendirme Modelinin geliştirilmesini sağlamak. Kadınlara Mesleki Yeterlilik Belgesi Kazandırma Programı düzenlemek.
2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı	● Tedbir 60	Aile Eğitim Programı kapsamındaki bilgilerin görsel, işitsel ve sosyal medya kanalları üzerinden düzenli olarak paylaşılarak geniş kitlelere ulaştırılması sağlamak.
2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı	● Tedbir 63	Erken Yaşta ve Zorla Evliliklerle Mücadele Strateji Belgesi ve Eylem Planının (2018-2023) uygulanmasına yönelik faaliyetlerde bulunmak. Erken Yaşta Evliliklerle Mücadele İl Eylem Planları izleme çalışması yapmak. Erken yaşta ve zorla evliliğin önlenmesi için çalışan kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşları bünyesinde görev yapan hizmet sağlayıcılara (kolluk görevlileri, sağlık personeli, sosyal hizmet görevlileri, yargı personeli, mülki idare personeli, vb.) yönelik çalıştaylar, seminerler ve eğitimler düzenlemek.
2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı	● Tedbir 65	Çocuğa saygı kültürü temelinde çocuklar için ve çocuklarla birlikte çalışan tüm meslek gruplarına yönelik çocuk haklarına ilişkin eğitimler düzenlemek. Çocuk haklarını tanıtmaya yönelik çalıştay, forum, konferans vb. toplantı ve etkinlikler yapmak, bilinçlendirici kamuoyu kampanyaları düzenlemek, görsel ve yazılı materyaller ile kamu spotlarını kullanmak.
2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı	● Tedbir 66	Erken çocukluk dönemi eğitiminin geliştirilmesine yönelik çalışmalara devam etmek. Gelir düzeyi düşük ailelerin çocuklarının kreş ve gündüz bakımevi hizmetlerinden yararlanma imkânlarını artırmak.
2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı	● Tedbir 67	Koruma ve bakım altında kalan 3-6 yaş arası tüm çocukların okul öncesi eğitimden yararlanmasını sağlamak.

2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı	● Tedbir 68	Sosyal hizmet kuruluşlarında bakım ve koruma altında olan çocukların sportif, sanatsal ve kültürel program ve etkinliklere katılımlarını artırmak; çocukların başarı durumları ve ilgilerine göre özel öğretim kurumlarından, takviye kurslarından yararlanmalarını sağlamak. Çocuklara uygulanan psiko-sosyal destek ve gelişim programlarını geliştirmek ve yaygınlaştırmak, gençlik kamplarına katılan çocuk sayılarını artırmak.
2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı	● Tedbir 71	Suriyeli çocukların toplumsal uyumlarının sağlanmasına yönelik sosyal, kültürel, sportif etkinlikler ile akran eğitimi yoluyla verilen eğitimleri yaygınlaştırmak.
2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı	● Tedbir 84	Gençlik ve Spor Bakanlığa bağlı yurtlarındaki öğrencilerin taleplerine göre eğitim, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler düzenlemek, kurslar açmak.
2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı	● Tedbir 85	İlgili paydaşlarla gençlerin sosyal medya ve dijital oyun bağımlılığı konusunda mücadele mekanizmaları geliştirmek.
2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı	● Tedbir 87	Aile Eğitim Programı (AEP) çerçevesinde ebeveynlere ve ergenlere sunulan madde kullanım riski ve madde bağımlılığından korunmaya yönelik eğitimlerin kapsamını geliştirmek.
2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı	● Tedbir 119	Okuma kültürünün geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasına yönelik faaliyetler yapmak.
2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı	● Tedbir 120	Yerel yönetimlere ait kreşlerin yaygınlaştırılmasını sağlamak.
2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı	● Tedbir 138	Halkın spora ilgisini artıracak projeleri desteklemek, spor tesislerine erişim imkânları iyileştirmek, kişilerin aktif olarak spor yapmasını teşvik edecek kampanyalar düzenlemek. Medyada, spor yapmayı teşvik edici ve farklı spor branşlarını tanıtıcı programlara yer vermek.
2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı	● Tedbir 139	Engelli sporcuların, spor tesislerine erişimlerini sağlamak, tesisler iengelli vatandaşların kullanımına elverişli hale getirmek.
2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı	● Tedbir 141	Kamuya ait spor tesislerini toplumun tüm kesimlerinin kullanımına sunmak, spor tesisleri envanterini internet ortamında vatandaşların kullanımına açmak.
2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı	● Tedbir 378	Yerleşim yerleri içerisinde kalmış sanayi alanlarının tamamen taşınması yerine bu alanlara eğitim ve dene-yap teknoloji atölyeleri, tasarım merkezleri ve bilim merkezi gibi yeni ve yenilikçi üretimin geliştirilmesine yönelik işlevler

		kazandırılması için model oluşturmak ve kalkınma ajanslarının bu yönde destek sağlamasını özendirmek.
2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı	2.2.1.1. Eğitim	Bireylerin kişilik ve yeteneklerini geliştiren, hayat boyu öğrenme yaklaşımı çerçevesinde işgücü piyasasıyla uyumunu güçlendiren, herkes için eşit ve erişilebilir eğitim sistemini teşvik etmek ve imkanları kısıtlı hanelerin okul öncesi eğitimine erişimini destekleyecek şekilde yaygınlaştırmak
2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı	2.2.1.7. Aile ve Kadın	Kadınların karar alma mekanizmalarında daha fazla yer almalarını, istihdamının artırılmasını, eğitim ve beceri düzeylerinin yükseltilmesini, sosyal, kültürel ve ekonomik yaşamdaki rolünün güçlendirilmesini sağlamak
2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı	2.2.1.8. Çocuk ve Gençlik	Çocukların ve gençlerin iyi olma hallerini ve refahlarını destekleyici bütüncül modeller geliştirilerek daha iyi eğitim ve sağlık hizmeti almalarını sağlamak, temel becerileri geliştirmek, özellikle zor şartlar altındaki ve risk grubundaki çocukların yaşam kalitesi yükseltilmek, toplumla bütünleşmelerini sağlamak
2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı	2.2.1.9. Sosyal Koruma	Yoksullukla mücadelede sivil toplumun katılımını ve yerel yönetimlerin gücünü arttırmak, evde bakım, gündüzlü bakım ve kısa süreli bakım hizmetleri geliştirmek, engellilere yönelik eğitim, istihdam ve bakım hizmetlerinin ve yaşlılara yönelik bakım ve destek hizmetlerinin etkinliğini artırmak
2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı	2.2.1.10. Kültür ve Sanat	Kültürel faaliyetlere erişimin kısıtlı olduğu yerlerde yaşayan vatandaşların kültür-sanat faaliyetlerine daha yoğun ve aktif biçimde katılmasına yönelik faaliyetler geliştirmek, okuma kültürünü yaygınlaştırmak, çocukların erken yaşlarda kültür ve sanat eğitimi almalarını sağlamak
2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı	2.2.1.13. Spor	Halkın spora ilgisini artıracak projeleri desteklemek, engelli bireylerin sportif faaliyetlere katılımlarını teşvik etmek
2014-2023 İstanbul Bölge Planı	Strateji 2. Eğitimde Yöntem ve Ders İçeriklerinde İyileştirmeler Yapılması	Hedef 8. Eğitimde müze, tarihi alanlar, kütüphane gibi okul dışı eğitim ortamları sunulmasının sağlanması ve bunun için iş birlikleri yapılması
2014-2023 İstanbul Bölge Planı	Strateji 3. Çocuk ve Gençlerin Bilişsel,	Hedef 7. Başta dezavantajlı bölgelerde yaşayan çocuklar ve gençler olmak üzere çocukların ve gençlerin sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerin

	Fiziksel, Psikolojik, Sosyal Gelişimleri Desteklenerek İyi Olma Hallerinin Artırılması	çeşitlendirilmesi, bu faaliyetlere erişebilecekleri alanların çoğaltılması ve katılımlarının artırılması
2014-2023 İstanbul Bölge Planı	Strateji 3. Çocuk ve Gençlerin Bilişsel, Fiziksel, Psikolojik, Sosyal Gelişimleri Desteklenerek İyi Olma Hallerinin Artırılması	Hedef 11. Çocuk ve gençlere teknoloji okuryazarlığı kazandırılması ve zararlı internet kullanımı (istismar vb. Mağduriyetler), internet, bilgisayar oyunlarına bağımlılık vb. konularda önleyici çalışmaların yapılması
2014-2023 İstanbul Bölge Planı	Dönüşen İşgücü, Gelişen ve Artan İstihdam Stratejiler/ Hedefler Bölümü Her Yaş İçin Yüksek Standartlarda ve Yaratıcı Eğitim	İşgücünün değişen ekonomik yapıya paralel olarak dönüşümünün sağlanması / Hedef 3. Hayat boyu öğrenme kapsamında sürekli gelişim için iş dünyasının ve eğitim kurumlarının işbirliği yapabileceği modellerin oluşturulması Strateji 4. Hayat boyu öğrenme kültürünün geliştirilmesi ve erişilebilirliğinin artırılması / Hedef 7. Eğitim içeriğinin iş piyasasının ve toplumun ihtiyaçlarına yönelik hazırlanması için eğitim ve iş dünyası işbirliğinin sağlanması
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 2015-2018 Verimlilik Stratejisi ve Eylem Planı	Dönüşüm Alanı 1- 2.2, 5 ve 6 nolu maddeler	1. Eğitim- istihdam bağlantısı güçlendirilecektir. 2-2. İşletmelerin hizmet içi eğitime kaynak ayırma olanakları iyileştirilecektir. 5. İş sağlığı ve güvenliği ile verimlilik arasındaki ilişki somut veri ve kılavuzlarla ortaya konacak, konuya ilişkin bilinç düzeyi artırılacaktır. 6. İşgücü verimliliğini ilgilendiren alanlarda, veri ve analiz altyapısı güçlendirilecektir.
Ulusal İstihdam Strateji ve Eylem Planı	2-İş Gücü Piyasası 36 ve 37.maddeler	Nitelikli işgücü ihtiyacının karşılanmasını sağlayabilmek için tüm kademelerde mesleki ve genel eğitimin kalitesinin artırılması ve eğitim ve istihdam ilişkisinin güçlendirilmesi belirtilmiştir.

Ulusal İstihdam Strateji ve Eylem Planı	2-İş Gücü Piyasası 36 ve 37.maddeler	Sosyo – ekonomik kazanım elde edilmesi, özel politika gerektiren grupların işgücü piyasasına girişte karşılaştığı zorlukların, tarım gibi sektörlerde kayıtlı istihdam – sosyal koruma sistemi – eğitim üçgenindeki kırılmaların azaltılması planlanmıştır.
Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı	Eğitim Strateji 1, 2, 3, 4, 5, 6	Kız çocukları ile kadınların eğitimin tüm kademelerine tam erişimlerini ve etkin katılımlarını sağlamak
2023 Eğitim Vizyonu	Özel Eğitim	Yerel yönetimlerin özel eğitim alanında faaliyet göstermesi teşvik edilerek ihtiyaç duyulan müfredat ve öğretmen mesleki gelişim programları, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından sağlanacaktır.
2023 Eğitim Vizyonu	Özel Eğitim	Özel gereksinimli çocukların 81 ilde taramaları Sağlık Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu ve yerel yönetimlerle iş birliği içerisinde tamamlanarak, gereksinim, tip ve düzeylerine göre ihtiyaçlar haritalandırılacaktır.

Ek 11. Ümraniye Belediyesi'nin Fen Bilimleri Eğitimi İle İlişkili Hizmetleri

Tablo 6.27. Üstün Yetenekli Çocuklara Yönelik Verilen Eğitimlerin Özellikleri

Faaliyet/Proje Adı: Üstün Yetenekli Çocuklara Yönelik Verilen Eğitimler
Faaliyet/ Proje Tanımı: 2021 yılında 7. yılı gerçekleştirilen Bilge Çocuk eğitim projesi ile Bilim Sanat Merkezi veya Ümraniye Rehberlik Araştırma Merkezi tarafından belirli testler uygulanması sonucu seçilen üstün yetenekli çocuklara yönelik eğitim programları uygulanmaktadır.
Hedef Kitle: 2.,3.,4.,5.,6. ve 7. sınıf öğrencileri (üstün yetenekli çocuklar)
Başlangıç Yılı: 2014
Güncel durumu: Devam ediyor
Öğretmenlerin seçilme kriterleri: Eğitim fakültesi mezunu, alanında tecrübeli, STEM, robotik kodlama, akıl ve zekâ oyunları, dijital eğitim araçları vb. konularında eğitim almış
Görev yapan öğretmenlere uygulanan eğitim programları: Üniversitelerin matematik ve fen bilimleri alanında görev yapan öğretim üyeleri tarafından belirli dönemlerde eğitim verilmektedir.
Görev alan öğretmen sayısı (son uygulama döneminde): 8
Faydalanan öğrenci sayısı (başlangıç tarihinden 2021'e kadar): 250
Faydalanan öğrenci sayısının başvuru sayısına oranı (son uygulama dönemi): 100%
Faaliyet bazında derslik/ grup başına düşen öğrenci sayısı:12
Öğrencilerin seçilme kriteri: BİLSEM ve RAM tarafından uygulanan testler sonucunda belirlenmektedir.
Branş / atölye / alt başlık listesi: Matematik, robotik kodlama, akıl ve zekâ oyunları, deney etkinlikleri, eleştirel düşünme, astronomi, kriptoloji, dil sanatları, drama, görsel sanatlar, doğa bilimler atölyesi, iletişim, kültür ve dil, değerler eğitimi
Haftalık Eğitim Saati: 6 saat
Eğitim Dönemi (başlangıç ayı-bitiş ayı): Eylül-Haziran
Velilere yönelik gerçekleştirilen faaliyetler: Yıl içerisinde 2 defa veli seminerleri gerçekleştirilmiştir
Paydaşlar / İş birliği Yapılan Kurumlar: Bahçeşehir Üniversitesi, Ümraniye RAM
Hizmetin memnuniyet oranı: 90%
Hizmetin Duyuru Yöntemleri: İlçe MEM Resmi Yazışmalar, Kurumsal Web Sitesi, Kurumsal Sosyal Medya Hesapları
Hizmetin bağlı olduğu sorumlu müdürlük ve alt birim: Kültür İşleri Müdürlüğü- Eğitim Şefliği

Tablo 6.28. Robotik Atölyesi Eğitimlerinin Özellikleri

Faaliyet/Proje Adı: Robotik Atölyesi
Faaliyet/ Proje Tanımı: Bu atölye ile hedef kitlenin sosyal becerilerinin, araştırma ve sorgulama geliştirilmesi amaçlanmıştır. Parçaların birleştirilmesi, program yükleme konusunda çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir.
Hedef Kitle: 2.,3.,4.,5.,6. ve 7. sınıf öğrencileri (üstün yetenekli çocuklar)
Başlangıç Yılı: 2014
Güncel durumu: Devam ediyor
Öğretmenlerin seçilme kriterleri: Eğitim fakültesi mezunu, alanında tecrübeli, dijital eğitim araçları vb. konularında eğitim almış
Görev yapan öğretmenlere uygulanan eğitim programları: Üniversitelerin matematik ve fen bilimleri alanında görev yapan öğretim üyeleri tarafından belirli dönemlerde eğitim verilmektedir.
Görev alan öğretmen sayısı (son uygulama döneminde): Üstün Yetenekli Çocuklara Yönelik Verilen Eğitimlerde görev alan 8 öğretmen görev yapmaktadır.
Faydalanan öğrenci sayısı (başlangıç tarihinden 2021'e kadar): 250
Faydalanan öğrenci sayısının başvuru sayısına oranı (son uygulama dönemi): 100%
Faaliyet bazında derslik/ grup başına düşen öğrenci sayısı:12
Öğrencilerin seçilme kriteri: BİLSEM VE RAM tarafından uygulanan testler sonucunda belirlenmektedir.
Branş / atölye / alt başlık listesi: Robotik, drama, değerler eğitimi, akıl ve zekâ oyunları, fen deney eğitimi, düşünme becerileri, üretken düşünce, astronomi, kriptoloji, matematik, dil sanatları, görsel sanatlar, doğa bilimler atölyesi, ilişki yönetim becerisi, kültür ve dil branşlarında dersler
Haftalık Eğitim Saati:1 saat
Eğitim Dönemi (başlangıç ayı-bitiş ayı): Eylül-Haziran
Velilere yönelik gerçekleştirilen faaliyetler: Yıl içerisinde 2 defa veli seminerleri gerçekleştirilmiştir
Paydaşlar / İş birliği Yapılan Kurumlar: Bahçeşehir Üniversitesi, Ümraniye RAM
Hizmetin memnuniyet oranı: 90%
Hizmetin Duyuru Yöntemleri: İlçe MEM Resmi Yazışmalar, Kurumsal Web Sitesi, Kurumsal Sosyal Medya Hesapları
Hizmetin bağlı olduğu sorumlu müdürlük ve alt birim: Kültür İşleri Müdürlüğü- Eğitim Şefi

Tablo 6.29. Fen Deney Atölyesi Eğitimlerinin Özellikleri

Faaliyet/Proje Adı: Fen Deney Atölyesi
Faaliyet/ Proje Tanımı: Öğretim programı ile uyumlu olacak şekilde deney etkinlikler yapılmaktadır. eney etkinlikleri yapılmaktadır. Resmi devlet okullarındaki günlük 60 öğrenci bu hizmetten faydalanmaktadır.
Hedef Kitle: 7. sınıf öğrencileri
Başlangıç Yılı: 2014
Güncel durumu: Devam ediyor
Öğretmenlerin seçilme kriterleri: Eğitim fakültesi mezunu, alanında tecrübeli, dijital eğitim araçları vb. konularında eğitim almış
Görev yapan öğretmenlere uygulanan eğitim programları: İlkyardım ve temel afet bilinci eğitimleri verilmektedir.
Görev alan öğretmen sayısı (son uygulama döneminde): 1
Faydalanan öğrenci sayısı (başlangıç tarihinden 2021'e kadar): 76.800
Faydalanan öğrenci sayısının başvuru sayısına oranı (son uygulama dönemi): 100%
Faaliyet bazında derslik/ grup başına düşen öğrenci sayısı:30
Öğrencilerin seçilme kriteri: Resmi devlet okullarında öğrenim gören 7. sınıf öğrencileri
Branş / atölye / alt başlık listesi: -
Haftalık Eğitim Saati:2 saat
Eğitim Dönemi (başlangıç ayı-bitiş ayı): Eylül-Haziran
Velilere yönelik gerçekleştirilen faaliyetler: -
Paydaşlar / İş birliği Yapılan Kurumlar: -
Hizmetin memnuniyet oranı: -Hizmetin Duyuru Yöntemleri: İlçe MEM Resmi Yazışmalar, Kurumsal Web Sitesi
Hizmetin bağlı olduğu sorumlu müdürlük ve alt birim: Kültür İşleri Müdürlüğü- Eğitim Şefliği

Tablo 6.30. Ders Takviye Kurslarının Özellikleri

Faaliyet/Proje Adı: Ders Takviye Kursları (fen bilimleri dersi kursları)
Faaliyet/ Proje Tanımı: Öğrencilerin örgün eğitimlerini desteklemek amacıyla çeşitli branşlarda, altı noktada kurslar düzenlenmektedir.
Hedef Kitle: 4, 5, 6 ve 7.sınıf öğrencileri
Başlangıç Yılı: 2015
Güncel durumu: Devam ediyor
Öğretmenlerin seçilme kriterleri: Eğitim fakültesi mezunu, alanında tecrübeli, dijital eğitim araçları vb. konularında eğitim almış
Görev yapan öğretmenlere uygulanan eğitim programları: İlkyardım ve temel afet bilinci eğitimleri verilmektedir.
Görev alan öğretmen sayısı (son uygulama döneminde): 19
Faydalanan öğrenci sayısı (başlangıç tarihinden 2021'e kadar): 685
Faydalanan öğrenci sayısının başvuru sayısına oranı (son uygulama dönemi): 80%
Faaliyet bazında derslik/ grup başına düşen öğrenci sayısı:20
Öğrencilerin seçilme kriteri: Kontenjan fazlası başvuru olduğunda başvuru öncelik sırası ve ailenin ekonomik durumu gözetilmektedir.
Branş / atölye / alt başlık listesi: Fen Bilimleri, Matematik, Türkçe, İngilizce
Haftalık Eğitim Saati:8 saat
Eğitim Dönemi (başlangıç ayı-bitiş ayı): Ekim-Haziran
Velilere yönelik gerçekleştirilen faaliyetler: Periyodik veli toplantıları düzenlenir.
Paydaşlar / İş birliği Yapılan Kurumlar: -
Hizmetin memnuniyet oranı:85%
Hizmetin Duyuru Yöntemleri: Kurumsal Web Sitesi ve Kurumsal Sosyal Medya Hesapları
Hizmetin bağlı olduğu sorumlu müdürlük ve alt birim: Kültür İşleri Müdürlüğü- Eğitim Şefliği

Tablo 6.31. LGS Kurslarının Özellikleri

Faaliyet/Proje Adı: LGS Kursları
Faaliyet/ Proje Tanımı: İlçemizdeki 8.sınıf öğrencilerin okul derslerine takviyede bulunmak ve LGS sınavına hazırlamak amacıyla 3 farklı merkezde eğitimler verilmektedir
Hedef Kitle: 8.sınıf öğrencileri
Başlangıç Yılı: 2020
Güncel durumu: Devam ediyor
Öğretmenlerin seçilme kriterleri: Eğitim fakültesi mezunu, alanında tecrübeli, dijital eğitim araçları vb. konularında eğitim almış
Görev yapan öğretmenlere uygulanan eğitim programları: İlkyardım ve temel afet bilinci eğitimleri verilmektedir.
Görev alan öğretmen sayısı (son uygulama döneminde): 16
Faydalanan öğrenci sayısı (başlangıç tarihinden 2021'e kadar): 280
Faydalanan öğrenci sayısının başvuru sayısına oranı (son uygulama dönemi): 100%
Faaliyet bazında derslik/ grup başına düşen öğrenci sayısı:20
Öğrencilerin seçilme kriteri: Kontenjan fazlası başvuru olduğunda başvuru öncelik sırası ve ailenin ekonomik durumu gözetilmektedir.
Branş / atölye / alt başlık listesi: Fen Bilimleri, Matematik, Türkçe, İngilizce, Tarih, Din Kültürü
Haftalık Eğitim Saati:12 saat
Eğitim Dönemi (başlangıç ayı-bitiş ayı): Eylül-Haziran
Velilere yönelik gerçekleştirilen faaliyetler: Periyodik veli toplantıları düzenlenir.
Paydaşlar / İş birliği Yapılan Kurumlar: -
Hizmetin memnuniyet oranı:85%
Hizmetin Duyuru Yöntemleri: Kurumsal Web Sitesi ve Kurumsal Sosyal Medya Hesapları
Hizmetin bağlı olduğu sorumlu müdürlük ve alt birim: Kültür İşleri Müdürlüğü- Eğitim Şefliği

Tablo 6.32. Bilge Çocuk Yaz Okulu (Fen deney laboratuvarı) Eğitimlerinin Özellikleri

Faaliyet/Proje Adı: Bilge Çocuk Yaz Okulu (fen deney laboratuvarı)
Faaliyet/ Proje Tanımı: Program süresi 4 haftadır. Bilge Çocuk Yaz Okulu eğitim program içeriklerinden biri de fen deney laboratuvarı etkinlikleridir.
Hedef Kitle: 4-5-6. sınıf öğrencileri
Başlangıç Yılı: 2009
Güncel durumu: Devam ediyor
Öğretmenlerin seçilme kriterleri: Eğitim fakültesi mezunu, alanında tecrübeli, dijital eğitim araçları vb. konularında eğitim almış
Görev yapan öğretmenlere uygulanan eğitim programları: İlkyardım ve temel afet bilinci eğitimleri verilmektedir.
Görev alan öğretmen sayısı (son uygulama döneminde): 1
Faydalanan öğrenci sayısı (başlangıç tarihinden 2021'e kadar): 5200
Faydalanan öğrenci sayısının başvuru sayısına oranı (son uygulama dönemi): 100%
Faaliyet bazında derslik/ grup başına düşen öğrenci sayısı:20
Öğrencilerin seçilme kriteri: Kontenjan fazlası başvuru olduğunda başvuru öncelik sırası ve ailenin ekonomik durumu gözetilmektedir.
Eğitim Dönemi (başlangıç ayı-bitiş ayı): Yaz aylarında 4 haftalık periyotlarda
Hizmetin Duyuru Yöntemleri: İlçe MEM Resmi Yazışmalar, Kurumsal Web Sitesi ve Kurumsal Sosyal Medya Hesapları
Hizmetin bağlı olduğu sorumlu müdürlük ve alt birim: Kültür İşleri Müdürlüğü- Eğitim Şefliği

Tablo 6.33. Çiğdem Evi Eğitimlerinin Özellikleri

Faaliyet/Proje Adı: Çiğdem Evi Eğitimleri
Faaliyet/ Proje Tanımı: Ümraniye Çiğdem Evi'nde, öğrencilere yönelik çeşitli etkinlikler (Ümraniye Çiğdemi türü hakkında bilgilendirme, bitki hücresinin mikroskopla incelenmesi, botanik bahçesi gezisi) düzenlenmektedir. Randevu usulü ile günlük 60 öğrenci faydalanmaktadır.
Hedef Kitle: 5.sınıf öğrencileri
Başlangıç Yılı: 2017
Güncel durumu: Devam ediyor
Öğretmenlerin seçilme kriterleri: Biyoloji / Ziraat Mühendisliği bölümü mezunu, dijital eğitim araçları vb. konularında eğitim almış
Görev yapan öğretmenlere uygulanan eğitim programları: İlkyardım ve temel afet bilinci eğitimleri verilmektedir.
Görev alan öğretmen sayısı (son uygulama döneminde): 1
Faydalanan öğrenci sayısı (başlangıç tarihinden 2021'e kadar): 40.000
Faydalanan öğrenci sayısının başvuru sayısına oranı (son uygulama dönemi): 100%
Faaliyet bazında derslik/ grup başına düşen öğrenci sayısı:30
Öğrencilerin seçilme kriteri: Resmi devlet okullarında öğrenim gören 5. sınıf öğrencileri
Branş / atölye / alt başlık listesi: Ümraniye Çiğdemi türü hakkında bilgilendirme, bitki hücresinin mikroskopla incelenmesi, botanik bahçesi gezisi
Eğitim Dönemi (başlangıç ayı-bitiş ayı): Eylül-Haziran
Velilere yönelik gerçekleştirilen faaliyetler: -
Paydaşlar / İş birliği Yapılan Kurumlar: İlçe MEM
Hizmetin memnuniyet oranı:85%
Hizmetin Duyuru Yöntemleri: İlçe MEM Resmi Yazışmalar, Kurumsal Web Sitesi ve Kurumsal Sosyal Medya Hesapları
Hizmetin bağlı olduğu sorumlu müdürlük ve alt birim: Kültür İşleri Müdürlüğü- Eğitim Şefliği

Tablo 6.34. Bilim Merkezleri ve Müze Ziyaretleri Programlarının Özellikleri

Faaliyet/Proje Adı: Gezi Programları (bilim merkezleri ve müze ziyaretleri)
Faaliyet/ Proje Tanımı: Bilgi evlerine üye çocuklara yönelik Havacılık Müzesi, Miniatürk, Bilim Merkezleri vb gezileri düzenlenmektedir.
Hedef Kitle: 4.sınıf- 8. Sınıf öğrencileri
Başlangıç Yılı: 2014
Güncel durumu: Devam ediyor
Öğretmenlerin seçilme kriterleri: Eğitim fakültesi mezunu, alanında tecrübeli, dijital eğitim araçları vb. konularında eğitim almış
Görev yapan öğretmenlere uygulanan eğitim programları: İlkyardım ve temel afet bilinci eğitimleri verilmektedir.
Görev alan öğretmen sayısı (son uygulama döneminde): Bilgi evlerinde görev yapan öğretmenler
Faydalanan öğrenci sayısı (başlangıç tarihinden 2021'e kadar): -
Faydalanan öğrenci sayısının başvuru sayısına oranı (son uygulama dönemi): 100%
Faaliyet bazında derslik/ grup başına düşen öğrenci sayısı: 30
Öğrencilerin seçilme kriteri: Bilgi evlerine üye 4.-8. sınıf arası öğrenciler
Branş / atölye / alt başlık listesi:
Haftalık Eğitim Saati: 3 saatlik gezi programları
Eğitim Dönemi (başlangıç ayı-bitiş ayı): Eylül-Haziran
Velilere yönelik gerçekleştirilen faaliyetler: -
Paydaşlar / İş birliği Yapılan Kurumlar: -
Hizmetin memnuniyet oranı:85%
Hizmetin Duyuru Yöntemleri: Sms ve e-mail
Hizmetin bağlı olduğu sorumlu müdürlük ve alt birim: Kültür İşleri Müdürlüğü- Eğitim Şefliği

Ek 12. Kadıköy Belediyesi'nin Fen Bilimleri Eğitimi İle İlişkili Hizmetleri

Tablo 6.35. Fen Bilgisi Dersi Kurslarının Özellikleri

Faaliyet/Proje Adı: Fen bilgisi dersleri (19 Mayıs ve Kuşdili Gençlik ve Çocuk Eğitim Merkezi)
Faaliyet/ Proje Tanımı: Fen bilgisi branşı dersleri ile sanat ve kişisel gelişim eğitimleri, gezi programları, sosyal aktiviteler, oyunlar, seminerler düzenlenmektedir.
Hedef Kitle: İlkokul, ortaokul düzeyinde
Başlangıç Yılı: 2014
Güncel durumu: Devam ediyor
Öğretmenlerin seçilme kriterleri: Mezun oldukları alanda tecrübeli öğretmenler seçilmiştir. (Fizik, kimya, biyoloji, sınıf öğretmenliği bölümü mezunu)
Görev yapan öğretmenlere uygulanan eğitim programları: Öğretim yılı sonunda ve başında hizmet içi eğitim çalışmaları yapılmaktadır
Görev alan öğretmen sayısı (son uygulama döneminde): 14
Faydalanan öğrenci sayısı (başlangıç tarihinden 2021'e kadar): 950
Faydalanan öğrenci sayısının başvuru sayısına oranı (son uygulama dönemi): 90%
Faaliyet bazında derslik/ grup başına düşen öğrenci sayısı:10
Öğrencilerin seçilme kriteri: Kayıt dönemi başvurusu
Branş / atölye / alt başlık listesi: Akıl ve zekâ oyunları, fen deney eğitimi, düşünme becerileri, üretken düşünce, matematik, fen bilimleri atölyeleri
Haftalık Eğitim Saati: 2-4 saat
Eğitim Dönemi (başlangıç ayı-bitiş ayı): Eylül-Haziran
Velilere yönelik gerçekleştirilen faaliyetler: Belirli dönemlerde velilere yönelik seminerler düzenlenmektedir.
Paydaşlar / İş birliği Yapılan Kurumlar: -
Hizmetin memnuniyet oranı: 90%
Hizmetin Duyuru Yöntemleri: İlçe MEM Resmi Yazışmalar, Kurumsal Web Sitesi, Kurumsal Sosyal Medya Hesapları
Hizmetin bağlı olduğu sorumlu müdürlük ve alt birim: Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü

Tablo 6.36. Bilim Atölyelerindeki Eğitimlerin Özellikleri

Faaliyet/Proje Adı: Bilim Atölyeleri
Faaliyet/ Proje Tanımı: 5 farklı başlıkta Halis Kurtça Çocuk Kültür Merkezi'nde bilim atölyeleri düzenlenmektedir. Öğretim programı ile uyumlu bir şekilde etkinlikler düzenlenmektedir. Atölyeler ile günlük yaşamdaki bilimin öğretimi hedeflenmektedir.
Hedef Kitle: Okul öncesi ve ilkokul düzeyinde
Başlangıç Yılı: 2019
Güncel durumu: Tamamlandı (2021)
Öğretmenlerin seçilme kriterleri: Üniversitelerin ilgili bölümlerinden mezun, alanında tecrübeli, STEM, robotik kodlama, akıl ve zekâ oyunları, dijital eğitim araçları vb. konularında eğitim almış uzman kişiler tarafından
Görev alan öğretmen sayısı (son uygulama döneminde): 2
Faydalanan öğrenci sayısı (başlangıç tarihinden 2021'e kadar): 160
Faydalanan öğrenci sayısının başvuru sayısına oranı (son uygulama dönemi): 90%
Faaliyet bazında derslik/ grup başına düşen öğrenci sayısı:20
Öğrencilerin seçilme kriteri: Eğitmenler tarafından atölye içeriğine göre belirlenen yaş grubuna tanımlanmaktadır.
Branş / atölye / alt başlık listesi: Maddenin İlginç Halleri, Güneş Sistemi, STEM: Balon Roket Araba, Vejeteryan Elektrik, Roket Atölyesi, Sihirli Kimya Atölyesi
Haftalık Eğitim Saati:2 saat
Eğitim Dönemi (başlangıç ayı-bitiş ayı): Ekim-Haziran Döneminde belirli zaman aralıklarında
Paydaşlar / İş birliği Yapılan Kurumlar: Eğlen Bilim (özel sektör)
Hizmetin memnuniyet oranı: 90%
Hizmetin Duyuru Yöntemleri: Resmi Yazışmalar, Kurumsal Web Sitesi, Kurumsal Sosyal Medya Hesapları
Hizmetin bağlı olduğu sorumlu müdürlük ve alt birim: Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü

Tablo 6.37. Yuva Hizmetleri Eğitimlerinin Özellikleri

Faaliyet/Proje Adı: Yuva Hizmetleri
Faaliyet/ Proje Tanımı: Okul öncesi yaş grubuna yönelik atölye çalışmaları ve tiyatro, sinema, müze gezileri ile masallarla yoga eğitimleri, beden eğitimi, satranç, müzik, seramik ve drama dersleri verilmektedir.
Hedef Kitle: Okul öncesi düzeyinde
Başlangıç Yılı: 1990
Güncel durumu: Devam ediyor
Öğretmenlerin seçilme kriterleri: Mezun oldukları alanda tecrübeli öğretmenler seçilmiştir.
Görev yapan öğretmenlere uygulanan eğitim programları: -
Görev alan öğretmen sayısı (son uygulama döneminde): 33
Faydalanan öğrenci sayısı (başlangıç tarihinden 2021'e kadar): 450 (her yıl)
Faydalanan öğrenci sayısının başvuru sayısına oranı (son uygulama dönemi): -
Faaliyet bazında derslik/ grup başına düşen öğrenci sayısı:20
Öğrencilerin seçilme kriteri: Öncelikli olarak belediye personeli, ilçe halkı veya ilçede çalışan aileler
Branş / atölye / alt başlık listesi: Atölye çalışmaları (çömlek yapımı, mutfak atölyesi, ebru, boyama, maket uçak yapımı, bez çanta yapımı v.b.), kompost çalışması, bahçecilik, tema eğitim programı (canlılar, bitkiler, çevre, gezegenler, duyu organlarımız, vücudumuz)
Haftalık Eğitim Saati:40 saat
Eğitim Dönemi (başlangıç ayı-bitiş ayı): Eylül- Haziran Dönemi
Velilere yönelik gerçekleştirilen faaliyetler: Anne destek programı, Baba destek programı
Paydaşlar / İş birliği Yapılan Kurumlar: Anne çocuk eğitim vakfı (AÇEV)
Hizmetin memnuniyet oranı: 90%
Hizmetin Duyuru Yöntemleri: Kurumsal Web Sitesi, Kurumsal Sosyal Medya Hesapları
Hizmetin bağlı olduğu sorumlu müdürlük ve alt birim: Özel Kalem Müdürlüğü

Ek 13. Üsküdar Belediyesi'nin Fen Bilimleri Eğitimi İle İlişkili Hizmetleri

Tablo 6.38. Üsküdar Çocuk Üniversitesi Eğitim Faaliyetlerinin Özellikleri

Faaliyet/Proje Adı: Üsküdar Çocuk Üniversitesi
Faaliyet/ Proje Tanımı: Zekâ ve yetenek testleri uygulanarak 4 yıllık bir eğitim programı verilmektedir. Veli ve öğrenci seminerleri, sosyal faaliyetler, geziler, kulüp çalışmaları, proje yarışmalarına katılım ile eğitim programları desteklenmektedir.
Hedef Kitle: Özel yetenekli çocuklar
Başlangıç Yılı: 2012
Güncel durumu: Devam ediyor
Öğretmenlerin seçilme kriterleri: Eğitim fakültesi mezunu, alanında tecrübeli, STEM, robotik kodlama, akıl ve zekâ oyunları, dijital eğitim araçları vb. konularında eğitim almış
Görev yapan öğretmenlere uygulanan eğitim programları:
Görev alan öğretmen sayısı (son uygulama döneminde): 45
Faydalanan öğrenci sayısı (başlangıç tarihinden 2021'e kadar): 1233
Faydalanan öğrenci sayısının başvuru sayısına oranı (son uygulama dönemi): 46%
Faaliyet bazında derslik/ grup başına düşen öğrenci sayısı: 80
Öğrencilerin seçilme kriteri: WISC-IV zeka testi sonucuna göre öğrenci alınmaktadır. Test sonucu öğrenci "üstün" tanısı alırsa 4 yıllık, "parlak" tanısı alırsa 2 yıllık eğitim hakkı kazanıyor.
Branş / atölye / alt başlık listesi: 1.kademe: Farkındalık, elektronik, fkb deney, eğitici drama, zihin haritaları atölyeleri 2. kademe: Düşünme araçları ve yeni fikirler atölyesi, duygu eğitimi, bilişim atölyesi, akıl oyunları, tasarım atölyesi 3.kademe: Doğa ve bilimi anlamak, mühendisliğe giriş, münazara atölyesi, yazılım atölyesi 4.kademe: Etkin düşünme becerileri atölyesi, proje tasarım atölyesi, 3D tasarım atölyesi, Etkili iletişim stratejileri
Eğitim Dönemi (başlangıç ayı-bitiş ayı): Tüm yıl boyunca
Velilere yönelik gerçekleştirilen faaliyetler: Velilere yönelik seminerler düzenlenmektedir.
Paydaşlar / İş birliği Yapılan Kurumlar: Medeniyet Üniversitesi
Hizmetin Duyuru Yöntemleri: Kurumsal Web Sitesi, Kurumsal Sosyal Medya Hesapları
Hizmetin bağlı olduğu sorumlu müdürlük ve alt birim: Gençlik ve Spor Müdürlüğü

Tablo 6.39. Üsküdar Genç Enderun Eğitim Faaliyetlerinin Özellikleri

Faaliyet/Proje Adı: Üsküdar Genç Enderun
Faaliyet/ Proje Tanımı: Geleceğin fikir adamlarını yetiştirmek için kurulmuş bir projedir. Mülakatlar sonucunda uygun bulunan öğrenciler, iki yıllık bir eğitim sürecine başlarlar. Haftada bir, yarım gün şeklinde yapılan eğitimler hafta sonları yapılmaktadır. İlk yıl beş ve ikinci yıl beş ders alan öğrenciler, toplamda on farklı branştan eğitim almaktadır. İki yıl boyunca yaz okulu programları hafta içi yapılmaktadır.
Hedef Kitle: İlkokul 3. ve 4. Sınıf öğrencileri
Başlangıç Yılı: 2014
Güncel durumu: Devam ediyor
Öğretmenlerin seçilme kriterleri: Eğitim fakültesi mezunu, alanında tecrübeli, STEM, robotik kodlama, akıl ve zekâ oyunları, dijital eğitim araçları vb. konularında eğitim almış
Görev yapan öğretmenlere uygulanan eğitim programları: Üniversitelerin matematik ve fen bilimleri alanında görev yapan öğretim üyeleri tarafından belirli dönemlerde eğitim verilmektedir.
Görev alan öğretmen sayısı (son uygulama döneminde): 10
Faydalanan öğrenci sayısı (başlangıç tarihinden 2021'e kadar): 810
Faydalanan öğrenci sayısının başvuru sayısına oranı (son uygulama dönemi): 60%
Faaliyet bazında derslik/ grup başına düşen öğrenci sayısı:25
Öğrencilerin seçilme kriteri: Enderun ölçme ve değerlendirme testi.
Branş / atölye / alt başlık listesi: Dijital resim, tasarım ve animasyon, oyun programcılığı, adabı muaşeret, gıda ve sağlık, bilim kaşifleri, sinema ve medya, İslam ve bilim kaşifleri, biomaker, sanat ve zanaat atölyesi, matematik, İngilizce, kitap incelme, sebze yetiştirme
Haftalık Eğitim Saati: Okul döneminde 4 saat (yarım gün) ve yaz döneminde hafta içi
Eğitim Dönemi (başlangıç ayı-bitiş ayı): Tüm yıl boyunca
Velilere yönelik gerçekleştirilen faaliyetler: Belirli dönemlerde velilere yönelik seminerler düzenlenmektedir.
Hizmetin Duyuru Yöntemleri: Kurumsal Web Sitesi, Kurumsal Sosyal Medya Hesapları
Hizmetin bağlı olduğu sorumlu müdürlük ve alt birim: Gençlik ve Spor Müdürlüğü

Tablo 6.40. Bilim Üsküdar'daki Eğitim Faaliyetlerinin Özellikleri

Faaliyet/Proje Adı: Bilim Üsküdar (Bilim Merkezi)
Faaliyet/ Proje Tanımı: Bilimsel düşünmenin toplumun tüm kesimlerine öğretilmesini vizyonunu taşır. Bilim merkezinde hedef kitlenin öğrenmeyi öğrenmesi, teknolojinin kullanımını ile ilgili pratik bilgiler edinebilmesi, sosyal, araştırma ve sorgulama becerilerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Merkezde; sergi ve atölye alanları, çocuk oyun alanları, açık ofisler, kütüphane ve kafeterya alanı bulunmaktadır.
Hedef Kitle: 6-14 yaş öncelikli olmak üzere tüm gruplar
Başlangıç Yılı: 2018
Güncel durumu: Devam ediyor
Öğretmenlerin seçilme kriterleri: Eğitim fakültesi mezunu, alanında tecrübeli, STEM, robotik kodlama, akıl ve zekâ oyunları, dijital eğitim araçları vb. konularında eğitim almış
Görev yapan öğretmenlere uygulanan eğitim programları: Üniversitelerin matematik ve fen bilimleri alanında görev yapan öğretim üyeleri tarafından belirli dönemlerde eğitim verilmektedir.
Faydalanan öğrenci sayısı (başlangıç tarihinden 2021'e kadar): 2019: 130.646 kişi ziyaret etti.2020'de: 22.214 kişi ziyarete geldi.8148 kişi planetaryumda film izledi. Hafta sonu bireysel paket eğitimleri, yaz ve kış okulu eğitimlerinden oluşan 51 eğitim paketi hazırlandı. 238 saat çevrimiçi eğitim verildi, 2.916 kişi katıldı. Atölyelerde; 159 farklı eğitim içeriği, 13.615 kişiye verildi.
Faydalanan öğrenci sayısının başvuru sayısına oranı (son uygulama dönemi): 100%
Faaliyet bazında derslik/ grup başına düşen öğrenci sayısı: Atölye ve sergi alanların kapasiteleri farklılık göstermektedir. Planetaryumu aynı anda 105 öğrenci ziyaret edebilmektedir.
Öğrencilerin seçilme kriteri: 6-14 yaş arası öğrenciler randevu ile merkezi ziyaret edebiliyor
Branş / atölye / alt başlık listesi: *Planetaryum (Hücrenin hikayesi, uzayın keşfi ve teknolojinin doğuşu, astronot, doğanın gizemi, evren) *Uygulamalı Atölyeler: Astronomi, Havacılık ve Uzay Atölyesi, Doğa Bilimleri Atölyesi (Fizik, Kimya, Biyoloji), Geri Dönüşüm Atölyesi, Teknoloji Atölyesi, Matematik Atölyesi, Tasarım Atölyesi, Parçalara Ayır Atölyesi *Sergi Alanları: Robotik, Vücudumuzun 24 saati, Havacılık ve Uzay, Enerji, Doğa Bilimleri ve Tıp Teknolojileri *Sergi Alanları: İletişim, Otomotiv, Finans, Bir Dünya Keşif (Rezonans & Dalgalar, Görme & Algı, Elektrik & Manyetizma)
Haftalık Eğitim Saati: Yaş gruplarına ve ziyaret edilen atölye/ sergi alanları sayısına göre farklılık göstermektedir
Eğitim Dönemi (başlangıç ayı-bitiş ayı): Tüm yıl boyunca
Paydaşlar / İş birliği Yapılan Kurumlar: Türkiye Teknoloji Takımı, Tübitak, Üsküdar Belediyesi
Hizmetin Duyuru Yöntemleri: Kurumsal Web Sitesi, Kurumsal Sosyal Medya Hesapları
Hizmetin bağlı olduğu sorumlu müdürlük ve alt birim: Gençlik ve Spor Müdürlüğü

Tablo 6.41. Fen Bilimleri Dersi Kurslarının Özellikleri

Faaliyet/Proje Adı: Fen bilimleri dersi eğitimleri (Okul takviye ve LGS kurslarında)
Faaliyet/ Proje Tanımı: Okula yardımcı fen bilgisi dersleri verilmekte, öğrenci ve ebeveynlere yönelik rehberlik ve danışmanlık hizmeti sağlanmaktadır.
Hedef Kitle: İlkokul- ortaokul öğrencileri
Başlangıç Yılı: 2015
Güncel durumu: Devam ediyor
Öğretmenlerin seçilme kriterleri: Eğitim fakültesi mezunu, alanında tecrübeli, STEM, robotik kodlama, akıl ve zekâ oyunları, dijital eğitim araçları vb. konularında eğitim almış
Görev yapan öğretmenlere uygulanan eğitim programları:
Görev alan öğretmen sayısı (son uygulama döneminde):
Faydalanan öğrenci sayısı 2021 'de 23.178
Faydalanan öğrenci sayısının başvuru sayısına oranı (son uygulama dönemi): 100%
Faaliyet bazında derslik/ grup başına düşen öğrenci sayısı: 20
Öğrencilerin seçilme kriteri: Ön başvuru formu ile kayıt (belirlenen tarihler)
Branş / atölye / alt başlık listesi: Akademik eğitimlere ek olarak öğrenci görüşmeleri ve seminerleri, sınıf ve grup rehberliği, aile danışmanlığı, aile okulu, dikkat-duygu eğitimi, erken tanı ve eğitimin önemi semineri dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu semineri, verimli ders çalışma seminerleri
Haftalık Eğitim Saati:
Eğitim Dönemi (başlangıç ayı-bitiş ayı): Eylül- Haziran
Velilere yönelik gerçekleştirilen faaliyetler: Aylık veli toplantıları, veli ziyaretleri, özel görüşmeler yapılmaktadır. Anne çocuk eğitim programı (AÇEV ile) düzenlenmektedir.
Paydaşlar / İş birliği Yapılan Kurumlar: AÇEV
Hizmetin Duyuru Yöntemleri: Kurumsal Web Sitesi, Kurumsal Sosyal Medya Hesapları

Tablo 6.42. Bilim Bakalım Projesinin Özellikleri

Faaliyet/Proje Adı: Bilim Bakalım Projesi
Faaliyet/ Proje Tanımı: Proje kapsamında STEAM eğitim modeli Genç Enderun eğitim müfredatına entegre edilmiştir. Proje kapsamında interdisipliner yaklaşıma sahip bireylerin yetiştirilmesi adına sosyal bilimler, sanat, fen ve teknoloji ile harmanlanmış ders programları ile interaktif sınıflar, atölyeler ve stüdyolar kurulmuştur. Kültürüne ve köklerine bağlı ama aynı zamanda içinde bulunduğumuz çağa ve teknolojik gelişmelere ayak uydurabilen, hatta bunlara yön verebilen bir nesil yetiştirmek amaçlanmıştır. Proje, 2012 yılından beri, eğitim alanında hizmet veren Genç Enderun biriminin geliştirilmiş versiyonudur. İki yıl süresince on farklı branşta eğitimler verilmiştir.
Hedef Kitle: 3. ve 4. Sınıf öğrencileri
Başlangıç Yılı: 2015
Güncel durumu: Tamamlandı
Öğretmenlerin seçilme kriterleri: Eğitim fakültesi mezunu, alanında tecrübeli, STEM, robotik kodlama, akıl ve zeka oyunları, dijital eğitim araçları vb. konularında eğitim almış
Görev yapan öğretmenlere uygulanan eğitim programları:
Görev alan öğretmen sayısı (son uygulama döneminde): 10
Faydalanan öğrenci sayısı: 1.000
Faydalanan öğrenci sayısının başvuru sayısına oranı (son uygulama dönemi): 60%
Faaliyet bazında derslik/ grup başına düşen öğrenci sayısı: 25
Öğrencilerin seçilme kriteri: Ölçme ve değerlendirme testi.
Branş / atölye / alt başlık listesi: Gıda ve sağlık, Matematik, dijital çizim, tarih, İngilizce, zanaat, adab-ı muaşeret, bilim tarihi, robotik ve kodlama, animasyon ve sinema dersleri ve atölye çalışmaları
Haftalık Eğitim Saati: Haftada 4 saat
Eğitim Dönemi (başlangıç ayı-bitiş ayı): Tüm yıl boyunca (2 yıl)
Velilere yönelik gerçekleştirilen faaliyetler: Her ay düzenli olarak öğrencilerin velileri ile bir araya gelinmiş, veli seminerleri yapılmıştır. Bu seminerlerde veliler yapılan eğitimlerden haberdar edilmiş ve verilen eğitimler bazında velilerin bilinçlendirilmesi amaçlanmıştır.
Paydaşlar / İş birliği Yapılan Kurumlar: Üsküdar Kaymakamlığı, İbn Haldun Üniversitesi, Üsküdar İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
Hizmetin Duyuru Yöntemleri: Kurumsal Web Sitesi, Kurumsal Sosyal Medya Hesapları
Hizmetin bağlı olduğu sorumlu müdürlük ve alt birim: Gençlik ve Spor Müdürlüğü

Ek 14. Çekmeköy Belediyesi'nin Fen Bilimleri Eğitimi İle İlişkili Hizmetleri

Tablo 6.43. Uluslararası Bilim Olimpiyatlarının Özellikleri

Faaliyet/Proje Adı: Uluslararası Bilim Olimpiyatları
Faaliyet/ Proje Tanımı: Proje 2016-2019 yıllarında arasında sırasıyla Prof. Dr. Aziz Sancar, Aliya İzzet Begoviç, Prof. Dr. Necmettin Erbakan ve Prof. Dr. Fuat Sezgin adına organize edilmiştir. Öğrenciler; araştırma, teknoloji ve enerji verimliliği kategorilerinde projeler hazırlayarak online web sitelerine yüklediler. İlk üçe girenlere çeşitli ödüller verilmiştir.
Hedef Kitle: Lise öğrencileri Başlangıç Yılı: 2016
Güncel durumu: Tamamlandı (2019)
Faydalanan öğrenci sayısı: 2019 yılında 450 proje, 2017'de 400 proje, 2018'de 733 proje başvurusu oldu.
Faydalanan öğrenci sayısının başvuru sayısına oranı (son uygulama dönemi): 100%
Branş / atölye / alt başlık listesi: Araştırma, Teknoloji ve Enerji
Paydaşlar / İş birliği Yapılan Kurumlar: MEB, Ege Üniversitesi, Güneş Enerjisi Enstitüsü, Celal Bayar Üniversitesi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi ve Maltepe Üniversitesi
Hizmetin Duyuru Yöntemleri: Kurumsal web sitesi, Kurum sosyal medya hesapları, proje web sitesi
Hizmetin bağlı olduğu sorumlu müdürlük ve alt birim: Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü

Tablo 6.44. Çekmeköy Bilişim ve Yaratıcılık Atölyelerinin Özellikleri

Faaliyet/Proje Adı: Çekmeköy Bilişim ve Yaratıcılık Atölyeleri
Faaliyet/ Proje Tanımı: Proje tabanlı düşünme ve sosyal becerilerin geliştirilmesini hedefleyen proje İSTKA tarafından desteklenmiştir. Robotik Kodlama, Uzay ve Havacılık, Tasarım konularında eğitimler verildi.Proje kapsamında toplam 8 atölyenin kurulmuş olması ve çocukların inovatif ve yaratıcı yeteneklerini geliştirmeleri önemli faydalardandır.
Hedef Kitle: 10-17 yaş grubundaki öğrenciler (ortaokul- lise)
Başlangıç Yılı: 2018
Güncel durumu: Tamamlandı
Öğretmenlerin seçilme kriterleri: Eğitmen eğitimini başarıyla tamamlayanlar öğretmenler
Görev yapan öğretmenlere uygulanan eğitim programları: 48 saatlik eğitmen eğitimi ile atölyelerde eğitim verebilir duruma gelmiş ve proje boyunca kesintisiz eğitim ve uygulama faaliyetleri sürdürülmüştür.
Görev alan öğretmen sayısı (son uygulama döneminde): 6
Faydalanan öğrenci sayısı: 560
Faydalanan öğrenci sayısının başvuru sayısına oranı (son uygulama dönemi): 28%
Faaliyet bazında derslik/ grup başına düşen öğrenci sayısı: Atölyelere göre 10 ya da 20
Öğrencilerin seçilme kriteri: Ön görüşmeler (mülakat)
Branş / atölye / alt başlık listesi: Biyotasarım atölyesi, Robotik ve kodlama atölyesi, Uzay ve havacılık atölyesi, 3d tasarım atölyesi, Proje geliştirme panayırları, Psikolojik danışmanlık ve kariyer geliştirme destek çalışmaları, Psikolojik danışmanlık çalışmaları, Kariyer danışmanlığı desteği
Haftalık Eğitim Saati: 3'er aylık 4 kur halinde 48 saat eğitim
Paydaşlar / İş birliği Yapılan Kurumlar: Çekmeköy İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, Gelecekten Gelenler Bilim ve Teknoloji Derneği, Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Hizmetin Duyuru Yöntemleri: Kurumsal web sitesi, Kurum sosyal medya hesapları, Proje web sitesi
Hizmetin bağlı olduğu sorumlu müdürlük ve alt birim: Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü

Tablo 6.45. Uzay ve Teknoloji Merkezinin Özellikleri

Faaliyet/Proje Adı: Uzay ve Teknoloji Merkezi (Çekmeköy UTM)
Faaliyet/ Proje Tanımı: Çocukların ve gençlerin evreni tanımaları ve bilimsel süreç becerilerinin geliştirilmesi amacıyla uzay ve havacılık temalı bölümler tasarlanmıştır. Tüm yaş gruplarından ziyaretçiler kabul edilmektedir.
Hedef Kitle: Tüm yaş grupları
Başlangıç Yılı: 2017
Güncel durumu: Devam ediyor
Öğretmenlerin seçilme kriterleri: Eğitmen eğitimini başarıyla tamamlayanlar öğretmenler
Görev yapan öğretmenlere uygulanan eğitim programları: 48 saatlik eğitmen eğitimi ile atölyelerde eğitim verebilir duruma gelmiş ve proje boyunca kesintisiz eğitim ve uygulama faaliyetleri sürdürülmüştür.
Faydalanan öğrenci sayısı: 2018 yılında 8.625 kişi, 2019 yılında 6.463 kişi 2020 yılında 584 kişi (pandemi) ziyaret etmiştir.
Faydalanan öğrenci sayısının başvuru sayısına oranı (son uygulama dönemi): 100%
Faaliyet bazında derslik/ grup başına düşen öğrenci sayısı: Her seans için 21 kişi / 75 dk
Öğrencilerin seçilme kriteri: Rezervasyon
Branş / atölye / alt başlık listesi: Uzay görev istasyonu, hidroponik mars bitki üretim habitatı, mars yaşam habitatı, mars yüzeyi araştırma robotu, robot kol programlama istasyonu, yer çekimsiz ortamda bilim istasyonu, zihin gücü ile drone ve hologram kontrolü üniteleri, atak helikopteri uçuş simülatörü, apollo 11 simülatörü, astronot el aletleri üretim istasyonu, gravıty sketch sanal gerçeklik gözlüğü, güneş sistemi ünitesi
Paydaşlar / İş birliği Yapılan Kurumlar: Çekmeköy İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü,
Hizmetin Duyuru Yöntemleri: Kurumsal web sitesi, Kurum sosyal medya hesapları, Resmi yazışmalar
Hizmetin bağlı olduğu sorumlu müdürlük ve alt birim: Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü

Tablo 6.46. Deneysel Eğitim Sisteminin Özellikleri

Faaliyet/Proje Adı: Deneysel Eğitim Sistemi
Faaliyet/ Proje Tanımı: DENES Projesi kapsamında çeşitli yaş grupları için kulüpler oluşturulmaktadır. Öğrenciler ilgi alanlarına ve yeteneklerine göre tercih ettikleri atölyelerde deneyerek, uygulayarak, yaşayarak öğrenmektedirler. Öğrenciler ilgi alanlarına ve yeteneklerine göre tercih ettikleri atölye ve kulüplerde deneyerek, uygulayarak, yaşayarak öğrenecek ve öğrendiklerini hayat pratiğine aktarabileceklerdir. Bu projeyle gençlerin ince ve kaba motor becerilerini geliştirmek, kreatif ürünler tasarlamalarını sağlamak, bilgiyi deneyerek yaparak öğrenmelerini sağlamak ve farklı yeteneklerini keşfetmeleri amaçlanmıştır.
Hedef Kitle: Okul Çağındaki Çocuklar
Başlangıç Yılı: 2020
Güncel durumu: Devam ediyor
Faydalanan öğrenci sayısı: 2020 yılında 2.408 kişi, 2021 yılında 1.113 kişi
Faydalanan öğrenci sayısının başvuru sayısına oranı (son uygulama dönemi): 100%
Öğrencilerin seçilme kriteri: Profil Analiz Testi (PAT), öğrencilerin ders içi konuları sağlıklı bir şekilde öğrenebilmeleri için ihtiyaç duydukları algılama, dikkat, mantık, işlem becerisi ve akıl yürütme gibi temel konulardaki düzeylerini ölçen ve çıkan sonuçları geliştirmek için metotlar sunan bir uygulamadır. (bilişsel becerileri geliştirme atölyesi)
Branş / atölye / alt başlık listesi: Hobi Kulübü (ahşap, epoksi ve sinema atölyeleri), Deneyimsel Öğrenme Kulübü (Mental aritmetik, fen bilimleri, matematik, yabancı dil atölyeleri, bilişsel becerileri geliştirme atölyesi), Bilim ve Teknoloji Kulübü (robotik kodlama, uzay ve havacılık, 3D tasarım atölyeleri), Kültür Sanat Kulübü (Şiir, Edebiyat Atölyeleri)
Haftalık Eğitim Saati: Dönem boyunca 7.195 saat eğitim
Paydaşlar / İş birliği Yapılan Kurumlar: Çekmeköy İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
Hizmetin Duyuru Yöntemleri: Kurumsal web sitesi, kurum sosyal medya hesapları
Hizmetin bağlı olduğu sorumlu müdürlük ve alt birim: Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü

Tablo 6.47. Test Çözüm Projesinin Özellikleri

Faaliyet/Proje Adı: Test Çözüm Projesi
Faaliyet/ Proje Tanımı: LGS sınav sorularının çözümü ile öğrencilerin sınav başarının artırılması hedeflenmiştir.
Hedef Kitle: 6.7.8. sınıf öğrencileri
Başlangıç Yılı: 2016
Güncel durumu: Tamamlandı (2019)
Faydalanan öğrenci sayısı: 2016-2017 eğitim döneminde 1.490 öğrenci, 2017-2018 döneminde 1196 öğrenci , 2018-2019 döneminde 7.103 öğrenci
Faydalanan öğrenci sayısının başvuru sayısına oranı (son uygulama dönemi): 100%
Öğrencilerin seçilme kriteri: Başvuru kaydı
Hizmetin Duyuru Yöntemleri: Kurumsal web sitesi, Kurum sosyal medya hesapları
Hizmetin bağlı olduğu sorumlu müdürlük ve alt birim: Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü

Tablo 6.48. Online Eğitim Modülünün Özellikleri

Faaliyet/Proje Adı: Online eğitim modülü
Faaliyet/ Proje Tanımı: Hedef kitledeki öğrencilere online eğitim modülüne erişim hakkı tanındı. Ders anlatım videoları ve soru çözümleri içeriklerini barındıran modül, öğrencilerin akademik başarı düzeylerine göre odaklanmaları gereken ders ve konularla ilgili bilgiler veriyor
Hedef Kitle: 12. sınıf öğrencileri
Başlangıç Yılı: 2020
Güncel durumu: Devam ediyor
Faydalanan öğrenci sayısı: 2020'de 2.200; 2021'de 6.919
Faydalanan öğrenci sayısının başvuru sayısına oranı (son uygulama dönemi): 100%
Öğrencilerin seçilme kriteri: Modül tarafından sunulan içeriklere öğrenciler erişebilmektedir
Hizmetin Duyuru Yöntemleri: Kurumsal web sitesi, Kurum sosyal medya hesapları
Hizmetin bağlı olduğu sorumlu müdürlük ve alt birim: Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü

Ek 15. Beşiktaş Belediyesi'nin Fen Bilimleri Eğitimi İle İlişkili Hizmetleri

Tablo 6.49. Beşiktaş Belediyesi Çocuk Bilim Merkezinin Özellikleri

Faaliyet/Proje Adı: Çocuk Bilim Merkezi
Faaliyet/ Proje Tanımı: Çocukların fizik, kimya, biyoloji atölyelerinde araştırma sorgulama becerileri kazanmaları, bilim- günlük hayat ilişkisinin farkına varmaları hedeflenmektedir.
Hedef Kitle: 3.4.5.6. sınıf öğrencileri
Başlangıç Yılı: 2014
Güncel durumu: Devam ediyor
Öğretmenlerin seçilme kriterleri: Fizik, kimya, biyoloji öğretmenleri, tecrübeli, iletişim yetenekleri ve sosyal becerileri gelişmiş
Görev yapan öğretmenlere uygulanan eğitim programları: İlkyardım ve iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri ile akademisyenler tarafından verilen seminerler
Görev alan öğretmen sayısı (son uygulama döneminde): 3
Faydalanan öğrenci sayısı (başlangıç tarihinden 2021'e kadar): 66.660
Faydalanan öğrenci sayısının başvuru sayısına oranı (son uygulama dönemi): 100%
Faaliyet bazında derslik/ grup başına düşen öğrenci sayısı:20
Öğrencilerin seçilme kriteri: İlçedeki resmi okullardaki 3.4.5.6.sınıf öğrencileri
Branş / atölye / alt başlık listesi: Fizik, kimya, biyoloji atölyeleri
Haftalık Eğitim Saati: Her atölye bir ders saati
Eğitim Dönemi (başlangıç ayı-bitiş ayı): Eylül-Haziran
Velilere yönelik gerçekleştirilen faaliyetler: Belirli dönemlerde velilere yönelik seminerler düzenlenmektedir.
Paydaşlar / İş birliği Yapılan Kurumlar: Bazı STK'lar ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
Hizmetin memnuniyet oranı: 90%
Hizmetin Duyuru Yöntemleri: Kurumsal web sitesi, Kurumsal sosyal medya hesapları
Hizmetin bağlı olduğu sorumlu müdürlük ve alt birim: Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü

Tablo 6.50. Beşiktaş Belediyesi Lise Hazırlık Kurslarının Özellikleri

Faaliyet/Proje Adı: Lise hazırlık kursları (fen bilgisi)
Faaliyet/ Proje Tanımı: Lise yerleştirme sınavına hazırlık kursları ile rehberlik hizmeti verilmektedir.
Hedef Kitle: 7. sınıf ve 8.sınıf öğrencileri
Güncel durumu: Devam ediyor
Faydalanan öğrenci sayısı (başlangıç tarihinden 2021'e kadar):
Faaliyet bazında derslik/ grup başına düşen öğrenci sayısı:
Öğrencilerin seçilme kriteri: Başvuru için Beşiktaş'ta ikamet etme şartı aranmaktadır.
Haftalık Eğitim Saati: Her atölye bir ders saati
Eğitim Dönemi (başlangıç ayı-bitiş ayı): 15 günlük ara tatil döneminde
Hizmetin Duyuru Yöntemleri: Kurumsal web sitesi, Kurumsal sosyal medya hesapları
Hizmetin bağlı olduğu sorumlu müdürlük ve alt birim: Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü (Beşiktaş Akademi)

Tablo 6.51. Beşiktaş Belediyesi Sömestr Festivalinin Özellikleri

Faaliyet/Proje Adı: Sömestr Festivali
Faaliyet/ Proje Tanımı: Yarıyıl tatilinde; bilim atölyeleri, film gösterimleri, Dev Van De Graaff jeneratörü, ilginç ve yaratıcı deneyler, Planetaryum etkinlikleri gerçekleştirilmektedir.
Hedef Kitle: Okul çağındaki çocuklar
Başlangıç Yılı: 2014
Güncel durumu: Devam ediyor
Öğretmenlerin seçilme kriterleri: Fizik, kimya, biyoloji öğretmenleri, tecrübeli, iletişim yetenekleri ve sosyal becerileri gelişmiş
Görev yapan öğretmenlere uygulanan eğitim programları: İlkyardım ve iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri ile akademisyenler tarafından verilen seminerler
Görev alan öğretmen sayısı (son uygulama döneminde): 3
Faydalanan öğrenci sayısı (başlangıç tarihinden 2021'e kadar): 2.966
Faydalanan öğrenci sayısının başvuru sayısına oranı (son uygulama dönemi): 100%
Faaliyet bazında derslik/ grup başına düşen öğrenci sayısı:20
Branş / atölye / alt başlık listesi: Bilim atölyeleri, ilginç ve yaratıcı deneyler, planetaryum etkinlikleri
Haftalık Eğitim Saati: Her atölye bir ders saati
Eğitim Dönemi (başlangıç ayı-bitiş ayı): 15 günlük ara tatil döneminde
Paydaşlar / İş birliği Yapılan Kurumlar: Bazı STK'lar ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
Hizmetin Duyuru Yöntemleri: Kurumsal web sitesi, Kurumsal sosyal medya hesapları
Hizmetin bağlı olduğu sorumlu müdürlük ve alt birim: Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü

Tablo 6.52. Beşiktaş Belediyesi Robotik Kodlama Eğitimlerinin Özellikleri

Faaliyet/Proje Adı: Robotik Kodlama Eğitimi
Faaliyet/ Proje Tanımı: Temel düzeyde robotik kodlama eğitimleri (ücretsiz) ile ince psikomotor becerileri, eleştirel ve analitik düşünme becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.
Hedef Kitle: 2-3-4-5-6 ve 7. sınıf öğrencileri
Güncel durumu: Devam ediyor
Öğretmenlerin seçilme kriterleri: Fizik, kimya, biyoloji öğretmenleri, tecrübeli, iletişim yetenekleri ve sosyal becerileri gelişmiş
Görev alan öğretmen sayısı (son uygulama döneminde): 3
Hizmetin Duyuru Yöntemleri: Kurumsal web sitesi, Kurumsal sosyal medya hesapları
Hizmetin bağlı olduğu sorumlu müdürlük ve alt birim: Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü-(Beşiktaş Akademi)

Tablo 6.53. Beşiktaş Belediyesi Oyun Kodlama Atölyesi Eğitimlerinin Özellikleri

Faaliyet/Proje Adı: Oyun Kodlama Atölyesi
Faaliyet/ Proje Tanımı: Hedef kitlenin bir oyun üretmesi amaçlanmıştır. Bu süreçte ilişkisel düşünme, günlük eylemlerini bilgisayara yansıtabilme, bilişsel, psikomotor, duyuşsal becerilerin geliştirilmesi hedeflenmiştir. .
Hedef Kitle: 9 - 16 yaş arasındaki çocuklar
Güncel durumu: Devam ediyor
Öğretmenlerin seçilme kriterleri: Fizik, kimya, biyoloji öğretmenleri, tecrübeli, iletişim yetenekleri ve sosyal becerileri gelişmiş
Hizmetin Duyuru Yöntemleri: Kurumsal web sitesi, Kurumsal sosyal medya hesapları
Hizmetin bağlı olduğu sorumlu müdürlük ve alt birim: Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü (Beşiktaş Akademi)

Tablo 6.54. Beşiktaş Belediyesi Kreşlerindeki Fen Bilimleri Eğitimlerinin Özellikleri

Faaliyet/Proje Adı: Kreş eğitimleri (fen bilgisi dersleri)
Faaliyet/ Proje Tanımı: Belediyeye bağlı 4 farklı gündüz bakımevinde; sanat, matematik, okuma-yazma, müzik, İngilizce ve dans-jimnastik derslerinin yanında fen dersi verilmektedir.
Hedef Kitle: 3–4–5 yaşlarındaki çocuklar
Güncel durumu: Devam ediyor
Öğretmenlerin seçilme kriterleri: Fen bilimleri branş öğretmenleri, tecrübeli, iletişim yetenekleri ve sosyal becerileri gelişmiş
Görev yapan öğretmenlere uygulanan eğitim programları: İlkyardım ve iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri ile akademisyenler tarafından verilen seminerler
Görev alan öğretmen sayısı (son uygulama döneminde): 3
Faydalanan öğrenci sayısı (başlangıç tarihinden 2021'e kadar): 2021'de 220, 2020'de 268 2019'da 263, 2018'de 299
Öğrencilerin seçilme kriteri: Başvuru üzerine değerlendirilmektedir.
Haftalık Eğitim Saati: Haftalık 1 saat
Eğitim Dönemi (başlangıç ayı-bitiş ayı): Eylül-Haziran
Hizmetin Duyuru Yöntemleri: Kurumsal web sitesi, Kurumsal sosyal medya hesapları
Hizmetin bağlı olduğu sorumlu müdürlük ve alt birim: Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü

Ek 16. İBB'nin Fen Bilimleri Eğitimi İle İlişkili Hizmetleri

Tablo 6.55. İBB İSMEK (Robotik ve İnovasyon) Eğitimlerinin Özellikleri

Faaliyet/Proje Adı: İSMEK (Robotik ve İnovasyon)
Faaliyet/ Proje Tanımı: Elektronik proje geliştirme platformları (Arduino, Raspberry Pi vb) ile robotik programlama yapmak ve kendini geliştirmek isteyen bireylere yeterli bilgi ve beceri kazandırmaya yönelik eğitimler verilmektedir.
Hedef Kitle: Robotik ve İnovasyon alanında çalışan kişiler
Güncel durumu: Devam ediyor
Görev alan öğretmen sayısı (son uygulama döneminde): 9
Faydalanan öğrenci sayısı (başlangıç tarihinden 2021'e kadar): 10.133
Faaliyet bazında derslik/ grup başına düşen öğrenci sayısı:20
Öğrencilerin seçilme kriteri: Ön değerlendirme sınavı ile öğrenciler kabul edilmektedir. 2. Seviye eğitimini almadan önce 1. Seviye eğitimi alınamaz. Robotik Programlama için Temel Elektronik kursu için lise mezuniyeti istenmektedir.
Branş / atölye / alt başlık listesi ve haftalık eğitim saati: a) Arduino ile Robotik Programlama 1. Seviye (24 saat) b) Arduino ile Robotik Programlama 1. Seviye (Arduıno ile Programlama ve Tasarım) (76 saat) c) Arduino ile Robotik Programlama 2. Seviye (24 saat) d) Arduino ile Robotik Programlama 2. Seviye (120saat) e) (Arduino ile Robot Uygulamaları) f) ARM İşlemci ile Robotik Programlama (72 saat) g) ARM İşlemci ile Robotik Programlama 1. Seviye (24 saat) h) Raspberry Pi ile Robotik Programlama (42 saat) ı) Raspberry Pi ile Robotik Programlama 1. Seviye (24 saat) i) Robotik Programlama için Temel Elektronik (36 saat) j) Robotik Programlama için Temel Elektronik 1.seviye (40 saat)
Eğitim Dönemi (başlangıç ayı-bitiş ayı): Eylül-Haziran
Hizmetin Duyuru Yöntemleri: enstitu.ibb.istanbul/ ve ibb.istanbul/, kurumsal sosyal medya hesapları
Hizmetin bağlı olduğu sorumlu müdürlük ve alt birim: İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı

Tablo 6.56. İBB Bilim Otobüsü Eğitimlerinin Özellikleri

Faaliyet/Proje Adı: Bilim Otobüsü
Faaliyet/ Proje Tanımı: Bilim Otobüsü ile temel bilimsel konular, yenilenebilir enerji sistemleri, çevre bilincine yönelik konularda dikkat çeken öğretici gösterimler yapılmaktadır. Farklı meydanlarda ve okullarda yapılan eğitici-öğretici gösterimler ile öğrencilere ulaşılmaktadır.
Hedef Kitle: Öğrenciler ve aileleri
Başlangıç Yılı: 2019
Güncel durumu: Devam ediyor
Faydalanan öğrenci sayısı (başlangıç tarihinden 2021'e kadar): 2019: 52.590 öğrenci, 2020: 8.680 öğrenci, 2021: 6.655 öğrenci
Öğrencilerin seçilme kriteri: Okullarda ve meydanlarda hizmet vermektedir. Okul yönetiminden gelen talepler üzerine uygun bir program belirlenip tam gün talep eden okul için tahsis yapılmaktadır.
Branş / atölye / alt başlık listesi: Bilim Otobüsü'nde temel konuların öğretildiği, yenilenebilir enerji sistemlerinin tanıtıldığı, enerji, sürdürülebilirlik ve akıllı şehirler konularını kapsayan deney setleri, çevrenin korunmasına dikkat çekilen akıllı otobüs sistemi, elektrik şebeke sistemi, enerji çeşitleri, kum havuzu, plazma küreleri, artırılmış gerçeklik, uzay serüveni, geri dönüşüm, enerji testi, rüzgâr ve güneş enerjisi uygulaması gibi deney setleri bulunmaktadır
Eğitim Dönemi (başlangıç ayı-bitiş ayı): Eylül-Haziran
Paydaşlar / İş birliği Yapılan Kurumlar: İstanbul'da yer alan devlet okulları
Hizmetin Duyuru Yöntemleri: Kurumsal sosyal medya hesapları ve ibb.istanbul web sitesi
Hizmetin bağlı olduğu sorumlu müdürlük ve alt birim: Gençlik ve Spor Müdürlüğü

Tablo 6.57. İBB Zemin İstanbul Eğitimlerinin Özellikleri

Faaliyet/Proje Adı: Zemin İstanbul
Faaliyet/ Proje Tanımı: Proje ile yerli ve yenilikçi hizmetlerin, ürünlerin geliştirilmesi, başarılı girişimcilerin İBB ve şirketleriyle buluşturulması, teknoloji üreticilerinin, kullanıcıların ve yatırımcıların bir araya getirilmesi, çocukların teknolojiyle geleceğe hazırlanması hedeflenmektedir. Ofis desteği, teknolojik altyapı, marka ve patent, danışmanlık, deneyimleme, yatırımcı buluşması desteği verilmektedir. Okul çağındaki çocuklara yönelik ağırlıklı olarak farkındalık eğitimleri verilmektedir. Girişimcilere yönelik eğitimler daha 3-4 hafta sürebilmektedir.
Hedef Kitle: İstanbul Halkı, Girişimciler, Şirketler, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Üniversiteler, Teknoparklar, Teknoloji transfer ofisleri, Startuplar, Kuluçka Merkezleri, Living Lab
Başlangıç Yılı: 2018
Güncel durumu: Devam ediyor
Öğretmenlerin seçilme kriterleri: Eğitimler, İSMEK öğretmenleri ile alanında uzman gönüllü kişiler tarafından verilmektedir.
Görev alan öğretmen sayısı (son uygulama döneminde): Projeye özel istihdam edilen öğretmen bulunmamaktadır.
Faydalanan öğrenci sayısı (başlangıç tarihinden 2021'e kadar): 2020: 5.383 (1901 fiziki, 3.482 online), 2021: 15.626 (492 fiziki, 15.134 online)
Faydalanan öğrenci sayısının başvuru sayısına oranı (son uygulama dönemi): 100%
Faaliyet bazında derslik/ grup başına düşen öğrenci sayısı:15-20
Öğrencilerin seçilme kriteri: Kurumsal web sitesi ve sosyal medya hesapları üzerinden yayınlanan başvuru linki üzerinden başvurular kabul edilmektedir. Kontenjan fazlası başvuru olması durumunda başvuru sırası alınmaktadır.
Deneyim Merkezi: Hizmet veya ürünlerin piyasaya sunulmadan önce vatandaşlarla buluştuğu, deneyimlenerek yeniden tasarlandığı merkezdir.
Etkinlik Merkezi: Yeni nesil ürün ve hizmetlerin geliştirilmesi için teknoloji üreticilerini, kullanıcıları ve yatırımcıları bir araya getirmek amacı ile buluşma (meet-uplar), eğitim ve konferanslar düzenlenmektedir.
Hızlandırma Merkezi: Gelecek vaat eden erken aşama girişimcilerin, iş modellerini mükemmelleştirerek, girişimlerini hızla ölçeklendirebilmelerini sağlamaları için tasarlanmıştır.
Eğitim Merkezi: 11-16 yaş arasındaki çocuklara yönelik İl Milli Eğitim Müdürlüğü ile yapılan protokol kapsamında teknoloji temelli, ücretsiz eğitimler verilmektedir.
Animasyon Stüdyosu: 7-10 yaş arası çocukların tablet üzerinde objeleri kullanarak kendi sesleriyle kendi hikayelerini, çizgi filmlerini oluşturabildikleri ve arkadaşları ile paylaşabildikleri bir merkezdir.

Robotik kodlama eğitimi: Öğrencilere ilk olarak teknik kavramlar tanıtılarak (Mikroişlemci, Motor, Sensörler vb.), sistemin çözümlenmesi ve algoritma oluşturma mantığı öğretilir. Bu terimlerden sonra Mbot Robotların montajı ve uygulaması gerçekleştirilerek, block programlama yapılır. Robotun hareketleri gözlemlenerek sonuca ulaşılır.
Haftalık Eğitim Saati: Farkındalık eğitimleri 2-3 saat sürmektedir.
Eğitim Dönemi (başlangıç ayı-bitiş ayı): Yıl boyunca
Paydaşlar / İş birliği Yapılan Kurumlar: İl milli eğitim müdürlüğü, İSMEK , Bölgesel İstihdam Ofisleri, İBB Şirketleri, YTÜ, Şirketler, STK'lar
Hizmetin memnuniyet oranı: 85%
Hizmetin Duyuru Yöntemleri: Kurumsal sosyal medya hesapları, Proje web sitesi
Hizmetin bağlı olduğu sorumlu müdürlük ve alt birim: Bilgi İşlem Daire Başkanlığı, Akıllı Şehir Müdürlüğü

Tablo 6.58. İBB Teknoloji Atölyeleri Eğitimlerinin Özellikleri

Faaliyet/Proje Adı: İBB Teknoloji Atölyeleri
Faaliyet/ Proje Tanımı: Öğrencilerin teknoloji okuryazarlığını geliştirmek, teknoloji alanında yeni projeler üretebilmesini teşvik etmek amacıyla 9 ilçede atölye eğitimleri düzenlenmektedir.
Hedef Kitle: (Teknolojiye erişimi kısıtlı olan çocuklar ve gençler, 4.5.6.7.9.10. sınıf)
Başlangıç Yılı: 2020
Güncel durumu: Devam ediyor
Görev alan öğretmen sayısı (son uygulama döneminde): 2
Faydalanan öğrenci sayısı (başlangıç tarihinden 2021'e kadar): 2021: 722
Faaliyet bazında derslik/ grup başına düşen öğrenci sayısı: 20
Öğrencilerin seçilme kriteri: Katılımcılar iki bölümlü seçme sınavıyla belirlenmektedir. 1. Bölüm: Türkçe, matematik ve fen; 2. Bölüm: problem çözme becerileri ve algoritma
Branş / atölye / alt başlık listesi: İBB Teknoloji Atölyeleri İstanbullu çocuklara programlama/kodlama, mobil uygulama geliştirme, yapay zeka, robotik uygulama, oyun geliştirme, bilgisayarsız bilgisayar bilimi ve grafik tasarım konularında farklı dersler içeren bir eğitim programı sunuyor. 4.5.sınıflar: Bilgisayarsız Bilgisayar Bilimi Etkinlikleri, bilgisayar oyunu tasarımı ve geliştirme, grafik tasarım ve üretim 6.7 ve 9.10. sınıflar: Programlama ve Kodlama, Mobil Uygulama Geliştirme, Grafik Tasarım, Yapay Zekâ, Robotik Uygulamaları, Proje Geliştirme Robotik Uygulamaları: Robotis ve Arduino gibi düzeye uygun seçilen setler kullanılarak robot geliştirme, robotik setinin temel çalışma prensiplerini kavrama, robotik setleriyle çeşitli uygulamalar geliştirme konularında çalışmalar yapılmaktadır.
Haftalık Eğitim Saati: Haftada 1 gün, 4 saat. 4. ve 5 sınıflar için 4 ay, 6.7.9.10. sınıflar için 10 aylık program
Eğitim Dönemi (başlangıç ayı-bitiş ayı): Ekim- Haziran
Velilere yönelik gerçekleştirilen faaliyetler: Belirli dönemlerde velilere yönelik seminerler düzenlenmektedir.
Paydaşlar / İş birliği Yapılan Kurumlar: Boğaziçi Üniversitesi
Hizmetin memnuniyet oranı: 90%
Hizmetin Duyuru Yöntemleri: Kurumsal sosyal medya hesapları, Proje web sitesi
Hizmetin bağlı olduğu sorumlu müdürlük ve alt birim: Gençlik ve Spor Müdürlüğü